

Published by
Centre for Bhutan & GNH Studies
Zhichenkhar, Langjophakha, Thimphu
cbs@bhutanstudies.org.bt
www.bhutanstudies.org.bt

ཨོཾ། ལྷོ་འོ་ཆོས་འབྱུང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆའི་
འཕྲོ་མཐུད་འཇམ་མགོན་ལྷོ་མཐའི་འཕྲེང་བ།།

**The Religious History of the South: The
Continuation of the Precious Dharma - A
Garland of Mañjunātha's Aspirational Prayers**

རྩེ་མཐའ་ཁྱི་རབས་བཅུ་པ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་བརྩམས།
བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོས་ངོ་ལྷོད་སྒྲིག་ཁྱེས་བྱས།

**Composed by
The Tenth Je Khenpo
Tenzin Chogyal**

**Introduced and
Edited by
Sonam Jamtsho**

For Bhutan, my beloved country

Table of Contents

	Topics	Page
	Preface	i
0.	Introduction	i
1	Author	ii
1.a.	Previous Lives	iii
1.b.	Early Life	iv
1.c.	Monastic Life	v
1.d.	Ecclesiastical Posts	ix
1.e.	The Tenth Je Khenpo	xiii
1.f.	Final Years	xiv
2	The Work	xvii
2. a.	An Introduction	xvii
2.b.	Plausible Sources	xviii
2.c.	The Structure and Content of the Work	xxi
2.d.	Reception and the State of the Art	xxiv
3	A Critical Edition	xxvii
3.a.	Introduction	xxvii
3.b.	Sigla	xxvii
3.c.	Editorial Policies	xxix
3.d.	Editorial Signs	xxx
4.	An Edition of the <i>lHo'i chos 'byung</i>	1
4.a.	The Preface	1
4.b.	Biography of Zhabdrung Rinpoche	15
4.c.	Profiles of the First Six Regents	69
4.d.	Profiles of the First Nine Je Khenpos	91
4.e.	Profiles of the First Thirteen Druk Desis	125
4.f.	The Legal Code	137
4.g.	The Crafts and Arts	157
4.h.	The Narrative of Twelve Deities	159
5	Appendices	203
5.a.	Written Works of Je Tenzin Chogyal	203

Table of Content

5.b.	A Structural Outline of the <i>lHo'i chos 'byung</i>	205
6	Acknowledgement	213
7	Bibliography	215
8	Index	221

Preface

0. Introduction

In the spring of 2018, while enrolled in a master's program at the University of Hamburg, I fortuitously obtained a digitized copy of the *lHo'i chos 'byung bstan pa rin po che'i 'phro mthud 'jam mgon smon mtha'i 'phreng ba*, hence *lHo'i chos 'byung* by the tenth Je Khenpo Tenzin Chogyal (1701–1766/1767) from the BDRC website. I started exploring the text during my leisure time and became captivated by its rich content. The work's importance as a scholarly treatise on the formative years of the newly established nation of Bhutan is evident. It also refers to various biographical works of Bhutanese teachers and scholars, which led me down a fascinating rabbit hole. Additionally, it includes familiar stock phrases and proverbs I had encountered before while growing up in the country. These elements sparked my enthusiasm to study the text closely.

I also began searching for existing editions or translations of the work. Still, regrettably, my efforts yielded no results, though the text was referenced by researchers and historians writing about Bhutan, both in classical Tibetan and in English, as one of the important primary sources. Consequently, I started transcribing the work on my laptop, both as part of my studies and to practice typing in Tibetan. As I was introduced to the craft of critical edition and textual study methodology at the university, I honed this skill on the text. Over time, a wish to produce a critical edition of the *lHo'i chos 'byung* took shape in my mind, and I started to work on it.

A chance encounter with a young monk, whose name I embarrassingly forgot, at Dodedrag Shedra, above Thimphu Valley, in 2022, also encouraged me to work on this project. He kindly gave me the recently published collected works of Je Yontan Thaye, in three volumes. The third volume from this collection contains the biography of Je Tenzin Chogyal. As I slowly begin to read his biography, it inspires me more to work on the *Chos 'byung*.

1. The Author

The following account of the life of our author, Je Tenzin Chogyal, is derived from an extensive biography titled *sGyu ma'i gar stabs*, authored by the thirteenth Je Khenpo, Yontan Thaye (1724–1784). This biography is structured into ten chapters, commencing with an exploration of the previous incarnations of Tenzin Chogyal and concluding with the account of his passing and the funeral observations thereafter. The work was composed at the request of Jamyang Pekar, a devoted personal assistant to Tenzin Chogyal, and was written at the latter's residence, Perlri Dorjedhen. This biography also includes numerous short spiritual songs and advice that were written by Tenzin Chogyal for his many disciples. It also refers to many written works- both short and long- by Tenzin Chogyal.

The biography is crafted in an elevated and scholarly style of language. It follows a linear progression, tracing the life of the subject and illuminating significant episodes from his eventful life's journey. The narrative is enriched with citations of passages from scriptures and authoritative treatises, grounding the account within the broader context of a Buddhist worldview, as expressed through these quotations. The work is not a critical biography in the sense of offering a balanced perspective or evaluation of the subject, his activities, and accomplishments. Instead, it portrays the subject as a realized being who, out of profound compassion, voluntarily takes rebirth within cyclic existence to benefit sentient beings entangled in it. In essence, it is a hagiography, lovingly composed by an admiring and devoted disciple in reverence for his cherished teacher.

Tenzin Chogyal was earnestly requested by his disciples, including Jamyang Pekar, to include a biography of himself alongside brief profiles of the successive Je Khenpos, the latter of which he had already incorporated into his history. However, due to his characteristic modesty, he initially declined the request. Despite his reluctance, his disciples persistently urged him to compose an autobiography, and eventually, he yielded to their

entreaties, producing a draft of his biography titled *Vaidūrya 'i mchod sdong*.¹ Regrettably, this work appears to be either lost to time or currently inaccessible to scholars and devotees. Fortunately, the biographer, Yonten Thaye, informs us that his account is based on it.

1.a. Previous Lives

The earliest historical figure of whom Tenzin Chogyal is regarded as a reincarnation is Phajo Drugom Zhigpo. It is said that Tenzin Chogyal discovered a meditation cave used by Phajo at Chagri, which had become overgrown with vegetation and concealed by layers of soil over time. Another indication of his connection to Phajo was his restoration of the dilapidated retreat site associated with Phajo at Dordhennang, thus, revitalizing its importance. Furthermore, Tenzin Chogyal is believed to have experienced numerous visionary encounters with the tantric meditational deity Hayagrīva, even before he formally practiced or propitiated this deity. These profound visionary experiences of the deity persisted throughout the later stages of his life, continuing even after he stepped down from the position of Je Khenpo. These accounts hold great significance for the author of the biography, as Phajo Drugom Zhigpo² is considered not only a human manifestation of this deity but also deeply devoted to the deity and its practices.

The biographer then adds two more historical figures and a deity to the list of previous incarnations of Tenzin Chogyal. These are Tshewang Tenzin (1574–1643)³, the father of Tenzin Rabgye,⁴ Drukdra Gyatsho,⁵ who was a reincarnation of Tshewang Tenzin, and Āryāvalokiteśvara.⁶

¹ See the *sGyu ma 'i gar stabs*, pp. 5–7.

² See the *lHo 'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 8a1–12a3.

³ See the *lHo 'i chos 'byung* for a profile of his life, fol. 55a3–a6.

⁴ See the *lHo 'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 55b1–57a3.

⁵ See the *lHo 'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 60a6–61b1.

⁶ See the *sGyu ma 'i gar stabs*, pp. 9–10.

1.b. Early Life

Tenzin Chogyal was born in the Wangdue Phodrang district, in a hamlet known as Gangjab, situated near Nanying Yulsar. This settlement lay to the southwest of the fort, nestled in a serene landscape. His father, Drungyig Wangchen, was a lay bodhisattva, and, judging by his first name, he likely served as a clerk or secretary in some capacity. His mother, known as Ngadar Lhamo, was said to be a remarkable woman, free from any perceived feminine limitations and endowed with numerous admirable qualities. Tenzin Chogyal was born in the Earth Female Snake year, and it was said that his birth was marked by auspicious significance. Additionally, the biographer informs us that he was a joyful and spirited youth. The newborn was given the name Phuntshok Dargye, and by the time he began to speak, it was evident that he was naturally inclined toward a spiritual life.

While separating factual details from the ornate and hyperbolic style of the biography proves challenging, it appears plausible that his family were prosperous peasants, enjoying a comfortable livelihood. Moreover, it is reasonable to infer that his father was a literate man, educated in the skills of reading and writing. The biographer, however, remains silent regarding other family members, such as siblings, leaving their presence or absence a matter of speculation.⁷

Around the age of seven (six by Western reckoning), the young boy was entrusted to the care of his paternal uncle, who resided in a peaceful retreat temple devoted to religious practices and spiritual contemplation. Under his uncle's guidance, he was introduced to basic reading skills, beginning with the recognition of the fundamental alphabet and progressing to reading various complex combinations of letters and words. In the late evenings, as his uncle, a dedicated practitioner, recited melodiously his devotional texts with reverence, the young boy became so inspired that he experienced profound sensations of bliss, clarity, and non-conceptuality (*bde*

⁷ See the *sGyu ma'i gar stabs*, pp. 30–31.

gsal mi rtog pa'i nyams)—an experience that deeply touched his heart. This transformative moment, which he cherished and vividly recalled, was later shared with others when he had grown into a mature and reflective man.⁸

1.c. Monastic Life

At the tender age of ten, the young Tenzin Chogyal, most likely guided by his uncle, journeyed to Punakha Dzong. This revered fortress served as home to the central monastic community in the winter season. During that period, the chief prelate was the Fifth Je Khenpo, Zodpa Thinley (1645–1729)⁹, a native of Paro. His primary instructors were the Second Je Khenpo, Khenchen Sonam Yoezer,¹⁰ and the Gyalse Tenzin Rabgay, and he received his ordination from the venerable First Je Khenpo, Pekar Jungney.¹¹ Appointed as the 5th Je Khenpo of Bhutan at the age of 63 in 1707 A.D., he diligently served in this esteemed role for the subsequent 17 years, leaving a lasting legacy until his passing at 85 in 1729.

A philosophical mentor named Geshe Jinpa Pekar influenced the young Tenzin Chogyal through his repeated, resonant recitations of the narratives of Padmasambhava, found in the extensive *Padma thang yig*, a treasured work believed to have been unearthed as a sacred text. This experience kindled a deep, heartfelt devotion in the young Tenzin Chogyal toward the revered figure of Padmasambhava, inspiring him to fervently and continuously recite the Vajra Guru mantra, a widely cherished devotional practice. As a result of this dedication, he earned the affectionate and fitting nickname “Vajra Guru,” a testament to his mantra-recital commitment.¹²

Over the next two years, it appears that, although he resided within the fort alongside the monastic community, Tenzin Chogyal had not yet been formally admitted or recognized as a full member of the group. Then, at the age of twelve, he was officially initiated as a full-fledged member of the community, his hair ceremonially tonsured by Chokle Namgyal (1708–

⁸ See the *sGyu ma'i gar stabs*, p. 32.

⁹ See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 79b3–80b2.

¹⁰ See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 71a3–72b1.

¹¹ See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 70a6–71a3.

¹² See the *sGyu ma'i gar stabs*, pp. 32–34.

1736),¹³ the first Zhabdrung Sungrtul and third regent, hailing from the Dagana district. A gifted scholar with great potential, Chokle Namgyal's short life was deeply entangled in the political upheavals of his time. During this initiation, our subject was bestowed the name Tenzin Chogyal by Chokle Namgyal, a significant moment that defined his new identity, reflected in both his appearance and his newly given name. It is likely that he also began wearing monastic robes at this time, marking his transition.

Concurrently, Tenzin Chogyal received the lay vow, a solemn ceremony marking his formal entry into the Buddhist fold, which was promptly followed by him taking of the novice vow. These sacred vow ceremonies were presided over by Zodpa Thinley, the Fifth Je Khenpo. The final ceremony was distinguished by three notable changes—name, dress, and disposition (*brje ba gsum*)—symbolizing a radical change and transformation. From that moment forward, Tenzin Chogyal became a fully recognized and accepted member of the monastic community, entitled to share in its possessions and resources, and thus bound to adhere to the celibate monastic rules and regulations. He would dedicate the entirety of his life to upholding the noble ideals of monasticism with unwavering commitment.¹⁴

The young novice began memorizing ritual texts, both tantric and otherwise, to fully integrate and participate in monastic life, which is largely governed by the ceremonies enshrined in these sacred writings. He also started to commit himself to personal piety, manifested through the recitation of the maṇi mantra and the practice of physical prostration, a rather demanding devotional act. During this period, he developed a habit that would stay with him until the end of his life: the diligent practice of cleaning shrines and the utensils used to make offerings to deities and idols.

At this tender age, his longing for a dedicated meditational retreat and his devotion to Guru Rinpoche were so intense that he ran away from the community to reside and immerse himself in a secluded environment. Fortunately or unfortunately, he was caught and received a stern beating. It is

¹³ See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 63b3–66b1.

¹⁴ See the *sGyu ma'i gar stabs*, pp. 36–37.

said that, even later in his life, he was fond of recounting this memorable episode with a sense of irony!¹⁵

During the reign of the Ninth Druk Desi, Ngawang Gyatso (1719–1729),¹⁶ a ruler renowned for his erudition and deep engagement with the literary arts, sponsored Tenzin Chogyal and other bright young monks from the central monastic body to pursue studies in grammar, poetry, and related disciplines under the tutelage of Chöje Ngawang Sonam.¹⁷ This esteemed teacher was a disciple of Drungyig Tandin Wangyal¹⁸ and a certain Lama Candrapa from Tibet, enriching the scholars with profound knowledge and wisdom.

At this moment, Tenzin Chogyal will encounter a realized master, whom he will recognize as his root teacher, a guiding light in his spiritual journey. This revered master, Tenzin Dendup,¹⁹ is endowed with the four esteemed qualities of a qualified tantric master: “Through realization, one liberates oneself; by compassion, one liberates others; one adapts to the needs of beings following the times; and one is skilled in the methods of dependent origination.”²⁰ Tenzin Dendup was a distinguished scholar and dedicated meditator hailing from Paro, renowned for his profound wisdom and spiritual insight. His principal teacher was the esteemed Fourth Je Khenpo, Damcho Pekar,²¹ from whom he received the esoteric Mahāmudra instructions, guiding him toward enlightenment. He embarked on a three-year-long retreat at Chari, where, it is said, he attained realization, deepening his understanding of the nature of reality. When Tenzin Chogyal first

¹⁵ See the *sGyu ma'i gar stabs*, p. 41.

¹⁶ See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 97b4–98b1.

¹⁷ See the *sGyu ma'i gar stabs*, pp. 43–44.

¹⁸ See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fol. 90a3–5.

¹⁹ See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 77a5–78b3. Tenzin Chogyal composed a biography of this master, titled *rJe btsun sku bzhi'i dbang phyug bstan 'dzin don grub kyi rnam par thar pa rgyal sras klu dbang rol mtsho*.

²⁰ See the *sGyu ma'i gar stabs*, p. 44: *rtogs pas bdag grol ba, thugs rjes gzhan grol ba, gdul bya dus la babs pa, rten 'brel thabs la mkhas pa ste*//. Tsangpa Gyare is said to have listed these.

encountered him, Tenzin Dendup was residing at Tashi Chodzhong, engaged in the editorial and manuscript work of publishing Buddhist canon, the Kanjur.

Tenzin Chogyal will go on to receive some of the most profound, esoteric, and treasured teachings and instructions transmitted within the Drukpa Kagyu tradition from Tenzin Dendup. This extensive and comprehensive list encompasses both the foundational preliminary practices and the advanced main teachings on Mahāmudra, the works of the early Kagyu forefathers, the intricate tantric scriptures, scholarly treatises on the three vows, and the inspiring reading transmissions of the biographies of enlightened masters, along with a wealth of additional wisdom and practices.²²

Around this period, Tenzin Chogyal embarked on his inaugural formal retreat, marking a significant milestone in his spiritual journey. The support for this retreat was provided by Desi Ngawang Gyatso, and it was conducted in the serene vicinity of Punakha Dzong, a sacred and tranquil location. The meditative retreat centered on the visualization of Shākyamuni Buddha and the recitation of the mantra associated with the figure.²³ Throughout this profound experience, he encountered numerous prophetic dreams and spiritual insights. Inspired by these moments, he will also compose several reflective spiritual songs, capturing and contemplating the essence of his retreat.

In the summer of that year, Tenzin Chogyal traveled to Paro Drangyekha, a venerable monastic establishment founded by Barawa Gyaltsen Palzang (1310–1391). His primary intention was to receive teachings from Ngawang Thinle,²⁴ a revered master who would later ascend to the throne of the Je Khenpo, becoming the seventh in this illustrious lineage. Although he had planned to undertake a three-year retreat at the Taktshang temple, regrettably, the ongoing war between Bhutan and Tibet rendered this aspiration impossible. Contemplating this disheartening

²¹ See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 76a4–77a5.

²² For a list of these teachings, see the *sGyu ma'i gar stabs*, pp. 46–47.

²³ See the *sGyu ma'i gar stabs*, p. 50.

²⁴ See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 82a1–83a6.

situation, he will compose heartfelt prayers to Guru Rinpoche, weaving in poignant lines such as: “When beings are submerged in the mire of clinging and aversion, there is no other savior; gaze upon us with compassion.”²⁵

Instead, Tenzin Chogyal journeyed to Thimphu and received an extensive array of tantric initiations from Chole Namgyal, who had recently completed a rigorous three-year retreat at the Chari monastery. Then, at the age of twenty-five, Tenzin Chogyal will undertake the highest and most complete monastic ordination under the guidance of the Sixth Je Khenpo, Ngawang Lhendup,²⁶ a distinguished scholar. This master is the author of the widely celebrated and well-known biography of Tenzin Rabgye. This is the famed *dPag bsam snye ma*. Furthermore, Tenzin Chogyal will also receive a comprehensive series of teachings, transmissions, and profound teachings from this master, enriching his spiritual path.²⁷ It was also the Sixth Je Khenpo who bestowed the prestigious title of Pañchen, meaning “great paṇḍita” or eminent scholar, upon Tenzin Chogyal, in recognition of the remarkable and scholarly feast of exposition he delivered during a significant monastic gathering.

It was also around this time, that a personal tragedy would befall Tenzin Chogyal. His revered and cherished teacher, Tenzin Dendup, will pass away, leaving a significant void in his life and spiritual journey. Tenzin Chogyal conducts religious ceremonies to honor and fulfill the wishes of his deceased teacher, Tenzin Dendup. In addition, he will continue to serve the Je Khenpo, assisting with editorial work.²⁸

1.d. Ecclesiastical Posts

Tenzin Chogyal will progressively assume significant titles and roles within Bhutan’s central monastic institution, ultimately ascending to the throne of the Je Khenpo as the tenth in line. This achievement is remarkable by any standard for someone of humble origins.

²⁵ See the *sGyu ma ’i gar stabs*, p. 50.

²⁶ See the *lHo’i chos ’byung* for a profile of his life, fols. 80b2–81b4.

²⁷ See the *sGyu ma ’i gar stabs*, pp. 64–65.

²⁸ See the *sGyu ma ’i gar stabs*, p. 68.

At the age of thirty-one, Tenzin Chogyal will receive his first official position. He is appointed head lama of the Namgyaltse retreat center in Punakha. Though the administrative duties of the role proved challenging, the esteemed Jamgon Ngawang Gyaltsen (1647–1732)²⁹ resides nearby. A key spiritual teacher and diplomat of the emerging Bhutanese nation, he hails from the ancient manorial family of Gon Obtsho, with ancestors including notable figures like the First Druk Desi. Tenzin Chogyal seeks teachings from this grandmaster, who graciously imparts a series of tantric initiations, reading transmissions, practical guidance, and future counsel.³⁰

While serving as head lama of the retreat center, Tenzin Chogyal also welcomed a learned Geshe, Damchoe Gyatso. Under his guidance, he studied key Buddhist treatises, such as the *Treasury of Abhidharma* and the *Ornament of Realization*, along with their commentaries, for six months. The former text explores core Buddhist concepts, including aggregates, the twelve links of dependent origination, karma, and more, while the latter is a commentary on the perfection of wisdom, illuminating the profound, hidden meanings of these influential scriptures.³¹

After serving in the position for six years, he resigned and continued to receive teachings and tantric initiations from the nation's leading luminaries. This period was also marked by internal disputes among political leaders. Characteristically, Tenzin Chogyal steered clear of these conflicts, opting for an extended period of meditative retreat.

Following his retreat, at age thirty-seven, Tenzin Chogyal was invited to serve as Lam Neten of Wangdue Phodrang. This role holds significance, as Wangdue Phodrang is regarded as the lower seat (*gdan sa 'og ma*) of Zhabdrung Rinpoche himself. The Druk Desi and the governor of Wangdue decided to appoint him. Once established, he guided the monastic community, starting with basic etiquette, such as eating and walking. He administered various monastic vows and tantric initiations and taught rituals, including maṇḍala construction, ritual tunes and melodies, and playing instruments. He also established a fortnightly confession practice for the

²⁹ See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 72b1–74a4.

³⁰ See the *sGyu ma'i gar stabs*, p. 74, pp. 75–76.

³¹ See the *sGyu ma'i gar stabs*, pp. 78–79.

community. Additionally, he provided numerous instructions on grammatical works and the symbolism of rituals and maṇḍalas.³²

His tenure at Wangdue Phodrang proved fruitful, as he composed some of his renowned and beloved devotional works during this time, such as the narratives of the Buddha (*bsKal bzang sgron ma stong gi mdzes rgyan*) and the sixteen arhats (*rDzogs ldan sprin dbyangs*). He also conferred tantric empowerment to civilians employed and working in the Dzong. His reputation appears to be growing, and he is widely regarded as a skilled teacher, beyond merely an appointee and scholar. We see him imparting Mahāmudra instructions to disciples.³³ He was also encouraging other imminent disciples to study under the guidance of other teachers.

Despite his position and rising prominence, Tenzin Chogyal remained unswayed by external trappings. He visited a hermit, Lama Tshampa, from whom he received numerous teachings and transmissions. He also undertook a strict six-month retreat at Komthrang, a seat of the realized master Sherab Wangchuk.³⁴ Tenzin Chogyal later authored a biography of this master.³⁵ The tranquil solitude, free from distractions, inspired him to compose poignant poetry reflecting on the human condition and the reality of impermanence.³⁶

After serving as Lam Neten of Wangdue Phodrang for over seven years, Tenzin Chogyal sought to devote the rest of his life to a hermetic lifestyle. Karmic circumstances guided him to Punakha, where he was tasked with tutoring the sixth Lam Tripa, Gyalse Mipham Drukdra Namgyal (1737–1762).³⁷ Though hesitant, he agreed. He promptly began instructing his young charge while also pursuing his literary endeavors.

Inspired by the guidance of the late Jamgon Ngawang Gyaltsen and vivid dreams, a deep desire to receive the reading transmission of the Kagyur

³² See the *sGyu ma'i gar stabs*, pp. 88–89.

³³ See the *sGyu ma'i gar stabs*, pp. 89–92.

³⁴ See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 86b2–86b6.

³⁵ The title of this work is *mTshungs med 'gro ba'i bla ma chos kyi rje shes rab 'byung gnas kyi rnam par thar pa rgyal sras klu dbang rol mtsho*.

³⁶ See the *sGyu ma'i gar stabs*, pp. 93–95. Numerous examples of his spiritual poetry and advice are integrated into the following pages of the biography.

³⁷ See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 69b1–b6.

rekindled in Tenzin Chogyal's heart. He found the ideal teacher in Gangteng Trulku Kunzang Pema Namgyal (1727–1758), the third in this distinguished lineage. From him, Tenzin Chogyal received the complete reading transmissions of the Kagyur and the Nyingma tantras. These Nyingma school scriptures, excluded from the Kagyur, are considered apocryphal. He also initiated Tenzin Chogyal into Pema Lingpa's treasure cycle. At the Lama's request, Tenzin Chogyal authored a biography of the second Gangteng Trulku, Tenzin Lekpai Dendup (1645–1726).³⁸

Following this burst of activity at Gangteng, Tenzin Chogyal, at the invitation of Tongsa's administrator, Druk Phuntshok, journeyed to the district. For two months, he delivered a steady stream of teachings and initiations to the local community. He then traveled to Bumthang to visit sacred sites, such as Jampa Lhakhang. Wherever he went, he remained dedicated to instructing, sharing dharma teachings, and renovating or constructing sacred structures and objects. He traveled to Gasa and returned to Tongsa to consecrate sacred items built there. At the request of his learned disciple Ngawang Palzang and others, Tenzin Chogyal conducted a six-month ritual reading of the entire Kagyur. This rapid recitation of the scriptures to the gathered disciples is believed to transmit blessings.³⁹ We also find him traveling to southern Bhutan like Dagana and directing printing activities.⁴⁰

During this time, his ward, Gyalse Drukdra Namgyal, completed three three-year retreats, and by the end, Tenzin Chogyal retired from his role as tutor. However, the reigning Je Khenpo, Shākya Rinchen,⁴¹ astutely appointed Tenzin Chogyal as the Vajra Master of the monastic institutions.⁴² This prestigious position carries numerous responsibilities. He left a lasting legacy as Vajra Master, notably establishing the Zhabdrung Kuchoe on the

³⁸ See the *sGyu ma'i gar stabs*, p.119. The biography is the *rGyal kun khyab bdag 'gro ba'i bla ma bstan 'dzin rin po che legs pa'i don grub kyi rnam par thar pa ngo mtshar nor bu'i mchod sdong*.

³⁹ See the *sGyu ma'i gar stabs*, p.126.

⁴⁰ See the *sGyu ma'i gar stabs*, p.130. Some of the minor works by Tenzin Chogyal are listed in this section of the biography.

⁴¹ See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 84a5–85a1.

⁴² See the *sGyu ma'i gar stabs*, p.132.

10th day of the third month to honor the passing of Bhutan's founder. This tradition endures today and is observed as a holiday.⁴³

1.e. The Tenth Je Khenpo

In 1755, the Ninth Je Khenpo, Shākya Rinchen, retired after a decade of service, envisioning Tenzin Chogyal as his successor when he appointed him Vajra Master. This wish was also shared by the Druk Desi of the era, the Thirteenth Desi, Sherab Wangchuk (1697–1768)⁴⁴. Consequently, Tenzin Chogyal was enthroned as the next Je Khenpo at Tashicho Dzong, an event celebrated with festivities and congratulatory messages.

Returning to Punakha, the winter residence of the central monastic body, Je Khenpo Tenzin Chogyal began delivering extensive teachings, starting with tantric initiations. These included Mahāmudra instructions, revealing the ordinary mind as perfect wisdom, the six yogas of Naropa, and teachings on the seven interdependencies, among others.⁴⁵ These practices form the core of the Drukpa Kagyu tradition, originating with Tsangpa Gyare, the lineage's founder. He also participated in the continuous ritual practices embedded in the institution's annual calendar. Additionally, he consistently bestowed vows and administered ordinations.

Je Khenpo Tenzin Chogyal tirelessly championed the construction and restoration of monastic buildings, statues, murals, and more. Never fully satisfied with the teachings he had absorbed, studied, and mastered, he sought new cycles of wisdom yet to be explored. Thus, he journeyed from Punakha to Komthrang to receive the *Gathering of the Intentions of Gurus*, a treasure cycle uncovered by Sangay Lingpa (1340–1396). This teaching passed down within Bhutan's Central Monastic Institution, has its origin outside the Kagyu tradition. The Fifth Peling Sungrtul Drubchog Dorji (1725–1762) graciously imparted this intricate series of teachings to him.⁴⁶

Je Khenpo Tenzin Chogyal will lead the monks and disciples' of Shākya Rinchen, during the funeral ceremony after the latter passed away in

⁴³ See the *sGyu ma 'i gar stabs*, p.134.

⁴⁴ See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 99a3–100b2.

⁴⁵ See the *sGyu ma 'i gar stabs*, p.139.

⁴⁶ See the *sGyu ma 'i gar stabs*, p.147.

1759. We find Je Khenpo Tenzing Chogyal bestowing the recently received *Gathering of the Intentions of Gurus* at least two times. One at Tashicho Dzong to the monastic community there and at another time at Simtokha Dzong, mainly to the first Thuktrul Ngawang Jigme Drakpa (1724–1761).⁴⁷ He was requested by the monastic community to look after the temple precinct at Palri Dorje Den, founded by Shākya Rinchen, in Punakha. This, he gladly accepted, and it will be his primary residence, upon retirement from the office of the Je Khenpo. He also consecrated the completed temple. During his tenure as the Je Khenpo, he was always either teaching, officiating ordination, leading monastic rituals, or consecrating newly finished religious projects like temples, monasteries, and idols. The schedule seems to have been very busy and demanding.

Then, he finally retired from the office of the Je Khenpo, appointing and enthroning Choje Ngawang Thinley, a nephew and disciple of of Jamgon Ngawang Gyaltsen, as the Eleventh Je Khenpo.

1.f. The Final Years and Passing Away

The heavy responsibilities were likely taxing on him. Therefore, having served as the Je Khenpo from 1755 to 1762, due to his ill health, he retired from the office. Upon leaving the post, he traveled to stay at Phajoding monastery, a retreat center high on the mountain, enjoying scenic views and freshness. There he was again engaged in religious pieties.⁴⁸ He instituted religious practices like the recitation of mantras in other important monastic centers, for example, Thadrak monastery.

Again, due to his ill health, which was probably compounded by the high altitude at Phajoding, he traveled to Paro. There, his health got better, and we find him engaged in communal religious practices and also visiting the sacred sites that dot the Paro Valley.⁴⁹ Tenzin Chogyal is still continuously giving a series of teachings and initiations in various parts of western, central, northern, and southern Bhutan. He was also bestowing empowerment to the

⁴⁷ See the *lHo'i chos 'byung* for a profile of his life, fols. 69b6–70a5.

⁴⁸ See the *sGyu ma'i gar stabs*, p.180.

⁴⁹ See the *sGyu ma'i gar stabs*, p.182.

Preface

retired thirteenth Druk Desi.⁵⁰ He also ordained the Gyalse Tulku Tenzin Drukdra.

Tenzin Chogyal, whenever his health improves, travels to other parts of the country at the invitation of the population there. He will consecrate religious objects, bestow empowerments, lead rituals, and build chapels, and receptacles for deities. He also initiates new ritual systems. He will also go back to celebrate the enthronement of the new regency, the retirement of the old Desi, and the enthronement of the new one.⁵¹

Tenzin Chogyal was also constantly exchanging letters with the two leading hierarchs of Drukpa Kagyu in Tibet, namely the Seventh Drukchen Kagyu Thinley Shingta (1718–1766)⁵² and Drubwang Rinpoche (1721–1769).⁵³ He was also exchanging warm briefs with learned Eight Situ Chokyi Jungney (1700–1774).⁵⁴

⁵⁰ See the *sGyu ma'i gar stabs*, p.193.

⁵¹ See the *sGyu ma'i gar stabs*, p.185.

⁵² The 7th Gyalwang Drukchen Thrinley Shingta (1718–1766) was a prominent patriarch who authored six volumes of philosophical commentaries and meditation instructions, founded monasteries, and, as counselor to Nepal's king, oversaw the 1758 reconstruction of Swayambhu Stupa with Pawo Tsuglag Gawa Rinpoche (1738–1803), after Kathog Rigdzin Tsewang Norbu's passing. He also restored Boudhanath and Namu Buddha stupas, with his contributions noted on a memorial slab at Swayambhunath.

⁵³ The Fifth Drukpa Incarnation of Dreu Lha, was born in 1721 in Yarlung Rabten Shar. Recognized at age three as an incarnation by the Drukpa Kagyu tradition, he was named Kunga Migyur Dorje and trained under notable masters, mastering various teachings and practices. He studied at Drepung Monastery, served as regent, and spread Buddhist teachings in southern Tibet, notably ending animal sacrifices. Renowned for his intelligence and poetry, he authored twelve volumes of works. He also visited Bhutan and received teachings and initiations from the Seventh Je Khenpo Ngawang Thinley. He passed away in 1769 CE at age forty-nine.

⁵⁴ See the *sGyu ma'i gar stabs*, p.186. Situ Panchen Chokyi Jungne (1700–1774), the 8th Tai Situ Rinpoche, was a prominent Karma Kagyu master, senior court chaplain of Dege, and a renowned Tibetan painter, writer, and medical innovator. He founded Palpung Monastery in 1727. He edited Kangyur and Tengyur texts, established the Dege Printing Press, and created the Karma Gadri painting style. He composed medical texts and made notable pills like the Moon Nectar Pill. Chokyi Jungne rebuilt numerous Kagyu monasteries, translated Sanskrit texts, and taught the 13th Karmapa, earning the title “Maha Paṇḍita” for his vast scholarship.

In his final days, Tenzin Chogyal's speech grew slightly slurred, and his legs weakened with illness. His devoted disciples offered their practices for his well-being. He returned to Palri Dorje Den, yearning to spend his remaining time in a strict meditative retreat. The monks of the central monastic body, officials, many of whom had received teachings and initiations from him, and his loyal attendants immersed themselves in religious practices for his sake, likely sensing his life was nearing its close.⁵⁵

Finally, he passed away in 1767, on the twenty-fifth day of the sixth month. It is said that his mortal remains displayed physiological signs of spiritual realization, like the crown of his head protruding. The body was taken from Palri Dorje Den to Thimphu for cremation, which was attended by government officials and led by the monks of the central monastic body. For the next forty-nine days, the funeral ceremony was constantly observed with prayers and rituals. Substantial offerings were also made to fulfill his enlightened wishes at many retreat places, monasteries, and temples that dot the Bhutanese landscapes. A lookalike statue was built at Palri's residence by his main attendant, Jamyang Pekar.⁵⁶ Other religious objects were also built in other places by his other disciples to fulfill the noble wishes of the deceased teacher.

His life was a testament to the strength of the system in which he found himself. Through his own integrity and dedication, he occupied numerous lofty offices in the central monastic body of Bhutan, beginning as an ordinary novice and culminating in becoming the Tenth Je Khenpo. His literary works are imminently important sources of information on the Bhutanese culture, religion, governing principles, and so on, of the seventeenth and eighteenth centuries.

The letter Tenzin Chogyal sent to Situ was preserved in the biography. The biographer says that his other exchanges were preserved separately. It would be interesting to read this letter since there might be some of the earliest records of substantial reconnection between the Tibetan Drukpa Kagyu leaders and Bhutanese, after the rift between Zhabdrung Rinpoche and the Fifth Drukchen Pagsam Wangpo.

⁵⁵ See the *sGyu ma'i gar stabs*, p.207.

⁵⁶ See the *sGyu ma'i gar stabs*, p.212.

2. The Work

2.a. An Introduction

The work edited here, the *lHo'i chos 'byung*, is the result of nearly three decades of dedicated effort by its author, Tenzin Chogyal. The full title of the work is the *lHo'i chos 'byung bstan pa rin po che'i 'phro mthud 'jam mgon smon mtha'i 'phreng ba*. This can be tentatively translated as *The Religious History of the South: The Continuation of the Precious Dharma - A Garland of Mañjunātha's Aspirational Prayers*, in English. The continuity in the title suggests that this work is to be approached as a sequel to Pema Karpo's authoritative *Chos 'byung*. Our author weaves the historical narratives of how dharma spread in the valley, geographically situated in the south of the Tibetan plateau. Thus continuing the narrative of how Buddhism in general and Drukpa Kagyu tradition in particular spread in Bhutan.

The composition began in the tenth month of the Iron Hog year, 1731,⁵⁷ and concluded on the birth anniversary of the Buddha in the Earth Hare year, 1759.⁵⁸ The writing process was initiated in front of the mortal

⁵⁷ For details, see the *lHo'i chos 'byung*, fol. 149a2–4: *de lta bu'i tshul 'di yang lcags phag smin zla'i tshes bcu dgu phur rgyal 'grub sbyor gyi dus bzang por spungs thang 'khor lo'i mgon gyi pho brang du / zhabs drung ma chen rin po che bzhugs pa'i mdun du zhal dkar gsol ja bzang pos bkang nas chos 'di brtsam pa'i dbu 'dzugs shing / de bzhin g.yul rgyal mgon khang chen mo'i nang du dpal mgon dam can rgya mtshor yang kun bzang mchod pa'i sprin phung bstar bar byas te/ rim par bstan bcos 'di nyid rtsom pa lags shing /*. “In this manner, on the nineteenth day of the ripe month [autumn month] in the Iron Pig year, during the auspicious time designated for royal accomplishment practice, within the palace of the Lord of Pungthang Wheel [monastery], and in the presence of the great and precious Zhabs drung ma chen, having filled the cups with excellent white tea, this text was inaugurated and its composition begun. Similarly, within the great protector shrine of Yulgyal Gonkhang, vast clouds of Samantrabhadra offerings were likewise arranged before the glorious protector Damchen Gyatso, and it was there that this treatise was composed through successive stages.” The translations are mine unless noted otherwise.

⁵⁸ For details, see the *lHo'i chos 'byung*, fol. 149a4–149b1: *de nas 'di grub pa'i dus khyad par yang /...myos ldan ces pa sa mo yos lo sa ga zla ba'i tshes bco lnga /ston pa thub pa'i dbang po 'jig rten gyi mgon por sku bltams shing don rnams grub pa'i dga' ston gyi dus dge ba la/ thim yul gyi sa'i cha 'brug zab don lhun rtse bdud 'dul bye ba mchod rten gyi gtsug lag khang chen por/*. “Furthermore, regarding the special time when this was completed... on

remains of Zhabdrung Ngawang Namgyal (1594–1951) at Punakha Dzong, marked by the offering of fine tea and elaborate tributes to the dharma guardians in the guardian chapel of the same fortress. The work was completed at Zabdon Lhuentse (i.e. Wangduetse) in Thimphu while remembering the kindness of Zhabdrung Rinpoche and dharma guardians.

It was meticulously reviewed by one of the foremost monastic scholars, the ninth Khenpo, Shākya Rinchen (1710–1759).⁵⁹ The text was published and disseminated using xylographic technology, with the woodblocks expertly carved under the leadership of master carver Phuntshok, alongside four other skilled carvers.⁶⁰ In the recension of the work currently available, it comprises 150 folios. Other than the xylographic copy on which this edition is based, we do not have any recensions either of a manuscript or other block prints.

2.b. Plausible Sources

In his historical account, the author references the sources he utilized, either directly or obliquely. He cites Indic Buddhist scriptures in their Tibetan translations and indigenous Tibetan Buddhist treatises, primarily for their rhetorical impact on monastically trained scholars and to ground his narratives within the framework of the Buddhist worldview. In the final

the twenty-fifth day of the Saga month of the Earth Female Hare year called *Myos ldan*, at the joyous festival time when the Teacher, Lord of Sages, took birth as protector of the world and accomplished all purposes, in the virtuous [time], at the great temple of the stupa called *'Brug zab don lhun rtse bdud 'dul bye ba* in the land division of *Thim yul*.”

⁵⁹ For details, see the *lHo'i chos 'byung*, fol. 151b4–5: *de ltar yang chos 'di'i zhu tig rgyal ba shākya mchog ldan da lta thub pa'i rgyal tshab tu 'tsho zhing gzhes pa gang gi spyen sngar gzigs 'bul sgra [read: sgro] skur nyis kyis zhus nas/*. “Moreover, the edition of this work was requested before the eyes of the Conqueror Śākya Chogdan, who is now living as the regent of the Sage. He edited the exaggeration and deprecation.” Here, Shākya mchog ldan refers to Shākya Rinchen, as the latter is considered, during his lifetime, a reincarnation of the former.

⁶⁰ For details, see the *lHo'i chos 'byung*, fol. 151b5–6: *par yig slob dpon phun tshogs/ par pa ngag dbang kun dga' / padma bsam grub/ karma phun tshogs/ sri thar bkra shis kyis legs par brkos.../*. “The print copy was carved by master carver Phuntshog, the printer Ngagwang Kunga, Padma Samdrub, Karma Phuntshog, and Sithar Tashi...”

section, which explores and tells the mythical narratives of deities and dharma guardians, these scriptural references serve as the primary sources, with the myths and stories of the deities directly drawn from the cited literary works.

For detailed historical information and insights into the spread of Buddhist lineages across Bhutan, the visits of early Drukpa hierarchs, the life of Zhabdrung Rinpoche, the founding of the nation under Drukpa rule, the accounts of successive regents, the profiles, roles, and dharma activities of the Je Khenpos, the spread of different monastic cultures, the governance of the Druk Desis their profiles, and the development of arts and crafts, one must look beyond these scriptures.

The following written works, either explicitly mentioned or subtly alluded to in the work, form the backbone of the historical narrative the author constructs in his history . These sources provide critical evidence, offering a reliable foundation for understanding Bhutan's complex religious, political, and cultural evolution, which the author seamlessly weaves and bases himself upon.

1. *Thugs rje 'i chu rgyun*, a work attributed to Phajo Drukgom Zhigpo (1184–1251).
2. *Rwa lung dkar brgyud gser 'phreng*, a multivolume text, documenting the lineage and legacy of the Rwa Lung tradition of Drukpa Kagyu. These cycles of hagiographical series also seem to be one of the key texts transmitted and studied among the milieu in which our author was educated. He will receive the ritual of reading transmissions of these works.
3. *sKyes rabs gser 'phreng* by Pema Karpo, which traces and documents the genealogy of his reincarnations.
4. *Pad dkar chos 'byung*, a religious history authored by Pema Karpo.
5. *Chos kyi sprin dbyangs*, a comprehensive biography of Zhabdrung Ngawang Namgyal by Tsang Khenchen Jamyang Palden Gyatso. This monumental work is one of the primary sources of information for our author, especially for the most extensive section of this historical

account, which is the narrative of Zhabdrung Ngawang Namgyal's life. A key motivation for creating this work is to render the story of Zhabdrung Rinpoche's life, as detailed in Tsang Khenchen's comprehensive and voluminous biography, more accessible and clearer to readers. Tsang Khenchen's biography is well-known for weaving the narrative with citations, often including challenging and intricate passages from authoritative Buddhist scriptures. Our author, Tenzin Chogyal, aims to streamline and clarify the accounts of Zhabdrung's life while preserving the depth and intricacies of the events and experiences that shaped this remarkable figure.

6. *rDo rje gdan pa'i rnam thar*, a concise biography of Tshewang Tenzin, a close associate of Zhabdrung Rinpoche and father of Tenzin Rabgya, written by Tsang Khenchen Jamyang Palden Gyatso. This work seems to have been composed as an appendix to the previous work.
7. *dPag bsam snye ma*, a detailed biography of the first Lam Tripa and fourth Druk Desi, Tenzin Rabgay, composed by the learned sixth Je Khenpo, Ngawang Lhundrup. This work stands as one of the most comprehensive and richly detailed written sources chronicling the formative early decades of the emerging Bhutanese nation, intricately woven around the life of one of its most pivotal and influential figures. Its significance extends beyond the depth and richness of its content to encompass the elegance and artistry of its language. The author, the Sixth Je Khenpo, was thoroughly trained in the disciplines of grammar and linguistic sciences, studying under some of the most erudite and accomplished scholars in the country.⁶¹

⁶¹ For details, see the *lHo'i chos 'byung*, fol. 180b4–5: *drug yig tshe dbang rdo rje nas yig rigs bco lnga tsam phul du phyin / bshes gnyen ngag dbang 'grub pa nas sgra dang snyan ngag sdebs sbyor sogs mkhas pa'i lo tsā bar gyur* // “From secretary Tshewang Dorje, he perfected approximately twenty-five types of writing systems, and from the spiritual friend Ngagwang Drubpa, he learned grammar, poetics, prosody, and such, becoming a learned translator.”

8. *Thugs chen dri bsung*, a biography of the fourth Je Khenpo, Damchoe Pekar, by Kunga Gyaltshen.
9. *Thams cad mkhyen pa'i rol mo*, a biography of the great Jamgön Ngawang Gyaltshen by Shākya Rinchen.

These works collectively provide a robust foundation for studying the early decades of Bhutan's religious, political, and cultural history, offering authentic perspectives on its key figures and traditions. These were also employed by our author in his work.

2.c. The Structure and Content of the Work

The work is composed in a traditional treatise style. It opens with an invocation of *Gönpo*, the *Jarok Dongchen*, followed by two verses of homage: the first to the three objects of Buddhist refuge and the second to the *Dakpo Kagyu* traditions. These initial verses, which are also rendered in Sanskrit, reflect a refined and elevated compositional approach. Then the author, in verse form, commits to the task of composition and calls upon readers to engage with the text.

The main content, presented in prose, begins with a clear outline of the work: 1) the depiction of the southern country with four doors, as *prophecized* in Buddhist scriptures, alongside the growth of human settlements and its transformation into a sacred domain; 2) an examination of various Buddhist lineages spreading across Bhutan's valleys, with emphasis on visits by *Drukpa* masters from Tibet, preceding the eventual and eventful visit by Zhabdrung Rinpoche in 1616; and 3) the most extensive section, exploring the establishment of the dual system of religion and politics under *Zhabdrung Ngawang Namgyal's* leadership.⁶² This basic structure offers a

⁶² For details, see the *lHo'i chos 'byung*, fols. 3b6–4a1: *de la kha bzhi lho'i rgyal khams 'di nyid dang por lung bstan zhing mi brgyud spel nas sbas yul khyad par can du bsgyur tshul / bar du grub mtha' sna tshogs dang nges par dpal 'brug pas sa 'dul zhabs kyi bcag tshul / tha mar chos srid gdugs dkar gcig gis lung bsgyur nas bde bar bkod tshul dang gsum /*. “Regarding this, [the text has] three [parts]: first, how this southern country was initially prophesied and how human lineages spread through it, then transformed into a specially hidden land; in the middle, how various philosophical schools and especially the glorious

clear lens into Bhutan's spiritual and political evolution, providing readers with a cohesive narrative to understand its historical evolution and cultural identity.

The third section unfolds through: a) the biography of *Zhabdrung Rinpoche*, the most extensive part of the work; b) an account of the first six *Lam Tripa* (*rgyal tshab gser gyi khri 'dzin*), the regents; and c) profiles of the first nine *Je Khenpos* (*mkhan chen dgra bcom rim byon*). The author cites works by or about these masters, enriching the narrative. It briefly explores monastic roles, such as the *Dorje Löpon* (*'dus sde'i tshogs kyi rdo rje slob dpon*), master of maṇḍala and tormā making (*dkyil 'khor dang gtor ma'i slob dpon*), experts in ritual and music (*gdangs dbyangs*), and sacred dances (*gar 'chams*). A key segment follows, detailing the meaning-lineage of the *Kagyü* tradition (*dkar brgyud rin po che'i don gyi brgyud pa*), tracing successive masters who transmitted *Mahāmudrā* instructions, the core teachings of the *Kagyü* tradition, originating from *Dakpo Lhaje Sonam Rinchen*.

The author traces and maps his own *Mahāmudrā* lineage, offering insight into its continuity. For example, we can see two illustrations of the Meaning Lineages (i.e. the *Mahāmudrā* lineages) that were received by Je Tenzin Chogyal and Je Shākya Rinchen, given in the text. a. Tenpai Nyima → Gelong Dechen Lhundrup → Ngawang Samten → the fourth Je Khenpo Damchoe Pekar → Tenzin Dendup → the tenth Je Khenpo Tenzin Chogyal. b. Khedrup Lhawang Lodrö → the second Je Khenpo Sonam Yoezer → Jamgön Ngawang Thinley → the ninth Je Khenpo Shākya Rinchen.⁶³

This part concludes with a concise discussion of institutions of philosophical study (*mtshan nyid bshad grwa*) and the study of grammatical and linguistic sciences, vital for scholarship in general and also for

Drukpa [school] tamed the land with their feet; and finally, how [the land] was peacefully established through the transformation [brought about] by the single white parasol of combined dharma and politics.”

⁶³ For details, see the *IHo 'i chos 'byung*, fol. 86a and fol. 87a–b.

administrative and organizational tasks of the newly founded system of government.

The work then addresses three other Buddhist lineages in Bhutan, distinct from the *Drukpa Kagyu* tradition: the *Sakya* tradition, the teachings of *Tsang Khenchen*, and followers of *Pema Lingpa*'s traditions. These accounts broaden the understanding of Bhutan's diverse spiritual landscape.

After covering *Zhabdrung Rinpoche*'s religious legacy and other religious traditions, the author provides biographical sketches of the first thirteen *Druk Desis*. These blend basic biographical data with their political and cultural efforts to protect and strengthen the nascent sovereignty. The author candidly critiques perceived failures, ensuring a balanced perspective.⁶⁴ A substantial following section is a legal code drafted in 1729 at the request of the Tenth *Desi Mipham Wangpo*. Initially separate, it was later integrated into the history, spanning about 15 folios across three parts, offering a foundation for governance and administrative tasks and outlining punitive measures when rules are transgressed.⁶⁵

The next section briefly profiles early masters of crafts and fine arts, naming experts and masters in the field of smithery (*lha bzo ba*), painting (*bris*), sculpting (*'bur*), calligraphy (*bod yig*), traditional healing system and pharmacology (*gso ba rig pa*), astrology (*bla mkhyen rtsis pa*), and wood carving. This highlights their role in shaping Bhutan's cultural heritage. Although interesting, this section is so short and scanty that one has to look for other sources.

The concluding thirty-two folios of the text are committed to clearly describing the mystical domains of twelve deities, revered by the *Drukpa*

⁶⁴ For instance, he was quite harsh in his criticism of the seventh Desi, whom he calls a joke. See the *lHo'i chos 'byung*, fol. 97a1–2: *sde srid phyag mdzod bdun pa ni zhabs drung gi dbon po dbu mdzad dpal 'byor lags te / bstan pa la phan gnod gang yang med kyang sku skal bzhes kyin lo 'khor gsum tsam rgod bro bstan to //*. “The seventh Desi, Umze Paljor, was a nephew of Zhabdrung. Though he neither benefited nor harmed the Buddhist system, he still received his entitlements for nearly three years, becoming an object of ridicule.”

⁶⁵ For translation and edition of this text with notes, see Aris 1978 and 1986.

school broadly, and especially honored within the Bhutanese *Drukpa* sub-school, connecting these realms to tangible human experiences. Drawing from ancient legends, handed down via various writings, whose beginnings and authenticity remain uncertain, oral tales, and ancient ritual and ceremonial practices, our writer skillfully tells and integrates these elements into his accounts. This approach reveals the categorical structure and principles guiding the author's thought process, enriching our grasp of his perspective.

The text finishes with details of dates and locations, marking where and when he launched his endeavor and where and when it reached completion. The author dedicates the virtue of his work to support the thriving of the study (*bshad*) and practice (*sgrub*); the two complementary aspects of the *dharma*. This leads to fourteen stanzas, each formed of four feet, with each foot comprising nine syllables, composed in traditional poetic style (*snyan ngag*). These lines convey a wide range of human feelings—gratitude, yearning, and sorrow—reflecting the context of his era, the purpose driving his creation, and hopes for all beings to achieve enlightenment, providing deeper insight into his intent and value.

2.d. Reception and the State of the Art

The significance and enduring value of Tenzin Chogyal's historical account can be fully appreciated through its vast influences on subsequent historical writings in the country across the centuries that followed. Shortly after its printing, the work was respectfully presented to Je Shākya Rinchen, who was residing at his retreat center in Phajoding, and was also graciously offered to senior, high-ranking government officials. Later, copies were dispatched to Tibet, reaching the Seventh Drukchen Kagyu Thinley Shingta (1718–1766) and Drubwang Mingyur Dorje (1721–1769), two prominent and revered hierarchs of the Drukpa Kagyu tradition, both of whom expressed their heartfelt words of appreciation. From this dissemination, one can reasonably infer that the historical work was promptly and widely distributed, gaining recognition and admiration.⁶⁶ The history's narration of how the

⁶⁶ See the *sGyu ma 'i gar stabs*, p. 151: *rje nyid kyi gsung rtsom lho'i chos 'byung 'jam mgon smon mtha'i 'phreng ba par du legs par bkod grub ste / bya rgod phung por thub chen shākya ratna / gzhung sa mchod yon sogs su par phud phul ba gnam zhing / mthar gyis bsil*

Buddhadharma spread across the country, the visitation of early Drukpa masters, and the foundation of the unified polity under Zhabdrung Rinpoche is a unique achievement. It is the first-ever work to coherently formulate Bhutan's history, at a grand scale, weaving together the different societal aspects such as religion and politics, affecting united national consciousness. As previously mentioned, our author commenced this significant work in 1731, during the tranquil and enlightened reign of the thirteenth Desi, Sherab Wangchuk⁶⁷, a period characterized by peace and intellectual prosperity⁶⁸. This era was illuminated by the presence of learned luminaries and distinguished scholars such as Ngawang Lhundup and Shākya Rinchen, who were contemporaries of the author, as well as Kunga Gyatso and Yonten Thaye, who were his younger contemporaries. All of these esteemed monk scholars, including Tenzin Chogyal himself, ascended to the highest monastic office in the land, marking a pinnacle of spiritual and intellectual leadership. Our author maintained close and meaningful connections with all four, engaging with them as both disciples and teachers in a rich exchange of knowledge and guidance.

The *lHo'i chos 'byung* has not been edited until now. Although a translation of it into English exists, it is inaccessible. On the other hand, it was employed as a primary source by almost all of the writers of histories on

ldan gyi ljongs su dpal 'brug pa'i bstan pa'i srog shing chen po/ thams cad mkhyen pa dkar rgyud 'phrin las shing rta'i sde dang / kun tu bzang po'i mig 'phrul grub pa'i dbang po kun dga' mi 'gyur rdo rje'i spyen sngar yang phul bas thugs sim pa'i gsung lan yang legs par gnang byung gsung ngo //. “His Lordship's own composition, the *Religious History of the South: The Continuation of the Precious Dharma - A Garland of Mañjunātha's Aspirational Prayers*, was well arranged and completed for printing. First [copies] were offered to the great sage Śākya Ratna at Jagö Phungpo, to the senior, high-ranking government officials, in the capital. Finally, it was also presented before the eyes of the great tree of life of the glorious Drukpa teachings in the cool land [Tibet] - the Omniscient Kagyu Thinlé Shingta and the lord of accomplished ones who is the magical eye of Samantabhadra, Kunga Migyur Dorje - whereupon [they] gave excellent words of satisfaction and approval.”

⁶⁷ A biographical work, recording his cultural, political, and diplomatic accomplishments, by Yontan Thaye titled *Mu tig do shal* is available.

⁶⁸ For a historical account of the political and intellectual climate in Bhutan during the time of Tenzin Chogyal, see Phuntsho, 2016, pp. 339–341.

Bhutan. I have been able to find only the following English-language publications that which are directly related to the *lHo'i chos 'byung*:

1. Dousamdup Kazi (1868–1922).⁶⁹

“A Complete Translation of the Lhohi-chös hbyung: Religious History of Bhutan. 204 pp. of typescript. British Library A2 19999.h.17.” I haven’t seen this translation. No date.

2. Aris 1978

This doctoral dissertation, submitted by Aris to the University of London, makes extensive use of the *lHo'i chos 'byung* as a primary source. The most relevant section for the present edition is text number three in part two, where Aris provides both transliteration and English translation of the *bka' khrims* section from the *lHo'i chos 'byung*.⁷⁰

3. Aris 1986

The *bka' khrims* section of the *lHo'i chos 'byung* was subsequently published separately alongside three other important source materials on Bhutanese history. Aris revised his earlier work for this publication. In both versions, the extensive footnotes provide valuable explanations of difficult textual passages.⁷¹

⁶⁹ Lama Kazi Dawa Samdup (1868–1922) was a pioneering translator of Tibetan Buddhist texts into English. Born in Sikkim, he studied under the lama Lopen Tshampa Norbu in Bhutan and served as an interpreter for British-Tibetan diplomatic relations, notably during the 1910 visit of the 13th Dalai Lama to India and the 1914 Simla Convention. He taught Tibetan at Calcutta University from 1920 until he died in 1922. His translations were later edited and published by W.Y. Evans-Wentz. The bibliographical information provided here is based on Aris’s reports. See Aris 1979, p. 283. I have not examined this work personally. For commentary on specific portions of the translations, see Aris 1989, p. xxxi.

⁷⁰ For details, see Aris 1978, pp. 669–740.

⁷¹ For details, see Aris 1985, pp. 79–120.

3. A Critical Edition

3.1. Introduction

A study of historical documents, such as the *lHo'i chos 'byung*, a significant text composed nearly four centuries ago, demands a meticulous approach to uncover its historical and intellectual context. A critical edition is essential to advance scholarly understanding, as it consolidates a reliable version of the text through careful comparison and analysis of multiple sources, including manuscripts, xylograph prints, and other surviving witnesses. These sources often vary due to copying errors, intentional alterations, or degradation over time, making the editor's task one of reconstructing a text that best represents its historical form. Critical editions are vital for historical documents because they provide a rigorously tested foundation, built on philological methods and sound judgment, reflecting a well-considered hypothesis about the text's state, whether that be its original composition or a later significant iteration. While not definitive, as no edition can fully capture every nuance of a text's evolution, they serve as a crucial starting point. They enable scholars to engage directly with primary evidence, scrutinize the editor's choices, test competing interpretations, and refine their conclusions. This process ensures the study of history remains dynamic, evidence-based, and open to new insights, fostering a deeper understanding of the past and its enduring relevance.

3.2. Sigla

The following is the textual witness that I was able to gather during the study while preparing a critical edition of the *lHo'i chos 'byung*.

A = A xylographic print of the *lHo'i chos 'byung*. The script is dBu-can.

Title Page: *lHo'i chos 'byung bstan pa rin po che'i 'phro mthud 'jam mgon smon mtha'i 'phreng ba zhes bya ba / gtso bor skyabs mgon rin po che rgyal sras ngag dbang rnam rgyal gyi rnam thar kun gyi go bde gsal bor bkod pa bcas bzhugs //*. The tile is also written in an ornate script and in the Sanskrit language in Tibetan script.

Preface

No.: W1KG9413 (Refers to the BDRC work number).⁷²

Foliation: 1a–151a. Six lines per folio side from fol. 3b. The two sides of fol. 1 are title. Every folio starts with two curl-like ornaments and two *shad*.

Dimension:?

Incipit: [2a] *dam can rgya mtsho 'i sprul gzhi bstan pa 'i gnyer chen mgon po bya rog mtshan la phyag 'tshal lo //*.

The fol.1b and 2a have miniature figures carved on either side of the pages. The three figures on the right side of fol. 1b are Dayöe Zhönu on the right, Buddha Shākyā Muni in the middle, and Tsangpa Gyare on the left. The text below the figures reads as: *thub pa rang gi rgyal tshab lung bstan pa // zla 'od gzhon nu gtsang pa rgya ras zhabs//*. The three figures on the left side of the fol. 1b are Phajo Drukgom on the right, Padmasambhava in the middle, and Drukpa Kuenley on the left. The text below the figures reads as: *lho ljongs thog ma 'i sa 'dul pad ma 'byung // pha jo 'gro mgon 'brug pa kun legs zhabs//*.

The three figures on the right side of the fol. 2a are the first Je Khenpo Pekar Jungney on the right side, Zhabdrung Rinpoche in the middle, and the first Druk Desi Umze on the left side. The text below the figures reads as: *zhing 'dir bka' drin mtshungs med mthu chen 'brug / mkhan chen pad 'byung sde srid dbu mdzad che//*. The three figures on the left side of the fol. 2a are Jarok Dongchen on the right side, four four-armed Mahākāla in the middle, and the Dudsel Lhamo on the left side. The text below the figures reads as: *bstan srung kun gyi gtso bo phyag bzhi pa // bya rog gdong can dud sol lha mo 'i zhabs //*.

There are figures on each side of fol.150b and 151 a. The right figure on the 150b is Tsheringma. The text below the figure reads as: *tshe dpal kun stsol*

⁷² Although the work is correctly ascribed to the author himself on the BDRC website, on the scan input form of the digitized version of the xylographic recension, Ngag dbang nram rgyal is mistakenly given as the author.

bkra shis tshe ring ma//. The one on the left is Yudonma. The text below the figure reads as: *kham s gsum dbang sdud rdo rje g.yu sgron ma*//.

The right figure on the 151a is Tsenchen. The text below the figure reads as: *rta mchog rnam sprul btsan chen dgra lha'i rgyal*//. The one on the left is Damchen Gomo. The text below the figure reads as: *phyag rdor sprul sku dam can sgo mo che*//.

The first two folios of the xylographic recension.

3.3. Editorial Policies

Punctuation Variations: Differences in punctuation marks, such as *shad*, *tsheg*, and other ornamental motifs, are not recorded due to their abundance. Documenting all variations would risk cluttering the edition and obscuring the text's clarity.

Orthographical Contractions: Contractions observed in the xylograph witnesses are not noted.

Preface

Particle Variations: Variations in particle usage, such as *ces/zhes/shes*, *pa/ba*, and *pa'i/ba'i*, are not documented.

Spacing in Letter Combinations: Instances where *'ang* and *'i* are separated from the main letter by a *tsheg* are not recorded, as these are minor and do not impact interpretation.

Apparatus Style: A positive apparatus is employed, where the readings in the lemma, presented among the footnotes, reflect the preferred textual reading for this edition.

Citations and References: Numerous citations within the work are not traced, as they do not significantly affect the narrative's understanding. Titles of works, as attested in the text itself, are documented in the index for reference.

The texts on folios 1a–2b, in Lanca and Wartu script, are not typed in this edition.

3.4. Editorial Signs

<i>conj.</i>	conjecture
<i>em.</i>	emendation
<i>om.</i>	omission
]	Preferred reading
<x>	Folio change of the xylographic recension

དེ་ཆེ་འགྲོ་གསུམ་མགོན་གཅིག་ལུང་། མཐུ་ཆེན་འབྲུག་པ་གདུང་བྱོན་ཏེ།

མངོན་སྤྱོད་རལ་གྱིའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར། གདུག་པ་ཅན་འཐིང་སྤང་སྤྱོད།

དེ་ནི་རྒྱལ་བས་མཆོན་དུས་གནས་དང་བཅས། དངོས་བྱུང་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་ལས་ལུང་བསྟན་སྤྱོད་།

སྒྲིལ་སྤྱོད་དགུང་ལ་གཏིབས་^dཔའི་སྤྱན་^eའཕྲེན་རྒྱུ། ཡེ་ཤེས་མགོན་གྱིས་བྲངས་བ་སྤྱི་ལོས་བསྐྱོད།

གསང་ཆེན་བྲང་འགྲོ་སྤྱིང་པའི་ཆལ། རབ་རྒྱས་མ་ལ་ཡ་ལྟོངས་སུ།

བཤ་ཆེན་ཁྱ་བྲུག་འཁོར་བའི། སྤྱེས་བཟང་སྤྱད་བྲངས་སྤྱོད་འདི་ཉོན།

འདིར་བསྟན་བ་རིན་པོ་ཆའི་འཕྲོ་མཐུད་ཆོས་ཀྱི་བྱང་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བཤད་པར་བྱ་བ་ནི། སྤྱིར་
སེམས་ཅན་གྱི་ལས་སྤང་བསྐྱལ་ <3b> བའི་ཆགས་འདིག ། དེ་དག་ཏུ་སངས་རྒྱས་བྱོན་ཚུལ། བསྟན་པའི་
གཏད་རབས། རྒྱ་བོད་དུ་བཤ་བྱུང་རི་ལྟར་བྱོན་ནས་ཆོས་དར་ཚུལ། རྩེ་བྲག་ཏུ་དཔལ་དགས་པའི་དཀར་
བརྒྱད། ཡང་སྤོས་ཆོས་རྩེ་འབྲུག་པའི་བསྟན་བ་བྱ་ཆོད་པའི་ཉོན་ལམ་བཙུང་གི་བར་དུ་གྱིས་ཚུལ་ལ་
སོགས་པ་ནི། བསྟན་བ་སྤྱིའི་ཆོས་འབྱུང་། བཤ་བྱུང་སོ་སོའི་རྟོགས་བརྗོད་དཀར་བརྒྱད་ནས་ཐར་གསེར་
འཕྲེང་དག་ཏུ་གསལ་བས་རྟོགས་སྤྱི་ཡང་བསྐྱར་སྤོས་མ་དགོས། དེས་ན་དེ་དག་གི་འཕྲོ་མཐུད་ལྟ་བུ་ཉི་
མ་ལྟོ་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་འདིར་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་དང་། དེ་འཛིན་གྱི་སྤྱེས་བྱ་རིམ་པར་བྱོན་ཚུལ་ཆེ་ལོང་ཅམ་
བརྗོད་པ་ལས།

ཐོག་མ་ཉིད་དུ་སྤྱོད་བ་སྤྱེས་པའི་གཏམ་འདི་ཡོད་དེ། ཞིང་འཛམ་གླིང་གི་བ་ཕྱག་བརྒྱ་ཡི། དབྱུས་
རྩོ་རྩེ་གདན་གྱི་བྲང་སྤྱོད་ན་^a། རྩེ་བསྐྱལ་བཟང་སྤྱོད་བཞི་དངོས་བཞུགས་པའི། སྤྱོ་ཅན་ཆང་ཆང་^b།

^a མཆོས། *em.*, མཆོས་ A

^b རྩེ། *em.*, རྩེ་ A

^c རྩེ། *em.*, རྩེ་ A

^d གཏིབས། *em.*, གཏིབས་ A

^e རྒྱན། *em.*, རྒྱན་ A

^f རྒྱུར། *em.*, རྒྱུར་ A

^g རྩེ། *em.*, རྩེ་ A

ནགས་ཁོང་ན།། དཔལ་ནལ་འཁྱར་ཅུས་ལྷན་ནུ་རོ་བ།། མགོན་སྤང་མའི་ཚོགས་སུ་བསྟེན་བ་ཡོད།།
མཐའ་ཁ་བཞིའི་ཡུལ་ལྗོངས་ཚོས་སྲིད་བྱང་།། རོན་སྟོང་བཅུད་སྟོང་བའི་བྱུང་རིགས་མང་།། ཚུལ་དེ་འབྲེ་
རོ་མཚར་སྟོང་པོའི་ཞིང་།། ཁོང་སྲིད་པའི་རྒྱུད་དུ་ཆགས་སམ་ཅི།། དེ་ལ་ཁ་བཞི་སྟོའི་རྒྱལ་ཁམས་འདི་ཉིད་
དང་པོར་ཡུང་བསྟན་ཞིང་མི་བརྒྱུད་སྟེལ་ནས་སྤུལ་ཁྲུང་བར་ཅན་དུ་བསྐྱར་ཚུལ། བར་དུ་བྱུང་མཐའ་སྤྱ་
ཚོགས་དང་རེས་བར་དཔལ་འབྱུག་བས་ས་འདུལ་ཞབས་ཀྱི་བཅག་ཚུལ། ཐ་མར་ཚོས་སྲིད་གདུགས་དཀར་
གཅིག་གིས་ཡུང་<4a> བསྐྱར་ནས་བདེ་བར་བཀོད་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། རི་སྐད་དུ། སྤྱ་ཅམ་ཁྱོན་ལ་དུས་གསུམ་ཆད་སྟེད་ཀྱི།། སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ཞིང་
ནམས་རྒྱ་མཚོ་དང་།། བསྐྱལ་བ་རྒྱ་མཚོར་སྟོན་ཅིང་རབ་དུ་འཇུག ། ཅེས་གསུངས་བ་བཞིན། རོན་དུ་
སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཛད་པའི་མཐའ་ནི་ཤིན་དུ་བརྗོད་པའི་ཡུལ་ལས་
འདས་ཤིང་པལ་གྱི་སྟོ་རོར་ཤོང་^d་དཀའ་མོད། དེ་ལྟ་ནའང་རང་ཅག་འཛམ་གླིང་ལས་ཀྱི་ས་བ་དང་བསྟན་ན་
བཅོམ་ལྷན་འདས་ནམ་པར་སྤང་མཛད་བྱུང་བ་གངས་ཅན་མཚོ་དེ་ཉིད། སྤྱི་ནམ་འགྱུར་རྒྱ་ཆེན་པོར་བསྟན་
ནས་བཞུགས་པའི་མཉམ་གཞག་བྱུག་གི་སྟེང་བེ་རྒྱུ་འེ་^eལྷང་བཟེད་ནང་དུ། སྟོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་འབྲིགས་
པའི་དཀྱིལ་ནས་ཡར་བསྐྱའི་འཁོར་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅུ་^fབཅེགས་མར་ཆགས་པའི་བཅུ་གསུམ་བ་བྱུགས་ཀའི་ཐད་
ན། མི་བརྗོད་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཞིང་རམ། སྟོང་གསུམ་ཆེན་པོའི་ཞིང་^gཁམས་འཛམ་གླིང་གི་བ་སྤག་བརྒྱ། དེར་
ལྷུག་བྱུང་བའང་གྲེ་བ་སྤག་བརྒྱར་སྤང་ནས་འགོ་བའི་རོན་མཛད་པས་ན། དེ་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་ཅག་གི་
སྟོན་བ་གཅིག་ལུའི་འདུལ་ཞིང་དུ་འདོད་དོ།། དེ་བཞིན་དུ་སྤང་མཛད་བྱུང་དབང་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིའི་བ་སྤྱིའི་ཁྲང་
དུ་རེར་ཡང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྲེ་བ་འབྱུམ་སྤག་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་སྤག་གི་བསྐྱའི་ཟེ་
འབྱུ་རེར་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་བཀོད་བ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱལ་རྟེད་ལྟར་ཡོད་བ་པལ་པོ་ཆེའི་མཛོ་ལས་བཤད་ཅིང་།

^a རྟོགས་ན། *em.*, རྟོགསན A
^b ཚར་ཚིང་། *em.*, ཚར་ཚོགས A
^c བྱང་། *em.*, བསྐྱར A
^d ཤོང་། *em.*, ཤོངས A
^e བེ་རྒྱུ་འེ། *em.*, བེ་རྒྱུར་ཡའི A
^f སྟོས་། *em.*, སྟོས A
^g ཞིང་། *em.*, ཞིང A

<4b> དེར་མ་ཐད་དེ་ལས་ཀྱང་འདས་པའི་ཕྱོགས་བཅུ་ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་པར་ཡང་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་མཐའ་ཡས་ཤིང་མུ་མེད་པ་ཡོད་པས་ན། སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་ཀྱང་། རྣམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་འབྱུར་
པ་རྒྱུ་ཅས་པ།། སེམས་ཅན་མ་ལུས་མཐའ་ཡང་དེ་ཅས་སོ།། ཞེས་ནམ་མཁའ་དཔེར་མཛད་པ་ཅས་ལས་
མཐའ་བསྟན་རྒྱུ་མ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནི་དེའི་མཐའ་སངས་རྒྱུ་གིས་མི་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་མེད་པས་
བསྟན་རྒྱུ་གར་ཡོད། དེས་ན་ལུང་ལས། འཛིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་ནམ་ཞེས། ལུས་ན་རྒྱལ་བས་མི་
གསུངས་བཞུགས།། ཞེས་དང་། སྤྱད་པ་ལས། སེམས་ཅན་རང་བཞིན་གང་ཡིན་དེ་ཡང་པ་མཐའ་མེད།།
ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཡང་པ་མཐའ་མེད།། འཛིག་རྟེན་མཁྱེན་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཡང་པ་མཐའ་
མེད།། དེ་སྐད་ཅེས་གསུངས་པས་ན། ཞིང་ཁམས་གཞན་གྱི་ཆད་ནི་བརྗོད་པར་མི་རྒྱས་མོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་
དགོས་པ་སྐབས་དོན་རང་ཅག་གི་སྟོན་པའི་གདུལ་ཞིང་དུ་ཀྱུན་གྱི་གོ་བའི་ཕྱིར། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་
པོའི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་བཅུ་ཚུལ་ནི། སྤྱིང་བཞི་སྤྱིང་ཐན་རི་རབ་ནས་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་མན་སྟོང་
ཐག་གཅིག་ལ་སྟོང་དང་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སམ། སྟོང་སྤྱི་ཕྱད་ཅེས་ཀྱང་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་
དང་པོ་དེ་རགས་ཅིས་བྱས་རེ་རེ་ནས་བཅུ་བའི་སྟོང་སོང་ཆེ། དེ་ལ་སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཛིག་རྟེན་
ཁམས་ཟེར་ལ། དེ་འབྲའི་སྟོང་གཉིས་པའང་རགས་ཅིས་བྱས་སྟོང་ཆང་བ་དང་། <5a>དེ་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་
སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། དེའང་སྤྱིང་བཞི་ནི་རི་རབ་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་ལྟའི་བྱ་དམ་པ་
རྟོག་དཀར་བྱེ་བ་ཐག་བརྒྱ་སོགས་རིགས་འགྲེ་བས། མཛོད་ལས་ཀྱང་། སྤྱིང་བཞི་པ་དང་ཉི་ལྔ་དང་། རི་
རབ་དང་ནི་འདོད་ལྟ་དང་། ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་སྟོང་ལ་ནི། སྟོང་ནི་སྤྱི་ཕྱད་ཡིན་པར་འདོད། དེ་སྟོང་
ལ་ནི་སྟོང་གཉིས་པ།། བར་མའི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཡིན་ནོ། དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གསུམ་སོ།། མཉམ་དུ་
འཛིག་ཅིང་འབྱུང་བ་ཡིན།། ཅས་བཤད་པས་སོ།།

དེ་ལྟར་ན་སྟོང་གསུམ་ཆེན་པོ་འཛམ་གླིང་གྲེ་བ་ཐག་བརྒྱའི་དབུས་བསྐལ་བཟང་གི་སྟོན་མ་སྟོང་
རིས་པར་འཆང་རྒྱ་བའི་གནས། བྱང་ཆུབ་སྤྱིང་པོ་རྟོ་རྟེ་གདན་ནས་དཔག་ཆད་བརྒྱ་བཟོད་པའི་ཡུལ་བྱང་
ཕྱོགས་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱུ། དེར་ནི་སྟོན་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཟིམ་པའི་དུས། ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་

འཇམ་དཔལ། ལྷོ་ཕྱོགས་ལི་ཙ་སྒྲིའི་རི་མེད། ལུ་བ་ཕྱོགས་གསང་བདག ། བྱང་ཕྱོགས་སྤྲོན་རས་གཞིགས་གི་
གཏུལ་བྱང་གཏད་པ་བཞིན། འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་ལས། ང་ནི་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱུན། ། ཁ་བ་ཅན་དུ་མཆོ་བྱི་
ནས། སྤྲ་ལའི་ནགས་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར། ། ཞེས་དང་། ལྷ་ལྷན་ཡུལ་ཞེས་བྲ་བ་ཡི། ། གངས་ཅན་རི་ལི་
ནང་གནས་པའི། ཞེས་སོགས་བོད་ཡུལ་གྱི་བསྟན་དང་བསྟན་འཛིན་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར། སྤྲུལ་པའི་རྒྱལ་
མོན་དུ་མས་ལུགས་གཉིས་བསྟན་<5b> པའི་གཞི་འཇུགས། བཏ་བྱུ་སྤྲེས་བྲ་པའི་དུལ་རྟེན་ལྟ་བུས་
བཤད་སྤྲུབ་གྱི་བསྟན་པ་ར་བ་དཀར་པོའི་ཁོང་ཡུག་ཏུ་བཤམ་ཞིང་། རོ་ལྷག་འཕགས་པ་རང་ཕྱོན་སོགས་
རྟེན་གསུམ་རོ་མཆར་གྱི་བཞོད་པ་བྱངས་ལས་བརྒྱལ་བ་དང་། བོད་ཡུལ་སྤུབ་པའི་རྒྱལ་ཆ་བཏ་ཏུ་ལུང་བསྟན་
པ་དཔལ་དགས་སོ་དཀར་བརྒྱུད་གྱི་སོ་བྱང་རི་བོ་འཁྱི་དང་། སངས་རྒྱལ་མོས་པ་སྤང་མཛད་ཉིད་དཔལ་ལྷན་
འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆའི་མཆོད་དུ་ཕྱོན་པ་གང་གིས་མཛད་པའི་ཕྱག་རྩེས། རོ་རྩེ་གདན་འབྲུག་དང་ར་ལུང་ལ་
སོགས་པས་ཉིལ་རྩང་བཞིན་གཏམས་པའི་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལྷ་ལྷན་གངས་རིའི་ཕྱོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་
ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྟོན་པ་བཞུགས་དུས་ནི་མཆོར་ཆགས་ཉེ་རིམ་གྱིས་བྱི་ནས་མི་བརྒྱུད་འཕེལ་བ་ཡིན་
ལ། ཉེ་མ་ལྷོ་ཕྱོགས་འདི་ནི་རྒྱའི་ཡུལ་དང་ཐག་ཉེ་བས་དེ་སྐབས་རང་ནས་ཆགས་རྩལ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་
སྟེ། ཅིའི་ཕྱིར་ན། གསུང་རབ་དག་ལས། སའི་ཕྱོགས་འདི་ཉིད་དུ་སྟོན་གྱི་རྒྱལ་སོ་དོན་བྲུབ་དང་།
ཐམས་ཅད་སྒོལ། རི་མེད་ཀུན་ལྷན་ལ་སོགས་བྱང་རྒྱུབ་གྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པའི་གནས། གཞན་ཡང་རྒྱལ་བའི་
སྤྲུལ་རྒྱལ་སྤྱེུ་དང་། དོམ་དང་། བསེ་རུ་དང་། གྱིན་ཁོར་དང་། གྱིག་ཏ་སར་སོགས་མ་ངེས་པའི་བྱང་པོ་
ལ་གནས་པའི་སྟོན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ། ཐོན་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་མང་བར་གནས་པར་
གསུངས་པས་སོ།

དེ་ལྟ་སོད་གྱིས་གཞི་ནགས་ལྷང་^bབཅས་པའི་<6a>དུས་ཀྱང་རིམ་པར་འགྱུར་བས་ལྷོ་ཕྱོགས་
འདི་དག་ཏུ་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་གྲོང་རྒྱལ་མོན་འབངས་དང་བཅས་པ་ཆགས་ཉེ། ཡུལ་བདེ་སྤྱོད་འཛོམ་ལ་
སྟོབས་འབྱོར་ཆེ་ཞིང་། དེ་རྩལ་ད་ལྟའང་ལྷ་རྒྱའི་ཕྱའི་ནགས་གྱི་ཅན་དན་ཡོད་པའི་ཐད་ན་རྒྱའི་རྒྱལ་སོའི་སོ་

^a ལི་ཙ་སྒྲི] *em.*, ལི་ཙ་སྒྲི A

^b རགས་ལྷང་] *em.*, རགས་ལྷངས A

མི་པལ་ཆེར་ཡུལ་ཉམས་དགའ་བས་དེ་དག་ཏུ་གཞིས་བཅུགས་ཏེ་མ་ལོག་པར་བསྐད་པས་ད་ལྟ་མི་ལོག་
 ཟེར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་ལྟར་ཏུ་གྲགས། དེའང་དབྱས་གཙང་། དགས་ཀོང་སོགས་མི་རིགས་ཡུལ་ཚན་དེ་
 དང་དེ་ལས་འོངས་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་ཁང་སླེད་མེད་ཀ་ཅང་སོགས་ཡུལ་ཚན་རིམ་པར་ཆགས་པ་ཡིན། དེ་
 དག་ཀྱང་བོད་ཕྱོགས་ནས་ལྟོ་ཡུང་འདིར་སོ་སོར་གྱུས་རྒྱལ་ཐེད་ཐིམ་སྤར་གསུམ་ཆོ་ཆེན་བརྒྱད་སོགས་
 མིང་<7a> བཏགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་བཤད་རྒྱ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཡི་གེ་མང་བ་ལས་སྟོང་པོ་ཆེར་
 མི་འདུག་སྟུང་འཛོག་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་ལྟོ་ཡུང་འདིའི་རིགས་རྩས་ཀྱང་འབགས་པའི་རྒྱལ་པ་སྟེ་གན་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལས་མཆེད་པ་ཡིན་སྐད་དོ།། །།

གཉིས་པ་བྱལ་མཐའ་སྒྲ་ཆོགས་དང་ངེས་པར་དཔལ་འབྱུག་པས་ས་འདུལ་ཞབས་ཀྱིས་བཅག་
 རྒྱལ་ནི། དེ་ཡང་བོད་གངས་ཅན་ཏུ་བསྟན་པའི་འཕེལ་འགྲིབ་ཆེན་པོ་བྱང་བའི་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་འགོ་ཙམ་
 ནས། ལྟོ་ཡུལ་འདིར་ཡང་བོད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་རིམ་པར་དར་བ་ལས། ས་སྐྱ་པ། གནས་རྟིང་། ལྟ་པ། འགྲི་
 རྒྱང་པ^a། ལིང་རྟ་པ། རྟིང་མ་བཀའ^bགཏེར། ལྷགས་ཐམ་པ། དགེ་ལྡན་པ། ཀར་འབྱུག་ལ་སོགས་པའི་
 བརྒྱད་འཛིན་གྱི་བུ་སྟོན་མང་ཏུ་འཕེལ་ཏེ། ཁ་བཞིའི་སྟོང་རྒྱལ་ཁམས་འདིའི་ཕྱོགས་ཤར་ཏུ་བ་ཐམས་ཅད་ཏུ་
 རྒྱབ་པར་གནས་ཤིང་། དེ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་དད་མོས་ལས་འཕྲོར་བབས་པའི་ཡུལ་ཕྱོགས་སྤྱིན་བདག་
 སོ་སོས་འཆོ་བ་སྦྱར་ཞིང་། བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པའང་ཤས་ཙམ་རེ་དར་ནས་རིང་ཞིག་ཏུ་སོང་འདུག་ཀྱང་།
 རྩས་སྐབས་དེ་དག་གི་ཆེ་ལྷོ་སྤྱིང་འདིར་རྒྱལ་པོ་གཅིག་གིས་དབང་བསྐྱར་བ་དང་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིམས་
 མེད་པས། ཉ་ཆེ་ཆེས་རྒྱང་རྒྱང་ཟ་བའི་དཔེར་མི་བསྟན་མ་རྩངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེད་ངོམས་ཏེ་གཅིག་གིས་
 གཅིག་བརྟུང་ཞིང་གསོད་པས། ཁྱོད་གི་སྟོང་སྒྲུབ་ལའང་སྟེལ་མི་དགོས་པ་དང་། ལུག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མི་
 དབྱལ་འཕོངས་ཆོའི་ཁོར་དང་ཁང་ཞིང་འཕྲོག་<7b>པ་དང་། རང་དབང་མེད་པར་གཡོག་ཏུ་བཀོལ་བ་དང་།
 པ་ཚན་ཉི་རིམ་མང་པོ་འཐབ་ཅོད་རྒྱུན་མི་ཆད་ཅིང་ནང་དཔེ་སྟོར་བར་ངོ་ཆ་མེད་པར་དཔའ་རྒྱལ་ཏུ་སྟོད་པ་
 དང་། ཁང་དགྲང་འཐབ་པ་དང་། མང་ཚན་ཉུང་ཚན་འཐབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་དབྲ་སྤིང་ཕྱོགས་སྟེབས་

^a འགྲི་ལྱང་པ] *em.*, འགྲིང་ལྱང་པ A

^b བཀའ] *em.*, འགྲའ་ A

མང་པོས་ཡུལ་སེལ་བྱར་^aགཏོང་བ་དང་། གླ་མ་མཆོད་གནས་ལ་ཉིན་མོ་ཡུལ་ནས་མཚན་མོ་བརྒྱ་བ་དང་།
 དེ་ཁོད་ནགས་ཁོད་དུ་གནས་པ་ནམས་འཕྲོག་ཆོས་^bཀྱིས་མི་ཆགས་པ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་རྩོ་གི་གནས་
 མངལ་བ་དག་གཟུང་ནས་བྲན་ཁོལ་དུ་འཛོང་བ་དང་། སྐྱ་གསུང་བྲགས་རྟེན་བཞིག་ཅིང་བྱད་མེད་ཀྱི་རྒྱན་
 ཆར་བྱེད་པ་སོགས་མ་རུང་སྒྲོའི་སྒྱུད་པས་སྐས་ཡུལ་བྱུབ་པའི་གནས་རྟེན་མང་པོ་ཉམས། དེའི་རྒྱན་ལས་
 གཞི་བདག་སྡེ་བརྒྱད་འབྱུང་པའི་ཆོགས་འཁྲུགས་ནས་སྐྱེ་འགྲོ་ནམས་ལ་གནོད་ཅིང་འཆོ་བས་ཤུགས་གི་
 མཆོད་སྒྱུན་བྱེད་པ་སོགས་ཚོད་དུས་སྡིགས་མ་ལུ་བདེའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་ལས། དེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱལ་བཟང་
 རྩོགས་ལྡན་དག་བཅུ་དེ་གིས་ཀྱིས་འཆོ་བ་དང་། བྱད་པར་མ་འོངས་པ་ན་ཆོས་རྗེ་འབྲུག་པ་རང་གི་གདུལ་
 ཞིང་དུ་གཟིགས་ཏེ། གངས་ཅན་མགོན་པོ་གཅོད་པ་རྒྱ་རས་པ་ཉིད་སྐྱ་གཤེགས་ལ་ཉེ་བའི་སྐབས། སངས་
 རྒྱུས་དཔོན་ལ། ཁམས་ནས་ཁམས་སྤྲུག་ཅིག་ཡོང་བ་ཡོད་དེ་ང་དང་མི་འཕྲད་པ་འདྲག ། ཁྱེད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་
 གཟུང་ནས། ལྷ་རྒྱན་གྱི་མཁན་པོ་བསྐྱེད་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱིས་བཅག་པའི་ཡུལ་སྤྲུགས་སྟོ་རྩེད་དུ་བཏང་
 ཅིག ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྐྱན་པ་ལ་པན་ཐོགས་པར་ཡོད་དོ།^c ཞེས་ཡུང་བསྐྱན་པ་<8a> བཞིན།

དེས་ན་རང་ཡུགས་སྟོ་སྒྲོངས་འདིའི་ས་གཞི་ཐོག་མར་བཅག་པར་བྱོན་མཁན་ནི་པ་རྩོ་འགྲོ་མགོན་
 དུ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ཕོ་རྒྱུས་ཅུང་ཟད་བརྗོད་ན་དེ་ཉིད་སྐྱ་འཁྲུངས་པའི་ཡུལ་མདོ་ཁམས་བག་
 ཤེས་སྒྲིང་། རུས་རྒྱ། ཡབ་ཆོང་དཔོན་ཆུ་བཟང་དང་། ཡུམ་དབལ་མོ་གཉིས་ལ་སྐས་གསུམ་ཡོད་པའི་རྒྱང་
 བ་པ་རྩོ་ཉིད་ཡིན། མཚན་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན། མངལ་དུ་ཞུགས་སྐབས་ཤེས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་འཇའ་འོད་དང་
 བཅས་བབས་པ་སྤེས་ཤིང་། འཁྲུངས་པའི་ཆོའང་ཡུལ་ཁམས་ཀྱན་ཏུ་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འདིག་རྟེན་ལ་བྱོན་
 ཏི་ཞེས་པའི་སྐས་བྱུང་བ་བྱུང་། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཚུན་ཁྱིམ་ལ་གནས་ཤིང་འབྲི^dསྟོག་ཡོན་ཏན་ལ་

^a སེལ་བྱར་] *em.*, གསེལ་བྱར་ A

^b འཕྲོག་ཆོས་] *em.*, འཕྲོག་ཆོས་ས་ A

^c For a wider context of the passage cited here, see the *Thugs rje'i chu rgyun* (fol.9a6–b1). For a study and translation of this work, see Dargye (et al) 2001. This work is ascribed to Phajo Drugom Zhigpo himself. It is said that he dictated while his son Dampa transcribed the work. It was hidden as a treasure and revealed later on. Thus, the provenance of the work is difficult to ascertain.

^d འབྲི] *em.*, འབྲི A

སྤྱངས། ལྷགས་སྤྱིང་མའི་སྒྲ་མ་ཐར་པ་སྤྱིང་པ་དང་། མཁས་བྱུང་འགའ་ལ་གཏུགས། མཚན་ཐར་པ་རྒྱལ་
 མཚན་དུ་གསོལ། དགེ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲ་མ་བ་བཞེས། སྤེ་སྒྲོད་གསུམ་ལ་སྤྱངས་ཤིང་ལུང་གསན། རྩོགས་ཆེན་
 སྤེ་གསུམ། བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་དབང་ཆོས་ཆང་ལ། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མདོ་རྒྱད་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་སོགས་
 གསན་སྤྱིང་དཔག་མེད་མཛད། སྐབས་དེར་ཆོས་རྗེ་གཙང་པའི་མཚན་ཐོས་པས་དར་ཅིག་ཁྲིང་ངར^a་ལུས།
 རིངས་པར་རང་གི་སྒྲ་མ་ཐར་པ་སྤྱིང་པར་དགོངས་ཡངས་ཞུས་ཤིང་། ཁམས་ཕྱོགས་ནས་བྱོན་ཏེ་ལྷ་ས་
 བསམ་ཡས་སོགས་གནས་མཛལ་རིམ་པར་བཀྲིས་པའི་མཐར། དགྲང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་ལ་གདན་ས་
 འབྲུག་ཏུ་རྗེ་སངས་རྒྱས་དཔོན་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས། འབྲུག་<8b>པའི་ཆོས་སྒྲོང་དབང་ཁྲིད་བཅས་པ་
 ཆང་མ་གསན་ཏེ། སྤྱིང་རྩོལ^b་དང་བྲེ་དཀར་དུ་ལོ་གསུམ་བསྐྱེམས་པ་། མཚན་སྤོང་ལ་ནས་ར་ལུང་དུ་བྱོན། རྗེ་
 དཔོན་ལ་རྟོགས་པའི་མགུར་ལུལ་བས། རྗེ་དེས་ཀྱང་། ལོ་སྤོང་མ་སྒྲོད་དང་ལྷན་པ་ཁྲིད་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། ཁྲིད་
 ཀྱི་མིང་ཡང་པ་རྩོ་འབྲུག་སྒྲོམ་ཞིག་སོ་ཀྱིས་གསུངས^c་ཞིང་། དེ་ནས་སྒྲོ་མོ་གཏེར་ཁུང་དུ་ལོ་གཅིག་
 བཞུགས། ཏྲ་མ་གྱིན་དམར་པོའི་རྒྱུད་དང་སྐྱབ་ཐབས་གཏེར་ནས་བཏོན་ཏེ། རྗེ་དཔོན་ཀྱི་བྲུག་ཏུ་ལུལ་བས།
 ཡི་དམ་འདི་ཁྲིད་རང་ལ་བཀའ་བབས་པ་འབྲུག་གསུངས་ཏེ། རྗེས་གནང་དང་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་དབང་ལུང་བྱིན།
 ཉི་རོ་གར་ཆོད་དུ་ལོ་གསུམ་བཞུགས། སྒྲ་མ་ལུང་སྒྲོད་ལ་ཞི་བྲེད་ཀྱི་ཆོས་སྒྲོང་ཆང་མ་ཞུས། དེ་དུས་རྗེ་
 དཔོན་སྐྱག་རི་གངས་ཀྱི་ར་བར་མེབས་པའི་བྲུག་ཕྱི་ཞུས་ལ་ར་ལུང་དུ་བྱོན་བྲུབ་ཆེ། རྗེ་དཔོན་ཀྱིས། ལྷར་
 ཆོས་རྗེ་གཙང་པའི་ཞལ་ཆེམས་དང་། མཁའ་འགྲོའི་ལུང་བསྐྱེད་སོགས་གསུངས་ནས། ད་ཁྲིད་ཁ་བཞི་ལྟོའི་
 རྒྱལ་ཁམས་འདུལ་བ་ལ་འགྲོ་རན་པའི་དུས་ལ་བབས་པ་ཡིན། དེའང་ཐོག་མར་མགོ་ཡུལ་སྒྲོད་གསུམ་དུ་རྩོ་
 མོ་ལྷ་རིས་བསུ་བ་བྲེད་པར་འབྲུག་པས་དམ་ལ་བཏགས་ཤིང་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱིག་། དེ་ནས་སྐྱག་ཆང་ེ་སེང་
 གོ་བསམ་བྲུབ་ཅིའི་ཤར་ངོས། ཐེམ་ཕུ་ལུང་པའི་ཕུ་རྩ་ཁ་གསུམ་ཀྱི་ནང་། མི་འགྲུར་རྩོ་རྗེ་གདན་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་
 སྤོལ་བཏབ་ལ་སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཛུགས་ཤིང་། མ་འོངས་པ་ན་ཁྲིད་ཀྱི་ཡི་དམ་དངོས་སུ་མཛལ་བར་

^a ཁྲིང་ངར] *em.*, ཁྲིང་ངར A
^b སྤྱིང་རྩོལ] *conj.*, སྤྱིང་བརྩོལ A
^c བསྐྱེམས] *em.*, སྐྱེམ A
^d གསུངས] *em.*, གསུང A
^e སྐྱག་ཆང] *em.*, སྐྱག་ཆང A
^f ཐེམ་ཕུ] *em.*, ཐེམ་ཕུ A

ཐེམ་སྐར་གསུམ་དུ་བྱོན་ནས་ཡུལ་གྱི་སོ་སོར་མ་འོངས་^a་ཆོས་རྗེ་འབྲུག་པའི་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་ཐོ་བཅིགས་
བཞིན་ལྷགས་རི་རྩོད་གདན་ནང་དུ་ཐེབས། སྐར་ཆམས་རིམ་བར་སྐྱེད་བསྐྱེདས་བས། དེའི་ལེ་ལན་གྱིས་ཆ་
མ་ལྷ་བ་ཁྲིས་ཏེ་ཡི་གེ་བྱུང་བ་ན། བ་རྩོད་ཀྱིས་དེའི་ལན་བཀའ་ཤོག་འཛིགས་བ་མེད་པས་གནང་། སྐབས་
ཤིག་སྐར་ཆམས་ཐམ་བར་བསྐྱིག་སྟེ་རྩ་ལ་བསྐྱུར་བས། ཉེས་སྐྱོན་མེད་པར་གནས་སོ་སོར་སྐྱུལ་^b་བ་བསྐྱུན་
ཏེ་བཞུགས་པའི་སྐྱོན་གསལ་གྱིས་ས་སྟེང་བྱུང་བས། ཆ་མ་ལྷ་བ་སྟོང་ན་ཞིང་ཆེར་ཁྲིས་པའི་དམག་དབུང་
བཅུག་པས། དེ་སྐབས་རྩོད་གདན་ནང་ལ་བྱི་ལྷགས་རི་ཁོར་ཡུག་ནང་སྐྱུལ་པའི་པོ་བྱང་བཅུ་ཐོག་དུ་བྱུ་ལེ་
ཅེར་ཉི་ཆའི་སྟེང་དུ། ཆོས་སྐུ་ཀུན་བཟང་ཤུག་ཐུབ་སྣང་མཐའ་ལ་སངས་རྒྱུས་བྱང་སེམས་གྱིས་བསྐྱོར་བ།
འོག་ཐོག་དུ་མཁའ་འགྲོ་བསྟོད་ནམས་དཔལ་འབྲེན་ལ་བཅུན་མོ་སྟོང་གིས་བསྐྱོར་བ། བར་ཐོག་དུ་བ་རྩོད་
དཔལ་རྟ་མགིན་བསྐྱུལ་པའི་མེ་དབུས་ནས་རྟ་སྐྱད་སྟོང་གསུམ་སྟོག་ཅིང་<10a>བཞུགས་པའི་རྩུ་འབྲུལ་
གྱིས་བཀོད་པ་ཆད་མེད་པས། ཆ་མ་ལྷ་བའི་དབུང་ཆམས་དོན་སྟོང་ཁར་འཆང་^d་ཤིང་དམ་བཞག་ཆད་རྩོ་
བྱས་པའི་སྐབས་འབྲུག་ཀྱང་མང་། དེ་འདྲ་རྟ་མགིན་གནས་ནང་ཆ་མ་ལྷ་བའི་དབུང་འབྲུག་ལན་གཉིས་
གསུམ་ཙམ་ཡོང་བ། བ་རྩོད་དཔལ་རྟ་མགིན་གྱི་སྐྱར་སྟོན་བ་དང་། འཁོར་ལོ་སྐྱར་རྒྱལ་དུ་བྱུར་པའི་རྩུ་
འབྲུལ་གྱིས་ཆར་བཅད་རྗེས་སུ་འཛིན་ནས་བྱིན་ཆད་བཀའ་འབངས་སུ་བསྐྱུས། དེར་ལྷ་པས་སྐགས་བ་མང་
སོ་བཀུག་སྟེ་མཐུ་བཏང་རྩལ་ཐོས་པས། དེ་ལན་བ་རྩོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོར་གསལ་པའི་སྐྱོན་
གཡས་བ་ནས། ཁྱེུ་གཅིག་སྐྱུལ་ནས་གཙང་ཁྱག་བ་ལུང་དུ་བཏང་སྟེ། སྐགས་འཆང་རྩོ་རྗེ་རྒྱལ་པོའི་སྐས་
རྩོ་བཅུན་ཁྱེུ་སྟོན་ཁྱེུ་དཀར་ལ་འཆིབ་པ་བཞིན་རྟ་མགིན་གནས་སུ་གདན་བྱངས། གནས་ནང་བསེལ་བ་
ཆལ་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་དང་རྩོམ་ཁྱེུ་བཞེངས་ཏེ་བྲག་ལས་ལ་ཞུགས། སྐྱོན་གཡོན་ནས་ཁྱེུ་གཅིག་སྐྱུལ་ཏེ་
འཕགས་ཡུལ་མ་ག་རྩ་ནས་རྟ་ཤིང་རྩ་ན་ལའི་རྒྱད་བསྐྱུལ་བས་འབྲུལ་གྱི་སྐང་པོ་ཆེ་ལ་ཞོན་ནས་རྟ་མགིན་

^a མ་འོངས། *em.*, མ་འོང A

^b སྐྱུལ། *em.*, སྐྱུལ A

^c ལྷ་བ། *em.*, ལྷག་པའི A

^d འཆང། *em.*, ཆངས A

^e ལྷ་པའི། *em.*, ལྷག་པའི A

^f འཆིབ། *em.*, བྱིབས A

སྒྲིབ། བྲག་པོ་མངོན་སྲིད་ཀྱི་ལས་ལ་ཞུགས་པས། ལྷ་པའི་རྫོང་མེས་འཆིག་ཅིང་ཐོག་དེབ་^aནས་མི་མང་པོ་
ཞིབ་སོགས་ལྷ་བ་འཁོར་བཅས་ས་ལ་མི་ཆགས་པ་ཅན་དུ་བཏང་། དེ་ཡང་པ་རྫོན་ཉིད་ཀྱིས། སྤྲུལ་པོ་གང་
ཡིན་ཟེར་ཅ་ན། སྤྲུལ་པོ་རིགས་གསུམ་བྱམས་མགོན་ཡིན། གཤུལ་བྱ་གང་ཡིན་ཟེར་ཅ་ན། གཤུལ་བྱ་ཁ་
བཞི་ལྟོ་ཡུལ་ཡིན། ཅས་སོགས་གསུངས་པ་བཞིན།

དེའི་ཆེ་སྤྱུལ་<10b>པའི་སྤྲུལ་རྣམས་རང་རང་གི་གཤུལ་བྱ་དང་བསྐྱུན་ཏེ། ཤར་མཁོ་ཐང་ཕྱོགས་
ལ་སྤྲུལ་གར་སྟོན། ཐང་སྤྱང་གཉིས་ཀྱི་ལ་སྟོ་མནན་པར་སྤྲུལ་ཉི་མ། ཐེང་ལུང་དགོན་སོགས་ཀྱི་ལ་སྟོ་མནན་
པར་སྤྲུལ་དབང་བྱུག ། ཏ་མགོ་སྤྱ་ཤོ་ཐེམ་པའི་ཕྱོགས་སྤྱེལ་བ་ལ་སྤྲུལ་དམ་པ་ཉིད་བཀོད་པ་དང་། གཞན་
ཡང་ཐང་ཆུ་མདོར་རྒྱ་གར་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱུལ་བ་ཡོད་པས་འདྲིར་གདན་ཤོངས། བསྐྱུན་པ་ལ་པན་
ཆེན་པོ་ཡོད་ཞེས་བཀའ་ལུང་ཞིབ་དུ་གནང་། དེ་དུས་རྒྱ་ཀམ་རྩ་ནས་རྒྱལ་པོ་རྩ་ནན་ལའི་སོ་ཉས་སྤྲིབ།
གསེར་དཔུལ་ཀྱི་བྱམ་པ་བཞིས་^bགཙུག་མ་བྱའི་གཤུགས་དང་མ་བྱའི་མདོངས་སྟོ། ཉེ་ཆོ་སྤྱ་མཁས། རྒྱ་
འབྲུམ་^dཀྱི་ཆང་ལ་སོགས་པས་སྤྲིབས། མོན་ཡུལ་གཅིང་སྤྱང་བྱུག་པོས། ཀ་ཤི་ཀའི་རས། ལྷག་གཟིག་གྲང་
གསུམ། རྒྱ་ཤོག་སྟོན་པོ། པོ་ཏི་གསུམ་བརྒྱ་བཅས་སུལ། དེ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་སྤྱང་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་
ཀྱིས་ཆོས་པར་བྱས་སོ།

དེ་ནས་མཁའ་འགྲོ་བསོད་ནམས་དཔལ་འདེན་ཡང་ཉོར་རྒྱ་དང་པོའི་ཆོས་ལྗེའི་ཐོ་རང་སྤྱ་རེར་
འཆར་ཁ་ཅན་ལ་མཁའ་འགྲོའི་བསུ་མ་དང་བཅས་འཇུག་པས་སྤྱ་གཤེགས། པ་རྫོན་ཉིད་ཀྱང་སྟོན་སྤྱག་ཆང་དུ།
ལྷ་རྒྱན་བསྐྱས་ཁྱོད་ལ་རྫོང་བཞི། བྲག་བཞི། སུག་ཆེན་བཞི་ཡོད་པའི་སྤྱག་ཆང་སེང་གེ་བསམ་བློའ་རྫོང་།
རྫོང་མགོ་ཆོས་དབྱིངས་རྫོང་། མྱིང་བཞི་བྱ་རྫོང་རྫོང་། ཡང་ཅེ་མཐུ་པོ་རྫོང་ལ་རྫོང་ཆེན་བཞིའོ། བྲག་ཆེན་
བཞི་ནི། སྟོམ་བྲག ། སུགས་རྩེ་བྲག ། ཆེ་ཆུ་བྲག ། བདེ་ཆེན་བྲག ། སུག་ཆེན་བཞི་ནི། ཅེ་སྟོང་རྩ་བ་སུག
དགའ་བ་སུག ། ཐང་ཐང་སུག ། སེང་གེ་སུག་བརྒྱ་གཉིས་<11a>པོ་འདི་ཁྱོད་ཀྱི་འཐིན་ལས་སྤྱུལ་པའི་

^a དེབ] *em.*, ཐེབ A

^b བཞིས] *conj.*, གཞིས A

^c མདོངས་སྟོ] *conj.*, མདོངས་དུག A

^d རྒྱན་འབྲུམ] *em.*, དལྱན་འབྲུམ A

གནས་ཡིན་པས། སྐབ་པའི་རྒྱལ་མཆན་བཅུགས་ཤིག གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཤོགས་སུ་ཨ་མ་
ལབ་སྟོན་ཀྱི་སྐུལ་བ་བྱོན་པར་འདུག་སོགས་ལུང་བསྟན་གནང་བ་བཞིན། དེ་དག་ཏུ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་མཆན་
བཅུགས་ནས་མ་འོངས་བསྟན་བ་རྒྱས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སྤྱིག^a ། གཞན་ཡང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འཕྲོ་རྒྱུ་ལས་རིམ་
པར་བརྟལ་ཞིང་ཐུགས་རྗེ་བྲག་སོགས་ནས་རྟ་མགོང་ལེབས་ཏེ། སེམས་གདོད་ནས་དག་པའི་ཆོས་སྐུ་ལ།
འགྲུར་བ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱས། སོགས་ཀྱི་མགྲུར་གསུངས་ནས། པ་ཇོ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་དགྲུང་ལོ་བྱག་ཅུ་
རེ་བརྒྱད་བཞེས་པའི་སྟོན་རྒྱ་དང་པོའི་ཆོས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་ཤར་ཅམ་ལ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་བསྐྱུ་
བའི་ཚུལ་བསྟན། སྐར་^bགདུང་སྐར་ཐལ་རྒྱལ་ཡང་མཆོད་རྟེན་དུ་འགྲུར་ནས་མཁའ་འགྲོས་གདན་པའི་པ་
སོགས་རྗེ་བཅུན་མི་ལ་དང་མཚུངས་ཤིང་། གཙོ་ཆེར་མཛད་འཕྲིན་པལ་ཆེར་ནི་ཆོས་རྒྱལ་སྤོང་སྐམ་པོ་དང་
དབྱེར་མེད་པར་གྲགས་སོ།

དེ་ཡང་པ་ཇོ་ཉིད་སྟོར་བྱོན་བསྟན་རྗེ་དཔོན་རས་ཀྱིས་བསྐུལ་ནས། རྒྱལ་བ་ལོ་རས་དང་། རྟོགས་
ལྷན་ཉི་ལྔའི་མཆན་ཅན་ཡང་བུམ་ཐང་ཕྱོགས་ནས་བྱོན་པ་དང་། དེ་རྗེས་སྐར་བ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱན་དགའ་
སེང་གེས་སྟན་ཅེ་བརྒྱད་བདེ་ཆེན་བྱག་དང་། ཅང་སྐར་ཁའི་ཕྱོགས་དག་ཏུ་གཅུག་ལག་ཁང་དང་དགེ་འདུན་
ཀྱི་སྤེ་ཆོས་གཞིས་སྤྱིན་བདག་བཅས་མང་དུ་ཡོད་པར་གྲགས། འཁྲལ་ཞིག་ནམ་མཁའི་ནལ་འབྱོར་དུས་
དགོན་པ་སོགས་ལ་བྱོན་ཞིང་། <11b> སྤྱ་ཤོ་རྟོ་མཆོད་རྟེན་དུ་རྒྱལ་དབང་ཆོས་རྗེ། དེ་དང་དུས་མཚུངས་རྒྱ་
གར་ཀྱི་བྱུ་མཆོག་ནགས་རིན་ཞབས་ཀྱང་འཇམ་སྤིང་རི་རྩར་ཡུམ་ཀྱི་དོན་དུ་བྱོན་ནས་ཞབས་རྗེས་བྱག་
རྗེས་སོགས་བཞག་པ་མང་། དཔལ་ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། སྤྱས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན། ངག་གི་
དབང་བྱུག་གིས་ཀྱང་མེད་ཐེམ་ཡུལ་དུས་སུ་འབྲུག་འཕྲིན་ལས་སྤང་སོགས་དང་། ཤར་ཁྱོད་སེར་ཁར་དར་
རྒྱས་དགོན་པ། བཞི་ཐང་ཀྱང་གསར་སོགས་ནས། སྤྱ་ཤོར་འབྲས་ལ་དང་འབྲུག་ཆོས་སྤིང་སོགས་ཤར་བྱུ་
སྤེ་བཞི་ཐམས་ཅད་དུ་གདན་ས་སྤྱིན་བདག་བཅས་མང་དུ་ཡོད་པ་དང་། བྱུ་ཆེན་ཤར་འབྲུག་པ་བྱ་བཏང་
ཀྱན་དགའ་ལེགས་པའི་དཔལ་ཀྱིས་ཀྱང་། བོད་དུས་གཅིང་ནས་སོག་ཡུལ་ཚུན་ཆད་དུ་རང་བྱུང་དོ་རྗེའི་སྐུ་
སྟན་ངག་གི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དང་། ཆར་བཅད་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་རྩུ་འབྲུལ་ཡ་མ་བྱུང་གང་འདུལ་དུ་སྟོན་

^a སྤྱིག] em., སྤྱིགས A

^b སྐར] em., སྐར A

ཉེ་དཔལ་འབྲུག་པའི་བསྟན་པ་དགྲུང་དུ་འདེག་ཅིང་། ཉེ་མ་ལྷོ་མེ་ཕྱོགས་འདིར་ཡང་རྫོ་ལྷོ་མེ་འདི་མིན་མ་
 རུངས་པ་དང་། ལོ་རོང་བདུད་མོ་སོགས་མང་དུ་བརྟལ་ནས་ད་ལྟ་ཁྱི་འབྱུར་^aལྟ་ཁང་དུ་གྲགས་པ་སོགས།
 ཡུལ་ཕྱོགས་དེ་དང་དེར་འདི་མིན་མ་རུངས་པ་རྣམས་བརྟལ་ཞིང་། ཤད་པོ་ཤན་པོ་སོགས་ལ་གདམས་པ་^b
 བརྟལ་ནས་དེ་ཉིད་རང་དུ་འཇུག་ལས་མཁའ་ལྷོད་དུ་བརྟལ་ནས། འགྲོ་རྣམས་ཆོས་ལ་བསྐྱལ་བའི་མཛད་
 བཟང་མ་འོངས་བསྟན་པའི་འཕྲིན་ལས་སུ་བཞག་པ་བཀའ་དྲིན་ཆད་ལས་འདས་ཤིང་བཛོད་མི་ལང་། དེ་
 བཞིན་གྲུབ་པའི་དབང་ལྷན་མི་པམ་བསྟན་པའི་ <12a>ཉེ་མས་ཀྱང་བུམ་ཐང་དང་གཞོང་ཁར་ཕྱོགས་ནས་
 གདན་ས་གྲ་ཡོན་བཅས་མང་དུ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པ་སོགས་ལེགས་བྱས་ཀྱི་སློ་རིམ་བར་སྤེ་བས། ལྷོ་ནགས་
 མའི་ལྷོངས་པལ་ཆེར་དུ་འང་རྩེ་བཅུན་འབྲུག་པའི་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་མ་ཁུབ་པ་མེད་དེ། དེ་སྐད་དུ། དིང་ནས་
 གཟུང་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་ནི། དགའ་སྟོན་འདིག་རྟེན་འདི་དུ་འབྱུང་། ཞེས་བས། ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ལྷོ་མེ་ཕྱོགས་འདིར་
 དཀར་བརྒྱད་གོང་མ་ན་རིམ་བྱོན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་བདུད་འཛོམས་
 རྫོ་རྩེ་འདི་ཉིད་འབྱོན་པའི་སྤྲ་ལྟས་ཀྱི་རྟེན་འཕེལ་ལེགས་ཆོགས་རང་བཞིན་ལྷན་གྲུབ་ལྟ་བུར་འཆར་བས་ན།
 ཆོས་ཀྱི་རྩེས། ལེགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་རྟེན་འཕེལ་ཐབ་མོ་བསྒྲིག་ ། ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་རང་གིས་བྱས་པས་
 ཆོག ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྤང་བས་སོ། །

^a ཁྱི་འབྱུར་] *em.*, ཁྱི་འབྱུར་ A
^b གདམས་པ་] *em.*, གདམས་པ་ A

ཐ་མར་ཆོས་སྲིད་གདུགས་དཀར་གཅིག་གིས་ལུང་བསྐྱར་ཏེ་བདེ་བར་བཀོད་ཚུལ་ལ། འབྲུག་མཐུ་ཆེན་ཆོས་
 གི་རྒྱལ་པོའི་རྣམ་ཐར་དངོས་བཤད་པ་དང་། དེའི་བསྟན་པའི་གཏད་རབས་མཁན་ཆེན་དག་བཅོམ་སོགས་
 ཆོས་རྒྱན་རིམ་པར་དར་ཚུལ། ལུགས་གཉིས་དབང་སྐྱར་སྡེ་སྲིད་ལུག་མཛོད་རིམ་པར་བྱོན་ཚུལ། རོན་དུ་
 བསྟན་པ་སྤངས་སྐྱོང་མཛད་མཁན་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་ལྷམ་པལ་སྡེར་གསོལ་རོ་ཐོག་བཅས་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་
 རགས་རིམ་^aཅམ་བཤད་པ་དང་བཞི་ལས།

དང་པོ་ནི། དང་པོ་ནི་འཕགས་པ་སྐུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གདུལ་ཞིང་ཁ་བཞི་སྟོའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་
 གྲགས་པ་འདི་དག་ཏུ། སྟོན་ཆད་^bནི་ས་དགེ་རྩིང་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་མ་དང་དབྱ་ཆེ་མཐུ་སྟོབས་རྩ་
 འབྲུལ་ལྡན་པ་མང་པོ་ཞིག་བྱོན་ཡང་། མངའ་འབངས་སུ་བསྐྱབ་པའས། གྲ་རིགས་སུ་འགོད་ཀྱས་པ་གཅིག་
 <12b> ཡང་མ་བྱུང་བ་ལ། བདག་ཅག་གི་སྐུབས་མགོན་མཐུ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འདིས། དུས་གཅིག་ཏུ་
 འཕྲིན་ལས་བཞིའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་ཏེ། ལྟོ་ཁྲིམས་མེད་ལ་ཁྲིམས་དང་། རྩ་ལུང་མེད་ལ་ལུང་འདོགས་ཤིང་།
 ལས་དཀར་པོ་དག་བཅུ་དང་། མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་གི་སྟོལ་གཏོད། རྟེན་གསུམ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་
 བཀོད་པ་དང་། མཐོ་རིམ་དང་ཐར་པའི་སྟོ་ཕྱེ། ལེགས་བྲས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་དར་ལ་མཁ། ཁྱད་པར་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་འཁོར་ལོ་བཅུ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་བཅུ་དྲུག་བྱུང་དུ་སྟེལ་ཏེ། འཕྲོ་ཀྱན་བདེ་
 སྲིད་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་སྟོལ་བཟང་བྱི་མ་མེད་པ་འདི་ཉིད་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེ་
 ལྟ་བུའི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་སྟོགས་མ་ལུང་དུས་འདིར་ཡང་མཐུ་ཆེན་དཔལ་པོ་དག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་འགྲན་
 པའི་རྩ་དང་བྲལ་ཞིང་། ལྟ་འདྲེ་མི་གསུམ་གང་དུ་ཡང་གསང་བའི་བདག་པོའི་མཐུ་སྟོབས་ཀྱི་རྟོ་རྩེ་ལྟར་ཟེལ་
 འཕྲོན་པ་འདི་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།། དེའི་ཕྱིར་སྟོན་པ་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཡང་ཆེད་དུ་བསྐྲགས་ཤིང་
 ལུང་བསྟན་པའི་མཆོན། བདུད་འཛོམས་རྟོ་རྩེ་ཞེས་མགོན་པོ་དངོས་བྲུབ་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་ལེའུ་དང་པོ་ནས།
 འཁོར་བའི་བདུད་རྣམས་འཛོམས་པ་པོ། རྟོ་རྩེ་སེམས་དཔལ་ཉམས་སྐྱར་པའི། རྟོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་བདག་
 ཉིད་ཆེ། ཞེས་དང་། ལེའུ་ཐ་མ་ལས། སྐལ་ལྡན་ལམ་འདི་འཛིན་པ་གང་། ང་ཡིས་ལུང་བསྟན་སྐྱར་པ་
 ཡིན།། ཅས་པའི་དོན་བཞིན་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོའི་ནང་དུ་ཡང་། བདུད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་འཛོམས་པའི་རྟོ་རྩེ་

^a རགས་རིམ། *em.*, རགས་རིམ་ *A*

^b སྟོན་ཆད། *em.*, སྟོན་ཆད་ *A*

སྒྲིལ་<13a> དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཞེས་ལུང་གི་དོན་བཟུང་ཏེ་བཤད་པ་ལྟར། ལུ་རྒྱུ་ཆེན་པོས།
བདུད་འཛོམས་རྩོམ་ཞེས་བྲ་བ། གསང་སྤྲུལ་བསྟན་པའི་བདག་པོ་འབྱུང་། ཞེས་དང་། མཐུ་ཆེན་དཔལ་
པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་། ལུགས་གཉིས་འཁོར་ལོས་སྦྱར་བ་དང་། ང་ནི་ཀུན་གྱི་སྦྱབས་སུ་བཟང་། ཞེས་ཞལ་
ཀྱིས་འཆེས་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རྒྱས་པ་ནི།^a གཙང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་
དཔལ་རྒྱ་མཆོ་མཁས་གྲུབ་བྱེ་བའི་ཙོད་བན་དེ་ཉིད་ཀྱིས། ལུང་དང་རིགས་^bཔའི་སྒྲོ་ནས་ཐོག་མཐའ་བར་དུ་
དགོ་བར་ཚུམ་པ་དེ་ལས་སྤྲུལ་པ་ནི་མི་སྲིད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལོ། དེ་ལྟར་། མཁས་རྣམས་དགའ་བའི་སྟེབ་
སྒྲོར་ནི། ལུ་རྩ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་དགའ་བས། ཆོག་གི་སྒྲོར་བ་སྤངས་ནས་ཀྱང་། ཀུན་གྱི་གོ་བར་བྱ་བྱིར་
བཤད། ཅས་པ་མ་ཟད། རང་གཞན་དད་མོས་ཀྱི་བླ་བསྐྱེད་ཆོགས་བསགས་དགོ་པའི་ས་པོན་ལེགས་
བྱས་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་ཆེ་བ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པར་སྒྲོ་བས། དེ་ཡང་རྒྱ་འཇམ་དཔལ་གསང་བས། ས་བྱང་
ཕྱོགས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་མས་འདིར། ང་ལྟགས་རྩོམ་ཆེན་པོའི་བརྒྱུད་པ་ལ། ཁྱད་པར་སྟོ་ཡི་རྣམ་འབྱུང་ནི།
བཅུ་པ་ག་བརྒྱུད་ཀྱི་བར་དུ་འཕྱོན། ཞེས་པ་ལྟར་ཆོས་རྒྱལ་སྒྲོང་བཙན་སྤྲུལ་པོའི་དུས་རྒྱུ་ནག་ནས་རོ་བོ་
ཤུ་ལྟ་ལྟ་སྤྲུལ་འབྲེན་པའི་བྱང་ལྟ་དགའི་གདུང་ལ། ཁྱི་སྒྲོང་ལྟ་བུ་བཙན་གྱི་དུས་མཁན་པོའི་ཁྱིར་འཇོག་པ་སྤྲ་
གསལ་སྤང་^dཡེ་ཤེས་དབང་པོ་དང་། རྒྱ་འཇམ་དཔལ་གསང་བ་གཉིས་བྱང་ཞིང་། འདིའི་གདུང་རབས་སུ་
<13b> ཆོས་རྩོམ་གཙང་པ་རྒྱ་རས་འཁྱུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྩོམ་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོས། ལུ་རྩ་སྤྲུལ་ཆོགས་
པ་རྒྱ་མཆོའི་རྣམ་རྩལ་གྱིས། ཡིད་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན་བདེའི་མཆོག་སྤྲུལ་མཁན།^e ཅས་པ་ལ་སོགས་ཞིང་

^a This refers to the extensive biography of Zhabdrung Rinpoche by Tsang Khenchen Palden Gyatso, titled *Chos kyi sprin dbyangs*. The work is divided into twenty-two chapters of varying lengths. It is rich with citations from diverse sources, demonstrating the author's deep familiarity with these materials and the breadth of his scholarship. These citations aim to contextualize the life of Zhabdrung Rinpoche within the framework of Buddhist cosmology, providing a coherent conceptual lens through which to understand his life. The biography also preserves significant letters written by Zhabdrung Rinpoche. For the full title, refer to the bibliography. Additionally, Tsang Khenchen authored a summary of this work, titled *Dud rtsi 'i thigs pa*.

^b རིགས་] *em.*, རིག A

^c རྩོམ་སྒྲོར་] *em.*, རྩོམ་སྒྲོར A

^d རྩོམ་གསལ་སྤང་] *conj.*, རྩོམ་གསལ་སྤང་ A

^e See the '*Brug pa 'i 'khrungs rabs* (p. 166).

འདིའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་འཁྲུངས་རབས་མདོ་བསྐྱུས་ཅམ་བཀའ་སྩལ་བ་ལྟར། ཐུགས་རྗེའི་བྱེད་པོ་ཕུག་
ན་བརྒྱེ་ཉིད་གཙོ་པོར་ནི་འོད་སྤང་མཐའ་ཡས་རྒྱལ་བའི་རིམ་གྱོ་བར་བཞུགས་ལ། ཐུགས་བརྩའི་ཞིང་ཀུན་
སྤུལ་བ་དང་ཡང་སྤུལ་གྱིས་སེམས་ཅན་འབྲེན་པའི་མཐའ་ནི་སངས་རྒྱས་གྱིས་ཀྱང་རྫོགས་པར་བརྗོད་མི་
ཀུས་ཤིང་། འཇམ་བུའི་སྤིང་འདིར་ཡང་སྟོན་པ་ཤུགས་རྒྱལ་པོའི་སྤྱན་རླུང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་གཞུང་ནས་
རི་བོ་གྲུ་འཛིན་ལ་བཞུགས་པ་དང་། ཤི་རྩ་ལའི་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་རིགས་ལྡན་གཉིས་པ་བརྒྱ་དཀར་པོ། ལྷ་ལྷན་
སའི་ལྷ་བར་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱང་བཅན་སྤམ་པོ། ཟུར་གྱི་ཡུལ་དུ་མཁན་པོ་ཞི་བ་འཛོ། འཕགས་ཡུལ་བཅ་གྲུབ་
གྱི་གཙོ་པོ་རྒྱ་རོ་ཏ་པ། བྱང་ཐོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་རྗེ་བཙུན་ཆེ་འོད་གཞོན་ཀུ་དང་། དཔལ་འབྱུག་པ་ཡེ་ཤེས་རྩོ་
རྗེའི་མཆོན་དུ་བྱོན་ནས། ཤར་ཐོགས་མདོན་དགའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཆོག་སྤང་བ་རྒྱལ་བྱལ་སེམས་དབར་
ཡང་བསྟན་ཏེ། གཏུང་རབས་འདིའི་སང་གེ་མཆོན་ཅན་དགྲ་དང་། རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་རྣམ་སྤུལ་གྱི་
རྗེས་སུ་མཆོངས་མེད་རྒྱལ་དབང་ཆོས་རྗེ་དང་། བུའི་རྒྱལ་རིགས་སུ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ།
དེ་ལས་ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་མི་པམ་བརྒྱ་དཀར་པོ་ཞེས་གངས་ཅན་<14a> མཁས་པའི་གཙུག་
རྒྱན་གཅིག་ཕྱར་གྱུར་པ་དེའོ།

རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིས། རྟོན་བྱོན་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་སྤུལ་པའི་གཞི། མ་བྱོན་རྒྱལ་བ་རྣམས་
གྱི་འབྱུང་ཁུངས་པ། ད་ལྟའི་སྐོབ་པ་དག་དང་དབྱེར་མེད་པའི། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཞབས།^a ཞེས་སྐྱ་སྐྱེ་བ་
བྱི་མར་ཕུགས་གཉིས་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་འཁྲུངས་པའི་ཡུང་བསྟན་གནང་བ་བཞིན། ཆེ་
བ་གཉིས་ལྡན་གྱི་གཏུང་རབས་རིམ་བར་བརྒྱུད་པ་ཡབ་རྣོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་མི་པམ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དང་།
ཡུམ་ནི་སྒྲེ་བ་སྤྱིད་འོད་པའི་སྤམ་མོ་བསོད་ནམས་དཔལ་གྱི་བྱ་ཁྲིད་ཅེས་སམ། ཡུམ་རྣམ་སྤམ་མར་གྲགས་
པ་དེ་ཉིད་ཡིན། དེའང་སྤར་མོའི་ཡབ་གྱིས་སྒྲེ་བ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་བཙུན་མོར་སྤངས་པས་ཁོ་ལ་བྱིན།
དེ་ལས་སྤམ་མོ་ཞིག་འཁྲུངས་པ་ཨ་ལྷེ་བྱང་ཐེར་བ་དེ་ཡིན། དེར་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་མ་འཆམ་པར་གཉེན་བྱེ་
བལ་དུ་སོང་བས། ཡུམ་དེ་ཡབ་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་ཞབས་བྱིར་འབྱངས་བས་སོ། དེ་ལྟར་ན་ཡབ་ཡུམ་དེ་

^a ཕུག་ན་བརྒྱུ། conj., ཕུག་ན་བརྒྱུ A
^b See the 'Brug pa'i 'khrungs rabs (p. 167).

གཉིས་གདན་ས་འབྲུག་བྱང་ཆུབ་སྤྱི་ལོ་གཞིས་སུ་མགར་ཁོང་ཞེས་བྱ་བར་བཞུགས་པའི་དུས་གཅིག་གི་
ཆོ། བད་དཀར་འཆང་དངོས་ཀྱན་མཁུན་དག་དབང་ལོར་བྱ་དེ་ཉིད་སྤར་ཡང་སྤྱི་སྤྱི་གཞུང་བར་ཡུམ་གྱི་
ལྷམས་སུ་བཞུགས་སོ།།

དེའི་ཆོ་རྩེའི་ཡུམ་གྱི་ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་ཡི་དམ་ལྷའི་ངོ་མོར་བཞུགས་པའི་གསལ་སྤང་དང་བཅས།
དཔལ་དུད་སོལ་ལྷ་མོས་ཉིན་གྱི་བྱ་ར། མཆན་གྱི་མེལ་ཆེ་བྱེད་པའི་ཆུལ་གྱིས་སྤང་སྤྱོད་མཛད་ལ། སྐབས་
སུ་མཁའ་འགྲོའི་བྱ་འཛོལ་མོའི་ཁྱུར་ཡང་སྤྱུལ་ཏེ་ཉེ་འཁོར་དུ་གནས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་མགོན་པོའི་ཆོགས་
གྱིས་<14b>ཀྱང་བར་ཆད་སེལ་ཞིང་སྤང་སྤྱོད་མཛད་པའི་ཉགས། དུས་དེར་ཆོས་སྤྱོད་གི་ཉིན་དང་མགོན་
ཁང་གནས་གཞི་ཐམས་ཅད་སྤོན་ལས་ཟེལ་ཆེ་ཞིང་བག་ཁྲོ་བ་དང་། མགོན་གཤག་རྣམས་ཡུལ་སྤྲ་ཆོགས་
སུ་འཛིགས་པ་མེད་པར་རང་སྤྱོབས་གྱིས་རྒྱ་ཞིང་ངོ་མཆར་ཆེ་བའི་གཏམ་ཡོངས་སུ་གྲགས་སོ།།

དེ་ན་ཡབ་དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་ཀྱི་དུས་ལྷགས་འཆང་རྟའི་ལོ་གསར་དུ་ཆོས་པའི་རྒྱ་བ་ཡར་གྱི་ངོ་།
ཆོས་བཅུ་གཅིག་སྐར་མ་ཐ་སྐར་དང་གཟུང་བཟ་གིས་ཆེན་པོའི་སྤོབས་ལྷན་གྱི་སྤྱོད་བ་ལ་སྤྱི་འབྲུངས།
འབྲུངས་མ་ཐག་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་སྤྲུགས་གསུངས་ཤིང་བྱིས་པ་པལ་པའི་སྤྱོད་བ་མི་མངའ་བར།
ཆུགས་སྤུབ་ཅིང་སྤྱན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་གཟིགས་སྤངས་དང་ལྷན་པས། གང་གི་མཐོང་བའི་མོད་ལ་དད་བ་དང་
ངོ་མཆར་ཆེ་བར་གྱུར་ཅིང་། ཉིན་འབྲེལ་གྱི་ཆེ་བས་ཡབ་མེས་ཀྱི་མཆན་ལས་བརྒྱམས་མི་པམ་བསྟན་འཛིན་
རྩེ་རྩེ་ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱལ་སྤྲུལ་གཞོན་ནུ་དག་གི་དབང་པོ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤེ་ཞེས། ཀྱན་མཁུན་
འབྲུག་པས་རི་ལྷར་ལུང་བསྟན་པའི་མཆན་ཡང་གསོལ། རྩེ་མི་པམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་འདི་དེད་རང་ཐམས་
ཅད་ལས་སྤོབས་དང་རྒྱས་པ་ཆེ་བ་ཡོང་ཞེས་ལུང་བསྟན་ཅིང་། མཁའ་འགྲོ་གཞི་བདག་གིས་མཆོད་པའི་
ཉགས་སུ་མཆན་མོ་སུས་སྤྱུལ་^aམི་ཤེས་པར། འབྲས་ཀྱི་ལྷང་མ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྩ་སྤྲ་མེ་རྟོག་ལུལ་བ་
ནང་བར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་བ་ཡང་ཡང་བྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་འབྲས་ཆན་ལ་སོགས་པའི་ཟས་རགས་
པ་ཉིན་པར་མཆོད་<15a> པའི་ཆུལ་ཅམ་ཡང་མེད་པར། མཆན་མོ་མི་མ་ཡིན་དག་གིས་སྤུལ་བའི་འབྲས་
དཀར་མོ་ལྷགས་ཀྱི་འོག་དང་ཆེམས་སྤུབས་ནས་ཐོན་པ་ཡང་ཡང་བྱུང་ཞིང་ངོ་མཆར་དུ་གྱུར།

^a སྤྱུལ་] *em.*, སྤྱུལ་ A

སྟོན་གྱི་བག་ཆགས་བཟང་པོའི་དབང་ལས། དགྲུང་ལོ་གསུམ་བཞི་ཙམ་ནས་གཞན་གྱི་སྟོན་
སྤངས་ལ་མི་བཞུགས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ཡོངས་སྟོན་དང་ལྷན་པའི་རྟགས་མང་པོས་ཡིད་ཆེས་ཤིང་།
བསྐྱ་དཀར་པོའི་ཐུགས་ཀྱི་རྣམ་འགྲུར་གསལ་བའི་ཚུལ་སྐབས་དེ་དག་ཏུ། ཅིང་མོའི་ཚུལ་མཛད་པ་དག་གྲང་
སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱ་མཆོན་དཔེའི་སྟེ་མཆོད་དོད་ལ་སྤྲ་ཞིང་ཞིབ་པ། བལ་བའི་མིག་གིས་མི་ཟེན་
བ་ཙམ་ཡུན་རིང་སྤངས་པའི་རིག་བྱེད་མཁན་དག་གིས་གྲང་ལག་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་སྐབ་པར་དཀའ་བ།
ནས་འབྲུ་ཆུང་བྱ་དང་། སེན་མོའི་ཁྱོན་ཙམ་གྱི་གཞི་ལའང་། གནས་བཟླ་བཅུ་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱ་མི་བ་
མཛད་པས། རྒྱས་མངའ་ཙན་གཟུ་བོར་གནས་པ་དག་གིས་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསྐྱ་དཀར་པོའི་དེ་མ་
ཐག་པའི་སྐྱའི་སྟེ་བ་གདོན་མི་བ་བཞིག་གོ་སྟུང་མོ།

དེ་བཞིན་ཞབས་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ནས་གྲང་། སྟོག་དང་ལཱ་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ཡིག་རིགས་དང་།
རི་མོ་ལ་སོགས་པ་མ་བསྐབ་པའང་ཤེས་མོད། ལར་སྟོབ་དཔོན་མ་བསྟེན་^a་བ་དང་མ་བསྐབས་པའི་ཡོན་ཏན་
ལ་དགའ་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྟོབ་དཔོན་བསྟེན་ནས་རེས་རེས་བསྐབ་ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན། འབྲི་^b་སྟོག་གི་
སོག་མར། ཀ་ཁ་གྲག་བསྟེན། སྤར་སྟོག་ཆེག་སྤྱད། ཉིས་སྤྱད། འདེགས་ཆུང་། <15b> འདེགས་ཆེན།
འཕྲད་བཤར་གྱི་སྟོག་ལུགས་དང་། སུམ་རྟགས་དག་ཡིག་སོགས་ཀྱི་དང་པོའི་སྟོབ་དཔོན་ཡང་ཡལ་རང་
གིས་མཛད། དགྲུང་ལོ་བཞི་ནས་ཐུགས་དམ་བསྐྱས་པའི་རྒྱན་དང་གཏོར་བསྟོས་སོགས་གནང་ཞིང་། དགྲུང་
ལོ་ལྷའི་སྐབས་ལྟ་མོ་དུད་སོལ་མའི་གཏོར་འབུལ་བསྐྱས་བཛོད་གནང་བ་ན་རྒྱན་གཏོར་ལས་མེ་འབར་བས།
ཇེ་མི་པམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་གཟིགས་ཏེ། མཐུ་སྟོབས་ཀྱི་མངའ་བདག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོང་བར་འདུག་ཅེས་
ཆོད་དུ་བསྐྱགས་བཛོད་གནང་།

དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐབས་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་རིམ་གྱིས་འདུག་པའི་ཕྱིར་འབྲུག་བྱང་ཆུབ་སྤྲིང་
གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ། ཇེ་མི་པམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བྱང་དུ་སྐྱ་སྤྱད་ལུ། རེས་པར་འབྲུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
དགེ་བསྟེན་གྱི་བསྐབ་པ་བཞེས། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པ་དང་། ཆོ་དཔག་མེད་ཕྱི་ནང་གི་དབང་ལ་སོགས་
པའི་སྟོ་བྱེན་ནས་གནང་། དེ་དུས་འདུག་ལྟ་མོ་ཆེའི་སྐྱ་མཐུན་དུ་སེང་གའི་ཁྲིར་ཐེབས་ཏེ། གངས་ཙན་མཁས་

^a བསྟེན] *em.*, བསྟན A

^b འབྲི] *em.*, འདྲི A

གྲུབ་ཀྱི་ཁྱེད་དང་ལྷོ་མེ་ཆེན་པོ་ལྟེན་པ་བཞག་པ་གཉིས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་གནང་བས། དེར་
 ཐམས་ཅད་དོ་མཆར་ཡིན་སྟོན་དུ་གྱུར་ཅིང་སྐྱེ་གཞིན་ཅུ་འདི་འདྲའི་དུས་ནས་སྤྲུགས་རབ་ཀྱི་ཆལ་འདི་ལྟ་བུ་
 ཞེས་འཇམ་པའི་དབྱངས་སུ་བསྒྲགས་པའི་ཆེ་བརྗོད་པར། དགྲུང་ལོ་དགྲུག་ནས་ཡབ་རྒྱུ་རྒྱུ་འཇོན་པ་མི་བམ་
 བསྟན་པའི་ཉི་མའི་ཞབས་བྱར་དུ། དཔལ་འབྲུག་པའི་ཟབ་ཆོས་དབང་ཁྱིད་མན་དག་རྒྱུ་གས་རིམ་གྱི་གཞུང་
 ཐམས་ཅད་ཁ་སྐྱམ་^aམིང་རྒྱུ་དུ་མ་ལུས་པ་སྤྲུགས་^{<16a>} སྤྱི་རྒྱུད་པ་དང་། དེ་དག་གི་བར་སྐབས་སུ་སྟན་
 དག་གི་སྐྱོར་སོགས་རིག་གནས་པལ་ཆེར་སྤྲུངས་པ་མཐར་ཕྱིན་ཞིང་། སྐོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྐོབ་ཁྱོས་ལས་
 དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཅིས་གཞུང་ལག་ལེན། སྐྱ་ཀྱ་ལ་པའི་གཞུང་འབྲེལ་རིམ་དང་། མདོ་རྒྱུད་པལ་ཆེར་ལ་
 སྤྲུངས་པ་མདོན་དུ་གྱུར་བ་དང་། གཞན་ཡང་གར་ཐིག་དབྱངས་སོགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲུག་ལེན་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱུ་
 རྒྱུ་འཇམ་དབང་ལྟ་བུར་གྲགས་ཤིང་སྟོན་གྱིས་སྤྲུབ་པའོ། སྐབས་དེ་དག་དུ་བན་ཆང་དགེ་འདུན་གྱི་སྤྲེའང་
 འཇུགས་པར་གནང་སྟེ། ད་ལྟའི་དགེ་འདུན་གྱི་བཅའ་ཡིག་ཆེན་མོའང་དེ་དུས་མཛད་པ་ཡིན། དེའི་དབུ་
 མཛད་ལ་དགོན་ཡུལ་གསར་བ་^bབསྟན་འཛིན་འབྲུག་རྒྱས་བསྐྱོས་^c། སྤྱིས་སྤྲེ་བ་དབུ་མཛད་ཆེན་མོར་གྲགས་
 སོ།

དུས་ཆོད་འདི་དག་གི་སྟོན་དང་སྤྱིས་སུ་འབྲུག་པ་པན་ཚུན་གྱི་ཚོད་གཞིའི་སྐོར་སྐྱེ་རྒྱུ་འཇོན་
 ཀྱི་སྤྲེའང་བརྗོད་ཅུང་ཟད་ཅམ་བྱུང་བའི་ཆུལ་ཡང་། སྤྱིར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་
 སེམས་ཅན་གང་འདུལ་གྱི་སྐྱར་སྤྲུལ་ནས་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པ་བཀའ་མདོ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་དགོངས་པ་
 མཐུན། ཁྱུང་པར་འཇམ་སྤྱིང་བྱང་སྤྱོད་སྤྲུག་རས་གཟིགས་ཀྱི་གདུལ་ཞིང་ཡིན་པས་སྤྲུལ་པ་བྲེ་བ་སྤྲུག་
 བརྒྱ་སོགས་བརྗོད་ལས་འདས་ཤིང་། དེའི་སྤྱིར་བདག་ཅག་གི་སྐྱབས་མགོན་ཞབས་བྱར་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱང་
 ལྷོ་མེ་ཆེན་པོ་ལྟེན་པ་འཇོན་པར་བསྐྱལ་བའི་རྒྱུ་དང་རྒྱུ། འབྲེལ་འབྲུག་པ་པན་ཚུན་གྱི་ཚོད་གཞིའི་སྐོར་དང་།
 སྤྲེ་བ་གཙང་པས་ཁྱིམས་བྱང་པོའི་གཙོད་^{<16b>} འདོམས་མ་བྱེད་པའི་ལེ་ལན་གྱིས་ཡིན་པ་ལྟར་སྤྲུང་ཡང་།
 དོན་དུ་སྤྲོངས་འདི་དག་འཕགས་པ་སྤྲུག་རས་གཟིགས་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་ཞིང་དང་། དེར་འཁོད་ཀྱི་འགྲོ་བ་

^a ཁ་སྐྱམ་] *em.*, ཁ་སྐྱམ་ A
^b ཡུལ་གསར་བ་] *em.*, ཡུལ་གསར་བ་ A
^c བསྐྱོས་] *em.*, བསྐྱོས་ A

རྣམས་འདུལ་བའི་དུས་ལ་བབས་པ་དང་། སྤྲུགས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བའི་འཕྲིན་ལས་མཐའ་
རྒྱས་སུ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་ལྷམ་དཔལ་རྣམས་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་མཛད་པར་
འདུག་པས། སྡེ་པ་གྲི་གྲག་པས། རྗེ་ཀུན་མཁྱེན་བརྒྱ་དཀར་པོ་ཞལ་བཞུགས་དུས་སྐྱེ་སྤྱོད་འཛིན་ཁྱེ་བའི་
ལན་དུ། རྒྱ་ལྷུང་ཀུན་ན་ཅིག་ཅར་རྒྱ་བརྟན་བཞིན། འགྲོ་མང་འདུལ་ལ་སྦྱལ་བའི་སྦྱེ་དེ་ལྟའི། འཕགས་
མཆོག་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་འབྲུལ་ཆེན་པོ། འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་བསྐྱུགས་འོས་སྟོང་པོ་ཡིན།^a ཅས་
དང་། ཞི་རྒྱས་དབང་འག་ཐམས་ཅད་པ། གཞན་གྱི་དོན་ནི་མཁས་པའི་ལས། དང་། རྩོན་ཕྱོན་རྒྱལ་བ་
རྣམས་ཀྱི་སྦྱལ་བའི་གཞི། མ་ཕྱོན་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེ་བས་ན་སྟོ་སྟོངས་
འདིའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་འདུལ་བའི་དུས་ལ་བབས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པར་ཤེས་དགོས་ཏེ། རི་
རྒྱུད་དུ། མ་ཆང་མེད་རྒྱ་འདི་ལ་ནི། འབྲས་བྱ་གང་གིས་བརྒྱུག་པར་བྱས། ཅས་བཤད་པས་སོ། དེ་ཡང་
འབྲུག་པ་པན་ཚུན་དང་། སྡེ་སྤྲིད་གཙང་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཏུ་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོར་གསལ་ཞིང་འོག་ནས་ཀྱང་
འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ།

དེའི་ཆེ་མ་འདྲིས་པའི་སྟེ་པོ་གང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སར་འགོད་པ་དང་ཐུགས་བསྐྱེད་སྟོན་ལམ་གྱི་
<17a> འདུག་པ་རྒྱ་ཆེའི་ཞིང་དུ་གངས་ཅན་གྱི་གནས་རྣམས་རིམ་བར་མཇལ་བར་ཤེས་ཏེ། ཐོག་མར་
འཕྱོན་ལམ་གྱི་ཞོར་སྟེ་ཐང་བདེ་བ་ཅན་དུ་རྫོང་པོ་རྗེའི་ཐུགས་དམ་རྟེན་གཙོ་པོ་ཐུབ་པ་གསེར་གླིང་མ་དང་།
ལུང་བསྟན་སྟོན་ལ་མ་སོགས་མཇལ་ནས། ལྷ་ས་འབྲུལ་སྤང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རྫོང་ལྷ་གཉིས་
སོགས་མཇལ་ཞིང་མཆོད་སྟོན་^bཆང་མེད་པ་དང་། སྟོན་ལམ་ཐུགས་དམ་གྱི་དམ་བཅའ་རྒྱ་ཆེར་བཞེས་
པའང་མཛད་ཅིང་། རྫོང་པོའི་གདན་ས་ཡེར་བ་ལྷ་རི་སྟོང་པོ་དང་རྩ་སྟེང་^cསོགས་ནས། བཟུལ་གྱི་སོན་མོ་རྗེའི་
རི་ཁོང་དུ་ཤེས་ཤིང་དེར་ཏེ་རུ་ཀའི་ཞིང་དུ་འཕྲིན་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་ཐུགས་ཚུལ་ཡང་མཛད། ལྷ་མ་ཞང་གི་
གདན་ས་ཆོལ་གྱུང་ཐང་ལ་ཕྱོན་ཞིང་དེ་དུས་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་དམ་ཞང་གི་སྦྱེ་འབྲེལ་ཤུན་གྲིས་མཐའ་

^a For the context and remaining texts of this work, see the *sSKyes rabs gser 'phreng* (p. 172).

^b སྟོན] *em.*, སྟོན A

^c རྩ་སྟེང] *conj.*, ར་ལྟེང A

བྱུག་ཏུ་འབྱོར་བ་དང་། མཐར་གྱིས་བསམ་ཡས་ཀྱང་མཛུགས་པའི་སྐབས་དེར། ཆོས་སྐྱོང་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོས་
གྲུས་པས་འདུད་ཅིང་མདོད་གསོལ་ཆེ་བརྗོད་མང་པོ་བྱས་ནས། སྤྱི་མེ་ལྷང་བསྟན་ཅི་རིགས་པ་ཞུས་ཤིང་
རི་ལྟར་བསྐོ་བའི་ཐིན་ལས་ཐམས་ཅད་སྦྱབ་པ་དང་། བྱད་པར་རྒྱ་ནག་མར་ཅི་ནའི་^aཡུལ་གྱི་བཏུང་བའི་
མཆོག ། གསོལ་ཇའི་མཐུན་ཆེན་སྦྱབ་པར་ཁས་ལྗངས་སོ་ཟེར། བར་བར་དུ་སྦྱ་ཞབས་སུ་འཕྲིན་ལས་སྦྱབ་
པའི་བཀའ་ལེན་དུ་འོངས་པའི་རྟགས་སྟོས་དཀར་གྱི་ཏི་འབྱུང་ཞིང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆེ་བ་རྟག་ཅིའི་དུང་
བས་མཆོད་པར་མཛད་ཅེས་གྲགས་ལ། ལྷོ་ནགས་མའི་སྤྱིངས་<17b> འདིར་ཡང་རྒྱ་ཇའི་ལས་སྐོ་ཆེན་པོ་
བརྗོད་བའང་འདིའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་འདྲ་སྟུང་མོ།

གཞན་ཡང་སྟོན་འོན་རྒྱལ་དབང་ཐེ་དང་། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་གྲགས། ཀུན་མཁྱེན་བསྐྱེད་ཀྱང་
པོའི་གདན་ས་གནས་ཆེན་རྩ་རི་བྱ་དང་ཉེ་བའི་སྤྱིངས་བྱ་ཡུལ་ལ་སོགས་པར་ཕེབས་པའི་སྐབས་སུ། སྤེ་བ་
བྱ་བས་འབྲུག་པ་པན་ཚུན་གྱི་ལེགས་སྦྱོར་མཛད་པའི་ལུགས་ལ་བཞུགས་གྲལ་གྱི་བཀོད་པ་སྟོན་མོ་ཆེན་པོ་
ཞིག་བྱེད་རྒྱུའི། པན་ཚུན་གྱི་བཞུགས་གདན་ཟེའོག་གི་འཕོལ་བཅེགས་མང་པོའི་བྱི་མཐོ་དཔན་དང་མཛེས་
ཆ་བྱད་པར་མེད་པ་ལ། བར་མཐོ་དཔན་གྱི་གཡོ་ཐོབ་ཆེན་པོ་བྱས་པ་གཞན་གྱིས་མ་གསོལ་ཀྱང་། མདོན་
པར་མཁྱེན་ཉེ་མཐོན་གཉེར་ལྟ་བར་གནང་བས་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་མདོན་དུ་གྱུར་བས། སྦྱ་གཞོན་བུ་ཡིན་ཀྱང་
ཐུགས་རིག་ཡལ་ལས་ཀྱང་གིས་བ་དང་ཐུགས་མཁྱེན་ཐོགས་མེད་དུ་མངའ་བར་ཤེས་པས་འཛིགས་ལ་བག་
ཆ་བ་དང་། བྱེད་པོ་ཁ་སྦྱངས་ཤིང་ལེགས་སྦྱོར་དུ་མ་སོང་། རྒྱལ་བའི་སྤྱི་མེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པའི་དབྱིངས་
དང་འཕལ་གྱི་མཛད་སྦྱོང་ཐམས་ཅད། རྗེ་བསྐྱེད་ཀྱང་པོ་དང་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཆེན་
པོས་གཞན་སྦྱང་ཟེའོག་གིས་མནན་ཉེ། ཡུལ་འཁོར་མང་པོར་རིམ་གྱིས་འགྲོ་བའོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་བཞིན་དུ།
གདན་ས་ཆེན་པོ་འབྲུག་བྱང་རྩལ་གླིང་དུ་ཕེབས་ཉེ། དེ་ཞིག་སྦྱང་ལ་གསོ་བའི་རྣམ་པ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་
འབྱོར་ལ་བཞུགས་ནས། ཆོས་སྐྱོང་སྤང་མའི་ཆོགས་ལ་སྤེ་མའི་གཏང་རག་རྗེས་ཀྱི་འཕྲིན་བཅོལ་བ་སོགས་
ཀྱི་<18a> བསྐྱང་བ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དོ།

^a མདུ་ཙོ་ནའི། conj., མདུ་ཙོ་ཆའི A

དེ་ལྟར་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་ཕྱོགས་དེར་བསྐྱོད་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་མང་པོ་མཛད་ཐེན་ནས། ཡུལ་དབུས་གཙང་གི་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ནས་ཚུ་གྲུང་རྟ་མཆོག་ཁ་འབབ་ཀྱི་བྲ་པོ་ཆེ་ལ་ཞུགས་ཏེ། དཔལ་ཆེན་ཚུ་པོ་དེ་ཞེས་པའི་སྐབས་གནས་ཆེན་པོར་ཕེབས། དེ་ནས་དབང་བཙུག་ལྟེ་བུ་བརྒྱའི་བཞུགས་གནས་ནོར་ཕྱིན་གངས་བ་བཟང་པོའི་གནས་རྣམས་ཀྱང་གཞིགས་རྟོག་ལེགས་པར་མཛད་བཞིན་དུ། དཔལ་ར་ལུང་ཐེལ་གྱི་ཡང་དགོན་རྒྱལ་བའི་^bཔོ་བྱང་དུ། རྗེ་མི་པམ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་ཞབས་བྱུང་དུ་བྱོན་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་བདེ་བས་འཆོ་ཞིང་བཞུགས་སོ། །

རི་སྐད་དུ། རྟོན་བྱོན་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱུལ་པའི་གཞི། མ་བྱོན་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲུང་ཁུངས་པ། ད་ལྟའི་སྐྱོབ་པ་དག་དང་དབྱེར་མེད་པའི། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས། ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པས་ལུང་བསྐྱོད་པ་ལྟར། འཛིག་རྟེན་གསུམ་ན་གྲགས་ཤིང་ལྟ་དང་མའི་ཚད་བན་གཅིག་ལུང་གྲུང་གྱང་། ད་དུང་དཔལ་འབྲུག་ག་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་རྟེན་འབྲེལ་ལ་མངའ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེན་འབྲུང་བཟང་པོའི་ཆེ་བར་དགོངས། རྗེ་མི་པམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། རྗེ་བཙུན་བསྐྱོད་པའི་ཉིན་བྱེད་ཐབས་གཅིག་པར་རང་གི་རྒྱལ་ཆ་བ་ཏུ་དབང་བསྐྱར་ཞིང་བསྐྱོད་པ་གཏད་པའི་དགོངས་པས། རྗེ་ཉིད་དགྲུང་པོ་བཙུ་གསུམ་བཞེས་པའི་སྐལ་པ་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་དང་སྐྱུལ་སྐྱུ་པ་དང་དཀར་དབང་པོས་གཙོས། གངས་ཅན་བསྐྱོད་པའི་བདག་པོ་དཔལ་ལྷན་ས་^{<18b>} སྐྱ་པ། ཀམ་པ། འབྲེ་སྐྱག་ཆལ་གསུམ། རྟོན་འབྲུག་སྐད་འབྲུག་ལ་སོགས་པའི་ཁྲ་མ་དབྱ་ཆེ་མཁས་བྲལ་སྐྱེས་ཆེན་གནས་ཀྱི་སྐར་མ་ཅམ་འདུས་པ་དང་། གཞན་ཡང་དེ་དུས་ཀྱི་སའི་བདག་པོར་གྱུར་པ་སྤྲེ་གདོང་ཅེ་པ། གོང་དཀར་པ། སྤྱིད་ཤོད་པ། ལུན་པ། འཕྲོང་རྒྱས་པ། བྲ་པ། ཡར་འཕྱོག་པ། རྒྱལ་ཅེ་ཅེ་ཆེན་ལ་སོགས་པའི་སྤྲེ་སྤྱིད་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་ཐོས་སྤྲས་ཀྱི་བང་མཛོད་ཁ་བྲེ་བ་ལྟ་བུའི་འབྲུལ་ཆེན་ལུལ་བར་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ། དཔལ་འབྲུག་ག་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་བསྐྱོད་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ་འཛིགས་མེད་གྲགས་པའི་སྤྲེ་ཞེས་མཆོན་གྱི་དགེ་ལེགས་དང་བཅས། དཀར་བརྒྱན་རྒྱལ་བ་རིམ་བྱོན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དོན་ཅེ་གདན་ར་ལུང་ཐེལ་གྱི་སེང་གའི་ཁྱི་ཆེན་པོར་མངའ་གསོལ་ཞིང་། ཐོག་མཐའ་བར་དུ་དགེ་བའི་ལེགས་སའི་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་སྐྱ་དབྱངས་སྐྱོན་པོས་ཕྱོགས་རྣམས་པར་བྱུང་བར་བྱས་སོ། །

^a གཞིགས་རྟོག] conj., གཞིགས་རྟོགས A

^b རྒྱལ་བའི] conj., རྒྱལ་པོའི A

དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བརྒྱལ་ཞུགས་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་
ལུ་རྒྱན་བསྐྱོད་ནས་དབྱེར་མེད་པར་བཞུགས་ནས། མེས་ས་ཅན་གྱི་ཁམས་སྣ་རྣམས་རང་རང་མོས་པ་
བཞིན་དུ་འདུལ་བའི་མཛད་ཚུལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་དང་། འཆད་ཅོད་ཅོས་པ། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་དང་།
སྦྱུང་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་འདྲིན་སྦྱོང་སྡེལ་བའི་ཐུགས་དམ་རྒྱ་ཆེར་བཞེས་པ་སོགས་ཀྱི་ཚུལ་ནི་བརྫོད་ཀྱི་མི་
ལང་ཞིང་། སྐབས་དེ་དང་དེར་ཡང་རྒྱ་གར་ནས་རྫོ་གི་མང་པོ་ཡོང་ཞིང་དེ་དག་དང་བསྟན་པའི་གཏམ་བྱས་
གསུངས་ཤིང་། <19a> ལྷག་པར་རྫོ་གི་ཨ་མི་རྒྱ་མ་ཞེས་བྱ་བ་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་མང་པོ་འགྲོ་བའི་བྱུང་ཐོབ་ལྷ་བུ་
ཞེས་བྱུང་ཞིང་དེ་དང་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་དེའང་བྱས། དེ་ལ་ཆེ་བསྐྱེད་པའི་བརྒྱུད་ལེན་ཀྱང་འདུག་པ་བཞིན་
ལག་ལེན་བཏབ་པའི་ཐུགས་བྱས་གསུངས་ཤིང་། དུས་རྒྱུ་དེ་ཅུམ་ནས་མེ་ཏོག་བརྒྱུད་ལེན་གཙོ་བོར་
གནང་ཞིང་། ཟས་རགས་པའི་སྡེད་པ་སྤངས་ནས་ལྷའི་བྱང་སྤོང་ལྷ་བུའི་རང་ཚུལ་མཛད་པ་དང་། དེ་དུས་ས་
སྤྱུ་བདག་ཆེན་བསོད་ནམས་དབང་པོ་གདན་དྲངས་ནས་དབང་ཆོས་ཀྱང་ཅི་རིགས་སུ་གསན་ཞིང་། བདག་
ཆེན་ནས་ཐུགས་དམ་སྦྱོར་དམིགས་ཀྱི་ཉིན་དུ་གྱི་རྫོ་རྗེའི་སྤྱོད་ཞེས། ཐུག་བཟོ་གནང་དགོས་པའི་ཞུ་བ་ལུལ་བ་
ལ། དབྱེས་རྫོར་ལྷ་དགུའི་སྤྱོད་འབྲུ་རྒྱ་དཀར་ནག་གི་བཟོ་བྱུང་ལ་འགྲན་བཟོད་པར་མཛད་དེ་ལུལ་བས།
བདག་ཆེན་ལོན་དུ་དབྱེས་པའི་ལོ་རྒྱས་དང་། དུས་ཕྱིས་དབང་འདུས་པོ་བྲང་སྒྲ་མ་ལྷ་ཁང་གི་ལྷེབས་བྲིས་
ལ། བདག་ཆེན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡང་བྲི་བར་གནང་ནས། དེད་ཀྱི་བཀའ་བྲིན་ཆེ་བའི་སྒྲ་མ་གཅིག་ཡིན་གསུང་
ཞིང་། གཞན་ཡང་དུས་ཀྱན་དུ་ཉིན་མོའི་ཐུགས་དམ་དགེ་བསྐྱེད་ཆོས་སྦྱོང་གྱི་རིམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་།
མཆན་མོའི་གྲང་ཐུན་ལ་སྒྲོས་ཆད་ཐུང་དུ་རེ་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་པའི་ནམ་པ་ཅུམ་མ་གཏོགས།
ཉིན་མཆན་འཁོར་ཡུག་དུ་ཐུགས་དམ་ཅོལ་བ་ཆེན་པོས་དུབ་ནས། མནལ་སྐན་བུ་ཡུར་བར་གྱུར་ཀྱང་ཞབས་
བྱུང་དུ་གནས་པ་དག་གིས་རྒྱ་འཕྲོར་པ་སོགས་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དུས་དང་<19b> བརྫོན་འགྲུལ་རྒྱུད་ཟ་
བའི་ལེ་ལོ་སྒྲོམས་ལས་ཀྱི་བྱ་བ་དང་། གཏམ་ཅུ་ཅོད་དང་། ཉལ་བ་དང་། ལྷོས་པ་དང་། འཁྲེས་པ་ལ་སོགས་
པའི་བདེ་བ་ལ་རྒྱུར་ཟད་ཀྱང་མི་ཞེན་ཅིང་མི་ཆགས་པའི་བརྫོན་འགྲུལ་དཀའ་པོ་མཛད་དེ། བརྫོན་འགྲུལ་
བསྐྱེད་མའི་ཞལ་གདམས་ཀྱང་འདི་དུས་སུ་མཛད་པ་ཡིན་ལོ།།

གཞན་ཡང་རྗེ་མི་པམ་ཆོས་རྒྱལ། ཡལ་རྗེ་བསྟན་པའི་ཉི་མ། རྗེ་སྟག་ཅེ་བ་པད་དཀར་དབང་པོ།
མཁས་བྱུང་ལྷ་དབང་ཆེ་ཤོས། ས་སྤྱུ་བདག་ཆེན་བསོད་ནམས་དབང་པོ་ནམས་ཀྱི་ཞལ་རྒྱན་ལ་བརྟེན། རིག་

པའི་གནས་ལ། སྡེ་སྡོད་གསུམ། རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་བསྐྱབ་སྤྲངས་རིམ་པར་མཛད་ཅིང་དམ་པའི་ཆོས་གསན་
པའི་ཚུལ་དག་ནི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོར་གསལ་ལོ།

དེ་ཡང་འབྲུག་པ་པན་ཚུན་གྱི་ཚད་གཞིའི་^aསྐྱོར་ལས་ཐོག་མར་བདེན་སྟོ་ཞིག་བཅལ་དགོས་པ་
འདུག་དགོངས་ནས། གཙང་པ་ཁྲིམས་བདག་ཡིན་པས། བདེན་བརྒྱུད་དང་མོར་འབྲེད་དགོས་པ་དང་། རི་
བཞིན་མ་བྱུང་ན་དཔལ་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོའི་བཀའ་ཆད་པ་མེད་པ་^bཚུལ་བཀའ་ཤོག་གནང་བ་ན། འབྲུག་པ་
གདུང་བརྒྱུད་སྐྱ་གཞོན་པ་དང་། ཐུགས་རུ་ངར་པའི་^cཚུལ་བརྟེན་ཅིང་དང་ལེན་མ་མཛད་པ་ན། སྐབ་པ་པོ་ལ་
ལྟ་ཅི་སྟོས། ཆོས་སྐྱོང་སྤྲང་མ་ལའང་བརྟམས་བཅོས་ཡིན་པ་སྟུང་དགོངས་པ་ཅམ་ལས། གཙང་པའི་པོ་བྱང་
གི་སྟེང་དུ་བྱ་རོག་མང་པོ་བཟ་མི་ཤིས་པའི་སྐྱད་གྱི་ར་རོ་ཆེན་པོ་སྟོག་ཅིང་། མཚན་མོའི་རིས་ལུག་པ་དང་
འཐབ་པ་དང་། གྱི་ལ་<20a> དང་ཁྱི་ནག་མང་པོ་བྱག་ཅིང་དུ་བ་དང་། མི་ལས་དང་མཚན་མ་རན་པའི་
རྟགས་མང་པོ་འབྲལ་དུ་བྱུང་བ་གྱུར་པ་ལས། རོ་ནང་རྩེ་བཙུན་རྒྱ་ར་ལྟ་ཐས་^dཡང་། ཆོས་རྩེ་འབྲུག་པ་འདི་
ཆོས་སྐྱོང་ལ་མངའ་བརྟེས་པ་ཡིན་པས། འདིའི་ཐུགས་དང་མ་འགལ་བ་མཛད་དགོས་ཞེས་ནན་ཆེར་
གསུངས་པ་བཞིན། སྡེ་སྡོད་གཙང་པ་ཡང་ཆོས་སྐྱོང་གི་མཐུ་དང་ཆོ་འབྲུལ་ལ་འཆར་ནས་རྒྱལ་པའི་སྲས་དོ་
རྩེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་དང་མཛལ་འཛོམས་མཛད་པའི་ཐུགས་བསམ་ལེགས་པར་ཤར་རོ།

གཞན་ཡང་རྒྱལ་པའི་སྲས་ཉིད་གདུལ་བྱ་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་སྐྱའི་བཀོད་པ་སྟ་ཆོགས་སུ་སྟོན་
པ་སྟེ། ལྷ་རྒྱལ་པ་རྣམས་དང་། དཔལ་རྒྱ་རོ་བ། དབང་ཐུག་མི་ལ་རས་བ། རྩེ་བཙུན་ཆེ་འོད་གཞོན་བྱའི་མཛད་
སྟོན་དང་མཚུངས་པར་སྐྱའི་ཆ་ལུགས་རི་ལྟར་མཛད་ཡང་དང་བ་འདེན་པ་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཚུལ། ཞབས་
བྱང་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་གཞོན་བྱའི་དུས། ཐུགས་ཆས་གནང་བ་ན་སྲས་དར་མ་མདོ་སྡེ་དང་། དབྱ་རལ་རུས་པའི་
རྒྱལ་ཡོངས་སྐྱའི་ཆས་བཞེས་པ་ན་^e། སྐབ་པའི་དབང་ཐུག་རྒྱ་རོ་བ་དངོས་ཡིན་སྟུང་པ་ཡོད་ཟེར་ཏེ། རང་
རང་གི་དད་པའི་སེམས་ཀྱིས་མཐོང་སྣང་མི་འདྲ་བ་དང་། མཛད་སྟོན་ཐུགས་ཀྱི་རྣམ་འབྱུང་ཡང་། སེམས་

^a ཚད་གཞིའི] *em.*, ཚད་བཞིའི A
^b མེད་པས] *em.*, འཕེབས A
^c ངར་པའི] *em.*, ང་པའི A
^d རྒྱ་ར་ལྟ་ཐས] *em.*, རྒྱ་ར་ལྟ་ཐས A
^e པ་ན] *em.*, བན A

ཅན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅན་གཞིགས་ན་སྤྱགས་སྤྱི་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྣམ་འབྱུང་གིས། སྤྱང་པོ་ཤི་བའི་སྤྱུ་མགོར་ཡང་
 ཐེབས་ཏེ། སྤྱགས་དེས་འབྱུང་ཆེན་པོས་འཕོ་བ་དང་སྟོན་ལམ་གསུངས། མི་བསྐྱེད་བསྐྱེད་^a <20b> བ་ལ་
 གཞོད་པའི་རིགས་གཞིགས་ན་མི་དགེས་ཤིང་། ཁོ་གཏུམ་^bཆེན་པོའི་ཚུལ་སྟོན་པ་དང་། དགོ་འདུན་སྤྱི་བུ་
 དམ་པ་གཞིགས་ན་སྤྱགས་ཞི་ཞིང་དང་པའི་རྣམ་འབྱུང་ཆེན་སྟོན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ཅན་གཞིགས་ན་སྤྱག་
 པར་དགེས་ཤིང་སྟོ་བ་དང་། དུས་རྒྱུན་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་ལ་སྤྱགས་ཁུར་ཡང་དག་པར་བཞེས་
 པའི་སྤྱིང་སྟོབས་སྤྱན་བཅུགས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱེད་པ་བཞི་དང་། རོ་མཆར་མད་དུ་བྱུང་བའི་
 ཆོས་ཀྱང་དང་ལྡན་པར་གྲགས་སོ། གང་གི་ཆེ་ས་སྤྱི་བདག་ཆེན་ནས་ཀྱང་། འགྲོ་བའི་དོན་དུ་བསམས་
 བཞིན་སྤྱུལ་པའི་སྤྱ། སྤྱེས་མཆོག་དམ་པ་དག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས། སོགས་ཀྱི་ཞབས་བརྟན་དང་། ཡབ་
 རྗེ་བསྐྱེད་ཉིས་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་དབང་སྤྱག་སྤྱགས་རྗེའི་ཆུབས་འཕྲོང་དབུས། སོགས་ཀྱི་ཞབས་བརྟན་སྤྱི་
 བསྟོད་ཀྱང་ལེགས་པར་འབྱུལ་ཞིང་། སྤྱེས་དེར་གཙང་དགའ་བཟུལ་གིས་རབ་བརྟན་དུ། དགོ་བསྟེན་དགའ་
 བ་བཟང་པོ་གཉེན་འདུན་འཁོར་དང་བཅས་པས་སྤྱན་བྱངས་ཏེ། དགྲང་ཞག་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཡོ་བྱང་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་མཆོད་ཅིང་བཞུགས། དེའི་ཆེ་གཙང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དགྲང་ཡོ་ལྷ་དུག་ཅས་
 བཞེས་པའི་དུས་མཇལ་བའི་ཐོག་མར་ཡིན་ཞིང་། ཆེ་དབང་དང་སྟོལ་མའི་རྗེས་གནང་སོགས་བཀའ་ངོ་
 བསྐྱུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་གཙང་ལྷ་ལུང་དུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་གདན་སར་ཐེབས། གཤིན་རྗེའི་ཞལ་
 <21a> འབག་ཤིན་ཏུ་གཉན་^bཆ་ཆེ་བ་སྤྱས་ཀྱང་མཇལ་མི་བྱས་པ་དེའང་། ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་ཞལ་བྱེ་བས་
 ཐམས་ཅད་ཏ་ལས་ཤིང་རོ་མཆར་དུ་གྱུར། དེ་ནས་ཡང་ཡུལ་གཙང་གི་སྤྱི་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱས་པས་
 མཆོད་ཅིང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ས་པོན་འཕྲེལ་ཆོད་དོན་ལྡན་མཛད་བཞིན་དུ། སྤྱེ་སྤྱིང་གཙང་པའི་གཞིས་ཀྱི་^cརྒྱལ་
 ཁབ་བསམས་གྲུབ་ཅིང་ཐེབས། གཙང་པ་དང་མཇལ་འཛོམས་གནང་བ་མངོན་དུ་སྤྱོད་གསུངས། དེའི་ཆེ་སྤྱེ་པ་
 དཔོན་ཁྲོན་རྣམས་ཀྱིས། རྒྱ་སྤྱིའི་ནང་དུ་སྟོས་སྤྱ་མཇལ་དར་བཅས་པའས་བསྐྱེད་གནང་ཞིང་། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་
 གང་ལའང་འཛིགས་པ་དང་བག་ཆ་བ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ལྷ་གདེངས་དང་ལྡན་པར། རྗེ་དཔལ་ལ་
 ཆེབས་མ་བཞོལ་བར་སྤྲད་ཅིག་ལ་ཐེབས་པས་ཐམས་ཅད་ཏ་ལས་ཤིང་སྤྱེ་སྤྱིང་ཀྱང་སྤྱངས་པ་ལྟར་གྱུར།

^a ཁོ་གཏུམ་] *em.*, ཁོ་གཏུམ་ A

^b གཉན་] *em.*, གཉན་ A

^c གཞིས་ཀྱི་] *em.*, གཞིས་ A

ཉོགས་ལྡན་གླ་མ་བརྒྱལ་ཞུགས་ཆེན་པོ་རང་ཡོང་རྒྱ་ཡིན་འདུག་ཅེས་བསྐྱགས་པ་དང་། དུས་དེར་ཞབས་
བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་ཙམ་དུ་བཞེས་ཤིང་། སྤེ་སྤྱིད་པའི་སྲས་ཀྱི་སྐྱེས་སྤྱོད་དབང་
པོ་བརྒྱ་བུ་བུ་བརྒྱ་བུ་གི་སྐབས་ཏེ། གཉིས་ཀ་སྐྱེས་འབྱས་གཙང་ཞིང་རྣམ་དཔྱོད་དང་། བཙེན་པ་དང་། སྤྱིང་
སྤྱོད་པ་པོ་ལ་རྣམ་པར་གཞོན་པའི་དགོངས་པ་མཐོ་ཞིང་སྐྱགས་རུ་རང་ཆེ་བ་མཉམ་དུ་གྲགས། དེ་ནས་
མཆོད་ཡོན་མངལ་འཛོམས་ལེགས་པར་བྱས་ཤིང་གཙང་གཞུང་བརྒྱད་དེ། རྩ་པོ་རྩ་མཆོག་ཁ་འབབ་གི་རྩ་
ཐོགས་གི་ཡུལ་ཉ་མོ་རྩ་སྐྱག་ལྡན་ལ་སོགས་པར་^{<21b>} ཆད་མེད་པའི་འཕྲོ་དོན་མཛད་བཞིན་དུ། སྐྱག་
བྱ་ཁ་ཞེས་བྱ་བར་འཁོར་ཆོགས་མང་པོ་དང་བཅས་ཐེབས་ཤིང་བཞུགས་སྐར་པ་བོ།

དེའི་ཆེ་གནས་སྐབས་སུ་འབྲལ་རྒྱུན་རན་པའི་ཚུལ། དུགས་ཆོས་སྤྱོད་སྤྱང་མ་ཡི་ཤེས་སྐྱོན་ལྡན་
རྣམས་ཀྱིས་འཕྲོ་དོན་དུས་ལ་བབས་པའི་བསྐྱལ་མ་ལྟ་དུ། རྩ་སྤྱང་བརྒྱ་ལ་བྱ་ནང་ཞབས་བྱུང་འཁོར་བཅས་
ཐོན་གྲུབ་པ་དང་། རྩོ་བྲག་དཔལ་འབྱོར་སྐར་པ་ཆོས་ཐོན་མ་བྱ་ནང་ཁོང་འཇུལ་དགོས་ཟེར་ཤེད་བཙོང་བྱས་
ཏེ་བྱུང་ཞུགས་པས། དེར་རྗེ་ཉིད་སྐྱགས་རྒྱལ་བཞེངས་ཏེ་རྩོ་རིལ་ཞིག་བྲག་རུ་བསྐྱམས་པས། དུག་རྩེས་བྱུང་
བ་རྩ་ལ་བསྐྱར། ཡང་རྩོ་གཅིག་གཞུང་པས་བྲག་རྩེས་བྱུང་བ་ད་ལྟ་ཡང་ཡོད། རྩ་རྒྱུན་དེས་འཐབ་ཚོད་ཆེན་པོ་
བྱུང་སྟེ། པ་རོལ་གཉིས་ཙམ་མཆོན་ཁར་ཐལ། བྱ་བྱབ་ནས་རྩོ་བྲག་པའི་སྐར་པ་མང་པོ་རྩམ་ཁྱེར་བ་ན། རྩ་
ཉིད་ཀྱིས་གཟིགས་ཏེ། སྐྱགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་ནས་སྐྱོན་བཙུམ་ཞིང་དབུ་སྐྱམ་འཕྱར་ཏོ། ཡང་གཟིགས་ཏེ་
སྐྱགས་སྤྱིང་རྩེས་དེ་མ་ཐག་སྐྱེས་ཞབས་པ་ཐམས་ཅད་བཏང་ནས་རྩམ་ཁྱེར་བ་རྣམས་ཉེས་མེད་དུ་གཞུང་པས།
འབྲུག་པ་གཞུང་བརྒྱད་ལ་ཞེ་སྤང་ཡང་འདུག་ སྤྱིང་རྩེ་ཡང་འདུག་ཟེར་རོ།

དེ་ནས་ཡང་རིམ་གྱིས་རོང་རྩ་ཐང་སྐྱེས་ཐང་ཟེར་པའི་ཡུལ་ཐོགས་ལམ་འཕྲང་ཞིག་རུ་གཙང་པའི་
གཟིམ་རྒྱུང་པ་ལྗེང་ཆོ་ཞིག་གིས། སྤྱེ་དམན་གཅིག་གི་རྒྱན་ཆ་འཕྲོག་པས་བྱུང་མེད་དེས། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེབས་
གདོང་ལ་རྒྱགས་ཏེ་ར་མདའ་ལྷ་བ་བྱས་པ་དང་། ^{<22a>} སྐར་པ་བཏང་ནས་གཟིམ་རྒྱུང་པ་རྣམས་བརྒྱུངས་
སོ།། དེ་དག་གིས་མདའ་དཔོན་ལ་ལྷས་པས། གླ་མ་ཡུལ་གཉིན་པའི་ཐེབས་ལམ་དུ་བྱིམས་མེད་མི་མཛེས་
པ་བྱས་ནས། སྤྱེ་མིག་ལ་བབ་པའི་བྱིམས་གཙོད་དགོས་རྒྱ་ཡིན་འདུག་ཟེར། བཀའ་བཀྲོན་པར་བྱས་སོ།།

^a རྒྱན] *em.*, རྒྱན A
^b རྒྱན] *em.*, རྒྱན A

དེ་ལྟར་གང་འདུལ་འཕྲིན་ལས་བཞིའི་འཁོར་ལོ་སྐྱར་བཞིན་སྐར་ཡང་ར་ལུང་དུ་བྱོན་ཏེ། རྗེ་ཡབ་
སྐུ་ལྷན་ཅིག་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་སྤྲོ་ཆོག་གས་ཀྱིས། བསྐྱེད་པ་དང་འབྲོ་བའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པ་ལས། ད་
དུང་ཀྱང་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མགོན་པོའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་བྱུང་བར་གྱུར་ཏེ། འབྲུག་པ་པན་ཚུན་གྱི་
དབྱེན་མ་རྒྱུ་པར། ལྷོ་བྲག་དཔལ་བོ་སྒོར་དང་ཚོད་གཞི་ལོངས་ཏེ། སྤེ་སྤྱིད་གཙང་བས་སྐྱ་སྐྱེས་ངོས་འཛིན་
གྱི་སྐྱབས་ཀྱང་ཉེ་རིང་ཕྱོགས་སྤེབས་ཡོད་པའི་ཁར། ལྷོ་བྲག་དཔལ་བོའི་ཕྱོགས་གཟུང་ནས་མི་སྟོང་སྟོང་
དགོས་པ་སོགས་མི་ངོས་པའི་སྤྲིངས་ཡིག་ཡང་ཡང་ཕུལ་བ་ཐུགས་ལ་ཐོག ། ཁྱད་པར་རང་བྱོན་ཁས་སྤྲ་
ཞེས་ཁ་གཙོས་ཉེན་ཆེན་འགའ་ཡང་ཁོང་ལ་མ་ཕུལ་ན་བདེ་མོར་བཞུགས་རྒྱ་མི་ཡོང་བའི་ཞུ་ཡིག་འབྲོར་བས།
དེའི་ཆེ་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ལས། ང་ཉོགས་ལྷན་གྱི་སྤྲ་མ་རེ་ཁྱོད་དང་དགོན་སྐོན་འཛིན་པ་ལ་དེ་
འབྲའི་དོགས་འཛིན་རྒྱ་ཡོད་ན། རང་འབྲོན་ཁས་སྤྲ་ཞེ་འདི་ནི་ཆེ་སྟེ་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས། རྒྱུང་སྟེ་ཡུང་
འབྲུ་བས་ཀྱང་ཟ། ད་ལྟ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ངེས་པ་ཡང་མེད། འོན་ཀྱང་འབྲུལ་མི་ཆུགས་པ་འདུག་པས། ཁྱོད་
<22b> རྒྱལ་སྤྱི་དེ་ཅམ་ལ་མ་ཆགས་ན་ང་དགོན་རྒྱུང་གཅིག་ལ་ཆགས་རྒྱ་མེད། སྐར་ཡང་ཁྱོད་རང་གང་
དབྱེས་མཛད་སོང་། ད་དུང་གང་དབྱེས་མཛད་པ་ལས་འོས་མེད་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་བཀའ་ཤོག་གནང་
བས་འགལ་འཛོལ་ཆེ་བ་སོང་། དེ་དུས་སྤེ་སྤྱིད་པས་ཀྱང་གསང་ཐབས་ཀྱིས་དམག་བཤོམས་བྱས་གཟུང་
གསོད་ཀྱི་གྲབས་བསྐྱིག་པའི་ཆེ། གཙང་པའི་ཁྲོན་པོ་གཟུགས་བྱ་གནས་ཟེར་བ་དེ་ཆོས་རྗེ་འབྲུག་པ་ལ་གྱུས་
ཞེན་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་བརྟེན། དེས་ར་ལུང་དུ་ཞུ་ཡིག་སྐྱར་མཁོགས་སུ་ཕུལ་བས་སྐྱགས་མ་རྟེན་བའང་ཡིན་
ཟེར་རོ། དེར་རྗེ་ཉིད་ཀྱང་ཐུགས་རྒྱལ་ཆེར་བཞེངས་ཏེ། གཙང་པ་འཁོར་བཅས་བསྐྱེད་པའི་ཞིང་དུ་དགོངས་
ནས། དམོད་པ་^b དྲག་པོས་ཆོས་སྟོང་ལ་བཀའ་བསྟོས་ཏེ། གཏོར་མ་ཞིག་འཕེན་པར་མཛད་པ་ཅམ་ལས།
གནན་ས་ར་ལུང་གི་མགོན་ཁང་ནས་གཙོ་འབྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དངོས་སུ་མཐོང་ངོ་། དེ་བཞིན་ཡེ་ཤེས་
མགོན་པོ་ལྷན་པའི་བཀའ་བསྐྱུང་དེགས་པ་སྤེ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོགས་ཡང་ཡང་བསྐྱེད་ཞིང་མངོན་སྟོན་དྲག་པོའི་
ལས་ལ་ཞུགས་པས། ཐོག་མར་འབྲུག་པ་པན་ཚུན་གྱི་ཚོད་གཞིའི་རྩ་བ་འབྲོང་རྒྱས་སྤེ་བ་དེ་ཉིད། ཨ་ལྷ་ར་^c

^a [ཁས་སྤྲ་ཞེས] conj., [ཁས་པ་ནས] A

^b དམོད་པ། em., རྟོད་པ A

^c ཨ་ལྷ་ར། em., ཨ་ཙར A

གཤམ་གི་ཏི་མེར་བའི་འཛིགས་པ་ཅན་ཞིག ། དུལ་རྒྱ་གར་ནས་འོངས་ཏེ། དེས་རྩ་འཛི་ཆེ་སྤྱབ་བྱེད་པ་ཡིན་
 བེར་རང་གི་རང་ལ་རྒྱབ་བའི་ཚུལ་གྱིས་བསད་དོ། ། ཚུལ་དེ་འབྲ་བས་བ་རོལ་གྱི་ཕྱོགས་གཏོགས་བ་སལ་
 ཆེར་ཡང་རིམ་གྱིས་བརྒྱལ་བར་གྱུར་ཅིང་། ཁྱད་པར་གཙང་གི་ཕྱོགས་ལ་ཆོས་སྤྱོད་གི་ཆོ་འབྲུལ་མཐུའི་
 ཏྲགས་ཉིན་མཆོན་<23a> མེད་པ་ཡང་ཡང་བྱུང་བ་སྤྱི་པོ་ཀུན་གྱིས་དངོས་སུ་མཐོང་ཞིང་གྲགས་ལ། སྤེ་
 སྤེད་གཙང་བའི་དགོངས་པ་ལའང་ཡང་ན་འདི་དང་མཆོད་ཡོན་འཆས་བ་གཅིག་དང་། ཡང་ན་འདི་མེད་པར་
 བྱེད་དགོས་བསམ་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ནི། བདེན་པ་བསྟེན་ན་ལོག་པ་འཁྲི། དོན་ཏྲོགས་བསྟན་ན་ཆོལ་བར་
 འཛིན། ། བཀའ་ལས་ཉམས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན། ཅེས་བ་ལྟར་ལགས་ཤིང་། ལྷག་པར་མེ་ཉིད་ཀྱི་མནལ་
 ལམ་དུ་ཐོག་མར་བྱི་ལ་ཞིག་གིས་གཏོར་མ་ལ་གཞོད་པ་སྤྱིལ་བའི་གྲབས་བྱེད་པས། རྒྱལ་པོའི་ཆོ་འབྲུལ་དུ་
 མཁུན་ནས། སྤྱན་དམིགས་དྲག་པོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་གཟེར་བས་ཡལ་བའི་རྗེས་སུ། འུ་རོག་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་
 ཞིག་སྤྱོ་གཞོགས་སུ་འོང་ནས། སྤོ་ཕྱོགས་སུ་འཕུར་སོང་བ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་མེ་ཉིད་ཀྱང་འཕུར་ནས་
 ཐེབས་པས། དུལ་རོ་མི་ཤེས་པ་གཅིག་ཏུ་སྤེབ་བྱུང་། ཕྱིས་སྤང་རི་ཟམ་པའི་གཟིམས་ཁང་ཡིན་པར་འདུག་
 ཅེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་ལྷམ་བུལ་རྣམས་གྱིས་མནལ་ལམ་འོད་གསལ་གྱི་ལམ་ལས་གདན་
 དངས་ཏེ། དུལ་སྤོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷོངས་འདི་དག་མཆོད་གཞིས་སུ་ཕྱལ་བའི་རྣམ་འགྱུར་དང་། རང་བྱོན་ཁྲི་སྤྱོ་
 ཁིའི་ཐུགས་དམ་བརྟག་པ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གཟིགས་ཤིང་། དེག་འཛིན་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་གནས་གྱིས་
 ཀྱང་། ཁམས་ལུལ་རྒྱ་ཡི་རིགས་སུ་གྲགས་པ་དེ། མངའ་རིས་གཙང་གི་ཕྱོགས་སུ་སྤོག་ཅམ་ཁྲུག ། དབུང་
 གཙང་སྤོ་ཡི་ཕྱོགས་སུ་<23b> འབྲུག་བཞན་གྲགས། ཞེས་ལུང་བསྟན་པའི་དུས་ལ་བབ་ཅིང་གདུལ་བྱའི་
 ཞིང་དུ་གཟིགས་ནས། དགྲུང་ལོ་ཉིར་སུམ་ལ་བོད་ནས་ཆེབས་ཁ་བསྐྱུར་ཏེ་དུལ་སྤོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་འབྱོན་
 པར་ཉེ་བ་ན། སྤྱ་ཆར་དགོན་མགར་སའི་དུལ་དཔོན་ཆུ་མ་འོབས་མཆོ་བ་འབྲུག་མེར་བ་དེས། ཆུ་མ་རིན་པོ་
 ཆེ། གཙང་བ་དང་ཐུགས་ནང་མ་མཐུན་ན་འདི་གྱི་སྤོ་ན་ཆུ་མ་དང་དཔོན་མེད་པས་དེར་འབྱོན་པར་ཞུ།
 མཆོད་གཞིས་ལངས་པ་ཡོད་ཟེར་ཞུས་པ་ལྟར། དེ་དུས་རྗེ་ཉིད་ནས་ཆུ་མ་འོབས་མཆོ་བར་ཞབས་བསུ་ལ་
 ཡོང་དགོས་པའི་བཀའ་ཤོག་གཞན་བས། དེས་ཀྱང་དམག་མི་དབྱུང་དང་བཅས་སྤེལ། དེམ་པར་ལ་ཡག་

^a རྩ་འཛི] *em.*, རྩ་འཛི A

བྱས་ཤིང་། ད་དུང་དེ་ལས་ཁམས་ཆེ་བ་ཡོད་ཚུལ་ཞུ་ཡིག་ལུལ་བ་དང་། རྗེ་མ་ཉིད་མིད་པའི་དབང་ལྷོ་གང་
ལའང་མི་འཛིགས་ཐོགས་པ་མེད་ཅིང་གདོན་མི་བ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རོལ་བས། སྤྱི་ལོ་ལྷོ་ལྷོ་བསྐྱུས་བསྐྱུས་
བ་ལ་གཞོན་པའི་བྱ་བ་བ་དན་བ་མང་པོ་བྱས་ཚུལ་དང་། ད་སྟོན་ཅི་བྱེད་ཀྱང་ཁྱེད་སྤྱི་ལོ་མོ་ཙམ་ཡང་མི་
འདུག་ཅིང་། དེད་རང་གིས་^aད་ལྟ་སྟོང་རོང་ཆོར་སྟེན་པའི་སྐབས་ཡིན། ཁྱེད་རྣམས་དབྱུག་གཙང་དུ་ལུང་
རྒྱག་པའི་སྐྱེའི་ཆེ་བ་འདུག་ན། ལྟོ་ཁ་བཞི་རྒྱ་རྒྱ་ཁ་རྣམས་དེད་གྱི་ཡོན་བདག་ཡིན་པས། ད་སྟོན་བཀའ་
བཀོན་གྱི་བབས་གནང་བར་འདི་ཆོར་མེབས་སྟོན་བ་འདུག་ཀྱང་མེབས། དེ་མིན་གནང་རྒྱ་གང་ཡོད་ནི་གནང་
སོང་ཞིང་། ད་སྟོན་གྱི་ཆ་གཙང་བ་མི་བརྒྱད་དང་བཙས་བ་རྣམས་མིང་མེད་དུ་གཏོང་མ་ཚུགས་ན། སྤྱིར་
འབྲུག་པ་ལ་བཀའ་སྤྱང་མེད་པ་དང་། སྟོན་ལམ་དེད་རང་ཡང་འབྲུག་པའི་མི་ངོ་མིན་ཐག་ཆོད། ད་ལས་
གཙང་བ་ལ་ཡི་གེ་འདི་བཞིན་བྱས་ཡོད་པས་ཁྱེད་གྱིས་སྟོན་ལུགས་བྱེད་པ་གལ་ཆེ། <25a> ཆེ། ཞེས་
གཞུ་པོ་བར་བཀའ་ཤོག་གནང་ངོ། དེ་ཡང་སྤྱི་བརྒྱད་བཅུ་དྲུ་བཀོལ་བའི་མཐུ་དང་རྒྱས་བ་ཆེན་པོའི་སྟོན་
ལགས་ཀྱི་འབྲུག་སྐད་མ་རུངས་པའི་སྤྱད་བ་འགྲེམས་པའི་སྤྱས་ཁྱབ་འཇུག་གི་གནས་གཡོས། དབང་པོ་
དག་གི་རྒྱད་ཀྱང་འབྲུགས་པར་གྱུར་ཏོ།

དེ་ནས་མི་རིང་བར་བོད་ནས་དམག་དབུང་ཆེན་པོ་འོངས་ཏེ། འཐབ་མོ་ལག་སྤྱད་པ་ན། མཐོང་
སྤང་མི་གཅིག་པ་མང་པོ་བྱུང་སྟེ། འགའ་ཞིག་གི་ནི་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆེ་བྱུག་ན་མི་རྒྱུད་གི་སྤྱིང་བྱ་དར་མཐིང་
ཁ་བཏགས་བ་ཞིག་བསྐྱམས་ཤིང་དམག་དཔོན་གྱི་ཚུལ་དུ་མེབས་པའི་སྐྱེའི་གཡས་གཡོན་ནའང་། ཚུལ་དེ་
དང་འབྲུང་བར་ཞབས་འབྲིང་བ་གཉིས་ལག་ན་མི་རྒྱུད་དར་ནག་བཏགས་པ་ཐོགས་པ་དང་། ཆོས་སྦྱོང་གི་དར་
པོ་ཆེ་དང་། བཅོན་དར་ཐོགས་པ་དག་གིས་སྤྱངས་པའི་རྟོགས་ལྡན་གྱི་དམག་མི་མདའ་མཆོན་གང་ལའང་
མི་འཛིགས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་སྟོན་རྗེན་དུ་ལག་ན་རལ་གྱི་ཐོགས་ནས་བརྒྱག་པར་མཐོང་བའི་གཏམ་སྤྱི་
བར་བྱེད། འགའ་ཞིག་གིས་སྟོན་པའི་དམག་ཤུབ་རོས་མན། མདའ་གཞུ་ཅན། ཆོས་རྒྱན་དང་རྩོན་པ་རི་
དགས་གཞོན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་མང་པོ་མཐོང་བའི་ལོ་རྒྱུས་འཆད་ཅིང་། དམག་གི་གདོང་དང་ཕྱིས་ནས་བྱ་
རོག་མང་པོ་ཞིང་སྟེ། སྤྱད་གྱི་ར་རོ་ཆེན་པོ་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་། ལས་པའི་མིག་གིས་མི་མཐོང་ཡང་ཆོས་

^a གིས།] *em.*, གིས་ A

ཁྱེད་པའི་དར་འབྱར་གྱིས་སྒྲིབ། རོག་མར་རྒྱལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་བྱིས་སྐྱགས་འི་མགོན་ཁང་དུ་ལག་པ་
གཡའ་དར་དང་གི་སྤྱིང་གསང་རྟེན་དུ་འབྱུང་བ་གནང་། སྐུབས་དེར་འབྱུག་ཆོས་སྤྲིངས་སུ་ཐེངས་རྒྱུད་དེས་
སྐྱེན་གཟིགས་སྐྱེ་ཆས་པལ་ཆེར་འཛོར་སོང་བས། འཛིག་རྟེན་གྱིས་པའི་ལག་དུ་འབྱུར་སོང་བ་རྣམས་མ་
གཏོགས། གཞན་གྱི་བཙུན་རིགས་ཀྱི་ཐོབ་པ་རྣམས་ཅུང་^aཟད་ཀྱང་མ་ཐགས་པར་བྱག་དུ་འབྱོར་བས།
ཐུགས་ཤིན་དུ་དགྱེས་པ་བཅས་འགག་ལ་ཐུག་ན་རང་གི་གྲ་སྒྲོབ་མིན་པས་སྒྲོ་མི་ཁེལ་བ་འདུག་གསུངས་
ཤིང་། <26b> དེ་ནས་ཤར་མ་ཅན་དག་དབང་ཁྱོད་སེང་དོམ་ཁ་ནས་རིམ་པར་ཐེད་གཞུང་རྣམས་སུ་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་མཛད་བཞིན་དུ་སྤང་རི་ཐམ་པ་ནས། དཔལ་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོའི་གནས་གདོད་ནས་བྱུབ་པའི་
དགྱེས་འཁོར་རང་བྱོན་དོར་གདན་སྐྱགས་རི་དང་། ཏྲ་མགོའི་རི་ཁྱོད་དུ་ཕེབས།།

པ་ཐོའི་རྣམ་སྐྱེལ་ཡབ་ཆེ་དབང་བསྐྱེད་འཛིན་^bདེས་ཀྱང་མོས་གྲས་ཆེན་པོས། རང་གི་ལྷས་
ཁོངས་སྤྱོད་གཡོག་འཁོར་ཁང་གིས་བཅས་པ་ཅིས་བཞེས་སུ་ཕྱལ་བས། ཐུགས་དགེས་བཞིན་རེ་ཞིག་སྒྲ་
བང་རང་དུ་བཞུགས་ཤིང་། དེ་ལ་ཅུན་དཀར་པོ་ལ་སྐྱེན་རས་གཟིགས་ཁས་སྤྱེད་སྐྱེ་སོར་བཞི་པ་ཞིག་
ཕྱག་བརྒྱའི་མཛད་དེ་གནང་། ལན་ཅིག་ཞག་ཤུལ་དགོན་པ་མེས་འཆོག་པའི་མེ་འདག་གི་ཁྱོད་དུ་སྐྱེ་དེ་ན་
བཟའ་དང་བཅས་ཁྱོད་རེ་བཞུགས་པའི་ངོ་མཆར་ཡང་སྤང་།།

དུས་སྐུབས་དེ་དག་གི་ཆེ་གཙང་སྤྲེ་སྤྱིད་ཕུན་ཆོགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས། སྤྲ་བྱིས་རྣམས་སུ་འབྱུག་
བསྐྱེད་ལ་སྤང་བ་ཆེར་བྱས་པར་བརྟེན། ཏྲ་མགོའི་གནས་ཀྱི་ཕྱག་པ་ཆེན་མོ་དང་། དཀར་སྤེ་མཐུ་ཕྱང་སྤང་
གཉིས་སུ་ཐོད་ནག་ལ་བརྟེན་པའི་མཛོན་སྤྱོད་དག་པོ་གནང་བའི་ཐུགས་ཅིས་གྱིས། གདན་ས་ར་ཕྱང་ནས་
ཐོད་ནག་འབྱུབ་ཁྱང་དང་བཅས་པ་ལེན་ཏེ་བྲག་རྩ་མགོན་རང་བྱོན་གྱི་ཕྱག་པར་བྱི་ནང་གསང་བའི་བཅད་རྒྱ་
ལ་ཞུགས་ཤིང་། དེ་དུས་གཙང་སྤྲེ་སྤྱིད་སྒྲོན་འབངས་བཅས་ཡུལ་ཡར་སྟོད་དུ་དམག་ལ་ཆས་པ་ན་ལྷས་ངན་
གྱི་བྱ་ལྷག་པས་གདོད་བསུ་ཞིང་། གཡོག་འཁོར་རྣམས་ལའང་སྒྲོ་བྱར་དུ་བྱང་སྤོང་ཐོག་པ་དང་འབྱུང་ནག་

^a ཅུང་] *em.*, ཏྲ A

^b Tsang Khenchen Palden Gyatso composed a concise biography of Zhabdrung Rinpoche as an appendix to his broader biographical works, titled *rDo rje gdan pa'i rnam thar*.

གིས་<27a> ཐེབས་པ་སོགས་ལྟས་མཚན་མ་མང་དུ་བྱུང་ཡང་ང་རྒྱལ་གྱིས་སྤང་། མ་འགྲུངས་པར་གཙང་
རྒྱལ་པོ་སྤུན་ཚོགས་ནས་རྒྱལ་བཙུན་མོ་བཅས་སྒྲ་གཅིག་གི་ཁོངས་སུ་བསྐྱལ། གཞན་ཡང་རྗེ་ཉིད་ལ་གནག་
པའི་དག་སྒྲེ་པལ་ཆེ་བསྐྱལ་ཐེན་པའི་རྟགས་མཚན་གཟིགས་པས། བཀའ་སྤྱང་ལས་བྱེད་རྣམས་ལ་གཏང་
རག་དགའ་སྤྱོན་གྱི་བསྐྱང་གཤོ་གནང་པའི་སྐབས་དེར། སྤྱི་མའི་ས་ཚོག་གི་འཆམས་དང་རིགས་བསྐྱས་པ་
དག་ལ་གཞི་མཛད་ནས། ད་ལྟ་རྒྱུ་འཆམས་སུ་གྲགས་པའི་གར་འཆམས་འདི་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།། དེའི་ཆེ།
ལུགས་གཉིས་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ང་།། ང་ནི་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་སུ་བཟང་།། ཞེས་སོགས་བཀའ་ཤོག་ང་བཙུ་
བྱག་པ་སེང་གེའི་ང་རྩོམ་བསྐྱགས་པ་བཞིན་མཐུ་སྤྱོད་པས་ཆེ་བའི་གྲགས་པས་ས་སྤྱིང་ཁྲབ་ཅིང་། གཟིམས་
ལྷག་དེ་ལའང་ཐེམ་ལུལ་གྱི་བདུད་འདུལ་ལྷག་པ་ཞེས་གསུངས་པར་མཛད་དོ།།

ཡང་བྲག་རྩ་མགིན་གྱི་སྤྱག་པ་དེར་དེ་ཞིག་རིམ་གཉིས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གཡོ་བ་མེད་པར་
བཞུགས་པ་ལས། ལྷགས་དམ་ཚར་སྤོངས་གྱི་རྟགས་ལྟ་ཐིན་སྒྲེ་བརྒྱད་དང་བདུད་གྱི་ཆོ་འཕྱུལ་ཆེན་པོས་
བག་རི་དེ་བསྐྱལ་ཞིང་བསྐྱོད་དེ། ལུར་སྐྱ་སྤྱག་ཚུམ་ཐལ་རྩལ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་ཞིག་ཅིང་དེས། པ་སོང་
གཡག་ཤད་ཅམ་ཞིག་དབུ་ཐོག་ཏུ་བྱ་རེའི་སྤྱིང་དུ་བབས། གཞན་ཡང་རྩོ་བ་ཆེན་པོ་དག་དང་ས་རྩོ་མང་པོས་
བྲག་དེའི་སྤོ་ཡང་འགགས་ཤིང་སྤྱིང་ཉེ་འཁོར་ཀུན་ཏུ་ཁྲབ། ཞལ་དཀར་ <27b> སྤྱིང་དུའང་རྩོ་ལྷངས་ཀྱང་
ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མ་སྤྱོན་ཞིང་། རྗེ་ཉིད་སྤྱགས་དམ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་གཡོ་བ་མེད་པར་བསྐྱས་བརྗོད་
གསུང་རག་ཀྱང་མ་ཤོར། ཞབས་འབྱིང་ཉེ་འཁོར་ན་གནས་པ་ཐམས་ཅད་འཛིགས་ཤིང་སྤྱག་པར་གྱུར། ལུལ་
སྤོ་སྤྱོགས་གྱི་རྒྱུད་པལ་ཆེར་དུ་རྗེ་ཉིད་མ་བཞུགས་པར་ཐག་ཚོད་པའི་གཏམ་ཡོངས་སུ་གྲགས། པ་རོལ་
བསམ་པ་ངན་པ་དག་གིས་དགའ་ཚོར་དར་འབྱར་བ་སོགས་བྱས་པ་དང་། དད་གྲུས་དང་ལྷན་པ་དག་གིས་
ལྟ་བར་འོངས་ནས་ཉེས་མེད་དུ་ཤེས་ཏེ། ཡང་རང་ལུལ་དུ་རང་གི་ཁང་ཐོག་ཏུ་དར་འབྱར་བ་དང་། བསངས་
གྱི་དུད་པ་སོགས་བྱས་ཀྱང་། དེའི་ཆེ་རྗེ་ཉིད་ནི་སྤྱགས་དམ་ལས་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་མ་གཡོས་ཤིང་། རྩོ་རྒྱུལ་
ཀྱང་ཡང་མ་ཞིག ། ལྷགས་བསྐྱས་གྱི་རྒྱུན་ཡང་མ་ཆད་ཅིང་། ངས་བྱ་བ་འདི་མ་ཆར་གྱི་བར་དུ། སྤྱིང་ནས་
ཐོག་བྱུང་བྱུང་། འོག་ནས་ས་ཞོམ་བྱུང་། བར་དུ་གཞན་ས་ཆ་ལང་བཞིན་བརྒྱབ་བྱུང་། མགོ་ལ་མེ་ཤོར་བྱུང་།
པར་དུ་དུག་སྐྱལ་བྱུང་བྱུང་། དལ་ཐེམ་འབྲུགས་སྤོགས་ཅི་བྱུང་བྱུང་། འདི་མཐར་འཁྲེལ་བ་ཞིག་མི་བྱེད་རེ་

སྐྱམ་འཁོར་ཞེ་བཅད་བཙུན་འགྲུལ་གྱི་བསྐྱལ་མར་རྩེ་ལྷར་གསུངས་པ་ལས་མ་གཡོས་ཀྱང་། ཞབས་འབྲིང་བ་
 ཐམས་ཅད་ཆབ་ཆོབ་ཏུ་གྱུར། རིང་སྐབས་ཀྱིས་ས་རྩོགས་ལ། རྩོམ་པོ་དང་བྲག་ཞིག་པའི་རྩེ་ད་ལྷ་ཡང་
 གསལ་བ་རྩོམ་ཅད་ཡོད། སྤེང་གི་སྒྲ་བའི་རྩོམ་པོར་ཆེན་པོ་དེ་མ་བསྐྱར་བར་བཟོ་མེད་ཏུ་^{<28a>} བཞག་
 བ། ཕྱི་རབས་བསྐྱལ་པའི་བར་ཏུ་རྩོམ་ཅད་དང་རྩོམ་པོ་ཆེན་པོ་ལྷ་ཡིན་འདུག་ཀྱང་། རྩོམ་པོ་ཆེན་པོ་བཞུད་ཀྱི་
 ཐུགས་སྒྲུབ་མི་མང་འཁྱེད་། སྐྱེ་མཆོམས་ལ་བཞུགས་པའི་བྱེད་ཀྱིས་ལེགས་པར་གསལ་འདུག ། གཞན་
 ཀྱིས་བསྐྱལ་བསྐྱོད་དཀའ་བའི་བྲག་རྩོམ་པོ་རྩོམ་གྱིས་བསྐྱལ། སྐྱེ་བས་དང་ལུས་པའི་ཅལ་གྲུབ་
 ཆེན་ལྷ་བ་བ་ལྷ་ལུང་བཞུགས་གཞན་སྤང་ལ་མཛོན་སུམ་ཏུ་གྲུབ་པར་གྲགས་པས། རང་གཞན་ཀུན་
 ཀྱིས་བསྐྱལ་བཞེད་ཀྱི་གཞི་བསམ་བཞིན་དང་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བའོ། དེ་ཙམ་ཕྱག་ཆེན་གསོལ་འདེབས་
 ཀྱི་འཕྲོ་མཐུད་ཏུ་རྩོམ་གྱི་གསུང་། མ་རུངས་པའི་སྐད་པ་འགམས་པའི་ས། ཐམ་ཡུལ་བདུད་འདུལ་གྱི་
 ཐུག་པ་བྱ། དག་དབང་བདུད་འཛམས་རྩོམ་པོ་རྩོམ་པོ་ཞེས་གནང་ཞིང་།

སྐབས་དེ་ནས་རིམ་བར་སྐྱེ་བའི་སྐྱེན་བདག་རྣམས་ཀྱིས་གདན་འདྲེན་ཞུ་མི་བྱུང་བ་ལ་འབྲོན་པར་
 ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས། ཡང་ཁོང་པས་རྩོམ་པོ་ལྷ་ཡི་ལུང་པོ་ཉ་བཟངས་ནས། སྤང་ར་ལུང་ནས་
 བྲོན་པའི་གུ་ཏུ་བསྐྱལ་པའི་ཉི་མའི་སྐས་གཞོན་ཏུ་ཞིག་དེད་ཀྱི་འདྲིར་ཐེབས་ཡོད་ཟེར་ཆེད་ཏུ་བསྐྱལ་བ་
 བཞིན། ཞབས་ཏུང་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་སྐྱེ་བའི་ཐང་ཁར་བཞུགས་ཆོ། རྩོམ་པོ་དེའི་ཀྱི་འཁར་བ། དེའི་ཀྱི་
 ཏུང་ཆེན་ཆ། གསེར་ཤོ། དེའི་ཤོ་མང་པོ་དང་། སྐད་ཆེན་གྱི་མཆེ་བ། ཆེན་པོ་ཏུ་སྐྱེད། རས་ཐོང་གི་འབུལ་
 ཆེན་སོགས་སྐབས་འདུག་སྐྱོན་ལས་ཀྱི་ཞུ་ཡིག་བཅས་ལུས་པའི་ལན་ཏུ། ཐུག་མཐུད་བྲིན་ཆེན་ཆེན་པོ་
 གོས་^{<28b>} ཆེན་པོ་སྐྱེ་འཁོར་སོགས་ཀྱི་གནང་སྐྱེན་བཅས། ཆེ་སྐྱོན་སྐྱོན་བཟང་བཟང་པའི་སྐྱོགས་པོ་
 ཁོད། སྐྱེས་གནས་ཡུལ་གྱིས་བསྐྱལ་ཡང་ཐུགས་ཡིད་འདྲེས། འབུལ་བཟང་གསུང་འཕྲིན་འབྲོར་བས་
 བདག་ཀྱང་སྐྱོ། བསྐྱོ་སྐྱོན་དཔག་མེད་བཟང་པས་འདི་ཕྱི་བདེ། ཞེས་གསུང་གིས་ལ་བཞོད་ནས་གནང་
 རོ། ། གཞན་ཡང་སྐྱེ་བའི་གནས་པོ་དང་སྐྱེར་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་སྐྱེན་བདག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེའི་ཤོ་རས་

^a མི་བྱེད་རྩོམ་] *em.*, མི་བྱེད་རྩོམ་ A
^b ལྷ་བ་པ་] *em.*, ལྷ་བ་པ་ A
^c རྩོམ་པོ་ལྷ་ཡི་ལུང་] *conj.*, རྩོམ་པོ་ལྷ་ཡི་ལུང་ A

ཆུ་ཐག་མའི་ལྷོ་རས་གང་བ་དང་། མར་གྱི་ལྷང་ཅེ་སོགས་ཁྱད་ཅོར་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་ལྟུང་བས།
གཅིག་ན་རེ། འབྲུག་པ་གདུང་བརྒྱད། ཁྱོད་སངས་རྒྱུ་ཡིན་ན་དེད་ནམས་འཆོངས། སངས་རྒྱུ་མིན་ན་
ཁྱོད་འཆོངས་^a་སོ་ཟེར་བ་ཡང་བྱུང་འདུག ། ལྷགས་རི་དབུལ་འབྲུམ་མཆོད་རྟེན་གྱི་རྒྱུའང་དེས་བྱས་བ་ཡིན་
སྟེ་དོ། དེ་བཞིན་གྱིས་སུའང་རྗེ་ཉིད་ནས་རྩ་རྩ་བ་སྒྲུ་རྩ་རྩ་ཡ་ཏ་བ་ལ་བཀའ་ལོག་གནང་བར། གྲོགས་པོ་
ཁྱེད་ལྟ་དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་བས། ལྟ་དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་བརྟེན་ན་བཟང་སོགས་གནང་བས། ལན་དུ་
གྲོགས་པོ་དེ་གསུང་ཤིན་ཏུ་བདེན། བདག་ཀྱང་ལྟ་དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་སྤངས་ཤིང་བརྟེན་པའི་བདར་འདི་
ལྷང་ལྟུང་བ་ཡིན་ཅས། ཏ་ལའི་ལོ་མར་གྱིས་པའི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་སྒྲིགས་བཅས་ལྟུང་བ་ད་ལྟུང་བལ་པོ་ལྟ་
ཁང་དུ་བཞུགས་ཡོད་དོ། ་

གཞན་ཡང་དུས་སྐབས་དེར་རྗེ་ཉིད་སྐྱ་གཞོན་བྱའི་དུས་ནས་ལྟུང་བསོད་ནམས་དཔལ་གྱི་བྱ་ཁྱིད་
ནི་མཁའ་སྐྱོད་དག་པའི་ཞིང་དུ་གཤེགས་ཤིང་། དགྲང་ལོ་ཉེར་ལྔ་ཉེར་དུག་གི་སྐབས་<29a> དེ་དག་ལ་
ཡབ་རྗེ་མི་བཅས་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དགྲང་གངས་ངག་སུམ་གྱི་བར་དུ། བསྟན་པའི་བྱ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱ་
ཆེར་མཛད་ནས་སྐྱ་ལྟ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་གསན་ཞིང་། དེའི་ཆེ་རྒྱ་མའི་སྐྱ་སྐྱར་^b་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་
གོང་བུ་ལྟ་དུམ་བ་རའི་མེ་ཉོག་ལྷར་རྟེན་དཀའ་ཞིང་དགོན་པའི་དད་གུས་ཆེན་པོས། སྐྱ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་མ་
ཉམས་པར་གསང་ཐབས་གྱིས་གདན་བྲངས་ཏེ། བཀ་རྩ་མགྱིན་རང་བྱོན་གྱིས་ཁོང་སེང་དུ་དཔལ་འཁོར་ལོ་
སྟོན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞལ་བྲེ་ནས་གདུང་མཆོད་འབུལ། གཞན་ཡང་དགོངས་རྗེ་གས་སུ་དམིགས་ནས་
དབུས་གཙང་མངའ་རིས་སྟོར་གསུམ་ལྟོ་མོན་ཁ་བཞིའི་དགོན་གནས་སོ་སོར་མང་འབྱེད་དངོས་པོའི་ཡོ་བྲེད་
རྒྱ་ཆེར་གནང་ཞིང་། ད་ནི་གདུང་རྟེན་བཞུགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་བཞེངས་པའི་དགོངས་པས། རང་
བྱོན་ཁས་སྤྱོད་པའི་སྐྱགས་དམ་བཅུག་པ་གནང་བས་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་རྟོར་གདན་ལྷགས་རིའི་ཐད་དུ་
བབས་པ་དང་། རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པའི་གནས་དང་། ཆོས་སྐྱོང་སྤང་མའི་ལུང་ལས་ཀྱང་དེ་ལྷར་
བསྟན་པ་བཞིན་དུ། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་དགྲང་ལོ་ཉེར་བདུན་དབང་ཆེན་སྤུའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྟུང་བལ་པོ་དཔོན་

^a འཆོངས། *em.*, འཆོང A
^b སྐྱ་སྐྱར། *em.*, སྐྱ་སྐྱར A
^c ལྟ་དུམ་བ་རའི། *em.*, ལྟ་དུམ་ལ་རའི A

ཆེན་པོའི་དུས་ཆེན་ལ། ལྷགས་རི་རྩོུ་གདན་གྱི་མང་གཉིད་ནས་ལོ་ཕྱིད་དང་གཉིས་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་
ཆེན་པོ་ལེགས་པར་བྱུབ། རྩོུ་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་སྐྱུ་གདུང་བཞུགས་པའི་མཆོད་རྟེན་དཔུལ་དཀར་ལས་བྱུབ་
པ་བཞེངས་ཤིང་། རབ་ཏུ་གནས་པའི་དགའ་སྟོན་དང་ཀུན་བཟང་མཆོད་པའི་སྤྱིན་པུང་དུས་ལས་ཡོལ་བ་
མེད་པའི་སྲོལ་རྒྱན་ཡང་བཙུགས་སོ།།

དུས་སྐབས་<29b> དེ་དག་ནས་བཅས་སུ་འབས་ཕྱིར་ཡོད་པའི་དགེ་འདུན་སུམ་ཅུ་སྟོར་
ཡང་མཁན་པོ་དང་། སྟོབ་དཔོན་དང་། དབུ་མཛད་ཆོས་ཁྲིམས་སོགས་ལས་ཆེན་དང་བཅས་པའི་སྤྱིག་རྣམ་
བཞག་སུར་བཅའ་ཡིག་ཏུ་འགོད་པར་མཛད་པ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་དམ་པར་བསྟན་སྟེ། ཆོས་སྟོན་བཙུའི་སྐབས་པ་
གོང་དུ་འཕེལ་ཞིང་དགེ་འདུན་གྱི་སྟེ་ཡང་རིམ་གྱིས་དར་རྒྱས་སུ་བྱུང་། སྐབས་དེ་དག་གི་ཆེ་སུར་ནས་ཡོངས་
འཛིན་རྩོུ་སྤྱོད་མ་མཁས་བྱུབ་ལྟ་དབང་སྟོ་སྟོས་དེ་ཉིད་བོད་ཡུལ་ནས་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ་གདན་ས་ལྷགས་
རིར་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཏེ། སྤྱིན་གྲོལ་གྱི་གདམས་པ་མཐའ་ཡས་པ་གསན་ཞིང་། རྩོུ་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་བསྟན་
ནས་གདན་དུས་སུ་མོར་གྱི་ཅིས་གཞི་སོགས་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དོ།། དེ་ནས་སྐབས་ཤིག་རྩོུ་
མཁས་བྱུབ་ཆེན་པོ་དེས། ཀུན་མཁྱེན་བསྐྱེད་དཀར་པོས་སུགས་བཅེར་གནང་པའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བསམ་
འཕེལ་ད་ལྟ་མགོན་པོའི་དབང་ཆོག་གི་མཆོད་རྩལ་ལོར་བུའི་གཙུ་བོ་དེ་སོགས་འབུལ་ཆེན་དང་བཅས་།
བསྐལ་བཟང་སྟོན་པ་སྟོར་གྱི་སྤྱི་གཟུགས་འཛིན།། སུན་རས་གཟིགས་དབང་སོགས་སྐྱུ་བསྟོན་གསོལ་
འདེབས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་སུ་བཅད་པ་འབས་བརྟན་འབུལ་བ་གནང་དོ།།

གང་གི་ཆེ་རྩོུ་ཉིད་ཀྱི་སུགས་ལ་སྤྱོད་པ་དགེས་པའི་བྱ་བའི་མཆོག་སྐབས་པ་ལྟར་ལེན་པ་ཉིད་དུ་
དགོངས་ནས། ད་ནི་ཁོ་བོ་སྟོན་མི་ལ་རས་པ་དང་། ལོ་རས་ཀྱི་དཀར་བ་སྐྱད་པ་ལྟར། འཆོ་བ་བཙུན་ལེན་
དང་། ལོ་བཟང་རས་རྒྱང་ལ་བརྟེན། མི་མེད་ཀྱི་ལུང་སྟོང་རི་ཁྲོད་<30a> འབའ་ཞིག་ཏུ་རིས་པ་མེད་པར་
འགྲིམ་ནས། འབུག་པ་གདུང་བརྒྱུད་གང་དུ་བཞུད། གང་ན་བཞུགས་མཐོང་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཐོས་པའི་མིང་
ཡང་མི་འདུག ། སལ་ཆེར་མེད་པ་འབྲུ་ཐེར་བ་དང་། ཡང་བར་འགར་གངས་གྲག་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ན་བཞུགས་
པ་མཐོང་འདུག་ཐེར་བ་དང་། གང་ན་ཡང་མི་འདུག་ཐེར་བ་སོགས། སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་པའི་སྟོན་ཡུལ་དུ་མི་སྤང་

བ། ལྷོ་མེ་ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུ་ལས་མི་ཞེས་པ་^aཞིག་གིས་བྲིས་པ་ལྟར་ལྟོ་བྲིས་པ་ལྟར་གཉིས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཆེན་པོས་འཛིན་བ། ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ལྷོ་བྲིས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་ལྟོ་བྲིས་ཀྱི་མཆོམས་དམ་པོར་བཞུགས་པའི་ཐུགས་ཐག་བཅད་ནས། འཛིག་ཏེན་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་བའི་འགན་ཁུར་སྤྱོད་ཆེ་མོ་ལ་བཀལ་ཞིང་། གནམ་པ་ར་ལུང་དུ་འཕྱེད་སྤྱོད་ཆེན་པོ་བཞག་གནང་ནས། ཐུགས་རི་བདུད་འདུལ་ཡང་དབེན་གྱི་བསམ་གཏན་ཁང་བྱར་ཕྱིན་ཏུ་དཀའ་ཐུབ་པའི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ཏེ། འཁོར་འདས་སྤོང་བཅུད་སྤོང་བའི་ལྷ་སྤྱོད་ཏེན་འཛིན་གྱི་རོལ་པར་སྤྲད་ཅིག་གྲང་གཡེལ་བ་མེད་པར་བཞུགས་སོ།།

དེ་ལྟར་དགྲུང་ལོ་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་མཆོམས་ལོ་གསུམ་མར་བཞུགས་ནས། སྤྱོད་གྱི་གཟིགས་ལམ་དག་ཏུ་འདྲེན་ཐུགས་ཐོན་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱག་བྲིས་དག་དབང་ནས་རྒྱལ་ཐོན་པ་བརྟེན་ཅིག ། དག་དབང་ནས་རྒྱལ་ཐོན་པ་བརྟེན་ཅིག ། ཅས་པའི་ཚུལ་དག་གྲང་འགོད་པར་མཛད་ཅིང་། ཏེན་མཆོན་ཁོར་ལུག་ཏུ་བསྐྱོས་མེད་བཞི་<30b> ལྷོ་བྲིས་ཀྱི་བརྟེན་འགྲུས་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་པའི་དཔེ་གསུམ་རྒྱན་བཟང་པོར་འགྱུར་ངེས་པ་གནང་སྟེ། རྒྱན་གྱི་བརྟེན་འགྲུས་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་པའི་དཔེ་གསུམ་རྒྱན་ཐོན་པོར་འགྱུར་ཆེན་པོ་བྱས། མ་བསྐྱོམས་བསམ་པ་མེད། འོན་ཀྱང་དེ་རང་འབྲུག་པ་ཟེར་བའི་ཆོག་འདི་མ་སྤོང་ཞིང་ཞེན་པས། ཏེན་པོ་བཅུད་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་མང་པོ་མཐོང་ཟེར་བ་ནི་མ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་སྤྱོད་པ་ཕྱིན་ཏུ་གནག་པའི་ནང་དུ་ལྷང་འཆར་གྱི་ཕྱེ་མ་གཏོར་བ་ལ་ཏེ་མའི་མདངས་ཤར་བ་ལྷོ་བྲིས་ཀྱི་སོགས་པ་བྱུང་ཞེས་སྤྱོད་གཅན་གྱི་རྒྱང་སོགས་དབུ་མར་ཆུད་པའི་ཏེན་པོ་སྤྲད་དང་། ཐེག་ལེ་ཐེག་སྤྱོད་ཤར་ཆུལ་སོགས་ཐུགས་དམ་གྱི་ཏེན་པོ་དང་ཏེན་པོ་ལེ་པ་དག་དང་། ལྷོ་བྲིས་བསྐྱེད་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱལ་ཐོན་ཆེན་པོར་གསལ་བ་ལྷོ་བྲིས་ལོན་པོ།།

དེར་ནང་གི་སྤྱོད་མཆོམས་ཀྱི་ལོ་འབྲེལ་སྤྱོད་སྟེན་གནང་བའི་སྤྱོད་པ་དགོས་པ་བྱུང་ནས། རྒྱུ་ལེན་ཆེན་པོ་དབང་མཐོང་བཞིག་དཔོན་རྒྱུང་ཡེ་ཤེས་པ་དང་དཀར་ཟེར་བས་སྤྱོད་པ་དང་ལྷོ་བྲིས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལག་པ་གཉིས་དང་མགོ་བོས་བཏེག་ནས་སྤྱོད་པས། ཕྱག་གཅིག་གི་བལ་འདབ་ལེན་པ་བཞིན་ནས་མཁའ་ལས་བཞེས་ཏེ། བཅུད་ལེན་དཀའ་ཐུབ་རང་བྱས་སྤྱོད་པ་ཤོར་ཡོད་སྤྱོད་ཡང་དགའ་རབ་འདུག་གསུངས། དེ་

^a མི་ཞེས་པ། *em.*, མི་ཞེས་པ། A

[illegible]

དེ་ནས་ཡུགས་གཉིས་བསྟན་པའི་ཁྱེད་བཞེས་དགོས་པའི་ཐུགས་ཐག་ལེགས་པར་ཆོད་ནས།
 ཆོས་སྤྱོད་སྤང་མ་རྣམས་ལ་གཏང་རག་དགའ་སྟོན་གྱི་གསུང་ཆོག་དར་འབྱར་དུང་འབྱུང་སོགས་བསངས་
 མཆོད་རྒྱས་པ་གནང་ཞིང་། དེའི་ཆེ་བསམ་ཡས་ཉམ་པོ་དེ་ནས་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པརྩ་འབྱུང་གནས་གིས།
 བོད་ཀྱི་ལྷ་འདྲེ་རྣམས་ལ་བཀའ་ཤོག་གནང་བ་ལྟར། འདིར་ཡང་ཁ་བཞི་སྟེང་རྒྱལ་ཁམས་ལ་གནས་པའི་ལྷ་
 འདྲེ་མི་གསུམ་ཐམས་ཅད། དཔལ་རྩོུ་འདྲིལ་པ་མཐུ་ཆེན་དཔལ་པོ་འདིའི་བཀའ་ཉན་ཤིང་དམ་ལ་གནས་
 བས། རང་རང་སོ་སོའི་ཡུལ་ཕྱོགས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་བཀའ་འབངས་སུ་འདུ་བ་དང་། གལ་ཏེ་བཀའ་ལ་མི་
 ཉན་ཞིང་དམ་ལས་འདས་ན། ཆད་པ་^{<31b>} དྲག་པོ་འཕེབས་པའི་བཀའ་ཤོག ། གཏོར་མ་དམ་ཆས་གནང་
 སྟེན་གྱི་ཚུལ་དང་བཅས་པོ་ཉ་བ་དག་ཆེད་དུ་མངགས་ནས། ལྷ་མོན་གྱི་རི་གཉན། འགས་ཆལ། རྩ་པོ་ཆེན་
 པོ་ལ་སོགས་པར་གནས་པའི་ལྷ་འདྲེ་གཙོ་ཆེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སར་དར་ཚོག་དང་བཅས་བཏང་ངོ་། དེའི་ཆེ་
 གང་དང་གང་གིས་མཐོང་བར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་འདིགས་ཤིང་ངོ་མཆར་དུ་གྱུར་ནས། དེས་གྱིས་ས་ཕྱོགས་
 ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་རྩེ་འབྱུག་པས་ལྷ་སྟོན་སྟེ་བརྒྱད་ལ་སྦྱིངས་ཡིག་བཏང་འདུག་ཅེས་གྲགས་སོ།

གཞན་ཡང་དེ་དུས་གཙང་རྒྱལ་མོན་ཆོས་བསྐྱལ་ཏེ་པོད་ཀྱི་སྐགས་པ་མང་པོས་མངོན་སྲོད་བྱ་བ་
ལ་ཞུགས་པས། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་མནལ་ལམ་དུ་ཁང་བཟང་ཞིག་དུ་མཛེས་པ་ཞིག་གཟེགས་ནས་ལྷན་མོ་ལ་ཁྱོན་
བྲལ་པ་མཛད་པས། བྱད་མེད་མཛེས་མ་ཞིག་བྱུང་ནས། སྤྱེས་བྱ་ཆེན་པོ་ཁོད་ཀྱི་འཕྱོན་ས་དེ་མིན་ཟེར་

བསྐྱེལ་ལྷགས་ཕུལ་པས་མཉམ་སངས་དང་། ཞབས་གཅིག་ཐག་སྟེང་གི་འུག་སྒོ་ནས་མར་རྒྱང་འདུག་པས།
དེ་མ་ཐག་ཐུགས་དགོངས་ལ་གཞན་གྱིས་ངན་བྱས་པར་མཐེན་ནས། དཔལ་རྩི་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་གི་བསྐྱེད་
རིམ་གསལ་ནས་ངན་བྱེད་དེ་རྩ་ཅེ་གཡས་པས་གྲངས་ཏེ་རྒྱ་མཚོའི་མཐར་འཕངས་པས། སྐགས་པ་རྩྭ་ནག་
མེ་འབར་ཁོ་ཁ་ནས་ཐུག་སྐྱུག་ཏེ་མ་ཁུང་དུ་ཁ་བྱལ་བྱས་ཤི་བས། སྐགས་པ་གཞན་ནམས་ཤིན་ཏུ་འོགས་
སྤངས་ཞུགས་ཏེ་འདུག་པ་གཏུང་བརྒྱད་མཐེན་ཅེས་སྟེ་སྐགས་ཤོར་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་བྱང་སྤང་རོ།། དེར་རྩེ་
ཉིད་ཀྱི་^{<32a>} བཀའ་ལས། དུད་སོལ་ལྷ་མོ་འདི་གཞན་ལས་གཉན་ཆ་ཆེ་ཆེ་ཞེས་འཕྲིན་ལས་སྤྱར་བ་འདུག་
པས། དགོ་འདུན་གྱི་སྟེའི་སྤྱང་སྟོབ་གཉེར་གཏད་ཀྱང་འདི་ལ་བཙུག་ཡིན་གསུངས་ཏེ། དུས་རྒྱུན་གྱི་བསྐྱང་
པའི་སྟོལ་འཇུགས་པས་ད་ལྟའི་བར་དུའང་ལྷ་མོ་སྟེར་གསོལ་ཞེས་ཐུགས་དམ་དུ་བཞེས་པ་འདིའོ།། དེ་ལྟར་
སྤྱ་མཚན་པ་ལོ་གསུམ་ལས་བཞེངས་པའི་ཐོག་མར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆེ་བར་དགོངས། བདུད་འདུལ་ཡང་
དཔེན་གྱི་ཡང་ལམ་ལྷགས་རིའི་གཡས་སྒོར་ནས་ཕེབས་ཏེ་དུང་ཁོད་སྤང་དུ་ཕེབས་བསུའི་དཀའ་སྟོན་གྱི་
མཐར། གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་ནས་བསུ་བ་གསེར་སྟེང་ཆོས་སྟོང་གི་དུ་མཚོན་ལྷ་དར་སོགས་འཕྱར་
བཞིན་པས་ཞབས་བསུས་ཏེ་མེད་གཏེ་ཁྱི་ཆེན་པོར་ཕེབས། དེར་རིག་པ་འཛིན་པའི་དགོ་འདུན་དང་རྩྭ་མོན་
ཁ་བཞེའི་སྟེ་པོའི་ཆོགས་གྱིས་མཇལ་འདུལ་དང་། དཀའ་སྟོན་མཚར་ཟས་གྱི་རྣམ་པ་མང་པོས་ཐུགས་སྐྱུག་
པར་དབྱེས་ཤིང་ཞག་གང་མང་པོར་སྤྱ་རལ་གསོ་པའི་རྣམ་པས་བཞུགས།།

དེ་ནས་ལྷོ་རོང་དུ་ཆོད་ཀྱི་ས་གཞིའི་རྒྱུད་འདི་དག་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཤིང་ཕྱོགས་རིས་མེད་
པའི་འཁོ་དོན་ལ་དགོངས། རོག་མར་འབྲུག་འཕྱིན་ལས་སྐང་དུ་ཕེབས། ལྷོ་པའི་དབུ་ཆེ་སྤྱིན་བདག་རྣམས་
ཀྱིས་མཛལ་འབུལ་དང་ཆེ་དབང་གིན་རྒྱབས་འཕེལ་ཆད་དོན་ལྡན་བྱས་ནས། བར་ཕྱོགས་ལ་རྒྱལ་སྤྱོད་
དག་གི་དབང་ཕྱུག་གི་གདན་ས་མཆོ་ཐང་གྲང་སར་བརྒྱུད་རྒྱ་པའི་སྤྱིན་བདག་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱུ་ས་ <32b>
རོང་ཕེབས། དེར་རི་བཙན་པོ་བྱ་ར་སྐང་གི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བས། གལ་ཏེ་ལྷོ་རོང་འདི་ལ་བཙན་ས་མ་ཐེན་ན་
བྱ་ར་སྐང་ལས་མེལ་ཆེལ་བཀྱིས་ཏེ་རྒྱ་ཕྱོགས་རང་དུ་ཕྱོན་པའི་ཕྱགས་དགོངས་གྲང་མཛད་སྐད་དོ།

^a གཞུན་ཆ] *em.*, གཞུན་ཆ *A*

སྐར་སྒྲིན་བདག་མ་ཅན་དག་དབང་པས་གདན་པར་སྟེ་ཕྱོག་། དེ་ན་པ་ཇོ་གར་སྒྲིན་གྱི་བརྒྱད་པ་
ཁག་གཉིས་སུ་གྲེས་ནས་ཁང་ཞིང་གི་ཅ་བ་ནས་མ་འཆམས་པར་ནང་ཟེངས་ལངས་ཏེ་ཡུན་རིང་སོང་བས།
ཇེ་གོང་མ་སྐས་ཀྱང་འདུམས་མ་ཚུགས་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཇེ་ཉིད་ཀྱིས་ཞི་བར་མཛད་ནས་ཡུལ་ཕྱོགས་དེ་
བསྐྱལ་བ་བཟང་པོར་གྱུར། དེ་ནས་ཤར་པར་ཡེ་བྱ་བ་བརྒྱད་ནས་ཇེ་དག་དབང་གྲགས་པའི་གདན་ས་དར་
རྒྱས་དགོན་པར་ཕྱོག་། ཁྱིང་མེད་དོམ་ཁའི་སྒྲིན་བདག་དང་ཤར་ཡུང་གི་སྐྱེ་པོ་པོ་མའི་མཛམ་འབྲུལ་ཆད་མེད་
ཅིང་། དེ་དག་ལ་ཆེ་དབང་སོགས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་གང་འདོད་དུ་སྦྱལ་ཞིང་། དོན་གཉེར་འགར་བྲག་ཆེན་
ཆོས་བྲལ་གི་ཁྱིད་སོགས་ཀྱང་གནང་སྐད་དོ།། གཞན་ཡང་དགའ་མེད་ནགས་སྤྱིང་ཡུལ་གསར་བརྒྱད་ས་
འདུལ་གྱིན་རྒྱབས་མཛད་བཞིན་དུ། དཔལ་དག་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་གདན་ས་སུ་བྲག་ལ་ཆོས་སྦྱོར་པོ་
བང་དུ་ཕེབས། དད་འདུས་ཀྱི་སྐྱེ་པོ་རྣམས་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པའི་རྒྱུར་འགོད་བཞིན་གདན་ས་ལྷགས་རིར་
ཕེབས། རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་དབང་རྫོགས་དང་དགེས་པའི་གསུང་གླེང་ཆོས་ཀྱི་བྱ་བས་དུས་འདའོ།།

སྐབས་དེ་ནས་ཁ་བཞི་སྟོའི་ལྷ་འདྲེ་མི་གསུམ་ཐམས་ཅད་རང་དབང་མེད་པར་ཞབས་ལ་འདུད་
པས། གཞན་ཕྱོགས་<33a> ཀྱི་སྤྲ་མ་དཔོན་རིགས་ཆོའི་ཕ་དོག་གིས་རྒྱ་རྒྱེན་བྱས་ལམ་བཀག་པ་དང་།
འབྲུལ་བ་ཞབས་ཏོག་ཞུ་མཁན་གྱི་ཡོན་བདག་དང་གྲ་རིགས་རྣམས་འཕྲོག་བཅོམ་བརྒྱུད་བ་སོགས་མི་འོས་
པའི་སྦྱོད་རན་སྤྱ་ཆོགས་བྱས་ཀྱང་ཕྱག་གི་རྟེན་འབྲེལ་བཟང་པོ་དགོངས་ཤིང་། གང་གི་ཆེ་ཐེད་ཐིམ་སྤྱ་གོ་ལ་
སོགས་པའི་ཡུལ་ལྗོངས་ཐམས་ཅད་སྐར་སྐྱོར་ལ་ཕེབས་ཤིང་ཐུགས་ཇེའི་སྒྲིན་རས་ཀྱིས་ཉེ་བར་གཟིགས་ཏེ།
ཞལ་མཛམ་གསུང་ཐོས་ཀྱི་འབྲེལ་བས་འགོ་བ་དཔག་དུ་མེད་པ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སྐྱལ་བ་བཟང་པོར་མཛད་མོད་
ཀྱང་། ལ་ལའི་སྐབས་རང་ཡུལ་ནས་ཕྱོན་ཀྱང་དད་གྲུས་མི་སྦྱེ་ཞིང་ལོག་ལྷའི་དབང་གིས་ཆོག་རན་སྤྱ་
ཆོགས་བརྗོད་ཅིང་མཆོན་ཆ་དང་དུག་མདའ་འཕེན་པའི་རན་སྦྱོད་རྣམས་པ་མང་པོ་དག་ནི། ཕྱོགས་ཤར་བྱལ་
ཀྱི་ཡུལ་གྱ་སོ་སོར་ལན་མང་དུ་བྱུང་བ་འདི་དང་འདི་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་མི་ལང་བས་པལ་ཆེར་གཏམ་བརྒྱུད་དུ་
གསལ་བར་འདུག་པས་ཡི་གེ་མང་དོགས་མ་འབྲི་ཞིང་། རི་སྐད་དུ། སྐྱེ་པོ་རན་པའི་མཆོན་ཉིད་ལ།། བརྗོད་
རྒྱ་དུ་མ་ཡོད་མོད་ཀྱང་།། རན་སྒྲུག་ཁོན་པ་སུ་ཡིས་སྦྱོང་།། ཞེས་པ་ལྟར་རོ།།

^a འབྲི] em., འདྲི A

དེ་ནས་རྗེ་ཉིད་དགྲུང་ལོ་སོ་བྲུག་བཞེས་པའི་དུས་ཐེད་ཐེམ་གྱི་དབུས་ཕྱིན་མོ་དོ་ཁར་ཞེས་གྲགས་
 པའི་སར། ཉན་འཁྲུགས་མེ་ལྷར་འབར་བཞེན་དུ་གསང་སྤྲགས་ཟབ་དོན་སོ་བྲུང་གི་མང་གཉིད་ནས་ལས་ལ་
 ཞུགས། དུས་རྒྱུན་ཕྱི་རོལ་ནས་སྒྲ་མ་ཁག་ལྷ་དང་དེའི་གྲ་ལོན་ཆོའི་དམག་གིས་སྒྲོང་ནས་རྒྱགས་དང་ཚུ་
 བཅད་པ་སོགས་ཨ་ཅང་ཆེ། <33b> སྒྲ་སྒོག་ལ་བསྐྱོ་བའི་བསམ་པས་ངན་སྒྲིད་དབྱ་ཐབས་སྒྲ་ཆོགས་
 བཤམས་ཤིང་མི་བདུབ་མི་བྱང་བའི་གཏམ་ངན་མང་པོས་སྒྲ་གཅེས་^a སྤྲགས་སུན་བྱང་ཡང་། འདིགས་པ་
 དང་བག་ཆ་ཉམས་ང་མེད་པར་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལས་བྱེད་གྲ་བཙུན་རྣམས་ལ། མཆོན་མོ་བྲུག་ཆེན་དང་
 ཆོས་བྲུག་སོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་ཉིན་མོར་སྤྲགས་དམ་དགེ་བའི་ལས་སྒྲ་ཆོགས་ལ་འཇུག་ཅིང་། དེའི་ཆེ་དོར་
 གདན་པ་རྩོས་སྤྲགས་སྤྲགས་སུ་དབང་བསོད་སྒྲིལ་མཛད་ཅིང་འབྲུ་མང་པོ་འབྲུལ་བ་དང་། ལྷག་པར་སྒྲ་
 ཁག་ལྷའི་སྤྲགས་གཉིགས་སྤྲིག་ཅན་འགས་གཡོ་ཁམ་བསྐྱེ་གཟན་བྲས་ཏེ་བ་སྤྲིངས་ནད་དུ་བོད་ཀྱི་ཆོས་ཞུ་
 མཁན་མང་པོ་མཆོན་ཁར་བཏང་ཞིང་། མང་སྤྱང་མ་ལུང་པའི་སྒྲ་མ་དབལ་ལྷན་ཟེར་བས་དབྱང་དེད་ཅིང་
 སྒྲིགས་^b བཙུགས་ཆེ། དེར་རྗེའི་རིམ་གྲོ་བ་པ་དམ་པས་འདྲགས་མའི་སྒྲིགས་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་བཙུགས་པས་
 ཁོང་གི་སྒྲིགས་བཅགས་^c ། དེ་དུས་མེ་མདའ་འཕངས་པས་སྒྲ་མ་དབལ་ལྷན་ལ་སོག་སྤྲེ་ཁོ་ལི་བས་དབྱང་
 རྣམས་འཛོར་ཞིག་དུ་སོང་། རིམ་པར་གཙུག་ལག་ཁང་བྱར་བཙུ་གཉིས་འབྲམས་དང་བཅས་བྲུབ་པའི་རབ་
 གནས་དགའ་སྟོན་ལ་སྒྲ་མ་ལྷ་དབང་སྒྲོ་གོས་ཡང་གདན་འབྲེན་ཏེ་མཉམ་དུ་མཛད། མི་རིང་བར་རྗེ་ཉིད་དགྲུང་
 ལོ་སོ་བརྒྱད་ལྷགས་ལྷག་ལ་གསང་སྤྲགས་ཟབ་དོན་སོ་བྲུང་དུ་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་འདམ་དབལ་དོ་རྗེ་སྒྲ་འཁྲུངས་
 ཤིང་། བཅས་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་གནད་ནས་སྒྲ་འདི་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་དུས་མཆོད་སྤེར་གསོལ་ཡང་འདིའི་གཉེར་
 <34a> གཏད་ཡིན་སྟེ།

དེ་ལས་རིམ་པར་མཁས་བྲུབ་ལྷ་དབང་ཞབས་ཉིད་དགྲུང་གངས་བརྒྱུད་ཅུ་གྲ་བཞེདི་སྐབས་སུ་
 ཞིང་གཤེགས་པར་དགོངས་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་དཀར་པོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བསྐྱེན་རྩོགས་ཀྱི་སྤོས་རྒྱུན་མི་
 ལུབ་པའི་ཕྱིར། རྗེ་ཉིད་དགྲུང་ལོ་སོ་དགྲུའི་སྐབས་ལྷགས་རིའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རྒྱལ་བའི་དུས་ཆེན་ལ་

^a གཙོས། em., བཅོང་ A

^b སྒྲིགས། em., བརྒྱུགས་ A

^c བཅགས། em., ཆག་ A

བསྟེན་པར་རྫོགས་ཤིང་། ལས་བྱེད་པའི་སློབ་དཔོན་དགས་པོ་མཁན་པོ་ལས་འདུལ་བ་དང་ཤིང་ཕྱིན་གྱི་ལུང་
སོགས་གསལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་ནི་རང་བྱོན་ཁས་སྤྱིའི་བྱང་དུ་བཞེས་པ་ཡིན་ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་དེ་དུས་སླ་མ་ལྟ་བུ་སྤྱི་དགའ་པ་ལས་དཔག་དབྱང་ནན་ཆེར་བྱ་ཞིང་བོད་
དཔག་བསྐྱལ་བར་བཅས། འདིར་ཡང་གཡོ་ཐབས་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱིས་ཐུགས་སྒྲུབ་ཡང་ཡང་ཞུས་པས། རྗེ་ཉིད་
ཀྱིས་ཐུགས་སྒྲུབ་སྟེན་པ་དར་བ་ངེས་ཀྱང་འབྲལ་རྒྱུན་གྱིས་ཅི་འགྱུར་མི་ཤེས་པར་དགོངས། རང་བྱོན་ཁས་
སྤྱིའི་གཙོས་བྱེད་འཕགས་འགའ་ལ་ཅན་རྫོང་དུ་གཏམས། རྟེན་གཞན་པལ་ཆེར་བྱ་ར་སྤང་ལ་གདན་པར་ས་
པ། ད་ལྟ་དབང་རྫོང་སླ་མ་སྤྱ་ཁང་གི་རྟེན་རྣམས་ཡིན་འདུག །

དེར་བོད་ནས་དབྱང་ཆེན་པོ་གཡོས་ཏེ་སྤྱི་མོ་ནས་དཔག་ཁ་གཉིས་དང་། ཁ་ཅིག་མགར་ས་ནས་
དགོན་ལལ་ངོ་སྟོང་སེང་ཁར་དང་། ལ་ལ་བདེ་ཆུང་སོ་ཁ་ནས་ཐུགས་དེ་རྫོང་གདན་ཚུན་སྒྲགས་ལྟ་ཞིང་།
དཔག་འགའ་ཞིག་རྟེན་ལ་བྱོགས་ནས་ནགས་སྤྱིང་ཡུལ་གསར་དག་དང་། འར་བྱོགས་བྱམ་ཐང་ནས་ཀྱང་
དཔག་དབྱང་<34b> ཆེར་གཡོས་པས་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཤིང་སྒྲག་པར་ཀྱང་ཅིང་། དེ་དུས་བོད་ལ་གཉེན་
འདྲ་བཏང་དགོས་པའི་ཆུལ་རྗེ་ཉིད་ལ་ཞུས་པས། དེའི་གལ་ང་དང་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་མ་བཅུག་གཞན་ཁྱིད་
རང་ཤེས་གསུང་ཀྱང་། དེ་ཞིག་རྗེ་ཉིད་ལས་གསང་སྟབས་ཀྱི་མི་སེར་སྤྱ་རེ་གཏོང་བའི་ཆུལ་ཐུགས་བྱས་
ཀྱང་། སླ་མའི་ཐུགས་རྗེ་དང་ཆོས་སྦྱོང་གི་མཐུས་སྒྲགས་མ་རྟེན་པའི་ཁར་བོད་ཀྱི་དབྱང་རྣམས་མགོ་
འཛུམས་ཤིང་། དཔོན་འགོ་འགའ་ཡང་ལག་ཐལ་དུ་སོང་བ་པལ་ཆེར་བཙོན་དུ་ཚུད་པས་སྤར་མི་སྤྱ་གཏོང་བ་
དེའང་འབྲལ་དུ་ལོག་འཁོར་ཞིང་། དེ་སྐབས་ངན་པའི་སྤྱེ་པོ་བྱ་བསྐྱིག་འགས་གསང་དཔག་བཅུག་ཉེ་སྤྱི་
མོ་རྫོ་ཁའི་རྫོང་གཞན་སྤེའི་ལག་དུ་ཤོར་ཤིང་། དཔག་སྤེ་མ་རུངས་པའི་ཆོགས་ནོར་ལ་རུབ་ཅིང་ལྷེབ་པ་ན།
ཆོས་སྦྱོང་སྤེ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོ་འབྲལ་མེ་མདའི་རྣམ་ལ་སྒོ་བྱར་དུ་མེ་ཟེན་ནས། མེ་བྲག་དུ་འབར་བའི་འུགས་
ཀྱིས་གནས་ས་ཐམས་ཅད་གཡོ་བ་ཅན་གྱི་ཕྱར་སྤྱ་དང་བཅས། དཔག་སྤེ་མ་རུངས་པའི་ཆོགས་རྣམས་སྤྱད་
ཅིག་ལ་ཐོག་རྒྱུ་པའི་འོག་དུ་སྤྱད་ནས་མིང་མེད་དུ་བཏང་ཞིང་། དེ་དང་དུས་མཚུངས་པར་ཕྱིའི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་
པོའི་སྤྱིང་ཐུན་བྱར་རྒྱ་ཁ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་ནས་མེའི་མདའ་དང་། མེའི་སྦྱོགས་ཀྱི་འབྲལ་འཁོར་མེའི་རྣམ་དང་
བཅས་པ་འབྲལ་བར། སྤྱིང་དེའི་རྒྱལ་པོའི་པོ་ཉ་སྟོན་མ་མཐོང་བའི་མི་ཆུལ་དང་བྱད་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་རྒྱ་

^a ཕྱིན་མོ་རྫོ་ཁའི་] em., ཕྱིན་མོ་རྫོ་ཁའི་ A

མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་རིང་བཏང་ནས། རྒྱ་མཚོ་དང་ཉེ་བའི་ཡུལ་ཚོ་བ་ཞེས་ <35a> བྱ་བ་
དང་། ཨ་གཟིང་ཡ་དང་ཨྱ་ཟིང་གེ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་བོའི་ཡུལ་གྱི་ཆ་གས་དག་འདས་ཏེ། ཤར་ཕྱོགས་ཟ་
རྟོར་རྒྱལ་ཁམས་བརྒྱད། རྒྱ་རྩ་ལ་ཁ་ནས་འོངས་ཏེ། སྤྱ་ཞབས་རིན་པོ་ཆེར་འབྱོར་ཞིང་། མེ་མདའ་མེ་
ཕྱོགས་མེའི་རྩས་དང་བཅས་བ་དང་། རྒྱུང་རིང་པོ་ན་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་བྲ་མོ་ཡང་རྒྱུང་ན་ཡོད་བ་ལྟར་མཐོང་
བའི་ཕེལ་མིག་སོགས་ངོ་མཆར་བའི་ཡོ་བྱད་ལྷ་ཚོགས་ལུལ་ཞིང་། ལྷ་མ་ཁྱེད་ལ་འགྲན་བདོ་བའི་དགྲ་ཡོད་
ན། དེད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཡུལ་ནས་དམག་དབུང་ཆེན་པོ་འབོད་སྐབ་ཅེས་ཟེར་ཡང་། ལྷ་སྐྱོའི་དམག་འབྲེན་བ་
སོགས་རང་གི་སྐྱབས་འཕྱོ་ལ་གཞོད་པའི་བྱ་བ་ཅི་ལ་རྒྱུང་བསམ་ཁས་ལེན་མ་བྱས་གསུངས། དུས་དེ་ཡན་
དུ་མེ་མདའ་མ་དར་ཞིང་། སྐོལ་མེད་པས་སྐད་ཐོས་བ་ཅམ་གྱིས་དགྲ་སྤེའི་ཚོགས་འདིགས་ཤིང་སྐྱག་པར་
བྱུར་ཏོ།།

ཏུས་དེ་ནས་ཤིམ་པར་དགོན་མགར་སའི་ཕྱོགས་ལ་བྱོན། མཁར་སྡོད་གནས་ཀྱི་སྐར་མ་ལྟ་བུའི་
 འབྲུལ་བ་དང་ཞབས་ཏྲིག་མང་པོ་བཞེས། ཆོས་དང་དབང་གང་དགོས་བཀའ་འདྲིན་དུ་སྩལ། དགོན་ཆེ་ལུག་མ་
 རྩ་ཏྲི་ཀར་གླགས་པའི་གནས་མཐའ་ལ་ཐུགས་དགའ་བཤིང་། དགོན་ཞལ་ངོ་སྤང་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲུལ་བ་ལུང་དུད་
 རྒྱ་ཆེར་བཞེས་ནས་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱབས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གནང་། དེ་སྐབས་དགོན་མ་རྩ་ཏྲི་ཀར་གླགས་པའི་
 རྩ་མ་དེ་ཤངས་འབའ་ར་བ་ཡིན་པ་ལས། ཁོང་གིས་སྤར་ཞབས་དུང་རིན་པོ་ཆེར་ཐུགས་སུན་ཞུས་པའི་
 དབང་ལས། རྗེ་ཉིད་དེ་ཕྱོགས་སུ་^{<35b>} བེབས་པ་ཅམ་གྱིས་ཁོ་རང་སྐྱབ་སྟེ་ཡུལ་འཕྲོན་དུ་སོང་བའི་སྐབ་
 བང་དེ་ཉིད་དུ་བཞུགས། དེ་འབྲུལ་ཁོང་གི་མཐུའི་རྟགས་ལྟ་བུ་གནས་སྐབས་འདྲ་ཞིག་བབས་ནས། དེར་ཅན་
 དན་ཀྱི་སྤྲོང་པོ་ཡོད་པ་དེ་སྤྲེད་ཆའ་དུ་བཀའ་པས་གཞན་དག་སྐྱོད་མ་ཐོ་ཡང་། རྗེ་ཉིད་ཁྱེལ་སྐྱོད་གནང་
 བས་ཤངས་རྒྱུད་ཁོ་རང་ཡང་དགའ་རབ་འདུག་གསུངས་ཤིང་། མཐར་གྱིས་འཕྲོ་དོན་རྒྱ་མཚོར་སྤྲོད་བཞིན་
 པས་གདན་ན་ཐུགས་རིར་བེབས།།

འི་མ་པར་ཐེད་ཐིམ་སྐྱར་གཞུང་པར་མོ་པ་རྒྱུད་པ་མོ་གས་པའི་ཕུང་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐར་
མོར་པ་ཐེབས་ནས། རི་སྐད་ཀྱི་རི་མོ་སྐར་མེན་པ་ཤིང་ལྷིང་ལྷིང་པར་པ་ལྷོ་མེད་ན། ལྷོ་མ་ལྷོ་མ་རྒྱལ་ཞེས་པའི་

^a མ་རྩ་ཉི་ཀར] *conj.*, མ་ར་ཉི་ཀར *A*

^b ཅན་དན] *em.*, ཅན་དན *A*

མཆན་ཅན་ཁྱོད།། ཅེས་པ་ལྟར། ཐེད་ཡུལ་གཞུང་གི་ས་ཆ་རི་པོ་སྤང་ཆེན་འབྲིངས་འདྲའི་སྤྱི་ཉིད་ཆུ་པོ་
གཉིས་འདུས་ཀྱི་འཛོམ་དུ་བཞུགས་སྐར་པ་བ་ཉེ། མེ་སྤང་ཆུ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་བརྒྱད་པ་གདན་ས་སྤངས་
ཐང་བདེ་ཆེན་གྱི་འགྲམ་གཉིད་། ཡུལ་དེའི་གཞི་བདག་དགོན་བླ་མ་པ་ས་བཀའ་འབངས་སུ་ཞུགས་ནས་ཅི་
བཅོལ་བའི་འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་ཅིང་། ཆུ་འཛོམ་སའི་མཆོ་སྤྲོད་མོ་དེས་བྱེ་མའི་འོག་ནས་ཤིང་སྤྲོད་ཆེན་པོ་ཞིག་
ཡུལ་བས། ད་ལྟའི་འདུ་ཁང་འདིའི་ཀ་བ་ཤིང་བཅེགས་ཁང་བ་སོགས་ཤིང་ཆའི་སྐྱོར་རྣམས་དང་། དགེ་
གཉེན་དགོན་བླ་མ་པའི་སྤང་མོ་དང་རི་བཅན་ཞིག་གིས་རྗེའི་འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་པར་ཁས་སྤངས་པ་བཞིན།
རྗེ་ཅན་པའི་རིའི་ཕྱོགས་ནས་རྗེའི་གཉེར་<36a> འཛོན་པ་ཆར་རུད་ཆུ་བླ་མ་གིས་བསྐྱུལ་ཏེ་ད་ལྟའང་ཟད་
པ་མེད་དོ།། དེར་རྗེ་ཉིད་ནས་འདུ་ཁང་རྒྱ་ཁྱོན་དགེ་འདུན་བླ་མ་ཅན་བཞུགས་པའི་ཐིག་ཅུ་འདེབས་
པས། ཀུན་ཉ་ལས་ཏེ་འདི་འདྲ་ཤིན་ཏུ་རང་ཆེ་ཞེས་ཡང་ཡང་ཞུས་པས། བཀའ་ལས། མ་འོངས་པ་ན་ནན་
ཏར་འགྲོད་པའི་དུས་ཤིག་ཡོང་གསུང་སྟེ། ད་ལྟའི་འདུ་ཁང་འདི་སོགས་རྗེང་གི་ལས་བྱེད་པར་ཞུགས་པས།
སྤྱི་འདུ་མི་གསུམ་དབང་དུ་འདུས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་འདི་གོགས་མེད་སྤྱར་དུ་
བྱུང་སྟེ། འབྲུག་སྤངས་ཐང་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྤང་ཞེས་མིང་དུ་གནང་། ཞུགས་གཉིས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་སྤྱར་བཞིན་པའི་རིང་ནས་དེ་ཞིག་སྐྱགས་མེད་པར་བཞུགས།།

ཡང་དེའི་ཆེ་སྐྱགས་དགོངས་ལ་སྟོ་རོང་གི་མི་རྣམས་ཁ་ཞེ་མི་མཐུན་ཞིང་ཆགས་སྤང་ཕྱོགས་
རིས་སྤྱི་ཆོགས་སུ་སོང་འདུག་པས་འདི་དག་ཐབས་ཀྱིས་མནན་པ་ལ། ད་ལྟ་དབང་རྗེ་གི་ཐད་འདི་སའི་
འགག་དམ་པས་དེར་རྗེང་བཅན་པོ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་དགོས་ཁྱད་འདུག་དགོངས། དེ་ལ་སྟོན་པ་དག་དབང་
ཆོས་རྒྱལ་ཡང་ལོའི་བྱི་འབྱར་ལྟ་ཁང་དུ་བཞུགས་ཆེ། དཔལ་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོས་མཆོག་ཐུན་ཀྱི་དངོས་
བྱུང་ཡུལ་བ་ཡིན་འདུག་པ་བཞིན། རྗེ་ཉིད་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆེ་བར་བརྟེན། དེར་ཁྱོད་ཏེ་སྐྱགས་དམ་ལ་
བཞུགས་པས། མི་ནག་པོ་ཞིག་སྤང་ནས་རི་སྤང་པོ་ཉལ་འདྲའི་སྤྱི་ལ་སྐྱབ་པ་མཛད་ན་རྒྱལ་ཁམས་དབང་དུ་
འདུས་སོ་ཟེར་མི་སྤང་བར་སྤྱར་དོ།། དེའི་སྤྱི་རོར་བྱག་གཡོག་ཞབས་འབྲིང་བ་འགའ་ལ། ཁྱེད་<36b> རི་
སྤྱི་མ་གི་ལ་ཅི་འདུག་སྟོས་ཤིག་ཟེར་ལྟ་བར་བྱིན་པས། རི་སྤྱི་དེ་ལ་བྱ་རོག་བཞི་ཁ་ཕྱོགས་བཞིར་བཞུས་ནས་
འདུག་པ་ལ། ཁོང་དེར་སྟེབ་པ་དང་སྤྲིང་སྐྱོར་བྱས་ནས་ཕྱོགས་བཞིར་བཞུས་ཏེ་འབྱར་སོང་བའི་ཆུ་སྤྲོད་དུ་

^a བྱི་འབྱར་] em., བྱི་འབྱམ་ A

ལྷ་ས་པས། རོ་དེ་ཀ་རྟེན་འབྲེལ་བཟང་ངའི་ལས་མགོན་སྡེ་བཞི་ཡིན། ལྷ་གས་བཞིར་ཁ་ལྷ་བ་དང་འཕྱར་སོང་
 བ་དེ་བསྟན་པ་ལྷ་གས་མཐར་རྒྱས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས། ད་ནི་དེར་འགྲོ་གསུང་སྟེ་ཕེབས་ནས། ས་སྟག་
 གི་ལོར་ཐེད་ཚུ་སྟོན་མོ་དང་ཤར་དངས་ཚུ་འཛོམས་སའི་མདོར། གཞི་བདག་ཚུ་བདུད་དང་བྲག་བཅན་ཡོད་
 བ་དམ་ལ་བཏགས། ས་འདུལ་གྱིན་རྒྱབས་མཛད་ནས་གདན་སའི་མིང་ཡང་འབྲུག་དབང་འདུས་མོ་བྲང་དུ་
 གནང་། དེའང་གདན་ས་མ་བཏབ་གོང་ཅམ་ལ་ངས་སྟོ་རོང་འདིར་གནས་གཞི་བཅའ་རུས་སམ་སྟམ་པའི་
 ལྷ་གས་རྟེན་འགའ་དང་བཅས། ད་ལྟའི་མགོན་ཁང་གི་ཐད་ས་འཕྱར་དུ་ཅོག་ཕུ་མཛད་ནས་དབང་གི་སྐབ་པ་
 གནང་བས་བསྟེན་གངས་ཆང་བ་དང་བསྟན། ར་མའི་སྐྱབ་པོས་བར་གྲོང་དང་སང་གི་ལྷ་གས་ཐམ་བཅད་དེ་
 ཕྱག་དུ་ཕུལ་ཞིང་། དེ་ཚུན་ནས་ཁ་བཞི་སྟོའི་རྒྱལ་ཁམས་འདི་དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ཆབ་འབངས་སུ་ངེས་
 བར་འགྱུར་བའི་ལྷ་གས་ཐག་ཆོད་པ་ཡིན་གསུང་ཞིང་། དབང་རྫོང་མགོན་ཁང་གི་མགོན་པོའི་སྐུ་དེ་དུར་ཁྲོད་
 བསེལ་བ་ཆལ་གྱི་རྩོད་ནག་ལ་མགོན་པོའི་སྐུ་རང་བྱོན་དཔལ་རྒྱ་ལོས་གདན་དངས་པ། དེམ་གྱིས་གདན་ས་
 འབྲུག་གི་མགོན་ཁང་ན་བཞུགས་པ་སྟོར་ཕེབས་དུས་བསྟོམས་བྱོན་པ་ཡིན་^{37a} ཞིང་། ལས་མགོན་
 དང་། དུད་སོལ་ལྷ་མོ། རྟེན་མདོས་རྣམས་ནི་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་རང་གི་ཕྱག་བཟོ་ངོས་མ་ཡིན་ནོ།།

དུས་སྐབས་དེ་ཙམ་ན་གངན་ས་སྤྲངས་ཐང་དང་དབང་འདུས་པོ་བྱང་གྲང་འུམ་པར་གྲུབ་སྟེ་རབ་
གནས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། པོ་བྱང་ཡས་མས་ནམས་སུ་རྟེན་གསུམ་པདེ་བར་གཤེགས་
པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསམ་པའི་ར་བ་ལས་བཞུལ་བ་ཉིལ་གྱི་གང་ལུ་ཁ་སྤེལ་བ་ལྟར་བཞེངས་པའི་རྒྱན་ཆད་མེད་
དུ་འཇུགས་ཤིང་། དེ་དག་གི་ལེགས་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ཉི་མ་སྟོ་སྟོགས་ཀྱི་རྒྱད་འདི་དག་ཐམས་ཅད་གྲང་ཆབ་
འོག་ཏུ་ཆུད་པའི་སྟོ་ལེགས་པར་དོད་དེ་རྒྱལ་སྤིད་ཀྱི་སྟོ་བས་འབྱོར་དར་རྒྱས་སུ་གྲུང་ཏོ། ། དེའི་ཆེ་གཞན་
སྟེའི་ཆོགས་ལྟག་པར་ཞེ་སྤང་ཞིང་སྟོ་བས་ཅི་ཡོད་བས་འབྲན་གྲང་མ་སྤུབ་པའི་ཆེ། གཙང་གི་རྒྱལ་པོ་ལ་
དམག་རོགས་དཔོན་རྩལ་ནན་ཆེར་བྱ་བར་བྱས་པོད། དེའང་གཙང་སྟེ་སྤིད་སྤུན་ཆོགས་ནས་རྒྱལ་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་
སྐུ་དབྱེ་རོ་མ་^པཡིན་པས་སྤར་ནས་བསྐྱལ་ཐེན་ཆར། ད་ལྟ་གཙང་སྟེ་སྤིད་གཞོན་ཏུ་ཀུན་དགའ་རབ་བརྟན་
དང་། ཞབས་བྱུང་འུག་པོ་ཆེ་ཉིད་ནི་སྤྲུགས་ནང་གིན་ཏུ་དག་ཙང་ཁོང་རང་གི་ཐད་ནས་ཁ་ཞེ་མེད་པའི་

^a ག་ལོས།] *conj.*, ག་ལོས *A*^b རྩོམ་] *em.*, རྩོམ་མ A

བཤམས་འབྲུལ་ཡང་ཡང་ཕྱལ་བ་དང་། རྩོད་རྩེ་བཅུན་ཏུ་ར་ན་ཐས་ཀྱང་། འབྲུག་པ་རྩོད་རྩེ་འཛིན་བ་ཆེན་པོ་
 ཆོས་སྦྱང་ལ་མངའ་བཞེས་བ་ཡིན་པས། དགོངས་པ་དང་མ་འགལ་བ་ལེགས་པའི་ཚུལ་གསོལ་བར་མཛད་
 ཅིང་། དཔལ་ས་སྐྱུ་བ་མཐུ་སྟོབས་དབང་<37b> བོས། མཆོད་ཡོན་ལེགས་སྦྱར་གྱི་དགོངས་པ་བཟང་པོ་
 གཏོད་ཅིང་། བན་ཚུན་ལེགས་སྦྱར་གྱི་པོ་ཉ་འབྲུལ་བ་ལ། འདི་ནས་ཀྱང་གཏོར་ཁ་སྦྱར་བ་སོགས་མཛད་
 ནས་བྱགས་ནང་དག་པའི་བཀའ་ཁྲ་སྦྱལ་བ་ལ། འབྲུག་པ་ནང་ཆོགས་ཀྱི་བདེན་བཤམས་ཁྲ་ཐོར་བཏོད་པ་ལ་
 སོགས་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོར་བཀའ་སྦྱལ་བ་ལྟར་ཡིན་ནའང་། ལྷ་མ་ལྷ་ཁྱེན་ཆེ་བ་དང་སྤྱིད་ཀྱི་རོ་སྤྱང་མ་
 བོད་ཅམ་དུ་ས་ཡོས་ཀྱི་ལོར་དམག་དཔོན་སྡེ་བ་གོ་ལུང་བས་གཙོས་བོད་ཀྱི་དབྱང་སྤྱོད་བཅུག་ནས་འོངས་
 པ་ན། རྩོད་ཉིད་ལྷགས་འི་མགོན་ཁང་དུ་ཐེབས་ཏེ། ཆོས་སྦྱང་ལ་མི་དང་མི་ལ་བ་བཞིན་བཀའ་སྦྱལ་ཞིང་།
 ཕྱག་ནས་གནང་མ་ཐག ། མྱོ་བྱར་དུ་སྦྱུན་གཟིགས་ཐམས་ཅད་འབྲུལ་ཞིང་བསྦྱོད་པའི་ཐེལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
 བྱང་བ་དང་། ཏུབ་གཅིག་འབྲས་ལའི་ཕྱོགས་ནས་བཙོ་ཆེན་པོ་མེ་ཐེལ་འཐོར་བཞིན་དུ་འོངས་ནས། བོད་
 དམག་གི་སྒར་དུ་བབས། དམག་དཔོན་གྱི་གཙོས་ཐམས་ཅད་འཛིགས་ཏེ། ཆོས་རྩེ་འབྲུག་པའི་མཆོན་ནས་
 བཛྲེད་ཅིང་། སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ཕྱག་འཆལ་བ་བྱེད་པའི་གཏམ་བོད་དུ་སྟེབས་སོ། ། དེ་ནས་གཞུང་ཁྲིད་
 བྱས་དམག་ལོག་ཀྱང་། ལམ་དུ་རྒྱང་དང་ཁ་བ་བྱ་ཡུག་ཆེན་པོས་མི་མང་པོ་ཤི་བས། ཆོས་རྩེ་འབྲུག་པས་རྩོ་
 མོ་ལྷ་རི་ལ་སོགས་པའི་སྟོ་བོད་མཆོམས་ཀྱི་གཞི་བདག་རྣམས་ལ་བཀའ་བསྒྲོས་ཏེ། གནམ་ས་ཁ་སྦྱར་བའི་
 ཆོ་འབྲུལ་བཏང་བ་ཡིན་པ་འདུག་ཅེས་གྲགས་སོ། །

དེ་ནས་ཞབས་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་དབང་<38a> འདུས་པོ་བྱང་དང་། གཤུང་རྒྱུད་དག་དབང་
 འཇམ་དཔལ་དང་སྡེ་བ་དབྱ་མཛད་སྤྱངས་ཐང་དུ་བཞུགས་པ་ལ། ལྷོ་དང་བོད་འདེས་མའི་དམག་དབྱང་གིས་
 དབང་རྩོད་དང་སྤྱངས་ཐང་གི་ཉེ་སྒོར་དུ་དམག་སྒར་བཅས་ཏེ་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱད་པས། རྩོད་ཀྱི་གསུང་
 ལས། ཁོང་སྤྱངས་ཐང་^bལ་བཞུགས་མི་ཆོ་བྱེད་དངངས་རེ་འདུག་གིས། ཁོ་བོས་ཐམས་ཤིག་བྱ་ཡི་གསུང་
 ཞེ། སྟོད་སེང་གོ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྲས་རྒྱལ་པོ་བསྟན་འཛིན་ལ་ཕྱག་མཆོད་ཅིག་དང་། དབྱང་གཞན་མ་རྣམས་
 ལ་སྤྱིང་ཀར་ལྷགས་སྟགས་རེ་གནང་ནས་བཏང་བས། ཕྱིའི་དམག་མི་ཆོས་ཁབ་ཅན་མའི་དབྱང་ཆེན་པོར་

^a རྩོ་སྦྱང་] *em.*, རྩོ་སྦྱང་ A

^b སྤྱངས་ཐང་] *em.*, སྤྱངས་ཐང་ A

མཐོང་སྟེ་ཤོས་པས། སྤངས་ཐང་གི་དཔག་རྣམས་ཀྱང་འཛིགས་ཤིང་རྒྱང་པ་ལས་པར་དུ་མི་ཚུད་པ་བཏང་
ནས། ལྷོ་ཕྱགས་བདེ་འཇམ་དུ་གྱུར་པ་འདྲིོ། གང་གི་ཆེ་བྱ་རོག་གདོང་ཅན་ལས་ཤིང་པོ་ནས་འཁོར་བའི་
ཚུལ་གྱིས་གཙང་གི་རྒྱལ་སྤིད་འཛིགས་པའི་དཔག་འོང་བ་དང་། རྗེ་ཉིད་ཐོད་དུ་ཆིབས་ཁ་མི་སྤྱར་བར་སྟོར་
བཞུགས་དགོས་པའི་གསལ་བ་བཏབ་པ་དང་། གཙང་པས་ཀྱང་སྟོ་ཁ་བཞི་བཀའ་འབངས་སུ་ཕུལ་ཏེ་ཞབས་
འཇུག་ལེགས་པར་བྱས་ཤིང་། རྗེ་ཉིད་ནས་ཀྱང་པན་ཚུན་རྒྱགས་ནང་དག་པའི་བཀའ་ཤོག་ཞིབ་པར་གནང་
བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ནས་ལྷགས་སྒྲུབ་ལོ་ལ་དོ་སྒྲོན་ཆོང་ཏེ་ད་ལྟ་བུའི་ས་ཆོས་ཆོང་དུ་གྲགས་པ་ཅིས་བཞེས་ནས།
དཔལ་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་མེ་དབང་བགལ་བ་བསྐྱད་བསྐྱང་འཁོར་བཅས་
གནང་བ་^{<38b>}དང་། གཞན་ཡང་གནས་གཞི་མང་པོ་རིམ་བར་ཅིས་བཞེས་ནས་ཉིན་རེ་མངའ་བའང་རྩེ་རྒྱས་
སྤྱ་ཁྱར་ཏོ།། དེ་ལྟར་རྩེ་ཉིད་རང་དགྲུང་ལོ་ཞེ་དུག་གི་སྐབས་ནས་གཙང་བ་གཡོག་འཁོར་སོགས་ཐོད་
འབངས་སྒྲི་དང་། འབྲུག་པ་དཔག་བསམ་དབང་པོ་ཡང་ཞུ་ཡིག་མཛུལ་འབྲུལ་དང་བཅས་ཞབས་ལ་འདུད་པ་
དང་། རྩེ་གམ་བ་ཆོས་དབྱིངས་དོ་རྩེས་ཏེ་ཁྱང་དཀར་བསྐྱད་ནང་མ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ་གཏད་ཅིང་། ཞུ་མཐོན་
མཐིང་གི་ཅོད་བན་འཛིན་བ་བཅུའི།། ཁངས་སུ་མྱ་མ་ཡི་འདྲེན་བ་ང་།། ལང་སྐྱེ་བ་འདི་ཁས་ཐ་མ་ཡིན།།
གསུང་བ་སོགས་ཁྱང་རྩེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲན་དུ་གསལ་ན་ཏེ། སྒྲན་རས་གཟིགས་བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་སྤར་ཕྱག་བཙོ་
ངོ་མཆོར་ཅན་ཡང་གནང་སྟེ། ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་འཛིན་དུ་མི་སྤྱད་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པར་བསྐྱུལ་
བའི་ལོགས་སྐྱེས་ཁྱང་ཕུལ་བ་གནང་ངོ་།།

གང་གི་ཆེ་ལྷ་ཆོག་པ་ལྷ་རྩ་ལ་ལྷ་རྩེ་བ་སྤྱིད་ཤོད་པའི་བཀའ་ཆོལ་ཕྱིས་སུ་གཙང་པའི་ཕྱག་མཛོད་
བ་ནང་སོ་ཨུལ་བསྐྱེ་གཟན་བཀུག་ལུགས་ེ་བྱས། སྤྱིད་ཤོད་པའི་སྤྲས་བྱང་ལྷོང་ཁར་ཡོད་པ་དང་ནང་ཆོས་
བསྐྱར་སོག་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་ལག་སྐྱེལ་ཏེ། སོག་དཔག་སྤངས་ཅན་བཏོན་ནས་ཤོད་དུས་གཙང་གི་ལྷོངས་

^a རྩ་ལྷན་སྤྱོད། *em.*, རྩ་རྒྱ་སྤྱོད། *A*

^b ཆས་ཉིད་དོན་རྒྱུས། *conj.*, ཆས་ཉིད་དོན་རྒྱུས *A*

^c ལྷན་རལ་གཟིགས] *em.*, ལྷན་རལ་གཟིགས *A*

^d $\text{em.}, A$ ^e $\text{[} \text{ } \text{]} \text{ } em., \text{ } A$

ཐམས་ཅད་ཡི་དྲགས་དང་གཤེན་རྗེའི་ཐོང་ལྟར་བསྐྱར་ཞིང་། རྗེ་སྤྱི་གཙང་པ་རྗེ་མོན་བཅས་རྒྱལ་སྤྱི་ལས་
པལ་སྟེ་གཡུལ་རོང་དཔག་མི་སྟོང་སྤྱིལ་གྲུང་དང་ཁྲི་གཤམ་ལང་གི་བར་དུ་བསད་པ་སོགས་མཆོན་གྱི་བསྐལ་
པ་ལྟར་གྱུར་ཅིང་། དུས་སྐབས་དེ་ནས་བཅས་པོད་གངས་ཅན་སྤྱིའི་སྒྲ་མར་འབྲས་<39a>སྤྱངས་སྤྱལ་
པའི་སྤྱི་ཉིད་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོའི་ལུང་གིས་བཀོད་ཅིང་། རྗེ་སྤྱི་ཁྲིར་ནང་སོ་ཨུ་དང་སོག་རྒྱལ་བསྟན་འཛིན་
ཆོས་ལ་བྱན་མོང་དུ་བྱེད་པ་བྱུང་སྐད་དོ།།

དུས་སྐབས་དེར་རྗེ་སྤྱི་གཙང་པའི་དབུ་སྒྲ་མཐན་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་
མཆོར་གྲགས་པ་ཡང་བོད་ཡུལ་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས་བདེ་བར་མ་གྱུར་ཏེ། ཁོང་གི་ཡལ་དེ་ཉིད་ཆོས་རྗེ་འབྲུག་
པའི་བསྟན་པའི་སྤྱིན་བདག་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཞལ་འཛིན་ལ་བརྟེན། སྤྱི་འཁོར་ཉུང་དུ་དང་བཅས་པ་ཡང་
དགོན་ལ་ཡག་ཕྱོགས་ནས་བྱོན་ཏེ། རིམ་གྱིས་སྤྱངས་ཐང་ལ་ཕེབས། སྤྱི་གཞོགས་ཆེན་མོར་མཇམ་ཞིང་།
ཕྱག་རྟེན་དུ་རྒྱན་དུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་གསེར་ཐང་། གནས་བཅུའི་ཐང་ཀ་རྒྱ་སྤྱབས་དངོས་གཙང་། དཀྱིལ་
ཆོག་དོ་རྗེ་འཕྲེང་བའི་ཐང་ཀ་ད་ལྟ་བུའི་མཆོག་དགུན་རྒྱ་འཕྲེང་པོའི་མཆོད་གལ་དུ་བཀྲམ་པ་དེ་སོགས་ཁྱད་
མོར་མང་པོ་འབུལ་བས། རྗེ་ཉིད་ཀྱང་ཐུགས་ལྷག་པར་དབྱེས་པའི་གསུང་འཕྲོས་བཅས་ཉིན་རེ་བཞིན་ཞབས་
པད་དུ་བཅར་ནས་བཞུགས་ཤིང་། སྐབས་ཤིག་རྗེའི་བཀའ་ལས། སྤར་ནས་འདིར་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་གྲ་
ཞིག་འཇུགས་དགོས་སྐུལ་པ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་པ་སྤྱི་དཀར་པོས་མཇོད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཡིག་
ཆ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པ་སོགས་གསུང་ཞིང་། དེའི་སློབ་དཔོན་ཡང་མཐན་ཆེན་ཉིད་ལ་
མཇོད་དུ་གཞུགས་པའི་དགོངས་པ་གཏང་དོ།། དེ་ལྟར་ཡང་བར་གྱི་མཆོམས་སྤྱིར་བའི་དབང་<39b>ལས་
སྤྱབས་འགྲིག་མ་བྱུང་ཞིང་། མཐན་ཆེན་ཉིད་ཀྱང་དཔེན་པ་ཁོ་ནར་ཐུགས་ཕྱོགས་པས་བར་འགར་སྤྱི་ཞབས་
སུ་འོང་ཆོག་པ་དང་། རྒྱན་དུ་དཔེན་གནས་གང་བདེར་བསྐྱད་ཆོག་པའི་དགོངས་ཡངས་ནན་ཆེར་ཁྱེད་པ་
བཞིན་གནང་མོད་ནའང་། དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་སློན་པ་སྟོན་འདིའི་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་ཁོང་དང་འབྲ་
པ་མ་བྱུང་དོ།།

དེར་སྤར་རྗེ་ཉིད་སྤྱི་གཞོན་ལུང་དུས་གསེར་མདོག་ཅན་གྱི་གྲ་སར་བྱོན་པ་ན། དགོ་བཤེས་ཞིག་
གིས་རིགས་ལུང་བཏང་བ་གཞིགས་ནས་ཐུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་བྱུང་བར་བརྟེན། གསེར་མདོག་ཅན་དུ་

བཀའ་ཤོག་གནང་བས། ཁྱ་ཁྱོད་དཔོན་བྱ་བ་ཞིག་ཁྱོད་པ་དེ་ལས། རྗེ་ཉིད་རང་ཡང་བསྐྱུས་ར་རིགས་
ལུང་སོགས་གསལ་བ་གནང་བས་བདེ་ཅེས་གྲིས་མཁུན་ཅིང་། གཞུང་ལུགས་དག་ལ་རིགས་ལམ་དུ་བྱངས་
པའི་བཤད་པ་མཛད་ཆོ། ཡུན་རིང་སྤངས་པའི་མཁས་པ་དག་གིས་ཀྱང་འགྲན་མི་བཟོད་པ་ཉིད་དོ། དེར་
བྱ་སྡེ་ནས་སྒོ་གསལ་འགའ་བརྒྱས་ཏེ་སྒོ་བ་དཔོན་པ་དེ་ལ་གཏད་ནས་སྒོ་བ་ཏུ་བཅུག་པས་དགེ་བཤེས་ཀྱན་
ཤེས་སོགས་བྱུང་ཞིང་། དུས་ཕྱིས་འབྲས་ལུལ་སྐྱེད་ཆལ་ནས་དགེ་བཤེས་ཀྱན་དགའ་ལོར་བཟང་བའང་
འཁྱོར་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ནས་ཡང་རྗེ་སྐད་དུ། སེམས་ཅན་ལས་ངན་སྦྱོད་པ་ལ། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་ཀྱང་ཅི་བྱར་ཡོད།།
གསུང་བ་བཞིན་བོད་སྐད་ལྟོ་གཡོ་ཐབས་དང་སོག་དམག་གི་དཔོན་པོ་དགེ་སོག་ཨོ་རོད་དག་ཀྱང་སྤར་
དམག་དབྱང་ལས་ཡང་ཡང་རྒྱལ་བའི་སྟོབས་དང་རྒྱལ་^a <40a> ལང་ཤོར་གྱི་དབང་ལས། ད་དུང་ཡང་
ཡུལ་ལྟོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་མངའ་འབངས་སུ་བསྐྱུ་བའི་བསམ་པས། གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་ཀ་མང་རྗེར་
བསྐྱུས་ཀྱང་། ཆེར་མ་གཞོད་ཅིང་འཁྲིས་ལ་བསྐྱད་^b པའི་དམག་དབྱང་ཆེན་པོ་འོངས་ནས། གོ་ཁབ་སྦྱོང་ཐག་
མང་པོ་དང་། མེ་མདའ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཆ་དང་། གྲར་ཆེན་དག་དང་། ཏྲ་ཤེལ་ལ་སོགས་པ་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་ཅིས་^c བཞེས་ཤིང་། ཐུགས་^d བཅེ་བས་དམག་དཔོན་རྣམས་ཤི་ཆད་མེད་པར་གཏེའུར་བཟུང་། དམག་
བྱིངས་རྣམས་སྟོ་བོད་བར་ལ་སྐྱེལ་མི་^e དང་བཅས་རང་ཡུལ་དུ་བདེ་བར་སྒོག་ཀྱང་། ལམ་དུ་མི་རྒྱུད་པ་ཅེས་
གྱི་འཛིགས་སྐྱག་ཏུ་གྱུར། དམག་མི་ཐམས་ཅད་ཁ་འཆམ་པར་ཅི་བྱས་ཀྱང་ཆོས་རྗེ་འབྲུག་པའི་མཐུ་ལ་བསྟོ་
མ་རྒྱུགས་ཤིང་སྐྱགས་མ་རྟེན་པ་ཡིན་ཞེས། རྒྱ་བོད་རྟོར་གསུམ་ཐམས་ཅད་དུ་འབྲུག་པ་མཐུ་སྟོབས་ཆེ་བའི་
སྟན་འགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་གྱུར། ཡང་དེའི་ཆེ་མགོན་མངས་སྐྱབ་མཆོད་གནང་བའི་སྐབས་ཤིག་རྗེར་གི་བདེ་
ཡངས་བྱི་མར། ལྟོ་མོན་ཁ་བཞིའི་སྐྱེ་བའི་ཆོགས་འདུས་པའི་དབྱས། རྗེ་ཉིད་རང་འཆམ་དཔོན་མཛད་ཅིང་།
ཡེ་ཤེས་མགོན་པོའི་རུ་མཆོན་ཅེ་གསུམ་མེ་རིས་འབར་བའི་བ་དན་སྤྲིན་ནག་འཁྲིགས་པ་ལྷར་བྱག་གིས་

^a ལང་ཤོར། *em.*, ལང་ཤོར A

^b བསྐྱད། *em.*, བསྐྱད A

^c ཅིས། *em.*, ཅིས A

^d ཐུགས། *em.*, ཐུགས A

^e སྐྱེལ་མི། *em.*, སྐྱེལ་མི A

བཟུང་ཞིང་བཏེག་ནས། ལས་མགོན་སྡེ་བཞི་དང་། ལྷོ་མཆོམས་ལྷ་མོ། སྡེ་བཟུང་མགོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་
འཆམས། རྟོ་རྩེ་མཛོན་སྤྱོད་རྣམས་པར་རོལ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྣམ་རོལ་<40b> ཆེན་པོས། དཔལ་འབྱུག་
པའི་བསྟན་པ་ལ་གནག་པའི་དག་པོ་རྣམས་ཀྱི་མིང་བྱང་ཡིང་ག་དྲག་པོའི་ཉོམ་ལ་བཞེས་སྐྱ་ཆེན་པོས་འབྲུལ་
བར་གནང་བས། ཉེ་འཁོར་ན་གནས་པ་ཐམས་ཅད་འཛིགས་ཤིང་སྤྱི་གཡའ་པའི་ཟེལ་ཆེན་པོ་གཡོས་སོ།།

དེའི་ཆོ་འབྲུལ་རྒྱ་ནང་ནས་གཅང་མཁན་རིན་པོ་ཆེས་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་བདེ་མཆོག་དང་མགོན་
པོའི་དབང་གི་སྣོ་ཕྱེ་ནས་ཟབ་ཆོས་མང་པོ་གནང་ཞིང་། རིམ་བར་སྤང་རི་ཟམ་པའི་མགོན་ཁང་དུ་འཛོག་པ་
གནང་རྒྱའི་མགོན་པོའི་སྐུ་བཞེངས་པའི་ཆེ་དང་། སྤངས་ཐང་དུ་མགོན་ཁང་ཆེན་མོ་ཞིག་བཞེངས་པའི་ཆེས་
ཡིན་ཀྱང་། ལྷ་བཟོ་བ་དགོན་པའི་ཚུལ་གསུང་བ་ན། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ནས། སྤུལ་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟས་
པས། རྒྱགས་ཤིན་ཏུ་དཔྱེས་ཤིང་འབྲུལ་དུ་འཕོད་མི་གནང་ནས། མགོན་ཁང་ཆེན་མོ་འདིའི་རྟེན་བཞེངས་
གནང་བའི་འགོ་བཙམ་བ་ན། གཅང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ནས། ཡེ་ཤེས་མགོན་པོའི་བྱག་མཆན་མི་རྟ་བཅུ་
གསུམ་དུས་གཅིག་ལ་བསད་པའི་རལ་གྱི་གསེར་ཆགས་ཀྱི་འཆང་རྒྱར་ཅན་ཞིག་འབྲུལ་བས། དྲག་པོའི་
འཕྲིན་ལས་ཐོགས་མེད་འབྲུབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཟང་པོར་དགོངས་ཤིང་། ཡང་དེ་དུས་མགོན་པོའི་སྟོག་
འཁོར་དུ་དགོས་པའི་གྱི་སྟོང་གི་བཅའ་གཞི་གནང་བ་ན། མགོན་པོའི་ཆོ་ག་ཞིག་གི་སྐབས་ཡུན་ཤིན་ཏུ་རིང་
པོའི་བར་བྱག་འལ་བ་མེད་པར་རོལ་མོ་དྲག་བརྒྱངས་དང་སྤྱོད་དམིགས་ལྷ་སྤངས་མཛད་པས་ཟེལ་ཆེར་
གཡོས་<41a> ཤིང་། ཅི་ཡིན་ཐེ་ཆོམ་དུ་གྱུར་བ་ན། བྱ་རོག་གཤོང་ཅན་གྱི་མི་གཅིག་ཁྲིད་འོངས་ནས་
འཆམས་སྐབས་དང་བསྐེས་ནས་བསྐྱལ་སོང་གསུང་། རང་བར་དགོན་ཚུགས་སུ་དགེ་ལྡན་པའི་དམག་
དཔོན་གཅིག་བསད་པའི་གྱི་སྟོང་གཏམ་སྟན་དང་བཅས་སྟེ་ཕུལ། དེ་བཞིན་དུ་མགོན་པོའི་རྟེན་རྩིས་སྤྱོད་
དཀའ་བ་རྣམས་བྱ་རོག་གཤོང་ཅན་ལ་བཅོལ་ཡོད། བྱ་རོག་གཤོང་ཅན་གྱིས་བསྐྱལ་བར་བྱས་ཡོང་གསུང་
ཞིང་། རིམ་བར་དཔལ་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོའི་རྒྱགས་གསུང་སྤྱིའི་ལྷ་ཆོགས་སྤང་སྤིད་དམ་ཅན་རྒྱ་མཆོའི་
དཀྱིལ་འཁོར་ཆངས་མ། རྒྱ་བོད་ཀྱན་ན་སྤར་མ་གྲགས་པའི་མགོན་ཁང་ཆེན་མོ་འདི་བཞེངས་བྱུང་པའི་
སྐབས། མགོན་པོ་གཙོ་བོ་ཉིད་བཞུགས་ཁང་དུ་བཅུག་པའི་ཆེ། སྤང་དང་ལྷས་ཆེན་པོ་བྱང་བས། དེའི་ཆེ་རྩེ་
ཉིད་ཀྱང་རྒྱགས་ལྷག་པར་དཔྱེས་ཏེ། འོ་དེ་རང་ཡིན་གསུང་ཞིང་། རྒྱགས་དཔྱེས་ཆོར་ཆེན་པོ་གནང་། དེ་
ནས་རབ་ཏུ་གནས་པ་དང་གཏང་རག་གི་དཀའ་སྟོན་ཉིན་ཞག་མང་པོའི་བར་དུ་གནང་བར་མཛད་དོ།།

སྐབས་དེ་དག་གི་ཆེ་ཤར་གོང་པོའི་ཡུལ་ནས་གཉེར་བཏོན་སངས་རྒྱུ་སྒྲིང་པའི་གདུང་དང་ཆོས་
 བརྒྱན་འཛིན་པ་དཔོན་སྒོ་བ་རིག་འཛིན་སྒྲིང་པོ་གདན་འདྲེས་ཏེ། ལྷ་མ་དགོངས་པ་འདུས་པའི་ཆོས་སྒྲོར་
 སོགས་ཟབ་ཆོས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་གཞན་པན་གྱི་དགོངས་པས་གསན་པ་གནང་ཞིང་། དེ་ནས་ཡང་
 ཤིང་སྤེལ་གྱི་ལོ་ནས་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་སྤེ་སྤྱིད་བསོད་ནམས་<41b> ཆོས་འཕེལ་ལམ་ནང་སོ་ཨུའུ་
 གཤགས་པས་དབྱུང་ཆེན་སྤེ་མ་བཅུག་ནས་ཡོད་པའི་སྐབས་དེར། རྗེ་རིག་འཛིན་སྒྲིང་པོའི་བྲག་གཡོག་ཞིག་
 ལ་ཅེ་ཏུ་དམར་པོ་པལ་པས་ཆོས་སྒྲིང་ཆེན་པོའི་བྲག་ཏུ་རལ་གྱི་འབྱར་ཏེ་བྱུང་བས། ཉེ་འཁོར་གྱི་མི་རྣམས་ལྟ་
 ཅི་སྤེ་པ་དབྱུ་མཛད་ཀྱང་དེར་བཞུགས་མ་རུས། ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེར་བྲག་གསུམ། རིག་འཛིན་སྒྲིང་པོར་
 བྲག་པལ་བྲས། ཞག་ཟངས་རྒྱན་གང་གསོལ་མཐར། བསྟན་པ་སྤྱི་སྒོས་ལུང་བསྟན་དང་། ལྷག་པར་རི་བོ་
 དགེ་ལྡན་པའི་དཔག་དབྱུང་གིས་འབྲུག་བསྟན་ལ་སྒྲགས་མི་རྟེན་ཅིང་གོ་ཁབ་དང་མཆོན་ཆའི་འབྲུལ་བས་
 སོགས་སུ་འབྱུར་ཆུལ་སོགས་ཞུས་པ་ལྟར། ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་བར་བསྐྱད་ཀྱང་ཁོང་རང་གི་མི་ལོར་ཟད་ཅིང་
 མཐར་ཆོས་སྒྲིང་གི་མཐུ་དང་ས་སྒྲིང་དག་ཐབས་ལ་མཁས་པས། བོད་ཀྱི་དཔོན་འགོ་ཐམས་ཅད་བཅོན་དུ་
 བཟུང་། དཔག་བྱིངས་རྣམས་རིག་འཛིན་སྒྲིང་པོའི་སྤྱི་འོར་རང་ཡུལ་དུ་བདེ་བར་སྒོག་། དེའི་ཆེ་ནང་སོ་
 ཨུའུ་གཡོ་ཐབས་བྲས་དེད་རང་བོད་འབྲུག་པའི་དབྱུ་ཆེ་རྣམས་འདིར་རྗེའི་སྤྱི་ཞབས་སུ་བཞུངས་ནས་
 ཆིངས་སྤེ་སྤེལ་བར་ཞུས་པ་བཞིན། གདན་ས་སྤྱངས་ཐང་གི་འདུ་ཁང་ཆེན་པོའི་མདུན་དུ་སང་གའི་ཁྲི་ལ་
 ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་རང་ཕེབས། དེར་སྤེ་པ་དབྱུ་མཛད་དང་། གཉེར་པ་གཡང་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་
 མཐོན་གཉེར་བྲས། སྐར་གཞུང་གི་དཔག་དཔོན་ནང་སོ་དངོས་གྲུབ་དང་། གཙང་གི་མདའ་དཔོན་བགས་
 སྐར་ནས་གྱི་གཙོས་སྤེ་དཔོན་ཆོའི་གོ་ཁབ་<42a> དང་མཆོན་ཆ་རྣམས་རང་རང་གིས་ཐོགས་ཏེ་རིམ་པར་
 འབྲུལ་ཞིང་། དེ་ལས་དཔག་དཔོན་གཉིས་ཀའི་གོ་ཁབ་མཆོན་ཆ་འཁོར་གསུམ་བཅས་པ་རྣམས་རྟེན་འབྲེལ་
 གྱི་ཆེ་བར་དགོངས་མགོན་ཁང་དུ་མགོན་པོ་ཉིད་ཀྱི་བཞུགས་གདན་ལ་སྤུལ་ཞིང་། གཞན་དགེ་སོག་ཨོ་རྩེད་
 གྱི་གསེར་ཁབ་དང་། སྤེ་པ་འདོས་རྒྱུང་པ་སོགས་དཔག་དཔོན་དང་སྤྱིད་དཔོན་བྲག་ཤོས་ཆོའི་གོ་ཁབ་ཅི་ད་
 ལྟ་མགོན་པོའི་དབང་ཆོག་སྐབས་སྤུན་གཟིགས་སུ་བསྒྲིགས་པ་འདི་དག་ཡིན་ལ། དེ་ནས་མགོན་ཁང་འདིའི་
 མཆོན་ཡང་གཡུལ་རྒྱུ་མགོན་ཁང་ཆེན་པོར་གསོལ་ཏེ་མཐའ་བཞི་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་མཆོན་

^a ཅུ་དམར] conj., རྩ་མ་རA
 52

དར་འབྱར་དྲུང་འབྱུང་གཏང་རག་དགའ་སྟོན་གྱི་གཏམ་སྟོན་རྣམས་པོད་གཞུང་དུ་མ་ཟད་རྒྱ་ཏོར་ཀྱན་ཏུ་ཡང་སྐར་གཤམ་སོ།།

དེར་པོད་དབྱས་གཙང་སྒྲ་སྟེ་དཔོན་རིགས་རྣམས་སྤྱང་ན་གྱི་མཆོར་བྱིང་ཞིང་། བདེན་བརྒྱན་ལྟ་བུའི་ཆེད་ཀྱི་ནང་སོ་ནོར་བྱ་ཡང་པག་རིར་ཐུག་འོངས་པས་ཤེས་ཏེ་ལོག ། དེད་རང་འབྲུག་པ་ལ་དཀར་བའི་པོད་གྱི་སྒྲེ་པོ་པོ་མོ་ཆོས། སྒྲ་མ་སྟོ་རུ་བཞུགས་འདུག ། འབྲུལ་བ་སྟོ་ལ་རྒྱབ་སོང་།། དངོས་བྱུང་འབྲུག་པས་བསྐྱུས་འདུག ། རོར་བྱས་བྱ་ར་བྱས་སོང་།། ཞེས་པའི་ཆོག་འདི་དག་སྒྲུའི་དབྱངས་སྤྱེ་བའི་པས་པོད་ཡུལ་ཀྱན་ཏུ་གཤམ། དེ་ནས་དཔོན་འགོ་རྣམས་གནང་སྟོན་དང་བཅས་བདེ་བར་པོད་དུ་འབྱོར་ནས། རང་སོ་དངོས་བྱུང་པས་སྐར་གྱི་ལེ་ལན་དུ་གདན་ས་ར་ལུང་གི་ཅིས་ལེན་ལ་སྟེ། དེ་དུས་གདན་སའི་གཉེར་བ་འབྲུག་རྣམས་<42b> ཡིན་པས། ཁོང་གིས་དངོས་བྱུང་པས་བཟང་མི་བསམ་པར་ཤེས་ཏེ་ཅིས་སྟོན་བྱས་པའི་མཐར་ཐོས་ཏེ་སྤངས་ཐང་དུ་འབྱོར་ཞིང་། དེ་ཡང་སྟོ་འདིར་མགོན་གཉེར་གྱི་ཐོག་མར་ཨོ་ལོ་ལྷག་པོ། གཉེར་བ་གཡང་འཛིན། གཉེར་བ་ཨ་ཙོ། དེ་ནས་གཉེར་བ་འབྲུག་རྣམས་རྒྱལ་མགོན་གཉེར་དུ་བསྐྱོས་པས་བསྟན་པའི་འཕྲིན་ལས་པར་གྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ནས་སྒྲ་མ་དགོངས་པ་འདུས་པའི་སྐབས་ཆེན་^bདང་རིལ་སྐབས་གནང་བའི་དགོངས་པས། དཔོན་སྟོན་རིག་འཛིན་སྟེང་པོ་བཅས་སྤྱ་གྲོ་སྟག་ཆོང་ཕྱོགས་ལ་ཆེབས་བསྐྱར་གནང་། དེ་ནས་དབྱང་གཟིགས་ཆོ་རྒྱ་རལ་བྲག་འདི་སྟག་ཆོང་། ལུ་མོ་ལུག ། རྩོང་བྲག་ལ་སོགས་གནས་མང་པོའི་དཀྱིལ་དུ་འདུག་པས་མཆོག་ཏུ་དགོ་བར་དགོངས་ཤིང་། དེར་བྱོན་པས་ས་ཆ་དེ་སྒྲ་མ་རྒྱ་རལ་པ་ཆོའི་ཡིན་འདུག་པ་བཞིན། ཁོང་གིས་ཀྱང་དད་པས་ཆོས་གཞིས་སྤྱ་འབྲུལ་བ་དེར་བཞུགས་སྐར་པའ། གཞི་བདག་རྒྱ་རལ་མགོན་པོས་བྲག་གྲང་འབྲུལ་བ་བཞིན་འཆལ་ནས་སྤྱ་ལུང་རྒྱའི་མགོ་ཞབས་ཐམས་ཅད་མངའ་འབངས་སྤྱ་བུལ། དེ་ཉིད་དུ་སྟོ་འབྲེའི་བརྟག་པ་ས་ཆོག་སྤྱ་གོན་བགེགས་བསྐྱད་ནས་བརྩམས་ལུགས་གཉིས་འཁོར་ལོ་སྐྱར་བའི་པོ་བྲང་གི་གཞི་གཏིང་ཞིང་། དེ་ལ་གདན་ས་ཆེན་པོ་འབྲུག་རིན་ཆེན་སྤངས་ཞེས་མིང་དུ་གནང་བ་དང་ལྟན་ཅིག ། སྒྲ་

^a ཆེད] *em.*, ཆེད A

^b སྐབས་ཆེན] *em.*, བསྐྱུར་ཆེན A

^c བསྐྱུར] *em.*, སྐྱར A

མ་དགོངས་འདུས་སྐྱབ་ཆེན་འེམ་སྐྱབ་བཅས་སྐྱགས་སྒོ་བ་ཆེན་པོས་མཛད། དམ་ཆས་སྒྲ་གྲིའི་འེམ་བྲུའི་
 རྒྱའི་བྲུང་པར་དང་ལྷན་མཆན་བཟང་པོའི་འོ་མཆར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ནི་ནམ་ཐར་<43a> ཆེན་མོར་གསལ་བ་
 བཞིན་ནོ།། མཐར་གྱིས་སྒོ་བ་དཔོན་བསྐྱའི་སྐྱབ་གནས་ཀྱན་གྱི་གཙོ་པོ་སྐྱག་ཆར་དབལ་ལྷག་ཏུ་ཁྱོན་ཏེ་གྲི་
 བ་ཡེ་རྩོམ་ལུང་པའི་བསྟེན་ཆེན་དང་། ཆེ་དབལ་ག་མེད་ཁྱོ་པོའི་ཉམས་བཞེས་སོགས་མཛད་པར་གཟིགས་
 སྤང་དང་ཁྱོན་རྒྱལ་ས་ཉགས་མཆན་ནི་བརྗོད་གྱིས་མི་ལང་སྟེ། ལུ་རུ་ཉིད་གྱིས། ལུ་རྒྱན་དང་རྟག་ཏུ་བཀའ་
 བཟོས་མཛད།། དེ་དང་སྐྱ་སྤང་བདེ་བ་ཅན་ཏུ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་སོ།། གཞན་ལང་། ལྷག་
 ཆར་དང་པོ་དར་ཞིང་བར་ཏུ་རྒྱད།། ཐ་མར་རྩོམ་འཛིན་བ་གཅིག་གིས་བདག ། ཅས་པས་ཀྱང་རྩོམ་ལུང་
 བསྟན་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལས་གཟར་ཆེན་དཔོན་པང་ལྷ་མོ་རྗེ་རྒྱལ་པོས་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ་སྤྱི་བར་ཀུན་རྩ་འབྲུལ་
 ཆེན་དག་དང་ཁ་ཞེ་མེད་པའི་བྱུག་ཕྱི་ཞུ་བས། རྗེ་ཉིད་ནས་ཀྱང་ཆོས་འཛིན་རྟེན་གང་ལའང་ཐུགས་སྙམ་སྟེ་
 གཞུང་། རིས་བར་སྤྱ་གྲེའི་དཔོན་གནས་ལུལ་སྟེགས་ཐམས་ཅད་དུ་བཅེ་བའི་སྟུན་གྱིས་གཟེགས་ཤིང་ཞབས་
 གྱིས་བཅག་བཞེན་པའི་རིང་ནས། དད་ཀྱས་གྱིས་མངལ་བྱུག་ཞུ་བ་དང་དངོས་པོའི་ཡོ་བྱད་འབྲུལ་བ་ནམས་
 ཀྱང་ཆོགས་ཀྱི་ཞིང་དུ་བཞེས་ཤིང་། རང་རང་སོ་སོར་དབང་ཆོས་བྱིན་རྒྱབས་འབྲེལ་བས་སྐལ་བ་བཟང་
 པོར་བྱས་ཏེ་གྲུ་རུ་རིག་འཛིན་སྟིང་པོ་དང་ཐབས་གཅིག་པར་སྤངས་ཐང་བདེ་ཆེན་པོ་བྱང་དུ་ཐེབས། མི་རིང་
 བར་རིག་འཛིན་སྟིང་པོ་སྟུ་ལའོར་དང་བཅས་པ་ཡང་རྟེན་བཀྱང་གི་ཞུ་བྱུན་སུམ་ཆོགས་པར་ཞུས་ <43b>
 ཏེ། རང་གི་བསྟི་གནས་ག་ལ་བར་ལེབས་ཞོར་བོད་ཀྱི་དཔོན་འགོ་ཁྲི་སྟུན་འདྲ་བ་ཆོ་ཡང་བཙོན་ལས་བཏང་
 སྟེ་གནང་སྟིན་དང་བཅས་བདེ་བར་སྟོན་པའི་བཀའ་འཛིན་མཛད་དོ།།

ཡང་རེ་ཞིག་སྟེ་བ་དབྱ་མཛད་པེ་པན་པས་དགོན་མཁར་སྟོད་གནས་ཀྱི་སྐར་མ་ལྟ་བུའི་སྟོན་
བདག་ཏུ་གཞིས་དང་བཅས་པ་ཡང་ཡུལ་འཛོན་ཏེ་ཐོད་སྟོགས་སུ་གནས་བཅའ་བས་ད་ལྟའང་ཡུལ་འཛོན་
པའི་སྤང་བ་ཟེར་བ་འདུག ། མགར་སའི་སྟོགས་ནི་དགེ་ལྡན་པས་བསྐྱར་སྟེ་དཔག་འཆགས་ཀྱིས་ཤི་བས་ད་
ཡང་ཡང་བྱས་ཤིང་། རེ་ཉིད་སྐྱ་མཆོམས་པ་བཞུགས་ལུལ་ཁྱུལ་ཁ་ཐོབ་སྟེ་རྫོང་དང་མི་ཆབ་ཀྱི་རིགས་ཆོ་

^a གྱི་ལ་ཡ] *em.*, གྱི་ལ་ཡ A
$$b_{5/2}] \text{ em., } \frac{5}{2} A$$

ཆེན་ལས་འབྲུ་ཞིང་བཅུག་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་བཞིན་སྤྱིང་བཞི་བཟང་པོའི་ལོགས་ལའང་པར་ཤི་ཚུར་འབྲེལ་ཁྲག་
དམར་ཅ་སྤྱོད་^aམང་དུ་འབྲུགས་པའི་མཐར་ཁྲུལ་བས་སྤྱིང་བཞི་གཡུལ་ཁྲུལ་རྫོང་ཞེས་བཏགས། གཞན་ཡང་
དེ་སྐབས་དར་དཀར་ནང་^bསོགས་མཐའ་འཁོབ་པའི་ཡུལ་པལ་ཆེར་དུ་ཡུལ་འཛོན་ཨར་བའི་ཆང་བྲས་ཏེ། དེ་
དག་དང་ཉེ་བའི་ཡུལ་གྲོང་ལས་འབྲུལ་ཆོང་བ་དག་ཀྱང་བརྟུང་ཞིང་། འཕྲོག་བཅོམ་བྱེད་པས། རྗེ་ཉིད་ཐབས་
མཁས་ཀྱི་མཛད་བཟང་དཔའ་རྩལ་བ་མདའ་མདུང་མཆོན་ཐོགས་མང་པོ་བཏང་སྟེ་རི་དང་ནགས་ཆལ་བྲག་
གཡང་དག་ཏུ་སྐྱལ་ཞིང་བཤལ་བས་ཆར་བཅད་དེ་ཡུལ་སྤྱོགས་བདེ་བར་བྱེད་པའང་མང་ངོ་།།

ཡང་ས་པོ་བྱི་ལོའི་སྐབས་ཤིག་ཏུ་བོད་ཀྱི་ཡར་ལྷ་<44a> ཤམ་པོའི་ཡུང་བསྟན་ལས། རྒྱ་རོའི་
སྐུལ་བ་དག་དབང་རྣམ་ཁྲུལ་གྱིས། ལྷ་སྟོན་སྤྱོད་འབྲས་བཞི་ཡི་སྟོ་དག་ནས། སྤང་སྤྱིད་ཁམས་གསུམ་
དབང་དུ་སྦྱད་པ་ལ། འདྲེན་ཚུང་བོད་ཀྱི་བརྟན་སྲ་ག་ལ་འགྱུར། ཁབ་ཆེན་དག་ལ་གད་བདར་མཁས་ན་
ཡང་། དན་སྒྲགས་དུག་མདའ་བརྟེན་བ་ག་ལ་སྤྱིད། འཛིག་རྟེན་ལྷ་ལ་གསོལ་མཆོད་རེམས་ན་ཡང་། ཡེ་
ཤེས་ལྷ་ཡི་བཀའ་ཆད་ག་ལ་བརློག། སྤྱིང་མཁའ་གས་པ་དོ་རྗེ་བ་ལམ་ལ། མཆོན་ཆུང་ཡང་འཛིགས་པ་
ག་ལ་སྤྱིད། ཐུན་བྱ་ཚུང་གི་དམག་རྣམས་སྤྱིང་རེ་རྗེ། དགེ་བྲས་སྤྲིག་བྲས་མི་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་།
བསད་ཀྱང་རན་སོང་གསུམ་དུ་ག་ལ་གཏོང་། རོ་རྗེ་འཆང་ཉིད་ཡིན་ངེས་དཔུ་བསྟུང་བཞེས། སྤང་གི་ལོ་ལ་
འགོང་པོ་སྟན་དགུ་པོ། སྟོན་ལམ་དབང་གིས་ཐམས་ཅད་སྟོལ་བར་རུས། བག་གི་ལོ་ལ་ཁྲུལ་སྐས་སྤྲགས་
རྗེ་སྟུར། སྐལ་ངན་བོད་འབངས་མི་རྣམས་སྤྱིང་རེ་རྗེ། ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར། བོད་འབངས་སྤྱིའི་ལས་ངན་
ཐོག་ཏུ་བབས་པས་འགལ་བ་ས་སྤང་གི་ལོར་ནང་སོ་ཨུལ་དགེ་ལྡན་པའི་དཔུང་ཆེན་གཉིས་པ་དམག་
དཔུང་སྐུ་མ་ལས་ཀྱང་སྟོབས་ཆེ་བ་བརྟུངས་ནས། སྤྱོགས་དང་མེའི་འབྲུལ་འཁོར་མང་པོས་རྒྱ་བ་གསུམ་
བཞིའི་བར་དུ་གཞོད་གང་ཚུགས་སྐྱེལ་ཡང་། དགོངས་འདུས་ལས་བཤད་པའི་ཁྲུལ་ཆེན་བཞིའི་མཐོ་
འཛུགས་མཛད་པས་གཞོད་མ་ཚུགས་པའི་ཁར། དམག་རྣམས་བྲོས་མ་སྐབས་སྲ་ལོག་བ་ན། ཆོས་སྤྱོད་དང་
སྟེ་<44b> བརྟུང་རྒྱུད་བསྐྱལ་བའི་རྣམ་པས། བོད་ཀྱི་སྤང་ཤུལ་རྣམས་ལ་ཁོང་རང་ཆོས་མ་བཅུགས་པས་
སྟོ་བར་དུ་དུད་སྤྱིན་ཆེན་པོ་གཡོས་ཏེ་འབྲུག་པའི་དམག་གིས་གདོང་དུ་སྟེབ་འདུག་ཅེས། བརྟུང་ཆེན་པོ་

^a ཅ་སྤྱོད་] *em.*, ཅ་སྤྱོད་ A
^b དར་དཀར་ནང་] *em.*, ད་དཀར་ནང་ A

ཐོག་ནས་ཐོད་དམག་དབྱང་ལས་དུ་མ་ཚུད་པ་ལྟ་བུར་གཅིག་ལ་གཅིག་ཐོག་ནས་ནས་འབྱེལ་བཞིན་དུ་གོ་
མཆོན་དང་རྒྱགས་ཕྱེ་ཐམས་ཅད་སྦྱར་ནས་མགོ་པོ་འགས་པ་ཅམ་དུ་བྱོས་པར་གྱུར། གོ་ཁབ་མེ་མདའ་ལ་
སོགས་པའི་མཆོན་ཆའི་འབྲུལ་བ་སྟོབས་ཆེན་ཕྱག་མཛོད་དུ་འབྱོར། དམག་དཔོན་དང་མྱིང་དཔོན་ཐམས་
ཅད་བཙོན་དུ་བཟུང་། གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་དགའ་སྟོན་ཆོས་སྦྱོང་གི་གཏང་རག་ཆེན་པོ་མཛད་
དོ། དེ་ནི་མགོན་པོའི་རྒྱུད་ལས། དཔལ་ལྷན་ནག་པོ་ཆེན་པོ་ནི། འདིས་ནི་ལྷ་མིན་འདུས་པ་ཡི། གཡུལ་
ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན། ལྷ་མིན་སྡེ་བརྒྱུད་མ་ལུས་པས། མཆོད་འོས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན། ཅེས་
དང་། རྗེ་ཉིད་རང་གིས་ཀྱང་། བདུད་དབྱང་འཛོམས་པའི་དཔའ་བོར་། ང་ཅུས་བསྐྱོག་པའི་མཐུ་ཆེན་སྟེ།
ཞེས་བཀའ་སྩལ་བ་ལྟར་རོ། དེ་ཡང་རྗེ་ཉིད་ནི་ཕྱི་ལྟར་མི་བསུན་དག་སྡེ་འབྲུག་མཁན་གྱི་རིགས་ལ་ཆེར་
གཏུམ་ཁོས་ཤིང་འབྲུགས་པའི་རྒྱལ་བསྟན་ཡང་། ཅན་དུ་སྦྱིང་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པས་བོད་ཀྱི་དཔོན་
པོ་བཙོན་དུ་ཚུད་པ་ཐམས་ཅད་གནང་སྦྱིན་དང་བཅས་རང་ལུལ་དུ་གཏོང་བར་མཛད་དོ།

དུས་དེའི་ཆེ་སྐྱེ་ཞབས་སྦྱངས་ཐང་དུ་མགོན་མངས་སྐྱབ་མཆོད་ཆེན་མོ་ཐོག་<45a> མར་
འཇུགས་པ་དང་བསྟན། སྡེ་མིད་དབུ་མཛད་ཆེན་མོས་རང་གི་པ་འོར་སེལ་སྟན་རྒྱ་མོ་རྩ་བརྟུང་མ། ད་ལྟ་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟོའི་ཕྱོགས་ན་རྒྱས་པའི་མཆོད་རྩས་སུ་ཡོད་པའི་དྲུང་དཀར་གཡས་འབྱེལ་སོགས་འབྲུལ་
བར་བྱས་སོ། དེར་མགོན་པོ་ལྷ་མངས་སྐྱབ་མཆོད་ཆེན་མོ་གྲོལ་ནས་རྩལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤར་ལས་
མདངས་ལྷག་པར་གསལ་བ་སོགས་རྟགས་མཆོན་བཟང་ཞིང་། གཙོ་བོའི་སྐྱབ་ཐོད་ལ་རྗེ་མི་བམ་ཆོས་རྒྱལ་
གྱི་དབུ་ཐོད་དང་། མགོན་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་སོ་སོར་སྐྱབ་ཐོད་ཁྱད་ཅན་ཡོད་པའི་ཐོད་པའི་བདུད་ཅི་རྣམས་
འཁོལ་ཞིང་ལྷ་འཕྲེང་ཟེགས་མ་འཛོར་བཞིན་དུ། རྗེ་ཉིད་ནས་ཞབས་འཕྲིང་དུ་གནས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གནང་
སྟེ་སྐལ་བ་ཤིན་དུ་བཟང་པོར་བྱས་ཤིང་། ད་ཕྱིན་ཆད་དཔལ་འབྲུག་པའི་བསྟན་པ་ལ་པ་རོལ་གྱི་གནོད་པ་
མེད་པ་ཡར་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བའི་ཞལ་བཞེས་ཀྱང་གནང་རོ། དེར་ཕྱིས་ནས་དགེ་ལྷན་པའི་དམག་ཡོང་མི་
ཅུས་སམ་ཞུས་པས། ཆོད་མེད་པས་ད་རྟུང་ཡོང་། རེད་རང་ལ་གནོད་ནི་མི་རྩུགས། ད་བྱུང་ན་གོ་མཆོན་
གྱིས་ལངས་པ་འདུག་པས་རྩ་གོས་དར་རང་དགོས་རྒྱ་ཡིན་གསུངས་པ། འཕྲལ་བཞད་གད་རྒྱལ་དུ་གསུངས་
ཀྱང་ཕྱགས་ལུང་བསྟན་ལྟར་གྱུར་ཅིང་། སྐབས་དེ་དང་སྡེ་བར་གྱི་དམག་ཁ་ལ་ཤི་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ། བྱེ་
བ་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཕྱག་ལས་ཚོལ་བ་ཆེན་པོས་ལྷ་བརྒྱུད་དང་བཙོ་ལྷའི་སྐྱེ་བར་ངོ་མཆར་ཅན་སྐྱབ་ཅིང་ཕྱག་རྩ་

གནང་བས་ཉིན་མཆོན་སྤྱེལ་བའི་བཙོན་འགྲུས་ཆེན་<46b> མོའང་མཛད་དོ། དེར་ཐུགས་དམ་གྱི་བ་
མཆོད་རྟེན་གྱི་ཐུག་ལས་ལ་བར་ཆད་སེལ་ཞིང་སྤྱང་འཁོར་གྱི་རྟེན་དུ། གཟུངས་པ་རྣམས་ལ་ལྷ་རྒྱན་རིན་པོ་
ཆའི་སྐྱ་འབྲུག་ཉེར་ཕྱོན་མ་གནང་ཞིང་། དགོངས་འདུས་ལས་བྱང་མེ་རྟོག་འཕྲུང་མཛེས་ཆོག་ཁྲིགས་ཁྲིར་
བདེ་བཞོད་པ་བར་གཅོད་གཡུལ་རྒྱལ་ཞེས་པའི་གསུང་རྩོམ་མཛད་ནས། ལྷ་རྒྱན་ཆེས་བཅུའི་མཆོད་པའང་
བཞུད་དུ་སྤྱེལ་རྟོ།

གང་གི་ཆེ་རྒྱུ་ཉིད་རྒྱ་ཕྱེད་ཆབ་ཆོན་ལ་ཐེབས་ཞོར་རྩ་སྤྱངས་སྤྱག་པོའི་ཁྲིས་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་
ནས། འབྲུའོར་ལ་སོགས་པའི་དངོས་སྤྱད་དཔག་མེད་འབུལ་ཞིང་ཆེ་དབང་གིན་རྒྱབས་གྱི་འབྲེལ་བ་བཀའ་
དེན་དུ་སྤྱེལ། རིས་པར་ཚུ་ཆུའི་རྩེ་དུ་སྐྱེད་ལ་བཞེན་པའི་ཆེ་ཐུགས་དམ་འོད་གསལ་གྱི་ཉམས་ལ། གུ་རུ་
པ་རྒྱ་ཉིད་གྱིས་བྲག་ཉི་ཁྲ་ཁ་སྤྱོར་གྱི་བར་དུ་ཆེ་ཆུའི་སྐལ་བ་ཡོད་པའི་ལུང་བསྟན་དང་གིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་
གནང་བ་ཐོབ། ཅི་ཞིག་ན་ཞབས་འབྲིང་དག་དང་བཅས་ཐེབས་ཤིང་བཅའ་བ་ན། གང་ན་ཡོད་དགོངས་རྩོམ་
ཆེན་པོའི་ངོས་དག་ཐུག་མཛུབ་གྱི་གས་པའི་རྩེ་ནི་ད་ལྟའང་གསལ་པོར་མཛུབ་ལུལ་དུ་སྤྱང་ངོ་། སྤྱར་
སྤྱངས་ཐང་འཁོར་ལོའི་མགོན་གྱི་མོ་བྱང་དུ་ཐེབས་ཏེ་བདེ་བར་བཞུགས་པ་ལས། དེ་ཡང་ལུགས་གཉིས་
བསྟན་པའི་འཕྲིན་ལས་གྱི་ཁྱུང་ཐུག་པོར་དུ་བཞེས་པའི་ཆུལ་ཐུགས་དམ་གྱི་རིས་པ་དག་ནི་བརྗོད་གྱིས་མི་
ལང་ཞིང་། གཙུ་མོར་བསྟན་ཅ་དགོ་འདུན་གྱི་སྤེའི་འདྲིན་སྤྱོད་སྤེལ་བ། རོན་གཉེར་གྱི་བྲ་བུ་སྤོབ་ཆོལ་དབང་
བཀའ་ཆོས། བསྐྱེད་རྩོགས་ཆོ་<46a> གའི་རྣམ་གཞག་གར་ཐིག་དབྱངས་གསུམ། ཡི་གེའི་འབྲི་སྟོག་
དཔེ་ཆ་པར་བརྗོད། ལྷ་ཁང་མགོན་ཁང་གསར་བཞེངས། བཀའ་འགྲུར་དང་ཐུག་དཔེའི་གཅེས་སྤྱོད།
ཐུགས་སོ་སོའི་རྩོང་ཁ་དང་ཆོས་གཞིས་བཅད་བ། བོད་དམག་སོགས་ཕྱིའི་དག་འདུལ། རང་གི་གཉེན་སྤྱོད་
དང་ཐུགས་གཉོགས་ཆོའི་བསྐྱེད་སྤོབ་མེལ་ཆོ། འདྲིན་རྟེན་པའི་ཟས་ཞོར་ཡོང་སྟོ་ཐམས་ཅད་དགོན་མཆོག་
མཆོད་པའི་རྒྱར་བསྟོ་བ། བསྟན་དག་གཡུག་པ་ཅན་གྱི་རིགས་ཐབས་དང་མངོན་སྤྱོད་གྱིས་སྟོ་ནས་ཆར་
གཅོད་པ་སོགས། མདོར་ན་སྟོ་ཁྲིམས་མེད་ལ་ཁྲིམས་དང་རྩ་ལུང་མེད་ལ་ལུང་འདོགས་ནས་པན་བདེའི་
ལམ་བཟང་མཆོག་ལ་འགོད་པའི་མཛད་པ་དེ་དག་གི་གོ་རིམས་ཀྱང་ཉིན་གཅིག་གཉིས་སོགས་མ་ཡིན་པར།

^a རྩོང་] *em.*, རྩོང་ A

^b ཐུགས་] *em.*, ཐུ A

རྟག་པ་རྒྱུན་གྱི་འཁོར་ལོར་འཕྲིན་ལས་བཞིའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་དུས་གཅིག་ལ་སྐྱུར་བ་ཡིན་པས་ན། རྗེ་འདིའི་
མཛད་པའི་བྱ་གཞི་རྗེས་མཐའ་དང་གངས་ནི་སྤྲུལ་གྱི་ལུས་ལས་འདས་པས་དེས་པར་གཏན་
ཆོག་སྤྲུལ་དཀའ་འོ།

དེ་ཚུལ་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་། དེད་རང་འབྲུག་པ་ཟེར་བའི་ཆོག་འདི་མ་ཐོད་པར་བརྟེན་སྤྱིད་ཆོས་དང་
སྤྱོད་ལས་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་གསུང་བ་དང་། དེད་འདིར་བྱེ་བ་མཆོད་རྟེན་གྱི་ལས་གཞི་ཆེ་བས། དབུ་མཛད་
དང་བྱང་དམ་ཆོས་ཁྱེད་གཉིས་ཀྱིས་བྱི་ནང་གི་སྤྲིག་རྣམ་གཞག^a་དང་། རྟེན་མཆོད་ཆས་སྤྲུལ་གཞིགས་
རྣམས་ཉམས་པ་གསོ་ཞིང་གསར་བསྐྱབ་བྱ་བ་སོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆེན་པོར་བགྱི་དགོས་ཞེས་
བཀའ་སྤྱུལ་བ་ལྟར་རོ། དེ་ཡང་དུས་ཀྱི་དམ་བ་<46b> དེར་བདག་ཅག་གི་སྤྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་
ངག་གི་དབང་པོ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཞབས་ཉིད་ནི་ཁ་བཞི་སྟོའི་རྒྱལ་ཁམས་སྤྱོད་མ་ཟད་ཁམས་གསུམ་ས་
དགྲར་བཅས་པ་དབང་དུ་འདུ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་མཛོད་པར་གཞིགས་པས། གང་གི་སྤྲུགས་གསར་བའང་བདེ་
ཆེན་དཔྱིད་གྱི་རོལ་ཅེས་དུས་འདའ་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུས་ན་རྒྱལ་སྤྱོད་མཆོད་སྤྱོད་ཡང་མཆོད་དཔའི་གཞི་འོད་
རབ་དུ་འབར་ཞིང་གསེར་གྱི་ལྷག་མ་ལྟ་བུའི་ཞལ་རྒྱལ་སྤྲུགས་ཀར་འབྲིལ་བ། དུག་གཡས་པའི་མཐོ་པོར་ལ་
དུང་དཀར་གཡས་འབྲིལ། ཆོམས་ལ་ཐུབ་པའི་སྐྱུ་དང་བྱང་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན་རང་བྱོན་གསལ་ལ་དོད་པ་ཡོད་
ཅིང་། ལན་ཅིག་གསར་བའི་རྗེ་རྗེའང་དེའི་བསགས་ཚུལ་དུ་སྟོས་པ་ལས། མཐར་དཔལ་མགོན་ཡབ་ཡུམ་གྱི་
སྐྱུ་རང་བྱོན་དུ་འཕྱོན་པའི་ཚུལ་དང་། དབུ་སྐྱུ་རེ་རེ་ལའང་དཔའ་བོ་དང་མཁའ་འགྲོ་བྱེ་བ་འབྲུམ་སྤེས་འབྲིལ་
ཞིང་། སྤྲུལ་གྱིས་རྟ་རྩའི་བྱ་གཡུ་པ་ཐ་མོའང་གཞིགས་ཤིང་པ་རོལ་གྱི་སེམས་རྒྱུད་སོགས་དུས་གསུམ་ས་ལེར་
མཁྱེན་པའི་སྤྱི་བ་བྲལ་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྤྱང་པོ་ཅན། བར་བར་དུ་ཞལ་གྱི་སྟོན་ནས་འོད་ཟེར་སྤྱོད་ཆོགས་འཕྲོ་བ་
སོགས་མཆོད་འོས་རྒྱ་མཆོའི་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱིས་མཛེས་བཞིན་པར། སྤངས་ཐང་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་པོ་བྲང་དུ་
འདྲིགས་བྲལ་སེང་གའི་ཁྲི་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བྱ་གཞི་བཅིངས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་བཞུགས་པར་སྤྱང་
ལ། རྗེ་སྤྱད་དུ། དཔའ་བོ་ཆེན་པོ་གར་སྤྱེས་པར། སུན་སུམ་ཆོགས་དོན་འབྱོར་གྱུར་ཅིང་། དོན་གྲུབ་
ཆོགས་ཀྱང་འབྲུབ་པ་<47a> ཟླ། ཞེས་དང་། བྱོགས་བཅུ་ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་པར། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
མཆོད་ལེགས་པར་འཇུགས། ཞེས་པ་ལྟར། དེའི་ཆེ་དཔལ་འབྲུག་པའི་བསྐྱེད་པ་ཡར་ལྷན་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་

^a སྤྲིག་རྣམ་གཞག] *em.*, སྤྲིགས་རྣམ་གཞག A

པའི་ལེགས་སོ་བཟའི་ས་ཞལ་དཀར་འབྲུལ་བ་ལ། རོག་མར་གངས་ཅན་བསྐྱན་པའི་བྱེད་པོ་དཔལ་ལྷན་ས་
 རྒྱ་བ་སོགས་དབྱུག་གཅོད་གི་ཁྱ་དཔོན་སྤྱེ་བོའི་ཆོགས་དང་། མངའ་རིས་དང་མདོ་ཁམས་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་
 དད་འབྲུལ་མང་པོ་རིམ་བས་འོང་ཞིང་། རྒྱ་རྩ་ཁའི་རྩ་ཇོ་བོ་རྒྱ་རྩ་ལ་ཉས་ཀྱང་འབྲུལ་ཆེན་གཉིས་བ་ཕྱལ་
 ཞིང་། བྱིས་སྤྱི་མཆོམས་སྐབས་ལའང་འབྲུལ་ཆེན་གཉིས་ཆེ་བ་ཕྱལ་བ་ཡིན་ནོ།། གཞན་ཡང་རྒྱ་གར་དང་།
 བལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་དག་ནས་ཀྱང་ཐུད་དུ་ཤིང་གི་སྤྱིས་འབྲུལ་ཆེན་དང་བཅས་པའི་རྒྱལ་མང་པོ་བརྗོད་ཀྱིས་མི་
 ལང་བ་དང་། བྱང་པར་སྤྱན་རློངས་ཁ་བཞི་ལྟའི་རྒྱལ་ཁམས་འདིའི་ཤར་ཕྱོགས་གནས་འཁོར་ལོ་ཅིབས་
 བརྒྱད་ཀྱི་འོག་ཁ་ལིང་གཏུང་ཆོད་རྒྱ་མཆོམས་ལས་བཞུལ་བ་ཚུན་ཆད་ནས་དང་། ལྟོ་བཟའི་ས་རྟགས་
 བརྒྱད་དར་དཀར་ནང་ཞེས་པའི་ཡུལ་ནས། རྒྱ་རྩ་བ་རྩ་ཇོ་དང་། རྒྱ་གར་བྱེ་མ་སྤྱིང་གི་བར་ནས་དང་། ལུ་བ་
 རིན་ཆེན་སྤྱ་བ་དུན་སྤྱངས་པའི་བང་མཛོད་པག་རི་རྩ་ལིང་ཁ་ཚུན་ཆད་ནས་དང་། བྱང་བཟའི་ས་མཐོང་སྤྱོན་
 ནས་དབྱུག་གཅོད་དུགས་གོང་མདོ་ཁམས་རྒྱ་ནག་པོའི་བར་གྱི་བྱང་ལོར་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་སོགས།
 རང་རང་སོ་སོའི་ཡུལ་ཕྱོགས་ན་ཡོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་འབྲུལ་ཆེན་རིས་སུ་བཅད་པ་ལོ་དང་རྒྱ་བའི་བར་དུས་
 དུས་སུ་^{<47b>} བརྒྱ་འབྲུལ་དང་སྤྱོད་འབྲུལ་ཆེན་པོ་དག་འབྲུལ་བའང་བྱས་སོ།།

སྐབས་དེར་གདན་ས་སྤྱངས་ཐང་གི་ཕྱགས་བྲེལ་ཞལ་བཀོད་ལེགས་པར་གནང་སྟེ་གསོལ་ཐབ་
 བེབས་པའི་འབྲོན་ལམ་འབྲུག་འཕྲིན་ལས་སྤང་ནས། རྫོ་སྤྱོད་ལར་མ་འོངས་^a འགྲོ་བའི་དོན་དུ་རྫོ་བའི་ལོགས་
 ལ་ཞབས་རྗེས་གསལ་པོ་བཀོད་དེ་བཟའི་ས་ཆོས་རྫོང་དུ་ཕེབས། དེར་རྒྱལ་བ་ཆེ་དང་ཡེ་ཤེས་དཔག་རྩ་
 མེད་པའི་སྤྱི་འབྲུམ་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་དང་། ཆེ་དཔག་མེད་ཀྱི་སྤྱི་མཆོད་ཆེན་མོ་ཆེའི་གཟུངས་འབྲུམ་
 ཐག་མང་པོ་བརྒྱས་པའི་རྒྱན་དང་། ལྷག་པར་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་གཙོ་མ་^b གནང་བའི་གཟུངས་བྱ་ལྗེའི་རྩལ་
 རྩལ་ཆོན་གྱིས་བཞེངས་ཏེ་ཁྱོམ་དབང་དུ་བསྐྱར་ནས། ལོ་ལྟར་གྱི་བྱ་རྒྱུད་འབྲུམ་གཉེར་མང་པོའི་རིགས་
 དང་། རྫོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་སྤྱི་མཆོད་སོགས་དེ་ལོ་ནས་རྒྱ་དུས་ཀྱི་དེས་བ་བཅས་འཛུགས་བ་དང་། གཞན་
 ཡང་དབང་བཀའ་ཆོས་སྤྱི་གསུང་ཕྱགས་རྟེན་སོགས་དགེ་བའི་ལས་ལམ་དཔག་མེད་མཛོད་པའི་ཞོར་ལ་
 ཕྱོགས་མཐའ་དག་གི་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་འདུས་པའི་དར་འབྱར་གཏམ་སྟན་ཞལ་དཀར་བཟའི་ས་ཡར་

^a མ་འོངས། *em.*, མ་འོང *A*
^b རྒྱིག་ཚུམ། *conj.*, རྒྱིག་ཚུམ *A*

པེང་གས་པལེས་བཞིན་དུ། རྩོན་ཉིན་མཆོན་མཉམ་དུས་དང་བསྐྱེད་བདེ་ཆེན་ཕུག་དང་སྤྱང་རི་ཟམ་པ་ནས་
སྐྱལས་རི་བདུད་འདུལ་པོ་བྱང་གི་མགོན་ཁང་དུ་མཆོད་བསྐྱེད་བསྐྱར་གསེ་བྱས་པ་གནང་ཞིང་། བྲག་རྩ་
མཁྱིན་རང་ཁྱོན་གྱི་སྐྱུབ་གནས་རྩ་མགོ་དང་དཀར་སྐེ་མཁུ་ཕྱང་སྤྱང་སོགས་པ་སྐྱུད་ནས། སྤངས་ཐང་བདེ་པ་
<48a> ཆེན་པོའི་པོ་བྱང་དུ་ལྷ་མིའི་ཁྲིམ་དང་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོའི་དཔུང་ཆོགས་ནག་པོ་རྩོང་གི་སྤ་སྐྱ་དང་
བཅས་ལེགས་པར་མཛད་དོ།།

[illegible]

^a དཀར་མེ] *em.*, དཀར་དཔེ *A*

^b གཏོར་ཀླུ་] *em.*, གཏོར་བཀླུ་ A

བཏབ་པ་ཡིན། དེ་གྲ་སྒྲོབ་ཆོ་ལ་དེད་རང་ནས་ཁོང་པ་ལ་དབང་ཆས་འདི་དང་འདི་མ་སོང་བས་འདི་དག་
སྒྲིན་དགོས་པ་ཡོད་བསམ་ཆོད་ཆོད་བྱས་བཤད་པ་མ་གཏོགས། དབང་བཀའ་ཆོས་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་
མཁན་རང་མེད་སོགས་སྤྱགས་བཅེ་བའི་ཞལ་གདམས་ཡང་གནང་བར་མཛད་དོ།

དེའང་ལྷན་སྐྱེས་སྐྱབ་ཆེན་གྱི་དགྲིལ་སྤྲད་ཅམ་ནས་ཇེ་ཉིད་སྐྱ་ལྷེམ་མེ་བ་ཡོད་པ་ལས་མཐར་གྱིས་
བསྐྱན་པའི་བྱ་བཞག་རིམ་སེལ་མཛད་དེ་ཚུ་ཤུའི་ཆབ་ཆན་ལ་ཐེབས། རྩོགས་འདུས་སྐྱེ་བོ་ཐོ་མའི་ཆོགས་
ལ་ཞལ་མཇལ་གསུང་ཐོས་གྱི་འབྲེལ་བས་བྱང་རྒྱལ་ལ་བཀོད་བཞེན་པའི་རིང་ནས་སྤྲར་གདན་ས་ཉིད་དུ་
བཞུགས་ཏེ། རྒྱ་བ་གཉིས་པའི་མར་ངོ་ལ་དཔལ་ལྷ་མའི་མདོས་ཆོག་གཏོར་བརྒྱག་གནང་བའི་ཆོགས་དབྱར་
ཐེབས་ཤིང་། དེ་བསྐྱན་གཞུང་མགོན་གཉིས་པ་འབྲུག་རྣམ་པ་ཡང་དབྱར་འགའ་དང་ལྷན་ཅིག་དར་དཀར་ནང་
ཚུགས་ཅིས་ལེན་དུ་སོང་བས། མི་རིང་བར་རྒྱལ་ཁམས་བདེ་འཇམ་དུ་བསྐྱར་བའི་དར་འབྱར་གཏམ་སྐྱན་
<49a> བཅས་པ་དཔལ་བདུད་འཛོམས་ཞབས་དང་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་ལྷན་རྒྱས་སུ་བཞུགས་པའི་སྐྱ་མདུན་
དུ་བསྐྱར་ཞིང་། ཚུལ་དེ་བཞེན་ཤར་བཟ་ཤིས་སྤྲང་དང་ཁ་ལིང་། ལུ་རྩ་ལིང་དང་པག་རི། བྱང་སྤྱིང་བཞི་
དང་ལ་ཡག་སོགས་རྩོགས་བཞི་མཐའ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དབང་དུ་འདུ་བའི་སྐོ་ལེགས་པར་དོད་ཅིང་ནང་
གསེས་གྱིས་ཞལ་དཀར་འབུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཐུག་དུ་འཕྱོར་བ་ཡིན་ལོ།

དེ་ཡང་དུས་གྱི་ཡང་མཐའ་འདྲིར་སྒྲོ་རོང་དུ་ཁོད་གདུག་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུད་འདི་ང་ཆེ་ང་གཤགས་སུས་
ཀྱང་གདུལ་བའི་སྐབས་མ་དུའེ་བ་ལ། ཇེ་ཉིད་ཐབས་མཁས་སྤྱགས་ཇེས་ལེགས་པར་བཏུལ་ཏེ་ཆོས་བཞེན་དུ་
རྒྱལ་སྤྲིད་སྦྱོང་བ་ལ། གཞན་དག་བསམ་ངན་སྦྱོར་རྒྱལ་སྤྲིག་དོག་གིས་རྒྱང་འཇུབ་སྟེ་སྦོ་དང་བོད་རྩོགས་
ནས། རྒྱ་མ་ཁག་ལྷ་དང་ཕྱེ་སྤྲིད་ཇེ་སྒྲོན་ཆོས་བོད་སྤྱགས་པ་རྣམས་བཀུག་སྟེ་དུས་ཀྱན་མནན་སྟེག་འཕང་བ་
ལ་སོགས་པའི་ལས་སྦྱོར་ཇེ་ཅམ་བྱེད་ཀྱང་། ཇེ་ཉིད་ཉིད་སྐྱུའི་བ་སྐྱུའི་ཁྱུང་ཅམ་ཡང་གཡོ་བར་མ་ལུས་པའི་
ཁར་ཁོང་རང་འཆི་བའི་རྒྱར་འཁྱར་བ་སྟེ། རྒྱ་མ་སྤྱགས་མཁན་ཞིག་གི་མི་ལམ་དུ། མི་ནག་པོ་བྱའི་མགོ་ཅན་
ཞིག་འོངས་ནས། ཁྱོད་ང་བོས་ནས་ཡོང་བ་ཅི་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་གདོང་ལ་མཆུ་ཐོག་ཞིག་བརྒྱབ་པར་སྤྲིས་
པས། སྤངས་ཤིང་གཉིད་སང་པ་ན་སྒོ་བྱར་དུ་ཁོའི་གདོང་པ་ཐམས་ཅད་སྤྲང་ཞིང་སྒོས་ནས་ཐབས་གང་གིས་
ཀྱང་མ་བརྒྱོག་པར་ཤི་བའི་རྒྱལ་དེ་ཀྱན་གྱིས་ཐོས་པས། གངས་ཅན་གྱི་<49b> སྤྱགས་པ་དང་བན་བོན་

ཐམས་ཅད་ནམ་ཤེས་རྒྱལ་ལས་འཛོལ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་མང་ངོ།། དེ་བས་ན་རྗེ་ཉིད་ལ་ཁྱུ་ཡིག་འབྲུལ་བ་དག་ལས་ཀྱང་། གྲུབ་གཉིས་ཐུགས་ལ་སྒྲིན་པའི་དྲག་སྒྲགས་ཀྱི།། ཏྲ་གདོང་མེ་མེ་འབར་བའི་གདངས་ཁ་ཡིས།། འཐུང་བར་མི་སྒྲོབས་བསྟན་དྲག་དྲག་ཅན་མཆོ།། སྒྲོང་གསུམ་འཛིག་རྟེན་གར་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།། དེ་ཕྱིར་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་ཀྱང་^aའམ།། མཐུ་སྒྲོབས་རྗེ་རྗེ་འཛིན་པ་གང་ཞིག་ཅེས།། སོམ་ཉིདའི་འཁྲིག་ལ་ཡུན་རིང་དབྱངས་བའི་མཐར།། ཆོས་རྒྱལ་ཁྱོད་ཉིད་ཁོ་ནར་ངས་པ་རྟེད།། ཅེས་པ་ལྟར། མ་རུངས་བདུད་དབྱང་འཛོམས་པའི་དཔའ་བོ་མཐུ་ཆེན་དག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཆོན་གྱི་དགེ་ལེགས་མཛོན་པར་གཡོ་བས། ད་དུང་ཡང་སྟིགས་མ་ལུང་དུས་འདི་གསར་བ་འོག་མིན་གྱི་ཞིང་དུ་བསྐྱར་བའི་བྱིན་རྒྱལ་ཐེལ་རྒྱན་མི་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་འདིའོ།།

གང་གི་ཆེ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་གནས་ཀྱིས་རྗེ་ཉིད་རིམ་གཉིས་རྣམ་འབྱོར་ལ་བཞུགས་ན་མཐའ་དམག་བསྐྱོག་ཅིང་བསྟན་པ་འཕེལ་རྒྱས་ཡོང་བའི་ལུང་གིས་བསྐྱེད་ཞིང་། དཔལ་མགོན་ལྷན་དཔལ་ཆོས་སྤང་བྲེགས་པ་སྟེ་བརྒྱུད་ཆོགས་དང་བཅས་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་པར་བརྟེན། རྗེ་ཉིད་དབྱང་གདངས་ར་བརྒྱུད་དུ་ཕེབས་ཤིང་ཐུགས་སོ་ཡོས་ལོ་རྟོར་རྒྱ་གསུམ་པའི་ཡར་གྱི་ཆོས་བཅུ་ལ། བདག་ཅག་གི་སྐྱབས་མགོན་རྒྱ་མ་ཞབས་དུང་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་སྐུ་མཆོམས་ལ་བཞུགས་པའི་སྐལ་བས་དེར་བཀའ་གནང་ལ། ད་ལས་ཕྱི་ནང་གི་བཀའ་^a<50a> རྒྱུན་ལས་འཛིན་རྣམས་དང་། བྲ་ཆང་གི་གནས་བརྟན་དབྱ་མཛད་ཆོས་ཁྲིམས་སོགས་ཆེ་བཞེས་དག་དང་། བྲ་པ་དམངས་མ་སོགས་སྤྱི་སྟོན་ཐམས་ཅད་ལ་ངེད་རང་ངོས་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་ཁམས་ཀྱིས་མི་སྟོབས་འདུག་པས། དབྱ་མཛད་ཁྱོད་ཀྱིས་སོ་སོ་ལ་དེ་ལུགས་བཀོད་འདོམས་བྱེད་པར་བྱེད་དགོས་ཞེས་བསྟན་པའི་བྲ་བ་སྤྲ་རགས་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་སྟོན་ཞིབ་ལ་རྒྱས་པ་དང་། འདས་མ་འོངས་གི་ལོ་རྒྱུས་མཐའ་རྒྱས་དང་བཅས་པའི་ཞལ་ཆེམས་ཞིབ་པར་སྐལ་ནས་སྐུ་མཆོམས་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་ལ་བཞུགས་སོ།།

དེ་ནས་སྐུ་མཆོམས་ནང་གི་བྱེད་དགོས་ཐམས་ཅད་དུང་དམ་ཆོས་པས་མཛད་གནང་བ་དང་། ཕྱིའི་སྤྱིག་རྣམ་གཞག་ཆོས་འཛིག་རྟེན་གང་ལའང་སྟེ་པ་དབྱ་མཛད་རང་གིས་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་ནས། ལོ་ལྔའི་

^a བསྐྱེད་ཀྱང་] *em.*, བསྐྱེད་ཀྱང་ A

རིང་ལ་ཆོས་བཞིན་རྒྱལ་གྱི་དབུ་བཞུང་ས་པས་དེར་སང་གི་བར་དུ་སྡེ་བ་དབུ་མཛད་ཆེན་མོའི་སྤྲི་ག་ནས་གཞག་
ཅེས་ཀྱན་གྱིས་མིག་ལྟོས་དཔེར་བྱེད་པ་འདི་བྱུང་བ་ཡིན། སྡེ་བ་རང་གིས་ཀྱང་། བྱ་བྱེད་ལ་རང་འདོད་མ་
འཁྲིལ་ན། འཕྲུལ་སྤྲི་ག་ཀྱང་ཕྱག་ན་དགོ་བ་ཡོད། ཟེར་སྟེ་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་རང་ནས་མ་བྱེད་ཅེས་
གསུངས་ན་མ་གཏོགས། གཞན་སྤྲི་ག་ལ་བ་བྱུང་མི་ཉན་ཐག་ཆོད་ཡིན་ཟེར་བཀའ་ཁྲིམས་དམ་པོར་བསྐྱམས་
པས་སྟོའི་ཕྱོགས་འདི་དག་ཀྱན་མོ་གསེར་ཁུར་གྱི་ལུང་པར་བསྐྱར་བ་དང་། དེ་ལས་རིམ་པར་སྐྱུངས་ཐང་
<50b> རྩོད་དཔོན་ལ་བད་དཀར་རབ་རྒྱས། དབང་འདུས་པོ་བྱང་དུ་ཆོས་རྩེ་ནས་མཁའ་རིན་ཆེན། བཟ་
ཤིས་ཆོས་རྩོད་དུ་ཨུའུ་ཆེ་རིང་། རིན་ཆེན་སྐྱུངས་སྤྱི་སྒར་ཆོས་རྩེ་ལ་སྟོན་པ་བསྟན་འཛིན་འབྲུག་གཞགས།
ཆོས་འཁོར་རབ་ཅེའི་སྤྱི་སྒར་མི་འབྱུར་བརྟན་པ། དར་དཀར་དུ་དཔོན་སྟོན་བསྟན་པ་འཕྲིན་ལས། གཞུང་གི་
མགོན་གཉེར་གཡང་འཛིན་སོགས་སྤྱི་ལྟར་བསྟན་པའི་འཕྲིན་ལས་པ་རིམ་བྱོན་རི་སྟེན་ཅིག་དང་། བར་
བསྟན་ཅ་དགོ་འདུན་སྟེའི་མཁའ་པོར་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་བད་དཀར་འབྱུང་གནས་ལ་སོགས། ཆོས་སྤྲི་ཉི་
ཟླ་བྱུང་དུས་ལས་ཡོལ་བ་མེད་པར་ཤར་བས་སྟོན་སྟོངས་སྟོའི་ཕྱོགས་སུ་བུན་ཆོགས་སྡེ་བཞིའི་ལང་ཆོ་
རྩོགས་ལྷན་རོ་མར་སྟོད་པའི་ཚུལ་འདི་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟར་ལྷན་པ་མགོན་སྤྲི་ག་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་རིམ་གཉིས་ནས་འཕྱོར་ལ་བཞུགས་པའི་རྟེན་འབྱུང་
བཟང་པོའི་གཤིས་ལས། ཆོས་རྩེ་འབྲུག་པའི་བསྟན་པ་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་སྤྲི་གས་མཚན་མཐའ་
དབུས་མེད་པར་རྒྱས་ཤིང་དར་བ་ནས། གདན་སའི་གཙོ་བོ་ནི་སྐྱུངས་ཐང་བདེ་ཆེན། ལུགས་རི་བདུད་འདུལ་
པོ་བྱང་། དབང་འདུས་ཆོས་ཀྱི་པོ་བྱང་། རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་བཟ་ཤིས་ཆོས་རྩོད་། སྤྱི་ལྟར་རིན་ཆེན་སྐྱུངས།
ཆོས་འཁོར་རབ་བརྟན་ཅེ། དར་དཀར་བཟ་ཤིས་ཡང་ཅེ། མགར་ས་བཟ་ཤིས་མཐོང་སྟོན། སྤྲིང་བཞི་གཡུལ་
རྒྱལ་རྩོད་ལ་སོགས་དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལུགས་གཉིས་འཁོར་པོ་བསྐྱར་བའི་པོ་བྱང་། མ་འདྲིས་པའི་
སྤྱི་འགྲོ་མཐའ་དག་ལ་<51a> བན་བདེ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་སྟོན་གསར་དུ་བྱེ་བའོ། དེ་ཡང་གཙོ་བོར་དབུས་
གཞུང་གི་སྤྲིན་བདག་ཆོ་ཆེན་བརྒྱད། ཐེད་དར་ཐེག་བཅུ་གསུམ། དཔོན་མཁར་སྟོད་མཁར་སྟོད། ཤར་ཆོ་
བརྒྱད། ཅེ་རག་དུམ་བྲ། སྤྱི་ལུང་ཆོ་དར་བརྒྱད། ལྟོ་དཔག་བསམ་ཁ། དར་དཀར་ལུལ་སྤྲིང་ཆེན་པོ་བརྒྱད།
ཤར་སྤྲི་གས་ཀྱི་རུ་ལུང་། དུམ་ཐང་མང་འདུས་སོགས་ལུང་ཆེན་བཞི་དང་ལུང་ཐན་བཙོ་བརྒྱད། གཞུང་ཆང་
ཁ་ཡིང་ཁ་རྒྱ་གར་གྱི་དཔོན་རིགས་དང་བཅས་པ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོས་རྩེ་འབྲུག་པའི་ཞབས་

འབངས་སུ་འདྲད་ཅིང་གཏུལ་བྱའི་ཞིང་དུ་གྱུར་བའོ། ལྷལ་དེ་ལྟར་དཔལ་བདུད་འཛོམས་ཞབས་ཀྱི་ཐུགས་
རྗེའི་གྲིབ་བསེལ་ལ་བརྟེན་སྟོང་ཕྱོགས་ཡངས་པའི་རྒྱལ་ཁམས་འདི་ཉིད་ཀྱང་། དགེ་བཅུ་མི་ཆོས་གཙང་མ་
བཅུ་དྲུག་གི་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ་བ་དང་ཕུན་ཚོགས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་ཁུས་འཆོ་ཞིང་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་པའི་ཉེ་ལམ་
སྐལ་བཟང་དགའ་སྟོན་ལ་འཛོམས་པའི་རྒྱལ་དེ་དག་མཐོང་ཞིང་ཐོས་པས་ན། འཛམ་བུའི་གླིང་པ་རྣམས་རོ་
མཚར་དུ་འཛིན་པའི་བསུགས་བརྗོད་དད་པའི་མེ་རྟོག་འཐོར་ཞིང་སེམས་ཤོར་ཡིད་སྟོན་དུ་གྱུར་པའི་གཏམ་
སྟན་པར་སྒྲ་བཤང་མང་ངོ་།།

དེ་ཡང་སྐུ་བས་མགོན་ལྷ་མ་ཞབས་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཞལ་བཞུགས་དུས་སྡེ་སྤིང་གཙང་བས་ཐོད་
ཀྱི་དབྱང་ཆེན་དམག་ཐེངས་གསུམ་དང་། དེ་ནས་འབྲས་སྦྱངས་ལྡ་བ། ཉང་སོ་ཨུལ། སོག་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལྷན་
ཅིག་པས་དབྱང་ཐུན་ཞིག་<51b> དང་དབྱང་ཆེན་གཉིས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཁྲི་ལྷ་མ་ལྟར་དང་། ཐོད་འབངས་ཁྲི་སྟོར་བཅུ་གསུམ་ལྷག་
པའི་དམག་གིས། ལྷོ་འབྲུག་པ་མི་གཅིག་ལ་མ་སྐབ་ཅེས་པའི་གྲགས་པའང་བརྒྱུག་པའི་ཆེད་དུ། འབྲས་
སྦྱངས་ལྡ་བ་རང་གིས་བཀོད་པའི་ཐོད་ཀྱི་སྡེ་སྤིང་སྦྱིན་པས་ཡུན་རིང་དུ་གཡུལ་བཞོམ་གྲམས་སྤྲིག་ཅིང་སྟོ་
རོང་འོག་དུ་བསྐྱ་བའི་བསམས་པས། སོག་དམག་དང་ཐོད་འབྲས་མའི་དབྱང་ཆེན་གསུམ་པ་སྦྲར་བས་ཀྱང་
གཏོས་ཆེ་བ་བཅུག་པའི་འགོ་བཙུག་། དེ་དུས་རྗེ་ཉིད་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་ནས་མི་ལོ་ལྷ་ཙམ་སོང་བའི་
གསེར་འབྲུང་མེ་མོ་བྱ་ལོ་ལ། གཞིས་ཁ་ཅའི་སྡེ་བདག་ནང་སོ་ནོར་བྱ་དང་། གཙང་མདའ་དཔོན་བཟམ་སྒྲང་
ནས་གཉིས་ཀྱིས་དགེ་ལྷན་པའི་དབྱང་གི་རྒྱལ་བཟུང་། སྦྲ་གོ་ཕྱོགས་ནས་དམག་དཔོན་སྒྲམ་པོ་ནས། བཟ་
ཤིས་བཅེགས་པ། དགོན་ལྷ་མ་བདེ་མཆོག་མགོན་པོ་སོགས་དང་། འཕྲོག་གླིང་བཞིའི་ཕྱོགས་ནས་གོང་
དགར་བྱང་ཡིག ། ཆ་གྱུར་ནས་སོགས་དང་། ལུ་ཐང་ཕྱོགས་ནས་སྡེ་བ་བསོད་ནམས་དབང་རྒྱལ། གཏུང་
ནག་པོ་སོགས་དང་། བཟ་ཤིས་སྒྲང་ནས་ལྷ་རྒྱ་རས་པ་སོགས་དང་། བག་རི་ནས་སྐུ་གྱུར་ནས་སོགས་
དམག་གི་དབྱང་ཆེན་པོས་ས་གཞི་རི་ལུང་ཐམས་ཅད་བཀང་སྟེ། ལྷ་བ་དགུ་ལྷག་པའི་བར་དབྲུ་ཐབས་གཡོ་
འབྲུལ་རྣམ་པ་མང་པོས་ཉིན་མཚན་ཁོར་ཡུག་དུ་གཞོད་ཅིང་འཆོ་བར་བྱས་ཀྱང་སྒྲགས་མ་རྟེན་ཅིང་།
<52a> ཁ་ལིང་གཏུང་ཆང་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱ་མང་པོར་ཡང་འཐབ་ཅོད་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ། ཐོད་མི་དང་
དུད་འཕྲོ་གྲངས་ཀྱིས་མི་ཆོད་པ་རང་རོ་རང་གིས་སྐྱེལ་དུ་འོངས་པ་ལྷ་བྱ་སྟོང་རྗེ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པའང་

མང་ངོ། ། མཐར་དབྱང་སྒྲིའི་གཙུག་ལྷན་གྱི་མཐར་ཕྱིན་དུ་བཏང་ཞིང་། སྡེ་དཔོན་བཟ་
ཤིས་བཅེགས་པ་སོགས་དཔོན་འགོ་སྤྲུལ་ཅུ། སྡེ་དཔོན་དུག་ཅུ། འབངས་འཁོར་སྤྲུལ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་
བཙོན་དུ་བཟུང་། དགོན་ཁྱ་མ་བློས་པས་གཟའ་གདོང་དང་ཐུག་ནས་འབྲལ་དུ་སྡོང་། དབྱང་རྣམས་པལ་ཆེ་
བློས་ས་དང་ཡིབ་ས་^aམེད་ཅིང་ནམ་ཁྲིའི་ཆད་པས་ཤི་བ་སོགས་བྱ་དགའ་བའི་ལས་ལ་ཐུག་པར་བཞེན། ས་
ཆེན་བསོད་ནམས་དབང་ཐུག་ངོ་ཆེན་དུ་སྤྲོན་ནས་ཁིད་ཀྱི་ཆིངས་སྒྲ་སྒྲེལ་ཏེ་བོད་ཀྱི་ལྷ་འབངས་ཐམས་ཅད་
བདེ་བར་སྒྲོག་པའི་བཀའ་བློན་མཛད་དོ། །

དེ་ནས་མི་ལོ་སྤྲུལ་ཅུ་སོ་བདུན་ཙམ་དུ་བོད་དམག་མ་འཛོན་པར་གྲགས་ལ། དེ་ལྟར་ཡུལ་གངས་
ཅན་གྱི་སྡོངས་ཁྲི་སྟོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་དམག་དབྱང་ཆེན་པོ་སྤྲུགས་ཀྱང་། ལོ་ལྷ་དུག་གི་བར་སྡོལ་བོད་ཀྱི་རི་
སྡོང་རྣམས་སུ་དགོས་མེད་རྫོང་མང་པོ་འདེབས་ཤིང་སྡོད་པ་མ་གཏོགས། ལྷོ་ནང་གི་རྫོང་དང་ཉེ་བའི་ཕྱོགས་
སུ་འོང་མ་རྒྱས་པས། ལན་ཅིག་ལ་བརྒྱལ་བ་ཙམ་ལའང་མཐའི་ཁུ་ལག་པ་རའི་བགས་པ་གྲོན་པའི་མི་རེང་
མང་པོས་ཕྱག་དང་ཁུས་བརྒྱབ་པ་ཙམ་ལ་དམག་མི་ཐམས་ཅད་སྒྲག་ཅིང་བྱལ། དམག་དཔོན་དམག་ལས་པ་
ལ་སོགས་ཐམས་ཅད་བཙོན་དུ་ཆད་པར་གྱུར་པ། <52b> རྒྱ་སྤྲུང་མིག་གིས་དངོས་སུ་མ་མཐོང་ཡང་སྡེ་
བརྒྱད་ཐོགས་པའི་དམག་གི་ཆོ་འབྲུལ་དུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྲོ་བར་བྱེད་དེ། མགོན་པོའི་རྒྱུད་ལས། བདུན་གྱི་
རིགས་མ་ལུས་པ་པམ་ཞིང་སྒྲག་སྟེ་མགོ་པོ་འགས་པ་ཙམ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར། རྒྱ་མཚོའི་མཐར་ཐུག་པར་
ཡང་འབྲེར་བར་འགྱུར་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་གྱུར་ནས། ཆོས་སྡོང་གི་གཏང་རག་དགའ་སྟོན་དར་
འབྱར་དུང་འབྱུང་བཅས་དབྱེས་ཤིང་སྡོལ་བ་དང་། སྐབས་མགོན་ཁྱ་མ་རྩོམ་ཆེ་འཆང་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་
ལ་བཞུགས་པའི་བྱིན་རྒྱལས་ཏྲགས་མཆོན། ཆོས་སྡོང་^bབཟན་དུ་བཀོལ་བའི་ཟེལ་ཆེན་པོ་དབྱ་གཉེན་ཐམས་
ཅད་ཡིད་ཆེས་དད་པའི་གཏམ་རྒྱ་བོད་ཤོར་གསུམ་ཀྱན་ལ་འབྲུག་ལྟར་གྲགས་སོ། ། ཚུལ་དེ་དག་གྱུང་གནས་
སྐབས་སུ་འཛིག་ཉེན་རྒྱལ་སྡིད་ཀྱི་བྱ་བ་འབྱར་སྤང་མོད། ཡང་དག་པར་ན་རྒྱལ་བ་ཞི་ཁྲོ་རབ་འབྱམས་ཏེ་
དུ་ཀའི་རིགས་འཕྲིན་ལས་སྤྲོ་ཆོགས་ལ་འབྱུག་པ་རྩོམ་ཆེ་མངོན་སྡོད་རྣམ་པར་རོལ་པས། མེམས་ཅན་གྱི་

^a ཡིབ་ས] *em.*, ཡིབས A

^b Illegible in A.

^c Illegible in A.

ཆོགས་ཆེན་པོ་དན་སོང་ལས་ཡོངས་སུ་སྒྲོལ་བའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱི་བསྐྱེད་མ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཛད་པ་
 ལྷན་མེད་པའོ། རྒྱལ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱི་ནམ་པར་སྤྱན་བཞེས་སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱིས་
 གྲང་བཀག་མི་རུས་ཏེ། སྤྱན་རླབ་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱན་ལྷན། རྒྱལ་པོ་འབགས་སྤྱེས་པོས་ཤུག་འཛིན་པ་བརྒྱད་
 ཁྲི་ལ་སོགས་བཀུས་པ་བཞིན་ལོ། འོན་ཀྱི་གཙོ་བོར་སྤྱེས་བྱ་དམ་པ་དག་དང་དན་འབྲེལ་ཐོབ་པས་གྲང་
 མཐར་བྱང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུར་འགྲོ་བ་ <53a> སྟེ། སྤྱན་གཞོན་སྤྱིན་ལ་ཐ་སྤྱན་ལྷ་དང་། རྒྱལ་པོ་བྱམས་པའི་
 སྤྱོད་པས་བཞེན་ལགས་པས། རྗེ་པད་དཀར་ཞབས་ཀྱིས་གྲང་། གཞོན་པ་བཞིས་གྲང་པན་བདེའི་རྒྱུར་འབྱུར་
 བ། འབྲེལ་ཆད་དོན་དང་ལྷན་དེར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། དེའི་ཕྱིར་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
 དཔལ་འབྱུག་པ་རིན་པོ་ཆེ་གདུང་འཛིན་སྤྱལ་སྤྱུ་པད་དཀར་གསུམ་པ་གང་གི་ཕྱི་ནང་གསང་བའི་ནམ་པར་
 ཐར་པ་མཛད་པའི་རྒྱལ་གང་ལ་ཡང་། བྱང་ཕྱོགས་བདེ་འབྱུང་གི་ཁྲིར་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བ་བཟང་པོས་ལམ་རྩ་ལའི་
 རྒྱལ་ཁམས་སྤྱོད་བ་དང་། ར་ཡབ་སྤྱིང་དུ་འཆི་མེད་མགོན་པོ་མཆོ་སྤྱེས་དོ་རྗེ་དང་ནམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པའི་
 སྤྱོད་པས་དང་ཐེལ་མཆུངས་པ་མེད་པར་གྲགས་ཤིང་། གྲགས་པ་ལྟར་སྤྱང་སྤྱིད་དབང་བསྐྱུར་རིག་འཛིན་དཔལ་
 པོ་མཁའ་འགྲོའི་ཆོགས་དཔོན་ཆོས་སྤྱང་དམ་ཅན་རྒྱ་མཆོའི་ཡང་རྗེ་འཛིན་གྱིས་ཆེན་པོ་ཏེ་རུ་ཀར་གྲུབ་པ་
 ཡིན་པས་མང་དུ་བརྗོད་ཅི་དགོས། སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་བདག་ཉིད་གྲུ་རུ་རིན་པོ་ཆེས། བསྐྱེད་པོ་ཡེ་ཤེས་
 རོལ་བ་རྩལ། ཞེས་སོགས་མཆོན་གསོལ་ཞིང་རིགས་རུས་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་བཅས་བསྐྱེད་པའི་མཐར།
 སྤྱགས་དང་བྱག་རྒྱའི་ཆ་འབྲུལ་རྒྱན་ཆད་མེད། ལྷ་རྒྱན་དང་ཉག་ཏུ་བཀའ་བཞུགས་མཛད། དེ་དང་སྤྱུ་ལྷན་
 བདེ་བ་ཅན་དུ་སྤྱེ། ཞེས་གཏེར་ཁ་གོང་ལོག་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ཡང་བསྤྱགས་ཤིང་ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་ལྟར།
 སྤྱོད་པ་གཞན་གྱིས་གདུལ་དཀའ་བའི་ཞིང་ཁམས་འདིའི་གདུལ་བྱ་ནམས་ཀྱི་དོར། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་
 འཁོར་ལོ་བརྒྱ་དང་ཆོས་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་བརྒྱ་བྱང་དུ་སྤྱེལ་བས། དེས་ <53b> དང་བརྒྱད་པའི་སྤྱོད་ནས་
 རྗེ་སྤྱིད་འཁོར་བ་མ་སྤོངས་བར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱན་མི་ཆད་དུ་སྤྱང་བའི་རོ་མཆར་གྱི་མཛད་པ་འདི་
 ཀའོ།

དེ་ལྟར་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་སྤྱོད་དག་དབང་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་
ཞབས་དེ་ཉིད་དགྲང་གངས་ཉིར་གསུམ་ལ་ལྟོར་ཆེབས་ཁ་སྦྱར། དེ་ནས་ང་བརྒྱད་^a་བར་མི་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་
ཙམ་གཞན་དོན་མཛད་ནས་སྤྱོད་མཆོམས་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཞུགས། དེ་ནས་ད་ལྟའི་གནས་ལོ་
དབང་ཕྱག་ཅེས་པ་མེ་མོ་སྒང་ལོ་འདི་ཡན་ལ་ལོ་ངོ་བརྒྱ་དང་ཉེར་དགུ་ཙམ་སོང་བ་ཡིན་ནོ།།

སངས་རྒྱས་སྟོང་བྱོན་བསྐྱལ་བཟང་འཛམ་བུའི་སྤིང་།། ཞིང་མཆོག་དེ་ནང་ཕུན་ཆོགས་ཡོན་ཏན་ཀྱན།།

རབ་རྒྱས་སྤྲུལ་ཡ་ཡི་མཆོད་སྤོང་ནི།། སྤངས་ཐང་འཁོར་ལོ་སྤྲོམ་པའི་སོ་བྲང་ནང་།།

སྐབས་མགོན་རྒྱལ་བ་ཀྱན་འདུས་དག་གི་དབང་།། ཆད་མེད་སྤྱགས་རྗེའི་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བཞིན་བུ།།

ཡེ་ཤེས་མགོན་པོའི་དབྱང་དང་ཐབས་ཅིག་བར།། བཞུགས་པའི་ངང་རྒྱལ་ཡིད་ལས་འཕྲོས་མ་གྱུར།།

བཤད་སྤྱོད་བསྟན་པ་སྤྱོད་མཐར་རྒྱས་ཤིང་བུ།། སྤྱལ་པས་འགྲོ་བ་འདུལ་བའི་འཕྲིན་ལས་ལ།།

ཆོས་སྤྱོད་སྤང་མའི་རྩུ་འབྲུལ་མཐའ་གྲས་བས།། རྒྱུད་ལྔ་འཁོར་བའི་ལས་མཐའ་ཅེས་མི་བསྟུངས།།

འདི་ནི་ཆེར་རྒྱུས་སུ་ཀྱང་མ་སྤུལ་བར།། ཁྱོད་གཅིག་གིས་བརྟུལ་གསང་ཆེན་སྤིང་བསྐྱར་བས།།

དེ་ཆེ་ཞི་ཁྱིའི་རྒྱལ་བ་རབ་འབྲམས་ཀྱིས།། ལེགས་སའི་མེ་ཏོག་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་མདུན་སྤྱངས།།

རྒྱལ་ཁྲིམས་གསེར་གྱི་གཉའ་ཤིང་ལྟ་བུས་ལྷིད།། རིག་གོལ་སྤྱོད་པའི་དགེ་འདུན་ཁྲིམས་ཀྱིས་མཛེས།།

<54a> དམ་ཅན་རྒྱ་མཆོ་བཀའ་གཉན་ཆེས་བཅན་བས།། ཆོས་སྤིད་ཉི་ཁྲ་དུས་ལས་ཡོལ་ལམ་ཅི།། །།

^a ང་བརྒྱད། *em.*, ཞེ་བརྒྱད A

གཉིས་པ་འབྲུག་མཐུ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དེའི་བསྟན་པའི་གཏད་རབས་མཁན་ཆེན་དག་བཙུག་པོ་གསུམ་
 ཆོས་རྒྱུན་རིམ་བར་དར་ཚུལ་ལ། དེ་ཡང་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་མ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟོན་
 དཔོན་ཀྱི་སྐུར་སྤང་བ། མི་འཛིགས་བཞི་དང་རྡོ་རྗེ་ལྷ་བྱའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མངའ་བརྟེན་པས། ཆེ་འདིར་
 ཆོས་བརྒྱད་ཀྱིས་མགོ་འཁོར་བའི་གང་ཟག་དང་། དབང་ཁྱིད་སྐུ་པོ་དང་། ཆོག་བཤད་སྐུ་པོས་ད་རྒྱལ་
 རྱེད་པའི་དགེ་བཤེས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ། གསང་བ་བདུད་དབྱང་འདུལ་བར་བྱེད་པ། འཛིག་
 རྟེན་གསུམ་གྱིས་མཆོད་པའི་གཙུག་པོ། དེས་པ་དོན་གྱི་སྐུ་བས་མཆོག་གཅིག་ཤར་གྱུར་པ་དཔལ་དག་དབང་
 བདུད་འཛོམས་རྡོ་རྗེ་ཞེས། རྟོང་གསུམ་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་བཀའི་ཕྱང་སྐུར་ཞིང་མན་བདེའི་རྒྱལ་
 ཐབས་ཁོ་ན་ལ་སྟེད་པའི་འབྲུག་མཐུ་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་པོ་དེས། ཉི་མ་སྟེའི་ཕྱོགས་འདིར་བསྟན་ཅ་དགེ་འདུན་
 ཀྱི་སྟེ་དང་། ཕྱིའི་རྒྱལ་སྤྱིད་ཀྱི་སྤྱིག་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་གཞན་གང་ལས་ཀྱང་ཕྱལ་བྱིན་དུ་མཛད་པའི་
 དཔོངས་པ་གཏད་དེ། གདན་ས་ར་ཕྱང་ཐེལ་ནས་ཞབས་འབྲིང་དུ་འཁྱེལ་བའི་རབ་བྱུང་བཅུན་པའི་ཆོགས་
 དང་། རྟོ་ཕྱང་སོ་སོ་ནས་བཅུན་ཁལ་ཁ་ཤས་ཀྱང་བསྐྱས་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱི་སྟེ་ཆེན་པོ་འཛུགས་པའི་གཞི་
 བཅས། རྟོ་ནང་འདིའི་མཁན་པོའི་ཐོག་མར་གནས་བཞུག་ཆེན་པོ་བད་དཀར་འབྱུང་གནས་དང་། ཕྱི་འཛིག་
 རྟེན་ཐུགས་རྒྱལ་ཁྱིམ་ས་ ^a54b> བཅའ་བ་ལ་སྟེ་སྤྱིད་དབྱ་མཛད་ཆེན་མོ་བསྐྱོས་^aཔས། ད་ལྟའི་བར་དུ་
 ཆོས་བཞིན་རྒྱལ་སྤྱིད་སྐྱོང་བའི་སྟོན་བཟང་ཉམས་པ་མེད་པ་འདི་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།། གཞན་ཡང་སྐུ་བས་དེ་
 དག་གི་ཆེ་སྐུ་བས་མགོན་ལྷ་མ་ཉིད་ནས་ཆེ་བ་གཉིས་ལྡན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་དག་དབང་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་སྐུ་
 འཁྱུངས་ཀྱང་། བསྟན་པའི་ཆགས་རྒྱུན་འགྲོ་སྟེའི་བསོད་ནམས་དམན་པས་མ་ཐེག་པ་ལྷ་བྱས། སྐུ་གཞོན་ནུ་
 ལས་གི་བ་རྒྱུན་གྱིས་ཟིན་པའི་སྐྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ཡུན་རིང་ཙམ་བཞུགས་པའི་མཐར་ཆོས་དབྱིངས་^b་སྐུ་
 གཤེགས་སོང་བས་རེ་ཞིག་གསོང་བའི་ཐུགས་བསྐྱེས་^c། དིང་སང་གི་བར་དུ་འད་གདུང་རྒྱུད་^d་ཅེའི་གསོལ་
 གཟུངས་ལ་སོགས་བསྐྱོས་ནས་མཆོད་འབུལ་གྱི་རྒྱུན་བཟང་པོ་ཡོད་པ་འདིའོ།།

^a བསྐྱོས། *em.*, བཏོད་ A
^b དབྱིངས། *em.*, དེབྱངས་ A
^c བསྐྱེས། *em.*, གྱིས་ A
^d གདུང་རྒྱུད། *em.*, གདུང་བརྒྱུད་ A

དེ་ལྟར་ཡིན་མྱེད་སྐབས་དེའི་ཆེ་དཔལ་འབྱུག་པའི་དབང་འཛིན་གཅིག་ལྟར་ལྟར་པར་མ་ཟད། རྒྱ་མ་བདུད་འཛོམས་ཞབས་ནས་བརྒྱད་པའི་དབང་བཀའ་ཆོས་གཞན་ལ་སྤེལ་བའི་རྒྱལ་ཆབ་ལྷ་བྱ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་ཏེ། དེའི་ལོ་རྒྱུས་ལོ། སྟོན་ཆོས་རྗེ་གཙང་པས་ལུང་བསྟན། བ་རྩོམ་ཏེ་ཤིང་གིས་ལེགས་པར་བརྒྱུད་བའི་གནས་ཆེན་རྟ་མགོ། བ་རྩོམ་རྒྱལ་ཆབ་དཔལ་པར་གྲགས་པས་རིང་ཞིག་འཛིན་པའི་མཐར་ཉགས་ཆལ་དུ་སོང་སྟེ་མི་རབས་གསུམ་བཞི་ཙམ་འདས་པ་ན། ལུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་འབྱུག་པ་ཀུན་ལེགས་ལྟོ་རྒྱུད་དུ་གཞན་དོན་ལ་བྱོན་པ་ལས། ཐེད་ཡུལ་གཞུང་སྟོན་པ་ཁྲགས་ནགས་ནང་དུ་མཁའ་འགྲོའི་མཆོན་ལྷན་གྱི་བྱད་མེད་ནོར་བུ་འཛོམ་ཟེར་བ་དེ་ལྷག་རྒྱར་བཞེས་པ་ལས། བ་རྩོམ་སྐུས་ <55a> གསང་བདག་གར་སྟོན་གྱི་སྐུལ་པ་རག་དབང་བསྟན་འཛིན་འབྱུངས། བྱིས་སྐུ་རང་གི་པ་ཞིང་དུ་ལས་བྱེད་ཆེ་ཆོས་^b རྒྱང་གི་མཛུགས་བཅད་པས་ཁྲག་ཟགས་པའི་རྒྱུན་ལས་ར་ལུང་དུ་ཆོས་ལ་བྲོས། རྗེ་རག་གི་དབང་རྒྱལ་རྒྱ་མར་བསྟེན་ནས་རི་ཁྲིད་ཁོ་ནར་སྐྱགས་དཔལ་ལ་བཞུགས། དགྲུང་ལོ་ལྷ་བརྩའི་ཐོག་ཡི་དཔལ་མཁའ་འགྲོའི་ལུང་གིས་རྟ་མགོའི་གནས་སྟོ་བྱེ་ནས་སྐུ་བ་སྟེ་འཛུགས། ཐེད་མེད་ཁྲུང་རྩེད་ཁ་བཟའ་མ་བདེ་ཆེན་དཔལ་པོ་ཟེར་བ་དེ་གསང་ཡུལ་དུ་བསྟེན་པ་ལས། སྐུས་པ་རྩོམ་སྐུལ་པ་ཆེ་དབང་བསྟན་འཛིན་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་བརྩེད་དགྲུའི་ཐོག་ཡལ་གྱིས་ཁྲིད་དེ་མི་པམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བྱད་དུ་དབུ་སྦྱ་ཤིག ། ཆེ་དབང་བསྟན་འཛིན་དུ་མེད་བཏགས། དབང་ལུང་མན་རག་ཐམས་ཅད་རྩོགས་པར་ཞུས་ཏེ་ཉམས་རྩོགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་པར་དུ་མཛད་ལ། སྐབས་དེར་སྐབས་མགོན་རྒྱ་མ་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་འཁོར་བཅས་པ་ལྟོ་རོང་འདིར་ཆིབས་ཁ་བརྒྱར་བ་ལས། དེའི་ཆེ་ཡལ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་གནས་གཞི་ལུས་ལོངས་སྟོན་དང་བཅས་པ་ལྟོས་མེད་དུ་འབྱུང་བས། དེར་རྗེ་རྒྱ་མའང་སྐྱགས་ལིན་དུ་དེས་བཞིན་རྟ་མགོའི་གནས་ཀྱི་སྐྱག་པར་བཞུགས། སྐབས་དེའི་ཆེ་ཡལ་དེས་རྗེ་རྒྱ་མའི་གསོལ་གཞིམས་མཆོད་གསུམ་གྱི་གོ་བཅད་པའི་ཞབས་ཀྱི་ཞུས་པ་སོགས་ཐོག་མཐའ་པར་ཐམས་ཅད་དུ་རིན་གཞོ་སྐྱག་པར་དུ་ཆེ་བའོ།

^a The following account of Gyalse Tenzin Rabgay is plausibly based on his biography, authored by the sixth Je Khenpo, Ngawang Lhundrup, titled *dPag bsam snye ma*. This work is considered one of the great treasures of Bhutanese literature, distinguished by its highly refined language and the richness of its content. It is meticulously organized, tracing the life of the subject in a clear, chronological progression.

^b $\tilde{\chi}_1^0$] *em.*, $\tilde{\chi}_1^0$ A

དེ་ལྟ་བུའི་ཡབ་རྗེ་ཆེ་དབང་བསྟན་འཛིན་དེ་ལས་སྤྲུལ་གསུམ་བྱུང་བའི་ཆེ་བ་སྦྱིན་པ་ཀླུ་མཆོན།
 དེ་དང་<55b> ལྷ་མ་སྤྱིང་གཉིས་ཡུམ་མི་གཅིག་སྟེ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཡུམ་ནི་པ་རྫོའི་སྤྲུལ་ཉི་མའི་བརྒྱུད་ལས་
 བྱུང་བ་སྤྱང་ཁར་སྤྲུལ་མའི་སྤྲུལ་མོ་དམ་ཆོས་བསྟན་འཛིན་མར་གྲགས་པ་ལས། ཏྲ་མགོ་ཆོས་དབྱིངས་རྫོང་དུ་
 འགྲོ་བའི་སྤྲུལ་མ་འདི་ཉིད་སྦྱ་བསྟན་པས། དེ་དུས་གཤུག་རྒྱུད་དབང་འཇམ་དཔལ་ལྷགས་རིང་བཞུགས་པ་
 དགྲུང་ལོ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྤྱབས། མཆོན་ཞུ་བར་བཏང་བས་མོ་ཉ་བ་ཆང་གིས་སྤྲོད་ཏེ་བསྟན་འཛིན་ཅམ་ལས་
 བརྟམ་འཕྲོད་ཟེར། རིམ་གྱིས་སྤྱིད་བསྤྱིངས་ནས་དགྲུང་ལོ་བརྒྱུད་ལ་འཕགས་མཆོག་འདུས་སྡེའི་ཁྲིད་དུ་
 ཞུགས། ཀླུ་སྤྲུལ་དག་དབང་ནམ་ཀླུ་ཀྱི་ཞབས་བྱུང་དུ་གཙུག་སྤྱད་སྤུལ། དག་དབང་བསྟན་འཛིན་རབ་
 ཀླུ་ཞེས་མཆོན་གསོལ། དེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། གསང་སྤྲུལ་སྤྱིན་བྱེད་ཀྱི་
 དབང་དང་གདམས་པ་ལྷག་ལུས་མེད་པར་མཐར་ཆགས་སུ་གསལ། དེ་ནས་ཆོས་སྦྱོང་བརྩེད་དང་རིག་གནས་
 ཀྱན་ལ་ཐུགས་རབ་བྱུང་བ་སོགས་ཁྲུང་པར་དུ་རྫོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་ཀྱི་གནས་བརྩེ་ལ་ཞལ་རྒྱུན་ཐུག་ལེག་གིས་
 བརྒྱན་པ་མཐེལ་བྱིན་དུ་སློབ། ཉིད་ཀྱི་གཅེན་པོ་སྦྱིན་ཀླུ་ལས་ཀྱང་ཁྲིད་ལུང་ཐམས་ཅད་ཡང་བསྐྱར་དུ་
 ཞུས། བྱིས་སུ་མཁན་ཆེན་པད་དཀར་འབྱུང་གནས། བསོད་ནམས་འོད་ཟེར་ལས་ཀྱང་དབང་ཆོས་མང་པོ་
 གསལ། སློས་བྲུབ་པའི་དབང་ལྷག་ཡོངས་འཛིན་དམ་ཆོས་ཀླུ་མཆོན་ལས། ཐུགས་དམ་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་
 རོན་གཏན་ལ་འབེབས་པ་སོགས་གསལ་སྦྱོང་དུ་མ་དང་། མངོན་སྦྱོང་མཐའ་སྤྱད་བྲུག་ལ་སོགས་པའི་ཐུག་
 ལེན་ཐམས་ཅད་གནང་བ་ནས། དེ་ལྟ་བུའི་རོན་མངོན་སུམ་དུ་ཉམས་ <56a> བཞེས་མཛད་པའི་བྱིར་
 གདན་ས་ལྷགས་རི། ཏྲ་མགོ། སྤྱངས་ཐང་སོགས་ལ་སྤྱུལ། འཇམ་དཀར། བདེ་མཆོག། མགོན་པོའི་
 བསྟེན་ཆེན་སོགས་ཉམས་བཞེས་མཛད་བཞིན་དུ། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུའི་བར་དུ་འདུས་སྡེའི་ཁྲིད་དང་སྤྱེལ་བར་
 བཞུགས་ཤིང་། ཡེ་ནས་ཐུགས་དགོངས་རི་ཁྲིད་ལ་གཞིལ་ཡང་། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་ལུང་གིས། རྫོང་
 གདན་མཐེལ་ནས་བསྟན་འཛིན་མིང་ཅན་འབྱུང་། དེ་བཞུགས་རིང་ལ་རྩྭ་བོད་ཡུག་གཅིག་བདེ། ཞེས་པ་
 ལྟར་དང་། ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་ཀླུ་ཚབ་ཀྱི་དགོངས་གཏད་དུས་ལ་བབས་བཞིན། དགྲུང་གངས་
 སོ་གཅིག་བཞེས་པའི་ཆེ་ཆོས་ཀླུ་མི་འབྱུར་བརྟན་པས་ཟུར་བཞུགས་སུ་དབུ་འཕང་བསྟོད་ནས། ཞབས་

^a རྒྱུར།] *em.*, བར A

^b ཡང་བསྐྱར།] *em.*, ཡང་སྐྱར A

དྲུང་རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་པའི་འཕྲོ་དབང་དང་གདམས་པ་གནང་བ་དང་། སྤྱངས་ཐང་མགོན་ཁང་། བཟ་ཤིས་
ཆོས་རྒྱུད་། མགར་ས། རིན་ཆེན་སྤྱངས། ཆོས་འཁོར་རབ་ཅེ་ལ་སོགས་པའི་མགོན་ཁང་གསར་བཞེངས་
དང་། དེ་དག་གི་རྟེན་མདོས་རྣམས་ཀྱང་ཕྱག་བཟོ་ཕུལ་ཕྱིན་དུ་བསྐྱབས་ནས་རབ་གནས་ལེགས་པར་གནང་
བ་དང་། མགོན་པོའི་མདོན་སྤྱོད་ནག་པོ་སྟོང་། ལས་དཀྱིལ། མདོས་ནག ། མདོས་ཆེན་སོགས་ཕྱག་ལེན་དུ་
བསྐྱར་ཏེ་ཆོགས་ཀྱི་རྩི་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་དུ་མཛད་པའང་མང་ཞིག་གནང་བ་དང་།

དེ་ལས་དགྲུང་གངས་ཞེ་གསུམ་བཞེས་པ་མེ་ལུག་གི་ལོ་རྒྱལ་རྒྱའི་ཆོས་གསུམ་ལ་ལུགས་གཉིས་
བསྟན་པ་འདྲིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་མངའ་གསོལ། རྒྱལ་མཐོང་ཅན་དུ་དགའ་ཆགས་གནས་ཆགས་ཀྱི་
དབྱེ་བ་མེད་པར་བྱམས་བཅེས་བྱ་གཅིག་ལྟར་ <56b> སྟོང་བའི་ཐེབས་སྟོ་སྟུལ། རྒྱ་ནག་ལུགས་ཀྱི་སྟེལ་
ཟླ་རྟོར་ཟླ་ལྷ་པའི་ཆོས་བཅུ་ལ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་དུས་མཆོད་དགོངས་འདུས་ལས་བྱང་གསར་འཛུགས་
དང་། དེ་བསྟན་ཆོ་ཆེན་གྱི་དང་རྒྱལ་མཐོང་གུབ་བཅུན་ཁྲལ་བསྟུས་ཏེ་དགོ་འདུན་གྱི་སྟེ་ཆེན་པོར་སྟེལ་^a།
མཆོན་ཉིད་བཤད་ཀྱའི་སྟེལ་གསར་འཛུགས་གནང་། བཀའ་འགྱུར་གསེར་མ་དངོས་ཤིན་ཏུ་གཙང་བ། ཐུབ་
པའི་གསེར་སྟེ་ཐོག་ཆོད་གསུམ་མ། ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེའི་སྟེ་འབག ། གོས་སྟེ་མཐོང་གོལ་ཆེན་མོ།
སྤྱངས་ཐང་དགོ་འདུན་གྱི་ཀུན་ར། ཏ་མགོའི་གཙུག་ལག་ཁང་ནང་རྟེན་བཅས་བ། ལྷག་ཆོད་དཔལ་ལུག་ལ་
སོགས་རྒྱལ་མཐོང་སོ་སོའི་གནས་དང་རྟེན་ཞིག་གསོས་མཛད་པའི་ཕྱག་རྩེས་ཤིན་ཏུ་མང་།

འདུས་སྟེ་ཆོགས་སུ་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་གར་ཐིག་དབྱངས་སོགས་ལེགས་པར་ཅལ་དུ་བཏོན། ལྷན་
སྟེས་དྲུང་འཕྱར། གསོལ་འདེབས་འབྲུམ་སྟེ་སོགས་དགོ་རྒྱུན་རྒྱ་ཆེར་སྟེལ། ཉགས་མའི་ལྷོངས་པ་དག་དེ་
དུས་ལས་སྦྱིད་པ་མ་བྱུང་ཟེར། དེ་ནི་ལུང་ལས་ཀྱང་། བདེ་སྦྱིད་ལྷ་ལུལ་ལྷ་བུ་བཅུ་དྲུག་འཛོ། ཞེས་གསུང་
ནའང་སྐར་བཤལ་དུ་བྱོན་སྐབས་སྟོག་གཙོད་མང་བའི་ལེ་ལན་གྱིས་ཁྱི་ལ་ལོ་རོ་བཅུ་གསུམ་ཅན་ལས་མ་
བཞུགས་ཟེར་རོ།

དེའི་ཕྱིར་འཕྲོ་ཀུན་བྱང་རྒྱལ་སར་སྟེན་པའི་དགོངས་པས་སྤར་བུམ་ཐང་སྟེ་བཞི་སོགས་ནས་རིམ་
པར་ཐེད་ཐིམ་སྤར་གསུམ་གྱི་ལུལ་བྱར་སྐར་ཤལ་ཡང་ཡང་བྱོན་ཏེ་འབྲེལ་ཆོད་དོན་ལྷན་དུ་བྱས་ཤིང་།

^a ཐེལ་] *em.*, ཐེལ་ A

མགར་རྫོང་དུ་ཞལ་དཀར་བར་སྒྲུང་ལ་འཛིན་པ་དང་། སྟག་ཚང་དུ་དད་ལྡན་འགའི་ <57a> རོར་སྐྱ་གཉིས་
 སུ་སྟོན་པའི་རྩེ་འབྲུལ་སོགས་བྲུབ་གཉིས་མཛོན་དུ་གྱུར་པས་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་དངོས་དང་མཚུངས་ཡིང་།
 ཆོས་ཀླུ་ཁྱི་སྲོང་གི་སྐྱེ་བའི་འབྲེང་བར་གྲགས་སོ།། དེ་ལྟར་ན་རྗེ་འདི་ཉིད་བསྟན་སྲིད་མཛད་པ་རྒྱབས་ཆེ་
 བས་མཐའ་དག་བརྗོད་པས་མི་སྟོབས། ཟང་ཟིང་དངོས་པོའི་སྐྱིན་གཏོར་དང་དབང་བཀའ་ཆོས་ཀྱིས་ཀྱང་
 ཐམས་ཅད་ལ་མ་བྲུབ་པ་མེད་པས་སོ།། དེ་ལྟ་བུའི་བཀའ་བྱིན་མཐའ་ཡས་པ་མཛད་པའི་མཐར་ཏྲ་མགོ་ཆོས་
 དངས་པོ་བྲང་དུ་ཕེབས་ཏེ། དགྲང་གངས་ར་བརྒྱད་བཞེས་པའི་ལོ་ས་ག་རྒྱ་བའི་ཉིར་ལྷ་ལ་དཔའ་པོ་མཁའ་
 འགྲོའི་རོལ་སྐྱ་དང་བཅས་དཔལ་རི་བརྒྱ་འོད་དུ་གསལ་གས་སོ།། འདིའི་སྟོབ་མའི་མཆོག་ནི་འཇམ་མགོན་
 ཆོས་ཀྱི་ཀླུ་པོ་དག་དབང་སྐྱོན་བྲུབ་སྟེ། དེས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ཤོག་བྱ་སུམ་བརྒྱ་སྟག་ཅམ་ཡོད་པ་དང་།
 དེའི་ལོ་རྒྱས་ནི་མཁན་པོའི་མ་ན་གྱི་སྐབས་སུའོ།།

ཡང་བསྟན་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་དེའི་སྐྱོན་རྒྱའི་གཅེན་དང་སྒྲ་མར་གྱུར་པའི་བྲུབ་བརྟེས་སྐྱིན་པ་ཀླུ་
 མཆོན་ནི། རང་གི་ཡབ་ཆེ་དབང་བསྟན་འཛིན་དང་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་ལས་དབང་ལུང་བྲག་ཆེན་དོན་གྱི་
 ཁྲིད་སོགས་རྫོགས་པར་གསལ་ཏེ། སྟོམ་མཉམ་རྗེས་འདྲེས་པའི་བར་དུ་བསྐྱལ་^a བས་མཐེན་བཅེ་རུས་ལྡན་
 གྱི་རྩོམ་འཛིན་པར་གྲགས་པ་བཞིན། གནས་ཆེན་སྟག་ཚང་གི་སྒྲ་མར་བསྟོས་ནས་སྒྲར་ལུང་དགོན་སྟེ་
 ཐམས་ཅད་དེ་ལ་སྐྱར་བ་བྱིས་ནས་སོ་སོར་གྲེས་པ་ཡིན། ལྟག་པར་སྐྱེས་མཆོག་འབའ་ར་བའི་གདན་ས་
 འབྲང་རྒྱས་ཁར་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས་པས་དཔོན་སྟོབ་འབྲང་རྒྱས་པར་ཡང་གྲགས་ལ། <57b> ལྟག་རྗེས་
 ཞབས་རྗེས་ཀྱང་སོ་སོར་བཞག་པ་དང་མཛོན་ཤེས་སོགས་མེད་གཞིགས་པའི་སྐྱགས་དམ་ཅན། ཡུལ་དུས་
 སོ་སོར་གཞན་དོན་ཆད་མེད་སྟེད་མཛད་བཞིན་དུ་སྐྱངས་ཐང་ནས་སྐྱ་གོ་བྱུགས་ལ་བྱོན་ཞོར་དོ་སྐྱོང་གསེར་
 གཞོང་གི་ལ་ཅེར་དཀྱིད་རྒྱ་ར་བའི་ཆོས་བརྒྱ་གཉིས་ལ་གཞུགས་སྐྱའི་བཀོད་པ་བསྐྱས་སོ།། དེའི་སྟོབ་མའི་
 མཆོག་ནི་མཁས་བྲུབ་པར་དཀར་ལྡན་བྲུབ་སྟེ་ལོ་རྒྱས་ནི་མཁན་པོའི་སྐབས་སུའོ།།

གཞན་འགྲོ་པན་རུས་པའི་སྟོབ་མ་ཆོས་མཛད་རས་རྒྱུང་པའས། འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོ་གྲགས་པ།
 དཔོན་སྟོབ་སྐྱིན་ཀླུ་ལས་དབང་ལུང་ཟབ་ཁྲིད་རྫོགས་པར་ཞུས་ཏེ་སྟོམ་སྐྱབ་སྐབས་སུ། རྗེ་བཙུན་དམ་ཆོས་

^a བསྐྱལ་] *em.*, བསྐྱལ་ A

བད་དཀར་བལ་ཡུལ་དུ་བཞུགས་པའི་ཆེ། དེའི་རྒྱ་པོ་གོ་ཆོད་ཅིག་དགོས་པའི་ཞུ་ཡིག་གཞུང་དུ་ཡུལ་བས།
 ཁོང་འོས་རིགས་སུ་གཞིགས་ནས་གཏོང་བ་ལ་བལ་ཡུལ་དུ་ཆོས་རྗེས་འབྲུག་པའི་བྲག་ཕྱི་ཅི་འབྲུར་ཞུས་ཏེ།
 དེ་ནས་སྐྱེ་ཁྲིའི་ཁ་སྐྱེར་གྱི་རི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས་པས། དེར་བྲལ་རིགས་ཀྱང་མང་དུ་འཕེལ་ཏེ་དགོན་སྡེ་ཚུགས་
 བ་ལ། ད་ལྟའི་བར་དུ་འང་དཔལ་འབྲུག་པའི་བསྟན་འཛིན་རིམ་པར་བྱོན་པས་སོ།། དེའི་སློབ་མ་ཐུགས་རྗེ་
 བག་གི་བྱུང་ཆེན་དག་དབང་བསྟན་བ། མི་ཆེ་པལ་སློམ་སྐྱབ་པ་ལ་གཞོལ་བས་སྟན་པའང་ཅུང་ཟད་འཛོམ།
 དད་ལྡན་འགའི་བྲལ་རིགས་ཀྱང་འཕེལ་བ། རྗེས་སུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤང་མོ་དམ་ཆོས་སློབ་མས་ཐོག་ཅིག་བསྐྱེད་ས་
 སོ།།

ཡང་བསྟན་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་དེའི་སྐྱེའི་ལུས་དུ་གྱུར་བ་ཨ་མ་རྗེ་བཙུན་མའམ། རྗེ་བཙུན་བསྟན་
 འཛིན་མར་གྲགས་པ་དེ་ནི་རྗེ་རྗེ་བཀ་མོའི་རྣམ་སྐྱེལ་དུ་སྤྱེད། རྒྱལ་སྤྲས་ <58a> བདུད་འཛོམས་ཞབས་
 དང་། བྱུང་མཆོག་སྤྱིན་རྒྱལ་ལས། དཀར་བརྒྱུད་ཀྱི་དབང་དང་ཟབ་ཆོས་དོན་ཁྲིད་བཅས་པ་ཞུས་ཏེ། རྫོང་
 ཁའི་རི་ཁྲོད་དུ་སྤོང་བ་བསམ་གཏན་ལ་ཡུན་རིང་བསྟེན་པས་ཐུགས་དམ་གྱི་སྤོང་བཤོལ། དེ་ནས་ཁ་བཞིའི་
 ཡུལ་དང་གནས་ཆེན་ཀུན་ཏུ་མཇུག་བར་ཕེབས་པ་དེ་དང་དེར་བྲག་རྗེས་ཞབས་རྗེས་སྐྱབ་ཆུ་བཏོན་པ་
 སོགས་ཀུན་ལ་མཛོན་སུམ་དུ་གསལ། ཏ་མགོ་ཆོས་དབྱིངས་^aཔོ་བྲང་། ཐེད་ཡུལ་མཆོད་རྟེན་སྤང་། ཞག་
 རྒྱལ་དགོན་པ་སོགས་ལ་དབང་ཆོས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཡང་ཡང་རྒྱས་པ་དང་། ཁྱད་པར་ལྷ་ལུས་ཀུན་ལེགས་
 ཉིད་ལ་དབང་དང་ཟབ་ཆོས་ཐུག་བཞེས་རྒྱུན་བཅས་ལེགས་པར་གནང་མེ། ཏ་མགོའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་
 རང་གི་རྒྱལ་ཆབ་ཏུ་མངའ་གསོལ། ལོ་ངོ་བཙུ་གསུམ་ཅན་གྱི་རིང་ལ་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་འཕྲོ་
 རྣམས་མཐར་ཕྱིན་ནས། དགྲུང་གངས་བདུན་ཅུ་དོན་ལྷ་བཞེས་པའི་ས་པོ་གྱི་ལོ་རྟོར་རྒྱ་བཙུ་པའི་ཆོས་གཅིག་
 ལ་ཞི་བར་གཤེགས་སོ།། དེ་ནས་རང་གི་ཡབ་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྗེ་བཙུན་མས་རྗེ་ལྷར་དགོངས་གཏད་བཞེན་
 བྱུང་པའི་དབང་རྒྱལ་མོ་ལྷ་ལུས་ཀུན་ལེགས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཏ་མགོའི་གདན་ས་པན་ཚུན་སོགས་ལ་གང་འདུལ་
 ཀྱི་འཕྲོ་དོན་རིམ་པར་མཛད་དེ་ཞི་བར་གཤེགས་པ་ལས་སྤྲར་སྐྱེ་སྐྱེས་བྱོན་ནས་ད་ལྟའང་བཞུགས་པས་
 སོ།།

^a ཆོས་དབྱིངས། conj., ཆོས་ཀྱི་ A

74

ཡང་རྗེ་དེའི་དངོས་སྟོབ་སྟུལ་པའི་སྟུ་འབྲུག་བསྟན་འཛིན་ནི་དབང་བཅོམ་པ་ཆགས་བྲལ་འཕགས་
 <58b> ཆེན་དམ་པར་གྲགས་ལ། ཁ་བཞིའི་ཀླུ་ཁམས་སུ་རི་མོ་མཁན་རྣམས་ཀྱི་ཏྲོག་ཏུ་བྱུར་བ་དང་།
 སྟུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གོས་སྟུ་མཐོང་གྲོལ་ཆེན་མོ་བཞེངས་པའི་བཀོད་པ་སོགས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་གྱི་
 ཐུགས་དམ་ཀྱེ་ཆེར་བཞེས་ཀྱིན། ཆངས་པར་སྟོད་པའི་ཆེ་ཡང་མཐར་ན་ནས་ཏུ་མགོའི་གནས་སུ་བྱ་རན་
 ལས་འདས་སོ།། ཡང་རྗེ་དེའི་ཅ་བྲུ་ཤར་གྱི་རི་ཕྱོགས་སུ་བཤེས་གཉེན་དག་དབང་འབྲུབ་ལ། ཐེམ་ཡུལ་གྱི་
 དུས་དགོན་པར་བྱུབ་ཆེན་དམ་པ་སོགས་ཀྱང་ངོ་།། དེ་ལྟར་དོན་གྱི་བརྒྱན་འཛིན་ཡོད་པ་དག་གི་དབང་ཏུ་
 བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་དབང་གི་འབྲེལ་ཆད་བརྗོད་ན་ཡང་བསྐྱར་སྒྲོལ་འགྲོ་བས་སོ།།

ཡང་བསྟན་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་དེའི་ཡོངས་འཛིན་གཉིས་པ་བྱུང་དམ་ཆོས་ཀླུ་མཆོན་གྱི་པོ་རྒྱས་ནི།
 འབྲུངས་ཡུལ་ནི་གདན་ས་ཆོས་རྫོང་རང་གི་དགོན་སྦྱེས་རྒྱུད་དུའི་དུས་ནས་ར་ལུང་དུ་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས། རྗེ་
 བསྟན་ཉི་ལའ་སྤྲས་གཉིས་ཀའི་མཆོད་དཔོན་མཛད་ཅིང་། ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་ལྟར་ཐེབས་དུས་ནས་སྦྱའི་
 རིམ་གྱོ་བ་ཡུན་རིང་དུ་མཛད་པས། གསང་སྤྲགས་སྦྱི་དང་བྱུང་པར་དག་པོའི་མཛོད་སྟོད་ཀྱི་ལས་ལ། རྗེ་
 ཡབ་སྤྲས་གཉིས་ཀའི་ལྷགས་ཁྲིད་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པ་དང་། མདོ་སྤྲགས་གསན་པ་རྒྱ་ཆེ། ཚུལ་ཁྲིམས་
 ཤིན་ཏུ་གཙང་བས་ཉི་འཁོར་དུ་བྱི་བཟང་པོས་བྲབ་པ་དང་། སྟུ་ཤ་ལ་བྱི་མས་མི་གོས་པ་ཤེས་ལྟར་བྱངས་ཤིང་།
 གསལ། སྤྲིས་ནས་གསོལ་ཟས་རགས་པའང་མི་བཞེས་པར་འོ་མ་དང་སྟོ་འོད་ལྷན་གྱི་བཅུད་ལྷན་འབའ་ཞིག་
 ལ་བརྟེན་པས། དབང་པོ་བྱངས་ཤིང་གཞོན་<59a> ཤ་ཆགས་པ་དང་སྟུན་ལའང་སྦྱིབ་^aཔ་མེད་པ་གོས་སྟུ་
 ཆེམས་བྱུབ་བསེལ་བརྒྱག་པ་སྦྱར་སི་འགོད་པ་སོགས་གཞན་ལ་སྟོབ་པ་དང་། རང་གིས་ཀྱང་ཐུག་ལེན་དུ་
 བསྟར་བ་སྟུ་མ་གཤེགས་བར་དུ་མཛད་གནང་ལ། ད་ལྟའི་མཛོད་སྟོད་སྟུན་གཟིགས་དང་རྒྱན་ལྷ་གོས་པལ་
 ཆེར་འདྲེའི་བྲག་བཟོ། ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་རྒྱན་བཞེན་ནག་པོ་སྟོང་། ལས་དཀྱིལ་ལ་སོགས་པའི་
 བཅའ་གཞི་རྣམས་འདིས་མཛད་པར་གྲགས། ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་། དཔོན་སྟོབ་རིག་འཛིན་སྟིང་པོ་
 ལ། དེད་ཀྱི་རིམ་གྱོ་བ་དམ་ཆོས་འདི་དཔོན་སྟོབ་པའི་གཟིགས་སྤང་ལ་ཅི་འདྲ་ཞིག་དགོངས་པར་འདུག་
 གསུངས་པས། དེར་དཔོན་སྟོབ་པས་དེད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ལ་མི་ནག་པོ་མིལ་ཐུང་གི་ཆ་བྱད་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་
 བྱུང་གར་ཁྱོན་ཞབས་ནས་བཏེག་སྟེ་ཁྲིར་བའི་མཐོང་སྤང་བྱུང་ཞུས་པས། རྗེ་ཉིད་ནས་འདི་པ་ཚུལ་མཐུན་

^a རྒྱབ། em., འཕྲིབ་ A

དམ་ཆོག་ཤིན་ཏུ་གཙང་བ་དང་། བདེ་མཆོག་། མགོན་པོ། ལྷ་མོ་སོགས་ལ་རྒྱན་དུ་བཙོན་པས་དེ་བཞིན་གྱི་
གཟིགས་སྒྲུང་བྱང་བ་ཅིས་ཀྱང་བདེན་གསུངས།།

ཡང་སྐབས་ཤིག་ཞབས་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། དམ་ཆོས་ཁྱོད་ཟན་ག་ནས་ཟོས། གོས་སུ་
ནས་གྱོན་གསུངས་པས། བདག་རང་གིས་བྱར་ནས་བྱེ་ཅམ་རེ་བཙལ་ནས་ཟོས། གོས་ཀྱང་གཞན་ནས་
བསྐྱབས་ཏེ་གྱོན་པ་ཡིན་ཞུས་པས། ཨ་པ་ངའི་རིམ་གྲོ་བ་བགྱིས་ནས་ལོ་འདི་ཅམ་སོང་ཡང་ལྷོ་གོས་གཉིས་
ཀ་བྱིན་མ་བྱིན་གྱི་དོ་གཤམ་གཟུང་བ་རང་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་མ་ <59b> བྱང་བས་སྦྱིང་རིང་དུ་ལུས་པ་
འབྲེག་བྱང་འདུག ། ཉེ་གནས་པ་གཞན་ཡིན་ན་ལྷོ་གོས་གཉིས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་མ་ཟད་གཞན་སྤྲ་མའི་
བྱག་རྩས་དངོས་པོ་ཆེ་ཆུང་ཅི་ནས་ཀྱང་གང་ཟོབ་བདག་གིས་བགྱིད་ཅིང་། འབྲལ་གྱི་བྱ་ལས་སྤན་བྱ་ཅམ་ལ་
ཡང་རང་ལུས་བྱེད་པའི་ཉེ་གནས་པ་མང་བ་འདུག་ཀྱང་། ཁྱོད་ལྷོ་གོས་ལ་མཛད་ས་ཤིང་ལས་བཟང་རན་གང་
ལའང་ཚོལ་བ་ཆེ་ཞིང་མི་སྤྲ་བའི་ཚུལ་གྱི་འདུག་ལུགས་དེ་ལྟར་ན། དེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ཁྱོད་དམ་ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་
དེ་རང་གི་ཆོག་པ་འདུག་གསུངས་སྐྱགས་ཤིན་ཏུ་དགེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཁོང་ལ་གཞན་གྱིས་སྤུལ་བའི་
དངོས་པོ་ཆེ་ཆུང་ཅི་ཡོད་པ་བྱག་མཛོད་དུ་འབྲལ་བ་དང་། གཉེར་ཆང་ནས་གསོལ་ཆོགས་སྐྱ་སྐྱལ་ཅམ་ཡང་
མི་བཞེས་པ་ནི་སྐྱ་ཞིང་མ་བཟེའི་བར་གྱིས་མཛད་པའོ།།

དེ་ཡང་དེ་དུས་ཀྱི་གཏམ་ལ་བྱི་སྤྲེ་སྤྲེད་བྱག་མཛོད་པ། བྱང་བྱང་དམ་ཆོས་རྒྱལ་མཆོན་ཟེར་གླེང་བ་
ལྟར། ཞབས་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་མཆོམས་བཙན་རྒྱལ་བཞུགས་ཏེ་དབུ་མཛད་ཆེན་མོ་དང་སྤྲེ་བ་ལ་སྤྲོན་པ་
ཞིང་གཤེགས་སུ་སོང་བ་ཚུན་དུ། ཆོས་ཕྱོགས་སྐྱགས་འགན་ཐམས་ཅད་བཞེས་ཏེ་བྱི་ནང་གང་གི་ཐད་ནས་
ཀྱང་ཐབས་མཁས་ཀྱི་མཛད་པ་སྤུལ་དུ་བྱང་བས་དོན་ལ་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སློག་ཤིང་ལྟ་བུར་གྱུར་པས་
སོ།། སྐབས་དེའི་ཆེ་མི་འགྲུར་བརྟན་པ་^aསྤྲེ་སྤྲེད་ཀྱི་ཁྱིར་བསྐྱོ་བཞག་གནང་མཁན་ཀྱང་བྱང་དམ་ཆོས་པ་
ལགས་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ན་ཞབས་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་ <60a> བཀའ་སྐམ་ཏེ་ཐེབས་པ་ཡིན་ཟེར། མི་འགྲུར་
བརྟན་པ་གོང་མའི་དཔོན་སློབ་ནས་སྤྲེ་བ་བྱག་མཛོད་པར་བསྐྱོས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། ཁོང་སྤྲེ་སྤྲེད་མཛད་
ཆར་བ་ནས་བྱང་ཉིད་ལ་མི་འཆོམས་པ་དུ་མ་བྱས་པས། བྱང་ལགས་ཀྱང་དགོངས་ཡངས་ཞུས་པར་བརྟེན།

^a བརྟན་པ། *em.*, བརྟན་པ A

དེའི་ཆེ་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་། བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ལྷ་མའི་བསྟན་པ་ལ་ཁོང་
ལས་ཟིན་ཆེ་བ་མེད་ཀྱང་། ད་ནི་ཟིན་ལོག་འཇལ་དུ་འདུག་པས་ཅི་ཞིག་ཡིན་སྟེ་དགོངས་པ་སོགས་མཆོད་
ཡོན་གཉིས་དེ་དུས་རང་ནས་ཁོང་འགྲམ་རེ་ཡོད་ཀྱང་བརྟག་པས་སོ།། དེར་བྱང་ཉིད་ཀྱང་བཞུགས་སུ་
གདན་ས་དབང་འདུས་སོ་བྱང་དུ་མེད་པས་ཉེ་བཅུད་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་བཞུགས་པའི་མཐར་སྐྱ་གཤེགས་སུ་ཉེ་
བའི་ཆོ། བཀའ་ལས། དེད་རང་གི་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ཁྱེད་ཁས་ཅི་སྟོགས་སྒྲ་མའི་བསྟན་པའི་བྱག་མ་
ཞུ་བས་མ་པའི་འཁྱོད་པ་ནི་མེད། འོན་ཀྱང་དཔོན་སྟོབ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྟན་བརྒྱད་ལྟ་མོ་བཙོ་ལཱའི་དབང་དང་།
མགོན་པོའི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་གསང་མོད་ནག་གི་བྱག་ལེན་གཉིས་འབྲལ་མ་བྱལ་བའི་འཁྱོད་པ་
ཅམ་མཆིས་གསུངས་ཉེ། དབྱར་རྒྱ་ར་བ་སྟོན་གྱི་ཉ་བའི་ཆེས་ལ་ཞི་བར་གཤེགས་ཉེ། སྤར་སྤངས་དགོངས་
ཇོགས་ཀྱང་བྱག་མཛོད་ནས་ལེགས་བར་བགྱིས་སོ།།

གཞན་ཡང་བསྟན་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་དེའི་ཡབ་ཆེ་དབང་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྱལ་པའི་སྐྱ་འབྲུག་སྐྱ་རྒྱ་
མཆོའམ། <60b> དཔོན་སྟོབ་སྐྱ་སྐྱེ་ཞེས་གྲགས་པ་དེའི་འབྲུངས་ཡུལ་ནི་ཀྱང་ཅན། ཡབ་གཉེར་བཏོན་པད་
སྤེད་ནས་བརྒྱད་པའི་སྤས་བཞི་བ་དོན་བྱལ་དོ་རྗེ། ཡུམ་དག་དབང་བྱ་འཛོམ་གྱི་སྤྱམས་སུ་ཤིང་པོ་འབྲུག་ལ་
ཞུགས། མནལ་ལམ་དུ་མཁའ་འཁྱོད་རིགས་ལྡན་བྱག་དུ་མདའ་དར་དང་བུམ་པའི་བདུད་ཅིས་ཁྱས་གསོལ་
ཞིང་དབང་བསྐྱར་ཡང་ཡང་གནང་ནས། མངལ་གྱི་ཁྱེད་མིང་པ་རྩོ་བརྒྱ་རྒྱ་མཆོར་གསོལ་བ་སོགས་མི་
ལམ་མཐོང་བ་བཞིན་ནས། ཤིང་པོ་སྤྱལ་ལོར་འབྲུངས། གསུང་འཕྱོན་པའི་ཐོག་མར་དའི་མིང་ལ་བ་རྩོ་ཆེ་
དབང་བསྟན་འཛིན་ཟེར་བ་ཡིན། དཔོན་པ་རྟ་མགོ་ལ་སྟོལ་ཟེར་སྟོན་གནས་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་རོ་མཆར་གྱི་
སྤེད་བ་མང་། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་སྐབས་སྟོབ་གཉེར་གྱི་ཁྱད་བཅས་རིན་སྤངས་སུ་བསྐྱལ། སྤྱི་རྒྱ་དག་
དབང་ཆོས་གྲགས་གྱིས་མཆོན་ཡང་འབྲུག་སྐྱ་རྒྱ་མཆོར་གསོལ། སྟོབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་ནས་སྟོན་རང་གི་
སྤས་ཆེ་བ་དཔོན་སྟོབ་སྟོན་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་བྱང་དུ། སེམས་ཁྱིད་དབང་ལུང་ཡོངས་ཇོགས་གསན། དགྲུང་
ལོ་བཅུ་བྲུག་ལ་འདུས་སྤེར་ཞུགས། མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར་ལས་དགོ་རྩལ་དང་བྱིས་སུ་བསྟེན་
ཇོགས་ལ་སོགས་ཆོས་ཀྱང་མང་པོ་ཞུས། གར་ཐེག་དབྱངས་^bགསུམ་ལ་ལེགས་བར་སྤངས། སྟག་ཆོང་རྒྱ་

^a རྒྱ] em., རྒྱལ A

^b དབྱངས] em., དབྱངས A

མ་པད་དཀར་ལྷན་གྲུབ་ནས་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ཀྱན་མཛུབ་ཁྱིད་དུ་གསུམ། ལྷོ་ནང་འདིར་དར་བའི་
གསལ་སྒྲགས་གསལ་རྟེན་གྱི་དབང་<61a> ཆོས་རྣམས་མ་གསལ་བ་མེད་ཅེས་གྲགས་ལ། ཁྱད་པར་རིན་
པོ་ཆེ་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་ལས་དབང་ཆོས་སྟན་བརྒྱད་གདམས་པའི་བར་ཡོངས་རྫོགས་སྒྲགས་ཉམས་སུ་
བཞེས་ཏེ། འགྲོ་དོན་ཐོག་མར་ཤར་ཕྱོགས་བཟུ་ཤིས་སྐར་ཚུན་བྱོན་ནས་སྐྱེ་བོ་མཆོག་དཔལ་ཐམས་ཅད་ལ་
དབང་བཀའ་ཆོས་མ་ཉི་བརྗེ་གྲུ་རུའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་པ་ལན་གཉིས་བར་བཀའ་འདིར་དུ་སྦྱུལ། དུས་ལྟའི་བར་
དུའང་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷོངས་དག་ཏུ་དཔོན་སྟོབ་སྤྱེས་ཀྱི་གྲ་རྒྱུན་ཡིན་ཟེར་བ་མང་དུ་འདུག ། སྤྱབ་གནས་
སེང་གེ་རྫོང་དང་རྩ་མཆོག་གོང་དུ་བྱོན་ཏེ་མཇལ་སྟོན་ཞུས་ནས། སྐར་བུམ་ཐང་སྤྱུ་རྗེས་སུ་གྲུ་རུ^aམཆོན་
བརྒྱད་སྤྱེ་འབྲུག་སེང་ཐངས་ལས་གྲུབ་པ་བཞེངས། གང་འདུལ་གྱི་གཤུལ་བྱ་འདེན་བཞིན་སྤངས་ཐང་དུ་
ཕེབས་ནས་གདན་ས་པན་ཚུན་ལ་ལོ་ཤས་བཞུགས་པའི་མཐར། དུས་ཀྱི་འཕོ་འགྲུར་སྤྱོད་ཆོག་ནང་ཟེར་^b
པན་པའི་རྒྱུ་ལས་རེ་ཞིག་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་པའི་འཕྱོན་ལམ་སྟན་ལུང་སྐར་སྟེང་ཤར་བའི་གཞིས་
ཁར་བཞུགས་ཞག་གཤང་ཆེ། སྤྱིག་ཅན་གྱི་སྤྱེ་བོ་འགའི་གཡོ་འབྲུལ་ལས་དགྲུང་ལོ་སོ་བདུན་བཞེས་པའི་
ལྷགས་སྤྱུལ་གྱི་ལོ་སྟོན་ལྷའི་ཆོས་བཅུ་དགྲུ་ལ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་པའི་ཚུལ་བསྟན། དེར་སྤྱར་སྤངས་
བྱས་པའི་ཤུལ་ནས་བདུད་ཅིའི་ཚུ་མིག་རྣམས་ཏེ་ད་ལྟའི་བར་དུའང་མི་གཅོང་གི་བ་ཀྱིས་འགགས་པ་ཐམས་ཅད་
ཚུ་དེས་བཟུས་པ་<61b> ཅམ་ལ་དག་པ་ཡིན་ཟེར་རོ།

གོང་གི་འཕྲོས་ལས་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཞིམས་པའི་རྗེས་ཐོག་ཁོ་ནར། ལྷེ་མིད་དགེ་
འདུན་ཆོས་འཕེལ་ནང་སྟོན་བཅས་གྲོས་བཤེམས་ཏེ། སྤྱས་མོ་མཆོ་སྤྱེས་རྩི་རྩོ་བརྩུས་སུ་བྱས་ཁིར་བཏོན་
ཡང་། ཆོས་སྤང་མ་དགེས་པའི་གཡོས་ནད་ཡམས་ཀྱིས་ལུང་པ་འགོངས་མཐར་ཁོང་རང་ཡང་སྤྱོད་ཆེའི་རྒྱུ་
དུ་སྤྱར་སོང་ཞིང་། དོན་དུ་བསྟན་པ་གཤུང་གིས་འཛིན་པ་བས་སྤྱུལ་པ་ཁོ་ནས་འཛིན་པ་དགའ་བར་འདུག་
སྤམ་སྟེ། ཅིའི་ཕྱིར་ན་གྲུ་མ་དང་ཆོས་སྤང་ཡེ་ཤེས་སྤྱན་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་གཞིགས་པས་སོ།

བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་མ་པམ་གཡུ་མཆོ་ལས། ། བརྒྱད་འཛིན་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྷན་གྱིས་པའི་ཆབ།

^a ལྷུ་རུ] conj., འགྲུ་རུ A

^b རྣང་ཟེང] em., རྣང་ཟེངས་A

^c བཟུས] em., བཟུས་A

ཚོས་དཀར་མུ་འཕེང་གཡོས་བཞིན་གསུམ་བྱ་ཡི། ཡིད་ཀྱི་འཛིན་མར་འཕེབས་ཚུལ་ཚུར་ཟད་ཡོས།

ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱལ་ཆབ་གསེར་གྱི་ཁྲི་འཛིན་གཉིས་པ་དག་དབང་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་
མཆན་ཞབས་གྱི་ལོ་རྒྱལ་ནི། ཤར་ཕྱགས་བཟའིས་སྤང་གི་རྟོ་རྒྱད་དུ་སྡོན་བྱུང་པའི་དབང་ལྷག་འབྲུག་པ་
ཀྱན་དགའ་ལེགས་པས་ཞབས་གྱིས་བཅགས་ཤིང་ཡུང་བསྟན་པའི་གནས་ཆེན་འཕྲོག་དཔོན་བ་ཞེས་གྲགས་
བ་ལ། སྡོན་རང་གི་རྩེ་གོང་མ་མི་པམ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཡུལ་སྤིང་དེ་དག་ཏུ་གཞན་དོན་སྤྲོད་ལ་ཕེབས་
ཆོ། མཆན་ལྷན་གྱི་བྱུང་མེད་འགའ་ལ་སྤྲས་བསྟན་པར་མཛད་པའི་གཏུང་རིགས་རིམ་བར་མཆེད་པ་ལས་
བྱུང་བ་སྤྲེས་ཆེན་^{62a} གོང་མ་> དཔོན་པོ་རྩེ་རྩེ་ཡལ་དང་། ཡུམ་མཆན་ལྷན་གྱི་བྱུང་མེད་ཀླུ་ལྷ་མོའི་
ལྷམས་སུ་ཞུགས། དེར་ལྷ་མོ་དེ་མ་ཉིས་བསྟུང་བ་དང་། ཆོས་སྤྱོད་འགོ་བའི་ལྷས་མཆན་གྲང་མང་། ས་མོ་
རྒྱལ་ལོ་ཉོར་རྩ་བཅུ་པའི་ཡང་ཆེས་ལ་ཉི་མ་རི་ཅེར་ཤར་བ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐུ་འཁྲུངས། མི་རིང་བར་རྒྱ་གར་
འཕགས་པའི་ཡུལ་ནས་རྩོ་གི་ཉེ་རུ་ཀའི་ཆས་ཅན་གཉིས་བྱུང་ནས། རྒྱལ་སྤྲས་གཞིན་ཏུར་གྱུར་བ་ལ་བཅེ་
བའི་མིག་གིས་བལྟས་པར་དུ་སྤངས་ནས། སྐུ་ཁྲུས་ལན་དུ་མར་གསོལ། གསེར་སྤྲེམས་ཡུད་གྱི་མཆོད་པ་
དང་བཅས་མཆན་ཡང་རྟན་བ་ཉི་ཞེས་གསོལ་ཉེ། ཞག་བདུན་ཅན་བསྟུང་ནས་འཕྲོ་དོན་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེར་
འབྱུང་བའི་ཡུང་རྒྱལ་ཉེ་ཆ་མེད་དུ་གཤེགས་སོ།།

དེ་ནས་རིམ་པར་ངོ་མཆར་བའི་མཛད་པ་དུ་མར་སྟོན་པ་དང་། བཟ་གིས་པའི་ཆོག་རིས་དག་གྲང་
 རོལ་བྱུང་དུ་སྟོག་པའི་ཆོ། ཡབ་ཀྱིས་སྟོང་གང་ཡང་མི་ཤེས་པར་འདི་འདྲ་བྱེད་པ་ཅིའི་ལུགས་ཡིན་བྱས་པས།
 ཉི་མེ་ང་ཡི་བྱེད་ལུགས་འདི་ལྟར་ཡིན།། སང་གནངས་འདི་རུ་མི་སྟོང་གདན་སར་འགྲོ།། ཞེས་གསུངས་པས།
 ཡབ་ན་མེ། སྟོང་གི་གདན་ས་གང་དུ་ཡོད་བྱས་པར། རུབ་ཕྱོགས་ལ་བྱག་མཛུབ་གཏད་དེ་སང་གནང་ང་ལེན་
 མཁན་ཞིག་སྟེན་འོང་གསུངས་པས་ངོ་མཆར་དུ་གྱུར་རོ།། དེའི་ཆོ་སྤྲངས་ཐང་འདུས་སྟེའི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་
 དམ་ཆོས་པད་དཀར་དང་། སྟེ་སྟིད་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་བཀའ་བརྩོམ་ཉེ་གཞུང་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་
 པས། དཔལ་ངག་གི་དབང་པོ་^{<62b>} དངོས་སུ་བྱོན་པ་ལྟ་བུའི་དགའ་བསྟོ་སོབ་ཅིང་། རེ་ཞིག་སྐུལ་པའི་སྐུ་
 འབྲུག་སྐུ་རྒྱ་མཆོ་གནས་ཀྱི་སྟོན་དཔོན་དུ་བཙུགས། སྟོན་སྐུངས་ཐམས་ཅད་བརྟུ་བརྟུན་པ་ཙམ་གྱིས་ཐུགས་

^a [em.] , A

སྤྱི་ཆུང་། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དམ་ཆོས་པ་དང་དཀར་ལས་དབང་ལུང་མན་དག་ཕྱག་ལེན་དང་བཅས་པ་ཉམས་
བཞེས་སྤྱི་མཛད་། དགྲུང་ལོ་བཅུ་བཞི་ལོ་ཆེ་ཐེག་ཆེན་སོ་ཐར་གྱི་བསྐྱབ་པ་བཞེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་གཞུག་
ལུང་ལུལ། དཔལ་དག་དབང་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་མཚན་དུ་གསོལ། དཀར་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་
ཕྱག་ཆེན་ཆོས་དྲུག་སོགས་ཐབ་ཁྲིད་མཐའ་དག་ལ་གསན་སྦྱོར་མཛད་། ཆོས་སྤྱིད་བསྟན་པའི་གཙོ་བོར་
མངའ་གསོལ་ཞིང་ཁྲི་འདོན་ལེགས་བྱས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་ཁྲུབ་བཞིན། གདན་ས་པན་ཚུན་ནས་
བྱུང་པའི་བསྟོན་གནས་ལུགས་རི་དྭ་རྩེ་གདན་དུ་ཕེབས་ཏེ། ཐོག་མར་སྐྱབ་པ་། ཉེན་འཕེལ། དགེ་སྦྱོར་བདུན་
པ། བདེ་མཆོག་དང་མགོན་པོའི་བསྟོན་ཆེན་གནང་ཞིང་། དེའི་བར་སེང་ལ་རྩེ་བྱུང་པའི་དབང་ལྷག་དག་
དབང་བསམ་གཏན་ལས་འཁྲུལ་འཁོར་གྱི་ཕྱག་ལེན་ནམས་ཀྱང་ལེགས་པར་མཛད་། སྐབས་ཤིག་ལྷ་མོ་དུང་
སོལ་མའི་བསྟོན་བསྐྱབ་གནང་བས་ཞལ་གཟིགས་བརྟེན་པར་མ་ཐད། ཕྱིས་སོལ་གཏོད་པར་མཛད་པའི་ལྷ་
མོ་གཙོ་མོ་དང་འབར་མོའི་གར་འཆམས་ལ་སོགས་པ་ལྷ་མོ་ཉིད་རང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་ལུལ་བ་འདྲ་སྟེ། རྩེ་
ཉིད་རང་མ་གཏོགས་སྤྱི་རབས་པ་རྩེ་སྟེང་ལ་དེ་སྟེང་སོལ་གཞི་ནས་མི་བདོག་པའི་ <62a འོག་མ> ཕྱིར་རོ།
ཞེས་ནམ་ཐར་ཞལ་རྒྱན་ལས་བྱུང་བས་སོ།།

དེ་ལྟར་སྐྱབ་མཚམས་ལས་བཞེངས་ནས་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་དང་། སྤངས་ཐང་བདེ་བ་ཆེན་
པོར་ཕེབས་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱི་འདུས་སྟེང་ཆོགས་དང་སྤར་ནང་གཟན་གྱི་རིགས་ལ་དབང་བཀའ་ཆོས་རང་རང་
གི་འདོད་སྟོབས་སྤུལ། དུས་དུས་སྤྱི་བདེ་མཆོག་དང་སྟེལ་བའི་མགོན་མངས་སྐྱབ་ཆོག་གར་འཆམས་
བཅས་གནང་བ་དང་། གཞན་དུ་མངོན་སྦྱོར་ནག་པོ་སྦྱང་། ལས་དཀྱིལ། ཙོག་རོགས་གཏོར་ཆེན་སོགས་
ཀྱང་གནང་བས་སྤར་མ་གཤམ་པའི་ཐེལ་ཆེན་སོ་བྱུང་བ་ཀུན་གྱི་^aམཐུན་སྦྱང་དུ་བྱུང། དེ་བཞིན་སྟོན་ཁག་
འཐུང་རྒྱལ་མོ་ཞལ་གཟིགས་ཀྱི་ལུང་ལྟར། འབྲུག་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་སྟོན་ཀའི་དུས་དང་ཉེ་བར་
དཔལ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་མོ་དུང་སོལ་མའི་སྐྱབ་ཆེན་དབང་ཆོག་རྒྱས་པ། སྤངས་ཐང་མགོན་པོའི་དབང་ཆོག་རྩེ་ལྷ་
བ་བཞིན་འཕྲུགས་པར་གནང་། དེ་དུས་ནས་སྟེ་བ་པ་རྩོད་རྩོད་དཔོན་བསྟན་པ་དབང་ལྷག་ནང་འཁོན་པས་

^a ཐ་སྐྱབ་] *em.*, ཐ་བསྐྱབ་ A

^b ཀུན་གྱི་] *em.*, ཀུན་ A

ཐུགས་ཀྱང་རིས་པར་འབྱུང་ཞིང་། སྡེ་སྡིད་པས་ཀྱང་ཕྱོགས་དང་རིས་སུ^a ཕྱེ་བས་རེ་ཞིག་བཟའི་ས་ཚོས་
 རྫོང་གི་ཁྲ་མ་ལྟ་ཁང་དུ་བཅད་ཀྱི་ལོ་གསུམ་ཙམ་བཞུགས། སྐབས་དེར་བཀའ་ངེན་གསུམ་ལྟན་གྱི་ཕྱིན་ཅན་
 ཁྲ་མ་དམ་ཚོས་བད་དཀར་དང་། རྗེ་བྱུང་བའི་དབང་ལྷག་དག་དབང་བསམ་གཏན་ཀྱང་རིས་པར་སྐྱ་
 གཤེགས་བས། ལྷག་པར་ཡང་ཐུགས་སྐྱོ་གས་རིས་འབྱུང་གིས་བརྟུངས་པའི་གསུང་མགུར་ཡང་འདི་ལྟར།
 ཕྱིན་ཅན་ <62b> སྡིང་གི་ནོར་བུ་དམ་ཚོས་མཆོག་། དད་ལྟན་སྡིང་གི་བད་མོར་ཉག་བཞུགས་ནས། ཅན་
 ཡང་གདུལ་བྱར་གྱུར་བའི་འཕྲོ་བ་ལ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་འོད་ཟེར་འབྱེད་དུ་གསོལ། ཞེས་སོགས་དང་།
 ཐེམ་ཡུལ་བཟའི་ས་ཚོས་རྫོང་ས་རེ་འཛུགས། རྗེ་བཅུན་ནམ་གཉིས་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དག་
 དབང་ཀུན་དགའ་སྐྱུག་བཟུལ་ཅི་ཡང་བྱུང་། ཞེས་སོགས་སྐྱ་ཕྱི་བར་ཀུན་ཏུ་ཞལ་གདམས་ཀྱང་མང་ངོ་།

དེ་ཡང་སྤར་ནས་རིག་འཛིན་ཆེན་པོའི་རྣམ་སྤྱུལ་གཏེར་བཏོན་དོ་རྗེ་མོ་ལོད་ཀྱི་ཚོས་བདག་རྗེ་འདི་
 ཉིད་ཡིན་ཕྱིར་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག་ན་བར་ཆད་ལས་ཐུལ་ཡང་བར་གྱིས་མཆོམས་སྦྱོར་བས་མ་འགྲིག་པ་དང་།
 གཞན་ཡང་ཞབས་བྱུང་མ་ཆེན་སྐྱ་མཆོམས་གསང་མ་བརྟོལ་བར་དེ་ཁོ་ནར་བཞུགས་པ་སྤྲན་ཡོན་ཆེ་ཡང་།
 རྗེ་འདིས་གསང་བརྟོལ་བས་བསྟན་བསྐྱུང་མ་མཉེས་པའི་གཤེགས་ལས་སྐྱ་ཆེ་ལ་འགལ་རྒྱུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཀྱང་
 ཟེར་རོ། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་འབྲས་མེད་ན་ཁོང་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་ལ་བར་ཆད་མི་ཚུགས་པས་རྒྱ་དེས་ཡིན་སྐྱུམ་ཞིང་།
 རྒྱུན་སྤར་ནས་ལོག་སྒོན་འབྲུབ་པའི་བདུད་མོན་ཚོས་བྲག་ཏུ་སྤར་བའི་མཐར་ཁྱིམ་ཡང་པལ་སྟེ་གདན་ས་
 དབང་རྫོང་དུ་བཞུགས་སུ་བཅུག དེ་ལའང་མི་འཚམས་པའི་སྦྱོད་དན་སྐྱ་ཚོགས་བཞུད་པར་བརྟེན། རྗེ་ཉིད་
 ཅན་ཀྱང་གཅིག་ལྷུར་རི་ཁོད་དུ་འཕྱོན་པའི་དགོངས་པས། ས་མོ་སྤྱུལ་ལོ་རྟོར་རྒྱ་བཅུ་པའི་ཆེས་དགུ་ལ་
 སུས་ཀྱང་མ་ཆོར་བར་ཤར་ཁོ་ཐང་གི་རི་སུལ་ཞིག་ཏུ་ཕྱོས་ནས་བཞུགས་ཀྱང་། ཤ་པོ་ཁྱི་འདེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་
 བྱུང་སྟེ་གཡུང་<63a> བྱུང་སྦྱིད་བྱ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་པར་མཛད་ལ། དེར་ཡང་གསོལ་དན་
 ཡང་ཡང་བྱངས་པའི་རྒྱུན་ལས་དགུང་ལོ་ཉིད་ལྟ་བུའི་ས་མོ་སྤྱུལ་ལོ་རྟོར་རྒྱ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་ཉིར་
 བདུན་ལ་ཞི་བ་ཆེན་པོའི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ།

^a ཕྱོགས་དང་རིས་སུ] *em.*, ཕྱོགས་དང་རིགས་སུ A

རྗེ་འདི་ལ་དབང་ཆོས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པའི་སྒྲོབ་མ་མང་ཡང་གཙོ་བོ་ནི་ཤུག་འཛིན་པ་ལྟར་ལ་
 དྲགས་རྒྱལ་སྤྱོད་བསྟན་འཛིན་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཡོ་རྒྱུས་ནི་མཁན་པོའི་སྐབས་སུ་ཡོད། གཞན་སྤྱོད་པ་ལྟར་
 བྱེད་ཆོས་པ་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ་ནི། གུན་མཁུན་པ་རྒྱ་དཀར་པོའི་གདན་ས་བཟུལ་གྱིས་མཐོང་སྒྲིབ་སྤྱོད་པ་བྱེད་
 དགོ་འདུན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྟར་ཆོ། བོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གཙང་པ་པའ་པའི་རྗེས་ལ། འབྲས་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་
 པ་སངས་རྒྱལ་པས་ཀར་འབྲུག་གི་བསྟན་པ་གཞོན་པ་སྤྱོད་པ་ཀུན་གྱི་ལག་ཁང་དེ་ཡང་ཁོང་གིས་འཕྲོག་
 བཅོམ་བྱས་པས་ན། དེ་ལས་ཐོས་ཐོན་ཏེ་སྤྱོད་པ་ཐང་འདུས་སྤྱོད་པ་ཁོང་དུ་ལྷགས་ནས་ཡོད་པའི་ཆོ། རང་གི་
 རྩ་བའི་སྤྱོད་པ་ཀུན་དག་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མཁུན་པ་ལས་དུ། མི་ནག་པོ་གཅིག་གིས་བེ་ཏའི་འབྲས་སྤྱོད་པ་
 ཏུ་སྤྱོད་ཏེ། དེ་ལས་གཅིག་ནང་པར་ལས་ཅན་ཅིག་ཡོད་པ་ཡོད་པས་དེ་ལ་བྱིན་ཟེར་བ་བཞིན། ཐོ་རང་སང་
 སྤྱོད་པ་བེ་ཏའི་འབྲས་སྤྱོད་པ་ཏུ་འབྱོར་བྱུང་བ་ན། དགོ་སྤྱོད་པ་བྱེད་ཆོས་པ་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ་ཡང་
 ཞབས་རྩེ་ཡོད་དོན་ཞིག་བྱུང་ནས་འོངས་པ་འབྲིག་པས། མཁུན་པ་ཀྱི་དོན་གསལ་འདེབས་པ་ལྟར་བྱུར་
 ཏེ། དེ་^a63b> ཐོག་རང་བེ་ཏ་གཅིག་ཁོང་ལ་གཞན་ནས་ཁོང་རང་དཔལ་ཡེ་མེས་མགོན་པོའི་བསྟན་པ་བྱི་
 བྱེད་པས་པ་མཐར་ན་པ་ཞིག་གིས། བསྟན་པ་ལའང་པན་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་སྤྱོད་པ་གདམས་ཤིང་ཆས་རྒྱུན་
 དག་ཀྱང་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་པས། བྱིས་བསྟན་དག་སྤྱོད་པ་^aཔའི་དཔལ་པོ་སྤྱོད་པ་ལྟར་ལྟར་བྱེད་ཆོས་
 པ་ཞེས་མཐུ་སྤྱོད་པ་ལས་པ་ཆེ་པའི་དཔལ་^bཀུན་ལ་བྱགས། ལྟོ་ནང་འདིར་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱོད་པ་བྱི་གཙོ་
 བོ་རྣམས་རྗེ་སྤྱོད་པ་དཔོན་གྱི་གནས་རབ་འབྲུམས་ལ་བཀའ་བྱིན་ཆེ་བར་མཛད་པའི་མཐར་དགོངས་པ་ཆོས་
 དཀྱིངས་སུ་བསྟུས། རྗེ་ཀུན་དགའི་ཞབས་ལ་སྤྱོད་པ་གཞན་པན་ལུས་པ་དེ་ཅུ་མོ། །

རྒྱལ་ཆོས་གསེར་ཁྱི་གསུམ་པ་ཞབས་དྲུང་སྤྱོད་པ་ལས་ནས་རྒྱལ་གྱི་ཡོ་རྒྱུས་ནི། འཕགས་མཚོག་
 བྱེད་འཛིན་བདག་པོ་སྤྱོད་པ་གཞན་གཟུང་པའི་བྱིར་སྤྱོད་པ་རྗེ་སྤྱོད་པ་ཀྱི་དབང་ལས། དར་དཀར་བཟུལ་གྱིས་
 ཡང་ཅེའི་ཆབ་འབངས་སུ་དར་དཀར་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་པའི་ཡུལ་བྱེད། ཡབ་ཡེ་མེས་བསྟན་འཛིན་དང་།
 ཡུམ་ཀུན་དག་པ་རྒྱལ་པོའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པས། དེའི་ཆེ་མེ་པའི་ཐག་པ་སྤྱོད་པ་ཐག་གི་རྒྱལ་དུ་འདུག་པར་ཀུན་

^a ལྟོ་ལ། *em.*, ལྟོ་ལ A
^b དཔལ་། *em.*, དཔལ་ A
^c དཀྱིལ་འཁོར་། *em.*, དཀྱིལ་འཁོར་ A

གྲིས་མཛོད་། དེ་ལས་སྟོན་གྱི་སྒྲེ་བ་བྲན་པའི་ཚུལ་གསུང་འབྱོན་ཤེས་ཅམ་ལས་སྤྲངས་ཐང་རྫོང་གི་ལོ་རྒྱུས་
 དང་། དག་དབང་འཇམ་དཔལ་འདི་བྱ་ཡིན་གསུང་བ་དང་། དེད་སྤྲངས་ཐང་དུ་ཡིན་ན་ཕྱག་མཛོད་བསྟན་
 འཛིན་འབྲུག་རྒྱལ་བྱ་བ་ཡོད་ཅེས་སྟེ་བ་དབྱ་<64a> མཛོད་ཀྱི་མིང་སོགས་གསལ་པོར་བཛོད་པ་དང་།
 གཞན་ཡང་ངོ་མཆར་བའི་ལོ་རྒྱུས་མང་དུ་བྱུང་བས་གཅིག་ནས་གཉིས་སུ་བརྒྱུད་སའི་བདག་པོ་འབྲུག་རབ་
 རྒྱས་ཀྱི་སྟན་དུ་སོན། དེ་ཉིད་ནས་ལེགས་པར་བརྟག་གཞིག་བྱེད་བཅུག་པས་ཡིད་ཆེས་གནས་སུ་གྱུར་པས།
 རིས་གྲིས་དགྲུང་ལོ་བྲུག་གི་ན་ཆོད་ཅམ་ན་གདན་ས་དབང་འདུས་པོ་བྱང་དུ་གདན་བྲངས། སྟེ་སྤྱིད་བཀའ་
 རྒྱུ་བཅས་པས་དགའ་སྟོན་གྱི་ཐོག་ནས་བསྟུམ། བྱིས་ནས་སྟེ་བ་དགོ་བཤེས་སུ་གྲགས་པ་དེ་སྟོབ་དཔོན་དུ་
 བཅོལ། ཡི་གའི་བྱི་མོ་ཀ་ལ་སྟོབ་དུས་འདི་ཐད་དུ་ང་དག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་འདོན་བཞིན་དུ་ཤངས་ལ་
 ཕྱག་མཛུབ་བཅུགས་པ་དང་། ཡང་བསོད་ནམས་དཔལ་གྱི་བྱ་ཁྲིད་འདི་ཨ་མ་ཡིན། བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཨ་མ་
 ཡིན། ལྷ་དབང་སྟོན་པའི་ལྷ་མ་མིན་རེ་ཤི། གསུང་བ་སོགས་སྒྲེ་བ་བྲན་པའི་སྟེང་བཛོད་མང་ཞིག་འདུག་
 །ཡང་འདིར་ཉུང་བསྟུས་སུ་བཀོད། ཚུལ་དེ་དག་ཡང་བྲང་སྟོང་བདེན་པའི་ཆོག་གྲུབ་བ་དག་བཅོམ་ཆེན་པོ་
 ཆོས་རྗེ་དག་དབང་ཕྱན་ཆོགས་གྲིས་མཛོད་གནང་བའི་རྣམ་ཐར་ལས་བྱུང་ངོ་།།

དེ་ནས་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆའི་དངོས་སྟོབ་རྩོམ་རྩོམ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་བཛོད་པ་བད་དཀར་རི་ཁྲོད་
 ལས་གདན་བྲངས་ཏེ། ཚུ་འབྲུག་རྒྱ་བ་བཞི་པའི་ཆེས་བཅུའི་སྐབས་དགོ་ཚུལ་གྱི་བསྟུབ་པ་བཞེས། རྒྱུད་སྟེ་
 བཞིའི་གསང་སྟགས་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་དབང་ཕྱུང་རྣམས་རྫོགས་པར་ཞུས། སྟོབ་དཔོན་དགོ་<64b> བཤེས་
 པས་ཆོས་སྟོད་བཅུ་དང་རིག་པའི་གནས་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་ཡོན་རྣམས་ཕྱལ་བྱིན་དུ་གྲུབ་པའི་ཞབས་
 བསྟུལ་ཡང་དག་བཀྲིས་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་བད་དཀར་རྣམ་རྒྱལ་ལས་ཆོ་གའི་ཕྱག་ལེན་ཐམས་ཅད་ཐུགས་
 སུ་རྒྱུད་པར་བྱས་ཤིང་། རྒྱད་པར་ཆོས་རྗེ་ཡེ་ཤེས་དངོས་གྲུབ་ལས། ཕྱག་ཆེན་ལྷན་ཅིག་སྟེས་སྟོར། ལྷ་རོ་
 ཆོས་དྲུག་སོགས་སྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་ཀུན་ཉམས་བཞེས་སུ་མཛོད། ལྷགས་རིར་རྩོམ་རྩོམ་འཛིན་པའི་བྱེད་
 ཀྱི་བསྟེན་པ་གནང་ནས། སྤྲངས་ཐང་དུ་བྱེ་བ་མཆོད་རྟེན་སྐྱེ་པར་གྱི་ཕྱག་ཆ་བཏབ་པའི་གཙོ་བོར་ཤེབས། དེ་
 ལོའི་སྟོན་ཀ་ལ་གདན་ས་ཟབ་དོན་སྟན་ཅེ་གྲུབ་པའི་རབ་གནས་དགའ་སྟོན་གྱི་དུས་བཟང་པོ་ལ། དཔལ་
 འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་པའི་སྟེ་ཞེས་མཆོད་ཀྱི་དགོ་ལེགས་དང་བཅས་ཁྱི་
 འདོན་བཀའ་ཤིས་མངའ་གསོལ་འབུལ་ནོད་སྟོཅས་མི་འཁྲུང་བ་ཅམ་དུ་བྱས། དེ་ནས་གཞུང་པན་ཚུན་དུ་

ཞབས་བརྟན་པའི་རིང་ལ་རྒྱུ་ཅན་ཡི་ཤེས་དངོས་གྲུབ་ལས། བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་སྣུ་མ་པའང་ཡེགས་
པར་བཞེས་ཤིང་། གསང་ཆེན་རྟེན་མའི་ཆོས་སྐོར་མང་པོ་ཞིག་དང་། རྒྱལ་བའི་བཀའ་འབྱུང་ཡོངས་རྫོགས་
ཀྱི་ཡུང་སོགས་མཐའ་ཡས་པའི་ཆོས་གསན་ནས་བསྟེན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཛད། དེ་ནས་ལྷགས་
རིང་ཟླ་སྟུག་། བདེ་མཆོག་། མགོན་པོའི་བྱི་ནང་གསང་བའི་བསྟེན་པ་གྲུབ་པའི་རྟགས་<65a> མཆོན་ཞལ་
བྲག་མངལ་བ་སོགས་ཐོབ་ནས། སྐར་གཞུང་དུ་སྟུན་རས་གཟིགས་གོས་སྟུ་མཐོང་བྱོལ་གྱི་རབ་གནས་ལ་
ཕེབས། སྐབས་དེར་སྤལ་རྒྱའི་^aདཀར་ཕྱོགས་ལ་དགེ་འདུན་སྤྱི་ཆོགས་དང་བཟོ་རིགས་སྐར་སྟོ་གཟན་
བཅས་ལ་དབང་དང་ཐབ་ཁྲིད་མང་པོ་རྒྱ་བའི་ཁོངས་སུ་གནང་། དེ་ལྟར་བསྟེན་འབྱོར་སྟུན་ཡོན་ཆད་མེད་
སྟེད་མཛད་པའི་མཐར་གདན་ས་ཐབ་དོན་སྟུན་ཅེ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་རབས་བདུན་པའི་བཅད་རྒྱར་བཞུགས་པའི་
སྐབས། བསྟེན་པ་སྤྱི་སྟོས་ཀྱི་ལས་དང་ཆག་རྒྱེན་ཐོག་ཏུ་བབས་པའི་ནང་ཟིངས་གཡུལ་འཁྲུགས་དག་པོ་
གཡོས་ཏེ་ས་སྤྱོད་ཀྱི་པོ་རྗེ་སྟེན་བཅས་པའང་མཐར་འཁྱེད་བདག་གི་ཁར་བཀུ་མོ།

དེའི་རྒྱུན་ལས་རེ་ཞིག་རྗེ་བརྟན་འདི་ཉིད་ཀྱང་གཞན་མའི་ཞོར་བརྟུགས་ལས་སྤྱ་བྱོ་ཉ་ས་སྤྱང་རྒྱ་
རྒྱུན་བྱོས་ཐབས་ཀྱིས་ཕེབས་སོང་བ་བདས་ཟེན་པའི་ཆོ། ཤིན་ཏུ་འོ་བརྒྱལ་བའི་གསུང་གིས། ངས་སྟོན་ཟླ་
མ་ལུ་པོ་ཡུལ་བརྟོན་ནས་ཐོད་ལ་སྟུགས་པའི་རྣམ་སྟེན་ད་རེས་འཁོར་བ་ཡིན་པ་འདུག་ཅེས་གསུངས་ཤིང་།
སྐར་རིན་སྤངས་སུ་འཁྲུས་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་ལས་སྤངས་ཐང་དུ་གདན་འདྲེན་ནས། འདུག་འཕྲིན་ལས་སྐར་
དུ་གཟིམས་ཞག་གནང་བའི་སྐབས། ཉན་བྱེད་ཅམ་ན་བྱང་སྟོང་བདེན་པའི་ཆོག་སྟུ་བ་ལ་གོམས་པ་ཅན་ཆོས་
རྗེ་དག་དབང་ཕུན་ཆོགས་པ་ཉར་ལངས་མཛད་དེ། ཟླ་མ་ཁྲོད་ལ་སྟེ་བོ་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་མཁན་ཆེན་པད་
དཀར་སྟུན་གྲུབ་པ་དང་། ལ་ལས་ <65b> ཞབས་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་གཉིས་སུ་སེམས་པ་མཆིས་
ལགས་པར། གནས་འདི་ལ་བདག་ཅག་མི་ལམ་དུ་དང་། རྗེ་རང་སད་པའི་གནས་སྐབས་འདྲ་བ་ལགས་པས།
བཀའ་བྱང་པོར་སྤལ་དུ་གསོལ་ཞེས་ཞུས་པས། རྗེ་རྗེའི་གསུང་འདི་སྐད་དུ། གནས་འདི་ལ་ངས་བྱིས་པའི་
དུས་ཀྱང་ཁས་འཆིས་འདུག་ཅིང་། ད་ལྟའང་དག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་ཡིན་བསམ་པ་མ་གཏོགས་མིན་བསམ་པ་
མེད་ཅེས་བཀའ་སྤུལ་ཏོ། ཞེས་གསུངས་པས་དགའ་མགྲ་ཡི་རངས་ཤིང་། རང་ཐད་ནས་ཀྱང་དེ་དེ་བཞིན་

^a སྤལ་རྒྱའི། *em.*, སྤལ་རྒྱའི A

ལགས་ཀྱང་། རི་སྐད་དྲུ། སེམས་ཅན་མོས་པ་སྣ་ཆོགས་པ།། ཐམས་ཅད་མགྲུ་བ་སྤྱི་ཀྱང་དགལ།། ཞེས་
སམ། གནས་ཐིག་དྲང་པོར་བཏབ་བ་ན།། ཡ་ཡོ་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་གཟན།། ཅེས་པ་སྟར་སྤང་བས་སོ།།

དེ་ནས་གདན་ས་སྤྱངས་ཐང་དུ་ཆོས་སྤྱོད་མཆོད་དང་མཇུག་སྤྱོད་མཇུག་ནས། རང་ཡུལ་དར་དགར་
གྱི་ཕྱོགས་སུ་དགོངས་པ་ཅ་གྲོལ་ཞུས་ཏེ། ཉོར་རྒྱ་བཞི་པའི་ཆེས་བཙུ་དབང་རྫོང་དུ་འབྱོན་ལམ་གྱི་ཞག་
བབས་བཞུགས་པའི་ཆེ། སྤར་ཡང་སྤྱོད་འགྲོའི་ལས་རན་བཟོད་དགལ་བ་ལངས་ཏེ་ནང་ཟིང་སྤར་བས་དོས་དྲག་
ལ་དཀྱིས་རིང་བའི་མཆོ་མོ་ཁོལ་བས། རྒྱུན་དེས་རྩེ་འདི་ཉིད་ཀྱང་གདན་ས་པན་ཚུན་དུ་ལོ་ཤས་བཞུགས་
དགོས་ལྷན་བའི་རིང་ལ་སྣ་མགོན་གྱི་དབང་ཆོག་ལ་སོགས་པའི་ཐུགས་ཁུར་བཞེས། དེ་དུས་ཁོ་བོས་ཆོས་
གྱི་རྩེ་ཡེ་ཤེས་དངོས་གྲུབ་<66a> ཞབས་གྱི་རྒྱུགས་བཟོད་མཇུག་པར་བསྐྱལ་བ་སྟར་སྤྱོད་ནང་འདིར་སྤར་མ་
གྲགས་པའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་མཇུག། གཞན་ཡང་སྤོན་དང་ཕྱིས་སུ་རྩེ་ཉིད་གྱི་གསན་ཡིག་སོགས་ལེགས་
པར་བཤད་པའི་བསྟན་བཙུན་ཆོས་པའང་མང་དུ་མཆིས། དུས་དེར་རིག་གནས་ལྡ་ལ་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་
གྱི་ཅོད་པན་དུ་འཛོན། སྟན་ངག་ལ་དབྱངས་ཅན་གྱི་གོ་འཕང་གྲུབ་པ་དགེ་བའི་དབང་སོ་སྟར་གྲགས་པས་
སོ།།

རེ་ཞིག་རྒྱུན་དབང་གིས་གསང་སྟབས་སུ་ཐོས་ནས་སྤྱོད་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས། དཔོན་སློབ་འབྲུག་
དོན་གྲུབ་འབངས་འཁོར་བཅས་པས་ཞབས་ལ་གཏུགས། ལྷག་པར་བོད་ཆོས་སྤྱོད་ཀླུ་པོ་བསོད་ནམས་
སྟོབས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོ་གསུམ་དད་པའི་ཕྱག་རྟེན་ངོ་མཆར་ཅན་མང་དུ་འབྲུལ་བའི་ལེགས་སྤྱིས་སུ། སྟན་
ངག་སྟོབས་སྤྱོད་ཡིག་རིགས་རྒྱན་གྱིས་མཇུག་པའི་བཀའ་ཤོག་གནང་བས། མི་དབང་ཉིད་ཀྱང་དད་པའི་
སྤྱན་ཆབ་དང་བཅས་གངས་ཅན་གྱི་མཁས་པ་ཀྱན་ལའང་ངོམས་པར་བྱས་ཞེས་གྲགས་ལ། གང་དུའང་ཉན་
བཤད་སྟོན་པའི་བྱ་བ་སོགས་བསྟན་འགྲོའི་ཐུགས་དམ་རྒྱ་ཆེར་མཇུག་ཟིན་ནས། མཐར་དམ་སེལ་གྱི་རྒྱུན་
ལས་སྤྱིའི་སྤྱང་གཞི་བག་ཙམ་ལ་བརྟེན་ལྷགས་དབྲུགས་ཐེམ་རན་ཁར། ཆོས་རྩེ་ངག་དབང་ཀླུ་མཆོན་དང་།
སྟོབ་དཔོན་པད་དགར་ནམ་རྒྱལ་ལ་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་འབྱོན་གྱི་ཞལ་ཆེམས་བཞག་ནས། དགྲང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅ་དགྲུ་
བཞེས་པ་ཉོར་རྒྱ་བཞི་པའི་ཉེར་གཅིག་ལ་ཐུང་འདས་ཆོས་<66b> དབྱིངས་སུ་གཤེགས་པའི་ཚུལ་བསྟན་
ཏོ།།

འདིའི་སྐོབ་མའི་འཁོར་འཁྱེད་ནི་ལན་ཅིག་སྤངས་ཐང་ཀུན་རའི་ནང་དུ་ཆོས་གསུང་པའི་ཆོག་གས་
གལ་ལའང་། མཁན་ཆེན་དག་དབང་ལྷན་གྱི་དང་མི་དབང་དགེ་བཤེས་གཙོས། བྱམས་མགོན་གསུང་
དབང་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་དག་དབང་འཕྲིན་ལས། བསྟན་འཛིན་དོན་རྣམས་གྲུབ་པ། རྒྱལ་སྐུ་མཐོན་འཛིན་ཞོར་བྱ།
སྤྲུལ་འཆང་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ། དག་བཙུང་དག་ཕུན་པད་རྣམས་དགེ་འདུན་འདུས་པའི་ཆོག་གས་དང་།
བཀའ་སློན་ཆེ་མེད་སོགས་སྐྱེ་ལོ་མཆོག་དཔལ་ཤ་སྟག་དུས་གཅིག་ལ་རྗེ་བཙུན་གང་གི་ཞབས་ཅར་འདུས་ཏེ་
ཆོས་ཉན་གྱི་སྐུ་ལ་བཟང་བྱས་ན་མང་དུ་བརྗོད་ཅི་དགོས།།

ཡང་རང་ཉིད་གྱིས་ཐོས་པ་དང་ཡིད་ཤེས་སྦྱེས་པ་ཅང་པོར་སྦྱང་ན། སྟོན་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆའི་
སྐྱེ་མཆོམས་གསང་བརྟེན་པའི་སྐབས། ཉིང་འཛིན་དུ་བཞུགས་པ་ལས་བཞེངས་མ་ཐག་དུ། སྐྱེ་གསུང་
ཐུགས་ལས་འོད་ཟེར་གསུམ་འཕྲོས་ཏེ། འབྲས་ལྗོངས། དར་དཀར་ནང་། བོད་ཀྱི་དབྱུས་གྲ་ནང་ཞེས་པ་
གསུམ་དུ་ལྷུང་། དེ་ལས་སྐྱུ་ལྷུ་ལ་བ་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་ལྷུངས། དེ་ནི་དེ་སྐབས་རང་དེ་
ཕྱོགས་སུ་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆའི་སྐྱེ་བ་འདུག་ཅེས་གསུམ་ཤིང་། ལྷག་པར་སྤངས་ཐང་རྫོང་དཔོན་དགོན་
རྟོགས་ལྷན་ཟེར་བ་དེ་ནང་ཟེར་གྱི་རྒྱན་ལས་འབྲས་ལྗོངས་མོན་མཆོམས་སུ་ཡུན་རིང་སྤྲོད་པ་སྐར་འདི་
ཕྱོགས་སུ་སྦྱེབ་དུས། ཁོང་གི་གཏམ་འཕྲོས་ལའང་། རང་ཅག་གི་སྐྱེ་མ་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆའི་སྐྱེ་སྐྱེ་འབྲས་
ལྗོངས་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་ལྷུ་ <67a> དེས་པར་འཁྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་ཡང་སྐྱེད་པ་ལས་ཆེར་གྱིས་ཀྱང་
ཐོས། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སྐུ་ལྷུ་པའི་སྐྱེ་དེ་ནང་ཟེར་བར་མའི་སྐབས་ལས་སྐྱེ་གཤེགས་འདུག་གོ། གསུང་གི་
སྐུ་ལ་བ་ནི་དར་དཀར་ནང་དུ་འཁྱེད་པ་ཞབས་དྲུང་ཕྱོགས་ལས་རྣམས་རྒྱལ་ཏེ་གོང་དུ་སྦྱོས་པ་བཞེན་ནོ།།
ཐུགས་སྐུ་ལ་བ་ནི་དབྱུས་གྲ་ནང་དུ་འཁྱེད་པ་ད་ལྟའི་སྐབས་མགོན་ཞབས་དྲུང་སྐུ་ལྷུ་པའི་སྐྱེ་འདི་ཉིད་དོ།།
དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་བསྟན་ཀྱང་སྤྲེ་བ་དགེ་ཁྱིའི་སྐབས། གཏེར་བཏོན་དཔག་བསམ་པས་སྦོབ་དཔོན་ཉིད་ལས་
གནང་བ་ཐོབ་ཅེས་འབྱུང་བས་སོ།། དེ་ལྟའང་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེས་སྟོར་རྟེན་རྒྱུད་གཏུག་དཀའ་བ་
འདི་ཐབས་སྤྱ་ཆོགས་གྱིས་འདུལ་བའི་རྣམས་སྤྲོད་བཞེས་པ་ལྟ་བུས། དེང་སང་སྐུ་ལྷུ་ཕྱོན་པ་རྣམས་ཀྱང་
འབྲལ་རྒྱན་མང་ཞིང་སྐྱེ་ཆའི་འཕེན་པ་ཐུང་བའང་དེས་ཡིན་སྟེ་མོ།།

རྣམ་ཐར་ཅང་སྲོང་བུ་མོ་གཞུགས་ཀྱི་ཉི། ཅང་སྲོང་བཏེན་པའི་ཆོག་གིས་སྦྱིན་པ་ལ།།

ཕྱོགས་འདྲིན་བདུད་མོའི་བསྐྱེད་འབྱུང་ཆེ་བས།། རྗེ་ཞིག་པམ་ཀྱང་ཐ་མར་ཀླུ་ཞེས་གྲགས།།

ཀླུ་ཚབ་གསེར་ཁྱི་བཞི་བ་ནི་ཀླུ་སྐུ་སྐུ་པའི་སྐུ་ཞེས་སམ། དཔལ་མི་པམ་འདྲིགས་མེད་
ནོར་བུའི་སྒྲུའོ།། དེ་ཡང་ཁྱོད་སའི་ཆབ་འོག་ཏུ་མང་འདུས་ལུང་པའི་ནང་ཆོན་ཐོན་སྒྲུའི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་རུས་
ནི། ཁོང་གི་ཡབ་མེས་སྐར་སྒྲིང་ལྷ་མ་བསྟན་འདྲིན་ལེགས་དོན་པའི་རྣམ་ཐར་ལས། རྩོན་ཆོས་ཀླུ་ཁྱི་སྒྲོང་
གི་སྐུ་ལྷ་དུ་འབྱུང་བ་ཞིག་ལས་བརྒྱུད་འོངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་^{<67b>} འདུག་པས། དེས་ན་ཡུལ་ཕྱོགས་
དེར་ཡབ་རྩ་མཁུན་དང་ཡུམ་བུ་དར་གྱི་སྐུ་སྐུ་ལྷ་མཆེད་མཆོད་ཡོན་རྣམ་གཉིས་སྐུ་འབྱུངས། རྩོན་གྱི་
སྐྱེ་བ་དབང་པའི་ཚུལ་ནི་གསུང་གི་ཐོག་མ་ནས། ཞབས་བྱང་དག་དབང་རྣམ་ཀླུ་པའི་ཡབ་ཡིན་གསུང་བ་
སོགས་གདུང་བརྒྱུད་དག་དབང་འཇམ་དཔལ་ནས་རིམ་བར་སྐྱེ་བ་བཞེས་པའི་འབྱུངས་རབས་ངེས་ཤེས་
འདྲིངས་པར་བཤད་ཅེས། རྩེ་སྤྱིད་དཔལ་འབྱོར། ལྷ་མ་དཔོན་སྐུས། ཡབ་ཡུམ་ཆོས་གསལ་པོར་སྐྱོག་བ་
དང་། ཡང་སྐར་སྒྲིང་ལ་བཞུགས་སྐབས་ཤིག ། ཉི་མེ་པའི་བཀའ་ལ་མ་ཉན་ན་ཆར་གཅད་རྒྱ་ཡིན་གསུང་
ནས། ཉི་མེ་པའི་བཞུགས་སྐབས་མཛད་དེ་བསྟན་བ་སོགས་ལྷ་རྒྱུན་གྱི་ལུང་བསྟན་པ་དང་། རྗེ་ཀྱན་དགལ་
ཀླུ་མཆོན་གྱི་རྣམ་ཐར་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་པའོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་རོ་མཆར་གྱི་མཛད་པ་ཡང་ཡང་སྟོན་པས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་རྗེ་འབྲུག་པའི་
སྐུ་པའི་སྐུ་ཕྱོན་འདུག་ཅེས་ཆེར་གྲགས་པས། དེ་དུས་རྩེ་སྤྱིད་པ་རྫོས་ལྷ་རྒྱ་ཆེ་གོང་མའི་སྐབས་ཞེ་
འཁོན་ལས་ད་དུང་ཡང་གསོད་སྒྱོར་གྱི་ཐབས་ལ་བཅོན་པས་ན། ཆོས་སྤྱང་ཁྱོས་པའི་མཐུ་དང་རང་གིས་
བྱས་པའི་ལས་འབྲས་དུས་བབས་རྒྱུན་ལས། ནད་རིམས་དང་ནང་ཐིངས་གཤུལ་འབྲུགས་དག་པོ་དུས་
མཐའི་མེ་ལྷར་བསྐྱོད་པའི་མཐར། རྗེ་ལྷ་མ་སྐུ་མཆེད་རྣམ་གཉིས་ཀྱང་སྐར་སྒྲིང་ནས་དབང་འདུས་པོ་བྱང་
བརྒྱུད་སྤྱངས་ཐང་རྫོ་རྗེ་གདན་གྱི་སེང་གའི་ཁྱིར་མངའ་གསོལ། རྗེ་དག་དབང་འཕྲིན་ལས་སྒྲོབ་དཔོན་དུ་
བསྐྱོས་^b། བྱམས་ ^{<68a>} མགོན་དག་དབང་ཀླུ་མཆོན་གྱི་ཞབས་པད་དུ་གཙུག་ལུང་ལུལ། དཔལ་མི་
པམ་འདྲིགས་མེད་ནོར་བུའི་སྒྲེ་ཞེས་མཆོན་གསོལ། དགེ་ཚུལ་དང་བསྟན་རྗེ་གསལ་བཞེས། དཔལ་འབྲུག་པའི་
གདམས་དག་སྒྲོང་པོ་གསུམ་བྱེལ་དང་། ཀླུ་པའི་བཀའ་འགྱུར་ཡོངས་རྫོགས་རྣམས་ཀྱང་གསལ། འབྲུག་པ་

^a རྗེ] *em.*, ཞེ A
^b བསྐྱོས] *em.*, བཤོད A

ལོ་རྒྱུ་བ་དག་དབང་དཔལ་བཟང་པོ་ལས། སྐྱ་སྒྲན་སོགས་རིག་པའི་གནས་ཀྱན་དང་། ལྷ་རིས་སོགས་
སྤངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་མང་། བདེ་མཆོག་བསྐྱེད་ཆེན་ལ་སོགས་པའི་ཐུགས་དམ་ཀྱང་བཙོན་པ་ཆེན་
པོས་བྱུང་ནས། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་བ། མགོན་པོའི་དབང་ཆོག ། དུད་སོལ་ལྷ་མོའི་དབང་གི་སྐྱབ་མཆོད་
ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་དབྱར་མེགས་ཏེ། གསུང་ཆོག་དང་སྐྱ་འཆམས་གནང་བ་སོགས་ངོ་མཆར་གྱི་མང་ད་
བ་དུ་མར་བསྐྱན་ཏེ་བུ་སྒྲོབ་ཐམས་ཅད་སྐལ་བ་བཟང་པོས་ཆོས་པར་ཡང་བྱས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་
སེམས་ཅན་སྐྱི་མཐུན་གྱི་ལས་སྤང་དུས་གཅིག་ལ་བཀོལ་བ་ལྟ་བུས་ནད་མཆོན་གྱི་རྒྱན་དབྱར་སྐྱིན་ལྟར་
འཁོལ་བ་ལས། དེ་དག་གི་ཉམས་གྲིབ་ཉེར་ལེན་གྱི་དབང་ལས་སྐྱལ་པའི་སྐྱེད་ཀྱང་དབྱང་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་
པ་ལ་ཞི་བར་གཤེགས། དེ་ཡང་དབྱང་ལོ་བཙོ་གསུམ་ལ་ཁྲིར་མེགས། ལོ་ངོ་དྲུག་བསྐྱན་པ་བསྐྱངས་སོ། །

རྒྱལ་ཆབ་གསེར་ཁྲི་ལྷ་པ་ནི་མི་མཆོག་བསྐྱེད་འཛིན་རབ་རྒྱས་ནས་སྐྱལ། རྗེ་བཙུན་མི་ཐམ་དབང་
པོ་གོང་ས་མའི་དབང་པོའི་ཁྲི་ནས་གསེར་ཁྲིར་འཛིན་པ་འདི་སྟེ།^a རྒྱལ་སྤྱི་འཛིན་པོ་ཆའི་གཅིན་པོ་ཡིན་
ཕྱིར་འབྱུངས་ལུལ་དང་<68b> ཡབ་ལུམ་ནི་གོང་དུ་སྒྲོམ་པ་ལྟར་ལས། དེ་ཡང་སྐྱ་ཆེ་འདིའི་སྒྲོན་དུ་དར་
དཀར་ནད་དུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་^bའདུག་ཀྱང་སྐྱ་ཆའི་བར་ཆད་དུ་སོང་བ་ལས། སྤར་ཡང་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་
རྗེ་བཙུན་མི་ཐམ་དབང་པོའི་མཆོན་དུ་འབྱུངས། སྐྱ་སྐྱེ་ངོས་འཛིན་ནི་མ་བུ་ཐད་པ་ལྟར་གསལ་བར་བྲགས་
བཞེན་པ་ནས། དབྱང་ལོ་བཙོའི་སྐབས་སོགས་དགེ་འདུན་གྱི་ཐེར་ཁྱགས་^c། ཞབས་བྱང་སྟོགས་ལས་ནམ་
རྒྱལ་ལ་སྐྱ་ཕུད་ཕུལ། བསྐྱན་འཛིན་འདུག་རྒྱལ་དུ་མཆོན་གསོལ། མཁན་ཆེན་བཟོད་པ་འཁྲིན་ལས་ནས་
དགེ་ཚུལ་གྱི་བསྐྱབ་པ་འོད། ཐུགས་འཆང་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་པ་སྒྲོབ་དཔོན་ལ་བསྟེན། སྐྱ་ཡོན་ནམས་སྤངས་པ་
མཐར་ཕྱིན་ནས། སྤང་སྟེང་ཆུ་མ་བསྐྱན་འཛིན་ལེགས་དོན་གྱི་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ངོར་དེའི་རྒྱལ་ཆབ་ཏུ་
ཁྲོན། བད་མྱིང་ཐུགས་སོགས་གསང་ཆེན་རྟེན་མའི་ཆོས་སྒྲོར་མང་པོ་དང་། རྒྱལ་བ་ཀམ་པ་ཡབ་སྤྱིས་ལས།
དབྱེས་རྟེན། རྟོ་རྗེ་གྲོ་ལོད་ཀྱི་ཆོས་སྒྲོར་སོགས་གསན་ནས་བཞུགས་པའི་སྐབས། གཞུང་སྤངས་ཐང་དུ་

^a A brief biography of him by the learned and revered tenth Je Khenpo Shākya Rinchen exists, *sKal bzang rna rgyan*.

^b བཞེས] *em.*, བཞེངས་ A

^c ཁྱགས] *em.*, ཁྱ་གས་ A

འབྲུག་ས་མཐོང་ས་ལང་ནས་གོང་ས་མིའི་དབང་པོའི་ཁྱིའཛིན་ལེབས་དགོས་པ་བྱུང་། དེར་མཁན་ཆེན་དག་དབང་
 ལྷན་གྱུ་འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་ཀླུ་པོ་དེས། མཆན་དག་དབང་བསྟན་འཛིན་མི་པམ་དབང་པོ་ཞེས་གསོལ།
 བདེ་མགོན། རྡོ་རྗེ་ཕུར་བའི་དབང་སོགས་དང་། ཕྱག་ཆེན་ཆོས་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་ལུང་ཁྲིད་རིམ་བར་
 གསལ། སློབ་དཔོན་བརྒྱ་དང་སྟེ་བའི་ལས་འབྲེལ་གྱིས་མནལ་ལམ་ལུང་<69a> བསྟན་དང་། གཟིགས་སྤང་
 གི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྐྱོར་མང་དུ་ཡོད་པ་དང་། གཤམ་པོའི་རྣམ་ཤེས་བར་སྤྱིད་ཀྱི་གཟུགས་གཟིགས་
 ཤིང་མཛོན་མཁྱེན་ཐོགས་མེད་མངའ་བ་སོགས་སྤངས་ཤུགས་སད། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་ལྷན་གྱུ་བ་
 ཞི་བར་གཤེགས་པའི་དགོངས་རྒྱུ་སྟེ། ལྷ་མ་དག་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱོར་བསྐྱེད་། ལྷན་རས་གཟིགས་
 གསེར་སྐྱོ་གཙུག་གསུམ་ཅམ་བཞེངས་པའི་འགོ་འཇུགས་གནང་བ་སོགས་དགེ་ལས་ཁོ་ན་མཛད་པ་ལྟར་
 ལེན་ཏེ། ལོ་ངོ་བདུན་བརྒྱད་ཅམ་སོང་བའི་ཆོ་དུས་ཀྱི་འཇུག་ཐོག་ལས་བོད་གཞུང་དུ་བྱོན་པའི་དགོངས་པ་
 གཏད་ནས་ལྷ་ས་དང་བསམ་ལས་སོགས་ཏེན་ཆེན་རྣམས་མངལ་སྐོན་དུ་བཀྲིས་པ་གནང་། ལྷ་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་
 མ་ལ་ཕྱག་རྒྱུར་ནས་ཕུལ་བས་དེ་ཕྱོགས་སུ་ཞལ་སྐོར་ཞིང་གཟིགས་པའི་རྟགས་མཆན་སོགས་ངོ་མཆར་
 མང་དུ་བསྟན་ཏེ། ལྷ་རྒྱུ་ལྷོངས་འདིའི་སྐབས་མགོན་དཔལ་འབྱུག་པའི་གདན་རབས་སེང་གའི་ཁྱིའཛིན་ལེབས་
 ཤིང་། དེར་ཡང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་འཕྲིན་ལས་ནས། དབང་ལུང་ཟབ་རྒྱས་གདམས་པ་ཡོངས་
 རྒྱུགས་གསལ་ཞིང་། ལྷགས་དུས་ཀྱི་སྟེ་པོ་སྤྱུག་བསུལ་ལས་སྐྱོབ་བཞིན་པའི་རིང་ནས། འཇུག་དམ་སེལ་
 ཀྱི་ཁར་གསོལ་དན་ཞུས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་སྐྱུ་ཡུན་རིང་ཅམ་སྤྱད་བ་ནས། རྟ་མགོ་གྲུབ་པའི་གནས་མཆོག་ཏུ་
 ལེབས་ཏེ་དགྲུང་རྩྱུང་སྟེ་བཟང་བྱ་སུམ་ཅུའི་རྟོར་རྩ་ལེ་ཆེས་བཅུ་དྲུག་ལ་ཞི་བར་གཤེགས་སོ།། རྗེ་
 འདི་ལ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཤུག་ཀླུ་མཆན་དང་གྲུ་དུ་བཞེད་ཏེ་ལ་<69b> སོགས་སྟོན་འདིའི་སྐྱེས་ཆེན་
 མང་པོ་ཞིག་ཆོས་ཀྱི་བདུན་ཅི་འཕྲང་བའི་སློབ་མར་ཡང་གྱུར་ཏོ།། །།

ཀླུ་ཚབ་གསེར་ཁྱིའཛིན་ཕྱག་པ་ནི་ད་ལྟ་མིའི་འདིག་ཏེན་དུ་འཆོ་ཞིང་གཞེས་པ་ཀླུ་སྤྲས་སྤྲུལ་པའི་སྐྱུ་
 དང་ཞབས་དུང་སྤྲུལ་པའི་སྐྱུ་ཉི་ལྔ་ལུང་སྟེལ་དུ་བཞུགས་པ་འདི་སྟེ། དེ་ལས་ཀླུ་སྤྲས་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱུ་
 གཤམ་པོ་མ་ཐག་སྤང་བསྟན་འཛིན་དོན་ལ་དགོངས་ནས། འར་ཕྱོགས་ལྷ་རྒྱུ་ཀྱི་སྤྲས་ལུལ་དུ་བད་སྤྱིང་
 གཏུང་དུང་དཀར་ཆོས་རྗེའི་རིགས་སུ་འབྱུངས་པ། གཞུང་ནས་གདན་དངས་ཏེ་གསེར་ཁྱིའཛིན་ལེབས། མཁན་
 རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་འཕྲིན་ལས། ཀླུ་སྤྲས་བསྟན་འཛིན་ཞོར་བྱ། ཆོས་ཀྱི་ཀླུ་པོ་ཤུག་རིན་ཆེན་རྣམས་

ལས་དབང་ལུང་མན་དག་རྫོགས་པར་མཛད་ནས། དགེ་འདུན་འདུས་པའི་ཆོག་གས་དང་མཆོག་དམན་ཐམས་
 ཅད་ལ་དབང་ཆོས་མང་པོ་བཀའ་བློན་དུ་སྦྱེས་ནས། གདན་ས་སྦྱགས་རིང་སྐྱེ་མཆོས་ལོ་བཞིའི་ཁོངས་ལ་
 ཐུགས་དམ་གྱི་རིམ་པ་ཀུན་གྲུབ་ཤི། སྤར་གཞུང་པན་ཚུན་དུ་སྦྱེས་མཆོད་ཆེན་མོ་རྣམས་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་
 ཤིང་། ལྷག་པར་དགེ་འདུན་གྱི་ཀུན་རའི་ཐོག་དུ་གནས་བཞུན་ལྟ་ཁང་། རང་བྱོན་ལྟ་ཁང་གི་ཞིག་གསོས་
 ཀུན་གྱི་དཔེར་འོས་པ་དང་། མགོན་ཁང་དུ་དཔལ་མགོན་ལྷན་པལ་ལ་སོགས་བཞེངས་ནས་བསྟན་པ་རིན་པོ་
 ཆེ་ལ་སྤྱི་ལུང་དག་པར་མཛད་བཞིན་དུ་ཞབས་བཞུན་པར་བཞུགས་པ་དང་།

ལང་ཞབས་དུང་སྦྱེས་སྦྱོར་གྱི་གོང་དུ་སྦྱོས་པ་ལྟར། སྦྱོན་ནས་ཀྱང་པོད་ཕྱོགས་སུ་ཞབས་དུང་གི་
 <70a> སྦྱེས་ཡོད་ཚུལ་སྒྲེང་བ་བཞིན། གོང་ས་མི་པམ་དབང་པོས། རྗེ་དག་དབང་འཕྲིན་ལས་ལ་ཆེད་
 མངགས་ཀྱིས་གསུངས་པ་བརྟེན་བཤམས། ཅེ་གོད་རིམ་པར་བཞོས་ནས་སྦྱོ་ནང་འདིར་གདན་དངས་ཏེ་
 གསེར་ཁྲིར་བཀོད། རྒྱལ་སྤམ་རིན་པོ་ཆའི་ཞབས་པད་དུ་སྦྱེས་པུད་པུལ། དཔལ་དག་དབང་འཕྲིགས་མེད་
 ཐུགས་པ་ཞེས་མཆོན་གསོལ། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་རིན་ཆེན་ལས། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བཞེས།
 ཆོས་སྦྱོད་རིག་གནས་སྦྱི་དང་། དབང་ཁྲིད་མན་དག་ཐམས་ཅད་ཞུས་ནས། ཐུགས་རི་དོ་རྗེ་ཆོས་འབྱུང་གི་
 ཁང་པར་སྦྱེ་མཆོས་ལོ་གསུམ་བཅད་རྒྱ་ཐོལ་ཏེ། གདན་ས་པན་ཚུན་དུ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་སྤག་གོང་
 དུ་བཞེས་ནས། སྤན་མོ་དོ་ཁ་གསང་སྤགས་ཟབ་དོན་པོ་བྱང་དུ་བཞུགས་ཏེ། དེའི་འདུ་ཁང་ལོགས་གིས་ལ་
 སངས་རྒྱུ་སྦྱོང་གི་གསེར་སྦྱོ་དོ་མཆོར་ཅན་གྱིས་གཏམས་པ་སོགས། ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་མཆོའི་འཇུག་པར་
 རོལ་བཞིན་ཟབ་སྦྱོན་དཔལ་གྱི་ཁང་བཟང་མཆོག་ན་ཞབས་བཞུན་པར་བཞུགས་སོ།།

གཏད་རབས་གསེར་གྱི་ཁྲི་འཛིན་གྲུབ་རིགས་ཁྲུའི། རང་རྒྱལ་རྒྱུད་མངས་འཁོལ་བའི་སྟན་འགྲུར་འབྱུམ།།

སྤྱིད་པར་སྦྱོན་པའི་དབྱངས་ཅན་ང་ཡིན་སྟུམ།། དགའ་བ་ཡིད་འཕྲོག་རྟེན་པའི་ནོར་བཟང་བཞིན།།

^a རིན། em., རཱེA

དེ་ཡང་གཙོ་བོར་སྐྱབས་མགོན་ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆའི་བཤད་སྟུང་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་པའི་གཞི་མ་ནི་རྒྱལ་སྐས་
 འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ལགས་ཤིང་། དེ་དག་གི་ཆང་དོར་ནས་པར་འབྱེད་པའི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ནི་
 མཁན་ཆེན་དག་བཙུང་མེས་བྱོན་དུ་ <70b> གཤགས་པ་འདི་དག་སྟེ། དེ་ལས་དང་པོ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་བད་
 དཀར་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནི། པ་རྫོ་འགྲོ་མགོན་ཀྱི་སྐས་ཉི་མའི་རིགས་ལས་ཆོས་རྗེ་སྤང་ཁར་པར་
 གཤགས་ལ། ཡུལ་དེར་ཡབ་ཆེ་བཏན་དང་། ཡུམ་བཙུན་སྐྱབས་བྱ་བྱིད་ཀྱི་མངལ་དུ་འབྱུངས། གཞོན་ལྷན་
 ལས་འཕྲོ་སད་དེ་ཆོས་མཛད་པར་གདན་ས་ར་ལུང་དུ་བྱོན། རྗེ་མི་བམ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དང་། རྒྱལ་སྐས་
 གཤུང་འཛིན་སྐལ་སྤྱིའི་ཞབས་དུང་དུ་སྒྲུབ་ལྟེ་འཛོམས། བད་དཀར་འབྱུང་གནས་ཞེས་མཛན་དུ་གནང་། ལྷག་
 ཆེན་ཆོས་དྲག་ལ་སོགས་པའི་ཐབ་རྒྱས་ཀྱི་བྱིད་དང་། དབང་ལུང་མན་ངག་བཙུང་པ་ལྷན་ཉི་མེགས་པར་
 སྤངས་ཤིང་། སྐམ་པོ་སྐལ་སྐྱེན་ནས་དགེ་རྩལ་དང་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་བཞེས། གང་དུ་བཞུགས་པར་
 རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲིས་བྲལ་བ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་འབྱོངས་པས་ས་ལམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཕྱིན། ཞབས་
 དུང་རིན་པོ་ཆེ་སྟོར་ཕེབས་པའི་ཞབས་ཕྱི་ལྷན་ཉི་མེགས་དང་གི་བཀའ་སྐྱབ་པ་དང་། རྗེ་ཉིད་ནས་ཀྱང་དགོངས་
 པ་གཏད་པའི་ཕྱིར་འདུས་སྡེའི་མཁན་པོར་བསྐོས་^a། དེ་སྐབས་ཀྱུན་རའི་ནང་ཆོགས་དབྱར་གཟིམས་པ་མ་
 གཏོགས་ཕྱི་རོལ་དུ་གཟིམས་ཁང་མེད། གཞན་བསྐྱབ་པ་སྤྱིན་པ་དབང་བསྐྱར་ཆོས་བཤད་སོགས་ལ་ཕྱི་ནང་
 མེད་པའི་ཆེ་སྒྲ་ཀྱན་གྱིས་གཏུགས། ཕྱིས་སྐྱ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས། མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་
 འོད་ཟེར་སོགས་སྟེས་ཆེན་དམ་པ་དུ་མའི་དོ་རྗེ་འཆང་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཆོགས་མཆོག་འདུས་སྡེའི་ཆོགས་ལ་
 འདུལ་ཁྲིམས་གཙང་མའི་སྤྱིག་སྟོལ་^b་དང་བྱང་སེམས་ <71a> ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ། གསང་བ་ཆེན་པོའི་དབང་དང་
 རིས་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཐབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་དོན་དོ་སྟོན་དང་བཙུང་བ། རང་རང་སོ་སོའི་འདོད་
 རྟོགས་རིམ་པར་གདམས་ཉི་བསྟན་སྤྱི་སྤྱི་ལ་བཀའ་འཛིན་ཆེ་བ་དང་པོ་ཉིད་དུ་མཛད་ནས། དགྲུང་རྟིང་འབྲུག་
 ཉི་དགྲུང་གངས་དྲག་ཅུ་རེ་དགྲའི་སྐབས་ཐིམ་ཡུལ་དུ་གསོལ་ཐབས་ཕེབས་ཆེ་ལུང་སྤྱིང་མའི་ཐང་དུ་སྐྱུང་ལ་
 བཏེན། འགའ་ཞིག་ནས་མཆོད་རྟེན་དེ་ལ་བྱགས་ཐིམ་པ་ཡིན་ཡང་ཟེར། གང་ལྟར་དེར་རྫོང་དཔོན་ཨུའི་

^a བསྐོས། *em.*, བཏོད་ A
^b སྤྱིག་སྟོལ། *em.*, སྤྱིགས་སྟོལ་ A

ཆེབས་བསྐྱེད་ཡོངས་བ་ལ་ཆེབས་^a་བདུན་པ་མོར་བས་བྲུག་གི་ཐུར་མ་བཅག་པའི་རྒྱུ་ལས། ཉོར་རྒྱ་གསུམ་
པའི་ཆོས་བརྒྱ་གསུམ་ལ་ཞི་བར་གཤེགས་སོ།། །།

མཐུ་སྒྲིབས་མངའ་བདག་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ནི།^b འཁྲུངས་
ཡུལ་དཀར་སྤེའི་ནང་ཆོན་བསེ་ལུང་དུ། ཡབ་པ་ཇེའི་གཏུང་རབས་ཞལ་ངོ་འགྲུ་བྱ་བྲག་པོ་དང་ཡུམ་ཆོས་ཉིད་
རྒྱལ་མོའི་སྲས་སུ་སྐྱེ་བལྟམས། དགུང་ལོ་བརྒྱ་ཅམ་ནས་གདན་ས་ལྷགས་རིར་བྱོན། ཞབས་བྱང་རིན་པོ་
ཆེར་གཏུག་པུང་ལུལ། མཆོན་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར་དུ་བཏགས། ཐུགས་གཉེར་ལ་རྩོལ་བ་ཡོད་སྐབས་
ཡུལ་དུ་ཡབ་དང་སྐུ་མཆེད་དག་གྲོངས། ཡུམ་གྱི་དག་མ་ཆོག་པར་བྲིམ་སོ་བརྒྱུད་ཡང་ཇེ་ཉིད་ཆོས་ལ་
ཐུགས་བྱོགས་པས། བཟའ་ཆོ་བལ་ནས་ལྷགས་རིར་ཇེ་ལྷ་དབང་གོས་ལས། དགེ་ཚུལ་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་
བཞེས། སྤེན་བྱེད་གྱི་དབང་དང་། བྲག་ཆེན་ཆོས་བྲུག་ལ་སོགས་པའི་ཉམས་ཁྲིད་བསྐྱུངས། ཞབས་བྱང་རིན་
པོ་ཆེ་ལས་ཀྱང་དབང་ཆོས་རྫོགས་པར་<71b> གསན། བག་ལོ་ལ་ཐུགས་དམ་མཛད་པས་བདེ་བོད་རང་
འབར་བྱུང་། བྱ་ཆང་གི་དགེ་བསྐྱོས་ཀྱང་མཛད་ནས་གསེར་བརྒྱལ་བར་བཞུགས་པས་གསེར་འཕེལ་ཞིང་
གསེར་མདངས་ལེགས་པའི་དཔེར་བཞིན། དེ་ནས་ཤར་ལུང་སྤྱིའི་རྒྱ་མར་མངའ་གསོལ་ནས་དབང་རྫོང་དུ་
བྱོན། གསེར་བརྒྱལ་བའི་རྫོང་གཏུན་ལ་བྲུག་རྗེས་གསལ་པོ་བྱུང་། དབྱར་ཐོག་གཉིས་ཅམ་སྐུ་མཆོམས་ལ་
བཞུགས། ལྷ་གདོན་བྲག་པོའི་ཆོ་འཕྲུལ་སྐུལ་ཆེན་པོ་གཅིག་གིས་སྐུ་ལུས་ཐམས་ཅད་དགྱིས་ཀྱང་ཡང་ངོ་མེད་
པར་བེལ་གྱིས་གཞོན། ཡུལ་ཤར་རུབ་སྤེ་བཞིའི་ལྷ་ཁང་དང་བྲིམ་དང་སྐྱེ་འགྲོ་ཆོ་ལ་འདྲེ་གདོན་ཞུགས་པ་
ཐམས་ཅད་བགུགས་བསྐྱད་གནང་བ་ཅམ་གྱིས་གཏན་ནས་འཛོམས་པ་དང་། རྫོང་པའི་ལོགས་ལ་བྲུག་རྗེས་
དང་ཞབས་རྗེས་དབྱའི་རྗེས་དོད་པོར་བཏོན་བ་ད་ལྷའི་བར་དུ་གསལ་བར་གྲགས་ལ། ལམ་གདོང་བྱ་བའི་
ཡུལ་དུ་མཆོད་རྟེན་ལ་རབ་གནས་མཛད་པས་མེ་ཉོག་གི་ཆར་བབས། གཏོར་བརྒྱུག་མཛད་དུས་ཅིག་གིང་
སྤོང་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་ལུང་བདུད་གྱིས་གཏོར་ལམ་དགག་ཏུ་བྱུང་བ་ཟོར་མདའ་འཕེན་པས་གིང་དེ་

^a ཆེབས།] *em.*, ཕྱབས A

^b A verse biography, the 'Dod 'jo'i 'khri shing, of the second Je Khenpo Sonam Ozer written by Ngawang Palzang in a beautiful kavya style is extant.

^c ཡང་།] *em.*, ཡང A

འབྲུལ་དུ་སྐྱམ་པ་སོགས་མཐུ་སྟོབས་དབང་ལྷན་ཏུ་གྱུར། དེ་ནས་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་དམ་ལ་
བཞུགས་པར་བརྟེན། སའི་བདག་པོས་ཁོ་དང་སྟོན་ལུང་སྦྱབ་སྟེ་ཐུ་མར་བསྐྱོས། རྒྱ་བྲང་གསར་བཅོས་^a་
མཛད་པ་དང་ལས་ཅན་སྤྱོད་ཐོལ་ལ་འགོད་པ་སོགས་བཀའ་བློན་ལོན་ཏུ་ཆེ། མནལ་ལས་དུ་ཞབས་བྱུང་རིན་
པོ་ཆེས་རང་གི་རྒྱལ་ཆབ་ཏུ་མངའ་གསོལ་མཛད་པ་ལྟར། སྟེ་པ་མི་འཁྱུར་བས་གཞུང་དུ་གདན་འདྲུངས་
མཁན་ཆེན་པད་དཀར་འབྱུང་གནས་སྤྱོད་གཤེགས་<72a> པའི་ཁྲིར་བཀོད། དགེ་འདུན་གྱི་སྟེ་ཐུ་སྤྱི་རྣམ་
གཞག་སོགས་རུས་འཛོན་དུ་གནང་།།

བདེ་ཆུང་འདུད་མོ་དང་སྐར་བཅན་དེས་དགེ་འདུན་གྱི་སྟེ་ཐུ་གཞོན་པ་གཟེགས་ནས་དམ་ལ་
བཏགས། གཞན་ཡང་རྗེ་ཐུ་སྤྱི་ཐུ་ཐོ་གླི་ལ་ཡའི་ཐང་ཀ་ཞིག་ལ་རབ་གནས་མཛད་དུས་འཇའ་འོད་
མེ་ཏོག་གི་ཆར་བདུད་ཅི་འཁོལ་བ་སོགས་བྱུང་། འབྲུག་རིན་ཆེན་སྤངས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་ནང་ལའང་རབ་གནས་
མཛད་ཆེ་ཆོ་བོའི་ལྷང་བཟེད་དུ་ནས་རྟོག་གསུམ་སྤྱང་བ་སྦྱ་བྱ་ཆེར་སྦྱེས་པ་དང་། སྤྱག་སྤྱའི་ལྷ་ཁང་གི་སྐོ་
ཐེམ་ལ་ཞབས་རྗེས་བྱུང་བ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་སྟེ་ཐུ་གཞོན་འཆེ་ཅི་བྱུང་ཡང་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཅམ་བསྐྱགས་
བས་མེད་ཅམ་ཡང་མེད་པར་ཞི་བ་སོགས་བྱུ་རྟགས་དོ་མཆར་སྟོན་པ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བོ།།

ལྷག་པར་གཞན་གྱིས་ལུལ་བའི་དངོས་ནོར་དག་ནི་སྟོས་མ་དགོས། ཐ་ན་སྦྱ་སྐལ་གྱི་ཤིང་འབྲས་
ནམས་ཀྱང་བྱུར་བྱུད་དང་ཐན་ལྷག་ནམས་དང་བརྗེ་བ་གནང་སྟེ་དགོན་སྟེ་ཐུ་རིགས་ལ་བཞེས་ཐུག་དང་
ཆོགས་འཁོར་གྱི་རྒྱར་སྤྱར་སྟེ་མ་ཉི་བཟང་དུ་བཅུག་པ་རང་ཡང་དུང་སྤྱར་བཅུ་གསུམ་ཅམ་སོང་བ་དང་།
གཞན་དགེ་འདུན་གྱི་སྟེ་ཐུ་ཆོགས་འཁོར་དང་མང་སྐོལ་ནི་ལོ་རེས་བཞིན་ཡིན་པས་བཟང་བར་མ་འཆོལ་རྟོ།།
དབང་ཆོས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོ་ཅམ་རིས་པར་བསྐྱུངས་ནས་གདུལ་བྱ་རྟག་འཛིན་ཅན་ནམས་མི་རྟག་སྦྱ་
མར་བསྐྱལ་བའི་སྤྱད་དུ། གདན་ས་སྤངས་ཐང་དུ་དགྲའ་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་བདུན་བཞེས་པའི་དཀར་པོས་སྦྱལ་
གྱི་ལོ་ཆོ་འབྲུལ་རྒྱ་བའི་ཉེར་བདུན་ལ་བཟང་སྟོན་སྟོན་ལམ་ཞལ་འདོན་གནང་བཞིན་པར་ཐབ་གསལ་
<702b> ལྷན་ཅིག་སྦྱེས་པའི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་པར་གྱུར་རྟོ།།

^a བཅོས] *em.*, གཅོས A

རྗེ་འདིའི་སློབ་མའི་མཆོག་ནི་བྱམས་མགོན་ཆེན་ལྷན་མཆོངས་མེད་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་རྒྱལ་
མཆོན་ཏེ་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ནི།^a འབྲུངས་ཡུལ་དགོན་ཤར་རིར་གྲགས་པའི་ནང་ཆོན་ཨ་སྤུ་རེ། ཡབ་ནི་རྫོ་བོ་
ཤུ་ལྷ་མོ་མོད་དུ་བྱོན་སྐབས་སྤྱི་གཉིས་ལྷེ་མར་གྲགས་པའི་རིགས་ལ་ལྷན་མ་ཅེ་མང་^bདང་། དགོ་བཤེས་རྟ་
ཐང་པ། གྲུབ་ཆེན་གཏེར་ཁུངས་སོགས་བྱོན་པའི་གཏུང་རབས་ལ་སླ་མ་དག་དབང་རབ་བརྟན། ཡུམ་ནི་ཞལ་
ངོའི་སྲས་མོ་བྱ་མ་བྱ་ཁྲིད་གཉིས་སྲས་སྤྱི་འགལ་བྱེད་ལྷགས་མོ་པག་ལ་འབྲུངས། ཡབ་ཡུམ་གྱིས་སྤྲངས་
ཐང་དུ་གདན་བྲངས། ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་མཇུག། འབྲུག་དཔལ་འབྱོར་ཞེས་མཆོན་དང་སྤྱི་པོར་ལྷགས་
སྤགས་གནང་། དགུང་ལོ་བཅུ་ཙམ་ནས་སློབ་དཔོན་གསང་སྤགས་སྤྲིང་པའི་བྱུང་དུ་འཕྱི་སློབ་ཆོས་སྤྱོད་སློར་
དང་། བྱུང་ཡིག་གཟེམས་ཆེན་ཆེ་དབང་རྫོ་རྗེ་སོགས་ལས་ལམ་ལྟ་ལྟ་སོགས་ཡིག་རིགས་མང་པོ་དང་། ཅིས་
དཔོན་འབྲུག་དཔལ་འབྱོར་ནས་ཅིས་དཀར་ནག་སོགས་སྤྲངས།

སྤེ་བ་ལ་སྤོན་པའི་བཀས་དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་བྱ་སྤེར་ཞུགས། ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱི་
མཆོམས་བྱག་སྒོ་ནས་སྤྱད་ལུལ། དག་དབང་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་མཆོན་སྤུལ། མཁན་ཆེན་པད་དཀར་
འབྲུང་གནས་ལས་དགོ་རྒྱལ་གྱི་སློབ་པ་བཞེས། དཀྱིལ་ཆོག་མང་པོའི་ཐུགས་འཛིན་གནང་བ་ནས་དུས་
འཁོར་བསྐྱུས་རྒྱུད་ཀྱང་ཆོགས་རྒྱགས་ལུལ། གར་ཐེག་དབྱངས་གསུམ་མཐེལ་བྱིན་དང་། རྗེ་ <73a> པད་
དཀར་ལྷན་གྲུབ་ནས། སྤན་དག་མེ་ལོང་། སྤྲི་མཆོམས་སྤྱོད། སུམ་རྟགས་སོགས་སྤྲངས། རྗེ་བསོད་ནམས་
འོད་ཟེར་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ལེབས་ནས། བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པའི་སློབ་པ། བྲུག་ཆེན་གྱི་ཉམས་ཁྲིད། གཞན་
ཡང་དབང་དང་གདམས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གསན། སྤེ་སྤྱིད་མི་འགྱུར་བརྟན་པ་པམ་པའི་ནང་ཟིང་གི་རྒྱུན་
ལས་ཡབ་དེ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཆད་པས་བཏོངས། ཡུམ་སྲས་སྤྱི་མཆོད་དག་མཐའ་ལ་སྤྱུགས་པ་སོགས་མི་སྤྱིད་
པའི་སྤྱུག་བསྐྱུས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་ལས་དུ་ཁྲིད། དཀྱིལ་འཁོར་པའི་སློབ་དཔོན་མཇུང་ནས། སྤྲངས་ཐང་། རིན་

^a There are two biographies of this master. The first is by the first Sungtrul, Phyoglas Namgyal (1708–1736), titled *rBa rlabs mngon g.yo*. The second is an extensive biography, in seventeen chapters, by one of his principal disciples, Shākya Rinchen, titled *Thams cad mkhyen pa'i rol mo*. For a comprehensive biography of this master in English, see Dargye et al., 2008.

^b ལྷན་མ་ཅེ་མང་] conj., ལྷེ་མ་བཅོན་མ A

^c སྤྱུགས་] em., སྤྱུགས A

སྤྱངས། ཆོས་འཁོར་རབ་ཅེ། བཟ་ཤེས་ཆོས་རྫོང་རྣམས་ཀྱི་ཉེན་མདོས། གོས་གཏོར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་
ལེན་མཛད། དམ་ཅན་སྒོ་བདུད་ཆེན་པོས་ཅི་གསུང་བའི་བཀའ་དངོས་སུ་བསྐྱབས། སྤྱ་ཞབས་རིན་པོ་ཆེ་
ཁྱིའི་ཕེབས་པ་ལས་དབང་ཆོས་ཀྱང་གསན།

དེ་ནས་དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་བཞེས་པའི་སྐབས་ལ་ཁམས་སྡེ་དགའི་^a རྒྱལ་པོའི་དབུ་མར་བྱོན།
རྒྱལ་པོ་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་འཁོར་བཅས་སྤྱིན་གྲོལ་ལ་བཀོད་ནས། རྒྱུ་འབྱོན་ལམ་དུ་ལྷ་སའི་རྡོ་ལྷག་
དང་རྩེ་ལྷ་ནག་པ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྩེ་སོགས་མངལ་ཉེ་གཞུང་དུ་ཕེབས་ཤིང་འབུལ་ནོད་མཐའ་ཡས་པས་ཕྱག་
མཛོད་བསྐྱང་། ཡོ་ཤས་གཞུང་པན་ཚུན་དུ་བཞུགས་ནས་ཁོ་དང་སྟོད་ལུང་གི་སྒྲ་མར་བསྐྱོས། བྱལ་མཆོག་
དག་དབང་བསམ་གཏན་དང་། ཞབས་དྲུང་མངའ་བདག་པ་ལས་དབང་ཆོས་ཀྱང་གསན། མི་རིང་བར་བོད་
ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རིགས་སྤིད་ན་མདོན་བར་མཐོ་བ་སྟོད་ལ་དྲགས་^{<73b>} རྒྱལ་པོའི་དབུ་མར་ཕེབས།
དེར་རྒྱལ་པོ་ཉི་མ་རྣམས་རྒྱལ་འབངས་འཁོར་བཅས་པ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྩེས་སུ་གཞུང་ནས་དཔལ་འབྱུག་པའི་
བསྟན་པ་རྒྱས་པར་བྱས། གར་ཞུ་^b འཕགས་པ་རང་བྱོན། བྲེ་ཏ་ལུ་རི། ཁ་ཆེར་རྒྱ་རོ་པའི་སྐུ་ཕྱག་མངལ་བ་
སོགས་རྩེ་འབུལ་སྤྱིའི་བཀོད་པ་སྤྱ་ཆོགས་སྟོན་པའི་སྟན་ཐགས་ཀྱིས་བོད་ཡུལ་ཀུན་ཁྱབ་བཞིན་ནས།
འབྱོན་ཞོར་གངས་ཉེ་སེ་སོགས་ནས་ཕག་རིར་སྒྲ་བ་བརྒྱད་བཙོན་དུ་བཞུགས། གཞུང་ཁྱིད་འགྲིག་ནས་
སྤྱངས་ཐང་ཕྱག་མཛོད་དུ་གསེར་དབུལ་བྲི་བཟང་གི་འབུལ་བས་བསྐྱང་། གདན་ས་པན་ཚུན་དུ་བཞུགས་པའི་
བར་སྤྱི་གྲོའི་དཔོན་སྟོབ་ལོ་འཁོར་ཅམ་མཛད་ནས། དབང་རྫོང་དུ་སྐུ་བ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྩེ་ལས་བཀའ་འཁྱུར་
གྱི་ལུང་གསན། དེ་ནས་སེ་བ་ལའི་དཔེན་གནས་རྣམས་རྒྱལ་ཆེའི་ཤར་བྱོགས་རི་འདབས་^c ལ་ཆོས་འཁོར་རྡོ་
གདན་གྱི་གཟིམས་ཁང་བཏབ་ནས་བཞུགས།

བྱོགས་འདུས་ཀྱི་དད་ཅན་མང་པོ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ལས་ཀྱང་ལོ་རེ་བཞིན་ཆོས་ལུ་མང་པོ་
བྱོན་པ་རྣམས་ལ་སྤྱིན་གྲོལ་གྱི་གདམས་པ་སྐུལ་བཞིན་བ་ནས། རྩེ་སྒྲ་མ་སྤྱི་མཆེད་རྣམས་གཉིས་གསེར་ཁྱིའི་
ཕེབས་པའི་དབུ་མར་གདན་དྲངས། དབང་དང་ཆོས་བཀའ་ཡོངས་རྫོགས་སུ་འབུལ་བ་གནང་། དེའད་རྩེ་འདི་

^a རྩེ་དགའི] *em.*, བདེ་དགའི A

^b གར་ཞུ] *em.*, གར་ཞུ A

^c རི་འདབས] *em.*, རི་འདབས A

ནི་དུས་རྒྱུན་སྤྱུགས་དམ་འཛིན་གཉིས་ལས་གཡོ་བ་མེད་ཀྱང་གཞན་པན་སྤོན་ལས་ཀྱི་ཞལ་འདོན་གཙོ་བོར་
མཛད། ཆོས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས་འདྲེ་ན་ཉིན་མཚན་ཁོར་ཡུག་དུང་སྤྱུགས་སྤོངས་མེད་པར་དཀྱིས་བཞིན་
གསུང་འཕྲོས་གནང་ཞིང་། བཀའ་ལས་ཀྱང་། གསུང་རབ་སྤོག་པ་དང་། ཆོ་ག་བཏང་ནས་སྤྱུགས་བསྐྱུས་པ་
དང་། ཆོས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤེད་པ་ལ་པན་ཡོན་ཁྱད་མེད་ཅེས་གསུང་^{<74a>} ཞིང་། ཁོ་ལོང་ནས་རྒྱལ་ཅེའི་སྤྱི་
མར་འཁོད་དུས་རྗེ་འདི་ཉིད་ལས་དབང་ཁྱིད་ཀྱི་སྤྱུགས་བཤད་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཐ་མ་མདོ་མང་^a ཀྱི་ཡུང་སྤྱུལ་
བའི་མཐར། བདག་ལ་སྤྱན་ཆེར་རེ་གཟིགས་ནས། ཁྱིད་ཀྱིས་བཀའ་འགྲུར་ཀྱི་ཡུང་ཞིག་བཙལ་ཏེ་གཞན་ལ་
སྤེལ་ཚུགས་ན་པན་ཡོན་འདི་རང་ཆེ་བས་སོགས་གསུང་གི་བདུན་ཅི་སྤྱུལ། གཞན་ཡང་སྤྱུག་རྣམས་དངོས་པོ་
ཅི་ཡོད་དག་ཕྱོགས་ལ་སྤྱར་བ་ལས་མ་ཁི་དུང་སྤྱར་བཅུ་གཉིས་རོ་དར་ཁི་སྤྱུག་མཚོད་དང་མི་འཁྱུགས་པ་
འབྲུམ་སྤེ་སོགས་རེ་རེ་ནས་བརྗོད་མི་ལང་། མདོར་ན་རྒྱལ་བའི་བསྐྱན་པ་འདོན་སྤྱོད་སྤེལ་བ་ལ་རྒྱལ་བ་ལྟར་
བསྤྱུགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཀུན་གྱི་མཐུན་སྦྲང་དུ་གྱུབ་པ་སོགས། ལྷ་བརྒྱའི་ཡང་མཐའ་འདིར་བཀའ་འདིན་
ཆེ་བའི་གནས་རྒྱ་མཚོ་ཙམ་མཛད་ཟིན་ནས། ལུ་པོ་བའི་ལོ་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་^b དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གྲུག་བཞེས་པ།
ལུ་རྟོད་ལྷ་བའི་ཆོས་བཞིའི་སྤྱོད་ལས་དང་པོའི་ཆོད་ཙམ་ན་ཞི་བ་སྤང་འདས་ཆེན་པོའི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་
སོ།།

རྩེ་འདིའི་སློབ་མའི་མཆོག་ནི་དཔལ་ལྷན་གྲུག་རིན་ཆེན་ཏེ་པོ་རྒྱུས་ནི་མཁན་པོའི་སྐབས་སུའོ།
 རྩེ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་དཔོན་ཆོས་སྤྲུལ་གདན་སའི་རྒྱལ་ཆབ་ནི་ཆོས་རྩེ་དག་དབང་འཕྲིན་ལས་པ་སྟེ། འདིས་
 ཆོས་འཁོར་རྩོམ་རྩེ་གདན་དུ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་སྐྱོལ་ག་མོ་གཉིས་སྟེ་ཅན་པ་བཞེངས། ད་ལྟའང་དགེ་རྒྱལ་
 རིས་པར་འཇུགས་ཏེ་གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་སྐྱལ་བ་བཞེན་ཆོས་སྟོན་ཏེ་འཆོ་ཞིང་གཞེས་པས་སོ།། གཞན་
 ཡང་རྩེའི་ཞལ་སློབ་འཁོར་པན་བྱས་པའི་སྐྱེས་ཆེན་གདན་ས་ལྷགས་རིང་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སྤྱིན་པ་དོན་
 གཉིས་བྱུང་པའི་རང་ནས། སྐུབ་བརྒྱད་བསྟན་པའི་མཆོད་སྤྲང་འཁོར་པའི་ཉིང་འཆོར་བཞུགས་པ་གང་དང་།
 <74b> རྩོམ་དཔོན་ཀྱི་གནས་བརྒྱུད་དང་ཤེས་བྱའི་དེ་ཉིད་གཞིགས་པ་སྟགས་འཆང་རྩོམ་དཔོན་
 ཆེན་པོ་མཆོད་དོན་བསྟན་འདོན་དོན་བྱུང་། སྐུ་སྟོན་ཀྱི་སློབ་དཔོན་རྩེ་བ་བྲགས་པ། སྐྱེས་ཆེན་སྤྱིན་འབྲུག་

^a མདོ་མང] *em.*, མདོ་མངས། *A*^b $\eta] em., \eta_{\infty} A$

དང་སྤྱིན་དར་ནས་གཉིས། ཆོས་རྩེ་འཕྱིན་རྒྱལ། སྤོམ་བཙོན་དག་འཕྱིན། སྤུང་ཆེན་དམ་ཆོས་སོགས་སྤོབ་
རྒྱན་འཛིན་པའང་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ། སྤོད་ལ་དྲགས་རྒྱལ་པོ། ཁམས་སྤེད་གཤེད་རྒྱལ་པོ་ནས་སྤོ་ཕྱང་ཀྱན་
ཏུ་རྩེ་འདྲིའི་དབང་ཆོས་གྱིས་མ་བྱལ་བ་མེད་དོ།

གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་དག་དང་དབྱེར་མེད་ཅིང་བར་སྐབས་སུ་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་འདྲིན་ཆེ་བའི་དྲུང་
འཕྱིན་ལས་འབྱུག་རྒྱལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ནི། འཁྲུངས་ཡུལ་དགོན་སྤོང་བསིལ་ཁར་སྤྱི་དཔོན་ནོར་བུའི་སྤྱི་སྤྱོད་
རྒྱུ་དྲུགས་འདུས་སྤེར་ཞུགས། ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་ལས་དགེ་ལྡན་གྱི་སྤོམ་པ་སོགས། དབང་བཀའ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་གང་ཤུའི་རྒྱལ་དུ་གསལ། སྤུགས་རབ་ཆེ་བས་སོ་ཐར་འགྲེལ་ཆེན། བསྐྱེད་འཕྲོ་འགྲེལ་
ཆེན་སོགས་རྒྱུད་སྤེམ་པའང་སྤུགས་འཛིན་གནང་སྟེ་ཆོགས་རྒྱགས་ཕྱལ། གནས་བརྟན་པད་དཀར་འབྲུང་
གནས་ལས་བསྟེན་རྩོགས་བཞེས། འཁོར་ལོ་སྤོམ་པ་ལྟན་སྤྱིས་ལྟན་ལྟེ་སྤོང་པོ་དྲུང་འབྲུང་མང་དུ་སོང་སྟེ་
སྤུང་གཉིས་སྤུགས་ལ་སྤྱིན་པས། དྲག་པོའི་མངོན་སྲོད་ལས་ལ་རུས་མཐུ་ཐོགས་མེད་དུ་སྤོན་པ་དང་། བསྐྱེད་
རྩོགས་གང་གི་ཐད་ལའང་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་རྒྱན་མ་ཉམས་པ་ཡོད་པས་འདུས་ཆོགས་སྤྱི་ནས་ཆོ་
མར་བཀྱར་བ་བཞིན། དབང་བཀའ་ཆོས་ཀྱང་མང་དུ་གནང་བའི་མཐར་དབེན་པ་ལ་སྤུགས་ཕྱོགས་པས་
དགོན་གནས་ནས་རྒྱལ་ཅིང་ཕེབས་ཞོར་ཨལ་ཏྲིག་གྱེན་ལ་ཕྱོན་ཟེན་པ་དང་། བཅུ་དྲག་པོའི་སྤོ་ནས་འཕྲོ་བ་
གནང་སྟེ་དགྲུང་རྩེད་སྤེལ་ང་དགྲུ་བཞེས་པའི་རྩ་ལོ་དཔོ་རྒྱའི་ཆེས་བརྒྱ་དགྲུ་ལ་ཞི་བར་གཤེགས་ <75a>
སོ། །

གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་མཁས་སྤུང་པད་དཀར་སྤྱན་སྤུང་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ནི། དཀར་སྤེ་སྤི་ཕྱང་ཐག་གོང་
དུ་ཡལ་པ་རྩིའི་རིགས་བརྒྱད་ལས་མཆེད་པ་ཞལ་ངོ་འབྱུག་བསྟན་འཛིན། ཡུམ་སྤྱིས་མོ་བུ་འཛོམ་གྱི་མངལ་
ལས་སྤུགས་པོ་འབྱུག་གི་ལོར་སྤྱོད་འཁྲུངས། དགྲུང་པོ་བརྒྱ་གཅིག་ནས་སྤྱིག་ལ་ཞུགས། ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་
ཆེའི་བྱག་སྤོར་སྤྱོད་ཕྱང་ཕྱལ། པད་དཀར་སྤྱན་སྤུང་ཅེས་མཆོན་གསལ། མཁན་པོ་པད་དཀར་འབྲུང་གནས་
ལས་སྤོམ་པ་དང་དབང་ཕྱང་མང་པོ་གསལ། དྲུང་ཡིག་ཆེ་དབང་རྩོ་རྩེ་ལས་ཡིག་རིགས་ལ་སྤྱོད་སོགས་བསྐྱེད་
སྤུང་ཆེན་^a རྒྱ་བ་མེད་གེ་ལས་རིག་གནས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ལ་སྤྱུངས་པས་མཁས་པའི་བྲགས་པ་འཛོན།

^a སྤུང་ཆེན། em., སྤུང་ཆེན་ A

མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར་ལས་བསྐྱེད་པར་རྫོགས། བྱད་པར་བྱུབ་མཆོག་སྒྲིབ་པ་རྒྱལ་མཆོན་ལས་
 བྱལ་ཆེན་སྟན་ཅིག་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ཉམས་ཁྲིད་དུ་གཏན་ལ་པལ། རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་ལས་ཀྱང་
 དབང་ལུང་མན་ངག་ཟབ་ཁྲིད་མཐའ་དག་རྫོགས་པར་གསལ། དེ་ཞིག་སྟག་ཆང་ཆོས་སྡེའི་སྒྲ་མར་བསྐྱོས།
 དེར་གཙང་མཁན་པོ་ལས་དུས་འཁོར་དང་། རྗེ་རྗེ་ལུང་པའི་དབང་ལུང་སོགས་ཟབ་རྒྱས་གདམས་པ་མཐའ་
 ལས་འོད། གཞན་ཡང་སྒྲུང་སྟེང་སྒྲུལ་སྒྲུ་ནས་སྒྲ་མ་དགོངས་འདུས་སོགས་གསང་ཆེན་སྟེང་མའི་ཆོས་སྒྲོར་
 མང་པོ་གསལ་བ་དང་། སྒྲུང་ལུང་ཆུང་མགོ་ཞབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་དང་དབང་གི་འགྲོ་དོན་ནི་བརྗོད་མི་
 ལང་། གནས་ཆེན་ཆུ་མོ་ལྷག་དུ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་འཛིན་ལ་བཞུགས་པས་སྒྲ་རྒྱན་དངོས་སྒྲ་མཇུག་པའི་
 གསུང་མགྲུང་གནང་བ་སོགས་ཐོག་མཐའ་བར་ཀུན་དུ་དེས་པར་འབྱུང་བའི་ཞལ་གདམས་<75b> ཀྱང་མང་
 དུ་གནང་རོ།^a དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིད་པ་རྒྱ་མཆོར་སྟོན་བཞིན་དགྲུང་པོ་ལྷ་བཅུད་ཐོག་དགེ་འདུན་གྱི་
 མཁན་པོའི་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། དེ་ནས་འདུས་ཆོགས་དག་ལ་གཞི་རྒྱལ་གཙང་གི་ཁར་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་ལ་
 འབྲུག་དགོས་པའི་ལྷགས་བཤད་རྒྱས་པར་གསུངས་པས། པལ་ཆེར་ནང་དུ་ཡང་དག་འཛིན་ལ་འགོད་པར་
 མཛད་པས་བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པ་མིང་ཅམ་དུ་མ་ལུས་པར་བྱལ་ལེན་དུ་བཏབ། མི་རིང་བར་གོང་ས་རིན་པོ་
 ཆེ་སྐྱེད་བ་ཐེབས་ནས་རྟ་མགོའི་གནས་སྒྲ་གཤེགས་པས་བྱུགས་ཀྱང་ལྷག་པར་འཕྲེང་བཞིན་བཞུགས་པ་
 ལས། རྗེ་ཉིད་སྒྲུ་ལའང་སྐྱེད་གཞིས་ཟིན་པར་བརྟེན་མཁན་པོའི་གོ་ས་ལས་དགོངས་པ་བཀོལ་ཉེ་སྐྱེས་མོ་བདེ་
 ཆེན་ཆོས་འཁོར་དུ་ཐེབས། དེར་ཡང་ཕྱོགས་འདུས་སྒྲེ་པོ་མཆོག་དཔལ་རྣམས་ལ་དབང་ལུང་ཟབ་ཁྲིད་རང་
 རང་གི་འདོད་སྟོབ་བཞིན་སྒྲུལ་ནས། རྣམ་པར་གཡེང་བའི་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་
 ཁར་བྱར་འདག་སྒྲུར་ཆེ་མཆོམས་ལ་བཞུགས། དེ་ནང་བསྟན་བསྐྱེད་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ཞལ་མཇུག་
 གསུང་ཐོས་ཀྱི་མཆོན་མ་ཐོབ་པ་རང་ཡིན་ཅེས་གསུངས་ནས། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཉེ་གནས་པ་བསྟན་འཛིན་དོན་བྱུབ་
 ལ་དགོན་པའི་འཛིན་སྐྱོང་དང་རྒྱལ་ཆབ་བཅོལ་ཉེ། དགྲུང་གངས་ང་དགྲུ་བཞེས་པའི་ས་ཡོས་ལོ་དབྱུག་པ་རྒྱ་
 བའི་ཉེར་གསུམ་ལ་ཐབས་ཀྱིས་སྒྲོལ་བའི་སྒྲ་མཁའ་བྱུང་བའི་དུ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྗེ་འདི་ནི་དག་
 དབང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྐས་ཁྲི་ཐོག་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་སྒྲེ་བར་ཡང་གྲགས་སོ།།

^a These spiritual songs and advice are collected together as *rNa ba'i bcud len*.

གང་གི་སློབ་མའི་མཆོག་ནི་རྗེ་བརྟན་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་འཕྲིན་ལས་ཏེ་ལོ་རྒྱུས་ནི་མཁན་
པོའི་སྐབས་སོ། གདན་སའི་རྒྱལ་ཆབ་ནི་སློབ་དཔོན་ <76a> བརྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ་ཏེ་འབྲུངས་ལུལ་ཤར་
གྲང་གླིང་པ། གླ་མའི་ཐུགས་འཛིན་གདམས་དག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་སློབ་མ་དམ་པའོ། དེས་ནི་ཞལ་
ཆེམས་བཞིན་གདན་ས་གྲ་ཡོན་བཅས་ལེགས་པར་བསྐྱུངས་པས་སྤྲུལ་མོ་^a བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་ཞེས་དེར་
སང་གི་བར་དུ་གྲགས་པས་སོ། ། ཡང་རྗེ་དེའི་དངོས་སློབ་གླ་མཤེས་རབ་དར་རྒྱས་ཡིད་ཅན་འཕྲེན་པའི་དེད་
དཔོན་དེས་ཀྱང་། ཤར་ཕྱོགས་བཟུལ་ཤིས་སྤང་ཚུན་ཆོས་དང་དབང་གི་ལུང་བསྐྱར་ཏེ། གཞུང་དགེ་འདུན་གྱི་
སྡེ་ལའང་སྤེལ་ཞུ་ཡོན་འགྲུང་བཅས་ཡང་ཡང་ནོད་པ་འདི་ལས་གཏོས་ཆེ་བ་མེད་དོ། ། ཡང་རྗེ་དེའི་དངོས་སློབ་
དགེ་སློང་ཤུག་ཞེས་པས་ཀྱང་སྤྲུངས་ཐང་རྩ་འཛོམས་སར་གསང་སྟོད་བཏང་བས་ལྷ་འབྲེའི་འཕྲུབ་དངོས་སུ་
སྟོན་པ་ཟེམ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། རྒྱལ་གསལ་ཡར་རྒྱས་པའི་བདུན་མོ་བཏུལ་བ་སོགས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་གང་
ཟག་ཏུ་གྲགས་པ་དང་། ཡང་རྗེ་ཁོད་གངས་ཁོད་དུ་རས་རྒྱུང་ཁོ་ནར་ལོངས་སུ་སྟོད་ཅིང་རྒྱུང་སེམས་ལ་
དབང་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དག་དབང་ལུན་ཆོགས་ལ་སོགས་མང་ངོ། །

གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལོ་རྒྱུས་ནི།^b རྒྱལ་བ་ཁོད་ཆང་པའི་ཐུགས་སྤྲུལ་ཞེ་
བཅད་རང་མཉམ་གྲུབ་ཐོབ་སྤྱིལ་དཀར་པའི་དཔོན་སྤྲུལ་རིམ་པར་བརྒྱུད་པ་ལས། དཔའ་པོ་རྒྱུ་རྗེ་ཞེས་པས་
གཟར་ཆེན་གདན་ས་བཏང་བ་ལས་མཆེད་དེ་བྱུང་བ་ཡལ་རྒྱུ་རྒྱལ་བོ་དང་ལུས་བསོད་ནམས་དཔལ་མོའི་
སྤྲུལ་སྤྱིལ་འཛིན་བྱེད་མེ་པོ་ལོར་རྗེ་འགྲོ་བའི་གླ་མ་འདི་ཉིད་སྤྲུལ་བལྟམས། དགྲུང་ལོ་ལྷའི་སྐབས་རྒྱལ་སྤྲུལ་དག་
དབང་རྣམ་རྒྱལ་མཇུག། གཙུག་ལུང་གེགས། དམ་ཆོས་པད་དཀར་ཞེས་མཆོད་དུ་སྤྲུལ། དགྲུང་ལོ་བཅུ་
གཅིག་ལ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེར་ཞུགས་ཏེ་སློབ་སྦྱངས་ <66b> ཐམས་ཅད་དཀར་ཆེགས་མེད་པར་གྲུབ།
དཔལ་དག་གི་དབང་པོ་ལས་སྤྲིན་ཕྱོལ་གྱི་བཀའ་དབང་ལྷག་ལུས་མེད་པར་གསན། མཁན་ཆེན་པད་དཀར་
འབྲུང་གནས་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། རྒྱལ་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་སོགས་མང་དུ་གསན། གྲུབ་མཆོག་
དག་དབང་བསམ་གཏན་གྱི་བྱུང་དུ་ཐུགས་རྗེ་ལྷ་བའི་གནས་ལུགས་རོ་སྟོད་པར་མཛད་ནས། གདན་ས་

^a ཐུག་མོ། *em.*, ལུས་མོ། A

^b There are two biographies of this master by Kunga Gyaltsen (1689–1713). The first one is the *Nor bu'i dkyil 'khor* and the second one is the *Thugs chen dri bsung*.

ལྷགས་རིང་ལོ་གསུམ་གྱི་སྐབ་པའི་དམ་བཅའ་བརྟན་པོས་ས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཕྱིན། ལྷགས་དམ་གྱི་
གོགས་སེལ་ཐོགས་འདོན་ཐམས་ཅད་བྱུང་ཆེན་རྗེ་ཆོས་དབང་པས་གནང་། བྱུང་ཆེན་དེ་ལས་ཁྲིད་^aསྒྲོར་
དང་ལུལ་འཁོར་གྱི་བྲག་ལེན་རྣམས་སྤངས། དེ་ནས་གོང་སའི་བཀའ་བལ་ཡུལ་དུ་ཕྱོན་ཏེ་འཕགས་པ་ཤིང་
ཀུན་སོགས་གནས་མཛུ་ཞུས། རྩེ་ལོག་འཕྱོན་པའི་ཐེབས་ལམ་རྒྱ་ཕྱོགས་ནས་བརྒྱུད་གདན་ས་སྤངས་
ཐང་དུ་འཕྱོར། མི་རིང་བར་བུམ་ཐང་ཆོས་རྗེ་བྲག་གི་འབྲེན་པར་ཐེབས་ཏེ་དགོན་པའི་ཞིག་གསོས་ཀྱང་
མཛད། དེར་ལོ་ཤས་ཤིག་བཞུགས་ཏེ་བྲ་ཡོན་རྣམས་སློན་གལ་ལ་བཀོད་ནས་སྤར་གཞུང་དུ་ཐེབས། དེ་
ཞིག་རང་གི་དགོན་གནས་སུ་དཔེན་པ་བསྟེན་ཏེ་བཞུགས། དེ་ནས་སྤྲུག་ཚང་གི་སྤྲ་མར་བཀོད་ཅིང་མཁན་
ཆེན་པད་དཀར་ལྷན་བུ་ནས་དབང་ཆོས་མང་དུ་གསན་པས་ཕྱར་པའི་དབང་གི་སྐབས་མཁན་པོའི་རྟེན་
འབྲེལ་བསྐྱིག་པས་ལེགས་པར་འབྲིག །

རྗེ་ཉིད་དགྲའ་ལོ་རེ་གཉིས་ལ་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་མཁན་པོའི་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། ལོ་ངོ་བརྒྱ་
གཉིས་བར་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་བྲག་ཆེན་ཆོས་བྲག་སོགས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིས་མེད་དུ་བསྐྱོར་བས་
བཤད་<77a> སྐབ་འཛིན་པའི་སློབ་མས་ས་སྟེང་བཀང་། ལྷག་པར་དཔལ་འབྱུག་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་དགའ་
རྒྱལ་མཆོན་གྱི་དབུ་སྒྲར་ཡང་གྱུར་ནས་བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་བཀའ་བྲིན་མཛད་པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་
རྟེན་དུ་ཉོན་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གསེར་སྐྱ་མི་ཆད་ལས་བཀྲལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁྲུངས་
རབས་བརྒྱ་པ་སོགས་བཞེངས་ཤིང་། ལོ་འཁོར་བསགས་པའི་བྲག་རྩས་གང་ཡོད་སྟོང་དག་བྲས་ནས།
ཞབས་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱ་མཆོད་ཞག་གསུམ་མ་གནང་བ་སོགས་དགེ་རྒྱུན་མཛད་པའང་ཆད་མེད་དོ།

དོན་དུ་རྗེ་ཉིད་མཆོག་གི་བྲུབ་པ་བརྟེན་པས་མདོན་ཤེས་རྒྱ་འབྱུལ་སྐྱ་མི་སྤང་བ་དང་སྐྱལ་བ་སྤྱར་
ཀུས་པ་ནི་ཀུན་གྱི་མཐུན་སྤང་དུ་བྱུག། བལ་ཡུལ་དུ་གནས་ལྷགས་རྗེ་རྗེའི་ཐོག་བྲག་པོ་མགོར་སྤང་ཡང་བ་
སྤྱིའི་ཅེ་ཅམ་ཡང་མ་བསྐྱོད་ཅིང་། མོད་དེ་ཁར་རྗེ་རྗེ་གཏུམ་པོའི་སྤྲ་ཆོགས་ཉེར་གཅིག་གིས་ཞལ་གཟིགས་
པར་གྲགས་ན་མང་དུ་སྤྲིང་ཅི་དགོས། ཐམས་ཅད་དུ་རྗེ་བརྟན་མི་ལའོ། རྗེ་ཆང་པའི་སྐྱ་འབྱུལ་དུ་གྲགས་

^a རྗེད་] *em.*, རྒྱ A

གྲི་ཞབས་གྲི་སྟོག་དང་བསྟོན་ནས་སྐྱབ་པའི་དགེ་སྦྱང་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད། ད་ལྟོ་སྐྱབ་བརྒྱུད་བརྟན་པའི་སྟོག་
ཤིང་གཅིག་ཕྱར་གྱུར་ཏེ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་འགྲོ་ལ་ཆོས་སྟོན་བཞེན་པར་ཐེད་ལུལ་ཕྱིར་གསུམ་གྱི་རི་
བོའི་བྱ་སྐྱབས་སུ་བཞུགས་སོ། ། ཡང་མཆན་ཉིད་སྟོབ་དཔོན་རབ་འབྱམས་སྐྱབ་ཆོས་ཉིད་དོ་ཟེ། སྟོབ་
དཔོན་བསོད་ནམས་སོགས་ཀྱང་མང་ངོ་། ། ཡང་ཟེ་དམ་ཆོས་པད་དཀར་གྱི་ཐུགས་སྒྲུབ་དགེ་སྦྱང་རྒྱལ་བུ་དང་
ཆལ་པ་ནི་སྐྱ་ཆེ་མེལ་<79a> བོར་གདན་ས་ལུགས་རིར་ཆེ་མཆོམས་ལ་བཞུགས་པའི་མཐར་ཞི་བར་
གཤེགས་སོ། །

ཡང་ཟེ་དམ་ཆོས་པད་དཀར་གྱི་དངོས་སྟོབ་འདེན་མཆོག་དག་དབང་དར་རྒྱས་ཞེས་སམ། ཟེ་
མཆོམས་པ་ཆེན་པོར་གྲགས་པའི་སྟེས་བུའི་ཁྱུ་མཆོག་དེ་ནི་སྐྱ་ཆུང་བྱ་ནས་སྐྱེག་ལ་ཞུགས། པད་དཀར་ལྟོན་
བྱུང་སོགས་མཁན་ཆེན་རིམ་པར་བསྟེན། ཟེ་དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས་ཐུག་ཆེན་གྱི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་མཐུ།
ཀུན་དགའི་མཆན་ལས་ཀྱང་དབང་དང་ཟབ་ཆོས་མང་བྱ་གསལ། སྟོན་སྐྱབ་འདག་སྦྱར་ལ་མི་ཆེ་བསྐྱལ་བས་
ཟླ་མ་མཆོམས་པར་གྲགས། ཤར་ལུང་ཕྱེ་བཞི། ཅེ་རག་དུམ་བུ། དར་དཀར་ནང་། སྤྱ་ཕྱོའི་ཕྱགས་ཐམས་
ཅད་ལ་འགྲོ་དོན་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེ། སྐྱ་གཤེགས་པའི་སྐྱབས་ཀྱང་ཐུགས་ལུགས་སྟོན་གསུམ་བཞག་པ་
སོགས་བྱུང་པའི་ངོ་མཆར་ཅི་ཡང་བསྟན་ཏོ། ཟེ་དེ་ལ་བརྒྱུད་འཛིན་གྱི་བྱ་ནི་གཟར་ཆེན་ཆོས་ཟེ་འབྲུག་ལྷ་
ཆེ་ཀ་^aཡིན་ལ། དེའང་ནང་ཤེས་བུའི་ཆོ་གོས་རྒྱས་ཤིང་སྟོན་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་བདོལ་ཏེ། རི་སྟེད་པའི་གདུལ་
བྱར་ཆོས་སྟོན་བཞེན་དུ་ད་ལྟོ་སྐྱབས་ལུལ་མཁན་པོ་ལུང་ན་ཞབས་བརྟན་པར་བཞུགས་སོ། །

ཡང་དམ་ཆོས་ཟེའི་དངོས་སྟོབ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལ་དགེ་སྦྱང་རྒྱལ་ཆེན་ནམ་མཆན་དངོས་པད་
དཀར་དབང་ཐུག་ནི། འདུས་ཕྱེའི་ཁོད་ལ་ཞུགས་ནས་མཆན་ཉིད་གྱི་བཤའ་བྲལ་ཐོས་བསམ་སྦྱངས། ཟེ་
དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས་དབང་ལུང་སྦྱི་དང་སེམས་ཆོས་སྦྱར་ངོ་སྟོན་གྱི་གདམས་པ་ཀུན་ནོད། གང་ལའང་
ཆགས་ཞེན་མེད་པར་རི་ཁོད་དག་ཏུ་བསྟོམས་པའི་མཐར་ཡང་། ཟེ་མི་ལས། ང་ཆས་<79b> གྱིན་རི་ཁོད་
ཟེ་མཐོར་བཏང་། གསུང་པ་བཞེན་བལ་པོའི་རྣམ་དག་ལུག་ལུག་གི་རི་བོར་ཅེ་གཅིག་པའི་ཏིང་འཛིན་ལ་

^a ལྷ་རྟེན། *em.*, ལྷ་རྟེན་ཀ་ A

རྩོམ་ཞིང་། དེའི་རིང་ལའང་ལས་ཅན་གྱི་སྒྲོལ་མ་ནམས་ལ་ཆོས་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བཞིན་ད་ལྟའང་བཞུགས་
སོ།།

གཞན་ཡང་དམ་ཆོས་རྗེའི་དངོས་སྒྲོལ་སྤྱིའི་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོལ་དཔོན་བད་དཀར་ནམ་རྒྱལ། དགོ་
སྒྲོང་བསྟན་འཛིན་དབལ་འབར། ཤར་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོལ་དཔོན་བསྟན་འཛིན་ཆོས་འཕེལ། ཆོས་རྗེ་དག་དབང་
བསོད་ནམས། རི་ཐང་རྩོ་རྗེ་འཛིན་པ་བཟོད་པའི་མཆན་ཅན་སོགས་དེ་དག་གྲང་བརྒྱད་འཛིན་སྒྲོལ་དང་
བཅས་བའོ། ལྷོ་ནང་འདྲིར་བྱོན་པའི་སྤྲ་མ་ལ་རྗེ་བཙུན་དམ་ཆོས་བད་དཀར་འདི་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེ་བར་
གྲགས་སོ།།

གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་བཟོད་པ་འཕྲིན་ལས་ལོ་རྒྱུས་ནི། འཁྲུངས་ལུལ་སྤྱིའི་ཆ་དོལ་པོ་སྟོང་མ་
ལུས་ཁྱུ་སྒྲུང་ཁ་བྱ་བ་ན། ཡབ་གྲུ་རུ་ཉ་མགྱིན་དང་། ལུམ་ཁྲུང་འདུས་དབལ་འཛོམ་གྱི་སྤྱིས་སུ་འཁྲུངས།
དགྲུང་ལོ་བརྩ་གསུམ་ལ་དགོ་འདུན་གྱི་སྟེར་ཞུགས། མཁན་ཆེན་བད་དཀར་འབྲུང་གནས་ལས་རབ་དུ་བྱུང་།
འདོན་ཆོས་བརྗོད་དཀྱིལ་ཆོག་གི་སྒྲོར་ཐམས་ཅད་སྤུར་བར་སྤྲུགས་སུ་ཆུད། མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་འོད་
ཟེར་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས་ཤིང་དབང་ཆོས་ཀྱང་མང་དུ་ཞུས། རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་ལས་ཀྱང་
དབང་དང་ཟབ་ཆོས་རྫོགས་པར་གསན། དཔལ་འབྲུག་པའི་ཆོས་སྟོན་གར་ཐིག་དབྱངས་གསུམ་ཕྱག་རྒྱ་བད་
སྐྱོར་སོགས་ཕྱག་ལེན་ཀུན་མིག་ལྟོས་དཔེར་འདོན། དུས་རྒྱུན་སྤྲུགས་དམ་ལས་གཡོ་བ་མེད་པར་བཞུགས་
པས། རྟེ་སྟེད་དགོ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ཀྱང་ཞབས་ལ་འདུད་ནས་ཅི་དགོས་སུལ། དེ་ནས་སྤྱིལ་ <80a>
པའི་སྐུ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆན་གྱི་སྒྲོལ་དཔོན་ཡང་མང་དང་། སྤྱིས་སྟེ་སྟེད་འབྲུག་རབ་རྒྱས་གྱིས་མཁན་པོའི་
ཁྲིར་མངའ་གསོལ། ལོ་ལྟར་གྱི་བསྐྱེད་པ་སྦྱིན་པ་དང་སྤྱིག་ནམ་གཞག་སོགས་བཅའ་ཡིག་ཆེན་མོ་དང་བསྟན་
ནས་སྤང་སྤང་འཛོལ་མེད་བྱེད་ཅིང་། ལྷང་གི་གྲུ་རིགས་ཀུན་ལ་དབང་ཆོས་གྱིས་ཆེས་པར་ཡང་བྱས། རྒྱལ་
དེ་ལྟ་བུས་བསྟན་ཅ་དགོ་འདུན་གྱི་སྟེ་སྒྲོང་བཞིན་ལོ་ངོ་བརྩ་བདུན་སོང་བ་དང་། མཁའ་འགྲོའི་ལང་བསྟན་
ལས། ཉགས་རིན་ཁྱོད་བཅན་ས་གཞུང་ན་ལེགས།། དལ་བར་འདུག་ན་མ་སྒྲོང་འཁྲུགས།། ཅས་པའི་སྤྱི་བྱུང་
བར་བརྟེན་དགྲུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་བདུན་ལ་གདན་ས་ལྷགས་རིར་བྱར་བཞུགས་སུ་ཐེབས། གདུལ་བྱ་དབལ་

^a རྩོམ་པོ། conj., རྩོམ་པོ་ A

མེད་འདྲེན་བཞིན་དུ་ལོ་ངོ་དགུ་ཙམ་བཞུགས་པའི་བརྒྱུད་ཅུ་ག་ལྟ་ལ་ཞི་བར་གཤེགས་སོ།། དེ་ལྟ་བུའི་
མཁན་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ནི་བྱུང་སྐབ་ནགས་རིན་དང་། འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་ནགས་ལ་གནས་ནས་སྤྱལ་
ཡིན་པར། གཏེར་བཏོན་འབྲུག་རྒྱ་དོ་རྩེར་མཁའ་འཁོས་ལུང་བསྟན་པ་ལས། ལོ་མའི་རི་ཕྱག་སྟོང་དང་བཞི་
བརྒྱའི་དབུས།། རྩ་ཡབ་ཕྱི་ག་མཚུབ་བསྐྱེད་ཞིང་ཁོ་ནའི་དོན།། ལྷག་པར་སྟོང་ཞིང་ནགས་ལ་གནས་ཞེས་
པའི།། ༡་ཤང་ལྷ་མཆོད་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོས་ཀྱང་།། སྤྱལ་པས་ཞིང་འདིར་མཆོག་གསུམ་འདུས་པ་
སྟོང་། ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མེན་འཁྲགས་པར་མ་ཚུད་ཀྱི།། འདིར་ཡང་བདེ་བར་འཆོ་ཞིང་འཕོས་པ་ནས།།
འཁོ་དོན་ཕྱོགས་མེད་དཔལ་གྱི་རི་ལ་རྒྱས།། ང་ནི་རྒྱ་གི་ཀྱན་གྱི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས།། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར།
རྩེ་དེ་ཉིད་ཀྱང་སྤྱ་གཤེགས་རན་ཁར། དང་རྒྱ་གར་རང་ <80b> བན་པ་འདུག་གསུངས་ཤིང་། བྱི་མའི་
མཐའ་མཁུན་པའི་གསུང་འཕོས་ཀྱང་ཡང་ཡང་བྱུང་ངོ་།། རྩེ་འདིའི་སྟོབ་མ་ནི་ད་ལྟར་གྱི་མི་རྩེ་ཤེས་རབ་
དབང་ལྷག་ མཁན་ཆེན་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་སོགས་དེ་དུས་དགེ་འདུན་བརྒྱ་ལྷག་མང་པོ་ཆོགས་པ་
ཐམས་ཅད་དོ།།

གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་དག་དབང་ལྷན་གྲུབ་ལོ་རྒྱུས་ནི། པ་རྫོ་འབྲུག་སྟོན་ཞིག་པོའི་གདུང་བརྒྱུད་
ཆོས་རྩེ་སྤང་ཁ་པའི་རིགས་སུ། ཡབ་འབྲུག་ནས་རྒྱལ་དང་། ཡུམ་དག་དབང་ལྷ་མོའི་སྲས་སུ་འཁྲུངས།
མཆན་པད་དཀར་འབྲུག་རྒྱལ། དགུང་ལོ་བཅུ་ནས་བྲ་ཆང་ནང་ལ་བྱོན། དཔལ་དག་དབང་བསྟན་འཛིན་རབ་
རྒྱས་ཀྱིས་དབུ་སྒྲིའི་ཆུན་པོ་ཕྱག་གིས་བཞེས་པའི་བྱད་རྟེན་གསུམ་ལ་གཏོར། ཡི་དམ་སྤྱིང་པོ་འཇམ་དཀར་
ལ་གྱིས་གསུངས་ནས། དག་དབང་ལྷན་གྲུབ་ཅེས་མཆན་གསོལ། ཆོས་སྟོན་འདུལ་སྤྲུགས་ཕྱག་ལེན་ལ་
ལེགས་པར་སྤྱངས། བྱང་ཡིག་ཆེ་དབང་དོ་རྩེ་ནས་ཡིག་རིགས་བཙོ་ལྷ་ཙམ་སྤུལ་དུ་བྱིན། བཤེས་གཉེན་
དག་དབང་འབྲུབ་པ་ནས་སྐྱ་དང་སྟན་དག་སྤེབས་སྟོར་སོགས་མཁས་པའི་ལོ་རྒྱ་བར་གྱུར། ཞབས་བྱང་རིན་
པོ་ཆེའི་སྟོན་རྒྱུན་འཛིན་པ་དགེ་སྟོང་ཆེན་པོ་ལྷ་ཀྱང་འོད་ཟེར་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས། ཁྱད་པར་རྩེ་བསྟན་
འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ལས་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་དབང་དང་ཕྱག་ཆེན་ཉམས་ཁྲིད་སོགས་ཟབ་རྒྱས་གདམས་པ་
ཡོངས་རྫོགས་གསན་པ་དང་། གདན་ས་མན་ཆུན་དུ་རིམ་གྱོ་བ་མཛད་ནས་ལོ་ཤས་ལེན་པའི་ཆེ། བསྟན་
འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཟེམས་པས་ཐུགས་སྟོ་ཤས་ངེས་འབྱུང་གིས་བསྐུལ་བའི་ཞལ་གདམས་

^a རྩེ] em., རྩེ A

དང་། <81a> སྒྲོབ་མ་དག་ལ་གནང་བའི་གསུང་ཆོས་ཡང་མང་དུ་མཆིས། དེ་ནས་བྱུ་བའི་བསྟེ་གནས་ཏྲ་
མགོའི་རི་ཁྲིད་དུ་སྐྱེ་མཆོམས་ལ་བཞུགས་ཡོད་ཆེ། གོང་སའི་བཀའ་སྤྲངས་ཐང་དུ་དོ་རྩེ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་
པོར་མངའ་གསོལ། དེ་དུས་མཁན་པོ་རྩེ་བཙུན་དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས་དབང་ཆོས་རྫོགས་པར་གསན།
དེར་གཞན་དབང་གི་སྟེས་ལས་རེ་ཞིག་ཁྱ་བྱུག་ལ་ཆོས་སྦྱང་པོ་བྲང་གི་འབྲེན་པར་བྱོན། ཏྲ་ལང་དགོན་སྡེའི་
མིང་ཡང་བཟུ་གིས་འབྲུག་རྒྱལ་དུ་གནང་། དགོན་སྡེ་པན་ཚུན་དུ་རྟེན་བཞེངས་དང་དབང་ཆོས་འགྲོ་དོན་
ཕྱོགས་བརྒྱར་བྱེ་བའི་འཕྲོར། དཔལ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་བཅུ་མས།^a
དགོན་གནས་དེར་ལོ་ངོ་བཙུ་ཅམ་བཞུགས་ཏེ་དེ་ནས་དབྱར་ས་བྱང་ཆུ་བཙུ་ཆོས་སྤྱིང་གི་རི་ཁྲིད་དུ་འདག་སྦྲར་
ཆེ་མཆོམས་ལ་བཞུགས་ཅིས་གནང་ཡང་། སྐུའི་སྦུན་གཞི་མ་འཕྲོད་པར་བརྟེན་འཇག་མའི་གདན་ས་ཕྱན་
ཆོགས་དགེ་སྤྱིང་དུ་གདན་པའ་ནས་བཞུགས། དེ་སྐབས་རིན་པོ་ཆའི་སྐྱེ་སྤྱེས་ཀྱང་སྤྱིང་སྤྱིང་གསང་སྤྱུགས་
ཆོས་སྤྱིང་དུ་ཐེབས་ཞོར་མངའ་སྤྱིའི་དགའ་སྟོན་གནང་། གང་གི་ཆེ་བ་བདུན་པའི་ཆོས་བཙུ་གསུམ་ལ་འབྲུག་
བཟུ་གིས་ཆོས་པོ་བྲང་དུ་གདན་བྲངས་ཏེ་རྒྱལ་སྤྱིས་འདུས་སྡེའི་མཁན་པོ་རིམ་བྱོན་གྱི་ཁྲིར་མངའ་གསོལ།
ལྷ་ཏྲ་འཆག་པ་ནས་བཟུང་། དཔལ་ལྷ་མོའི་དབང་ཆོག་ཕྱ་རྒྱུ་ཆེས་བཙུ་སོགས། རིམ་པར་གདན་ས་
སྤྲངས་ཐང་དུ་མགོན་པོའི་སྐུ་བཞུ་ཆེན་གྱི་གཙོས་མཁན་པོའི་བཀྱི་འོས་རྣམས་དང་། ལྷག་པར་འདུས་ཆོགས་
ལའང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་འདུལ་ཁྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བཙུའི་བསྐྱེད་བྱ། སྒོ་མ་<81b> གསུམ་
རྒྱན་གྱི་བཤད་པའང་གནང་། དབང་ཆོས་དང་ཐེམས་ཁྲིད་ལྷ་མཁན་ནི་ཆད་ལས་འདས་ཤིང་། ལྷག་པར་
སྤྲངས་ཐང་ཏྲ་རའི་ནང་ལ་མི་གཅིག་ཤི་བའི་ཆེ། གཞིམས་ཁང་ནང་ནས་འཕོ་བ་གནང་བས་རོ་དེ་ཁྱ་གང་ཅམ་
དུ་འཕར་བ་དང་། ཨ་ཙོ་ཁམས་པ་ཐེར་བ་ཞིག་འབྱུམ་ནད་ཀྱིས་^bཐེན་པ་ལ། དེ་མ་ཐག་དཔལ་ལྷ་མོ་ལ་དམོན་
པོར་བས་འབྲུལ་དུ་དྲངས་པ་སོགས་མངོན་གསུང་དང་རྩེ་འབྲུལ་ལ་མངའ་བཞེས། དེའི་ཆེ་མཁྱེན་རབ་དང་
ཐུགས་རྩེ་ཆེ་བའི་གྲགས་པས་ས་སྤྱིང་ཐམས་ཅད་ཁྲུབ། ཆུལ་དེ་ལྷ་བྱས་ལོ་ངོ་བདུན་གྱི་རིང་ལ་འདུས་
ཆོགས་རིན་པོ་ཆེ་སྦྱང་ཞིང་གི་ལྷ་སྤྱུག་པར་འབྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཞིང་འདིའི་གདུལ་བྱ་རྫོགས་པ་དང་
བསྟན་འགྲོའི་ཆག་རྒྱུན་ལས་ནད་མཆོན་གཡུལ་འབྲུགས་བྲག་པོས་བསྟན་སྤྱིད་འདིར་ཡང་འབྲུར་ཕྱོག་སྐྱ་

^a This is the dPag bsam snye ma.

^b འབྲུམ་ནད་ཀྱིས་] em., འབྲུམ་ནག་གིས་ A

ཆོགས་སྟོན་པས། རྗེ་ཉིད་ཀྱང་ངེས་པར་འབྱུང་སྟེ་དགྲ་གངས་ལྷ་བཅུ་དྲུག་རྒྱ་བཅུ་གཅིག་པའི་
ཉེར་བརྟན་ལ་མཁའ་སྟོན་ཆེན་པོར་གཤེགས་སོ།།

རྗེ་འདིའི་སྟོབ་མའི་མཆོག་ནི་རྗེ་བཙུན་མི་པམ་དབང་པོ་སྟེ་ལོ་རྒྱུས་ནི་གོང་དུ་སོང་བེན།། གཞན་
ལྷ་མ་སྟོབས་སྤངས་པ་ནི་ཕྱི་ཆད་མ་འཁེས་བྱ་རིག་པའི་བཤེས་གཉེན། ནང་རྗེ་འདིའི་གདམས་པས་ཐུགས་
རྒྱུད་འགོངས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་སྤྲུག་དམ་པ་གདན་ས་ཐིམ་ཡུལ་གྱི་ལྷ་རྒྱན་ཅེ་མོ་ན་གཞན་དོན་རྒྱ་
ཆེར་མཛད་ནས་ཞིང་དུ་གཤེགས་ཆར།། ཡང་དོན་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་སྤྲུག་འཆང་བི་ཇ་ཀམ་དང་། གསང་སྤྱིང་
རྣམ་སྤྱུལ་དཔལ་དག་དབང་དར་རྒྱས་ད་ལྟ་སྤྲུག་ཆང་གི་འདེན་པ། གངས་རིའི་དོན་རྗེ་འདིན་པ་བཙོན་འབྲུས་
མཐར་ཕྱིན། ཡས་མའི་ཟེར་ཡོངས་འདིན་<82a> བཟུང་མཆོན་ཅན། དཔོན་སྟེ་བཟུང་ཤིས་འབྲུག་རྒྱས་སུ་
དགེ་སྟོང་འབྲུག་བཟུང་ཤིས་ཞེས་པ་སྤྱུ་སྤྱུ་ཀུའི་སྟོན་པ་སྟོང་བ་དེ་སོགས་མང་ངོ་།། རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་ནི་བདག་
པཎཏི་ཏས་བྱས་པའང་ཡོད་དོ།།^b

གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་དག་དབང་འཕྲིན་ལས་ལོ་རྒྱུས་ནི་^c འཁྲུངས་ཡུལ་ཤར་མ་ཅན། པ་རྗེའི་
སྤྱི་གར་སྟོན་གྱི་རིགས་བརྒྱུད་དུ་ཡབ་ཞལ་ངོ་རྩ་མགིན་རྒྱལ་པོ་དང་། ཡུམ་བདེ་སྦྱིད་དཔལ་ལོ་གཉིས་
སྤྱི་སྤྱུ་འཁྲུངས། ཅུང་ཟད་སྦྱེས་པ་ན། སྤྱུ་ཞབས་རིན་པོ་ཆེས་བཙུན་ཁལ་བསྐྱུ་བའི་སྟེབས་སུ་རྟུང་ནས་
དགེ་འདུན་གྱི་སྡེར་ཞུགས། མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར་ནས་དགེ་ཚུལ་སྟོན་པ་ཞོད། འཕྲི་སྟོག་ཆོས་
སྟོན་སོགས་ལེགས་པར་སྤྲངས། སྟོབ་དཔོན་བསྟན་པ་རྒྱ་མཆོ་ནས་ཐིག་ཅ་སོགས་བསྐྱབས། རིན་པོ་ཆེས་
སྟོ་གསལ་བར་གཟིགས་ནས་མཆོན་ཉིད་བྲུ་ཆང་དུ་བཅུག ། སྟོབ་དཔོན་ལྷ་ཀྱ་རབ་རྒྱས་ལས་བསྐྱུས་ར་
རིགས་^d ལུང་དང་གཞུང་བཤད་རྒྱུགས་འབྲུལ་མཛད། སྤྱུ་ཞབས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དབང་དང་ཟབ་ཁྲིད་གནང་
བ་ཀྱན་རྗེས་པར་ཞུས། གྲུབ་ཆེན་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར་ལས་ཀྱང་དབང་ལུང་མང་དུ་སྟོབ། རྗེ་དེ་ཉིད་ཞིང་

^a ཆད་མ། *em.*, ཆད་མ A

^b This work is either lost or currently inaccessible.

^c An extensive biography of him, titled *rTse dga'i 'khri shing*, by his disciple Shākya Rinchen, whom he ordained, is extant.

^d རིགས། *em.*, རིག A

བཀོད་ནས་རྗེ་ཉིད་རང་ཁོ་དང་དྲུ་ཕེབས་ནས་བཞུགས་ཐོག། རིན་པོ་ཆེ་ཞིང་བརྗེས་པའི་ཚུལ་གསན་ནས་
མཆོད་འབུལ་གནང་། གྲུབ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་ལྟོར་ཕེབས་ནས་དབང་ཆོས་ཁྱེད་གོས་པའི་གསོལ་བ་བཏབ་པ་
བཞིན་དབང་འདུས་པོ་བྲང་དུ་ཕྱོན། ཐུགས་བཞེད་ལྟར་གྱི་དབང་ཆོས་ཀྱན་འབུལ་བཞིན་སྤངས་ཐང་དུ་
ཕེབས། རྗེ་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར་གྱི་ཐུགས་རྟེན་དཔུལ་དཀར་ལས་གྲུབ་པ་བཞེངས། གྲུབ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་
འོད་དུ་ཕེབས་པ་ནས་རྗེ་ཉིད་ཀྱང་ཁོ་དང་དྲུ་ཕྱོན། མི་རིང་བར་དམ་སེལ་ཞིག་གི་རྒྱུན་ལས་སྦྱར་བྲག་པོ་ཞིག་
གིས་ཟེན་ནས་ལོ་ཤས་བར་གདངས་སྤྲུལ་འདོད། རི་སྐད་དུ། ཐུག་ན་ཀྱང་གྱི་སྤྲུག་བསྐལ་ཁྲར། ཐུག་
བསྐལ་རྒྱ་མཚོ་སྐྱེམས་པར་ཤོག། གསུང་པ་ལྟར། དེ་དུས་བསྟན་འགྲུའི་ཆག་རྒྱུན་དང་ལས་ངན་གྱི་ཁྲར་
རྣམས་བཞེས་པ་འབྲསྟེ། དེ་ཚུལ་གཏམ་དུ་བསྐྱར་ཡང་ཡིད་བརྟན་ཤིང་བཟོད་པའི་སྐབས་མེད་ལ། བསྟན་
པ་ཉག་སྤྲུས་བཀའ་བློན་དུ་མཛད་གནང་བ་དེ་དག་ནི་སྟོན་ལྷ་སྒྲུ་མ་ཁྱེད་འོན་དང་མཚུངས་ཏེ་བརྗོད་དགའ་
ལོ། དེ་ལྟར་ཞིང་འདིའི་གདུལ་བྱ་རྫོགས་ཟེན་ནས་དགྲུང་གངས་བདུན་ཅུ་དོན་བདུན་ལ་རབ་མཐའ་ལས་སྤྲུ་
ངན་འདས་སོ།།

རྗེ་འདི་ལ་སྟོན་མ་རྗེ་བཙུན་<83b> མི་ཕམ་དབང་པོ། གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་གྱི་གཙུག་རྒྱུན་
གྲུབ་དབང་སྤྲུལ་པའི་སྤྱ། འབྲུག་པ་ལོ་རྒྱ་བ་དག་དབང་དཔལ་བཟང་པོ། རབ་འབྲུམས་སྤྲུ་བ་ཤེས་རབ་ལྷན་
གྲུབ་སོགས་དགེ་འདུན་གྱི་བྱ་རིགས་ནི་ཆེས་མང་ལ། རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་རྗེ་ཤུའའི་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའང་
ཡོད་དོ།།

གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་བསྟན་འཛིན་འོར་བུའི་ལོ་རྒྱུས་ནི། མང་བཀྱར་རྒྱལ་བརྒྱུད་རིམ་པར་བརྒྱུད་
པ་ལས་བར་སྐབས་སྤྱུ་བྱ་རམ་ཤིང་པའི་བརྒྱུད་དང་ཤུའའི་བརྒྱུད་གཉིས་སྤྱུ་གྱིས་པ་ལས། ཤུའའི་རིགས་
བརྒྱུད་ལས་བྱུང་བ་ལ་དྲགས་རྒྱལ་པོ་མེད་གེ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དཔོན་བརྒྱུད་དུ་སྤྲུལ་ལོར་འབྱུངས། སྤྱུ་གཞོན་ལྷ་
ནས་རྗེ་དག་དབང་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་གདན་ཤངས་ཏེ་ལྟོར་ཕེབས། སྤྲུལ་པའི་སྤྱུ་དག་དབང་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་
མཆོན་གྱི་ཞབས་བྱུང་དུ་གཙུག་བྱུད་ལྷལ། དག་དབང་བསྟན་འཛིན་འོར་བུ་ཞེས་མཆོན་གསོལ། མཁན་ཆེན་
བཟོད་པ་འཕྲིན་ལས་ནས་དགེ་ཚུལ་དང་བསྟེན་རྫོགས་བསྐྱབ་པ་བཞེས། ཁྲད་པར་དཔལ་དག་དབང་ཀྱན་
དགའ་རྒྱལ་མཆོན་ལས་དཀྱིལ་ཆོག་གི་དབང་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱུད་ལུང་མན་དག་བཅས་པ་དང་། ཐུག་ཆེན་

བཅུ་ནས་མགར་སའི་རྫོང་དུ་བྱིན། སློབ་དཔོན་དག་དབང་རིན་ཆེན་ལས་འབྲི་སྟོན་བྱང་བ་^aདང་ལྷ་མིས་
བསྐྱབས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ཆེན་རེར་ཐོས་པས་ཀྱང་ལུས་ཞིག་འགྲོ་བ་ལྷ་བྱའི་དད་པ་
ཡོད། སྐྱབ་པ་སྤྲོད་པོ་བྱེད་ཅིས་ཀྱིས་ལན་གཉིས་ཙམ་ཐོས་ཀྱང་བདས་ཟིན། ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་སྤྱངས་ཐང་
དུ་བྱམས་མགོན་ཆོས་རྗེ་དང་མཇུག། སྤྱ་ལྷ་ལྷ། འབྲུག་ཆོས་འཕེལ་ཞེས་མཆན་གསོལ། སངས་རྒྱས་
དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཤིང་། དགྲང་ལོ་བཙུང་སེ་བ་ལར་རྗེའི་ཞབས་པད་དུ་བྱིན། ལྷ་མ་རིགས་དྲུག་པའི་སྤྱོན་
བྱེད་དབང་བཞི་གཞན་ནས། དྲུག་ཆེན་ཆོས་དྲུག་སོགས་ཉམས་ཁྲིད་དང་དཀར་བརྒྱུད་གདམས་པ་ཡོངས་
རྫོགས་སུ་གསལ། གཙུང་དག་དབང་པད་དཀར་ལས་རྒྱ་རོ་དྲུག་སྟོར་སོགས་བསྐྱབ། རིན་པོ་ཆེ་ལས་དགེ་
བསྐྱེད་དགེ་ལྡན་གྱི་སྟོན་པ་བཞེས། ཤར་ཁོ་དང་དུ་བཤེས་གཉིན་བསྐྱབ་པ་རྒྱལ་མཆན་ལས་དབང་ཆོས་དུ་
མ་ཞུས་ནས། རྗེ་ལྷ་མའི་ཞབས་བྱི་བྱས་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་རྫོང་དུ་བྱིན། དབྱར་ཐོག་དེར་རྒྱལ་པའི་གསུང་རབ་
མང་དུ་སྟོན། ། སྐབས་ཤིག་མནལ་ལས་དུ་རྗེ་ཉིད་རྗེ་བཅུན་རས་རྒྱུང་པའི་སྤྱེ་བ་ཡིན་ལྟར་གྱི་ཆེགས་སུ་
བཅད་པ་བྱང་བ་ན། དེ་འབྲལ་རྗེ་ལྷ་མའི་སྤྱོད་དུ་གསོལ་བས་དབྱེས་པའི་ཞལ་འཇུག་གནང་ཞེས་ཐོས་ལ། དེ་
ནི་བདེན་ཏེ། རྗེ་ཉིད་རང་གིས་ལྷང་ལོ་ཙན་གྱི་སྟོན་པ་ནས་རྒྱ་བོད་དུ་འཁྱུངས་ལྟར། འཇུག་ཆོན་སྤྱི་ཙན་རས་
རྒྱུང་ཞབས་ནས། གངས་ཙན་གྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་མཆོག་ལྟར། འཇུག་པའི་དབྱངས་གཙང་མཁན་
རིན་པོ་ཆེ། རྗེ་བཅུན་ལྷན་རིན་ཆེན་བྱི་མེད་ལེགས་པའི་བར་གྱི་འཁྱུངས་རབས་གསོལ་འདེབས་ཆེགས་སུ་
བཅད་པ་མཇུག་སྤང་བས་ཀྱང་ཤེས་སོ། དེ་<85a, བོད་མ> གས་རྗེ་ལྷ་མ་གསུང་དབང་རྒྱ་རྗེའི་བཀའ་
འདུས་སྤེར་ཞུགས་ཏེ་དབྱངས་ཆོག་སྤྱིག་སོགས་སློབ་སྦྱངས་ཐམས་ཅད་ཡུད་ཙམ་གྱིས་མཁྱེན། དེ་ལོར་
དབང་རྫོང་དུ་བཞུགས་སྐབས་རྗེ་གསུང་དབང་རྒྱ་རྗེ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཟིམས་པས་སྐྱགས་ལ་ངེས་འབྱུང་
དག་པོ་འཁྱུངས། མཁན་ཆེན་དག་དབང་འཕྲིན་ལས་ནས་བསྐྱེད་རྫོགས་སྟོན་པ་བཞེས། སློབ་དཔོན་དག་
དབང་དཔལ་བཟང་པོ་ལས་སྤྱོད་དག་སོགས་རིག་གནས་ལ་སྦྱངས། དེ་སྐབས་ནས་རྗེ་ལྷ་མའི་རྣམ་ཐར་ཡང་
བཅུམས།

རྒྱ་རིང་ལེབས་བཞེད་ཆོས་སྤྱང་གི་གཙོ་བོ་རྫོང་རྗེ་གཡུ་སྟོན་མ་བསྐྱེན། བོད་ཕྱོགས་ལ་གནས་སྟོར་
དུ་ཐོས་ན་པས་ནང་ཟིང་དང་ཐུག་ནས། སྤྱི་སྟོན་ལ་ཉེན་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དག་པོ་བྱང་ཡང་སྤྲོད་རྗེའི་སྟོང་དུ་

^a བྱང་པ། *em.*, བྱང་པོ་ A

བསྐྱར་^a། བཙུན་བྱས་དབྱར་ཐོག་ཅིག་སྐྱེ་ཁ་ཅིག་ཆེན་ཁའི་གཞི་ཁར་བཞུགས་ཆེ། གསུང་རབ་སྒྲོག་པས་
 རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དབྱར་འབྱུངས་ཚུལ་བྲན། མཆོམས་བྲག་ནང་ལ་ཕྱོན་ཏེ་སྐྱེ་མ་དག་དབང་འབྲུག་པ་ལས་
 དབང་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཞུས། བྲག་ཕྱག་སེང་གེ་རྒྱལ་མཆོན་ནས་མཐར་ཁྱིས་རིན་པོ་ཆེ་བོད་ནས་ཕྱོན་བྲུབ་
 བའི་ཞབས་རྩར་བསྐྱེན། མི་རིང་བར་རྗེ་ཉིད་ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས་པ་ན། སའི་བདག་པོས་རྗེ་ཉིད་རྟ་མགོའི་
 སྐྱེ་མར་བསྐྱོས། བྲུབ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་གཞུང་དུ་ཕྱོན་པས་མཇུག་བར་མེད་སྟེ། དབང་ཆོས་ཞུ་བ་དང་སྐྱོ་
 འདོགས་བཅད་པ་དུས་མཉམ་དུ་བྱས། བྲུབ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཐབས་གཅིག་པར་བོད་ཕྱོགས་ལྟ་ས་
 བསམ་ཡས་སོགས་གནས་མཇུག་མང་པོ་ཞུས། སྐར་བྲུབ་པའི་དཔེན་གནས་རྟ་མགོར་ཕྱོན་ནས་བཅད་རྒྱར་
 བཞུགས་པའི་དུས། རྗེ་བཙུན་བྱས་ས་མགོན་མཇུག་བ་དང་། བཏུ་ཆེན་ཤུག་མཆོག་ལྟན་གྱི་འབྱུངས་རབས་
 ཐམས་<85b> ཅད་ཐུགས་ལ་གསལ་པོར་ཤར། དགོན་གནས་དེར་ཡོ་བཞི་ཙམ་ལོན་ཆེ་མི་རྗེ་ཤེས་རབ་
 དབང་ཕྱག་གི་བཀའ་ས་ག་སྐྱེ་བའི་ཆེས་བཙུ་ལ་མཁན་པོའི་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། བསྐྱར་རྩ་དགེ་འདུན་གྱི་
 རྗེ་བཤད་དང་སྐྱབ་པའི་སྐོ་ནས་དར་རྒྱས་སུ་མཛད། གནས་བཙུའི་གོས་ཐང་ཆེན་མོ། མགོན་མངས་སྐྱན་
 གཟིགས་སོགས་བསྐྱར་སྤྲིད་མཛད་པའང་མཐའ་མི་མངོན་ཞིང་། དོན་དུ་རྗེ་བཙུན་རྣམ་པར་རྒྱལ་མས་སྐྱེ་བ་
 རྩ་བརྒྱར་རྗེས་སུ་འཛིན་ཅིང་འདིར་ཡང་ནམ་འདོད་དུ་ཞལ་གཟིགས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས་པ་དང་། ཞིང་སྐྱོང་གི་
 དབང་མོས་ཅི་བསྐྱོ་བའི་འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་པ་སོགས་མཛད་ཚུལ་རྒྱས་པ་ནི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོར་གསལ་བས་
 མོ། གཞན་ཡང་ཐུབ་བསྐྱར་བྱ་གྲོ་ཤོད་ཕྱང་པོ། དཔལ་རྩ་ལ་རྩྭ་^b། སྐར་གསལ་དགོན་པ་སོགས་ངོ་མཆར་བའི་
 གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་བཟེན་པར་བཅས་བཞེངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་རྗེ་འཕྲོ་བའི་སྐྱེ་མ་འདིས་དགེ་འདུན་གྱི་
 མཁན་པོའི་ཁྲིར་ལོ་ངོ་བཙུ་གཉིས་ཙམ་བསྐྱར་པ་བསྐྱུངས་ནས། སྐད་དུའང་ཐུབ་བསྐྱར་བྱ་གྲོ་ཤོད་ཕྱང་པོ་དང་།
 སྤྱི་རྩ་ལ་རྩྭ་སྐྱེལ་ཏེ་བསྐྱར་འགྲོའི་དོན་རིམ་པར་མཛད་ཅིང་ཐོག་མཐའ་བར་དུ་དགེ་བའི་ཆོས་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་
 བཞིན་ད་ལྟའང་ཞབས་བཟེན་པར་བཞུགས་སོ། །

^a བསྐྱར་] *em.*, བསྐྱར་ A
^b རྩ་ལ་རྩྭ་] *em.*, རྩ་ལ་རྩྭ་ A

རྗེ་འདི་ལ་སློབ་མ་མི་པམ་འབྲུག་གྲགས་ནས་རྒྱལ། དག་དབང་འཛིགས་མེད་གྲགས་པ། རིན་པོ་
ཆའི་ནམ་སྤྱལ། རྩོགས་ལས་སྤྱལ་སྤྱ། རས་ཆེན་སྤྱལ་སྤྱ་སོགས་སྤྱལ་པའི་སྤྱེས་མཆོག་དུ་མའི་འཁོར་སློབ་
དང་། བཤད་གྲའི་སློབ་དཔོན་སྡེ་སྡོད་འཛིན་པ་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས། སྤྱེས་པའི་དབང་སྤྱལ་ཀུན་<85a,
second> དགའ་རྒྱ་མཆོ་སོགས་དགེ་འདུན་ཁྱིའི་སྐོར་ཆད་མེད་ཅིང་། རྩོགས་འདུས་སློབ་མ་གཞན་
ཡང་གྲངས་ལས་བརྒྱལ་བ་ཅུ་མོ། དེས་ནི་མཁན་པོ་རིམ་བརྒྱད་ལས་གྲུས་པའི་ཆོས་རྒྱལ་བྱུང་བ་བསྟུས་ཏེ་
བཤད་པའི་སྐབས་སོ།། །།

ཡང་འདུས་སྡེའི་ཆོགས་ཀྱི་རྗེ་སློབ་དཔོན་ཕྱོན་པའི་རབས་ཀྱང་། དང་པོ་ནི་དེ་འབྲའི་ཐ་སྙད་
མེད་ཅིང་། མཁན་པོ་པད་དཀར་འབྲུང་གནས་སྤྱོད་ཀས་པར་བརྟེན། རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་རྗེ་རྗེ་
སློབ་དཔོན་དུ་མཆོག་གསོལ་ཏེ། བདེ་མཆོག་དང་མགོན་མངས་དབང་ཆོག་སོགས་གནང་བ་ལས་ཕྱིས་སྤྱེས་
དེ་འབྲའི་སྐད་ཆ་མེད། རེས་སྤྱེས་རྗེ་དག་དབང་སྤྱལ་བྱུང་མཛད་སྐབས་ནས་རྒྱལ་ཚུགས། དེ་ལས་སྤྱལ་
འཆར་རྒྱལ་བྱེད་པ། མཆོད་དཔོན་དག་དབང་ཆེ་རིང་། སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་པ། སྤྱལ་ནག་ནམ་
འཕྲིན། ཆོས་རྗེ་འབྲུག་ཆེ་བརྟན། ལྷ་རུ་བརྟེན། སྤྱལ་འཆར་གསང་གྲིང་། སློབ་དཔོན་འཛིག་དབང་གི་
བར་དུ་སོ།།

ཡང་འབྲུག་པའི་ཕྱག་བཞེས་གཙོ་བོ་སྤྱ་བྱ་དཀྱིལ་འཁོར་པ་དང་གཏོར་མའི་སློབ་དཔོན་ནི། དང་པོ་
ཞབས་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང་བྱང་དམ་ཆོས་པ་ནས། བསྟན་འཛིན་ཆོས་འཕེལ། རྗེ་དག་དབང་རྒྱལ་མཆོན།
སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བྱེད་པ་ནས་སོ།།

ཡང་གདངས་དབྱངས་ནི་རྒྱུད་གཞུང་ནས་རྟ་བྲངས་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་བརྒྱ་དཀར་<85b> མོས་
དབྱངས་ཡིག་ནི་ཟའི་རྒྱུད་མངས་བཅུ་ལྔ། ལྟོ་ནང་འདིར་ཞབས་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྡེ་པ་དབྱུ་མཛད་ཀྱིས།
དབྱངས་རིང་དང་དབྱངས་ཐུང་བཅད་མཆོམས་བར་གདངས་ཆོག་སྤྱལ་པའི་འགྲོས་སོགས་ཡང་ཡང་བཅོས་
ཤིང་བཟོ་བ་དང་། ལྷག་པར་ཆོ་གའི་གདངས་ལའང་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་མཛད་གནང་བ་འདི་ཤིན་ཏུ་
ངོ་མཆར་ཆེ་བ་བྱུང་འདུག་སྟུང་ཞིང་། དེའི་འབྲེ་དབྱུ་མཛད་མི་པམ་དར་རྒྱས་ནས། ཕྱིས་སྤྱེས་སློབ་དཔོན་
གསུང་དར་གྱིས་བསྐྱངས་པས་བཀའ་བྲིན་ཆེ་བར་འཁུམས་སོ།།

ཡང་གར་འཆམས་ནི་གོང་མའི་ཡིག་ཆ་དང་བསྟན་ཞབས་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང་དབུ་མཛད་གྱིས་
བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་གོང་དུ་སྒྲིམ་པ་ལྟར་ལས། རྩོམ་འཆམས། འབག་འཆམས། ར་འཆམས་སོགས་སྒྲིམ་པ་
ཡིན་ལ། མཁས་པ་བྱ་སྟོན་གྱིས་ཀྱང་རྒྱུད་གཞུང་སོ་སོ་ནས་བཤད་པའི་འཆམས་ཡིག་དང་དབེུ་རིས་ཚད་
མའང་ཡོད་པར་སྤང་ངོ་།།

འབྲུག་གཞུང་བསྟན་པའི་ཁྱར་འཛིན་སྤྱི་ལོ་ལྟར།། སྒྲིམ་དང་ཡང་སྒྲིབ་བཅས་པའི་གྲིབ་བསིལ་ཁོངས།།

འགོ་ཀྱན་བདེ་བར་འཆོ་བའི་ནམ་ཐར་འདི།། རོན་མཐུན་སྒྲེ^a་བའི་གོགས་སུ་མི་འབྱུང་རམ།།

གཞན་ཡང་སྟན་ལྟོངས་འདིར་དཀར་བརྒྱད་རིན་པོ་ཆེའི་དོན་གྱི་བརྒྱད་པ་སོ་སོ་ནས་རིམ་བར་
བྱོན་ཚུལ་ལ། ཞབས་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ལྟོར་མ་ཐེབས་སྟེན་དུ་བྱུབ་མཐའ་སྒྲ་ཆོགས་པའི་ཆོས་ལུགས་དར་བ་ནི་
བསམ་གྱིས་མི་བྲལ། ལུས་ཐང་ཆོས་རྗེ་བླག་ལ་རྒྱལ་བ་ལོ་རས་པས་དགེ་སྦྱོང་བསྟན་རྫོགས་བསྐྱབ་གཙང་
སྦྱོང་དང་ལྷ་བརྒྱལ་ཉིན་གཅིག་དུ་བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོའི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་དང་། ཁྱི་<86a> རོག་
བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དཀར་སྟེ^b་སྤང་རི་ཐམ་པར་དབང་ཡོན་དུ་རྟ་བརྒྱའི་འབྲུལ་ནོད་དང་། ཀ་རོག་
བསྟན་འཛིན་གྲགས་པས་ཤར་ལུང་ཆོ་ལ་དབང་གནང་ཆེ། ཉིན་གཅིག་ལ་རྟ་ཞོར་གྱི་འབྲུལ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་ལ་
སོགས་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་སོ།། དེས་ན་ཞབས་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ལྟོར་ཆེབས་ཁ་སྐྱར་བྱུབ་ནས་
ཀྱང་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་མཁས་བྱུབ་ལྟ་དབང་གོས་ནས། མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར། རྗེ་གསུང་
དབང་རྣམ་པར་དབུ་རིན་ཆེན་བྱི་མེད་ལེགས་པའི་སྒྲོ་གོས་ལ་བྱག་ཆེན་དོན་གྱི་བརྒྱད་པའོ།།

ཡང་རྗེ་ལྟ་དབང་ནས། བྱ་གཏང་པད་དཀར་བཟའིས་སམ། འཁྲུལ་ཞིག་པད་དཀར་ཡང་གྲགས་
པ་དེ་ལ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནི་འཁྲུངས་ལུལ་བོད་དཔལ་སྤང་ནས་ལྟ་དབང་གོས་ལྟོར་ཐེབས་ཆེ་གསོལ་
ཁ་བ་བྱས། ལྱིས་ཡང་དབེན་ནམ་རྒྱལ་ཅེར་སྤུས་དང་གདན་སྤངས་ཏེ་སྒྲིམ་པས་བྱུབ་ཐོབ་དུ་གྲགས། དེ་ལ་
ཆོས་རྗེ་ཀོས་འབྲང་པ་ཡེ་ཤེས་དངོས་བྱུབ་གྱིས་གཏུགས། དེ་ནི་སྒྲ་ཆོགས་རྩ་རྟ་ལ་སྐྱེ་བལྟམས། གཞོན་
དུས་བྱུབ་ཆེན་ཆོ་བ་སེང་གེ་ལ་སྐྱེ་ཡོན་ཐམས་ཅད་སྒྲོབ། འདུས་སྟེ་ལ་ཞུགས་ནས་མཁན་པོ་པད་དཀར་

^a རྒྱ] em., རྒྱ A

^b དཀར་སྟེ] em., དཀར་དབེ A

འབྱུང་གནས་ལས་སོ་ཐར་དང་བྱང་སྒྲོམ་བཀའ་ཚོས་ཀྱང་གསན། དཔེན་གནས་ནས་རྒྱལ་ཅིར་འཁྲུལ་ཞིག་
 བད་དཀར་ལས་བྱག་ཆེན་དོ་སྡོད་སོགས་ཐབ་ཁྱིད་ཀྱན་གསན། གཞན་དུ་གསང་སྤྲུགས་གསར་ཆིང་གི་སྒྲ་
 མ་ཀྱན་ལས་ཤིས་མེད་དབང་ཚོས་བཞེས་པས་གསན་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། རྒྱུ་དུ་བྱུགས་དམ་ཁོ་ན་ལ་བཞུགས་
 པས་སྒྲོམ་^a<86b> བྱང་གི་སྒྲོང་^aབརྟེན། མཆོན་བསྐྱགས་པ་ཙམ་གྱིས་གདོན་བཞེགས་འཛེམས་པ་སོགས་
 གསང་བའི་བདག་པོའི་ནམ་སྤྱལ་དུ་བྲགས། བྲུགས་ཤར་བྱུང་ཏུ་འགྲོ་དོན་རིམ་བར་མཛད་པའི་མཐར།
 ཞབས་བྱང་བྲུགས་ལས་ནས་རྒྱལ་གྱི་དབུ་སྒྲར་ཡང་བྱུང་ཏེ། དེ་ལ་བྲག་ཆེན་གྱི་དོན་ཁྱིད་སོགས་གདམས་
 པའི་མཛོད་ཀྱན་གནང་བས་དེ་ལས་གྲུས་པ་མང་དོ། དཔལ་ཡེ་ཤེས་དངོས་བྱུང་དེའི་རིགས་དཔོན་ཚོས་གྱི་
 སྤྲུལ་ཚོས་རྗེ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་ནི། རྗེ་དེ་ལས་དབང་དང་བྲག་ཆེན་གྱི་དོ་སྡོད་སོགས་ཐབ་ཁྱིད་ཀྱན་
 གསན། འདུས་སྡེར་ཞུགས་ཏེ་མཁན་ཆེན་བཟོད་པ་འཕྲིན་ལས་ནས། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་དང་། སྤྲིན་ལས་
 དབང་དང་ཚོས་ལུང་རྫོགས་པར་ཞུས་ནས་གདན་ས་སྤྲུགས་རིར་བྱིན། རྗེ་རྒྱལ་བའི་ཁྲུང་བདག་བསྟན་
 འཛིན་དོན་བྱུང་ལས་ཀྱང་དབང་ཁྱིད་སྒྲོ་འདོགས་དུ་མ་བཅད་^bནས། དཔེན་པའི་རི་པོར་རས་རྒྱང་ལ་བརྟེན་
 ལོ་བཅུ་བྲག་གི་བར་སྒྲོམ། དེ་ནས་བྱམ་ཐང་ཚོས་རྗེ་བྲག་གི་སྒྲ་མར་བྱོན། སྤར་རྒྱལ་བ་ལོ་རས་པ་ལྟ་བུའི་
 འགྲོ་དོན་རྒྱ་མཚོར་མཛད་ནས། སྤར་རང་ཡུལ་ཤར་གོམ་འཕྲང་གི་རི་མགུལ་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་སྤྱབ་
 སྡེ་རྒྱས་པར་བྱས་ཤིང་། སྤྱ་གཤེགས་པའི་ཆེ་པའི་བྲག་པོ་རྒྱུ་ནས་བདེ་བ་ཅན་དུ་བྱོན་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་
 སྒྲོམ་དཔོན་སྤྱ་སྤྱལ་སྤྱལ་པར་མཁའ་འགྲོའི་ལུང་གིས་བསྟན་ཞིང་། རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་ནི་ཁོ་པོས་བྱས་པའང་
 ཡོད་དོ།

ཡང་འཁྲུལ་ཞིག་པད་དཀར་ནས། རྗེ་གསུང་དབང་རྣམ་ཐོན་གཙུང་སྒྲ་མ་དག་དབང་པད་དཀར་ལ་
 བྲག་ཆེན་དོན་ཁྱིད་སོགས་དབང་ཚོས་རྫོགས་པར་གནང་། དེ་ཁྱིད་དུ་^a<87a> ལུང་འཁྲུག་གི་དོན་མཛོན་
 ལྱུང་གྱི་བར་སྒྲོམ། སེ་བ་ལའི་སྒྲ་མ་ཡུན་རིང་མཛད་ནས། ཆིང་མའི་དགོན་འཛིན་དངོས་བྱུང་ཆུའི་དགོན་སྡེ་
 རང་གི་ལོག་ཏུ་བཅུག་པ་དང་། སྤ་ཁྲོ་སྤྲུག་ཆང་གི་འཕྲན་པའང་མཛད་ནས་འགྲོ་དོན་འཕྲིན་ལས་མང་དུ་
 བསྐྱངས། རྗེ་འདིས་རང་གི་ཅ་སྒྲ་འཁྲུལ་ཞིག་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་མཛད་པའང་ཡོད་དོ།

^a སྒྲོང་] em., སྒྲོང་ A
^b བཅད་] em., དཅད་ A

ཡང་རྗེ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ནས། འབྲུག་གྲགས་རས་ཆེན། དེའི་དཔོན་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྗེ་ཆོས་དབང་།
དེས་ཀྱན་བཟང་རས་ཆེན་ལ་བྲུག་ཆེན་དོན་ཁྲིད་སོགས་གདམས་པའི་མཛོད་གཏད། སྐུ་བ་པ་ལ་བཙུན་པས་
སྟོ་བོད་གཉིས་སུ་སྒྲུ་མ་རས་ཆེན་ཞེས་ཐོག་གཅིག་ལ་གྲགས་པ་ཆེ། དེ་ལ་རི་ཁྲོད་འགྲིམ་པའི་སྟོ་བ་མ་ཆེས་
མང་བས་ད་ལྟོ་འདྲིལ་གྱི་སྟོ་བ་སྟོང་མཁན་འགའ་རེ་སྤང་བས་སོ།།

ཡང་གྲུབ་ཆེན་དེ་ལ་ཆོས་རྗེ་པད་དཀར་དོན་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་གཏུགས་ཏེ་དོན་གྱི་མཆོག་གཟིགས་
ཤིང་སྟག་ཚང་སྒྲུ་མའང་མཛད་ནས་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེད། ཡང་དགེ་སྟོང་བདེ་ཆེན་ལྷན་གྲུབ་བཅས་པ་འཁྲུངས་
ཡུལ་སྟོད་པའི་ས་ནས། ར་ལུང་དུ་ཆོས་མཛད་པར་བྱོན། རྗེ་བསྟན་ཉི་མས་བྲུག་ཆེན་ཆོས་དབྱུག་གི་ཉམས་
ཁྲིད་སོགས་དབང་ཆོས་རྫོགས་པར་གསལ་ནས། དབྱར་སའི་རི་ཁྲོད་དག་ཏུ་སྟོ་བ་པས་བྲུག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་
པ་འཁྲུངས། བྱིས་ནས་འཁོར་སྟོ་བ་མང་དུ་འཕེལ་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱི་སྤྲེའང་དར་རྒྱས་ཆེ། དེ་ནི་སྟོད་པ་མན་
སྤེང་ཁའི་ལྷག་པར་སྟོ་བ་ལྷན་དགོན་པ་ཞེས་གྲགས་ལ། ད་ལྟའི་དགེ་འདུན་གྱི་འཁར་རྩ་འདི་ཡང་དེ་ལས་བྱུང་
ཞེས་ཐོས་སོ།། དེ་ལ་གྲུབ་པའི་དབང་<87b> ལྷག་དག་དབང་བསམ་གཏན་གྱིས་གཏུགས། དེ་ནི་དང་པོ་
སྤྲེའང་ཐང་དུ་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེར་གཙུག་ལུང་གཟུགས། དག་དབང་བསམ་གཏན་དུ་མཆོན་གསོལ།
དབང་ཆོས་ཀྱང་མང་དུ་ཞུས། ལྷག་པར་དགེ་སྟོང་བདེ་ཆེན་ལས་བྲུག་ཆེན་ཉམས་ཁྲིད་དང་ཟབ་ཆོས་ཀྱན་
གསལ་ནས་རི་ཁྲོད་དུ་སྟོ་བ་པ་མཐར་བསྐྱལ། དེ་ནས་ཆོས་རྒྱལ་མི་འགྱུར་བཙན་པའི་སྒྲ་གཟིམས་གོ་བཅད་
ནས། གདན་ས་སྤྲེའང་ཐང་དང་། བསྟན་པའི་ཆོས་རྫོང་། ཆོས་འཁོར་རབ་ཅེ་ལ་ལོ་ཉེར་དགུ་ཙམ་བཞུགས།
དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུའི་ཐོག་ཆོས་རྒྱལ་དེ་ཉིད་ཟུར་བཞུགས་ནས་སྐྱ་གཤེགས་པའི་བར་གྱི་ཞབས་ཞུས་ཏེ། གཡོ་
བ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འདྲིལ་ལ་ཡུན་རིང་བཞུགས་པའི་མཐར་སྟོང་རྫོགས་^a དགོན་སྤེའི་འདེན་པར་བཀོད། སྟོན་
ནས་རྗེ་བཙུན་དམ་ཆོས་པད་དཀར་གྱི་ཅ་བའི་སྒྲུ་མ་ཡིན་ཕྱིར། འདིར་ཡང་གཞུང་གདན་ས་པན་ཚུན་དུ་
གདན་བྲངས་ནས་ཟབ་ཆོས་བཀའ་འབྲུམ་མང་པོ་ཞུས། དེ་ལས་དགུང་གྲངས་དོན་དགུའི་བར་དུ་སྐལ་ལྷན་
གྱི་གདུལ་བྱ་སྟོན་གྲོལ་ལ་བཀོད་བཞེན་པའི་མཐར་ཐུབ་ཕྱོགས་བདེ་ལྷན་ཞིང་དུ་གོམ་པ་གཅིག་གིས་བྱོན་ནོ།
དེ་ལྟ་བུའི་གྲུབ་མཆོག་དེས་བྲུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དོན་བརྒྱུད་རྗེ་བཙུན་དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལ་གདམས། དེ་

^a སྟོང་རྫོགས] conj., སྟོང་རྫོགས A

ལས་མགོན་པོ་བསྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ་གྱིས་གསལ། དཔལ་ལྷན་རྫོང་ཆེ་མེས་མ་དཔལ་དེས་བདག་ཅག་ནམས་
ལ་བཀའ་འདྲིན་དུ་མཛད་དོ།

གཞན་ཡང་རྩེ་མི་པམ་ཆོས་རྒྱལ་དངོས་སྟོབ་པ་དམ་པ་དག་དབང་འབྲུག་རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་དཔོན་
སྟོབ་འཕྲིན་ལས་དཔལ་འབར་ནི། སྤྱི་ཚུང་དུ་ནས་སྤྲིག་ལ་ཞུགས་ཏེ་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེའི་ནས་དབང་
<88a> ཆོས་རྫོགས་པ་དང་། བྱང་ཡིག་ཆེ་དབང་རྫོང་ཆེ་ནས་ཡིག་རིགས་སོགས་བསྐྱབས། སྟོམ་སྤྱབ་ལ་
ཅལ་སྤངས་པས་མཐུ་སྟོབས་དཔག་མེད་མངའ། རྫོང་ཡུང་དཔོན་ཕྱེད་ལྔ་མར་བསྟོམས་པས་དཔོན་ཕྱེད་ཞིག་
གསོས་སྐྱབས་ཆེ། དབང་ཆོས་ཀྱི་འགྲོ་དོན་ཡང་འཁོར་མོར་གནང་བས་སྤྱབ་སྟེ་དར་རྒྱས་སུ་མཛད་པའི་
བཀའ་འདྲིན་ཅན་ཡིན་ཀྱང་ད་ལྟ་བརྒྱུད་འཛིན་ནི་མ་ཉིད་དོ།

ཡང་རིགས་ལྷན་བྱ་མོ་སྤང་གསལ་གྱི་སྒྲ་མར་གྲགས་པའི་སྤྱལ་སྤྱུ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆན་ནི། ཚུང་
ནས་སྤྲིག་ལ་ཞུགས་ཏེ་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེའི་དབང་ཆོས་ཀྱན་གསལ་ཞིང་། མཐར་ཁྲ་བྱག་ལ་དང་རྟ་ལང་
དཔོན་ཕྱེད་ལྔ་མར་བསྟོམས། བཅུག་ལག་ཁང་ནང་རྟེན་དང་བྲ་པ་གསར་བཅད་སོགས་མེད་ཐེམ་གཉིས་ཀར་
བསྟན་པའི་འཕྲིན་ལས་མཐའ་རྒྱས་སུ་བཏང་། སྟོན་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་མང་དུ་སྤང་ཡང་བརྒྱུད་འཛིན་ནི་
རྫོགས་པ་འབྲུལ། གཞན་ཡང་སྟོ་སྟོངས་འདྲིའི་སྤྲུགས་ཤར་བྱུང་རི་ཡུང་དཔོན་གནས་སོ་སོར་འབྲུག་པའི་
བརྒྱུད་འཛིན་གྱི་བྲ་བཅུན་མང་དུ་འདུག་ཀྱང་བརྟགས་ན་སྟོང་པོ་ཆེར་མི་སྤང་བས་དེ་ཞིག་དེ་ཅུ་མོ།

གང་ལས་འཕྲོས་པ་དེ་ཡང་སྤྱིར་སྤྱབ་པའི་རིང་ལུགས་པ་མཐའ་དག་མ་ཟད། དཀར་བརྒྱུད་རིན་པོ་
ཆེར་བྱོན་པ་ཐམས་ཅད་བཤད་སྤྱབ་ཟུང་སྟེལ་གྱི་སྟོན་ནས་ནམ་པར་གྲོལ་བའི་མཆོག་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། དེས་
ན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཀུན་མཁུན་བསྐྱེད་དཀར་པོ་ནས། ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་གཏད་བཞིན་དུ།
མཆན་ཉིད་བཤད་གྲའི་སྟོལ་གཏོད་ཀྱང་དར་རྒྱས་ཆེར་མ་བྱུང་ཞིང་། སྟེ་སྤྱིར་སྟོན་པའི་སྐབས་ཀུན་མཁུན་
སངས་རྒྱས་འཕེལ་གྱི་གདན་ས་འབྲས་<88b> ལུལ་སྤྱིད་ཆོས་པའི་ལུགས་འཛིན་པ། འབྲངས་ལུལ་ཡར་
ལུང་བྱང་རམས་^a་པ་ཀུན་དགའ་འོར་བཟང་གདན་དངས་པ་དེ་ལ། ཆད་མ་སྟེ་བདུན་སོགས་ཉན་བཤད་འཛིན་
པའི་གསལ་མང་དུ་སྟེལ་བ་དང་། ལྷག་པར་གཞུང་ཆེན་འཛིན་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཤུག་རབ་རྒྱས། ཆོས་ཉིད་རྫོང་།

^a བྱང་རམས།] *em.*, བྱང་རམ A

ནི། སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་པ་སོགས་མང་དུ་འཕེལ་ལ། དེ་ཚུན་མཆོད་ཉིད་བཤད་བྱ་དང་དགེ་འདུན་སྐུ་བ་
བྱ་བྱིངས་ལྟན་ཅིག་དུ་ཀུན་རའི་ནང་ལ་ཡིན་ཀྱང་། སྐུ་ཞབས་རིན་པོ་ཆེས་མཆོད་ཉིད་བཤད་བྱའི་སྡེ་ཞེས་
ཟུར་དུ་སྤྱད་བ་ནས། དེར་སང་གི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དཔལ་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་འདིའི་བར་དུ་བྱོན་པ་དག་
ཡིན་ལ། སློབ་དཔོན་འདི་ནི་སྡེ་སྡོད་གསུམ། རྒྱུད་སྡེ་བཞི། རིག་གནས་ལྗེའི་བཤད་སློབ་ཀུན་འདུ་ཞིང་།
འདུ་བའང་གཞན་རྒྱུད་དང་སྤྱར་ནས་སྟོན་རིགས་པའི་ཀུན་གཟིགས་བཅེ་ལྟན་གྱི་དཔལ་ཡོན་མངའ་བ་ཅན་
ལོ།

ཡང་བྱིས་བརྩེ་ཏ་དུ་མ་ཐང་ཆོས་རྩེ་དག་དབང་བསོད་ནམས་ལ་སོགས་པས། དུང་ཡིག་ཏ་མགིག་
དབང་རྒྱལ་ལས་དག་ཡིག་སྟན་དག་སྟོར་དང་། བོད་ནས་ཀྱང་སྐྱ་མ་ཙཱ་བ་གདན་འདོན་ཞུས་ཏེ། སྐུ་ཀ་ཙན་
སོགས་ལ་ལེགས་པར་སྤྱངས་ནས། དུས་བྱིས་ཆོས་རྒྱལ་དགེ་བཤེས་སུ་བྱགས་པས་སྐུ་སྟན་དག་པའི་
བཤད་བྱ་བཅུགས། དེའི་སློབ་དཔོན་དུ་དུ་མ་ཐང་ཆོས་རྩེ་བ་བསྟོས་དེ་སྐུ་སྟན་གྱི་བསྟན་པ་ཆེས་དར་ལ། དེའི་
སློབ་མ་བཤེས་གཉེན་འབྲུག་པ་ལོ་རྒྱ་བའམ་དག་དབང་དཔལ་བཟང་པོས། བོད་དུས་གཅིང་དུ་འང་སྐྱ་ཙཱ་
པའི་བཤད་སློབ་གསར་དུ་སྡེལ་བ་སོགས་སྟོ་བོད་^{<89a>} གཉིས་སུ་བསྟན་པའི་དེན་ཆེ། ད་ལྟོ་སློབ་
དཔོན་ཆེན་པོ་ཀུན་དགའ་རྒྱ་མཆོས་བསྐྱངས་ནས་དར་རྒྱས་ཆེདོ། །

ད་ནི་ཁ་བཞི་སྟེའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་གཞན་གྱི་བྱུ་བ་མཐའ་དར་བའི་ཚུལ་ལ། དཔལ་ལྷན་ས་སྐུ་བ་དང་
ཆོས་རྩེ་འབྲུག་པ་ནི་སྟོན་ནས་མཆོད་ཡོན་འབྲེལ་བས་ན། ཞབས་དུང་རིན་པོ་ཆེ་སྟོར་ཐེབས་དུས་ཁོང་ནས་
ཀྱང་འབྲུལ་ཞོད་ཞབས་འབྲུག་དང་། རྩེ་ཉིད་ནས་ཀྱང་ཁོང་ལ་སྤར་ལུགས་བཞིན་བདེ་བར་སྟོད་ཆོག་པའི་
བཀའ་ལྟར་ལེགས་པར་སྐུ་བ་ལྟར། དེར་སང་གི་བར་དུ་ཡང་པང་ཡེ་སྤྱི་ཟླ། ཤར་མང་སྐྱ་མ། སྤྱི་ཞིང་^aཟླ་
ལ། རི་ཆོགས་སྐྱ་མ་སོགས་བསྟན་རྒྱུན་མ་ཉམས་པར་བྱོན་པ་འདི་དག་གོ །

ཁྱད་པར་དེ་དུས་ཟླ་ཁག་ལྔ་དང་དེའི་ཕྱོགས་གཏོགས་འགས་བསམ་ངན་སྦྱར་རྩུབ་ཀྱིས་ཆོལ་བའི་
སྟོབས་པ་སྟེས་ཀྱང་། སེང་གེ་གཅིག་གིས་རི་དྲགས་ཀུན་འཛོམས་ཤིང་སྐྱག་པ་ལྟར། རྩེ་ཉིད་ཀྱི་མཐུ་དང་
ཐེལ་མ་བཟོད་པར་རྒྱ་མཆོའི་མཐར་ཐོས་ཤིང་། དེ་ལས་རིམ་པར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྟོན་བསྐྱངས་པ་ལས་གདན་

^a རྒྱ་ཞིང་] conj., མི་ཞིང་ A

ས་སྤྲངས་ཐང་གྲུབ་པའི་ཆོད་ཅམ་ལ། བོད་དབུས་གཙང་དུ་དུས་གྱི་འཕོ་འགྱུར་ཆེར་བྱུང་ནས་གཙང་མཁན་
 རིན་པོ་ཆེ་སྤྱེ་འཁོར་བཅས་པ་ཡང་ནགས་མའི་ལྗོངས་སུ་ཕེབས་ལ། རྗེ་འདིའི་ཡབ་ཡུམ་ཉེ་འཁོར་རྣམས་
 ཆོས་རྗེ་འབྲུག་པ་རང་གི་སྤྱན་བདག་ཏུ་གྱུར་པས། ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་རང་ནས་ཀྱང་མཐོང་སྟོལ་དང་ཞེ་
 ས་བཀྱར་སྟེ་སོགས་འཛིག་ཆེ་བར་གནང་། དེ་ནི་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་ཆེན་པོ་དེར་མཁས་དང་གྲུབ་པ་
 རྣམས་ཅེར་འདྲིལ་ནས། གཙང་རྒྱལ་པོ་ཀམ་<89b> བསྟན་སྟོང་དབང་པོས་དབུའི་མཆོད་གནས་སུ་
 བཀྱར། འབགས་པ་ཤུ་རེའི་བྱ་ནས་ཁ་ཆེའི་བཤ་ཆེན་ཤུ་གྲུ་ཕྱི་སོགས་རྒྱ་གར་དོ་རྗེ་གདན་དང་། ལྷ་ལྟ་
 གདན་རབས་ནས་བརྒྱད་པའི་མཁན་པོ་དག་བཅོམ་པ་བདུན་སོགས་རིམ་པར་བྱོན་པའི་ཆོས་ཁྲི་ཆེན་པོར།
 ཞབས་སེན་གྱི་པརློ་མངོན་པར་བཀོད་ནས་ཆོས་འཁོར་ལོའི་འབྲུ་^bལ་ལྷགས་ལན་བརྒྱུད་བསྐྱབས་པའི་
 སྤྱེས་བྲུ་ཆེན་པོ། ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་འཇམ་པའི་དབྱངས་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་མཆོའི་ཕྱེ་ཞེས་
 རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ལྟར་གྲགས་པ་དོན་དང་ལྷན་པའོ། འདིའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་ཉིད་རང་གིས་སྤྱར་བ་ཆེས་དར་
 བ་འདུག་པས་འདིར་ཆེད་དུ་སྟོ་མ་དགོས།^c

སྟོན་པའི་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་རྒྱལ་ཆ་བ་ལྷ་བུའི་དགོངས་གཏད་གནང་བ་བཞིན།
 ལྟའི་ཕྱོགས་འདིར་བཤད་སྤྱབ་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་འཕེན་གྱི་འཕྲིན་ལས་ལ་རྒྱ་གར་དུ་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་ལྷ་
 བྱུར་གྱུར་པའི་ཐོག་མར་སྤེལ་སྟེ་ཆེ་བ་ལ། རོ་པོ་རྗེའི་དངོས་སྟོབ་སྤྱུང་བ་གཞིན་ཏུ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་རྣལ་
 སྤྱུལ་སངས་རྒྱས་གྲགས་པའམ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཆོན་གྱི་^d དབྱང་ལོ་བརྒྱ་དུག་པ་ལ་སྤྲན་ཆུའི་ནགས་སུ་གཙང་
 མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ་ནས་བྱང་སེམས་སྟོན་པ་དང་། དུས་འཁོར་སྤྱིར་དུག་གི་ཉམས་ལེན་སོགས་
 དབང་ཆོས་རིམ་པར་གསན། མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར་ལས་བསྟེན་རྫོགས་འོད། བོས་སྤྱེ་མཐོང་
 སྟོལ་ཆེན་མོ་དང་། ལྷག་ཆང་དཔལ་སྤྱག་གི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། སྤན་ཆུའི་ནགས་དང་རིན་སྤྲངས་

^a པརློ། *em.*, པརློ A

^b འབྲུ། *em.*, འབྲུལ A

^c This is referring to the two-volume autobiography, titled *sGo mang phyé ba'i gтам*, of this master.

^d A biography of this master in five chapters, titled *Kun tu dga' ba'i zlos gar*, by Shākya Rinchen, is extant.

ཟུང་འབྲུག་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་ནམས་ཀྱང་ཆངས་པའི་བྲང་སྲོང་ལྟར་དཀའ་ཐུབ་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་མང་
ཞིང་། མཐར་འཁེ་མེད་མགོན་པོས་ལུང་བསྟན་པའི་གནས་མཐའ་བྲག་རི་བོའི་ཁོངས་ན་དཀའ་ལྷན་གཉིས་
པའི་གདན་ས་བཅས་ཏེ། མཁས་པའི་བྱ་བ་གསུམ་དང་། སྐབས་པ་ཉམས་ལེན་དུ་འཛིན་པའི་བྱ་སྒོ་བ་ཕྱོགས་
ཕྱོགས་ནས་འདུས་ཏེ་དེང་སང་གི་བར་དུ་བཤད་སྐབས་བསྟན་པའི་རྒྱན་བཟང་པོ་ཡོད་པ་འདྲིའོ།

དེའང་གདན་སའི་རྒྱལ་ཚབ་ནི་མཁས་གྲུབ་སྤྱི་མ་དག་དབང་རྒྱ་མཆོས་རིང་ཞིག་བསྐྱེད་ནས།
ད་ལྟ་ནི་རྗེ་བཙུན་དེ་ཉིད་སྤུལ་པའི་སྐུ་བྱོན་ཏེ་ཡལ་སྤུལ་ལྷན་ཅིག་དུ་བཞུགས་སོ། གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་
ཆེན་པོ་བཟོད་པའི་མཆོན་དང་། བསོད་ནམས་དཔལ་ལྷན། སློ་བྲོས་རྒྱ་མཆོ་སོགས་བཤད་ཀྱང་འཛིན་པའི་
སློབ་མའང་ཆེས་མང་ལ། འོན་དུ་བསྐྱལ་བཟང་སློན་མ་བཞི་པའི་བྱུང་ལུང་ལྟ་བུ་ལྟ་ནི་དགེ་བཤེས་དམ་ཆོས་
རྒྱ་མཆོར་གྲགས་པ་སྟེ། དགོན་ཞལ་ངོའི་རིགས་སུ་འཁྲུངས་ནས། རྗེ་དེའི་ཞབས་ལ་གཏུགས། ཆོས་སྦྱོང་
རིག་གནས་སྦྱོང་དང་བྱམས་ཆོས་མངོན་གཞུང་སོགས་ལ་པ་དང་མཉམ་པའི་སྦྱངས་པ་མཛད། གྲུབ་འབྲས་^a
ཀྱིས་<91a> བསྟན་པའི་དམིགས་རྒྱུན་དང་འཆད་ཉན་གྱི་སློབ་མའང་མང་དུ་སྟེལ་ཞིང་། ཁོ་བོའང་དེ་ཉིད་
ལས་མངོན་ཏྱགས་རྒྱན་དང་། ཆོས་མངོན་མངོན་སོགས་བཤད་པའང་ཉན་འོ།

ཡང་སྟོ་སྦྱངས་ཤར་གྱི་རྒྱུད་དུ་གཏེར་བཏོན་ཆེན་པོ་བརྒྱ་གྲིང་པས་ལུང་བསྟན་ཏེ། མགར་བའི་བྱ་
ཙུན་དའི་སྟེ་མཐའ་རིག་འཛིན་བརྒྱ་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་སྤང་སྟེང་གསང་སྤྲུགས་ཆོས་སྤྱིང་བཏབ། དེའི་སྟེ་སྟེང་
བསྟན་འཛིན་ལེགས་པའི་དོན་གྲུབ་^bཀྱིས་བསྐྱེད་སྤུལ་པས་མཐའ་བཞིའི་གདུལ་བྱ་དཔག་དུ་མེད་པ་འདུས། ཉན་
གསུམ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ཆོས་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེ། དེའི་རྒྱལ་ཚབ་དུ་གོང་ས་མི་པམ་དབང་པོས་ཀྱང་
མཛད་ལ། སྤར་བསྟན་འཛིན་ལེགས་དོན་རང་གི་སྤུལ་སྐུ་བྱོན་ནས་བཞུགས་པའི་ཆེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་
རྒྱལ་བའི་བཀའ་འབྲུར་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཉིང་མའི་རྒྱུད་འབྲུམ་གྱི་ལུང་ཡོངས་རྫོགས་ཉན་པའི་སྐལ་བཟང་ཡང་
བྱས་སོ།

^a གྲུབ་འབྲས།] *em.*, གྲུབ་འབྲས་ *A*

^b An extensive biography of this master in thirteen chapters, titled *Nor bu'i mchod sdong*, by the author of this history, is extant.

ཡང་བསྟན་འཛིན་ལེགས་དོན་དེ་ལ་མཆོམས་བྲག་ཆེ་མ་དག་དབང་འབྲུག་^a་པས་གཏུགས། དེ་ནི་
 རྗེ་བཙུན་དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས་ཀྱང་གསར་མའི་ལུགས་ཀྱན་གསན་པས་བྲག་རྫོགས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྗེ་
 རྗེ་འཛིན་པར་བྲགས། ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཐོག་རང་གཏུག་ལག་ཁང་དཔེ་མེད་དང་བཀའ་བསྟན་རབ་འབྲུམས་སོགས་
 རྗེ་རྗེ་གདན་དང་དབྱེར་མེད་པ་བཞེངས་ཤིང་། དེ་དག་གི་བར་མེད་ལ་དད་འདུས་སྐྱེ་པོ་མཆོག་དམན་ཀྱན་ལ་
 ཆོས་སྦྱིན་འབྱེད་པ་ཆད་མེད། བསྟན་འཛིན་ལེགས་དོན་པའི་འཕྲིན་ལས་ལ་འདི་རྒྱ་ཆེ། རང་གི་དཔོན་གྱི་
 ཆང་དུ་ཡོད་པ་རྒྱལ་ཆབ་དུ་བསྐྱོས་^{<91b>} ནས་དག་དབང་རྒྱ་མཆོར་མཆོན་གསོལ། དེ་ནི་མཁན་རིན་པོ་
 ཆེ་དག་དབང་འཕྲིན་ལས་ནས་ཀྱང་བྲག་ཆེན་ཉམས་ཁྲིད་དབང་ལུང་ཀྱན་དང་། རྗེ་འདི་ལས་གདོང་དཀར་^b་
 སྐུལ་སྐུ་ནས་གཉིས་དང་ཐབས་གཅིག་པར་གསར་ཆེན་རྟེན་མའི་སྐྱོར་མ་ལུས་པ་གསན། རྗེ་ཞིང་གཤེགས་
 པའི་དགོངས་རྫོགས་སུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་དཔེར་འོས་པའི་དདུལ་འབྲུམ་མཆོད་རྟེན་སོགས་དགེ་བའི་ལས་ལམ་
 དང་། དབང་ཆོས་རྒྱུན་ལེགས་པར་སྦྱེལ་བའི་མཐར་ཉེར་ཞེས་གཤེགས་པ་ལས། ད་ལྟ་ནི་འདིའི་གཙུང་
 མཆོན་ཉིད་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རིས་མེད་བྲུབ་མཐའ་རྫོགས་པའི་བཤེས་གཉེན་དཔལ་ཡོན་ཏན་མཐའ་ལས་
 ས་ལེགས་པར་འཛིན་ཏེ་བཞུགས་སོ།།

དེའང་གཉེར་ཆེན་བརྒྱ་གྲིང་པ། དེའི་ཤས་ཁྲ་བ་རྒྱལ་མཆོན།^ད ལྷན་དཔེ་སྤེམ་ཐང་བརྒྱ་འཕྲིན་
^ཀལས་ལ་བད་གྲིང་ཡབ་ཤས་གསུམ་དུ་གྲགས་ཏེ། བད་གྲིང་གི་གསུང་རྒྱལ་ལྷུ་ཁྲིམས་དོན་རྩེ། ཉ་མཁྲིན་
 རྒྱ་རྒྱལ་ཤས་ཁྲ་བ་གི་ཐུགས་ཤས་ཆེན་མོ། བརྒྱ་འཕྲིན་ལས་གི་བསྟན་འཛིན་ལེགས་དོན་དུ་སྤེམ་བ་བརྒྱད་
 བས་ལྟོ་མོད་གཉིས་སུ་བཟོ་དོན་སོ་སོ་མཛད་བ་ཡིན། དེ་ཡང་མོད་ན་ལྷ་ལུང་། ལྟོ་ན་ལྷ་ར་ལྷེང་། ལུས་ཐང་།
 གཏུང་ཆང་ཁ་ལིང་སོགས་ན་ཆོས་རྒྱན་ལེགས་པར་དར་བས་ན། ལྟོ་རྒྱད་དུ་ཤུ་རྒྱན་བརྒྱའི་འཕྲིན་ལས་ལ་
 རྟོན་གྱི་དུས་ཀ་མོག་བ་དང་། བྲིས་ནས་བད་གྲིང་ལུགས་དར་རྒྱལ་ཆེ་བས་སོ།།

^a An extensive biography of this master in five chapters, titled *Rig 'dzin zlos gar*, by the author of this history is extant.

^bགདོང་དཀར] *em.*, ཟློང་དཀར *A*

^c For an introduction and critical edition of his autobiography, see Phuntsho 2015.

^d For an edition of his biography, see Phuntsho (et al) 2015.

^e For an edition of his biography, see Gyeltshen (et al) 2015.

གཞན་ཡང་སྟོན་པ་འདིར་གསུང་སྟགས་སྟེང་མའི་བསྟན་འཛིན་དུ་བྱོན་པ་ནི་བེ་རོ་ཅ་ནའི་སྟེ་མཐར་
བསྟགས་པ་གདོང་དཀར་སྟུལ་སྟུལ་ཡབ་སྲས་རིམ་བྱོན་དང་། ལྷ་མོ་ཡེ་ཤེས་དབྱངས་ཀྱི་<92a> སྟུལ་བར་
ལུང་གིས་ཐེན་པ་གནས་ལུང་སྟུལ་སྟུལ་དག་དང་། བསྟེན་ལུང་ཐེན་མདའ་སྟོང་ལྷ་མ་རབས་སུ་རིམ་བར་བྱོན་
པ་རྣམས་ཀྱང་དང་པོ་ནི་ཆོས་བརྒྱད་སོ་སོར་ཡིན་ནའང་། སྟུལ་སྟུལ་བྱོན་པའི་སྟེ་སྟེ་ལས་དེང་སང་གི་ཆོས་
རྒྱན་ཐམས་ཅད་ནི་པད་སྟེང་ཡབ་སྲས་ལ་བྱུག །

ཡང་གཉེར་བཏོན་དོ་རྗེ་སྟེང་པའི་གདུང་དང་ཆོས་བརྒྱད་འཛིན་པ་ཤར་དུངས་རྒྱུ་^a ལྷ་མ་འཇམ་
དབྱངས་སྟུལ་མཆེད་དུ་གྲེས་པ་ནས། གཞན་ཡང་དང་པོ་ནི་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་^b སྟུལ་པ་ཡིན་ཟེར་ཡང་སྟེས་
སུ་གསུང་ལུགས་དང་འབྲེས་པའི་ལྷ་མ་སྟུལ་འབྲེས་པའི་དགོན་འཛིན་རིམ་བར་བརྒྱད་པ་དང་། གཉེར་སྟོན་ཅི་
མེད་སྟེང་པའི་ལུགས་འཛིན་ཉི་ཐེར་སྟངས་ལྷ་མ་རིམ་བར་བྱོན་པ་ལས། ད་ལྟའི་སྟུལ་སྟུལ་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་
འདི་ཉིད་ཀྱི་སྟེ་བས་ནས་འབྲུག་ལུགས་རོ་མར་གྱུར་པའོ།

ཞིང་མཆོག་འདི་ན་ཆོས་ལུགས་མང་དར་ཡང་། ། འདིར་ནི་སྟེ་བས་མགོན་རྗེ་ལ་མངོན་བཅུད་པའི།

ལོ་རྒྱུས་ཟུར་ཅམ་ཡིན་མོད་ཤེས་ལྡན་དག ། ཀུན་གྱི་ན་བར་འདི་སྟེ་སྟེ་ག་པ་བབས། །

^a ཤར་དུངས་རྒྱུ་] conj., ཤར་དུངས་རྒྱུ་ A

^b གཤེན་རབ་] em., གཤེན་རབ་ A

གསུམ་པ་ལུགས་གཉིས་དབང་བསྐྱར་སྡེ་སྡེ་བྲག་མཛོད་རིམ་བར་བྱོན་ཚུལ་ལ། མི་བདག་ཁྱི་པ་རིམ་
 བརྒྱད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས།^a འབྲུག་མཐུ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཁྲིམས་ཡིག་དང་། ཞར་ལ་བཟོ་རིག་པ་སྤྱིའི་
 ཁྲུངས་ཚམ་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྐབས་མགོན་ལྷ་མ་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་སྟོར་ཆེབས་
 ཁ་བསྐྱར་བ་ནས། བྱང་བྲག་མཛོད་གཉེར་པ་དང་འཛིན་ཉེན་གྱི་སྤྲིག་རྣམ་གཞག་བྱེད་མཁན་ཐམས་<92b>
 ཅད་དབྱ་མཛད་ཆེན་མོར་བཙུག་བས། སྟོན་གྱི་རྒྱལ་ཁྲིམས་མ་ཉམས་པའི་ཁར་ཆོས་ཁྲིམས་གཙང་མའི་
 སྟོལ་བཟང་བྱུང་བྱ་སྟེ་སྟོང་སྟོང་བས་དབྱང་བས་མཐོན་ཅིང་། ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་རང་གི་བཀའ་དང་
 བསྐྱར་བྱོགས་མཆམས་མཐའ་དབྱས་མེད་པ་ཐམས་ཅད་དཔལ་འབྲུག་པའི་བཀའ་འབངས་སུ་བསྐྱས་ཏེ་
 དཀར་པོ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་བས་ཁྲུབ་པར་བྱས་པས་ན། དེར་སང་གི་བར་དུའང་སྡེ་པ་དབྱ་མཛོད་ཆེན་མོའི་སྤྲིག་
 རྣམ་གཞག་ཅེས་རྒྱ་བོད་རྟོག་གསུམ་གང་དུ་ཡང་མིག་སྟོས་དཔེར་བྱེད་པ་འདི་བྱུང་བ་ཡིན་ཅིང་། ཡིན་པ་
 ལྟར་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ནི།

འཁྲུངས་ལུལ་དགོན་འོག་མཆོ་ལུལ་གསར་དུ་འབྲུག་པ་རང་གི་དབྱ་ཆེའི་རིགས་སུ་ལྷགས་
 ཡོས་ལ་བལྟམས། དགྲང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ལ་ར་ལུང་དུ་ཆོས་ལ་བྱོན། དཔལ་འབྲུག་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་སྐྱ་
 ལུང་བྲེགས། བསྐྱར་འཛིན་འབྲུག་རྒྱུ་ཞེས་མིང་གནང་། བཙོ་ལུ་ལ་དགེ་ཚུལ་བསྐྱབས་ཏེ་གསང་སྤྲགས་
 ཀྱི་བྲག་ལེན་ཀུན་དང་གར་ཐེག་དབྱངས་སོགས་ལེགས་པར་སྦྱངས། ཉི་ཤུ་ནས་དབྱ་མཛོད་དང་བྲག་མཛོད་
 ཀྱི་གཉེར་སྤྲགས་མ་མཛད། མཁས་གྲུབ་ལྟ་དབང་གོས་ནས་དཀར་ནག་ཅིས་གཞུང་ཀུན་ལ་སྟོ་འདོགས་ཆོད་
 པའི་བར་དུ་བཙོན་པས། ད་ལྟའི་དུས་འཁོར་བ་ཀུན་གྱི་བཤད་པའི་རྒྱུ་ཡང་ཁོང་ལ་བྱག་པ་དང་། ལྷག་
 པར་གཡལ་རྒྱལ་དབྱངས་འཆར་གྱི་ཅིས་སོགས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས། གཞན་སྡེའི་དབྱང་རྒྱུར་འོང་ངམ་
 རང་བྱོགས་ཀྱིས་པར་འབྲུག་རི་ལྟར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དཔག་དུས་རྒྱལ་བ་འབའ་ཞིག་ཡོང་བ་ཡང་དེས་
 ཡིན་ཟེར། ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་མེ་<93a> འབྲུག་གི་ལོར་ཆེབས་ཁ་བསྐྱར་བ་ནས་བཟུང་། ཤིང་མོ་ལུག་
 ཡོར་ཤར་བྱོགས་ཁ་ཡིང་རྒྱན་འབྲུག་ལུང་དཀར་མོར་སྐྱར་བའི་བར་དུ་སྡེ་སྡེ་བྲག་སྐྱར་བཞེས་ཏེ། སྟོའི་

^a For a comprehensive book-length study on the sources, lives, contributions, and analyses of the successive Druk Desis, refer to the *dPyod ldan dgyes pa'i do shal*.

ཕྱོགས་འདིར་ལྷ་གནས་དགེ་གསུམ་གྱི་མིང་ཅམ་ཡང་མེད་པར་མཛད་དེ། མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་གི་
 སྐལ་གཏོད་ནས་ལྷོ་ཁྱིམ་མེད་ལ་ཁྱིམ་གྱིས་བདེ་བ་དང་ཐར་བའི་ལམ་ལ་བཀོད་ཅིང་། གཞན་དུ་དུས་
 སྐབས་དེ་དག་གི་ཆེ་ཡབ་སྲས་ནམས་ལུལ་ཕྱོགས་སོ་སོའི་གྲོང་བཤའ་དུ་ཕྱོན་སྐབས་སྡེ་བ་དབུ་མཛད་
 ཆེབས་སྒྲའི་སྤྱ་གོང་ལ་པ་རོལ་བོས་དུག་མདའ་འཕངས་པ་ཡང་ཡང་བྱག་བ་དང་། ལ་ལའི་སྐབས་སྡེ་སྤིང་
 རང་གཞན་ཕྱོགས་པས་གཟུང་སྟེ་དམར་གསོད་དུ་གཏོང་ཅིས་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་འདྲག། དེ་ལྟ་བུའི་
 སྤྱིང་སྟོབས་དང་དཀའ་སྤྱད་དྲག་པོ་ཁུར་དུ་བཞེས་ཏེ་བསྟན་པའི་ལ་རྒྱ་མཛད་པའི་ཚུལ་རྫོགས་པ་ནི་བརྗོད་མི་
 ལང་ཞིང་། ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་མཆོམས་ལ་བཞུགས་ནས་ཀྱང་། དགེ་འདུན་བཅུན་གསར་ནམས་ལ་
 འབྲལ་དགོས་ཆོས་ལུང་ཡང་རྒྱ་ཆེར་གནང་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་ལོ་ངོ་དྲུག་གི་བར་ཆོས་འཛིག་རྟེན་གང་ནས་
 ཀྱང་ཆོས་རྗེ་འབྲུག་པའི་བསྟན་པ་ལ་བཀའ་བློན་གྱིས་བར་དུ་ཆེ་བ་མཛད་ནས། མེ་སྤེལ་ལོ་ལ་གདན་ས་
 རྩལ་པའི་དབྱར་ཉི་མོ་གྱི་གསུང་ཆོག་གནང་བའི་ཉེར་དགྲ་བར་སྟོན་གྱི་སྐབས་ཆོགས་དབྱར་སྟོན་མེད་
 དུ་ཞི་བར་གཤེགས་པ་ལས། སྤྱི་སྤྱིར་ཡང་མེ་མཆོད་མ་བུལ་བར་དེ་ཉིད་རང་དུ་བཞུགས་སུ་བཅུག་པ་ལས།
 དགེ་འདུན་གྱི་སྡེར་ཡང་ལག་འབྱེད་རས་བཟང་སུམ་ཅུའི་ཅིས་མ་ཉི་དུང་སྤྱིར་སོགས་དགོངས་རྫོགས་ཀྱང་
 <93b> གཏོས་ཆེ་བ་བསྐྱབས། སྤྱི་སྤྱིར་ཡང་བྱིས་ནས་དག་དབང་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་སྤྱོད་བར་
 བྱས་སོ།།

སྡེ་སྤིང་དབུ་མཛད་ཆེན་མོ་དེའི་རྒྱལ་ཁབ་ནི། ཆོས་རྗེ་ལ་སྟོན་པ་བསྟན་འཛིན་འབྲུག་གསལ་ཏེ།
 ཁོང་པ་ཞབས་བྱུང་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་^aབྱར་སྲས་ཡིན་པར་ཡང་གསལ་བ་ལྟར། ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་དང་
 ཞལ་གྱི་ནམ་པ་འབྲམ་མཆོངས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཟེར་ཞིང་། དེ་ནི་གདན་ས་ར་ལུང་དུ་རྗེ་ཡབ་སྲས་ལས་དབང་
 ཆོས་རྫོགས་པར་ཞུས། གཞན་དུ་ཡང་རིག་གནས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པའི་རྟེན་འབྱུང་ལས། འདིར་ཡང་
 ཡོན་ཏན་གང་དང་གང་ལའང་སྤུགས་དགེ་ཆོར་ཆེ་བས་རིག་གནས་དང་བཅོ་གྲ་པལ་ཆེར་འདིའི་སྐབས་ལ་
 བཅུགས་ཤིང་། ཁུད་པར་ཆོད་མ་ལ་མཁས་པ་སྟོབ་དཔོན་ཀུན་ཤེས་དང་ཀ་བཅུ་བ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་
 མཆོན་ཉིད་བཤད་གྲ་ཡང་འཇུགས་པ་དང་། སྤྱིས་ཆེན་ནམས་ནི་སེམས་ཅན་ལ་པན་པར་འཇུར་བ་དེ་ལ་
 བཅོན་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས། འཆོ་མཛད་སྟོན་པའི་རིགས་ལ་ལྷག་པར་དབྱེས་པས་སྟོན་གྱི་རིགས་མང་པོ་

^a ཉི་མའི] *em.*, ཉ་མའི A

བསམགས་ཏེ། གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ཡོད་དོ་ཅོག་ལའང་སྤྲུལ་འབྱེད་ལན་གཉིས་ཅམ་གནང་བ་མཛད་ལ།
བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བྱུག་རྗེས་ཀྱང་། སྤྲུངས་ཐང་དུ་དགོ་འདུན་གྱི་ཀྲུན་དགའ་ར་བ་ཀ་བ་སུམ་ཅུའི་ཁྱོན་
དང་ཚོན་ཅི་སྤྲོ་ཚོགས་ཀྱིས་^aབཟ་བས་མཛེས་པ་དེ་ནི་ད་ལྟ་ཀྲུན་ར་རྩིང་པ་ཟེར་བ་དེར་འདུག ། ཕྱོགས་
བཞིའི་ལས་སྒོ་ལས་རི་ལྟར་བྱུང་བའི་འདུལ་དངོས་ཟེས་མོར་ཐམས་<94> ཅད་ཚུད་མི་འཛའ་བར་སྒྲ་མའི་
དགོངས་རྗེགས་སུ་དམིགས་ཏེ། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་མཚོད་རྟེན་བརྒྱད་གཙོ་བོར་བཟའི་སྒོ་མངས་
ཐོག་སོ་གསུམ་ལྟག་ཅམ་དང་། གཞན་རྣམས་ཐོག་སོ་གཉིས་མ་བཅས་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲོ་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྲས་
མཛེས་པ་ད་ལྟ་དབུལ་འདུལ་མཚོད་རྟེན་དུ་གྲགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཅན་དན་དཀར་དམར་གྱི་རྒྱ་ལས་
མཚོད་རྟེན་བརྒྱད་ཀྱི་བཟོ་བྱ་དང་། རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྲུར་གསེར་ལས་བཞེངས་པ་སོགས་སྤྱོད་གསུང་བྱུགས་
རྟེན་ཁོར་མོར་སྤྲུབ་ཅིང་། ལྟག་པར་དགོ་འདུན་གྱི་སྤེའི་ཁྱོད་ལས་ཤེས་རབ་ཅན་དབང་རྣམ་དག་གིས་སྤོམ་
གསུམ། བརྟག་གཉིས། ཅ་རྒྱུད་སོགས་དགོ་འདུན་གྱི་ཚོགས་དབུས་སུ་རྒྱགས་འདུལ་མཁན་རྣམས་ལ་མང་
ང་དང་། དྲགས་པོ་ཐར་རྒྱན་དང་། གཞུང་ཆེན་པོའི་ཚོགས་རྒྱགས་འདུལ་མི་ལ་མང་ང་དང་ལེ་ཆན་གནང་
བའི་སྒོལ་བཅུགས་པ་སོགས་བསྟན་པའི་དམིགས་རྟེན་མཚོག་ཏུ་མཛད་ཅིང་། དེ་བཞིན་ཐབས་ལ་མཁས་
པའི་མཁྱེན་དཔྱོད་མངའ་བས་རང་འབངས་ཆོས་བཞིན་དུ་སྦྱོང་བ་དང་། གཞན་སྤེ་པ་རོལ་རྣམ་པར་གཞོན་
པའི་དབྱ་ཐབས་ཀྱི་འབྲུལ་ལ་ཤིན་ཏུ་དཔའ་བས། ཁོང་གི་སྐྱབས་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་སྤེ་དཔོན་འགས་བསྐྱེ་
གཞན་བཀྲུག་ལུག་བྱས་པོད་ཁམས་འབྲུག་པའི་མངའ་ཞབས་སུ་བཅུག་པའི་ནང་གོས་ཡོད་ཀྱང་ཟེར་བའི་
སྤྲིར་གཏམ་འགའ་ལྟར་ཞིང་། གང་ལྟར་དཔལ་འབྲུག་པའི་གདུང་དུ་གཏོགས་ཤིང་མཛད་པའི་བྱུག་རྗེས་
ཀྱང་རྒྱབས་ཆེ་བས་མཐའ་དང་གངས་མི་<94b> མངོན་པའི་སྒོ་ནས། ཕྱི་སྲིད་བྱུག་མཛོད་སྤྲུགས་ཁུར་
བཞེས་ཏེ་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཅམ་སོང་བའི་མེ་ལུག་གི་ལོ་དཔོ་ལྷའི་ཆེས་ལྷ་ལ་གནས་དུ་གཤེགས་པ་ལས།
འདུས་སྤེའི་ཚོགས་ལ་རས་བཟང་བཅུ་སྟག་གཉིས་མའི་ཅིས་མ་ཉི་དུང་ལྷུར་སོགས་དགོངས་རྗེགས་ལེགས་
པར་བགྱིས་སོ།།

ཕྱི་སྲིད་བྱུག་མཛོད་གསུམ་པ་ནི་ཆོས་རྒྱལ་མི་འགྲུར་བརྟན་པའམ། མཚན་གཞན་དམ་ཆོས་ལྟན་
བྱུབ་ཏུ་གྲགས་སྟེ། འཁྲུངས་ལུལ་པོད་སྤྲིན་འཁྲུད་པ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་དགོ་འདུན་གྱི་སྤེར་ཞུགས་ཏེ་དབུ་

^a གྱིས། em., གྱིས A

མཛད་ཀྱི་ཐུགས་འགན་གྱི་འཕེལ་བ་དང་། དེ་ལས་དར་ཆུས་དགོན་པའི་གནས་གཞི་བཟུང་བ་རིམ་བར་
 འཛུགས་མི་སྡེ་ཐམས་ཅད་འབངས་སུ་བཅུག ། འབྲུག་ཆོས་འཁོར་རབ་བརྟན་ཅེ་ནས། བཟ་ཤིས་^a་སྐར་
 གི་བར་རྫོང་ཆེན་དུག་ལ་སོགས་བཅུ་པའི་བྱས་པ་ཆེ་བར་བརྟེན། ཁྱོད་སའི་དཔོན་སློབ་ནས་ཐུག་མཛོད་
 ཀྱི་ཁྲིར་ལུང་སྦྱལ་བའི་བཀའ་སྐུ་ལ་ཐེ་བས་ཐོག་དུ། ཐུགས་དགོངས་ལ་སྐར་ཆོས་རྗེ་ལ་སློན་པའི་སྐབས་
 ཞབས་དྲུང་ཡབ་སྲས་ཀྱི་སྐུ་གཞོགས་སུ་མ་ཐར་བས་བྱིའི་མཛད་སྟབས་ཅེ་རིགས་སུ་མི་བདེ་བའི་ཚུལ་དག་
 བཅ་ནས། དེ་འབྲུག་སྡེ་པས་བདག་ལ་འདི་འདྲའི་འོས་བབས་མི་འདུག་གྱི་ཆུལ་བའི་བཀའ་ལ་བསྒྲིག་ཐབས་
 མ་བྱས། འོན་ཀྱང་བསྟན་པའི་བྱ་བཞག་འགངས་ཆེ་ཆུང་གང་ལའང་དེད་ཀྱི་སློབ་སྤྱོད་མོས་མི་སློགས་^b་
 བས། ཁོང་ས་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀའི་སྐུ་ཞབས་སུ་དེད་རང་ཡོང་ཆོག་པ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱིས་ཞེས།
 དབང་མི་ལ་མ་གཏད་པར་གསེར་རི་ལྷ་ར་བརྒྱུད་བའི་བརྗེད་ཀྱིས་མཐོན་ཏེ། བྱི་ཆོ་ཆེན་<95a> བརྒྱད་
 སོགས་འདིག་རྟེན་སྤྱིའི་སྤྱིག་རྣམ་གཞག ། བུ་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་བཤད་སྐྱབ་བསྟན་པའི་འདིན་
 སྤྱོད་། གསང་བ་དཔལ་ཅན་རྒྱ་མཚོའི་མཛོད་འབྲུལ་འཕྲིན་བཅོལ་སོགས། ཆུལ་སྲས་བདུད་འདྲིམས་ཞབས་
 དང་སྡེ་བ་དབུ་མཛད་ཆེན་མོའི་བཀའ་ཁྲིམས་མ་ཉམས་བར་བསྐྱུངས་བས། ཁ་བཞིའི་ཆུལ་ཁམས་སུ་དཔལ་
 འབྲུག་པའི་ཆོས་སྤྱིད་ཀྱི་བསྟན་བཤད་ལ་ཉི་མ་འཛུགས་པ་ལྟར་བྱུང་བས་ན་ཆོས་ཆུལ་མི་འབྱུར་བརྟན་པར་
 གགས་ཤིང་། ཁྱེད་པར་གདན་ས་སྤྱུངས་ཐང་གི་ཕོ་བྲང་དབུ་ཅེ་ཆེན་མོ། གསང་སྟགས་ཐབ་དོན་ཕོ་བྲང་།
 སྤྱིང་བཞི་གཡུལ་ཆུལ་རྫོང་། ལུ་བ་བདུ་ཡིང་རྫོང་སོགས་དང་། ཐེད་ཐེམ་སྤྱོད་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་མགུལ་དང་
 ཡུལ་སྤྱོད་ས་རྣམས་སུ་ཆོས་སྡེ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་བཅས་བཅུ་པ་དང་། གཞུང་གི་ལམ་བར་ཐམས་ཅད་
 དུ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་འཕྲིན་ལས་མཉམ་ཐང་མཛོད་རྟེན་གྱི་བཀོད་པས་མཛེས་ཤིང་། ཁྱེད་པར་གསང་
 སྟགས་དཀྱིལ་ཆོག་གི་སྒྲོར་དང་ཁྲིད་ཡིག་མང་པོ་དང་གོང་མའི་རྣམ་ཐར་པར་དུ་བརྟེན་པ་སོགས་སྟིགས་
 དུས་རྒྱུགས་ཐུན་འཛུགས་བའི་མཛད་པའང་སློས་མི་འཁྱུད་ཅིང་། ཡང་སྒྲོས་སུ་འཛུགས་པའི་སྐུ་ལོས་སྐར་
 བས་ལུ་བ་བདུ་ཡིང་ཁ་ཚུན་ཆད་དཔལ་འབྲུག་པའི་གདུལ་ཞིང་དུ་ལུང་དང་དབང་བསྐྱར་ཆོག་པ་ནི་འདིའི་
 མཛད་པའི་དེན་ཡིན་པར་ཤིས་དགོས་སོ།།

^a བཟ་ཤིས། *em.*, བཟིས་ A

^b མི་སློགས། *em.*, མི་སྟོགས་ A

དེ་ཡང་ཞབས་བྱ་རིན་པོ་ཆའི་སྐབས་ཀྱི་ནང་གི་ཐུགས་བྲེལ་ཆེ་གཤམས་ཐུགས་བསམ་བཞེས་ལོང་གར་ཡོད་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་སོང་བ་ལས། བྱིས་ཀྱི་རྒྱལ་སྒོན་ཆོས་མཛད་ན་གང་<95b> མཛད་པ་དེ་རང་ཡིན་ཀྱང་སྐྱེ་བོ་ངོ་དགའི་བྱིར་རམས་མ་མཁུན་མ་གཟིགས་པ་ཡིན་ནས། ཡང་རྒྱལ་པོའི་སྟོབས་དང་ར་རྒྱལ་གྱིས་ཐལ་སོང་བ་ཡིན་ཀྱང་རུང་མ་ལེགས་པའི་སྟོལ་ཞིག་འདུག་པས། དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན་ནག་པོ་སྟེག་ལས་ཉེས་དམིགས་ཀྱན་གྱི་རྩ་བ་ནི་སྟོག་གཅོད་པ་འདི་རང་ཡིན་ཏེ། ལུང་ལས་ཀྱང་། སྟོག་གཅོད་གོང་ན་སྟེག་གཞན་མེད་ཅེས་དང་། སྟོམ་པ་ལེན་པའི་ཐོག་མར་ཡང་སྟོག་གཅོད་པ་སྤངས་ཏེ་སྟོག་གཅོད་པ་ལས་སྤར་ལོག་པ་སོགས་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་མི་དགེ་བ་བཅུའི་ཐོག་མར་ཡང་སྟོག་གཅོད་བཀག་པ་སོགས་ནམ་སྟོན་གྱི་རྩ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྟོ་ནང་འདིར་བསད་གས་འཆོ་བ་འདི་རང་གཅོ་བོར་བསྟེན་འདུག་པ། འདི་རིགས་སྔ་ཐོག་ནས་རྒྱ་བོད་ལུགས་སྟོལ་ལྟར་ཆོགས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་ཆོགས་ཤལ་དམ་ཆེག་གི་རྣམ་ཙམ་རེ་སྟེན་པའི་སྟོལ་བཅུགས་བཞག་ན་རང་ལུགས་ལས་བྱུ་ཀྱང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱན་ཏུ་ཤ་ཆང་གི་ལོངས་སྟོད་གཅོ་བོར་བྱེད་པས་ན། དེའི་ལེ་ལན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་ཆག་རྒྱན་དང་བར་དུ་ནང་འཇུགས་དཔེ་འཐབ་ཡོང་བའང་འདིས་ལན་སྟུང་ཞིང་། ད་ལྟའི་དུས་ཤ་ཆང་གི་ཡོ་ལང་བཀག་དགོས་ཐེར་ན་འགལ་ཆབ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཡང་སྟུང་མོ། འོན་ཏེ་གཞན་གྱིས་བརྗེ་བར་མི་རུས་པའི་སྟེས་བྱ་སྟོབས་ལྟན་མི་འདུལ་ཁ་ལོ་སྤྱར་བ་དག་འོན་ན་ཅི་འདྲ་ཡོང་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་འཕྲོས་ལས་སྟུང་མོ།

དེ་ལྟར་ཆོས་རྒྱལ་མའི་དབང་བོ་དེས་ལོ་ངོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་བར་ཐུག་མཛོད་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་ཏེ། མ་འོངས་པའི་བསྟན་འཛིན་རིམ་བར་འཕྱོན་པ་<96a> རྣམས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ལ་མཆོག་ཏུ་པན་པར་མཛད་པའི་མཐར། རི་སྐད་དུ། སྟེས་བྱ་དེ་ནི་གང་དང་གང་འགོ་ཡང་། ལས་ནི་གི་བ་མ་བཞིན་དུ་བྱི་རྗེས་འབྲངས། གསུངས་པ་བཞེན་ཆོས་རྒྱལ་དེ་ཉིད་སྟོན་ཁྲི་ཐོག་ཏུ་འཁོད་ཆོ། རྩོ་རྗེ་འཛིན་དབང་དུང་དམ་ཆོས་པར་བྱིན་ལོག་འཇལ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལྟོག་པ་དང་། ཆོས་འཁོར་དཔོན་པོ་སོགས་བསད་བརྟུང་མང་བའི་ལན་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། རྒྱུན་ཆོས་སྟོང་རྒྱལ་པོ་དང་མནའ་ཆེག་ཆད་རྩོལ་པ་འགོངས་པའི་འབྲས་བྱ་སྟེན་པས་རྒྱུད་བསྐྱེད། བདུད་ཀྱིས་དཀྱུགས་པའི་སྐྱེ་བོ་འགས་ཟིང་རྒྱུན་གཡུལ་བཞེས་ཀྱིས་རྒྱུན་དག་པོས་ཁྲི་ལས་པབ་སྟེ་གདན་ས་ལྷགས་རིར་རུང་བཞུགས་མཛད་པའི་ལོ་ངོ་དེ་རང་དུ། དགྲུང་རྟིང་སྤང་སྟེ་བྱག་ཅུ་རེ་

བརྒྱུད་ལ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུས་འོད་དཔག་མེད་ཅན་བཞིན་པའི་ངང་ནས་ཞི་བར་གཤེགས་ལ།
 རིན་ཅན་གྱི་ཆོས་རྒྱལ་དེ་ལ་མི་འཆམ་པའི་ལས་དེ་ལྟར་བྱས་པས་ཕྱིས་ནང་ཟེང་བྱུང་བ་ནམས་ཀྱང་འདིའི་
 རྟེན་འབྲེལ་ཤར་བ་ཡིན་ཀྱང་ཟེར་ཞིང་། ཆོས་རྒྱུ་འབྱུག་པའི་བསྟན་པ་ལ་དེ་བས་མིག་སྟོན་ངན་པ་དང་
 གཞོད་ཆབས་ཆེ་བ་མ་བྱུང་ཞེས་ཡང་བས་བྱ་མའི་རིགས་མོལ་བསྟར་བ་ཐོས་ཏེ། དགོངས་རྫོགས་བཀའ་
 འགྲུར་གསར་བཞེངས་ཀྱང་བྱས་ཟེར་རོ། །

སྡེ་སྲིད་བྲུག་མཛོད་བཞི་པ་ནི་སྐུ་ཞབས་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་སྟོན་པ་སྤྱིའི་སྡེ་སྟོན་རྒྱུ་མཛོད་ནས།
 དགྲུང་གངས་བཙོ་ལྔ་ཙམ་ཆོས་སྲིད་བསྟན་པ་ཡར་ལྷན་དུ་བསྐྱུངས་ཏེ་ལོ་རྒྱུས་ནི་གོང་དུ་སྟོན་པ་བཞིན་ནོ།།

<96b>

སྡེ་སྲིད་བྲུག་མཛོད་ལྔ་པ་ནི་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ཏེ། དུལ་སྤྱིན་བདག་དཀར་སྡེ་གོང་མ།^a དང་
 རོག་ཉིད་ནས་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེའི་བསྟན་པ་ཁོ་ན་བསམ་པའི་སྤྱིང་སྟོབས་ཅན། གདན་ས་དབང་འདུས་པོ་
 བླ་གྱི་ཞིག་གསོས་དང་ཅུ་ཆེན་གྱི་ཟམ་པ་འཇུགས་ཤིང་། གཤམ་ལས་དང་དགྲ་ཐབས་ལ་མཁས་པས་མི་
 འདུལ་ཁ་ལོ་སྦྱར་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ཕྱིར། སྟོ་བོད་ཀྱི་གཞུང་ཁྱིད་ཀྱང་མང་དུ་བསྐྱིགས་^bཔ་དང་། བོད་
 རྒྱུགས་སུ་ཡང་གཏེལ་སོང་ནས་བསྟན་པའི་བྱས་པ་ཆེ་ཞིང་། སྤངས་ཐང་རྫོང་དཔོན་རང་ཡང་ལོ་ཉེར་
 གཅིག་སྟུག་ཙམ་བཞུགས་ནས་དབང་རྫོང་དུ་བཞུགས་སྐབས་ཨོ་རོག་དངོས་སུ་འོང་ཏེ་ཁོང་གི་ལག་པ་ནས་ཤ་
 ལེན་པ་ཡང་ཡང་བྱུང་བ་ལས་ཀྱི་མགོན་པོའི་བསྟེན་ཉགས་སུ་མཛོད་ཞིང་། མི་རིང་བར་གོང་ས་སྐུ་ཞབས་
 རིན་པོ་ཆེ་སྟེན་ཐེབས་ཏེ་རྟ་མགོར་ཐེབས་ཤུལ་སྡེ་སྲིད་ཁྱིའི་བཀོད། གོ་ལོག་གི་སྤྱིང་རྒྱུ་ལོ་བསམ་
 ཁྱར་ཡིན་ཟེར་ཕྱོགས་རིས་ཆགས་སྤང་བྱེ་ནས། ཞེ་སྤང་སྟོག་བཀུམ་དུ་མའི་དབང་གིས་ནད་མཆོན་ཡང་
 བྱུང་བར་ལྟ་བུར་འབར། གཞན་ཕྱོགས་ཀྱང་སྡེ་སྲིད་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ཟེར་དཔའ་གཏུམ་འཛིགས་པའི་
 ང་རོ་ཆེ། ལོ་བདུན་ཙམ་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱུང་ནས་ནང་ཟེང་གི་རྟེན་ལས་འདས་སོ།།

^a] em., . A

^b བསྐྱིགས་] em., བསྐྱིག A

ཕྱི་སྲིད་བྱུག་མཛོད་བྱུག་པ་ནི་ཕྱི་བ་དྲུང་ཡིག་གསུང་ག་དབང་ཆེ་རིང་སྟེ། ཡུལ་ཀར་སྟེ་གོང་མ་
ཆུང་དུ་ནས་སྟེ་གུག་ལ་ཞུགས་ཏེ་དབང་འདུས་སོ་བྱང་གི་རྩོད་དཔོན་ནས་ཕྱི་སྲིད་ཁྱིམ་འཁོད། བཟ་ཤིས་ཆོས་
རྩོད་གི་བཀའ་འགྲུར་གསེར་མ་དང་། འདུ་ཁང་ནང་<97a> གི་རྟེན་གཙོ་རྒྱལ་བ་ཆེ་དཔག་མེད་གསེར་སྐུ་
ཆེན་མོ་དང་། སྤར་སྟོ་ནང་འདིར་མ་དར་བའི་གསུང་རབ་བསྟན་འགྲུར་ཆང་མ་བོད་གཞུང་ནས་གདན་
དྲངས་པ་སོགས་ཆོས་རྒྱལ་དམ་པའི་མཛད་པ་ཡང་བཀྲིས་ནས་ལོ་གསུམ་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱེད་སོ།།

ཕྱི་སྲིད་བྱུག་མཛོད་བདུན་པ་ནི་ཞབས་དྲུང་གི་དཔོན་སོ་^aདབུ་མཛད་དཔལ་འཕྱོར་ལགས་ཏེ།
བསྟན་པ་ལ་པན་གཞོད་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་སྐུ་སྒྲུབ་བཞེས་ཀྱིན་ལོ་འཁོར་གསུམ་ཅམ་གྟོད་ཕོ་བསྟན་ཏོ།།

ཕྱི་སྲིད་བྱུག་མཛོད་བརྒྱད་པ་ནི་འབྲུག་རབ་རྒྱས་ཏེ། ཡང་ཡུལ་སྟོན་མོ་ནས་གདན་ས་པན་ཚུན་དུ་
བཞུགས་ཏེ། མགར་ས་བཟ་ཤིས་མཛོད་སྟོན་གྱི་སྒྲི་མའི་གཉེར་དུ་བཅོལ། དམ་ཅན་སྟོ་མོ་དང་པ་བུའི་བཅེ་
དུང་ལྟ་བར་གྱུར་ཅིང་། མཐར་གཞུང་མགོན་གྱི་གོ་ས་ནས་བཟ་ཤིས་ཆོས་རྩོད་གི་རྩོད་དཔོན་དུ་བཞུགས་
པའི་རིང་ལ། སྐུ་ལ་པའི་སྐུ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་ལ་བརྟེན་ནས། སྤངས་རྩོད་བསྟན་པ་དབང་བྱུག་ཕྱོགས་
གཉོགས་དང་བཅས་པམ་པ་ལས་ཁོང་རང་ཕྱི་སྲིད་ཁྱིམ་འཁོན་ནས་ཀྱང་བྱ་མགོ་གཉིས་མའི་དཔེ་ལྟར། རྩེ་
མཆོད་ཡོན་ཀྱང་འགྲས་གཞིར་གྱུར་པ་སོགས་ལས་དཀར་ནག་གི་རྟེན་སྤངས་པ་མང་ནའང་ཐག་ཉེ་ཞིང་
གསལ་བས་ཤེས་ཀྱས་ཏེ། མི་རིང་བར་སྐུ་ལ་སྐུ་ཕྱོགས་རྣམ་པ་གདན་དྲངས་ནས་གསེར་ཁྱིམ་བཞོད་ཅིང་།
མཛད་པའི་བྱུག་རྩེས་ཀྱང་བཟ་ཤིས་ཆོས་རྩོད་ཆེ་དཔག་མེད་ལྟ་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་བཀའ་འགྲུར་དང་།
འཛམ་གླིང་ན་བཞེངས་དཀར་བའི་བྱེ་བ་མཆོད་རྟེན་གྱི་གཙོ་སྟེན་གསུམ་འབྲམས་གྲས་པ། གསོལ་
འདེབས་འབྲམ་གཏེར། ལྷན་<97b> སྐུས་དྲུང་འཕྱར་སོགས་མང་། ལོ་བཅུ་གསུམ་ཕྱི་སྲིད་ཁྱིམ་རང་དང་ལོ་
བཅུ་ཅམ་ཟབ་དོན་ལྷན་ཅེར་བཞུགས་རིང་ལ། འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ལན་གཉིས་ཅམ་གདན་འདེན་ཞུས་
ཏེ་ཞབས་ཏོག་སྤར་བའི་མཐར་བྱུག་འབྱེད་དཔལ་གྱི་མེ་ཏོག ། ཐེར་སྒྲམ་གྱི་སྐུ་ཆོས་རེ། བཞུགས་སྟན་ལུག་
སྐགས་རེ་དང་། ཁ་བཞི་སྟེང་ཆབས་འབངས་རྣམས་ལའང་དཔལ་འཁོར་མའི་གནང་སྐུ་སོགས་དགེ་བའི་
མཆོད་སྐུ་ཡང་རྒྱ་ཆེ། ཕྱིས་སུ་བཀའ་ཁྱིམ་ཡིག་གསུང་པ་བཞོད་ཅིང་དེ་དང་བསྟན་པའི་སྟེན་རྣམ་

^a དཔོན་པོ། conj., དབང་པ་ A

ཕྱེ་མིང་བྱག་མཛོད་བཅུ་པ་ནི་རིན་པོ་ཆའི་ནམ་སྐྱུ་ལོང་ས་མི་པམ་དབང་པོ་སྟེ་ལོ་རྒྱུས་ནི་གོང་
དུ་སློས་པ་ལྟར། རྗེ་ཁོང་རང་ཕྱེ་མིང་གི་ཐུགས་བཞེད་མེད་ཀྱང་། དེ་དུས་བསྟན་པ་ནང་གས་ཀྱི་དོགས་
བསྟན་འགྲོའི་སྟག་ཤིང་དུ་སྒྲ་སྟེ་ཐུན་མོང་མ་མཛད་ཀ་མེད་ཀྱང་། བྱང་དོ།།

ཕྱེ་མིང་བྱག་མཛོད་བཅུ་གཅིག་པ་ནི་སྒྲ་མ་སྐྱུ་མཆེད་ཀྱི་ཁྱ་བོ་དཔལ་འབྱོར་དུ་གྲགས་པ་སྟེ། རྒྱལ་
སྐུ་སྐྱུ་མཆེད་གཞུང་དུ་གདན་འདྲེན་གྲུབ་ནས་རྒྱལ་སྐུ་སྐུ་རིན་པོ་ཆའི་གཟིམས་དཔོན་མཛད། གོང་ས་མི་
པམ་དབང་པོ་ཐོད་དུ་ཐེབས་ལུལ་ཕྱེ་མིང་ཁྲིར་བཀོད། འདིག་རྟེན་ན་ལོ་ལེགས་པ་སོགས་དགེ་བའི་མཆོན་
མ་ལུགས་ལས་གྲུབ། གདན་ས་ཐུགས་རི་མེས་འཆིག་པའི་ཞིག་གསོས་དཔུལ་འབྱུང་མཆོད་རྟེན་སོགས་
སྤར་བས་མི་དམན་པ་བཞེངས་ཏེ་གསེར་གྱི་རྒྱ་མི་བས་ཀྱང་བཀལ། རྗེ་མི་པམ་དབང་པོས་བསྐྱབས་པའི་
སྤྱན་རས་གཟིགས་གསེར་སྐྱུ་ཆེན་མོའི་འཕྲོ་མ་ཐུད་ཀྱང་ལེགས་པར་མཛད་པ་སོགས་བསྟན་པའི་དམིགས་
རྒྱུན་བཟང་པོ་བསྟན་རིང་ནས། ལོ་གསུམ་ཙམ་རྒྱལ་མིང་བསྐྱངས་ཏེ་ད་ལྟོ་འདྲེན་པོན་སྟེ་རིའི་དགོན་
གནས་སུ་བདེ་བར་བཞུགས་པས་སོ།

ཕྱེ་མིང་བྱག་མཛོད་བཅུ་གཉིས་པ་ནི་དག་དབང་རྒྱལ་མཆོན་ཏེ། ཐུན་མེད་ཡུལ་གྱི་ནང་ཆོན་
འབྲམ་རྩོ་ནས་ཆོས་རྗེ་འབྲུག་པའི་ཕྱེ་རིགས་སུ་ཞུགས་ཤིང་། དེའི་ནང་ལས་ཀྱང་དཔའ་ཞིང་སྒོ་གྲས་ཆེ་
བར་འཛོན་ཏེ་བརྟེན་ལེང་ཁའི་རྫོང་དཔོན་<99a> དུ་བསྐློས། དེ་ལས་རིམ་པར་གཞུང་དུ་བཀའ་ཤིས་ཆོས་རྫོང་
གི་དཔོན་དུ་ཆེད་མངགས་བཀྲིས་པའི་ཆེ། ལྟོ་ནང་འབྲུགས་ཀྱི་ཁར་ཐོད་དམག་དབྱང་ཅན་གྲོལ་བའི་དཔའ་
པོར་ཡང་གྱུར་པ་བཞིན་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་སྟེ། མི་རིང་བར་ཕྱེ་མིང་ཁྲིར་འཁོད་པ་ནས། རྒྱལ་སྐུ་སྐུ་རིན་པོ་ཆའི་ཁྲི་
འདོན་དང་མཉམ་དུ་སྟོན་པུ་^bལ་གནད་སྤྱིན་སྟེ། གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་འགྱུར་གསར་བཞེངས་
དང་འགྲུ་དུ་མཆོན་བརྒྱུད་གོས་སྐྱུ་ཆེམས་དུ་བ་མ་སོགས་བཞེངས་ཤིང་། དགེ་འདུན་ལ་གསོལ་འདེབས་
འབྱུང་སྟེ། མ་ཞི་འཇུགས་པ་ཡང་ཡང་བཀྲིད་བཞིན་པའི་རིང་ནས་ལོ་གསུམ་རྒྱལ་མིང་བྱ་བ་རྒྱབས་ཆེར་
མཛད་དོ།།

^a ཀ་མེད། *em.*, དཀའ་མེད་ A

^b རྒྱུ། *em.*, རྒྱུར་ A

སྒྲེ་སྤྱི་དུག་མཛོད་བཅུ་གསུམ་པ་ནི་ཆོས་རྒྱལ་ཤེས་རབ་དབང་ཕྱག་སྟེ། དེ་ནི་འབྲུངས་ཡུལ་ཁ་
གསར་དུ་སྐྱེ་ཆུང་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་སྤྱིར་ཞུགས། མཁན་ཆེན་བཟོད་པ་འཕྲིན་ལས་ནས་བསྐབ་བཟོད་ཅིང་།
དཔལ་དག་དབང་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ཤེས་རབ་དབང་ཕྱག་ཅེས་མཆོན་གསོལ། ལོ་བཅུ་སྟག་ཕྱིན་
གསུམ་གྱི་བར་འདུས་སྤེའི་སྤྱིག་རྩལ་བཞིན་དུ་རྒྱག་པ་ལས། ལྷོ་ནང་སྤྱིའི་ལས་ལོངས་པ་ལྟ་བུས་རྒྱལ་སྐྱས་
འདུས་པའི་ཆོགས་དང་དཔོན་རིགས་རྣམས་ནང་འགལ་ཞིང་འབྲུགས་ཚོད་མཐར་ཤར་ཕྱོགས་རྣམས་ལའི་ཁ་
ལོ་སྦྱར་བ་ལ་མཐོན་གཏེར་གྱི་རྩལ་དུ་བྱོན། ཟེད་རྒྱུན་བར་མའི་སྐབས་ཕྱོགས་ཤར་བྱུང་ཐམས་ཅད་དུ་
གཡུལ་འབྱེད་དགའ་ལས་གྱི་ཁྱར་སྒྲངས་པའི་བདེན་མཐུ་སྤྱིན་པ་བཞིན་སྤྱོད་ཕྱི་སྤྱི་སྒྲར་འཁོད། <99b>
དེར་རྒྱལ་པའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་རྟེན་བཞེངས་ཀྱང་མཛད་ཅིང་ལྷོ་བོད་བདེ་ཐབས་རྩལ་ཀྱང་ཡང་ཡང་བསྤྱིད་
པ་དང་། སྐབས་དེར་རང་འདོད་གྱིས་ཕྱོགས་རིས་ཆགས་སྤང་ཆེ་ཡང་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་རྩལ་ལྟར་
པམ་ཁ་རང་གིས་ལེན་ཅིང་རྒྱལ་ཁ་གཞན་ལ་བྱིན་ནས་རེ་ཞིག་རྩར་བཞུགས་སུ་གནང་བ་ཡིན་ན་ཡང་། ཆོ་
རིང་གནམ་གྱི་ཤེ་མོང་དང་ཆོས་སྐྱོང་སྤང་མས་རྒྱད་བསྐྱལ་ཏེ་གདན་ས་སྤྱངས་ཐང་ཆེན་མོར་འབྲུག་བསྟན་
པའི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ། ཆོས་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིད་རིམ་བར་སྐྱོང་བ་ལས་བཟང་བྱ་བཅུ་གསུམ་གྱི་བར་ནད་
མཆོན་གྱི་མིང་ཅམ་ཡང་མེད་ཅིང་བདེ་བར་གནས་པའི་རྩལ་ཡང་། གཏེར་བཏོན་འབྲུག་སྤྱིའི་ཡུང་བསྟན་
ལས། རྣོ་རར་ལྷན་གྱི་རལ་གྱི་བྱབས་མེད་དེ། མི་སྒྲང་སྤྱི་གི་ལག་པས་འཛིན་སྤྱིད་ན། དག་རི་ལྟར་མཐུ་
ཡང་སྒྲོལ་ངས་པས། ཕྱོགས་འདི་ལ་ས་མཆོས་ས་གཟུང་བ་གཅེས། ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིན་ས་སྐྱོང་དེ་ཉིད་
ཁྱིར་འཁོད་པ་ནས་བདེ་ལྷན་དུ་ཡོང་བའི་དོན་ཏེ་ཀྱན་ལ་མཛོན་སུམ་དུ་གསལ་བས་སོ། དེ་ནི་སྤོབ་དཔོན་
ཆེན་པོའི་ཡུང་གིས་རྟ་མཆོག་རོལ་པའི་བྱིན་རྒྱབས་ཞུགས་པ་གཅིག་གིས་ལྷོ་ཁ་བཞི་འདུལ་བར་གསུངས་པ་
སོགས་ཀྱང་། མི་རྗེ་འདི་ཉིད་ཡིན་སྟེ་སྤྱི་རྒྱུ་སྟེ། རི་ལྟར་ཞེ་ན། ལྷོ་བས་དང་མངའ་ཐང་བརྩལ་ཞུགས་འཕྲིན་ལས་
སོགས་འདི་བས་གཏོས་ཆེ་བ་མ་བྱུང་བའི་བྱིར་རོ།

དེ་ཡང་མཛད་རྩལ་རྒྱས་པ་ནི་བཟོད་མི་ལང་གཙོ་བོར་བསྟན་ཅ་དགེ་འདུན་གྱི་སྤྱིར། མ་ཉི་གསོལ་
འདེབས་འབྲུམ་གཏེར་སྟན་སྤྱིས་དུང་བྱུར་དང་། སྤྱིར་དག་ཆེན་མོའི་སྐབས་ཞལ་གངས་རེ་ལ་དདུལ་འི་བཅུ་
<100a> བདུན་རེ་དང་། ཡང་སྤོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པཎྌའི་གོས་སྐྱ་མཐོང་བྲོལ་ཆེན་མོའི་རབ་སྟོན་གྱི་སྐབས་
དགེ་འདུན་ཞལ་གངས་རེ་ལ་དདུལ་འི་བཅུ་སྟག་རེ་དང་། ཡང་ལྷོ་ནང་འདིར་སྤྱིར་མ་གྲགས་པའི་དབྱ་ཅེའི་

ཀླུ་པེ་བས་ཆེན་མོ་བཀའ་གྲུབ་པའི་བར་སྟོན་ལ་དཔྱད་ཀྱི་ཅིས་ཁར་འབྲུལ་བ་སོགས་མང་། ལྷག་
པར་ཁ་བཞི་ལྟེ་ཀླུ་ཁམས་ཀྱི་མི་བྲིས་རེ་ལ་དཔྱད་ཀྱི་རེ་མའི་གནད་སྟོན་ལན་གསུམ་དུ་གནད་བ་དང་།
གཞན་ཡང་སངས་རྒྱུ་སྟོང་གི་གོས་ཐང་ཆེས་དུབ་མ། ཉི་ལྷག་ཁལ་ཆེན་ལྷག་པའི་སྐྱབས་མགོན་ལྷ་མ་
ཞབས་དུང་རིན་པོ་ཆེའི་དཔྱད་སྟེ། སྐྱལ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཅན་སྐམ་པོ་ཡུམ་སྟོན་བཅས་པའི་དཔྱད་སྟེ།
གཡུ་སྐྱུང་གིས་མཛེས་པ་སོགས་མང་། མདོར་ན་འབད་ཚོལ་མེད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆེས་ས་
དངོས་དང་འཕེལ་གདུང་མང་པོ་དང་། རྒྱལ་པའི་བཀའ་འགྲུར་གསེར་མ་དང་། རྟེན་རང་བྱོན་དང་གཉེར་
མའི་རིགས་མང་པོ་དང་ཞོར་བུའི་རིགས་ལྷག་དུ་འབྱོར་བ་ནི་ཆེས་མང་ཞིང་། ལྷགས་བསྐྱེད་ཅི་དང་མི་འབྲས་
བས་དགོ་འདུན་སྐྱེ་ས་དང་རྩོད་ཁ་སོ་སོར་ཉི་གོས་ཡུག་ཇ་གོ་མང་པོ་ཚུ་མཛོད་འབྲུ་མཛོད་བཅས་གཉེར་དུ་
བཅུག་པ་སོགས། རྒྱལ་པ་ནི་དེ་དག་འགྲུར་མེད་ཀྱི་དེབ་ཡིག་ཆེན་མོ་བཀོད་པ་ལས་ཤེས་སོ།།

དོན་དུ་འཛིག་རྟེན་སྐྱེད་ལྷག་རྒྱལ་པམ་ཁ་མཚུ་དེ་རང་གཙོ་བར་དགོངས། བསྐྱབ་བཞིའི་སྟོར་
བདེན་བརྟན་གསལ་སོར་བྱེ་བའི་བྲང་གཏམ་དབང་འཇུགས་བཀའ་ཁྲ་སྦྱུ་ཞིང་། མདོར་ན་བདག་ཉི་ལུ་
ལའང་རྒྱལ་པའི་བཀའ་འགྲུར་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཡུང་<100b> ལྷ་བར་བརྒྱུད་ཉི་ལྷོ་རྒྱགས་ཡོན་འབྲུལ་
བཅས་གནད་བ་སོགས། སྟོན་བྱོན་སྐྱལ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ནམས་ཀྱི་མཛད་སྟོལ་མ་ཉམས་པར་སྟོང་བས་དུས་
འདུལ་བཞིན་དུ་གདན་ས་ཕན་ཚུན། བ་ལིང་རིན་ཆེན་ཁར་བཟང་། དཔལ་ཀྱན་གསལ་པོ་བྲང་དག་དུ་རིམ་
པར་མེབས་བཞུགས་གནད་སྟེ་ད་ལྟོ་འདྲི་ཆེ་ལྟོ་འདྲི་གཉིད་ཀྱི་སྟོན་མར་འཆོ་ཞིང་བཞེས་པ་འདྲི་ཉིད་
ལགས་སོ།། དེས་ནི་ལྟོ་ནང་འདྲིའི་ཕྱི་སྤྲེལ་བྱས་པའི་དཔྱད་ཀྱི་མཛད་པའི་ལྷག་རྫོང་ཐང་གསལ་
པའི་སྐབས་སོ།།

མང་པོས་བཀྱར་བའི་རྒྱལ་ཁམས་མ་ཉམས་རྒྱན། མེས་དཔོན་ཆོས་སྤྲེལ་ཡུང་གིས་མཛེས་འབར་བ།།

སྟོན་སྟོངས་འཛིན་མའི་གཞི་ལའང་ལེགས་བསྐྱར་བས།། བདེ་སྐྱེད་ལུབ་མེད་རྫོགས་ལྷན་རིལ་འཁྱུ། །།

གཉིས་པ་འབྲུག་མཐུ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཁྲིམས་ཡིག་བཤད་པ་ལ།^a དེ་ཡང་སྤྱལ་པོའི་སྤྱི་གོང་ས་མི་པམ་དབང་པོ་གསེར་ཁྲིར་འཛེག་པ་ནས། ཁ་བཞིའི་རྒྱལ་ཁམས་འདི་གོང་མའི་བཀའ་ཁྲིམས་ལྟར་ལུགས་གཉིས་ཀྱིས་བདེ་བར་སྐྱོང་བའི་དགོངས་པ་གཏད་དེ། བཀའ་གནང་ལ་ཁྲིད་ཀྱིས་རྒྱལ་རབས་དང་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་ནས་ཞབས་བྲལ་རིན་པོ་ཆེར་བརྒྱན་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་སྡེ་པ་དབྱུ་མཛད་སོགས་ཀྱིས་མ་ཉམས་པར་བསྐྱངས་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཡིག་ཆ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་ཀྱིས་ཤིག་ཅིས་གསུང་པ་ལས། དེད་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱལ་རབས་ཆོས་འབྱུང་། སྔོང་བཅན་སྤྲུལ་པོ། ཁྲི་སྔོང་ལྡེ་བཅན། ཁྲི་རལ་ཅན། ཞབས་བྲལ་རིན་པོ་ཆེ། སྡེ་པ་དབྱུ་མཛད་སོགས་བཀའ་ཁྲིམས་རི་ལྟར་རྟེན་པ་ནམས་<101a> ཟིན་ཟིན་སྤྱི་བཀྱིས་ཏེ་ལུལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནས་སྡེ་སྤྱིད་བྲུག་མཛོད་རིམ་བྱོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྗེས་སྤྱི་བཀའ་ཁྲིམས་ཡིག་འདི་ཉིད་ཀྱང་བཤད་པ་སྐབས་སྤྱི་བཀའ་ཤིང་། ལྷག་པར་དཔལ་འབྲུག་པའི་བསྟན་འཛིན་རིམ་བར་འབྱོན་པ་ཆོའི་ངེས་རྒྱ་དམིགས་རྒྱུན་མཆོག་ལ་མན་ཕྱིར་འདིར་ཡང་བཀོད་པ་ལས་དེ་ཡང་འདི་ལྟར།

དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཐུ་ཆེན་དག་གི་དབང་པོའི་བཀའ་ཁྲིམས་བྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་པོའི་གཏམ། ཆོས་སྤྱིད་པན་བདེའི་ལུགས་བཟང་པོས།། སྤྲུལ་སྐྱོངས་ལེགས་ལམ་ཀྱིས་འཆོ་བའི།། དཀར་བརྒྱན་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཆོའི་དཀྱིལ།། མཐུ་ཆེན་འཛིགས་མེད་གྲགས་དེས་སྐྱོངས།། དགེ་ལེགས་རབ་བྱམས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབྱངས།། སྤྱི་གསུམ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་ངེས་ལེགས་ལྷང་།། ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཆོར་སྐྱོད་མཁས་ཟས་གཙང་སྤྲས།། མཆོག་གསུམ་སྟན་པའི་འཕྲེང་བཅས་གཙུག་ན་རྒྱལ།། རྒྱལ་མཆོན་ཆོགས་གསུམ་སྟོན་འབྲུག་ཡེ་ཤེས་ཀྱན་བཟང་སྐྱོད་པའི་སྤྱི་དབང་གིས།། སྤྱི་འབྲུལ་འོར་བུའི་བང་མཛོད་ཡོངས་འགོངས་བྱོགས་བཅུའི་ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་པར།། ལེགས་ལམ་ཐབ་རྒྱས་རིན་ཆེན་མཆོག་དེ་ཆར་བྱ་སྟེ་ལ་འབྲན་བལ་བྲུ།། དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱན་གྱི་ནམ་རྩོལ་གཅིག་འཆང་དཀར་

^a This chapter examines the legal code drafted in 1729 (the Female Bird year) under the directive of the tenth Druk Desi, Mipham Wangpo (1709–1738), by the tenth Je Khenpo Tenzin Chogyal. The late Michael Aris studied this code extensively, editing and translating, with notes, on two occasions: first in his doctoral dissertation, pp. 670–740, and later in his book, *Sources for the History of Bhutan*, pp. 122–168. For further details, refer to Aris, Michael Vaillancourt, 1978 and 1986.

^b སྤྱལ་པོའི] *em.*, སྤྱལ་པོའི A

^c ལུགས] *conj.*, ལུང A

བརྒྱད་པ་ཞེས་གྲགས་ལ་འདུད། མཁའ་ཉོག་གས་བཅེ་བའི་རྒྱས་ལྡན་རིགས་གསུམ་གྱིས། བསེལ་བའི་
 ལྷོངས་དེར་མི་རྒྱལ་པན་བདེའི་ལུང་། གཞལ་མེད་བཀའ་འཛིན་གཉེར་གྱིས་ས་སྦྱོང་བ། ཆོས་རྒྱལ་མེས་
 དཔོན་རིམ་བྱོན་ནམས་ལ་འདུད། བྱད་<101b>པར་ངེས་གསང་སྤྲོད་པོའི་བསྟན་པ་ཡིས། འདབ་
 ཆགས་ཆོད་གྱིས་ཉིན་མོར་སྤྲོད་བརྟོལ་བ། སྟན་པའི་བ་དན་ཆེར་བསྦྱོད་སྤྱིན་གྱི་དབྱངས། བརྒྱད་པར་
 བཅས་པའི་ཞབས་ལ་བྱུག་བཞུགས། བསྟན་ལ་གཞོད་བྱེད་མ་རུངས་གཡུལ། མཐར་བྱེད་ཡེ་ཤེས་མགོན་
 ལུས་བྲལ། མངོན་སྦྱོང་རལ་གྱིའི་འཁོར་ལོའི་མཆོན། དབྱ་སྟོག་གཅོད་ལ་དམ་བཞེས་དགོངས། རྒྱལ་
 ཁམས་ཀྱན་ཏུ་པན་བདེ་འབྱུང་མི་འབྱུང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཆོས་བཞིན་བཅའ་ལ་རགས་ལས་ཕྱིར། རྒྱལ་
 སྤྱིད་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་ལུང་། རྒྱལ་བསྟན་ཆད་མར་འཛིན་ལས་གཞན་དུ་ཅི། དེ་ཕྱིར་ཐུབ་
 གཞུང་གསེར་གྱི་མངལ། ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ་སྤྱེ་བཞིའི་འཕྲིན། རྣམ་དཔྱོད་མང་བཀྱར་སྦྱར་རྒྱལ་
 གྱིས། བསོད་ནམས་ཆེན་པོར་ལོངས་སུ་སྦྱོད། ཅས་པ་ལྟར། སྤྱིར་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་
 ཅན་མཐའ་དག་གི་བདེ་སྤྱིད་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་གང་དུ་དར་བ་དེ་ཉིད་ལ་རག་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་བདག་ཅག་
 ལྷ་བརྒྱུ་པ་རྣམས་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤུགས་ཀྱི་རྒྱལ་བོའི་བསྟན་པ་འཇམ། སྟོན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བཅས་པའི་
 ཁྲིམས་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཁྲིམས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཁྲིམས། བདེ་བར་གཤེགས་
 པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཞེས་བསྟགས་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་འཛིན་སྦྱོང་སྤེལ་ཞིང་བསྐྱར་བ་ལས།
 ཕྱི་ལྟར་ལུགས་བཞིན་སྦྱོང་བའི་རྒྱལ་ཁྲིམས། ལང་དུ་བཤད་སྦྱབ་གཉན་ལ་ཐབ་པའི་དགོ་འདུན། གསང་
 བར་དམ་ཅན་རྒྱ་མཆོའི་ཆོགས་གྱིས་དངོས་དང་རྩ་འབྲལ་གྱི་མཐུས་རིམ་པར་སྦྱོང་ཞིང་བསྐྱར་བ་ལས།
 དེང་སང་གི་བར་དུ་མ་<102a> ཉམས་པ་མཐོ་རིམ་དལ་འགྲོའི་རྒྱན་བཞིན་ཡོད་པ་འདིའོ། དེ་ལ་དགོངས་
 ཉེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཀྱང་གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོར། བདག་དང་གཞན་ལ་པན་གདགས་ཕྱིར།
 ཡང་དག་ཆོས་ཀྱིས་ལུལ་བསྐྱར་བྱ། གཡོ་སྦྱུ་བྱེད་པ་མཐོང་གྱུར་ན། ཆོས་བཞིན་ཆད་པས་བཅད་པར་
 བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱལ་བསྟན་པའི་དར་རྒྱུད་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལྷེ་ཡང་གི་བྱད་པར་གཙོ་ཆེ་
 ཞིང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བརྒྱུད་རིམ་པའི་ལུགས་སྟོལ་མ་ཉམས་པར་བྱེད་དགོས་པས། དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་
 བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཁྱད་ཀྱང་། སྟོན་བརྒྱུད་མ་ཆགས་པའི་སྟོན་འོད་གསལ་ལྷེའི་གཞལ་
 ཡས་ཀྱི་ཁང་པར་ལས་སྤང་རང་བྱུང་གི་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་གསེར་མངལ་ཅན་དུ་བསྐྱུན། དེ་ལས་ཁམས་
 གསུམ་པའི་འོད་གསལ་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བརྒྱ་བདུན། འདོད་ལྷ་རིགས་བྱུག་གི་ཆོས་ཉིད་རིམ་
 པར་གདལ་བའི་མཐར་འཇུག་བྱེད་སྤྱིང་དུ་བབས་པ་ལས། བདག་རྒྱེན་གྱིས་ཐོག་མར་སྤྱོད་པ་མང་བཀྱར་

རྒྱལ་པོ། དེ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་སུ་སྟོན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལྔ་ལྔ་པ་དང་། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་ཕྱེ་ལྔ། དེའི་
 རྒྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་རབས་སུ་རྒྱ་མཚན་གྱི་སྟོན་པ་བཅུ་ལྔ་པའི་བརྒྱད་དང་ལྔ་ལྔ་པའི་བརྒྱད་དུ་འདོགས་
 ཞིང་། དེ་ལ་མང་བཀྱར་རྒྱལ་པོ་ནས་སྤྱི་གཙན་འཛིན་གྱི་བར་རྒྱལ་རབས་ས་ཡ་གཅིག་དང་འབྲམ་ཁྲི་
 ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་པ་འདུལ་བ་ལས་གསུངས། དེ་ལས་དུ་མར་གྲུས་པའི་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱི་འཇོག་མེད་ནས་རིམ་བར་
 བོད་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོར་སྤྱི་བ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ། དེའི་རྒྱལ་རབས་སུ་གནས་<102b> ལ་ཁྲི་བདུན། ལྟོད་
 ཀྱི་ལྷེད་གཉིས། བར་གྱི་ལེགས་དྲུག། ས་ལ་ལྔ་བརྒྱད། འོག་གི་བཙན་གསུམ། ཞེས་གྲགས་པའི་རྒྱལ་
 རབས་ཉི་ལུ་ཅ་བདུན་ན། འཕགས་པ་ཀུན་བཟང་གི་ནས་སྤྱི་ལྔ་མོ་མོ་རི་སྟོན་བཙན་པོ་ན་པས་དམ་པ་ཆོས་
 དབྱ་བརྟེས། དེའི་རྒྱལ་རབས་ལྔ་པར་འཛིན་ཏེན་དབང་སྤྱུག་སྟོང་བཙན་སྤྱི་པོ་ཕྱོན་ནས། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་འཁོར་ལོ་བཙུ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་བཙུ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བས་སྟོང་བཞིན་པར།
 འཇམ་པའི་དབྱངས་ཁྲི་སྟོང་ལྔ་བཙན་ལ་སྤྱི་ལྔ་པ་རིམ་ནས། གསང་བ་པའི་ཆོག་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་མངའ་
 བདག་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་ལ་སོགས་པས། བོད་ཡུལ་ལྔ་ལྔ་པའི་རྒྱལ་ཁམས་ཐམས་ཅད་དམ་པ་ཆོས་ཀྱིས་དབང་
 བསྐྱར་བར་བྱས་ཞིང་། དེར་མ་ཟད། རྒྱ་གར། རྒྱ་ནག། ཁ་ཆེ། ལི་བལ་ནོར་འཛིན་གྱི་ཆར་ཡང་། རྒྱལ་
 ཁྲིམས་འཁོར་ལོའི་ཆེབས་སུ་རྒྱལ་བསྟན་ནོར་བུའི་གདུགས་དཀར་ཤོད་པས་དགེ་ཞིང་ལུན་རིང་གནས་པ་
 བློ། ལུང་ལས། མི་ཡི་ཆོས་ལུགས་བཟང་པོ་དེ། དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མ་ཡིན། གཞི་ལྟན་ཆོས་ལ་སྟོད་
 པ་དེ། བདེ་ནས་བདེ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། རྒྱལ་ཀུན་སྤྱིར་རྒྱུ་རིང་རང་གཞུགས་
 འཕགས་མཆོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་དེ་ཉིད་ཆོས་རྒྱལ་པོ་སྟོང་བཙན་སྤྱི་པོར་སྤྱུལ་ཞིང་། ཁྲིམས་
 ལུགས་རི་སྟོད་པའི་སྟོན་པས་སྤྱི་ལྔ་པ་གསལ་བར་འགོད་ཅིང་བོད་ཁམས་དག་པའི་ཞིང་དུ་བསྐྱར་བ་དང་། དེ་
 མཚུངས་དེ་ཡི་ནས་སྤྱི་ལྔ་པ་མཚན་དངོས་ཡི་ཤེས་རྟོག་རྒྱགས་ཞིང་། ལྔ་མེད་<103a>འགྲོ་བའི་མཆོད་
 གནས་གདུང་དང་ན་བཟའི་མཆོན་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་གཙང་པ་རྒྱ་རས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་སུ་ཁ་བཞིའི་རྒྱལ་
 ཁམས་གདུལ་བུའི་ཞིང་དུ་ཡོད་ཅེས། མ་འོངས་པ་ན་རང་ཉིད་འཕྱོན་པའི་བརྟུང་པ་རྩོད་ལྟུག་སྟོམ་ཞིག་པོར་
 ལུང་གི་གནད་བ་སྤྱུལ་ཏེ། ཉིད་ཀྱི་གདུང་བརྒྱད་ནི་མ་མེད་པར་སྤྱི་པའི་སྤྱི་ཉིད་དུ་བསམ་བཞིན་སྤྱི་བ་
 བཞེས་པ་དཔལ་འབྱུག་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཐུ་ཆེན་དག་གི་དབང་པོ་ཕྱོགས་ལས་ནས་རྒྱལ་འཛིགས་མེད་གྲགས་
 པའི་སྤྱིའི་མཆོན་དུ་ཕྱོན་པ་དེ་ལ། ཁྲག་འབྱུང་གི་རྒྱལ་པོ་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་ལྷན་བཅས་ཤིགས་པའི་དབྱང་དང་
 བཙན་པས། ཁ་བཞི་སྟོའི་རྒྱལ་ཁམས་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཆོས་གཞིས་ཚུལ་དུ་སྤུལ་ནས་འཕྲིན་ལས་བསྐྱུ་བ་
 པའི་བཀའ་ནོར་ཅིང་། རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་། ལྟོ་ལྟ་གཤིས་སྤྱུགས་སུ་ཡུལ་བཏབ་

ནས། མྱོ་བཏགས་སུ་ཆུ་པོ་ཕྱོགས་བཞིར་འབྱེད། ཅེས་ལུང་བསྟན་པ་ལ་དགོངས། དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་
པོ་ཆེ་རྒྱལ་སྤུས་བདུད་འཛོམས་དོ་རྗེའི་གདུལ་བྱ་འཕྲིན་ལས་བཞིའི་ཆེབས་ཀྱི་ཁ་ལོ་སྤྲོན་སྟོངས་ཀྱི་གྲོང་
ཁྱེད་ཆེན་པོར་བསྐྱར་ཏེ། མ་རུངས་བདུད་བཞིའི་གཡུལ་ངོ་མེག་མེད་དང་བཅས་པ་བཙམ་ཞིང་། ལུགས་
གཉིས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྲིད་ཀྱི་མ་མེད་པའི་འཛིན་སྟོང་སྟེལ་གསུམ་ལ་མངའ་དབང་བསྐྱར་ནས། རྟེན་གསུམ་
གཙུག་ལག་ཁང་གི་བཀོད་པ་རྒྱ་མཚོར་འདུག་ཅིང་། མྱོ་ཕྱོགས་ནོར་འཛིན་གྱི་ཡུལ་གྱ་མཐའ་དག་ཉིད་ཀྱི་
བཀའ་འབངས་སུ་བསྐུས་ཏེ། ལྷོ་ཁྲིམས་མེད་ལ་ཁྲིམས་དང་། རྩ་ལུང་མེད་ལ་ལུང་བཏགས་ནས། ཆོས་
ཁྲིམས་<103b> དར་མདུད་བཞིན་དུ་བསྐྱམས། རྒྱལ་ཁྲིམས་གསེར་གྱི་གཉའ་ཤིང་ལྟ་བུའི་སྤྲིད་ཀྱིས་
གཞོན་ཏེ། ལུགས་གཉིས་བཀའ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་བཅའ་བ་ནས་བཅམས། མི་བདག་རིས་ཕྱོན་གྱིས་ཀྱང་།
ཆོས་བཞིན་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྟོལ་མ་ཉམས་པར་སྟོང་བས། ཁ་བཞིའི་རྒྱལ་འབངས་ཐམས་ཅད་བདེ་ཞིང་སྤྲིད་
པའི་དཔལ་ལ་ལོངས་སྟོང་ཆོག་པ་འདི་བྱང་བ་ཡིན་ཅིང་། ཡིན་པ་དེ་བཞིན་རྒྱལ་བརྒྱད་སྤྲུལ་པའི་ཕྱག་ལེན་
མ་ཉམས་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ཡང་སྟོན་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་ཁྲིམས་ཡིག་གི་ཐོག་མར། སྟོག་མི་གཙོད་པའི་ཁྲིམས་གཤེན་
སྟོང་དང་གསོན་སྟོང་། མ་བྱེན་པར་མི་ལེན་པའི་ཁྲིམས་དགོན་མཆོག་གི་ནོར་བརྒྱས་ན་བརྒྱ་འཇལ།
རྒྱལ་པོའི་ནོར་ལ་བརྒྱད་ཅུ་འཇལ། འབངས་ཀྱི་ནོར་ལ་བརྒྱད་འཇལ་དུ་བཅས། བདག་པོ་ཅན་གྱི་ཆུང་མར་
ལོག་གཡེམ་མི་བྱེད་པའི་ཁྲིམས་མཛད་འཇལ་དང་བྱི་ཆད་བཅས། བརྒྱན་སྟོང་བའི་ཁྲིམས་ལྟ་སྟངས་ཆོས་སྟོང་
དཔང་དུ་བཞག་ནས་མནའ་བསྐྱག་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་དང་། སྤྱིར་མི་དགེ་བཅུ་སྟོང་བའི་སྟེང་དུ་པ་ལ་
པར་འཛིན་པ། མ་ལ་མར་འཛིན་པ། དགེ་སྟོང་དང་བྲམ་ཟེལ་དགེ་སྟོང་དང་བྲམ་ཟེར་འཛིན་པ། རིགས་
གཞན་རབས་ལ་ལུད་དུ་བཀྱར་བ། རང་ལ་གཞན་གྱིས་པན་བཏགས་པའི་བྱས་པ་རིན་དུ་གཙོ་བ། བྱེད་
སྤང་ལ་སོགས་པའི་ངན་པའི་གཡོ་སྟོང་བ་སྟེ་མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་ཁྲིམས་སུ་བཅའ་བ་འདི་མཛད་
འདུག་ཅིང་། དེ་བཞིན་མྱོ་ཕྱོགས་ཀྱན་བཙོད་ཀྱི་ཁྲོན་འདིར་ཡང་སྤྲོ་ཐོག་ཏུ་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྲིག་ནས་
གཞག་ཅེས་ལུགས་གཉིས་<104a> བཀའ་ཁྲིམས་ཤིན་ཏུ་དམ་པའི་དཔེར་བྱེད་འདུག་ཀྱང་། བར་སྐབས་
སྤྲིག་ནས་གཞག་པལ་ཆེར་སྟོམས་ལས་རང་གར་སྟོང་འདུག་པར། འདི་རིགས་དེ་ལས་དུ་བཞག་ཆོ། བྱ་བ་
དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཁྲིམས་མི་འོངས། ཁྲིམས་མེད་ན་སེམས་ཅན་ལ་བདེ་སྤྲིད་མི་བྱུང་། སེམས་ཅན་
ལ་བདེ་སྤྲིད་མེད་ན་ཆོས་རྗེ་འབྲུག་པས་ལུགས་གཉིས་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་དོན་མེད་ཅིང་། དེས་ན་བསྟན་

པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱིར་ལ་བཅང་ཞིང་ཉི་འགྲངས་ཕྱོགས་ལྷུང་མེད་པའི་བྱང་ཐེག་སོར་བཞག་གི་ཁྲིམས་ལུགས་
 ཆོས་རྒྱལ་གོང་མ་སྲོང་བཙན་སྐམ་པོ་ལྷ་བྱ་བྱེད་དགོས། དེ་ཡང་། འཁྲོ་བའི་བདེ་སྦྱིད་རྒྱལ་བའི་
 བསྟན་པ་དང་། བསྟན་པ་དེ་ཡང་བསྟན་འཛིན་སྦྱེས་བྱར་རག་། ཅེས་བྱུང་བ་ལྟར། བསྟན་འཛིན་གྱི་
 སྦྱེས་བྱ་ནི་སེམས་ཅན་ཡོངས་ལ་བྱ་གཅིག་པ་ལྟར་བསམ་པའི་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གང་ཡང་
 གཏན་ལ་དབབ་པས་བསྟན་འཛིན་བདེ་སྦྱིད་ཚུགས་པ་ཞིག་དགོས་རྒྱུ་ཡིན་ཀྱང་། ད་སྐབས་སོ་སོ་ནས་ལོག་
 པའི་བྱ་འབྲུལ་ཆོད་འཛིན་མེད་པའི་ངན་པ་གཉའ་རེངས་ཁོ་ནས་བཀའ་ཁྲིམས་གཉན་པོ་རས་སུ་བོར། དག་
 སྦྱིག་རྒྱུ་འབྲས་སྤར་སྤང་ཅིག་ཀྱང་མི་བསམ་པར། འོར་བྱིར་སྟོད་བཏགས་ཀྱིས་བརྟུང་ཐག་བཞིགས་
 ཐག་ལོག་ཁང་ལ་བཅུག་པ་སོགས་ཆད་པ་འབྲུལ་བཀོག་བྱས་ནས། སྦྱིན་བདག་ཀུན་མི་ཡུལ་གྱི་ཡི་དྲགས་
 དངོས་སུ་བསྐྱར་བ་དང་། སྦྱོར་མེ་སྦྱི་དཔོན་སོགས་འོར་ཡོད་ངོ་ཅན་འགས་ཀྱང་། གཡོན་ཅན་སྟན་པར་
 སྦྱ་སྦྱེ་དཔོན་ལ་གྲུས་ཚུལ་གྱིས་འོར་སུག་སོགས་མགོ་བསྐྱོར་^{<104b>}འབའ་ཞིག་དང་། ལ་ལས་བདེན་
 བརྟུན་སྦྱ་ཆོགས་གཞུང་སར་འཕེན་པའི་འབངས་ཀྱིན་ལོག་སོགས། བསྟན་ལ་མི་འཆམས་པའི་སྦྱོད་ངན་
 རྱེད་པ་མང་པོས་རྒྱལ་ཁྲིམས་པན་བདེའི་རོལ་མཆོ་རྟོག་པར་འདུག་པས། གཙོ་བོ་ཁྲིམས་ཀྱི་བདག་པོས།
 འདི་ཡིན་འདི་མིན་གྱི་ཅད་གཅོད་ཞིབ་མོར་བཏང་ནས། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་འབྱེད་པའི་ཁྲིམས་སྲོལ་བཟང་
 པོ་གཏོད་དགོས་པ། རི་སྐད་དུ། རྒྱལ་པོ་ཀུན་ལ་མཁས་པ་ཡིས། བྲན་གཡོག་ལེགས་པར་བརྟག་པར་
 བྲ། བདེན་དང་ཆོས་ལ་གཞོལ་བ་ཡིས། རྟག་ཏུ་ཡུལ་འཁོར་བསྐྱར་བྱ་ཞིང་། ཞེས་པ་ལྟར། རྒྱལ་
 ཁྲིམས་ཆོས་བཞིན་བསྐྱར་དགོས་པས་ཆོས་འགལ་གྱི་ལས་ནག་བྱེད་པ་བཀག་ཅིང་། རང་འདོད་ཁོང་
 འཆང་བག་མེད་སྦྱོར་སྦྱོད་དམ་ཆོག་གཉན་པོ་ཁྱད་གསོད་ཉམས་པ་བདུན་དང་ཞིང་བཅུ་ཆང་བའི་རིགས་ཆར་
 བཅད་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་མདོ་རྒྱད་དགོངས་པ་ཡིན་ཅིང་། རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་ལས། འདི་དག་བསྐྱུལ་བར་
 བྱས་ནས་ནི། དཔུལ་བའི་གནས་སུ་ཡུན་བྱང་འཁྱར། རྣལ་འབྱོར་བསྐྱུལ་ལ་བར་ཆད་མེད། ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའི་མཐུ་དར་ཞིང་། སངས་རྒྱལ་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་འཁྱར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བྱང་ཕྱོགས་
 ལྷ་ལའི་སྤྲེལ་སྤྱོད་སུ་སྦྱོན་ནས་བྱོན་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ནི་བྱང་སེམས་ཤིག་སྟག་བཀའ་འཛིན་གྱི་
 གནས་ཡིན་མོད། བྱིས་སྡེ་སྤྱི་ཁ་ཅིག་ཀུན་སྤོང་ཞེ་གནག་གི་ཕྱོགས་འཛིན་དམ་པོས། ཀར་འབྲུག་གཉིས་
 མགོ་གཞོན་གང་ཐུབ་དང་འདི་པ་ཆོའི་རིང་ལུགས་ངན་པ་ཡིན་བྱིར་བསྐྱུལ་པར་བྱེད་སོགས་པའི་ཁྲིམས་
 ཡིག་འདོད་སྤྱར་བྱས་པའང་འདུག་ཅིང་། དེ་འདྲ་^{<105a>} ནི། ཅེ་སྤྱང་ཐེགས་པའི་སྐད་འབྲིན་ཡང་།
 རི་དྲགས་རྒྱལ་པོ་སྤྱིར་རྗེ་སྦྱེས། ཞེས་སམ། སྦྱོར་མཆོག་རང་གི་སྦྱོན་ལ་བཟླ། སྦྱེ་བོ་ངན་པ་གཞན་སྦྱོན་

འཆོལ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེ་བཞིན་སྟོ་སྟོངས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་འདིར་ཡང་འགའ་ཞིག་རང་འདོད་དུ་
སྤྱང་བས། ཆོས་སྤྱིད་བསྟན་པའི་འདབ་བརྒྱ་དཀར་པོ་ཟུམ་དུས་སུ་ཉེ་ཞིང་། དེའི་ཕྱིར་བསྟན་པ་རང་
མདུན་རས་སུ་པོར་བར་མི་བཟོད་པའི་བསམ་ཁུར་སྤྱིང་ཁོང་དུས་པའི་དཀྱིལ་ནས་གཞུག་བཟུང་སྟེ། ཆོས་
སྤྱིད་འཕྲིན་ལས་གཏུགས་དཀར་འདི་ཉིད་འཛིན་སྟོང་སྟེལ་ཞིང་བསྤང་བ་ལ། རྒྱལ་མས་ཟུར་ཕྱད་ལྷ་པ་ཁྲི་
སྟོང་ལྷེ་བཙན་གྱི་མཁུན་རབ་དང་སྟོང་སྟོང་མཛུགས་སུ་འཇུག་དགོས། ཞེས་དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཐུ་
ཆེན་ངག་གི་དབང་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིད་སྤྱིའི་ནམ་པར་གཞག་པའི་སྟེང་གཞི་ཐོག་མར་དགེ་བའི་བཟུ་ཤིས་
དང་པོ་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་ལ་བྱུང་བྱུང་ཅིག ། །

བདེ་དང་ཕུན་ཆོག་གས་འཛིག་རྟེན་ལ། རྒྱལ་ཐབས་སྟོད་པའི་ཕྱང་འཆང་བ།། སྤྱེས་ཆེན་མ་ལ་ཡ་
རྒྱུད་གི། མཛད་པའི་བྱི་བཟང་འདི་ནས་སྟེལ།། དེ་ནི་ཕུགས་ཟུང་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་ཁྲིམས་ཕུགས་འཕྲིན་
ལས་བདག་པོ་སྟེ་སྤྱིད་ཕུག་མཛོད་པའི་བཀྱི་འོས་གཙོ་པོ། བཙུན་ཕྱན་འདས་ཀྱིས་མདོར། རྒྱལ་པོ་ཆོས་
ལ་དགའ་བར་བྱུར་ན་ནི།། ཆེ་རབས་གཉིས་ཀར་བདེ་བའི་ལམ་འདི་ཡིན།། རྒྱལ་པོས་སྟོད་བཞིན་དུ་ནི་
འབངས་ཀྱང་སྟོད།། དེ་བས་ཆོས་བཞིན་ས་ལ་གནས་པར་སྟོབ།། ཅས་དང་། <105b> རྒྱལ་བ་གཉིས་
པ་ཆེན་པོས། བ་མའི་བརྒྱུད་དག་འབངས་ཀྱིས་འཁུར་མཁན་མང་།། སྟོད་པ་ཡ་རབས་མནའ་ཐོ་ཆད་ལ་
འཛེམ།། མངའ་ཐང་སྟོ་ཤིས་དག་འཛོམས་དཔུང་བ་ཅན།། མི་ཆེན་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ལ་དགོས་པ་ཡིན།།
ཞེས་པ་ལྟར། སྟོ་སྟོགས་ཀྱི་རྒྱུད་འདི་ཉིད་མཉམ་མེད་དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆེའི་འདུལ་ཞིང་ཡིན་པས།
རྒྱལ་བའི་བྱུང་བདག་མཐུ་ཆེན་ངག་གི་དབང་པོའི་ཞབས་ཀྱི་སྟོན་གཏུག་དུ་མཆོད་པའི་སྟོན་ནས་བསྟན་པ་དང་
སྟེ་འགྲོའི་བདེ་སྤྱིད་ལ་ཕུགས་བསྟེད་མི་དམན་པ་དགོས་ངེས། སངས་རྒྱལ་བསྟན་ཅ་དགེ་འདུན་ཡིན་ཕྱིར་
གར་བཞུགས་བཀུར་སྟེའི་བཟོས་སྟོ་ཅི་འགྱུར་བྱེད་པའི། ཆོས་སྟོད་བཟུ་དང་གར་ཐིག་དབྱངས་སོགས་
བསྟེད་རྫོགས་ཉམས་ལེན་ལ་ཞབས་བསྐྱལ་ཡང་དག་བྱེད། སྤྱི་ལོ་བ་དང་མཆོན་ཉིད་བྱ་སྟེའི་སྟོན་སྤྱང་གི་
དཔེ་རྒྱགས་འབྲལ་འབྲལ་དུ་ལེན་ནས་དེབ་དང་བསྟན་པའི་གནང་སྤྱིན་སྟེལ། གདན་ས་མཐའ་དག་གི་དངོས་
པོའི་ཕུག་རྩས་ཅི་ཡོད་རྒྱལ་བའི་སྟོ་གསུང་ཕུགས་རྟེན་སོགས་དཀོན་མཆོག་གི་མཆོད་རྩས་དང་དགེ་འདུན་
གསོ་བ་ལས་གཞན་དུ་རྒྱུད་ཆོས་མི་གཏོང་བའི་བཀའ་བྱུང་པོ་ལྟར་བཞིན་པེབས། བཟོ་རིགས་བྱ་སྟེ་དང་།
སྐར་ནང་གཟན་གྱི་རིགས་ལའང་། ཡི་གེ་འབྲི་མཆོད་སྤྱིན་པ་དང་སོགས་ཆོས་སྟོད་བཟུ་གཙོ་པོར་འདོན་

པའི་སོ་སོའི་ལས་ཁ་དང་བསྟན་པའི་རྒྱགས་ལེན་ཅིང་བསྟན་པའི་ཞབས་འདེགས་གང་འགྱུར་དུ་འཛོག་
 ཉིན་རེ་བཞིན་མངའ་འབངས་སྤྱིའི་སྤྱི་དུག་གི་ཅད་བྱས་པའི་འཕྲས་མ་འཕྲས་སྐབས་འབྲལ་དུ་བདེ་བའི་
 ཐབས་ཁོ་ནར་བཀོད། ཡུལ་གྱ་<105a> སོ་སོར་སྟོག་གཅོད་རྒྱ་འཛོག་སྤངས་པའི་རི་རྒྱ་སྤྱང་རྒྱ་བསྟམས་
 པ་སོགས། ཆབ་འབངས་དག་བཅུའི་ཁྲིམས་སུ་སྤྱོད་པའི་སློ་སྟོས་ཤེས་རྒྱ་འདས་མ་འོངས་དབྱེ་རྒྱགས་པ་
 དགོས། འཇིག་རྟེན་སྤྱི་དུག་རྒྱལ་མཁུ་ཁ་མཆུའི་གཅོད་སྟོན་དང་ཁྲལ་ཁྱེད་ལག་དོས་སྤྱེལ་དེ་རང་གཅོ་བས།
 དག་ཞན་སྤྱ་ཐད་ནས་ཀྱང་ཐས་ལོར་ལོར་བསྟན་པའི་ཉེ་རིང་སྟོགས་སྤྱང་ཡོད་མེད་རྒྱུ་དུ་ཅད་གཅོད་དག་
 སོར་བཏང་། རྩོམ་ཐོན་སྤྱི་སློ་སོགས་ལོར་ཡོད་ཅོ་ཅན་འབའ་ཞིག་དང་ཉེ་འཁོར་ཞབས་འབྲིང་བའི་རང་
 འདོད་ཁྱུས་དབང་དུ་མི་བཏང་བར་རྒྱལ་ཁྲིམས་དབང་ཐུབ་གཅོ་བོར་བཏོན་ངོས། མཐའ་བཞིའི་ས་མཆོམས་
 ལས་འཛིན་རྣམས་ཀྱང་། དབུས་ཀྱི་བདེ་སྤྱི་མཐའ་ལ་རག་ལས་པ་བཞིན། རང་སྤྱེས་གཞན་སྟོགས་སུ་
 ཡར་རྒྱ་དག་རྒྱུན་ལོར་ནས་རང་ཁྲིམས་མི་བཅོན་པར་བྱས་ཤིང་། ཆིངས་དན་གྱི་ཁ་འགལ་དུ་འགྱུར་ན།
 དེའི་ལན་ཅ་རང་ལ་ཐུག་པར་མ་ཐད་བསྟན་འགྲོ་སྤྱིའི་འགལ་ཆབ་དུ་འགྱུར་བས། དེ་བཞིན་མི་འགྱུར་བར་
 བདེ་འཇམ་ད་དགོས་པའི་བཀའ་ཁྲབ་ཡང་ཡང་གནང་།

ལྷག་པར་རྩོང་ཁག་གར་ཡང་རྩ་ཁལ་ཤིང་ཁལ་དེས་སྤྱོན་བདག་སྤྱག་པོ་རང་ཞིག་འདུག་པ།
 འདི་རིགས་ལ་རྟའི་ཅིས་བདག་དང་རྩ་ཁལ་འདི་ཐོབ་ཀྱི་རིམ་པར་སྤར་ཁྱུན་བཞིན་བྱེད་དུ་བཅུག་དགོས།
 མདོར་ན་མངའ་འབངས་བདེ་ཐབས། བང་ལས་ཆོན་སྤྱིའི་དབང་འཛོག་། དོན་སྤྱབས་གསུམ་འདུས་
 སྤྱེལ་བའི་མཇུག་བཟང་འཕྲིན་ལས་བཞིའི་རྣམ་པར་རྩལ་པ་དུས་གཅིག་དུ་དབང་བསྐྱར་བའི་སློ་སྟོས་ཉིན་
 མོར་བྱེད་པའི་འབྲལ་འཁོར་ཤེས་དགོས་པ། མཐུ་ཆེན་མེད་གཤེ་<106b> ང་ལོ་ལས། དབུས་རྒྱུ་ཞི་བ་
 གྱི་བྱ་བཞི། དུང་བཞི་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་དབང་སྤྱད་ང་རྩེ་སྤྱ། མདོན་སྤྱོད་རལ་
 གྱིའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར། ཞེས་དང་། བསྟན་དག་འཛོམས་པའི་སྤྱ་གྱི་ལས། གང་ཞིག་སྤྱོ་བོ་མི་བསྟན་པ།
 མཐུ་ནི་བུ་ལོན་ལྷན་སྟེག་པ། དེ་ལ་མདོན་སྤྱོད་ལས་ཀྱི་མཐུ། གནམ་ལྷགས་འབྲ་བ་འདི་ཐོབ་ཅིག ། ཅས་

^a དག་ཞན] *em.*, དག་ཞན A

^b རྩོང་ཁག] *em.*, རྩོང་ཁ A

^c དབང] *em.*, དབང A

བཀའ་སྒྲུབ་པ་ལྟར། བཟང་པོ་བཟང་ཚོགས་ཏུ་སྒྲིལ་གཏོང་། ཉེས་པ་ཉེས་ཚོགས་ཏུ་ཆར་མ་བཅད་ན། རྒྱལ་
 ཁྲིམས་ཆོས་བཞེན་དུ་སྒྲེལ་མི་རུས་པས། རྒྱལ་ཁྲིམས་བྱང་པོར་བཅད་པ་རྒྱལ་པོའི་དགོངས་དོན་གྱི་གཙུག་པོ་
 ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་རྒྱལ་པོ་ལ་གཅེས་པ་ཁྲིམས་ཟེར་བ་བཞེན། རྒྱལ་པོ་གཅེན་གྱིས་རྒྱལ་ཁྲིམས་བྱང་པོར་
 སྒྲོང་བར་བྱེད་ན་དེའི་འབངས་རྣམས་ཉིན་གཅིག་ལ་བདེ་བར་བཀོད་རུས་ཤིང་། དེ་ནི་སྒོན་རུས་ཆོས་རྒྱལ་
 མེས་དཔོན་རིམ་པས་བསིལ་ལྟན་གྱི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཅིག་ཅར་ཆོས་སྲིད་ལུང་གིས་འཆོ་བས་དང་། ཞབས་
 བྱང་རིན་པོ་ཆེས་དཔྱ་ཚོད་^a ལྟོ་སྟོགས་ཀྱི་རྒྱུད་འདི་འདུལ་སྒྲོང་རུས་པའང་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཆོས་བཞེན་
 བསྐྱེད་པའི་མཐུ་ལས་ཡིན་ནོ།

སྒྲིང་རྒྱལ་ཁྲིམས་བཅའ་བའི་རྒྱ་མཚན། ལུལ་གྲུ་སོ་སོའི་རྒྱལ་འབངས་བདེ་བའི་ཆེད་ཉིད་དང་།
 སྒོས་སུ་རྒྱལ་དབང་ཐུབ་པའི་འདུལ་ཁྲིམས་བསྟན་ཅ་དགེ་འདུན་གྱི་འཛིན་སྒྲོང་སྒྲེལ་བྱིར་བཅས་པ་ཡིན་
 འདུག་ཀྱང་། བར་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བས་འཛོངས་ཏེ། དགེ་སྒོར་སྒོམ་ཉམས་སྟོག་གཙོད་མ་བྱིན་ལེན་
 སོགས་བསྟན་པའི་ལུང་གཞི་བྱེད་ཀྱང་ཅད་གཙོད་མི་གཏོང་། དེས་ནི་མིག་སྟོས་ངན་པ་མ་ཟད་བསྟན་འགྲོའི་
 ལེགས་ལམ་རྒྱ་བར་པར་^{<107a>} ལུང་བསྟན་ལས། འདུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པས་དམ་ཉམས་ལུང་པ་གང་།
 དེ་ཡི་རྒྱ་ལས་སྒྲེལ་འགྲོའི་བདེ་སྒྲིད་རུབ། ཅས་དང་། ཆོས་ཁྲིམས་ཞེར་བས་མ་མགོན་དབྱིངས་སུ་
 གཤེགས། དམ་སྲི་སྟན་གྱི་ཁ་རྒྱངས་དུས་བྱར་འསོ། མི་ཡི་ཆོས་ལུགས་ཞེར་བས་ལྷ་རྣམས་
 ཉམས། ཅག་པོ་བདུད་ཀྱི་རིགས་རྣམས་ཏ་ཏར་ཚོད། ཅས་སོགས་དང་། ལྷག་པར་དེ་བཞེན་
 གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉི་མའི་སྒྲིང་པོའི་མདོར། ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མའི་དུས་རབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཁྲིམས་ཀྱང་། རྒྱལ་
 ཁྲིམས་དང་བསྟན་པར་གསུངས་པ་བཞེན། རང་སྟོགས་སྒོས་མ་བཟོད་པར་འདུག་པའི་ད་ཆ་ནས་གཟུང་།
 དགེ་སྒོར་བསྐབ་པར་སྒྲོན་ཆད་འདུལ་ལུགས་དང་མཐུན་པའི་ཆད་པར་གཙོད་ཅིང་། ཉམས་དང་ཆ་ལུགས་
 བསྐྱེད་དགོས་ཐག་ཆོད་ཡིན་ཞིང་། གཞན་ཡང་བདུད་ཀྱིས་ཡོ་ལང་བཤམས་པའི་ཟས་ངན་ཐ་མ་ཁ་ཟེར་བ་
 འདི་ད་ལྟར་སྒྲིང་སྟོ་གཟན་སོགས་མི་ནག་སྒྲེལ་གྱི་ཉིན་མཚན་དུ་སྒྲོང་པར་འདུག་མོད། འདིས་ནི་སྒྲིང་
 གསུང་ཐུགས་ཉིན་གྱི་བ་ཀྱིས་ལོན་པར་མ་ཟད། སྒྲིང་སྟོ་ཉམས། བར་བཅན་འབྲུགས། འོག་སྒྲིང་ལ་གཞོད་

^a དཔྱ་ཚོད] *em.*, རྒྱག་ཚོད A
^b བསྐྱེད] *em.*, བསྐྱེད A

ཅིང་། རྒྱ་དེས་འཛིག་ཉེན་ཁམས་སུ་ནད་མཚོན་སྤྱི་ལོ་བསྐྱལ་བ་རྒྱུ་དུ་འབྱུང་བར། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་
པ་རྒྱས་ལུང་བསྟན་མང་པོ་གསུངས་འདུག་པ་ལྟར། རྫོང་མགོན་སྤྱི་ཚབ་ལས་ཚན་གྲོས་མི་སྤྱི་དཔོན་ཆོས།
ཡུལ་ཕྱོགས་གར་ཡང་ཕུང་ཟས་ཐ་མ་ཁའི་ཉོ་ཆོང་དང་འབྱུང་མི་བྱུང་ཆོ། ཅད་གཅོད་འག་པོར་མ་བཅད་ན་
རང་རང་སོ་སོའི་སྤྱིང་ཁར་ཡོང་རྒྱ་ཐག་ཆོད་དང་། རྒྱ་བྱུང་ཆོས་ཀྱང་ལས་སློ་རང་ནས་བཀག་པ་སོགས་དེ་
ལུགས་<107b> ཅིས་བདག་བྱེད་པ་གལ་ཆོ།

དེ་བཞིན་སྟིགས་མའི་ཡིད་ཅན་གྱི་ལས་དབང་ལྟ་བུས། ད་ལྟའི་སྐབས་འདིར་ཆབ་འབངས་
སྤྱིད་སྤྱག་མི་སྟོམས་པའི་མཐོ་དམན་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོས་ཆོ། བདེ་ཐབས་ཡོད་བཞིན་སྟོམས་ལས་སུ་
བསྐྱར་ན། བདུད་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་བྱུང་པར་ཅི་ཡོད། རང་གཞན་སུ་ཐད་ནས་ཀྱང་། དྲང་གསུམ་འཁར་བ་
མདུན་བཅུགས་དགོན་མཆོག་དཔང་གསོལ་མ་གཏོགས། ཁ་མཚུའི་བསྐྱབ་དོན་ཁྲལ་ཁུ་ལག་སོགས་ལ་ཉེ་
རིང་རྒྱབ་མདུན་བྱས་འདུག་ན་འག་པོའི་ཁྱིམ་ལ་སྤྱར་རྒྱ་ཐག་ཆོད་ཡིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་བྱེད་དགོས་པ་ལུང་
ལས་ཀྱང་། རི་ལྟར་རྒྱལ་སྤྱིད་བསྐྱར་བ་དང་། སྤང་བའི་དབྱ་རྣམས་འདུལ་བ་དག། འབངས་ལ་རེ་བ་
མ་འཛོག་པར། ཞལ་བཞུགས་ཆེན་ལྷན་དུ་མཛོད། ཅས་དང་། རྒྱལ་པས་རྒྱལ་པ་ཐུལ་འབྱུང་གིས།
ཞི་བས་འདུལ་བ་ག་ལ་བྱས། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། ཏག་ཏུ་དཀར་པོ་དགེ་བའི་ལས་ལ་བརྩོན་ཞིང་
ལས་འབྲས་རྩ་བ་ཆོད་པ་དགོས་ནའང་། མ་ཡིན་མ་འབྲས་པའི་ནག་ཅན་ལ་སྤྱིང་རྒྱུ་མ་བཞག་པར་སྟོག་
ལུས་ཅ་ར་གྱིས་ལམ་ཁེགས་པ་དགོས། དེ་ཡང་ངོ་ཆ་དང་སྤྱིང་རྒྱུ་མའི་དབང་དུ་བཞག་ཆེ་སྟོ་བསམ་མི་བསྐྱན་
གྱི་རིགས་རྣམས་རྩེ་འཕེལ་དུ་སོང་ན་རྒྱལ་པོར་གཅེས་པ་ཁྱིམ་དང་། དེ་ལོག་ནས་འཆང་རྒྱ་ཟེར་བ་
བཞིན་ཡིན་པས། རྫོང་སྤྱོད་སྤྱི་ཚབ་རིམ་པས་རང་འབངས་རྣམས་ལ། རྒྱལ་ཁྱིམ་ཆོས་བཞིན་སྤྱོད་མི་
སྤྱོད་སྟན་ལམ་དུ་གསན་སྟན་གྱིས་གཟིགས་པའི། བྱུང་མ་བྱུང་གི་སྐབས་འབྲལ་འབྲལ་དུ་ཆར་བཅད་རྩེས་སུ་
འཛིན་པ་<108a>འི་སྤྱི་སྤྱིད་ཕྱག་མཛོད་རིམ་བྱོན་གྱི་མཛད་པར་ཤེས་དགོས་སོ། དེ་ཡང་། དམ་པ་
དཔོན་དུ་བསྐྱོས་ལྟར་ན། དོན་གྲུབ་པ་དང་བདེ་སྤྱིད་ཐོབ། ཅས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་ཁྱིམ་ཏུ་
འཆང་རྒྱ་བ་དེ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།

བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་ཞལ་ལུང་འཆང་བ་མགྲོན་གཉེན། གདན་སའི་རྫོང་དཔོན། སྤྱི་
 གླ་ནས་གསུམ། དེའི་བྱ་བཞག་གི་རིམ་བཞག། རྒྱལ་དབང་ཀུན་མཁུན་འབྲུག་པས། ཡས་ཀྱི་རྩེར་གྲུས་མས་
 འབངས་ལ་བྱམས།། སྤྱིད་པ་མཛེངས་ཐོན་ཁ་འཇམ་ཞེ་མི་གནག། འབྲུགས་ན་དཔལ་ལ་གཞན་ཞིག་ཆོག་
 ཤེས་ལྡན།། རྒྱལ་པོའི་གནང་ཆེན་བྱེད་ན་དགོས་པ་ཡིན།། ཞེས་པ་ལྟར། ལྷ་བརྒྱུ་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་
 རྒྱན་དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་སྤྱུ་རྒྱུ་ལག་གི་དབང་པོའི་ཆོས་སྤྱིད་ཞབས་འདེགས་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་
 ས་དབང་ཆེན་པོའི་བཀའ་ལུང་སྤྱི་པོར་ལོད་པའི་གྲུས་བཏུད་མཛེས་ཁྱད་སྟོན་དུ་སོང་བའི། རྒྱལ་སྤྱིད་ཕྱི་ནང་
 བར་གསུམ་དུ་དགེ་སྟོན་སྟོ་བཞག་གི་བབས་ལུལ་བྱུང་དུས་རྒྱ་མཚན་ཞུ། སྤར་རྒྱུན་བསྟན་འཛིན་སྤྱི་རིམ་
 དང་ལུང་པའི་བདེ་ཐབས་ཀྱི་ཅིས་སྟོམས། མཐའ་མཚམས་ཀྱི་ཁྱེ་སྤྱེ་འགངས་ཆེན་རིགས་སྟན་འབྲུལ་ཞིབ་
 པར་ཞུ་དགོས། ཁ་མཚུའི་སྒྲོར་པག་དུ་ལོར་སྤྱུག་དང་ཁ་བྲག་ཤེད་ཡོད་དབང་དུ་མ་བཏང་བར། བདེན་
 བརྒྱན་གསལ་པོར་བྱེ་བའི་དང་གཏམ་ལུགས་མཐུན་སྟན་དུ་འབྲུལ། རྒྱ་བལ་པོད་སོགས་གྲུབ་མཐའ་མི་
 གཅིག་པའི་རིགས་ཀྱིས་ཁྱེ་ཡིག་དང་འོ་མ་མཛུལ་དགོས་བྱུང་ཆེ། དེ་རང་དུ་ཞིབ་ཅད་རིམ་པའི་དེ་བསྟན་ཀྱི་
 བདག་རྒྱུན་སྟོད། བསྟན་ལ་བྱས་པ་ཅན་ཀྱི་རིགས་པམ་དུ་མ་བཅུག་པར་གོང་སར་སྟན་གསན་པ་པ་ནས་
 <108b> ཡས་ཚན་གང་པོས་སྤྱི་བཏོན། གཉེར་ལས་འཛིན། བཟོ་རིག་ཆིབས་བཞོན། སྤར་སྟོ་གཟན་ཀྱི་
 ལང་ཁིམས་རྒྱན་དུ་ཅད་གཅོད་གཏོང་ཞིང་སྤར་ལུགས་ཀྱི་ཐུན་ཁར་བཅུད། ཆེ་སྤར་གང་ལ་ཡང་བཟང་ཁ་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་བྱས་པའི་རན་ཁ་གཞུང་སྤྱིད་སྟོད་དང་བཅས་པར་མི་བཅོལ། གཞུང་དོན་བྱ་བའི་རིགས་སྤྱི་དང་
 པར་རང་དོན་དང་ཁྱད་མེད་ཀྱི་རུ་ང་གྲུབ་ཚལ་གང་ཆེར་བྱེད་དགོས་ཤིང་། གལ་ཆེན་དོན་ཡོད་རིགས་
 རྣམས་བསྐྱབ་སྟོན་མ་ཞུས་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྟོས་བཅད་མི་བྱེད། ཉག་པོ་སྤྱིག་ལས་དང་གལ་ཆུང་དོན་
 མེད་རིགས་ཁྱེ་ཞུ་མང་བ་སྤྱུགས་དམ་ཀྱི་སྤར་རྒྱུར་འབྲུག་པས་ཐག་གཅོད་པ་ལས་པོས་མེད། མངའ་འབངས་
 སྤྱིའི་སྤྱིད་སྤྱུག་བཟླ་ཞིང་དགེ་བཅུའི་ཁིམས་ལ་སྤྱིར་བའི་སྟན་བསྐྱལ་སོགས། རྒྱལ་ཆེན་སྟོད་པའི་བཀྱི་བ་
 དུས་གཅིག་ལ་འཕྲིན་ལས་བཞི་བསྐྱབ་བྱས་པའི་བཀའ་ལོན་ཅིང་། ལྷག་པར་མཐའ་ཐད་སྤྱུགས་རལ་དུ་མི་
 འགྱུར་བའི་རྫོང་གི་གད་བདར། ལང་མཛོད་གསོག་འཛོག་ པར་ཁབ་མཚོན་ཀྱི་བསྐྱབ་ལུགས། དག་ནས་
 འོང་མེད། གུབ་སྤང་མེད་ནས་ཀྱིས་དཔེ་བཞིན། གང་ལ་ཡང་རིང་སྤང་མེད་པའི་ས་མཚམས་སྤྱི་མིག་གིས་
 བཟུས། རྒྱ་བས་ཉན་པའི་དགྲ་ཐོན་ལ་གཡེལ་བ་མེད་པ་གཅིག་དགོས་རྒྱུ་ཡིན། །

ཡང་། དག་པོ་གཡུལ་གྱི་ལས་ལ་ཞུགས་དགོས་ཆེ། སྐབས་གནས་ངོ་ཤོ་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་དང་
བསྟན་དོན་ཁོ་ནར་བསམ་པའི་སྤྱི་ལོ་སྟོན་པ། དཔལ་མཛད་སྟེ་དེས་གསུམ་ཅང་རིག་ཁྱུག་གསུམ་བཞུན་བསྐྱེད་
བཤེལ་ཆེད་ཐབས་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ། གཅན་གཟན་གྱི་ཁོངས་ན་སེང་གེ་ལྟར་<109a> བརྟེན་པའི་དཔལ་
གདེངས་ཆེན་པོས། འཁོར་གསུམ་མདོ་དྲུག་ཆང་པའི་དམག་མི་དམག་གཉལ་དུ་འཁོད་པར། ཁོངས་སྤྱོད་ཀྱི་
ཅོས་པ་བསྟབ་པའི་མཐར། སྐབས་དང་བསྟན་པའི་བཀོད་བཤམས་རང་སྟེ་དཔལ་རུས་བསྐྱེད་ཅིང་དག་དཔུང་
མྱེད་ཀྱི་འགེལ་རུས་པའི་ཁ་ལོ་བསྐྱར་རྟེ། དག་སྟེ་ཐལ་བར་ཆོག་ཀྱང་རྒྱལ་པའི་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་ཉེན་ལ་མེ་
བརྒྱག་པ། བཤེག་ཅིང་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་མཆོམས་མེད་ལས་ཡིན་པས་དང་ཐོག་ནས་བཀག་། དམག་
གཉལ་ཐོབ་རིགས་ཐོབ་མཁན་གྱིས་ཁྱེད་ཆོག ། མཆོན་ཁ་སྤྱོད་དུས་སྟོན་པས་ལྟན་བརྒྱུ་ལ་གཡུ་དང་ཁང་
གཞིས་སྤུལ་པའི་བཀའ་བྲལ། མི་གསལ་དེ་གཉིས་མར་དཔལ་དང་རྒྱལ་བཀའ་སོགས་གང་འོས་བྱེད་པའི།
དམག་དཔོན། མདའ་དཔོན། སྤྱི་དཔོན། སྐར་གཉེར། གོ་མཆོན། དམག་མི་སོགས་དག་པོ་གཡུལ་གྱི་
ལས་ལ་འཇུག་པའི་བཀོད་པ་བཤམས་ཐུགས་མང་ཡང་སྐབས་ཐོག་དང་སྐར་བ་གནད་ཆེད།

གཙོ་ཆེན་རྒྱལ་སྤྱི་དེ་གྱི་བ་ལ་རྟེན་དང་འབངས་བར་དུ་ལེགས་ལམ་གྱི་མཆོམས་སྤྱོད་སྤྱིག་ཤེས་
དགོས་པ། རི་སྐད་དུ། ཆོན་པོ་ཆོ་ལྟན་ཐང་པོ་ཡིས། རྟེན་དང་འབངས་ཀྱི་དོན་ཀུན་འབྱུག། ཅས་དང་། ཆོ་
ཆུང་གོས་ཉེས་འཇུགས་པའི་ཆེ། ཆོ་ལྟན་ཐབས་ས་བདེ་བར་གསོ། ཞེས་པ་ལྟར། རྟེན་མཐོན་བཀའ་
བཟོས་པའི་རིགས་དང་ཞབས་འཁྲིལ་སྤྱི་གཞིགས་པ་སྤུས་ཀྱང་། ཕྱི་བྱ་བཞག་ནང་དུ་མ་དགོངས་པའི་
རིགས་སྤྱི་གསལ་མེད་པར་སྟན་དུ་ཞུ་ཞིང་། རང་གི་སྐད་ཆ་ཕྱིར་སྤྱེལ་མེད་པའི་ཆོ་དག་ཤིན་ཏུ་དམ་པོར་
བྱེད། ཆོ་<109b> གསལ་དག་ཅུང་ཉེ་གནས་རྟེ། ཐ་མ་འཇུག་ན་སྟོར་ཤིང་ཡིན། ཞེས་དང་། གསལ་
གོས་སྤུབ་པ་གོགས་ཡིན་རྟེ། གཞན་ལ་འཆད་ན་ཟངས་ཐལ་ཡིན། གསུངས་པ་བཞིན་གསོལ་གཞིམས་
སོགས་ཐུགས་ནང་དག་དགོས་དེ་བཞིན་མ་བྱས་ན། ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་དག་བས་ཀྱང་། རང་གིས་འཁོར་
གྱིས་གཞོད་པ་མང་། དེ་བཞིན་གཞིམས་འགག་པས་ཉིན་མོ་བག་མེད་དང་སྤྱི་གྱ་ཡངས་པོ་སོགས་མི་
བྱེད་ཅིང་ལུས་དག་ཡིད་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་ཆོས་དང་རྟེན་སྤྱི་མཐུན་པ་དགོས། དེས་ན་རྒྱལ་སྤྱི་དེ་ཕྱི་ནང་བར་
གསུམ་གྱི་སྤྱིག་རྣམ་གཞག་མཐུ་ཆེན་དག་གི་དབང་པོའི་བཀའ་ཁྲིམས་སྤང་བླང་འཛུལ་མེད་བྱེད་དགོས་ཆེ།

^a མྱེད། em., མྱེད་ A

ཆུ་འགོ་ནས་རྩྭ་ག་ན་མི་དངས་པ་བཞེན། ཆུལ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཅིས་ན།། ཐམས་ཅད་མཁའ་བཀྱར་མི་
འབྱུང་། ཞེས་པ་ལྟར། གཙོ་བོ་ཁྱིམས་ཀྱིས་བདག་པོ་ཕྱེ་སྤྱིད་བྱག་མཛོད་གོང་དུ་མཚུངས་པ་ལས། གཞུང་
པན་ཆུན་གྱི་རྫོང་དཔོན་སྤྱི་ལྷ། གངས་འཛིན་རྫོང་འཛིན་སོགས་ལ་བདག་ཆེན་མཐོང་སྒོལ་བྱང་མེད། རྫོང་
དཔོན་མཐོན་གཉེར་གསོལ་བ་ཐབ་ཆང་དུ་ལྷན་ཅིག་བཞེས་དགོས་སྟུ། གཉེར་ལས་འཛིན་གང་གི་ཐད་
ལའང་ལྷ་རྩྭ་ལས་བདག་ཆེན་གསར་བཅོས་མི་བྱེད། གསོལ་བ་དཀར་མོའི་རིགས་དང་འབྲེལ་ཆད་སྤྱི་
རིམ་པར་བྱེ་བའི་གསོལ་བ་སྐོར་བྱས་མི་ཆོག ། རྩྭ་གས་མཆོམས་ཀྱི་རྫོང་དཔོན་མཐའ་དང་། ཆུ་བྱང་ཤར་
ལུག་གཞན་ཡང་སྤྱི་མཐོན་གྱི་རིགས་སྤྱུ་ཆབ་ཆེ་ཆུང་གང་ཡིན་དུང་། གཞི་ལེན་གྱི་ནམ་པའི་མཐོང་སྒོལ་
མ་གཏོགས་གཞན་གསོལ་བ་དཀར་མོའི་གལ་དུ་ཡིན། གཞུང་དོན་ཁ་མཆུ་བཅད་པ་དང་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་
རིགས་ལ་བོད་<110a> གསུམ་བཞི་ལས་ལྷག་པ་མི་འཁྲིད། རྫོང་ཁ་ཆེ་མོ་སོ་སོར་རྩྭ་གཞན་གསར་རྩིང་
འབྲུག་བཏོན་གྱི་སྐོར་དང་ཆོས་གཞིས་ནས་འབྱུ་འདི་ཐོན་དང་། སྤྱིན་བདག་ནས་ཁལ་དང་དབང་ཡོན་འདི་
ཡོང་རྩྭ་གཞན་གངས་དང་བསྐྱུན་བའི་མཐོན་འཐུད་ཀྱི་སྤྱིང་ནས། ལོ་ལྷར་གྱི་འབྱུ་དང་ཐོང་ཞོར་བཀའ་རྒྱ་རེ་
བཅུག་པའི་གསལ་ཆ་གོང་སར་དགོས་སྟུ། རྩྭ་གས་མཆོམས་གང་ཡང་ཕྱེ་མིག་གཉེར་པ་དོ་བོ་རང་མ་
གཏོགས། རང་གི་རྩྭ་བོར་མི་བཅོལ། བཟོ་རིག་གི་ཕྱེབ་མ་གཏོགས་བྲག་ཞན་^aསྤྱི་ལའང་སོགས་བྱིན་མི་
ཆོག རྫོང་ཁ་སོ་སོའི་འབྱུ་མཛོད་དང་གཉེར་ཆང་གི་སྐོར་ཡུན་རིང་བཞག་ཀྱང་ཆུད་ཐོས་སྤྱི་འགྲོ་བས། གོང་
སར་སྤྱན་རྒྱོན་ཞུས་པའི་ལོ་ལྷར་བཞེན་མངའ་འབངས་སྤྱི་སྤྱིན་གཏོང་སོགས་བདེ་བའི་ཐབས་ཁོ་ན་འབའ་
ཞིག་བྱེད་པ་ལ། གངས་ཅན་སྤྱི་བོའི་སྤྱིད་སྤྱག་ལན་གསུམ་སྤྱི་མས་པའི་ཆོས་ཆུལ་སྤྱི་ལེ་བཅན་པོ་དང་སྤྱི་
རལ་པ་ཅན་གྱི་རྩིས་སྤྱི་འབྲུག་དགོས། ཞེས་དཔལ་འབྱུག་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཐུ་ཆེན་དག་གི་དབང་པོའི་ཆོས་
ཆུལ་སྤྱིད་སྐོར་བའི་བཀའ་འཁོན་སྤྱིའི་ནམ་པར་གཞག་པའི་གཞུང་དོན་བར་དུ་དགེ་བའི་བཀའ་ལྟི་གཉིས་པའི་
འཛིག་ཉེན་ཀུན་ལ་བྱུང་གྱུར་ཅིག ། །

ཆུལ་སྤྱན་བྱེ་བས་མཛོན་བཏུད་རལ་པའི་ཁྱིར། ལོངས་སྤྱི་སྤྱིད་པ་གང་གི་བཀའ་ཐམ་ཀ བསྐེལ་
ལོས་ལས་འཛིན་དུ་མའི་སྤྱང་དོར་གྱི། རྩིས་དབྱེ་སྤྱིན་གྱི་རབས་བཞེན་འདིར་བཛོད་བྱ། གང་ཡང་བཀོད་

^a དག་ཞན] em., དགས་ཞན A

པའི་མི་དང་འཇུགས་པའི་ཤིང་དུ་སླེང་བ་ལྟར། ལུང་པ་རེ་ལ་ཁྲིམས་བདག་རེ་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཆན་
 དེས། <110b> དེང་སང་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲིད་སྤྱད་སྤྱོད་ཆབ་ལས་ཆན་གྱི་རིགས་གཙོ་ཆེ་བ་འདུག་པར། དེ་
 དག་གི་སྤང་སྤང་སྤྲིག་ནས་གཞག་རིམ་པར་བའི་རེས་རྒྱ་འདི་ལྟར། སྤྱོད་ཆབ་ཆོ་གཉིས་མ་དང་། སྤྲི་གཉིས་
 སྤེལ་མ་ནམས་ལ་བོད་གཉིས་དང་ཨ་བྱང་རེ། སྤྱོད་ཆབ་ཡོངས་ལ་བོད་རེ་དང་ཨ་བྱང་རེ། དེ་ལས་ལྷག་པའི་
 ཟུར་གསོས་གཞིས་ཀར་འདུག་ཆོ། བཞིགས་ཐག་དང་། སྤྱོད་ཆབ་ལ་སོགས་བཅད། ལས་ཆན་གྱི་རིགས་
 འཁོར་འབྱུང་མང་པོ་དེས་སྤྲིན་བདག་ཀུན་ལ་གཟན་སྤོ་ཆེར་འདུག་པས། ད་ནས་སྤོ་འཛོག་བྱུང་ན་མ་གཏོགས་
 བོམ་གང་ཡང་ལྷན་བཅུགས་བྱས་འཁོ་མི་ཆོག ། ཟུར་མོ་བརྟུང་ཆག་སྤོད་དགོས་རིགས་སྤེབ་བསགས་
 གིས་སྤོད་པ་ལས། རྒྱན་པར་མི་སྤོད། དེ་ཡང་རྒྱས་གང་ལྷང་ལས་ལྷག་པ་མི་ལེན། སྤོན་དུས་གི་མཆོད་
 གཞིས་འགངས་ཅན་མིང་དུ་ཐོགས་པ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས། གཞན་མ་སྤྲིན་བདག་ལུལ་བབས་དང་བསྐྱུན་
 པའི་བསྐྱུ་སྐྱུན་ལ་གཏོང་། མི་སེར་ལ་གསེར་གཡུ་ཁོ་ཟངས་རྟོ་ལོར་མཆོད་ཆས་སོགས་དངོས་པོའི་རིགས་
 ཆོང་ལ་སྤྲིད་པའི་སྤྲིས་བཅུག་བྱས་མི་འཛོག ། བྱག་མདུད་རྒྱབ་བཀའ་བྲིན་ནས་ལོར་མི་སྤོང་། ལུང་པའི་སྤེ་
 ཐང་གིས་བཅད་པའི་ཉོ་ཆོང་མ་གཏོགས། དབང་ཆོང་བྱས་མི་ཆོག ། ལྷ་མར་མི་སྤོད། བལ་འཐག་མི་སྤོད།
 ལུག་རྒྱབ་མི་སྤོང་། རྩོད་ཁ་སྤྱོད་ཆབ་མཐོན་སྤེའི་སྤྲི་མས་སྤྲིན་བདག་ལས་བསོད་སྤོ་མས་རྒྱགས་རིགས་གང་
 བཞུལ་སོགས་ད་ནས་ཐད་གཅོད། རྒྱག་ཁོལ་ཉོ་ཆོང་བྱས་མི་ཆོག ། མ་དེས་པའི་ཉོ་འཆོང་བྲེད་མི་བྱུང་ཡང་
 ལུང་དཔོན་ལ་བཟུང་སྤྲིད་པའི། དེས་ཀྱང་གོང་མ་ <111a> གཙོ་བོར་སྤྲིན་སྤོན་དགོས་རྒྱ། ལྷ་ལྷ་སྤྲིན་ལེ་
 སྤོད། ལས་བྲིན་མཆོག་ཐེབས་ཞོར་དང་། འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་གོང་བཀུར། རྒྱབ་མཐའ་མི་གཅིག་གང་
 འོས། གཞུང་པན་ཚུན་དང་སྤྲི་སྤྲི་སོགས་^b གིས་མཆོན་ལས་འཛིན་ཆེ་སྤྲི་སྤྲི་གཟན་སོགས་ན་ཆ་དོས་བྲགས་
 མིག་ཟེན་རིགས་ནས་པ་ལྷ་རྒྱ་ཅམ་ལས། གཞན་ལྷ་སྤྲིན་སྤོར་ལ་རང་ཇས་དང་མཐུན་འཆོལ་མ་གཏོགས་
 གཉིས་ཆོང་དང་དོས་ལུལ་ཞག་བབས་སྤོ་ཆོང་སོགས་ཐད་གཅོད་ཡིན། ལྷ་སྤྲིན་འཁོར་འདུག་ལ་བརྟེན་གཟན་
 ཅ་ནས་བསྐྱུལ་མི་ཆོག ། རང་དོན་དུ་སོང་བྲིན་པར་བྲིར་ཤར་རྒྱག་འཁོར་བ་ལས་རྩོད་དུ་འཛོན་མི་ཆོག །
 ཡོངས་ཀྱང་རྒྱགས་མཐུན་མཇུག་གསོས་སོགས་སྤྲིག་གིས་བྲིན་མི་ཆོག ། དེ་བྲིན་ལམ་བསྐྱུང་བཀའ་རྒྱ་

^a ཡང་] *em.*, ཀྱང་ A^b སྤྲི་སོགས་] *em.*, སྤྲི་སོགས་ A

ཡོད་ན་མ་གཏོགས། གཞན་ཚུ་སྐྱེན་འཕྲོད་ཉེན་གྱི་འགྲོ་འདུག་མི་བཀག་ཅིང་སོ་སོར་དགོངས་ཁོལ་བྱས་
གཏོང་ཆོག ། གཞན་ཡང་དོས་འདེད་ཀྱི་རིགས་རྫོང་ཁ་སྐྱེ་ཆབ་གང་ཡིན་ནས། དོས་འདི་སོར་གི་ལྷོ་མེ་ག་
གོང་སར་དགོས་སྒྲུབ་དང་། ས་རིམ་ས་ཆོག་ས་སོ་སོར་ཡུང་། རྒྱ་ཆོས་འདི་ལ་མི་འདི་དེ་དོས་འདི་སོར་གི་
འཛིན་ཐོག་སར་དགོས་སྒྲུབ། དེ་ལྟར་མེད་པའི་དོས་འདེད་བྱུང་ཆེ། ཅན་ནག་ཆད་སོ་སོར་ཡོངས་སྒྲུབ། སྐྱེ་
ཆབ་པས་ཅིས་རྟ་གཅིག་དང་རྫོང་ནས་གསོ་རྟ་དེ་སྒྲོད་འདུག་ན་དང་། དེ་སྟེང་འབྲལ་བ་འཁྱིལ་བ་སྒྲོར་སྒྲོར་
ལས། རྟ་དེ་འགོ་དཔོན་གཙོ་བོར་ཁྱེད་ནས་གསོ་བ་མ་གཏོགས། ལུང་ཐུག་ས་རྟ་ཞོར་གསོས་མི་ཆོག །
གསོ་མཁན་བྱུང་ན་རྫོང་ཁར་འཕྲོག ། དེ་བཞིན་རྟ་གསུམ་ཚུན་གསོ་བ་ལས། སྐྱེ་ཆབ་པས་སྐྱེན་^a <111b>
བདག་ནས་རྟ་ཁལ་ཤིང་ཁལ་དོས་སྐྱེལ་བྱུང་ལག་གི་རིགས་བསྐྱེལ་མི་ཆོག ། འབྲལ་བྱས་ཀྱི་རྟ་འདྲེ་ཉོ་འཆོང་
བྱེད་པར་ལས་སྒྲོར་མི་སེར་བཏང་མི་ཆོག ། སྐྱེ་ཆབ་པས་ཁལ་པའི་ཁ་མཆུ་གཙོད་པའི་ཆང་སྐྱེལ་ལ། མིང་
དོན་མཐུན་པའི་ཆང་ཐོ་མ་གཏོགས། ཆེ་བ་མ་འཁྱིལ་དང་ཆུང་བ་སྐྱེན་ཁབ་ཅམ་ཡང་ལེན་མི་ཆོག ། དེ་བཞིན་
ཐུག་གཤེར་གྱི་རིགས་རྫོང་ཁ་རང་ལ་སྐྱེལ་བ་མ་གཏོགས། ཆེ་ཆུང་གང་ཡང་སྐྱེ་ཆབ་པས་ཐག་བཅད་མི་
ཆོག ། སྐྱེ་ཆབ་པས་ལོ་ཐོག་བསྐྱེད་བཏང་ཞིང་ཆོག་སྒྲོར་བ་སོགས་ལ་སྐྱེད་བཏང་གས་ཀྱིས་གྲོང་བཤལ་གྱི་
རིགས་བྱེད་མི་ཆོག ། སྐྱེ་ཆབ་པས་ཞིང་ཆོག་སྐྱེད་སྐྱེན་ཐོག་སྐྱེན་བཟའ་ཤིང་སོགས་ལས། དེས་མེད་མི་
སེར་གྱི་རྟ་སྐྱེད་སྐྱེན་ཐོག་ཁ་ཐུང་ཐུང་ལའང་། ཟ་འདོད་སྐྱེད་གཅེས་ཆད་ལས་འོས་མེད་མི་བྱེད། སྐྱེ་
ཆབ་ལས་ཆན་འགན་ཡོད་རིགས་ཀྱིས་སྐྱེད་ཆང་འབྱུང་བ། བྱེད་མེད་བཞེན་བ། ཁྱེད་པར་བདག་ཅན་
གྱི་བྱེད་མེད་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པ་སོགས། བསྐྱེད་པའི་བྱེད་པར་འདུག་པས་སྐྱེ་ཆབ་ལས་ཆན་ནས་འབྲལ་
འདོན་བྱེད། ཤ་ཁལ་མར་ཁལ་བསྐྱེད་ཁལ་ལ་སོགས་པ་ཁལ་རྒྱུག་གི་འཛོམ་འཛོམ་བྱེད་དགོས་རིགས། སྐྱེ་
ཆབ་རང་གི་གཞིས་ཀར་ཆེད་པོ་སྐྱེད་པོན་ནམས་འཛོམ་ཏེ། དཔྱུ་འདི་པོག་གི་ཞིབ་ཅིས་བསྐྱེད་ནས་འགོ་
དཔོན་གཙོ་བོར་སྐྱེན་སྐྱེན་སྐྱེད་ནས་རྒྱུག་པ་མ་གཏོགས། སྐྱེན་བདག་ནས་སྐྱེད་སྐྱེད་ཀྱི་ཁལ་རིགས་རྒྱུག་ས་

^a ཆོགས། *em.*, ཆོག A

^b བྱེད་པར། *em.*, བྱེད་པར A

^c ལ། *om.*, A

^d ཆེད་པོ། *conj.*, ཆེད་པོ A

མི་ཚོགས། ། ས་མཚམས་ཞག་བབས་ནམས་སུ་མགོན་འཕུས་^a་བཞག་ཀྱང་། མགོན་བབས་སྤྱིན་བདག་ལ་
 བསྐྱལ་འདུག་པ་འཕུས་རྒྱ་མིན། གཞན་ཡང་སྤྱིན་བདག་ལ་མ་དེས་པའི་ལྟོ་<112a> འབབ་རིགས། བདག་
 ཡོད་མགོན་ལ་སྤར་བ་ལས་ང་ཆང་ལ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོས་པ་མི་བྱེད། ལྟོ་འཕུད་གཞི་ཁད་ལེན་མི་ཚོགས། ། སྤྱི་
 ཚབ་པས་ཁྱེན་བྱག་མཇལ་སོགས་ལེན་ནས། དཔའ་གཟས་ཆད་འཕུས་ཁྱེན་ལག་ཁྲལ་རྒྱ་སོགས་ཡང་མི་
 ཚོགས། ། སྤྱི་ཚབ་པས་ལི་གསོན་གྱི་སྤྱིན་མོའི་ཕུད་མི་ལེན། གཉེན་དགའ་བལ་དགའ་སྒྲོམ་བྱེད་པ་ལ་བྱག་
 མཇལ་ལེན་མི་ཚོགས། ། མར་ཁལ་ལྟ་བུ་ལས་མཚན་སྤྱིན་དགོས་རིགས་ལ། བོད་དང་སྤྱི་དཔོན་གསུམ་འཛོམ་
 གྱིས་གོ་བཅད། དེར་ཉེན་གྱི་ཁལ་རིགས་མེད། རྟོར་དང་རྩི་བོའི་ཕུག་མཇལ་མི་ལེན། རུ་བ་པོ་མོ་གཅིག་
 ལས་མེད་ན་ལེ་མ་གཅིག་དང་རྩི་བོ་གཅིག་གཞན་བཟང་ཆང་^b་ལས་མེར་བཅས་ཡོད་ན་ལེ་མ་རྩི་བོ་ཆད་
 གཅོད། ཁྱེན་ལག་ཆད་འཕུས་ཁྱེན་ལག་རང་བསྐྱལ་བ་མ་གཏོགས་རྒྱ་དངོས་མི་ལེན། ཁྲོལ་མི་སྤྱི་དཔོན་ལྷ་མ་
 ཞལ་ངོ་^d་ལས་སྤྱི་རྩི་བོས་པ་ནམས་ཀྱིས་གཞུང་སོགས་བྱས་འགྲོའི་རིགས་ལ། མི་མེར་ནས་ལྷ་བོ་མི་
 འཁྲིད། བྱག་མཇལ་ལ་སྤྱད་པའི་ཁལ་བསྐྱུད་བྱེད་མི་ཚོགས། ། གཞི་ནས་ལས་ཆན་འགན་ཡོད་ཆེ་བ་ནམས་ན་
 ཀྱས་དབང་པོས་མ་ལྟོགས་པ་དང་ནད་ཅོང་གིས་བེན་པ་མིག་མཐོང་རིགས་གང་འོས། གཞན་དགོངས་པ་
 ཁྲོལ་རིགས་རྩི་བོ་ལྟོགས་ལས་ལྟོགས་པ་སྤྱོད་མི་ཚོགས། ། ལུང་པར་མི་རིགས་མི་གཅིག་པ་བྱུང་ཆོ། ལུང་
 དཔོན་གང་ཡིན་ལ་མ་སྤྱོད་པར་མི་བཏང་། དེ་དག་གི་སྤྱི་ལེན་གདོང་བསུ་མི་བྱེད། ཞུར་ཇག་གི་གནས་ཆང་
 བྱུང་ན་རྒྱན་མོ་དང་ཁྱད་མེད་པའི་ནག་ཆད། ཁྲོལ་བྱོས་ཉམས་མི་དགའ་བའི་རིགས། བབས་ལུལ་དེས་ཅན་
 རམས་ཀྱིས་འཛིན་<112b> འཆང་མ་བྱས་པར་གཏོང་ཆོ་ཁྲོལ་ཆབ་སྤྱིགས། འཛིན་འཆང་བྱས་པའི་ཁྲོལ་
 རྩི་བོ་འཕྱོར་སྤྱད་བྱུང་ཆོ། ས་ཐག་རིང་སྤང་ཞག་ལུན་སོགས་དང་དཔགས་པའི་ལྟོ་རྩི་ལུང་པའི་སྤྱི་ཐང་བྱིན།
 གཞན་ཡང་སྤྱིན་བདག་བྱ་ཡོད་པ་བྱ་དང་། བྱ་མོ་ཡོད་པ་བྱ་མོས་བ། དེ་ཡང་ཁལ་རྒྱ་གཉིས་སྤྱི་བྱེད་མི་
 ཚོགས། ། སྤྱིན་བདག་བྱུད་མེད་དང་གཡོག་རིགས་མེད་པའི་རྒྱན་རྒྱོན་སོགས་ཡོད་ཆོ། རོ་བོ་མ་ཡོལ་བར་བྱ་
 སྤྱི་ཁལ་གང་འཕྱོར་རེ་བྱེད་བཅུག ། རོ་བོ་ཡོལ་ཆེ་ལ་རུས་གང་ཉེའི་མི་སྤྱོས་ཡོད་པ་ནས་ཁལ་རྒྱ་ཆ་

^a མགོན་འཕུས] *conj.*, མགོན་འཕུད A

^b ཆང] *em.*, ཆད A

^c རང་བསྐྱལ] *em.*, རང་བཏོད A

^d ཞལ་ངོ] *em.*, ཞལ་ངོས A

སྒྲིངས་བྱེད། བ་མ་མི་དགའ་བའི་གཉེན་མི་བྱ། གཞན་མ་ཁྲལ་ཞིང་ཁྲལ་སྤྱིས་དངོས་པོ་ཡོད་བཞིན་དུ། ཁྲལ་
བ་གཉིས་གསུམ་སྤྲུལ་ཞིང་། དེ་ཡང་སྐྱམ་ཁྲལ་ལ་ཆབ་འབྱུངས་^a གྱིས་བསྐྱུར་ནས། ཡོངས་ལ་གནོད་པའི་
དཔེ་རན་གཅིག་འདུག་པ། དེ་རིགས་ཀྱང་དེ་རང་ལ་བྱ་དང་བྱ་མོའི་སྤྱོད་ཡོད་ན་ཁྲལ་རྒྱུ་སོ་སོར་བཅུགས།
མི་སྤྱོད་མེད་ན་རང་གིས་སྒྲོས་འཕོས་པའི་མི་སྤྱོད་ཡོད་པ་ལ། ཁྲལ་ཁྱུ་ལག་དཔག་ཆོ་རེས་འཕེལ་རེས་
བཅུག ། གཞིས་ཁང་བརྒྱུད་ནས་གོང་ཁང་ཁྲལ་མེད་ཡོད་ཆོ། གཞིས་དང་དཔག་པའི་ཁྲལ་ཁྱུ་ལག་གང་མེར་
རེ་བཅུག ། མི་ཤིའི་སྐོར་སྤྱོད་གཙོད་མང་དུ་བྱེད་པ། ཤི་གསོན་གཉིས་ཀར་མ་བཟང་འདུག་པ། ད་ནས་མེ་
བཏང་སྒྲ་མའི་གདོང་ལེན་དཀར་ཇོ་བྱེད་ན་འགབ་འདུག་པའི་དཀར་ཇོ་བྱེད་ཆོ། གཞུང་གི་སྐུ་སྐལ་^b མགོ་ཟུག་
ཆབ་ལ་ད་ཀྱི་གྲོ་བོང་། སྒྲ་མའི་སྐུ་སྐལ་རས་ཡུག་གི་བོང་། ཡང་། གཤིན་པོའི་ཟས་<113a> བསྤྱོད་
ཅུ་ལས་དཀར་ཇོ་མ་འཕྱོར་ཆོ། གཞུང་དང་སྒྲ་མའི་སྐུ་སྐལ་བོང་བཞིན། གསུང་ཆོག་པའི་ཤ་སྐལ་ཆབ་ལ་
རྒྱུར་སོ་ཕུལ་བཞི་རེ་ཐོང་བྱིན་ཀྱང་དེ་ཅིས་བྱེད།

ཡང་། སྤྱོད་གཙོད་མ་བྱེད་ཀ་མེད་རང་བྱུང་ཆོ། སྤྱོད་གཅིག་བཅད་ནས་གཞུང་དང་ཆོ་ག་པ་
སོགས་ཉེ་བ་འཛོམས་རིགས་གདོང་ལེན་དེས་ཁྲལ་བར་བྱེད། དེ་ལས་ལྷག་པའི་སྤྱོད་གཙོད་བྱེད་མི་ཆོག །
ཉེ་བའི་སྤྱོད་བྱིན་དང་རས་བཀའ་གྱི་ཤ་དེ་བཅད། དགོ་བ་ཡུལ་ཆན་དེ་རང་ལས་གཞན་དུ་མི་སྤྱོད། སྤྱོད་ཅི་
ཞབས་ཉོག་གི་རྒྱུའང་སྐམ་སྒྲོན་གང་འཕྱོར་སྤྱིན་བདག་རང་གི་འདོད་སྦྱར་བྱེད། དགོན་ཕྱེད་སྒྲ་མས་སྤེར་
དབང་གི་མི་ཤིའི་ཕུང་པོ་དབྱར་ཀ་ཞག་གཅིག་དང་དགྲུན་ཀ་ཞག་གཉིས་མ་འགྲངས་པར། མེར་བཏང་
དགོས་པའི་ཆོ་ག་པའི་གངས་དང་ཡོ་བྱང་སོགས་གཞུང་དང་ཆ་འདྲ་ཡང་། སྒྲ་མ་དོ་བོ་བྱིན་མ་རྒྱུགས་པ་
དང་དུས་འགྲངས་པ་སོགས་བྱུང་ཆོ། སྒྲ་མ་གཞུང་ནས་དགོ་ཅའི་ཆོ་ག་བཅུགས་སྐོར་སྤྱིན་བདག་རང་གི་ཡོ་
བྱང་གང་འཕྱོར་མཆན་མ་རེ་དགོན་པར་སྤྱེལ་བ་ལས་ཡུལ་དུ་བཅུགས་མི་ཆོག ། ཆོས་པའི་སྤྱོད་སྐལ་ས་ཞིང་
བཅད་ནས་བཙོང་མི་ཆོག ། འདིག་རྟེན་པས་ཆོས་པའི་རྒྱགས་མི་བཅད། ཆོས་པ་རང་རྒྱུ་ཅན་གྲང་བཤུལ་
སྤྱིན་བདག་ཉེ་གནས་ཤ་ཆས་དགོ་བར་གང་འཕྱོར་བྱེད། སྤྱོད་གཟན་རྒྱུར་བཞུགས་ཆོས་པའི་རིགས་གོང་རྗེས་

^a ཆབ་འབྱུངས། conj., ཐབ་འབྱུངས་ A

^b སྐལ། em., བཀའ་ A

སུ་རྟེན་མཆོད་ཆས་ནམས་གོང་སར་དགོངས་རྫོགས་སུ་བུལ། དེ་ལྷག་དགེ་བར་གང་འགྲོ་བྱེད། ཆོས་པའི་
མཆོམས་ཁང་བརྟུང་དགོས་རིགས། ཆོས་ལྟེའི་ཁོངས་སུ་མ་གཏོགས་གོང་ལྷག་རི་བསུལ་གང་བྱུང་<113b>
བརྟུང་མི་ཆོག ། དགོན་ལྟེར་མོ་མོ་སྟོན་པའི་བྱ་ཆ་བཅས་བྱུང་ཆེ། འཇིག་རྟེན་བྱེད་པ་གོང་ཁང་ཡིན་པས།
ཡུལ་དེའི་ཁྲལ་ཆབ་དགོས་པར་བཅུག ། གྲུ་རིགས་བསོད་སྟོན་སྟོན་སྟོན་མའི་བེལ་བ་གོང་དུ་བུད་པའི།
བག་མེད་གྲུ་ཡངས་ལ་ཆུ་བྱེད་བཀའ་ཆེ། ཁྲིམ་པ་མོ་ནས་གྱི་བེལ་བས། ཡུལ་བབས་སྐྱུ་ཆབ་བས་དོས་
སྟེལ་ཁྱུ་ལག་སྟེལ་^a། དེ་བཞིན་ཆུ་མའི་དགོན་ལྟེའི་ཆུ་མ་ཆོང་། མོ་དུས་དབང་ཆོས་ཆེས་བཅུ་མ་ཉིའི་བེལ་
བ་གོང་དུ་བུད་པའི་བཅད་རྒྱ་ཁོ་ནར་བཞུགས་དགོས་རྒྱ།

ཡུལ་སྟེ་ནམས་སུ་བསྐབ་ཤེས་གྱི་རིག་གནས་ཁྲུངས་སྐབ་ཡིན་ན་མ་གཏོགས། གང་ཅན་སྐྱུར་
ཆངས་གྱིས་གཞན་མགོ་བསྐྱོར་བའི་མོ་ཅིས་སྤྲུགས་བན་སྤྲུན་བ་སོགས་བཀག ། གཞུང་བ་རྫོང་ཁའི་མ་ཉི་
བས་མཆོན། མ་ཉི་བའི་རིགས་ལ། དད་འབྲུལ་མ་གཏོགས། ཁྲལ་རིགས་བསྐྱལ་མི་ཆོག ། མི་ངན་འཇུལ་
ལག་ཅན་གཞུང་ནས་བསྐྱད་པར་ཆེ་བ་སུས་ཀྱང་བཞེན་བཞེ་རྒྱུ་སྟོར་བྱེད་པ་མེད། ཁྱད་པར་རྒྱན་མ་ངེས་
ཅན་རྒྱ་ཐོག་དུ་བསད་པ་ལ། ཉག་ཆད་དགེ་སྟོང་མེད། གྱི་འབལ་ལ་གྱི་ཆད། འཐབ་ན་འཐབ་ཆད། གསོད་
ངེས་བྱུང་ན་ཤི་གསོན་མཉམ་སྤྲུགས། མ་སྐབ་ཆེ་ནམ་ཐེན་ལ་དམར་གསོད་གཏོང་བའི། བྱ་གཞིས་ནམས་ཆེ་
རབས་སུ་རང་ཡུལ་ལས་གཏིང་འདོན་མཐའ་ལ་བསྐྱད།

ཡང་། ལམ་བརྟུང་ཐག་ཆོས་རྒྱན་མ་གཡོ་ཁྲལ་ངེས་ཅན་གསོད་པ་དང་། ཡུལ་བྱར་གཞོད་པའི་
གཅན་གཟན་གསོད་པ་དང་། དཔྱ་ཕྱོགས་ལས་ཐོབ་པ་བུལ་བྱུང་ན་ཕྱག་མདུད་རྒྱུ་བཀག་སོགས་གང་
འོས་བྱེད། ལས་སྒོ་སོ་<114a> སའི་ཐོང་རིགས་སྤར་ལུགས་ལྟར་སྤྲུས་དག་དགོས་རྒྱུ་དང་། ལས་སྒོ་འི་
འགོ་བ་དོ་དམ་གང་བཀོད་དེས་ཀྱང་ཆད་ལྷན་དང་། ཆོང་བ་སོགས་སུ་ཐད་ནས་ཀྱང་དེ་ཀའི་ངག་འཁྲིལ་
དགོས་རྒྱུ་དང་། དོན་གྱི་སྟོང་ཐོར་ཆེ་བ་སུ་ཐད་ནས་ཀྱང་། འདི་དོན་ལ་མི་ཅི་བའི་ངན་བ་མཆོང་རྟོལ་བྱུང་
བ་དང་། བཀའ་ཤོག་གི་རིགས་ལ་འབྲ་བརྟུས་འབྲུ་ལོག་དང་། ས་རིམ་གྱིས་གཏོང་བར་འཐེན་ཐོགས།
གཏན་ཆོགས་བཟུམ་པའི་དོན་ལས་འགལ་བ་སོགས་མི་འཆོམ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་མཁན་བྱུང་ན། རྟེ་མིག་སྟོག་

^a རྟེལ་] *em.*, བཀའ་ A

སྲིད་པར་རྒྱབས་ཆེན་འབྲུག་པའི་ནམ་ཐར་འཕྲེང་།།

ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུ་སྤྱོད་ཅིང་ངེས་འདོད་ན།།

ཆོ་ལྷན་གང་ཞིག་འདི་ལ་ཆེ་བཞིན་དང་།།

རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ཐོག་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་འགྱུར།།

དེ་ལྟའི་མཐུ་ལས་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱིན་ཏུ།།

དཔལ་ལྷན་དབྱར་ཇའི་ཆོས་སྲིད་རབ་རྒྱས་ཏེ།།

གནས་སྐབས་མཐར་ཐུག་མི་བསྐྱུ་པན་བདེའི་འབྲས།།

རྫོགས་ལྷན་ངོ་མར་སྤྱོད་པས་འདའ་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཐུ་ཆེན་ངག་གི་དབང་པོའི་བཀའ་ཁྲིམས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་ནམ་
པར་རྒྱལ་བའི་གཏམ་འདི་ཡང་། ཆོས་རྒྱལ་གོང་མའི་ཁྲིར་སྡོན་གྱི་སྡོན་ལམ་རྟེན་འབྱུང་གིས་གྲུབ་པ།
བདག་ངག་<115a> དབང་བསྟན་འཛིན་མི་པམ་དབང་པོའི་སྤེས། རྒྱལ་བའི་གོང་བྱ་ངག་དབང་བདུད་
འཛོམས་དྲོ་རྩེ་འཕྲིན་ལས་བཞིའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱུར་བའི་གཞལ་མེད་ཁང་། འབྲུག་སྤྲངས་ཐང་བདེ་བར་ཆེན་
པོ་ལུགས་གཉིས་དགེ་བར་སྦྱོང་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ནས། རབ་བྱུང་ཞེས་པ་ས་མོ་བྱའི་ལོ་རྒྱལ་བས་གསང་
སྤྲུགས་ཆོས་འཁོར་སྟོན་བའི་དུས་ཀྱི་རྒྱ་བའི་ཡར་ཆེས་བཟང་པོར་བྲིས་པ་དགེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག །
ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཆོ་ལྷན་བསྟན་ལ་བཅེ་ཞིང་འགྲོ་ལ་པན་བཞེད་ལུགས་གཉིས་སྦྱོང་བ་ནམས་ལ་སྤྲན་འགྱུར་
ཆེར་སྲིད་སྟམ་ནས་འདིར་དཀའ་ཡང་དང་དུ་སྤྲངས་པའོ།། །།

གསུམ་པ་ཞར་ལ་བཟོ་རིག་པ་སྤྱིའི་ཁྲངས་ཙམ་བཤད་པ་ལ། དེ་ཡང་ཞབས་བྱར་རིན་པོ་ཆེ་ལྟོར་ཐེབས་གྲུབ་
ནས་རྒྱལ་བའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་རབ་འབྱམས་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་སྒྲ་མ་ལྷ་ཁང་དང་མགོན་ཁང་ལ་
སོགས་པའི་རྟེན་བཞེངས་མཛད་དགོས་དགོངས་ཀྱང་། ལྷ་བཟོ་བ་མཁས་པ་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་བཞེད་ཁེངས་
བ་ཞིག་མ་འབྱོར་བར་ལུས་པའི་སྐབས། སྐུལ་སྐྱ་རྩིང་གི་ལོ་རྒྱུས་གསན་པས་དེ་འཕལ་པོ་ཉ་བར་མངགས་
བ་བཞིན་སྐྱ་ཞབས་སུ་འབྱོར། དེ་ནི་མགོན་པོ་བྱམས་པའི་སྐུལ་པར་གྲགས་ལ། ལྷ་བཟོའི་རིག་བྱེད་སོགས་
ཀྱང་མ་སྦྱངས་པར་མཁུན་བ་དང་། ཁོང་གི་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་ལ་རབ་གནས་རང་གྲུབ་ཡིན་ཞེས་རྗེ་ཀམ་
པས་ཀྱང་བསྐྱགས་ཤིང་། འདིར་ཞབས་བྱར་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཐུགས་དབྱེས་ཏེ་སྤེལ་དབུ་མཛད་དང་གསོལ་
དཔང་བཞུགས་སྟུན་ཁྱད་མེད་གནང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐོས་བསམ་དང་། <115b> སྟོན་བྱུང་གི་
ཤེས་རབ་ལའང་ཕུལ་དུ་བྱིན། སྦྱངས་ཐང་མགོན་ཁང་བཞེངས་སྐབས་ཞབས་བྱར་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དམ་ཅུས་
ཁྱད་ཐུན་ཀྱི་སྐུབ་རིལ་ཤོག་ཐུམ་ཞིག་གནང་ནས། འདི་ནང་མ་རེ་མ་ཆག་པར་བཞེས་དང་བར་ཆད་ཀྱིས་མི་
ཚུགས་པ་ཡིན་གསུང་བ་བཞིན། སྐུལ་སྐྱས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་བཞེས་པ་ལས་སྐྱ་གཤེགས་རྒྱུའི་ཉིན་སྤོ་ཉེ་
གནས་པར་བྱིན་ཐུབས་ཁྱེར་ཤོག་གསུང་། དེར་ཉེ་གནས་པས་ད་རིལ་བུ་འདི་རང་གིས་རྩོགས་པ་ཡིན་
འདུག་ཅེས་ཕུལ་བས། ཅི་ཟེར་འབྲུག་པ་སྐུལ་པའི་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེས་དེད་ཆེ་ཆད་འདི་ཙམ་ཡིན་པ་དགོངས་ཏེ་
གནང་བ་ཡིན་མོད་གསུངས། རིལ་བུ་འདི་བཞེས་མ་ཐག་སྐྱ་དང་ས་གཡོ་བ་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་ལྷས་མང་
པོ་དང་བཅས་སྐྱ་གཤེགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྐུལ་སྐྱ་རྩིང་ནས་སྟོན་རྒྱན་ཡོད་པ་ནི་མ་ཐོས་ཤིང་། ད་
ལྟའི་འདི་ནི་ཤར་ཕྱོགས་ཐུག་སྦྱད་ཆོས་རྗེ་ནས་སྐུལ་སྐྱ་འབྲུག་ཆོས་འཕེལ་དང་སྟོན་དཔོན་བྲག་དཀར་ཏྲ་སོ་
ནས་མཆེད་དོ།

དེ་བཞིན་གྲིས་འབྲུར་གཉིས་ལ་མཁས་པའི་ཅེར་སོན་པ་སྐུལ་སྐྱ་མགོན་པོ་དང་སྟན་ལུགས་རི་མོ་
ཕུལ་བྱིན་ར་ལུང་གི་སྐུལ་སྐྱ་ཕུན་ཆོགས། ཆོས་མཛད་ལུ་པ་སོགས་བྱོན་འདུག་ཀྱང་། ད་ལྟའི་ལྷ་གྲིས་པའི་
སྟོན་དཔོན་དང་པོ་ནི་སྐུལ་སྐྱ་མི་པམ་ཆོས་འཕེལ་བོད་ནས་བྱོན་པ་ཡིན་ཅིང་། སྟན་ལུགས་དང་མཁུན་
ལུགས་གཉིས་ཀ་ཕུལ་བྱིན་དུ་རྒྱུར་པས་རི་མོའི་རྒྱན་ཡང་འབྲེས་མར་བསྟན་པས་ན། དེར་གི་ལྷ་རིས་པ་ཀྱུན་
ཀྱང་གང་མཛེས་དེ་ལྟར་དུ་བབྱིད་པ་འབྲསྟེ། མི་པམ་ཆོས་འཕེལ་གྱི་སྟོན་མ་དགེ་སྟོང་འབྲུག་བསྟན་འཛིན་

དང་། དག་དབང་ཕྱན་ཆོག་ས། དེའི་སྒྲོབ་མ་འབྲུག་ཁོར་བུ་ནས། ལྷ་དར་དང་ད་ལྟའི་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེ་དབང་
ནས་ལྷ་མིས་<116a> སའི་སྒྲོབ་རྒྱན་ཆེས་དར་རོ།

ཡང་མོད་ཡིག་ལ་འགྲན་རྒྱ་མེད་ཅིང་སྟོན་པ་འདིར་དང་པོའི་སྒྲོབ་དཔོན་དུ་གྱུར་བ་དུང་ཡིག་
གཟེམས་ཆེན་པ་དང་འབྲི་སྒྲུག་གཉིས་ནས། དག་པོ་རྒྱལ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་དབང་འདུས་སོགས་ཡི་གེ་དབུ་
ཅན་གྱི་རྒྱན་ད་ལྟའི་སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱན་ཆོག་ས་བར་ལེགས་པར་དར་བ་དང་། ཆེ་དབང་དོ་རྩེ་ནས་ལ་རྩུ་ལྟ་
སོགས་ཡིག་རིགས་དུ་མའི་སྒྲོབ་དང་། སྒྲུལ་སྒྲུབ་སྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཆོན་དང་ནམ་རྒྱལ་འབྲུག་པ་ནས་སྒྲོབ་
དཔོན་མཐར་ཕྱིན་གྱི་བར་དང་།

གསོ་བ་རིག་པ་ནི་ཐོག་མའི་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེ་རིང་བསམ་འབྲུབ་འབྲུངས་ཡུལ་མོད་པ་གངས་རིའི་
རྩོར་འཛིན་ཀྱང་འཁོར་ནས་ཁྱོན་པ། དེ་ལས་རིམ་པར་དག་དབང་དར་རྒྱས་ནས་ད་ལྟའི་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེ་དབང་
གི་བར་དང་།

རྒྱ་མཁའ་ཅིས་པ་ནི་དང་པོར་མཁས་གྲུབ་ལྷ་དབང་སྟོན་པ་ནས་རིམ་པར་སྒྲོབ་དཔོན་ཤལ་ངང་པ་
དང་བསྟན་པ་ནས་ད་ལྟའི་སྒྲོབ་དཔོན་འབྲུག་རྒྱལ་པོའི་བར་དང་། དེ་ལ་ལོ་ཆེན་དག་དབང་དཔལ་བཟང་
པོས་ཆོག་ཉུང་རྟོགས་སྒྲའི་རྩལ་དུ་བཏོན་པ་ཡང་བྲས་ཤིང་།

ཁྱུ་རྒྱན་གྱི་རྩེས་འཛིན་གཙང་རོང་ཆུང་བརྒྱད་པ་རྒྱ་མ་གསང་སྒྲགས་སྤིང་བར་གྲགས་པས་ཀྱང་
ཆོས་སྦྱོང་གི་ཞལ་འབག་ཞི་ཁྲིའི་གདོང་བརྟན་སྣ་ཆོག་ས་ལ། དེ་དང་བསྟན་པའི་ཞལ་བཞོད་ཕྱག་བཟོ་འགྲན་
རྒྱ་དང་བལ་བ་ད་ལྟ་སྤྱངས་ཐང་སྒྲུབ་ཆོག་གི་གཡེད་སྟོན་མཁན་དེ་དག་དང་། གཞན་སྒྲུབ་པའི་བཟོ་ཆེན་བ་
ཡིང་པ་དང་། ཆོག་དང་བལ་པོའི་བཟོ་རིགས་སྣ་ཆོག་ས་སོགས་གང་དགོས་ནམས་རྒྱ་ནག་སྦྱོང་ཁུན་རྒྱལ་
པོའི་མདུན་ས་ལྷར་སྤྱངས་ཤིང་འཕྱར་བས་ན། ཕྱི་ནང་གང་ལའང་སྟོན་འབྲུག་པ་ཞེས་རྒྱ་<116b> མོད་ཉོར་
གསུམ་ཐམས་ཅད་དུ་སྟན་པར་གྲགས་པའི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་རིལ་སྒྲོག་ཅིང་། མི་འདུལ་ཁ་ལོ་སྒྱུར་བ་ལ་
གནས་ཀ་བ་མེད་པའི་འོག་ན་མེད་གོ་དཀར་མོ་སྤབ་མེད་དུ་འཕྱོ་བ་དེ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་བ་དོན་དུ་བསྟན་པ་སྤང་སྟོབ་མཛད་མཁན་དཔལ་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་ལྷན་པ་སྤྱིར་གསོལ་རོ་ཐོག་
 བཅས་ཀྱི་ཉོགས་བཞེད་ལ། དེ་ཡང་བདག་ཅག་ལྟ་བུ་བརྒྱ་བ་རྣམས་ལ་བཀའ་བྲིན་ལྟག་པར་དུ་མཛད་པའི་སྟོན་
 བ་རིན་པོ་ཆེ་ཐོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཤུག་སེང་གོས། ལྟོ་ཕྱོགས་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་སེང་གའི་ཁྱི་
 ཆེན་པོར་གསང་སྟགས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་པའི་དུས་ལ་འབབ་པའི་ཆེ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་བ་དང་།
 མགོན་པོ་བྱ་རོག་མའི་གསང་བ་རྒྱད་ཀྱི་ཉརྟ་འདིས། སྤྱིར་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དང་བྱང་པར་བྱང་
 ཕྱོགས་ལྟ་ལྟན་ཀྱི་སྟོངས། ཡང་སྟོས་ཁ་བཞི་སྟེང་རྒྱལ་ཁམས་འདི་དག་འདུལ་བའི་གཉེན་པོར་གསུངས་པ་
 ལས། འཕགས་པ་སྤྱི་སྤྱོད་ལལ་སྤས་དང་། མཆོག་གཟིགས་ཉིམྱེ་རྒྱ་རོའི་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་དབྱས་འཇུག་
 ཆོལ་ཀྱན་དུ་ཆོས་འདིས་གདུལ་བྱ་དཔག་དུ་མེད་པ་སྟོན་པར་མཛད་ནས། དོན་ཀྱི་གཙོ་བོར་བོད་ཡུལ་དུ་
 ཁྱོན་པའི་དཀར་བརྒྱད་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས་ཉམས་བཞེས་གདམས་ངག་གི་སྟོང་པོར་རྗེས་སུ་གནང་བ་
 བཞིན་དུ། དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཉམས་སྤངས་པས་ཆེ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་བྱབ་པའི་སྟོབ་མའི་ཁྱུས་འཛམ་
 སྤྱིར་ཀྱན་བཀའ་བར་བྱས་པའི་མཐར། མགོན་པོ་དངོས་བྱབ་འབྲུང་བའི་རྒྱད་ལས། ལྟ་བུ་བ་ཡི་དུས་
 ཀྱི་མཐར། ཤིན་ཏུ་གདུག་ཅིང་རྩལ་བ་ཡི། མི་བསྟན་པ་ཡི་དུས་ཆེ། དེ་ཆེ་མགོན་པོའི་བསྟན་པ་^{<117a>}
 འབྲུང་། ཞེས་དང་། རྗེ་ཀྱན་མཆོན་འབྱུག་པས། མི་ཁྱོད་དང་ཆོས་སྟོང་ཕྱག་བཞི་བར། སངས་རྒྱས་བསྟན་
 པའི་ཁྱར་བབས་གསུངས། དེ་མ་བཟེད་སྟོང་ལ་གྲིས་པའི་ཕྱིར། དུས་ད་ལྟ་ཆགས་སྤང་གི་ཆེར་དོང་དུ།
 ལྷག་རྩལ་ལ་མ་འཛེམས་བསྟན་པ་སྟེལ། ཅེས་ལུང་བསྟན་པ་དུས་ལ་བབས་པར་གཟིགས་ནས། རྒྱལ་བ་ཀྱན་
 ཀྱི་མཐུ་སྟོབས་རྒྱས་པའི་གོང་བུ་དཔལ་འབྱུག་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཐུ་ཆེན་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་དེ་ཉིད་ལ། འཕྲིན་
 ལས་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོའི་དབྱང་ཆོགས་^a དང་ཐབས་གཅིག་པར་སྟོ་རོང་དམུ་ཆོད་^b གདུག་པ་ཅན་ཀྱི་ཁ་
 གཞོན་ལ་གཤེགས་པར་རྒྱར་བ་དེའི་ཆེ། ལྷགས་གཉིས་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་དང་། ང་ནི་ཀྱན་ཀྱི་སྟོབས་སུ་
 བཟང་། ཞེས་དང་། བདུད་དབྱང་འཛེམས་པའི་དཔའ་བོ་དང་། ང་རྒྱས་བསྟོག་པའི་མཐུ་ཆེན་སུ། ཞེས་
 བཀའ་ལུང་སེང་གའི་ང་རོ་ཆེར་སྟོག་པས་སྟོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་ཆེན་པོ་འདི་ཡང་གཡོས་ཤིང་འགྲལ་བ་དང་།
 དེར་གནས་པའི་ཡུལ་ལྟ་འདྲེ་སྟོན་མ་རུངས་གདུག་པའི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དུས་གཅིག་དུ་རྟལ་རྟལ་པོར་

^a ཆོགས། *em.*, ཆོགས A
^b དམུ་ཆོད། *em.*, དམུག་ཆོད A

སངས་རྒྱུ་ཞི་བའི་འོད་ཉིད་གི་རྒྱལ་པོ་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱུང་ནས། དེའི་བསྟན་པ་ལ་གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་
 གི་གནས་སུ་བདུད་གི་རྒྱལ་པོ་དགའ་རབ་དབང་ལྷག་གིས་བདུད་གི་སྤྲུལ་པ་དབང་ལྷག་མཉུ་དེ་བ་དང་། ལྷ་
 མོ་ལྷ་མ་དེ་མི་གཉིས་སུ་སྤྲུལ་ནས། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུང་འཛིགས་བྱེད་དང་དུས་མཚན་གཉིས་སུ་སྤྲུལ་ནས།
 དེ་དག་གི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གསོད་པའི་ལས་ཀྱིས་ཟད་ཅིང་བརྒྱག་པར་བྱས་ནས་
 སྟོང་ལ་ཐུག་པའི་ཆེ། སངས་རྒྱུ་ཞི་བའི་འོད་གིས་བདུད་བཞི་པོ་དེ་དག་བདུལ་ཡང་མ་ཐུལ་བས། དཔལ་
 བདེ་བ་ཆེན་པོས་བདུད་འདུལ་བའི་ཆོ་འབྲུལ་གིས་ལྷ་མོ་ལྷ་མ་ལ་དགྲེས་པའི་གད་རྒྱུད་ས་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་
 སྟོར་བ་བྱས་པ་ལས། དེ་དག་ལ་བྱ་རྩེ་རྩེ་སྟོན་པོ་རབ་དུ་འཛིགས་པ་དག་སྟེས་པར་གྱུར་ཏོ། །

དེའི་ཆེ་འཛིག་རྟེན་གི་ཁམས་ཐམས་ཅད་གཡོ་བའི་འབྲུལ་འཁོར་འགྲུལ་ཞིང་ཐུག་པར་གྱུར་པ་
 ལས། བདུད་དགའ་རབ་དབང་ལྷག་ཡིད་འཁྲུགས་པར་གྱུར་ནས། འཛིག་རྟེན་གི་ཁམས་ཐམས་ཅད་གཡོ་
 བའི་འབྲུལ་འཁོར་ལ་ཞུགས་ཏེ། ལྷ་མ་ཡིན་གི་དཔག་བསྟུས་ནས། རྣམ་མཁའ་ལ་ཐོག་དང་མེ་དང་འབྲུག་
 དང་། སྟོག་དག་པོའི་ཆོ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་བཅུ་དྲུག་གིས་སྤིང་བ་གསུམ་འགྲུལ་འགྲུལ་མིག་མིག་བྱེད་པ་ལ།
 དེའི་ཆེ་རྩེ་རྩེ་སྟོན་པོ་རབ་དུ་ཁོས་པ་ལས། བདུད་གི་ཞལ་བཞི་ནས་དག་པོའི་སྤྲུ་བྱུང་བས། དེ་འདུལ་བ་ལ་
 གསང་བའི་ལྷ་མོ་བཞི་སྤྲུལ། ཁོའི་མིག་ལ་དུག་བཞི་ཡོད་པ་ལས། དེ་འདུལ་བ་ལ་འཕྲིན་ལས་^{<118b>} གི་
 ལྷག་བཞི་སྤྲུལ་ཞིང་། དུག་ཞི་བའི་རྒྱལ་པོ་བཞི་ཡང་སྤྲུལ། སྟེ་མཆེད་དུག་ལ་མཁའ་འཁོར་མ་དུག ། རྣམ་པར་
 ཤེས་པའི་ཆོགས་བརྒྱད་ལ་མགོན་པོ་བཀའ་བརྒྱད། རིག་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་ལ་ཕྱོགས་སྟོང་བཅུ། དབང་གི་
 བཞིན་འཛུམ་བཅུ་དྲུག་ལ་མགོ་བརྒྱན་བཅུ་དྲུག ། སྦྱེའི་བཀོད་པ་བཙུང་ལ་གིང་ཆེན་བཙུང་བཙུང་། ཁོས་
 པའི་ར་རྩེ་ཤུ་རྩ་གཅིག་ལས་པོ་བདུད་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག ། ཆགས་པའི་གར་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ལས་དབང་ལྷག་མ་
 ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད། སྟོན་གི་འགྲུར་ཐོག་སུམ་རྩ་ལས་དེགས་པ་སུམ་རྩ། འཕྲིན་ལས་འོད་ལུང་བདུན་རྩ་ལས་
 དཔལ་མགོན་བདུན་རྩ། ཞལ་གི་མདངས་བྱུང་བརྒྱལས་རོ་ལངས་བརྒྱ ། སྟོན་གི་འགྲུར་ཐོག་སྟོང་ལས་
 རྣམ་པོ་སྟོང་། ཞབས་སྟངས་སྟབས་ཁྲི་ལས་གཞོད་སྟོན་ཁྲི། དབང་གི་གར་སྟོང་འབྲུམ་ལས་མ་མོ་འབྲུམ།
 བ་སྦྱེའི་འོད་ཟེར་བྱེ་བ་ལས་ཤ་ཟ་བྱེ་བར་སྤྲུལ་ནས། དག་པོ་འཛིགས་བྱེད་དང་དུས་མཚན་དཔར་མོའི་ལུས་
 ལ་དབང་བྱས་ནས་སྟན་དུ་གཉིང་། ལྷ་ཆེན་ཡབ་ཡུམ་འཁོར་དུ་བཀོད། འཁོར་ཆོགས་གཞན་ཐམས་ཅད་

^a རྟོང་] em., རྟོང་ས A

དབང་དུ་བསྐྱུས་ནས་བདུད་དམག་གི་ཆོག་མཐོང་ཅད་བརྒྱལ་བར་བྱས་སོ།། དེས་ན་ཡབ་མེས་ཁག་འབྱུང་
ཆེན་པོ་ཉེ་དུ་ག་ཡིན་ལ། མ་ཞི་ལྷ་མ་དེ་མི་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གཉིས་ལས་རྗེ་མེན་པོ་སྐྱེས་
སོ།། དེ་ནས་རྗེ་མེན་པོ་དེས་བདུད་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལས་སྐྱུ་ལ་བ་ཐམས་ཅད་རང་
ལ་རང་ཐིམ་པར་གྱུར་ཏོ།། དེ་ཉིད་ཀྱང་དཔལ་ཉེ་དུ་གའི་ཞལ་ལ་ཐིམ་པར་གྱུར་ཏོ།། ཚུལ་དེ་ཡང་། སྤྱོད་ཀྱི་
བསྐྱེད་པའི་དང་པོ་ལ། བདུད་རྒྱལ་ལྷ་ཆེན་འཛིགས་བྱེད་དུ། ནས། རྒྱལ་<119a> བ་ཞི་བའི་འོད་གིས་
སྤྲོ།། སོགས་དང་། འཁོར་ལོ་སྤྲོས་པའི་སྤྲོར་མཆོམས་ནས། སངས་རྒྱུ་ཀྱན་གྱི་མཐུ་སྟོབས་གཞུགས།།
ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་སོགས་ཀྱང་དོན་འདི་ལ་དགོངས་ཤིང་།

ཡང་རྒྱུད་དེར། སྤྱོད་རྒྱུད་འདས་པའི་དུས་བསྐྱེད་པ་བཟང་རྒྱུ་ལ་སངས་རྒྱུ་ཞི་བའི་འོད་ཅེས་བྱ་
བ་འཛིག་ཉེ་དུ་བྱུང་། དེ་ལ་སངས་རྒྱུ་འཁོར་བཅས་བྱུང་སྟོགས་ཨོ་ཎའི་ཡུལ་དུ་གཤེགས་པ་ལས། དེ་
ན་སྤྱི་གཞུང་རྒྱལ་པོ་དགའ་བའི་དཔལ་ཞེས་བྱ་བ་དེས། སངས་རྒྱུ་འཁོར་བཅས་དུག་རིའི་ཁང་པར་བཅུག་
སྟེ་བཞོང་ཅིས་བྱས། དེའི་ཆེ་ཁོང་རང་གི་ལྷ་དགའ་རབ་དབང་རྒྱལ་ཡབ་ཡུམ་ལ་དམོན་པོར་བས། དེ་མ་ཐག་
སངས་རྒྱུ་འཁོར་བཅས་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་མཁའ་ལ་གཤེགས་སོང་བ་ལས། དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱུ་གྱི་འཁོར་
དག་སྤོང་པོ་མོ་བྱེ་བ་དུང་ལྷུ་ལས་སྤོན་ལམ་བཏབ་པ། སྤྱི་བ་འདིའི་འོག་ཏུ་གཞོན་སྤྱོད་གཞུག་པ་སྤྱོད་
པོའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་ནས་སྤྱི་གཞུང་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་བརྒྱལ་བར་གྱུར་ཅིག ཅེས་སྤོན་ལམ་བཏབ་པའི་
མཐུ་ལས། དེ་རབ་རི་ཡི་ཅེ་མོར་ལྷ་ཆེན་དབང་རྒྱལ་དང་། བཅུན་མོ་ལྷ་མ་དེ་མི་ལ་བྱ་བ་རྒྱུད་ཡོད་པའི་རྒྱུང་
ཤོས་ནི་ནག་པོ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བཞི་བ་སྟེ། སྤྱོད་པར་དབང་ཆེ་ཞིང་འཛིག་ཉེན་གསུམ་པོ་ཟ་བར་བྱེད་པ་ཁམས་
གསུམ་བརྒྱལ་བ་དང་། བདུད་ཀྱི་བྱ་བ་ཞི་ཡང་བསྐྱེད་ནས་གསང་བའི་ཡུམ་བཞི་ལ་སྤྲོར་བ་ལས། བྱ་པོ་ག་
གཞོང་ཅན་སྟེ་བཞི་འདྲེས་ནས་གནས་སའི་ལྷ་སྤྱོད་ཀྱན་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དཔོན་དུ་གྱུར་ཏོ།།

དེའི་ཆེ་སྤོན་ལམ་སྤྱི་བྱ་གྱིས་བསྐྱེད་པས། སྤྱི་གཞུང་རྒྱལ་པོ་དགའ་བའི་དཔལ་འཁོར་བཅས་
དུག་རིའི་ཁང་བསྐྱེད་ཏེ་སྤྱོད་དང་ནང་<119b> ཁོ་ལ་མཁའ་མ་ཤ་རྣམས་བཅད་ཅིང་ཐོས་པ་དང་། སྤྱོད་
ཡུལ་ལྷའི་ཤོང་ཁྱེར་བདུན་འབྲུམ་ཅམ་བརྒྱལ་ཅིང་སྤྱི་ཁག་འབྱུང་བ་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་བྱ་པོ་སྤྱོད་པ་

སྤྱིན་^a་བསང་ནས་མགོ་འཕྲེང་བྱས་པ་སོགས་སྟོབས་ཅལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པས་མི་འཛད་དེ། རྒྱུད་ལས་
ཀྱང་། དུག་བཞི་བ་དང་དུག་གཉིས་བ། ཉག་པོ་དུ་མའི་གཙོ་བོར་གྱུར། ཅེས་བ་ལྟར། དཔལ་མགོན་པོ་
ཉིད་དང་ལས་གྱི་མགོན་པོའི་སྤྱེ་བརྒྱུད་སྤེལ་མར་བཤད་པའོ། ཡང་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་ཉིད་ལ་འཛིག་རྟེན་དང་
མཐུན་པའི་སྤྱེ་བརྒྱུད་ནས་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱུད་རྒྱལ་དགོས་འདོད་འབྱུང་བ་ལས། བ་ནི་དགའ་རབ་
དབང་ལྷག་ཡིན། བ་ནི་དུར་ཁོང་པེ་རྩ་ཡི། བ་ནི་ནག་པོ་ཆེན་པོ་སྟེ། བས་བྱིན་གཡས་ན་གྱི་གྲག་སྟེ།
མས་བྱིན་གཡོན་ན་ཐོད་ཁྲག་འཛིན། གཞན་ཡང་འཁོར་གྱིས་བྱིན་པ་ནི། རལ་གྱི་དང་ནི་ཁ་རྩྭ་འཛིན།
མར་མེ་མཛད་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་ལུང་བསྟན་བ། མི་མཛད་འཛིག་རྟེན་
ཁམས་སུ་ནི། སངས་རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་པ་འབྱུང་། དེ་ཡི་བསྟན་པ་ཁྱད་གྱིས་བསྟངས། ལྷ་སྟེགས་^b་གོད་
བ་ཁྱོད་གྱི་ཐུལ། ཞེས་བས་བསྐྱལ་བ་བཟང་པོའི་སངས་རྒྱས་གྱི་བསྟན་སྲུང་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་
བཅས་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། ལྷ་གྱི་ཁྲུང་གཟེར་ནག་པོ་དངོས་ཐུབ་འབྱུང་བའི་བཀའ་རྒྱུད་དུ། དེའི་ཆེ་དཔལ་ཆེན་
པོ་རྩོ་རྩེ་སྤྱིན་པོས་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་བསྟངས་བར་དགོངས་ཏེ། ཉག་ དང་པོ་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་གང་
གིས་བསྟངས་ན། བདུད་གྱི་རྒྱལ་པོ་དགའ་རབ་དབང་ལྷག་<120a> གིས་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་
བསྟུབས། ཡོག་འཛེན་གྱི་སྤྱོད་པ་དར་དུ་བཅུག་ནས་ཡོད་པ་ལ། འགྲོ་བ་རིགས་དུག་སྤྱན་པའི་ནང་ན་གནས་
པ་ལས་བྱང་རྩལ་སྤྱུ་གྱ་སྤྱེ་མི་སྤྱོད་པས། བཙེམ་ལྷན་འདས་གྱིས་དེགས་པ་ཅན་རྣམས་ཐུལ་བར་མ་གྱུར་
ནས། དཔལ་ཆེན་པོ་རྩོ་རྩེ་སྤྱིན་པོར་སྤྱུ་སྤྱུ་ཏེ། ཉག་མཁའ་འབྱུག་གིས་བཀང་། བར་སྤྱང་སྟོག་གིས་
བཀང་། ས་གཞི་མེ་ཕྱང་དང་ཁོ་རྩལ་གྱི་སེར་བས་བཀང་ནས། གདུག་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་བརྒྱལ་ཞིང་
སྤྱོས་པར་གྱུར་ནས་དཔལ་པོ་ཆེན་པོས་དབྱུགས་སྤྱུང་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་སོ། དེ་ནས་
དེགས་པ་ཅན་རྣམས་བརྒྱལ་བ་སངས་པས། དེགས་པའི་གཙོ་བོ་དེ་རྣམས་ན་རེ། བཙེམ་ལྷན་འདས་གྱིས་
བཀའ་སྤྱོད་ཅིག ། རི་ལྷར་གསུངས་པའི་བཀའ་བཞིན་བྱེད་དོ་ཟེར་ནས་བྱང་རྩལ་སེམས་ལ་བཀོད་དོ། བར་
དུ་དཔལ་པོ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས། དེའི་རང་ལས་རྒྱུའི་

^a སྤྱིན] *em.*, སྤྱིན A
^b ལྷ་སྟེགས] *em.*, ལྷ་སྟེག A

ཆུ་ཕྱར་གྱི་ཆུ་ལ་དུ་གྱུར་ཏེ་ཡེགས་ལྷན་ཆེན་པོ་བྱག་བཞི་པའི་སྐྱར་གྱུར་ནས། དུས་ངན་བསྟན་པ་བྱུང་བའི་
 ཆོ།། སངས་རྒྱུ་བསྟན་པ་ཉམས་པར་འབྱུང་།། མཉུ་ཀླ་ལ་ནག་པོ་ཆོ།། འདི་ཡིས་བསྟན་པ་བསྐྱུང་བར་
 གྱེད།། ཅེས་སོགས་གསུངས་ལ། མཐའ་མར་དབང་པོ་ཆེན་པོའི་སྤྱགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ནས་དག་པོ་ཆོ་རབ་རྣམས་
 བའི་འོད་ནག་པོ་གཅིག་འཛོན་པར་གྱུར་ཏོ།། འོད་ཟེར་དེས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལན་གསུམ་དུ་དཀྱགས་ཏེ།
 སྐར་དབང་པོ་ཆེན་པོའི་སྤྱགས་ཀར་ཐེམ་མོ།། ཐེམ་པ་དང་ཞལ་ཐྲེག་པའི་ངང་ནས་རྩྱ་རྩྱ་<120b> བཏ་བཏ་
 ཅེས་རྣམས་པའི་སྤྱ་སྤྱོག་པས། སྤྱགས་ཁ་ནས་མིའི་ལུས་ལ་བྱ་རོག་གི་གདོང་པ་ཅན། བྱག་གཡས་ཀྱི་བྱག་
 འབྱར་བ། གཡོན་ན་ཐོད་ཁག་ཞལ་དུ་རྩུབས་པ། སྤྱ་ལས་གདུག་པའི་འོད་ཟེར་རབ་དུ་འཕྲོ་བ། ཀླང་པ་ས་ལ་
 བརྒྱབས་པས་ཐམས་ཅད་རྩལ་དུ་ཆོག་པ། སྐད་ཅིག་གིས་སྟོང་གསུམ་བཟླག་པར་མཛད་པ། ལོག་འབྲེན་ཅན་
 རྣམས་བརྒྱལ་ཞིང་ཁག་དུ་སྤྱགས་པ། དག་པོའི་བཅོན་དུག ། སོག་གི་སྤྱ་གི ། དམ་ཉམས་སོག་གཅོད།
 བཀའ་ཡི་བསྟན་སྐྱུང་། ཡེ་ཤེས་སྤྱན་ཅན། ནག་པོ་ཆེན་པོའི་སྤྱིང་ཏིག་འདི་འཛོན་པར་གྱུར་ཏོ།། འཛོན་པ་དང་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་འགྲལ་འགྲལ་ཤིག་ཤིག་གྱུར་ཏེ། ཞལ་ནས་ཆོག་འདི་སྐད་སྟོན་ཏོ།། བསྟན་
 ལ་སྐར་བའི་དམ་ཉམས་དང་།། ཞེས་སོགས་རང་གི་ལས་སྦྱོར་གྱི་བསྟན་པ་འདིས་ལས་མགོན་སྤྱལ་ཆུལ་
 བཤད་དོ།། གཞན་ཡང་སྟོན་པ་ཉིད་དེས་སྤྱལ་ཏེ་མགོན་པོ་ཐམས་ཅད་རྩ་བའི་རྒྱད་དངོས་བྱུང་འབྱུང་བ་
 གསུངས་པས་གྱུང་ཤེས་སོ།།

ལས་མགོན་ནི་གཙོ་བོ་བྱག་བཞི་པའི་སྤྱགས་དཀྱིལ་ནས་འཛོན་པ་དག་ཡིན་ལ། འཛིག་རྟེན་དང་
 མཐུན་པའི་ལུགས་ནི། སྤྱགས་རྩེ་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་དུ། ཁྱིད་ནི་དང་པོ་དུས་ཀྱི་སྟོན་རོལ་ཆོ།། བམ་ཟེའི་བྱ་ནི་
 གླ་མར་སྤྱེས་པའི་ཆོ།། གནོད་སྦྱིན་འཕྲོག་གནས་བཟང་པོ་ལ།། གདུག་པའི་སེམས་ཀྱི་ལོ་རྩ་བྱ་བརྒྱས།།
 འགྱོད་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྐར་གཏད་པ།། མི་འདོད་རྩེར་ལ་སྦྱིན་པ་བཏད་།། མངོན་སུམ་སངས་རྒྱུ་ལ་དད་
 དེ།། འབྲས་བྱ་མི་བསྐྱུ་སྟོན་ཡང་བསྐྱལ་པ་བརྒྱར།། རེ་རེ་ལའང་བསོད་ནམས་བསགས་ལས་<121a>
 སྤྱེས།། རྣམ་གཟིགས་མར་མེ་རིན་ཆེན་གཙུག ། བྱང་རྩུབ་མཆོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པས།། བམ་ཟེའི་སྤྱགས་
 བྱུང་འདི་ཉིད་དུ།། ལས་ཀྱི་མགོན་པོའི་ལུས་གླངས་ནས།། དུས་གསུམ་སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི།། བསྟན་
 པ་གཙུག་ལག་བསྐྱུངས་ནས་གྱུང་།། རུབ་ཕྱོགས་ཐལ་བ་ཅན་ཞེས་པའི།། རྣམ་པར་དག་པའི་འཛིག་རྟེན་
 དེར།། ཁྱིད་ནི་ཐལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག ། བདེ་བར་གཤེགས་པར་སངས་རྒྱུ་ནས།། ལུས་ཅན་ཁྱིད་ཀྱིས་

གསལ་བ་རྣམས། ཞིང་དེར་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་འགྱུར། ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། སྟོན་སངས་རྒྱས་
མར་མེ་མཛད་ལ་སེམས་བསྐྱེད། དེའི་དུས་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུ་བའི་བསྟན་བ་བསྐྱུང་བར་ཁས་ཐུངས་བ་
ལས་མགོན་པོ། བཅ་ཟེའི་སྐྱ་མས་དེའི་ལས་བྱེད་དུ་སྟོན་ལས་བཏབ་བ་ལས་མགོན་ཡིན་ནོ། ཡང་ཁ་ཉན་
ཏའི་རྒྱུད་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམ་ཐོས་སྤྱོད་ལས་མཐུ་ཀླ་ལྷ་བྱ་རྟོག་གི་རྟོ་རྟོ་ཅན་དུ་སྤྱུལ་ནས་ཞེས།
དཔལ་མགོན་པོ་ཉིད་རྣམ་ཐོས་སྤྱོད་ཀྱི་བྱར་བཤད་དོ། ཁྱད་པར་སྤྱུལ་པའི་སྤྱིའི་ཞིང་ཁམས་འདི་ཉིད་དུ་རྟོ་
ལྷར་སྤྱང་བ་ནི། ལྷ་དབང་སྤྱུག་ཆེན་པོ་ལ་བྱ་བརྒྱུད་ཡོད་པའི་རྒྱུད་ལོས་ནག་པོ་ཆེན་པོ་སྟེ། གྲི་ཀྱ་བཅེགས་
པར། ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་ས་བརྩ་ཡི། དབང་སྤྱུག་ཅེས་དང་། ལས་མགོན་དུར་ཁྱོད་བདག་པོ་ནི། འཛིག་
རྟོན་གནས་པ་ས་དྲག་པ། ཞེས་དང་། བད་དཀར་ཆོས་འབྱུང་ལས་ཀྱང་། དེའི་ཆེད་བད་སྤྱུག་ཆེན་པོ་ལ་
བརྒྱུད་ཡོད་པའི་རྒྱུད་ལོས་ནག་པོ་ཆེན་པོ་དབང་ཡོན་དུ་སྤྱུལ་པོ། དེ་ནས་བཙུམ་ལྷན་འདས་^{<121b>} ཀྱིས་
དབང་བསྐྱུར་ནས་དེ་ལ་བསྟན་བ་གཏད་ནས་སྤར་བྱི་རོལ་པའི་ནག་པོ་ཡིན་ཡང་ད་སྟོན་ཆད་སངས་རྒྱས་
པའི་ནག་པོ་འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཤད་པས་སོ། རོན་ལ་འདུལ་བྱེད་ཀྱི་རོར་དེ་དང་
དེར་སྤང་བས་གཅིག་དུ་མར་སོང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དེ་བས་ན་སྐྱེ་བརྒྱུད་བཤད་པར་ཡང་ཆོས་སྐྱོང་ཐམས་
ཅད་མགོན་པོ་སྤྱུག་བཞི་པ་ཉིད་སྤྱུལ་པར་བསྟན་ནོ། རོན་དེས་ན་རྟོན་འབྱུལ་དུ། དེ་ཕྱིར་གཙོ་འཁོར་གཅིག་
དང་ཐ་དད་པ། འགལ་མེད་བསམ་གཏན་རྟོ་རྟོའི་བྱ་སེ་ནས། བསྐྱུགས་པ་མིན་གྱི་ཀྱན་གྱིས་སྐྱོར་མི་
འཆེལ། ཞེས་གསུངས་བ་བཞིན་ནོ།

དེ་ལས་གཞན་ཡང་དཔལ་མགོན་པོ་ཉིད་ལ་བྱ་རྟོག་མིང་ཅན་དུ་གྲགས་པའི་རྒྱ་མཚན། སྟོན་བདེ་
མཆོག་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱུར་བའི་ཆེ་མེ་རྟོག་པོག་པའི་ལྷ་ཁྲ་གདོང་མ་ལ་བབས། གསང་
མཚན་དེ་ལས་དངས་ཉེ་བྱ་རྟོག་མར་བཏགས་པས་བྱ་རྟོག་མིང་ཅན་དུ་གྲགས། གཞན་ཡང་རྒྱུད་ལས། སྟོན་
ཆེ་ལྷ་མིན་བརྒྱལ་བའི་ཆོ། བྱ་རྟོག་དག་དུ་སྤྱུལ་ནས་ནི། ཞེས་དང་། སྤྱབ་པ་པོ་རྣམས་སྐྱོང་བའི་ཆོ། བྱ་
རྟོག་ཆེན་པོས་བསྐྱུང་བར་བྱེད། ཅེས་པས་ཀྱང་མགོན་པོ་བྱ་རྟོག་མ་དང་། འཕགས་ལུལ་དུ་མགོན་པོ་གྱི་
གྲག་མའང་ཟེར་མཐུ་ཆེ་བར་གྲགས་ལ། དེས་ན་དཔལ་འབྱུག་པའི་སྤྱུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་ལས་ཀྱང་བྱ་
རྟོག་བསྟན་སྲུང་གི་སྐྱོར་ཞེས་སྤྱབ་ཐབས་ལྟེན་ནང་ཆན་དུ་དངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མགོན་པོའི་རྒྱུད་ཉེར་
བཞེར་གྲགས་པའི་ནང་ཆན་ལས། སེམས་ཅན་མོས་བ་སྤྱ་ཆོགས་འདུལ་བའི་རྒྱུད་ལོར་བྱེད་ཆུབ་ཤིང་དུང་།

དུར་ཁོད་<122a> བསེལ་བ་ཆེལ། རི་རབ་ཀྱི་ཐོམ་ལ་སོགས་པའི་གནས་ཆེན་ཀུན་ཏུ་སྤྲུལ་བཤད་མཛད་
 པའི་སྤྱིང་གཞི་ཀུན་གྱི་ཡུང་འདིར་འདུ་བས་སོ་སོར་བཤད་མ་དགོས། དེས་བྱབ་འབྱུང་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་།
 བསམ་པ་གང་དང་གང་དག་གིས། མི་རྣམས་སེམས་དང་མཐུན་པར་འབྱུག ། དེ་དང་དེ་ཡི་གཟུགས་སྤྲུལ་
 ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། བྱད་པར་དམ་ཅན་རྒྱ་ཆོའི་འཆར་གཞི་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་ཉེ་དུ་ཀ་བྱུག་
 བཞི་བ་འདི་ཉིད་ལས། དཔལ་མགོན་བདུན་ཅུ་ཅ་ལྔ་འཕྲོས་པ་སྤྲུགས་གསུང་སྤྱི་ལྟ་ཆོགས་སྤྲ་ན་མེད་པའི་
 ལས་རིམ་ཆེན་པོ་དང་། མགོན་པོ་དེས་བྱབ་འབྱུང་པའི་རྒྱུད་དང་སྤྱར་བའི་འབྲེལ་ཆེན་རྣམས་བཤད་དོ་རྗེའི་
 སྤྱིང་པོ་སྤྲུགས་གཅིག་ཏུ་ཀུན་མཁུན་གྱིས་བ་གཉིས་པ་བསྐྱེད་ཀྱང་པོས་མཛད་པ་སྟེ། དེས་ན་དེའི་འཕྲོས་
 ལས། དེ་བས་ན་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་འདིར་དཔལ་གྱི་མགོན་པོ་ལྷ་མ་འཕྲུལ་ནས་སྤྱིང་བ་པོ་བརྒྱུད་པོ་བརྒྱུད་
 ཅི་ཡང་མ་ཆོགས་པ་མེད་དོ། འདི་ལ་འབོད་ཅི་ན་མི་ཁོམ་པའི་མགོན་མེད་དོ། འདིར་ནི་སྤྱང་སྤྱིང་ཐམས་ཅད་
 དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་ཏུ་བསྐྱར་བས་སོ་ཞེས། གསུངས་ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་ཡང་མགོན་པོའི་འཁོར་དུ་རོ་
 ལངས་བརྒྱ། ཉག་པོ་སྟོང་། འ་ཟ་འབུམ། མ་མོ་བྱེ་བ། གཞོད་སྦྱིན་ཁྱི། རྒྱ་སྐར་ཉེར་བརྒྱད། འཛིགས་བྱེད་
 དགུ། མ་བདུན། སྤྱིང་བཞི། འབར་མ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་རྣམས་གངས་ཅན་ནི་མགོན་ཉིང་ཆོ་གའི་གཞུང་
 ཆོག་ཏུ་བཀོད་འདུག་ཅིང་རྒྱས་བཤད་རྒྱུད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། དེ་ཡང་མགོན་པོའི་རྒྱུད་དུ་གྲགས་པ་དེ་
 དག་སྤྲུལ་བཤད་ཀྱི་<122b> དབང་དུ་སོང་བས་བཀའ་འབྱུང་གི་གས་ལ་མ་བཅུག་པ་སྟེ། འདི་ལ་བོད་
 མཁས་པ་འགས་ཅལ་གཏམ་སོམ་ཉིར་གྱུར་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་ལུང་དང་རྒྱ་མཆན་བཅས་ཁོ་བོའི་བཀའ་འབྱུང་
 གི་གསན་ཡིག་ཏུ་བྱས་ཡོད་དོ། དེ་ལྟ་བུའི་དཔལ་མགོན་རྗེ་རྗེ་སྤྱིན་པོ་དེ་ནི་རང་ཅག་དང་མཐུན་པའི་དོར་
 རོ་རྗེ་གདན་དུ་བདུད་དམག་བྱེ་བ་དུང་འཕྱར་བརྒྱུག་པ་དང་། དཔལ་ན་ལུང་ལྟ་སྟེགས་ཤོལ་བས་བསྟན་པ་
 འཛིགས་ལ་ཁད་པའི་ཆོ། སྤྲུགས་ཀ་ནས་བྱ་རོག་སྤྲུལ་ཏེ་དཔལ་གྱི་རི་ལས་སྤྲུགས་འཛོམས་པའི་དཔལ་པོ་
 གདན་བྲངས་ནས་བསྟན་པའི་སྟོག་འབྱུད་པ་དང་། གཞན་དུ་ཡང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཤོལ་བ་དང་བྱེ་རོལ་བའི་
 དམག་གིས་གཙུག་ལག་ཁང་དགེ་འདུན་གྱི་སྟེ་དང་བཅས་པ་མང་དུ་འཛིགས་པའི་ཆོ། གོང་བཞིན་མཐུ་དང་
 རྒྱ་འབྲུལ་སྟོན་ཏེ་སྤྱར་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་ཚུལ་དེ་འབྲུ་ནི་སྤྲུག་བསྟན་གནས་པ་རི་སྤྱིད་དུ་ཡིན་

^a འབོད་] *em.*, བོད་ A
^b ཆོག་] *em.*, ཆོག་ A

པས་བརྗོད་ཅི་ལ་ཆར། བོད་ཡུལ་དུའང་སྟོབ་དཔོན་བསྐྱེས་འདྲེ་སྟོན་ཆམས་བཏུལ་བའི་འཕྲིན་ལས་བཅོལ་
བས་བོད་ཁམས་དཀར་པོར་བསྐྱར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དཔལ་མགོན་ཐུག་བཞི་པའི་ལས་རིམ་མན་ངག་མང་
པོ་གཏེར་དུ་སྐྱས་པ། ཕྱིས་སུ་མངའ་བདག་སྲུང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱིས་གཏེར་ནས་བཏོན་ཏེ་དར་བའི་སྐབས།
ཁོང་ལ་འགྲན་བདོ་བ་དང་མཐའ་མིའི་གཞོན་པ་རིང་དུ་བསྐྱར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་མང་ཞིང་། གཞན་ཡང་སྐྱེ་
མེད་ཞང་ཞེས་པས་མགོན་པོ་བྱ་རྟོག་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཏྲོང་སོག་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཙམ་བསྒྲིག་པའི་ལུང་བསྟན་
གནང་བ་སོགས་བསྟན་པ་བསྐྱར་སྐྱོང་མཛད་པའི་མཐུ་སྟོབས་རྩ་འབྲུལ་^{<123a>} བསམ་ལས་འདས་ཤིང་།
སྟག་པར་དུ་བདུད་འཛེམས་དཔའ་པོ་མཐུ་ཆེན་འབྲུག་པ་གདུང་དེས་དམ་སྟོན་གདུག་པའི་གཤེད་དུ་སྦྲིང་རྩེ་
འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བའི་ཆོ། ནང་དུ་ངོ་ལོག་པ་དམ་ཉམས་ཆོས་ཤི་སྟོག་ལའང་མི་བཟླ་བར་དམར་བཅོམ་དུ་
མགོ་བརྒྱུངས་ཤིང་ཕྱི་རོལ་ནས་བོད་ཁྱི་སྟོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཁར་སོག་དམག་འབུམ་སྟེ་བཀའ་ཏེ་འོངས་རྒྱང་
གོ་མཆོན་དང་མགོ་ལག་ཤོར་ཞིང་བཅོན་དུ་ཚུད་པ་ཆམས་ཀྱང་དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོ་འདིའི་མཐུ་སྟེ། དུས་
སྐབས་དེ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་ཞིང་རྒྱས་པའང་ཆོས་སྐྱོང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་བློ་དུ་
འཁུམས་ཤིང་། དེ་དང་དེར་བསྟན་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ངོ་མཆར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་བརྗོད་པའི་ཡུལ་ལས་
འདས་ཏེ། ཆོ་ཆེན་བརྒྱུད་ཀྱི་དཀྱིལ་སྒར་དུ་དཔའ་ཅལ་པའི་སྟོ་སྐྱ་སྐྱོག་པར་ཡང་། ཆོས་སྐྱོང་ཞིག་ཞུན་
ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་ལས་ཞུས་ཞེས་པ་ལྟར་དུ། འདིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མཆོད་པའི་གཙུག་པོ་དཔལ་བདུད་
འཛེམས་ཞབས་ཉིད་ཀྱང་སྟོ་བདེ་ཁོང་དུ་ཚུད་ནས། ཆོས་སྟོན་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་ལ་
གཏད་དེ། ཆོས་དབྱིངས་བདེ་ཆེན་ཞིང་དུ་སྟགས་བདེ་བས་བཞུགས་པར་མཛད་དོ། དེ་དག་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་འཕྲུང་
རྒྱལ་པོ་བྱ་རྟོག་མཆོན་ཅན་གྱི་གསང་བའི་རྟོགས་པ་^འ ཅུང་ཟད་ཕྱི་བའི་སྐབས་སོ། །

ཆོས་སྐྱོང་ཆེན་པོ་དཔལ་ལས་ཀྱི་མགོན་པོ་བྱ་རྟོག་གདོང་ཅན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་ལ། གཙོ་བོར་ཡེ་
ཤེས་མགོན་པོ་དང་སྟགས་རྒྱུད་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ལོ་རྒྱུས་པལ་ཆེར་གོང་དུ་སོང་ཞིང་། ད་དུང་ཡང་ངོ་ཐོག་
རང་དུ་ཆམ་པར་སྟོས་པའི་^{<123b>} ཚུལ་ལྟར་ན། བྱ་རྟོག་གདོང་གི་བཞི་སྟོང་གསང་བ་སྟོག་གཟེར་སྐྱས་
པའི་རྒྱུད་ལས། དུར་ཁོད་ཆེན་པོ་གདུམ་བླག་འབར་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ན། མཁའ་འགྲོ་མ་དང་། མ་མོ་དང་།

^a མ། *em.*, མ། A

^b རྟོགས་པ། *em.*, རྟོག་པ། A

ལྷ་དང་། ལྷ་དང་། གཞོན་སྤྱིན་དང་། གཞིན་རྩེ་དང་། བདུད་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་། སྤྱིན་པོ་དང་། རྩ་
 ལངས་ཆོགས་རྣམས་འདུས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ནད་རིགས་མང་པོ་དང་། ཐོག་དང་སེར་བ་དང་
 མྱོག་དང་། དབྱང་དཔག་བྱས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བརྒྱག་པར་བྱས་པའི་ཆེ་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་
 དཔལ་ཏེ་རུ་ཀ་འདིགས་པར་བྱེད་པའི་གར་བྱེད་པ་དེའི་ཆོ། ཐུགས་ཁ་ནས་རིག་པའི་སྤྱལ་པ་འདི་དག་འཛོན་
 པར་གྱུར་ཏོ།། མིའི་ལུས་ལ་བྱ་རྟོག་གི་གདོང་བ་ཅན་མཆེ་བ་གཅིགས་ཤིང་གར་བསྐྱར་པའི་སྤྱལ་པ་བཞི་
 བྱང་ནས་ལྷ་མ་སྤྱིན་སྤེ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་དབང་དུ་བྱས་སོ།། དེ་ནས་རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་མས་འདི་སྐད་སྤྱུས་སོ།
 སྤྱིན་པའི་གཙོ་པོ་ཏེ་རུ་ཀ། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱལ་པ་གང་ཕྱིར་སྤྱལ་། དེ་ཡིས་ལས་དང་བྱ་བ་གང་། བཞི་རུ་བྱང་
 པའི་དགོས་པ་ཅི། བན་དང་གཞོན་པ་རི་ལྟར་བྱེད། ཅེས་ཞུས་པ་དང་། རྩོ་རྩེ་འཛོན་པས་བཀའ་སྤྱལ་བ།།
 སྤྱལ་པ་གཏུག་པ་འདུལ་ར་སྤྱལ་། ལས་དང་བྱ་བ་བསྟན་པ་བསྐྱར་། བཞི་རུ་བྱང་བ་འཛོན་ལས་བཞི།།
 བན་དང་གཞོན་པ་སྤྱོད་ཆོགས་བྱེད། ཅེས་པ་ནས། རུ་ཅ་གཏུག་པ་བསྤྱལ་དོན་དུ། ར་ཡི་སྤྱལ་པ་རྣམ་བཞི་
 ཡིས།། དཀོན་མཆོག་བསྟན་པ་བསྐྱར་པའི་ཐབས།། དེ་བས་ལས་མཐའ་བསྟན་པར་བྱ། ཞེས་སོགས་རྒྱད་
 རྩེགས་པར་གསུངས་ཤིང་། ཡང་ལས་མགོན་ཡུམ་བཅས་<124a> གི་བྱང་ཚུལ་སྟོག་གཅོད་དམར་མོ་ཅ་
 འཛིབ་མ་དུག་རྒྱངས་ཁོལ་མས་བསད་པའི་རྒྱད་ལས། དུར་ཁྱོད་ཆེན་པོ་བསེལ་པའི་ཆལ་ཞེས་བྱ་བ། མི་རོ་
 སྐམ་རྒྱུ་བཅེགས་པའི་ནས། ཤིན་རུ་འདིགས་ཤིང་འདར་པའི་གནས་དེ་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་འདིགས་
 བྱེད་ཏེ་རུ་ཀ་ལ། འཁོར་ནི་མཁའ་འགྲོ་མ་ཞེས་པ་ནས། བགེགས་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་སོ།
 དེའི་དུས་ན་ཡབ་གཞོན་སྤྱིན་ནག་པོ་དུག་གི་མཆུ་ཅན་དང་། ཡུམ་སྐྱ་བདུད་ནག་མོ་ཁྲག་གི་རལ་བ་ཅན་
 ཡབ་ཞེ་སྤང་གི་མེ་འབར་བ་དང་། ཡུམ་འདོད་ཆགས་རྒྱ་འཁོལ་བ་གཉིས་འདོད་ཆགས་རང་གར་སྤྱད་པས།
 ཞག་གསུམ་གྱི་ནང་པར་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་འཁྲིག་པའི་འབྲས་ལ། དུག་གི་སྟོང་ནག་པོ་རྒྱངས་སྤྱིན་
 ལྷར་འཁྲུག་པ་གཅིག་དང་། ཁྲག་གི་སྟོང་ལྟོག་ནད་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་ཞིག་སྤྱེས་སོ།། དེའི་ཆེ་དཔལ་
 འདིགས་བྱེད་ཏེ་རུ་ཀས་སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གར་ཆེན་པོ་དགུས་པོ་མོ་གཉིས་པོ་དེ་ཟེལ་གྱིས་མནན་ཏེ།
 ཐུག་མཆན་གསེར་གྱི་རྩོ་རྩེ་ཅེ་དགུ་པ་དེས་དུག་ཁྲག་གི་སྟོང་གཉིས་བཅག་པའི་ནང་ནས། དུག་གི་མི་
 རེངས་ནག་པོ་ལ་བྱའི་མཆུ་ཡོད་པ་ཁ་ནས་ནད་སྤྱུགས་པས་སྤིང་བ་གསུམ་ཉམས་ཐག་གཅོད་བ། ཉིན་གྱི་
 ལས་སུ་པོ་བརྒྱའི་སྟོག་ཟ་བ། མཆན་གྱི་ལས་སུ་པོ་བརྒྱའི་སྤིང་ཁྲག་འབྱུང་བ། ཡུམ་ལ་ལྷ་མ་སྤྱིན་སྤེ་བརྒྱད་

ཉམས་མཁོ་ཆང་བ་ཅིག་བྱང་ངོ་། ཁྲག་གི་སྒོ་ང་དེ་བཅག་པའི་ནང་ནས། བྱང་མེད་དམར་མོ་ཁྲག་གི་མིག་
 ཅན་ཁ་ནས་དྲུག་གི་ཆར་བ་འབབ་པ། ཉམས་མཁོ་ནུ་<124b> སྒྲིམ་བ་དང་བྱང་མེད་སྒོག་ཟ་བ། སྒྲིམ་འབྲེ་
 ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱེད་བ་ཅིག་བྱང་ངོ་།། དེའི་ཆེ་དཔལ་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་དེས། ཉེ་རུ་ཀའི་གད་
 རྒྱུ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཉིས་སྒོག་པས། བདུད་གནས་ཐམས་ཅད་བཅོམ་ནས། བདུད་ཀྱི་གནས་ཐམས་ཅད་
 འགྲུལ་ཞིང་ཐྲེག་པ་ལས། བདུད་ཀྱི་སྒྲུལ་བ་གཉིས་འཕོག་ཅིང་བརྒྱལ་ནས་ས་ལ་འབྱེལ་བར་འགྱུར་རྟོ།། དེ་
 བས་སྐྱར་བྱ་བ་རྒྱུ་ནས་ཕྱོགས་བཅུར་བལྟ་ཞིང་བྲག་འཆལ་ཏེ། དཔལ་པོ་ཆེན་པོ་བདག་ཅག་དབྱུགས་
 དབྱུང་དུ་གསོལ། བདག་ཅག་གཉིས་ཀྱི་ལུས་འདི་དཔལ་པོ་ཆེན་པོའི་གདན་དུ་འབྱུལ་ལགས་སོ།། ཞེས་ཁས་
 གཏུངས་ཤིང་། དེའི་ཆེ་དཔལ་ཆེན་པོས་དབང་བསྐྱར་ནས་པོའི་ལག་ཏུ་གི་གྲུག་ པོའི་ལག་ཏུ་རལ་གི་གཏད་
 དེ་ཁར་བདུད་ཅི་སྒྲིན་ནས། དམ་ཆེག་འདས་ན་སྤྱིང་ཁྲག་འཛིག་པར་ཁས་གཏུངས་ཏེ། ཉེ་རུ་ཀའི་བསྐྱེད་པ་
 བསྐྱེད་བར་དམ་བཅས་ནས། གསང་བའི་མཆོན་བྱ་རྟོག་གདོང་ཅན་དུ་བཏགས་སོ།། ལས་ཀྱི་མ་མོའི་མིང་
 ཡང་ཅི་རྒྱུ་ཀ་དམར་མོ་འབར་བའི་གདོང་དང་། དམར་མོ་ཅ་འཛིག་ཁྲག་འཕྱར་ཤང་བལྟག་མར་བཏགས་
 ཤིང་། གསང་བའི་མཆོན་མེ་གཞོན་སྒྲིན་ལྷ་མ་འཕྱུར་དུ་བཏགས་སོ།།

དེ་བཞིན་བྱ་རྟོག་གདོང་ཅན་ཤི་ཟ་བཅེགས་པའི་རྒྱུད་དང་། རྒྱུད་གཞན་ལས་ཀྱང་མང་དུ་
 གསུངས་པ་ནི་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་སྤང་བ་སྟེ། གཅིག་བྱས་སྤྱོད་ཆོགས་སྤང་འཆར་བ། རྒྱ་རྒྱའི་གར་
 གྱིས། ཞེས་བ་ལྟར། གནས་སྐབས་སུ་སྒྲིག་གསུང་བྲགས་ལས་ཆེ་བདག་སྒོག་བདག་འཆི་བདག་དེ་ལ་ལྷུ་མ་
 གསུམ་<125a> དང་། གཞན་དུ་ལས་མགོན་བྱ་རྟོག་གདོང་ཅན་སྤེལ་བྱེད་པ་ཡང་བདུད་པོ་བྱ་རྟོག་གདོང་
 ཅན་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་མགོན་རྒྱུད་ཆོ་ག་དང་གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅར་ཡང་བྱངས་པ་རྒྱུད་སྤེལ་བཤད་ཚུལ་
 ལས་བྱུང་ངོ་། དེ་ལྟར་ན་དཔལ་ལས་ཀྱི་མགོན་པོ་འདིའི་འཁོར་དུ་མ་གཏོགས་པའི་སྤང་སྤྱིད་སྤྱིན་བྲེགས་
 པ་པོ་མོ་གང་ཡང་མེད་པས་ན། དམ་ཅན་རྒྱ་མཆོ་རྣམས་བྲག་པོ་མཛོན་སྤྱོད་ལས་ལ་ཞུགས་པའི་ཆེ། དཀྱིལ་
 སྐར་དཔོན་པོ་ལྟ་བུ་ནི་འཛིགས་བྱེད་ལས་མགོན་པོ་བྱ་རྟོག་གདོང་ཅན་འདི་སྟེ། རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། ལས་
 མགོན་པོར་རབ་དུ་བྲགས། ཀླུ་བྱ་ཁྲུང་ཁྲ་ཏ་འབྱེད། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔས་མ་བྲུལ་བ། མ་རུངས་
 གདུལ་དཀའ་དེས་འདུལ་བས། བྱ་རྟོག་གདོང་ཅན་བྲག་པོ་ཆེ། ཞེས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཞབས་བྱུང་རིན་
 པོ་ཆེས་ཀྱང་། ལས་གང་བསྐྱེད་དཀའ་བ་རྣམས་བྱ་རྟོག་གདོང་ཅན་ལ་བཅོལ་ཡོད་བྱ་རྟོག་གདོང་ཅན་གྱིས་

བྱེད་ཡོང་གསུངས་ལས་ན། དཔལ་འབྱུག་པའི་ཆོས་རྒྱུང་ཐམས་ཅད་པའི་ལས་བྱེད་གཙོ་ཤོ་རྩ་ཡི་འདི་ཆོ་
ནམོ། དེའི་ཡང་དང་པོ་སྤྱད་པ་ནས་འཁོར་གྱི་པར་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལས་སོ། དེས་ནི་དཔལ་
ལས་མགོན་པོ་བྱ་རྒྱལ་གདོང་ཅན་གྱི་གསང་བའི་རྟོགས་པ་རྩུང་ཟད་པའི་སྐལ་པ་སོ། །

ཁྲག་འཕྱར་དུང་པོལ་ལྷ་མོ་ཁམས་གསུམ་བདག་པོའི་རྟོགས་བརྗོད་ལ། ལྷ་མོ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱད་མེ་ལྷེ་
འབར་མ་ལས་བསྐྱས་ཏེ་བཤད་ན། སྤྱོད་མཐོ་རིས་ལྷའི་ཡུལ་ན་འདོད་དགུ་འབྱུང་བའི་ཤིང་དབག་བསམ་
ཡོང་འདུ་ཅ་བ་ནི་ལྷ་མིན་ཡུལ་ནས་སྐྱེས། ཅེ་མོ་ནི་ལྷ་ཡུལ་དུ་འདོད་འབྲས་ <125b> སྤྱོད་བའི་སྤྱིན་དེས་ལྷ་
དང་ལྷ་མིན་གཉིས་འཐབ་བ་ལས་ལྷ་པམ་ཞིང་ལྷ་མིན་ནམས་རྒྱལ་ཏེ་ལྷའི་ཆོགས་ཟད་ལ་ཁད་དུ་ཡོད་ཅ་ན།
རྩོ་རྩེ་འཆར་གིས་དགོངས་ཏེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷ་རྒྱལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དཔལ་ཤེའུའི་དབྱས་ནས་སྤྱི་མཐེང་ནག་
ཅིག་སྐྱལ་ཏེ། ལྷ་མི་ན་རྩ་ཅིའི་དབྱལ་བར་ལྷགས་ཀྱི་འཛེར་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏོ། འཛེར་བ་དེ་བརྗོད་བའི་ནང་
ལས་བྱད་མེད་སྟོ་བསངས་མ་མཆེན་དཔའི་དཔལ་དང་ལྷན་བ་ཞིག་བྱུང་བས་དེ་ནི་ལྷ་མོ་ལྷ་མ་དེ་མི་ཡིན་ཏེ།
དེ་དུས་ཅ་ན་འཛམ་གླིང་ཅུབ་བྱང་མཆེན་ས་དུར་ཁྲིད་དུ་ལྷ་ཆེན་དབང་ལྷག་དེ་དགེ་སྟོང་གི་ཆ་ལྷགས་སུ་
འགོག་བའི་བརྒྱལ་ཞུགས་ལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ། ལྷ་མོ་ལྷ་མ་དེ་མི་དེར་འཁྲིད་ནས་དེ་དང་སྟོར་དུ་
བརྒྱག་བ་ལས་མིང་སྤིང་གཉིས་སྐྱེས་ཏེ། མགོན་པོ་ལེགས་ལྷན་དང་ལྷ་མོ་དུང་སྟོང་མཐོ། དེ་གཉིས་ཀས་
སྐྱལ་བ་བཀྱེ་སྟེ་ལྷ་མིན་ཀྱི་དམག་མང་པོ་འཛོམས་བ་དང་། ཡང་ལྷ་མོ་ཅཱི་ཀའི་ལྷེ་བར་ལྷ་དམག་མང་པོའི་
རྩོང་བཅས་ཏེ་ལྷ་མིན་ནམས་པས་དུ་བརྒྱག་བ་སོགས་རྩུ་འབྱལ་ཀྱི་བཀོད་བ་མང་། དེ་ནས་དུང་སྟོང་མས་
བན་ཤ་ཆ་རིའི་གཟུངས་ལོ་བདུན་བཞུས་ཏེ། ལྷ་དུང་གི་འཛེར་བ་ཅན་ལ་གཞོད་པའི་བྱ་ལྷུང་ཀ་རུ་ཆའང་
བཅུལ་ནས་སྐྱའི་འཛིགས་བ་སྟོབ་བ་དང་། དེ་ལས་རི་རབ་ཅེར་ནམ་བར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་དུ་བཞུགས་
པའི་སྐབས་ལ། སྤོན་པོའི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་སྤྱི་ཆས་རང་གི་སྤིང་མོ་སྐྱ་ལ་ཅེ། ལྷ་མ་རྒྱ་དེ་ཆ་ལ་ཡུལ་ཞིང་དེ་
གཉིས་འཁྲིག་བ་ལས། བུ་མོ་ཅིག་སྐྱེས་པ་ལ་ཡུག་ན་རྩོ་རྩེས་ལྷ་མོ་རེ་མ་ཏི་ཞེས་དང་། དུང་སྟོང་མས་
<126a> དམར་ནག་སྤར་བའི་ལྷ་གསེར་ཅན་བྱ་བར་མིང་བཅུགས་སོ་དེ་ནས་སྤོན་པོ་དཔལ་སྤྱི་ཆ་དང་།
སྤིང་མོ་སྐྱ་ལ་ཅེ་དང་། ཁོལ་མོ་རེ་མ་ཏིས་བསྐྱས་ཏེ་ལྷ་མོ་དུང་སྟོང་མ་དེ་སྤོན་པོའི་ཆུང་མར་དབང་མེད་དུ་
སོང་བ་དང་། དེའི་ཆེ་ལྷ་མ་དེ་མིས་དཔོན་པོར་བ་ལ། ར་ཡི་བུ་མོ་དུང་སྟོང་མ་འདི་ར་ལ་གསང་སྟེ་སྤོན་པོའི་
ཆུང་མར་སོང་བས་ན། ཕྱིན་ཆད་བུ་མོ་ཁྲིད་ཀྱང་སྤོན་དང་འགྲོགས་ཤིང་མི་ཤ་བའི་སྤོན་པོ་སོགས་དང་།

དེ་ཡི་ཁོལ་མོ་རེ་མ་ཉི་ཁྱོད་ཀྱང་དེ་གྱུ་མོ་བསྐྱས་ཏེ་སྤྱོད་ལ་བྱིན་པས་སོགས་དཔོན་མོ་བཅུ་གཉིས་པོར་
བས། དེ་མ་ཐག་ལྷའི་ཁ་དོག་ཉམས་ཏེ་མཐིང་ནག་འདྲིགས་རྒྱུ་གི་སྤྱོད་མོར་གྱུར་པ་ལས། སྤྱོད་དང་སྦྱོར་
ཞིང་སྤྱོད་པོའི་ཕྱག་གུ་རྒྱ་བ་སེང་གོ་སོགས་ལྟ་བུ་ཅམ་སྦྱིས་པའི་མཐར་ཁྱོ་འདར་ཤ་གྱི་ཡ་ཤི་ཤོ། དེ་ནས་
དུང་སྦྱོར་མ་དང་ཁོལ་མོ་རེ་མ་ཉི་གཉིས་སྟོན་ལམ་ལས་བདུད་གྱི་ཡུམ་དང་གཤིན་རྗེའི་ལུས་མོར་འགྱུར་ཆུ་
སོགས་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་ནི་འདིའི་བཤད་འཕྲོར་ཡོད་དེ། བར་སྐབས་སུ་བྱག་ན་དོ་རྗེའི་གསང་སྐྱགས་བྱེ་བ་
བཙོ་བརྟུན་བསྐྱས་ཏེ་མཁའ་འཕྲོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱང་བསྐྱབས་སོ།།

དེ་ནས་དགོ་བ་སྦྱང་བའི་མཐུས་བྱང་རྩྱུང་པོའི་ཤིང་རྒྱུད། སྟོན་པ་བཙོ་མ་ལྟན་འདས་ཤུག་
ཐུབ་པ་བཞུགས་པའི་སྦྱུང་སྲུང་བྱིན་ནས། ཐུགས་བསྐྱེད་ཅིང་བསྟན་པ་བསྐྱར་བར་ཁས་རྒྱངས། གསང་བའི་
དཀྱིལ་འཁོར་གཉེན་པོར་བཅུག་སྟེ་དབང་དང་རྒྱུད་གསང་ཆེན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བདག་མོར་བཀོད་དོ།།
གཞན་ཡང་ཉེ་རུ་ཀ་དང་ཐུག་ན་དོ་རྗེས་ལྟ་མོ་དཔོན་གཡོག་ལ་དབང་བཞི་བསྐྱར་<126b> སྟེ་ལུས་དག་
ཡིད་ཉེ་རུ་ཀའི་རང་བཞིན་དུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཏེ། གསང་མཆོན་ཀྱང་ལྷོ་མར་ཀླ་ལི་དང་ཁོལ་མོ་རེ་མ་ཉི་
མིང་ཡང་གཞོད་སྦྱིན་གཤམ་པ་ནག་མོར་གསོལ་ནས། སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་བསྐྱར་བའི་གཉེར་གཏད་དོ།།
ལྟ་མོ་དཔོན་གཡོག་གིས་ཀྱང་རང་རང་གི་སྦྱིང་པོ་ལུས་ནས་བསྟན་བསྐྱར་དུ་དམ་བཅས་སོ། དེ་ནས་མཐུ་
དང་རྩ་འཕྱུལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་གྱུར་ཏེ་འདོད་པ་ཁམས་བདག་མོར་འཁོད་པའི་ཆོ། ཆངས་པ་དང་
བརྒྱ་བྱིན་ཁྱབ་འཕྱག་དང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་ལ་སོགས་པས་སྦྱིའི་རྒྱན་ཆ་དང་ལྟ་མིའི་རྒྱལ་སྤྱི་ལོངས་
སྦྱོད་ཀྱན་འབུལ་བར་ཡང་བྱས་སོ། དེ་ཡང་རྒྱུད་སྦྱིང་གཞིའི་འཕྲོར། གྱེ། བཙོ་མ་ལྟན་འདས་གསང་བའི་
བདག་པོ། འདོད་པ་ཁམས་དབང་ཐུག་མ་འདི། དང་པོ་ལྷའི་བྱ་མོར་བྱུང་བ་དང་། བར་དུ་སྤྱོད་པོའི་རྒྱུང་
མར་གྱུར་པ་དང་། ད་ལྟ་འདོད་ཁམས་དབང་ཐུག་མར་གྱུར་པ་འདི་སྟོན་རྒྱ་རྒྱུན་ཅི་ལས་བྱུབ་པ་ལགས།
ཞེས་གསོལ་བ་དང་། གསང་བའི་བདག་པོས་བཀའ་སྦྱུལ་པ། བརྒྱ་བྱིན་ཉོན་ཅིག་ ད་ལྟར་གྱི་དཔལ་ལྷ་མོ་
ནག་མོ་འདི། སྟོན་སངས་རྒྱས་གསེར་ཐུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ལྟ་མོ་འདོད་ཟེར་ཅན་དུ་གྱུར་ཏེ་དགོ་བ་བཅུ་ཤ་སྟག་
སྦྱང་དོ། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་འོད་སྤངས་བསྟན་པ་ལ། ལྟ་མོ་ནམ་མཁའི་དཔལ་མོ་བསྟེན་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་
ཏེ་ཞེ་སྤང་རང་གར་སྦྱང་དོ། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་བསྟན་པ་ལ། ལྟ་མོ་རྩ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏེ།
དུས་དེ་ཙམ་ཤུག་ཐུབ་པ་ནི་དགོ་སྟོང་<127a> དབང་ཐུག་དཔའ་པོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས་སོ།། དགོ་སྟོང་དེ་

ལ་ལྟ་མོ་རྩ་དེས་མཆོད་གནས་བྱས་ཤིང་སྟོན་ལམ་བཟབ་སྟེ། ཁྱེད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ན་ཡེ་ཤེས་མགོན་
 མོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུམ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། ཁྱེད་ཀྱི་བསྟན་པ་བསྐྱེད་བར་གྱུར་ཅིག ཅེས་སྟོན་ལམ་མང་དུ་
 བཟབ་པའི་མཐུ་ཡིན་ནོ། བརྒྱ་ཉེན་ཅིག ད་ལྟ་ནི་ལྟ་མོ་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་གསུམ་གྱིས་རང་གི་རྣམ་པར་
 སྟོན་པས། །ལྷན་སྐྱེས་པའི་བསྟན་པ་བསྐྱེད་བར་ལ་དགེ་ཆ་དུས་གཅིག་ལ་སྟོན་པ་སྟེ། ཉག་མོ་ཕྱག་བཞེ་མ་
 དང་། ཕྱག་གཉིས་མ་དང་། དམར་མོ་ཆ་འཛིབ་མ་དང་། རལ་གཅིག་མ་དང་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། ། ལྟ་མོ་
 འདི་དང་མོ་མཐུ་དེ་མའི་བྱ་མོར་སྟེས་པ་ནི་དང་མོ་དགེ་བ་སྦྱུང་པའི་མཐུའོ། བར་དུ་སྟོན་པའི་རྒྱུད་མར་གྱུར་
 ཅིང་ལྷེབས་པ་ནི་ཞེ་སྤང་སྦྱང་བའོ། ཐ་མ་ད་ལྟ་འདོད་ཁམས་དབང་ཕྱག་མར་གྱུར་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
 དབང་བསྐྱེད་ཏེ། །ལྷན་སྐྱེས་པའི་བསྟན་པ་བསྐྱེད་བར་ནི་སྟོན་ལྷན་སྐྱེས་པ་ལ་ཕྱིག་པ་བཤགས་ཤིང་སྟོན་ལམ་
 བཟབ་པའི་མཐུའོ། ཞོལ་མོ་རེ་མ་ཉི་ནི་གསང་སྤགས་ཀྱིས་བསོད་ནམས་ལས་གྲུབ་པའོ་ཞེས་སྟེང་གཞི་ནས་
 བཅས། རྒྱུད་རྫོགས་པའི་ལེའུར། མཁའ་འགྲོ་ལྟ་མོ་ནག་མོ་འདིས་བསྐྱེད་པ་མང་པོའི་སྟོན་རོལ་ནས། དུས་
 གསུམ་རྒྱལ་པའི་ཞལ་མཐོང་ནས། །དམན་པའི་ཞིང་འདིར་སྦྱལ་སྦྱ་ཡིས། ། ལྟ་མོའི་ཚུལ་དུ་སྦྱ་བསྟན་ཏེ། །
 འགྲོ་བའི་དོན་ལ་རབ་ཏུ་བཅོན། ། ཉོན་མོངས་སྦྱིབ་པ་རབ་ཏུ་སངས། ། ད་ལྟ་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པ་སྦྱོང་། ། དེ་ཡི་
 ཞོལ་མོ་རེ་མ་ཉི། ། སྟོན་ལམ་དབང་^{<127b>} གིས་འགྲོ་དོན་བྱེད། ། བསྟོམ་པའི་ལམ་ལ་རབ་གནས་ནས། །
 ད་ལྟ་ཉོན་མོངས་སྦྱིབ་པ་སྦྱོང་། ། འདི་ནས་འདས་དུས་མའི་ཆོ། ། མཁའ་འགྲོ་ལྟ་མོ་ནག་མོ་འདི། ། བྱང་ཤར་
 ཉག་མོ་འདབ་དུར་ཁོད་ན། ། བརྒྱ་རྣམ་པར་རོལ་པ་དེར། ། ཡང་དག་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི། ། བརྒྱ་དམ་
 པའི་དབལ་ཞེས་བར། ། རས་ནི་ལྟ་མོ་ལུང་བསྟན་ནོ། ། ལྟ་མོའི་གཡོག་མོ་རེ་མ་ཉི། ། བརྒྱ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་
 དེར། ། དེའང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། ། ཆོ་གྲོས་ཆེན་པོ་བཤེས་གཉེན་ཞེས་བྱ་བར་རས་ནི་ལུང་བསྟན་
 ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་ན། དཔལ་དུང་སོལ་མ་དང་ལྟ་མོ་རེ་མ་ཉི་འདི་ཡང་སྟོན་ལམ་གྱིས་སྟེལ་བས་ཉེ་
 དཔེར་ན་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་དང་བྱ་རྒྱུ་གཤོང་ཅན་ལྟ་སྤང་བས་སོ། ། གཞན་ཡང་དཔལ་ལྟ་མོའི་རྒྱུད་དངོས་
 གྲུབ་འབྱུང་བ་དང་། ཁྱག་མཆོ་ཞོལ་མ་སོགས་འདིའི་རྒྱུད་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས། བཤད་ཚུལ་དུ་མར་སྤང་
 ཡང་སྦྱང་པོ་ནི་འདིར་འདུས་པས་སོ། །

དེའང་དཔལ་ཁྱག་འབྱུང་གི་རྒྱལ་མོ་འདི་ནི་རྒྱ་ཀར་དུ་གྲུབ་ཆེན་ཕེར་ཕ་ནས་ཉི་མེད་རྩེ་རྩེ་ཆོས་
 སྤང་གི་གཙོ་བོར་བཞེན་པ་ལས། བྱང་རྒྱུད་གདུལ་བྱའི་སྤང་དུ་རྩེ་མར་པ་ལོ་རྩེ་ལ་གནང་ནས། བསྟན་བསྐྱེད་

བརྒྱ་དང་ཅ་བརྒྱད་ལས། བྱད་པར་དྲུག་སྟོལ་ལྷ་མོ་མཆོག་ ཅེས་དང་། བུ་ཆ་པོ་ཡང་ཆའི་དོན་དུ་ནི། ལོ་
 རྒྱ་རྩ་ཡིས་སྤྱོད་རྒྱུ་ཡི། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་བ་གོང་མ་རིམ་ཕྱོད་ནས་རྒྱལ་ཕྱི་གསུང་འཛིན་
 རྒྱལ་སྤྱིའི་བར་དུ་འཕྲིན་ལས་བདག་མོར་གྱུར་པ་བཞིན། ལྷའི་ཕྱོགས་འདིར་ཡང་བསྐྱེད་སྤྱོད་སྤྱི་དང་བྱད་
 པར་དགེ་འདུན་གྱི་^a<128a> ལྷའི་གཉེར་གཏད་པས་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པའི་བཅེ་དྲུང་མཛད་པར་ཀུན་ལ་གྲགས་
 མོ། འདི་ལ་འཁོར་ནག་མོ་འབྱུང་སྤྱི་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྐྱེད་ཅམ་ནི་མདོས་ཆོག་དུ་དང་།
 རྒྱས་པར་ནི། སྤྱོད་ཁམས་མ་ལུས་སྤྱིན་གྱི་ཆོགས་ལྟར་གཏིབས། སྤྱིད་གསུམ་གཡོ་བར་མཛད་ལ། ཞེས་
 འབྱུང་ཞིང་། བར་ཆོགས་ནང་གི་འདྲེ་ཅུང་ཤེས་འཁོར་གྱངས་ལས་འདས་ན་སྤྱིད་ཞིའི་དབང་མོ་འདི་ལ་
 བརྒྱུད་ཅི་དགོས། དེས་ན་ཁོང་ལ་མའི་འགོ་དོན་བས་ལྷ་འདྲེའི་འགོ་དོན་ཆེ་བས་མ་ཞིང་ཅི་སྟེ་ཞེ་ན་དེ་དག་
 བསམས་ཅད་རང་འཆང་རྒྱ་བའི་ཞིང་དུ་སྤྱི་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེར་མ་ཟད་ཆོས་སྤྱོད་གིས་བསྐྱེད་པའི་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཁོང་རང་འཆང་རྒྱ་བའི་ཞིང་དུ་སྤྱི་བར་མགོན་པོའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པ་
 བཞིན་ནོ། དེས་ནི་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་མོ་དྲུག་སྟོལ་མའི་གསང་བའི་རྟོགས་པ་ཅུང་ཟད་བའི་སྐབས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་མགོན་པོ་བཀའ་བརྒྱད་ནས་སྤྱི་བརྒྱད་མགོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བར་ཤེ་ཤེས་སྤྱི་བརྒྱད་
 གསུང་ཚུལ་ནས་བོད་དུ་དར་ཚུལ་གྱི་བར་དཔལ་མགོན་ཕྱག་བཞེ་བ་ལྟར་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཚུལ་ནི། ས་
 དགེ་རྒྱུད་ལུགས་སོགས་རང་རང་གཙོ་བོ་གང་བཞེན་པ་དེའི་ལུགས་དར་རྒྱས་ཆེ་བས་ན། མགོན་པོ་གཅིག་
 གི་ཆོས་ཚན་ཀྱང་སྤྱོད་མི་འཇུག་དེ་ས་དགེའི་གྱུར་ཕྱག་རྒྱུད་མའི་མགོན་པོ་མ་ནིང་བཞིན་ནོ། ལྷའི་མགོན་
 པོ་སོགས་སྤྱི་བརྒྱད་མགོན་པོའི་རྟོགས་བརྒྱུད་ཅམ་ནི་སྤྱི་བརྒྱད་རང་གི་མདོས་ཆོག་ལས་ཅུང་ཟད་གསལ་
 བར་ཀུས་ཤིང་། འདིར་ནི་ཟུར་དུ་བཀའ་བའི་སྤྱིར་གསོལ་དོ་ཐོག་རྣམ་སྤྱི་ཆེ་རིང་གཡུ་སྤྱོད་ནས་བཅམས་
 བརྒྱུད་^b<128b> པར་སྤྱོད་སྤྱི་དེ་ལས་ཆོས་སྤྱོད་རྒྱལ་པོ་རྣམ་སྤྱི་རྟོགས་བརྒྱུད་ལ། སྤྱོད་སྤྱོད་པ་བཅོམ་ལྷན་
 འདས་ལྷང་ལོ་ཅན་གྱི་པོ་བྱང་ན་བཞུགས་དུས། གཞོད་སྤྱོད་གྱི་སྤྱི་དཔོན་ཆེན་པོ་ཡང་དག་ཤེས་ཀྱིས། བཅོམ་
 ལྷན་འདས་ལ་བྱང་ཕྱོགས་རྒྱལ་པོ་འདི་ལ་ཅིའི་སྤྱོད་དུ་རྣམ་སྤྱི་སྤྱི་བཞི། དེ་བཞིན་དུ་ངལ་བསོས་པོ་^b

^a ལོ་རྒྱུད་] *em.*, ལོ་ཙན་ A
^b ངལ་བསོས་པོ་] *em.*, ངལ་གསོ་པོ་ A

དང་། གནས་བསྐྱེད་པོ་དང་། ལུས་ངན་པོ་ཞེས་བཀྲི་བའི་རྒྱ་མཚན་ཞུས་པས། ལྷོ་ན་པས་བྲག་ན་རྩོ་རྩེ་ལ་
 འོད་ཅིག་ཅེས་པའི་བཀའ་ལྷུང་པ་ལྟར། གནས་ང་བའི་བདག་པོས་སྡེ་དཔོན་ཡང་དག་ཤེས་ལ་སོགས་འདུས་
 པའི་འཁོར་ཆོགས་ལ། བྲིད་ཀྱིས་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རྣམ་ཐོས་སྤྲས་འདི་མཐོང་ངས། འདི་ནི་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་ལས་སྤྲུལ་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་མཛད་པ་རྩི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་མཛད་པའོ། ། ཞེས་
 སྤྲུལ་པས་བསྟན་པ་བསྐྱེད་ཆུང་ཡང་བཤད་ནས། སྤྱི་སྡེ་བརྒྱད་ཀྱང་ལྷའི་ཡུལ་ན་དང་སྤོང་ཆེན་པོ་རྣམ་མང་
 ཐོས་དང་སྤོང་གི་སྤྱོད་པ་མཛད་དོ་ཞེས་གྲགས་སོ། ། དེ་ལ་ལྷའི་རྒྱལ་སྤྱིད་བཟན་པ་དང་མི་རྣམས་རེ་བ་སྤོང་
 བའི་ཐབས་སུ་བསམས། ཆངས་པ་བྲུད་པར་སེམས་ཀྱིས་བརྒྱ་བྱིན་ལ་བསྐྱུལ་ཏེ། ལྷ་མོ་དཔལ་དང་སྤོང་ལ་
 སྤུལ་ལོ། དེས་ཀྱང་དང་སྤོང་རྣམ་མང་ཐོས་དཀའ་ཐུབ་ལས་བརྒྱུ་སྟེ་ལྷན་ཅིག་དུ་གནས་པ་ལས། ཟླ་བ་བཅུ་
 བ་ཁྱེད་མཚན་དང་ལྷན་པ་གཅིག་ལྷ་མོ་དཔལ་བཅུན་མའི་པར་དུ་བརྒྱས་ཏེ་བྱུང་ངོ་། མིང་ཡང་སྤྱིད་བྲུབ་ཅེས་
 བཏགས་སོ། ། དེ་ནས་ཆེར་སྤྱེས་པ་དང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷང་ལོ་ཅན་གྱི་པོ་ཐང་དུ་སྤུལ་
 ཏེ། ས་གསུམ་པའི་རྒྱལ་པོར་དབང་བསྐྱུར་ངོ་། དེའི་<129a> ཆེ་བར་སྤང་ལ་གནས་པའི་ལྷ་རྣམས་དང་།
 ཡུལ་འཁོར་སྤང་དང་། འཕགས་སྤྱེས་པོ་དང་། མིག་མི་བཟང་དང་། གནོད་སྤྱིན་ལག་ན་རྩོ་རྩེ་ལ་སོགས་
 པས་རིན་པོ་ཆའི་ཤིང་རྩ་བཟ་བ་སྤུལ་ནས་བསྟོད་པ། ལྷ་དང་མི་ཡི་མགོན་གྱུར་ལྷ་ཡི་ལྷ། བདེ་མཛད་སྤྱིད་
 བྲུབ་རྣམ་མང་ཐོས་པའི་སྤྲས། ལྷོན་ལམ་ཐུགས་རྩེའི་མཐུ་མངའ་རིན་ཆེན་མང་། རྣམ་མང་ཐོས་པའི་སྤྲས་
 ལ་བྲག་འཆལ་ལོ། ། ཞེས་བསྟོད་དེ་བྲག་འཆལ་བ་ལས་རྣམ་ཐོས་སྤྲས་ཞེས་མིང་དུ་ཆགས་པར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ལས་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་རྣམས་འཐབ་པའི་ཆེ། ལྷ་མིན་གྱི་དབང་པོ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་སྤྱ་གཅན་འཛིན་
 གྱི་གཡུལ་བརྒྱུག་པའི་བྱིར་རྣམ་ཐོས་སྤྲས་ཉིད་རི་རབ་ཤིང་པ་ལ་ངལ་བསོ་བ་ལྷར་བཞུགས་པས། དེའི་གཟི་
 བྱིན་སྤྱ་གཅན་དཔུང་དང་བཅས་པས་མ་བཟོད་དེ་སྤྱར་རིན་པོ་ཆའི་མེ་ཉོག་སྤྱ་ཆོགས་ཀྱིས་གཏོར་ཏེ་བསྟོད་
 པས་ངལ་བསོས་དགེ་བ་ཞེས་གྲགས་པ་དང་། གཉིས་པ་ལྷ་མིན་རྒྱལ་པོ་མགུལ་འཕྲེང་དཔུང་དང་བཅས་
 པས། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་དང་ལྷང་ལོ་ཅན་རྣམས་འཕྲོག་ལ་ཐུག་པའི་ཆེ། རྒྱལ་པོ་འདིས་ལྷའི་གནས་
 རྣམས་བསྐྱེད་ཏེ་ལྷ་མིན་རྣམས་པམ་པར་བྲས་པས། སྤྱར་མགུལ་འཕྲེང་གིས་གོས་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱ་ཆོགས་
 ཀྱིས་གཏོར་ནས་བསྟོད་པས་མགོན་པོ་གནས་བསྐྱེད་པོ་ཞེས་གྲགས་པ་དང་། གསུམ་པ་ལྷ་མིན་རྒྱལ་པོ་
 རབ་དགོད་དཔུང་དང་བཅས་པས་ལྷའི་གྲོང་ཁྱིམ་ལྷ་བྲག་ཆུན་གཞིས་ལ་ཐུག་པའི་ཆེ། ལྷའི་དབང་པོས་

གྲང་སྒྲན་ཏེ་བསྐྱེལ་བ་ལས། རྣམ་ཐོས་སྤྱོད་ཅིང་བེ་རྒྱུ་འཕྲུལ་ལ་གསེར་ཁབ་ཀྱིས་བརྒྱན་ཏེ་གཡུལ་ལ་
འབྱུག་པས། རབ་དགོད་དབྱང་དང་བཅས་པ་མཇུག་སྟེ་རང་གི་གནས་སུ་སོང་ངོ་།། <129b> དེའི་ཆེ་སྤྱོད་ཅུ་
ཅ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་ངོ་མཚར་སྤྱོད་ཏེ། གྲེ་མ་ལུས་ངན་པ་འདི་འབྲུ་བས་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་
བར་བྱས་ཞེས་དང་། ལྷག་ཏུ་ཉེ་དབང་སྤྱོད་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆའི་མེ་ཏོག་དུ་མས་གཏོར་ཏེ་བསྟོད་
པ། ལྷ་ཡི་ནང་ན་རྒྱལ་པོ་རྟོར་ལྷ་ཁྲོད། ཡིད་བཞིན་རེ་བ་ཀྱན་གྱི་སྐྱབས་གྱུར་པ། ལུས་ངན་པོས་ནི་ལྷ་མེན་
བྱེ་བ་བརྟུལ། རྟོན་མོངས་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་པ་བྲག་འཆའ་ལོ། ཞེས་བསྟོད་དེ། རྒྱལ་པོ་ལུས་ངན་པོ་ནི་ཁོ་
པོ་ཅག་གི་སྐྱབས་སུ་གྱུར་ཏེ་ཞེས་བརྗོད་པས་དེའི་ཕྱིར་ལུས་ངན་པོ་ཞེས་གྲགས་སོ། ཞེས་མདོར་བསྐྱེལ་
ཤིང་རྒྱས་པར་གཏོད་སྤྱིན་གར་མཁན་མཆོག་གི་བརྟག་པ་ཕྱི་མ་ལས་སོ། དེ་ལྷ་བྱའི་འོད་ཡངས་ཆ་པོ་དེ་ནི་
སེམས་ཅན་སྤྱིན་རྗེས་མཛད་པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་སྤྱོད་པའི་རིན་ཆེན་མང་གི་སྤྱོད་བསྐྱར་ཏེ། རྒྱུད་དེའི་འཕྲོང་། བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རིན་ཆེན་མང་། རྣམ་སྒྲུང་དཔལ་འབྲེང་ཐུགས་ལས་སྤྱོད་པ། དེ་སྤྱོད་ཆོ་ག་འདི་ལྷ་སྟེ།
ཞེས་སོགས་གསུངས་པས། གཏོད་སྤྱིན་ཏེ་བདག་བརྒྱུད་དང་རྟོར་ལྷ་བྱེ་བའི་ཆོགས་སུ་སྤྱོད་ཏེ་སེམས་ཅན་
གྱི་རེ་འདོད་སྐྱོང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ནམ་གནས་བར་དུ་བསྐྱུང་སྐྱོང་མཛད་པའི་རྒྱལ་རྗེས་
པར་ནི་བརྗོད་དགོ།

གཞན་ཡང་འདུལ་བ་ལུང་བཞི་དང་། མདོ་སྤེལ་སྤྱོད་པ་ལས། དྲང་སྲོང་གེ་ན་ཡ་ཀ་དང་།
དེའི་ཆ་པོ་དྲང་སྲོང་རི་པོ་གཉིས་འདུལ་བའི་ཆེད་དུ་སྟོན་པས་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་ལ་དགོངས་ཏེ་མཆོད་ལ་
འབབ་འབྲུལ་དུ་ཕེབས་པ་ན། རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པོ་འོངས་ཏེ། སྟོན་པའི་སྐྱེ་གཡུལ་གཡོན་དང་མདུན་རྒྱལ་ཏུ་
རིམ་པར་རང་རང་གི་འཁོར་ཆོགས་རྒྱ་མཆོས་བསྐྱོར་ཏེ་འཁོད་པ་ལ། ལུལ་འཁོར་བསྐྱུང་ <130a> དང་
འཕགས་སྤྱོད་པོ་ལུལ་དབྱས་དང་། སྤྱན་མི་བཟང་དང་། རྣམ་ཐོས་སྤྱོད་ལ་ལུལ་མཐའ་འཁོབ་པའི་སྐྱེད་
ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པས། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་འཁོར་དང་བཅས་པས་བདེན་པ་མཐོང་། དེའི་དུས་དགེ་སྐྱོང་
རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་བཞིའི་སྟོན་གྱི་བྱང་བ་ཞུས་པས། སྟོན་སངས་རྒྱས་འོད་སྤྱངས་ཀྱི་དུས་ལུལ་འཁོར་
བསྐྱུངས་དང་འཕགས་སྤྱོད་པོ་གཉིས། སྤྱོད་དབྱགས་དང་དབྱགས་ཆེན་པོ་གཉིས་ཞེས་པར་སྤྱོད་པ། མིག་མི་
བཟང་དང་། རྣམ་ཐོས་ཀྱི་བྱ་གཉིས་ནམ་མཁའ་ཤིང་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་ཅུ་ཞེས་བྱ་བར་སྤྱོད་ནས་སྤྱོད་ལ་
གཏོད་པར་བྱེད་པ་ན། སྤྱོད་གཉིས་རྒྱ་མཆོའི་གཏོར་དུ་ཡིབ་པའི་དུས་ལན་ཅིག་གི་ཆེ། སངས་རྒྱས་འོད་

སྤངས་ལ་སྤྱབས་འགྲོའི་བསྐྱབ་གཞི་ནོད་པས། འདིགས་པ་དང་བལ་ཏེ་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲོད་ཏེ་འཕྲོན་ཀྱང་། ཅམ་
མཁའ་ཕྱིར་གིས་གཞོད་པར་མ་བྱས་ཏེ། རྒྱ་མཚོན་ཁྲིས་པས་སྤྱ་གཉིས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་སྤྱབས་སུ་སོང་
སྤེ་བསྐྱབ་པ་ནོད་པའི་མན་ཡོན་དུ་རིག་ནས། བྱ་ལྷུང་དེ་གཉིས་ཀའང་དད་པ་སྤྱེས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ལ་
སྤྱབས་སུ་སོང་ནས་བསྐྱབ་གཞི་ནོད་པས། རྒྱ་དང་ལྷུང་མན་ཚུན་མཛའ་བོར་གྱུར། དེ་དག་གི་འཕོས་ནས་
རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་ལྷ་རྒྱུས་སོ་ཞེས་སྤྲོན་རབས་བཀའ་སྤྲུལ་ཞིང་། རྗེ་དཔལ་འབབ་ཏུ་སྤྲོན་པའི་སྤྲོན་
སྤར་ཆོས་ཐོས་པས་བདེན་པ་མཐོང་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་ཐོབ། རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལ་ཆོས་གསུངས་པས་བྱང་
སྤོང་གེ་ན་ལ་སོགས་བྱང་སྤོང་གི་འཁོར་སྤོང་ཁྲི་ཁྲག་སྤྲོད་བདེན་པ་ལ་བཀོད་དོ། དེ་ཡང་རྒྱལ་ཆེན་བཞིས་
དུས་འདྲིར་བདེན་པ་མཐོང་རྒྱལ་དང་སྤྲོན་གྱི་བྱུང་བ་གསུངས་པ་མ་<130b> གཏོགས། དོན་དུ་སངས་རྒྱས་
སྤྱ་འབྲས་པ་ནས་བཟུང་ཡང་ཡང་སྤྲོན་པའི་ཞབས་འབྲིང་དུ་ཆོས་ཐོས་པ་སོགས། ལྷེང་རྒྱས་འོད་སྤངས་ཀྱི་
གཏམ་དང་། ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོར་ཡང་ཆངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་ལྷ་རྣམས་སྤྲོན་པའི་
བྱུང་དུ་འོངས་ནས་ཆོས་ཐོས་པ་དང་། གཞན་ཡང་མདོ་རྒྱུད་དུ་མ་དང་། འདུས་པ་རིན་པོ་ཆེ། སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ལྷན་པའི་གཟུངས་སོགས་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་ལ་གསུངས་པའི་བཤད་རྒྱལ་མང་པོ་
ཡོད་དོ།

མདོ་རྒྱུད་ཐུན་སོང་ནས་ནི་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པོ་འདི་བདུད་རྒྱལ་པོ་བཞི་འཛོམས་པའི་གཉེན་པོར་
གསུངས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རྒྱལ་བའི་བསྐྱན་པ་རིན་པོ་ཆེ་བསྐྱུང་ཞིང་སྤེལ་བ་དང་། དཀར་ཕྱོགས་
ལ་གྲུས་པ་རྣམས་བདེ་བའི་འཕྲིན་ལས་མི་གཡེལ་བར་མཛད་པས། དེ་ལ་དགོངས་སྤྲོན་པས་ཀྱང་རྒྱལ་ཆེན་
བཞི་ལ་ཁྲིད་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱོགས་བཞི་ནས་བསྐྱན་པ་བསྐྱུང་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་པས། རྒྱལ་
ཆེན་བཞིས་ཀྱང་ཆོས་མེན་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་ཆད་པ་གཅོད་ཅིང་། དཀར་ཕྱོགས་ཆོས་མཛད་དག་གི་བསྐྱུང་
སྤྱོབ་མཛད་བཞིན་ད་ལྟའང་རི་རབ་ངོས་བཞིར་བཞུགས་པར་སྤང་ངོ་། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་ལ་
ལར་སངས་རྒྱས་དང་། འགའ་ཞིག་ཏུ་བྱང་སེམས། ཁོར་ལྷ། ཆོས་སྤྱོད་སོགས་ཅི་དང་ཅིར་གང་འདུལ་དུ་
སྤང་བས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གཟུང་དཀའ་སྤྲེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་དེ་ལྟར་མཛད་པ་ཆོས་
ཉིད་ཡིན་པས་སོ། རྒྱ་པོད་ཀུན་ཏུ་འདིའི་སྤྱབ་སྤོར་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་བཞིན་དུ། ཆོས་རྗེ་<131a>

འབྲུག་པའི་གཞུང་དུ་ཡང་མོར་ལྷ་ཆོས་སྲུང་གི་གཙོ་མོར་འབྲུགས་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།། དེས་ནི་ཆོས་སྲུང་
རྒྱལ་པོ་རྣམ་ཐོས་སྤྲས་ཀྱི་གསང་བའི་རྟོགས་པ་ཅུང་ཟད་བའི་སྐབས་སོ།། །

བཙུག་ལྷན་འདས་མ་བཟ་ཤིས་ཆེ་རིང་མའི་རྟོགས་བརྟོག་ལ། སྟོན་རྣམ་འཕྱོར་གྱི་དབང་ལྷན་རྒྱ་
བཙུན་བཞད་པ་རྟོ་རྟེ་ཞེས་གྲགས་པ་དེས། ཆེ་རིང་མཆེད་ལྷ་རང་ལ་དྲིས་པའི་ལན་འབྲུལ་ལས། དེད་ཅག་
འཛིག་རྟེན་གཞོད་སྤྱིན་སོ།། དེགས་ནི་ཨ་རི་རྩ་ར་སྟེ། དུར་ཁོད་རྒྱ་བའི་སྤྲ་ཤོ་ན།། འཛིག་རྟེན་མིག་སྤྱར་རྩ་
གི་ཡིན།། ཅེས་པ་དང་། སྤྱབ་ཐབས་གཞུང་ཆེག་རྣམས་ཀྱང་རྩོམ་མཆེད་ལྷས་རྟེ་བཙུན་ལ་འབྲུལ་བ་ཞལ་
རྒྱན་རིམ་པར་འོངས་པ་ལས། ཁོད་ཀྱི་ཆོ་དང་འབྲང་སྟོས་ན།། ཡབ་ནི་ལྟོ་ལྟ་འཐེང་པོ་ཡིན།། ཡུམ་ནི་འབྲང་
ཡུམ་སྟན་གཅིག་མ།། མིང་པོ་བདུན་ལ་སྤིང་མོ་ལ།། ལྷ་ཆོགས་དབུས་ཀྱི་གཙོ་མོ་སྟེ།། ཞེས་འབྲུང་བས་དེ་
ཡང་དམ་བཞག་ཏུ། སྟོན་ཆེ་དུར་ཁོད་བསིལ་ཆལ་དུ། མཁའ་འགྲོ་སངས་ལའི་གདོང་ཅན་དང་།། བར་དུ་
མཁའ་ལ་འོང་སྟོ་དུ། དང་། ཐ་མ་སྟན་ལུང་རྩ་བར་དུ། ཞེས་པས་བསྟན་པའི་བྱིར། སྟོན་གྱི་དུས་འཛམ་
སྤྱིར་འདིའི་ལྟོ་སྟོགས་དུར་ཁོད་ཆེན་པོ་བསིལ་བའི་ཆལ་དུ་གནས་ཀྱི་ལྟ་དང་པའི་སྤྲ་མོ་གཉིས་སྤྱིར་པ་ལས།
གཞོད་སྤྱིན་ཨ་རི་རྩ་ར་ཞེས་ལྷ་བས་དམན་ཞིང་སྤྱབ་པས་མཐོ་བའི་དེགས་བརྒྱད་བྱང་བ་ལ། ཡབ་ནི་ལྟོ་ལྟ་
འཐེང་པོ་དང་ཡུམ་ནི་འབྲང་ཡུམ་སྟན་གཅིག་མ་སྟེ་དེ་གཉིས་བཞེས་པའི་གསང་དུམ་ནས། མིང་པོ་བདུན་
དང་སྤིང་མོ་ལའི་ཆལ་དུ་སྤྱེས་པའི་ཆེ། དེ་ལ་ལྷ་སྟན་རྒྱལ་མོ་ལྷ་ཞེས་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་ཤིང་དགེ་
<131b> སྤྱིག་སྤྲ་ཆོགས་སྟོན་པའི་ལས་བྱེད་མོར་གནས་པའི་སྐབས་སུ། མིང་ཉ་ལའི་དུར་ཁོད་དུ་མཁའ་
འགྲོ་མ་སངས་ལའི་གདོང་ཅན་དང་། ཉ་མ་ལ་རི་ཁོད་མ་དང་། གཏུམ་མོ་སྟོ་བསངས་མ། རྣམ་འཕྱོར་མ་རྟེ་
ན་བརྩེ་ལ་སོགས་པའི་སྟན་སྲུང་སྐབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་ནོད་ཅིང་དབང་ཡང་ཐོབ་པ་དང་། མཐར་གྱིས་
གཏུམ་བུའི་དོན་གང་དུ་ཡོད་གཟིགས་ཤིང་བསྟན་པ་བསྐྱུང་བའི་སྟོན་ལས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་བྲིན་གྱི་སྟན་
ལུང་རྩ་བར་དུ་གནས་འཆའ་བས་བོད་སྲོང་བསྟན་མ་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་མོར་གྱུར་པ་ལས། ཆོས་སྲུང་རྒྱལ་
པོ་མངའ་བདག་ཁྱིམ་གྱིས་ལྷ་རྒྱན་བརྒྱ་བོད་ཡུལ་དུ་བྱོན་པའི་ཆེ། བསྟན་པའི་ཆོགས་ཀྱིས་ཁ་ལ་འོང་སྟོ་
དང་དཔལ་མཆོད་རྩ་བ་སོགས་སུ་སྟོན་བསུས་ནས་ཐོ་འཆམས་ཤིང་སྤྲགས་ལྟ་བུ་ལ། སྟོན་དཔོན་ཆེན་པོས་
སྤྲགས་དམ་བཤེན་པའི་བྱིན་གྱིས་བཀའ་བཏགས་ནས། བོད་ཁམས་སུ་སྟེགས་དགག་པའི་སྟོ་བསྟན་མ་ཆེན་

མོ་བཅུ་གཉིས་ཞེས་མཚན་དུ་གསོལ་ཞིང་། གསང་བ་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་རིག་མཁུང་མཛད་ནས་སོ་སོར་གསང་མིང་དང་དྲང་དེས་ཆོས་གསུང་ཞིང་ཉན་པའི་སྐལ་ལྷན་མོར་གྱུར་བའོ།།

ཚུལ་དེས་ན་མཁུང་སྐྱོད་རིག་འཛིན་གྱི་ནུལ་འཕྱོར་མར་གྲུབ་ཀྱང་འཛིན་ཉན་གྱི་ལས་དང་མཐུན་པར་ཞུགས་པའི་རྩོམ་ཆེ་རིང་མཆེད་ལྷ་ཞེས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་མཆོད་འབུལ་གྱི་གར་མཁན་མ། དོན་དུ་ཞི་ཁྲིའི་རྒྱལ་བ་རབ་འབྱུངས་གསང་བ་གསུམ་གྱི་བདག་མོར་བཞུགས་པ་ལས། དུས་ཕྱིས་ནུལ་འཕྱོར་གྱི་དབང་ལྷག་རྩེ་བཅུན་ཆེན་སོ་སོ་ལ་^a <132a> རས་ས་ཏེ་རུ་ཀའི་བརྟུལ་ཞུགས་སྐྱོད་པ་སྐྱོད་བཞིན་ཆུ་བར་དཔལ་གྱི་དབེན་གནས་སུ་བཞུགས་པའི་ཆོ། མིག་སྒྱུར་གྱི་ལྷ་ཀི་མ་ལུས་ཐོག་མར་གྲུགས་ལྷ་ཞིང་ཤོད་སྐལ་བ་སོགས་གྱིས་ཉམས་སད་ནས། མཐར་བཀའ་འབངས་སུ་ཞུགས་ཏེ་རྩེས་སུ་འཛིན་དགོས་པའི་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལས། རྩེ་བཅུན་ཆེན་སོ་ཡང་མཉེས་ཏེ། བཞིན་བཟང་མ་ནམས་ཁྱེད་རང་དང་མཐུན་པའི་དངོས་གྲུབ་སྒྲ་རེ་ང་ལ་ཕུལ་ལ་སོ་སོ་རང་རང་གི་མིང་ནས་བཞོད་ཅིག་ཟེར་གསུངས་པ་ལས། ཁོང་ནམས་སྐྱོ་བ་སྐྱེས་ཏེ་ཐལ་སོ་སྐྱར་ནས་མདོངས་གསོལ་བ། ལྷ་ཆོགས་གྱི་དབུས་ན་གཙོ་མོར་འོས་པ་ཞིག་ན་རེ། བདག་ནི་འདི་ནམས་གཙོ་མོ་ལགས་ཏེ། བདག་གི་མིང་ནི་བཀྲ་ཤིས་ཆེ་རིང་མ་ཞེས་བཟྱ། མིང་བསྐྱར་རིགས་བརྒྱད་འཕེལ་བའི་དངོས་གྲུབ་འབུལ་བ་ལགས་སོ་ཟེར་སྐད། གཙོ་མོའི་གཡས་ལོགས་གྱི་བྱད་མེད་གཅིག་ན་རེ། བདག་གི་མིང་ནི་མཐོང་གི་ཞལ་བཟང་མ་ཞེས་བཟྱ། སྒྲ་གསལ་ལྷའི་དངོས་གྲུབ་འབུལ་བ་ལགས་སོ་ཟེར་སྐད། དེའི་གཡས་ལོགས་ན་འཁོད་པ་ཞིག་ན་རེ། བདག་གི་མིང་ནི་ཙོད་པན་མཐིན་བཟང་མ་ཞེས་བཟྱ། བང་མཛོད་ནོར་གྱི་དངོས་གྲུབ་འབུལ་བ་ལགས་སོ་ཟེར་སྐད། གཙོ་མོའི་གཡོན་ལོགས་བྱད་མེད་གཅིག་ན་རེ། བདག་གི་མིང་ནི་མི་གཡོ་སྐྱང་བཟང་མ་ཞེས་བཟྱ། སྐྱ་གཡང་ཟས་གྱི་དངོས་གྲུབ་འབུལ་བ་ལགས་སོ་ཟེར་སྐད། ཡང་དེའི་གཡོན་ལོགས་ན་འཁོད་པ་ཞིག་ན་རེ། བདག་གི་མིང་ནི་གཏད་དཀར་འཕྱོ་བཟང་མ་ཞེས་བཟྱ། ཀྱང་བཞི་དུད་འཕྱོ་འཕེལ་བའི་དངོས་གྲུབ་འབུལ་བ་ལགས་སོ་ཟེར་སྐད། དེ་ནས་རྩེ་བཅུན་གྱིས་^a <132b> ཀྱང་ཁོང་ལ་སྐྱབས་འཕྱོ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ། ནང་སེམས་ཉིད་དོན་གྱི་རྩོད་དུ། དབང་རིག་གཏད་སོགས་མང་དུ་གནད་བ་དང་། ཡང་རེ་ཞིག་བཀྲ་ཤིས་ཆེ་ཡི་དབང་ལྷག་མ་དེ་གིས་སེལ་གྱི་ཤེན་ལས་སྤྱད་གཞི་དག་སོས་ཟེན་པ་ལ་དེ་ཉིད་ལས་ཐར་བར་མཛད་པའི་བཀའ་འཛིན་ལྷག་པར་

^a འབུལ་] *em.*, ལུལ་ A

འཛུགས། བྱང་ཆུབ་བར་གྱི་སྐྱབས་གཏད་དང་མཇུག་དག་པའི་སྟོན་ལས་བཅས་ནན་གྱིས་ཁྱས་པ་ལས།
དེའི་ཆེ་རྒྱུ་ཆེན་ཆེན་པོས་གསང་སྒྲགས་མཐར་ཐུག་སྟན་བརྒྱུད་སྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དབང་དང་། རྒྱ་
སྐྱུང་མར་པའི་སྒྲགས་བརྒྱུད་བར་དོའི་འཕྲང་སྟོང་སྐྱུ་གསུམ་ལས་ཁྱེད་དང་། ལྷན་ལས་ཐུག་ཀྱའི་ཐབ་ཆོས་
སོགས་གནང་བ་སྟེ་རྒྱས་པར་མགུར་འབྱུང་དུའོ།།

དེ་དག་གི་སྐྱབས་སུ་རྩོམ་ཆེ་རིང་མཆེད་ལྟ་པོས་རང་རང་གི་སྐྱབ་ཐབས་དང་ལས་ཆོགས་མང་པོ་
རྒྱུ་བཅུན་ལ་འབྱུང་བ་བཞིན་ད་ལྟའི་བར་དུ་དར་བ་དང་། དེར་ནས་བཟུང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་བསྐྱུང་ཞིང་
སྐྱོང་བ་དང་། བསྟན་པ་དེ་འདྲིན་གྱི་སྐྱེས་བྱུང་མ་ཟད་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་ལེགས་ཉེས་གྱི་ལྟས་དང་
ཕན་བདེའི་འདོད་དགུ་སྐྱེན་པ་ལ་བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་མ་མ་གཅིག་བྱུར་གྲགས་ལ། མདོར་ན་རང་གིས་དམ་
ཆོག་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱུང་ཞིང་བཞེན་ན་ཆེ་འདི་ལ་རྩོམ་ཆེ་སེམས་དཔའི་དངོས་གྲུབ་ཀྱང་སྐྱུང་བར་སྟོལ་ན་
གཞན་ལྟ་ཅི་སྟོས་སོ།། འདི་ནི་སྤྱི་ཡོངས་ནས་བོད་ཁམས་དཀར་པོར་སྐྱོང་བའི་དཔལ་ལྷན་འཆི་མེད་ཆེ་སྟོལ་
འོར་སྐྱེན་དབང་མོར་ཡང་བཟུང་ཞིང་། རང་ལུགས་ཆེ་དཔག་མེད་ཀྱི་བཀའ་སྐྱུང་མོ་འདིའི་དབང་ཡང་ཆེ་
དབང་དང་སྟེལ་བར་གསུངས་ལ། བསྟན་མ་བཅུ་<133a> གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་གསང་མཇུག་རྩོམ་ཀྱན་བཟང་
མ་སྟེ་ཆེ་བདག་རྒྱལ་ཡུམ་གོས་དཀར་མོའི་སྐྱུ་འབྱུང་གང་འདུལ་གྱི་སྐྱུར་འཆར་བས་སོ།། ལྟོ་ཅན་དན་
ནགས་མའི་ལྗོངས་འདི་དུ། ལས་མཐུ་སྟོབས་རྒྱ་འབྱུང་སྐྱུར་བའི་གཏམ། འབྲུག་ལྷེ་བརྒྱ་འབེབས་པའི་འུར་
སྐྱ་བཞིན། གནས་སྤིད་པའི་ཁམས་སུ་འོངས་སམ་ཅི། དེས་ནི་དབྱིངས་ཀྱི་རིགས་ལྷན་མོ་བཟ་གིས་ཆེ་
རིང་མཆེད་ལྟའི་གསང་བའི་རྟོགས་པ་ཅུང་ཟད་བའི་སྐྱབས་སོ།། །

དཔལ་ལྷན་ཞིང་སྐྱོང་དབང་མོ་རྩོམ་ཆེ་གཡུ་སྟོན་པའི་རྟོགས་བརྗོད་ལ། གཤིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་མཆོག་
ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་རྩལ་ལས། གདངས་འགག་མེད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཆོག་དང་ལྷན་
པའི་སྐྱོང་བ་ཉིད་ནི། ཡེ་ཤེས་དང་ལས་ལས་གྲུབ་པའི་མ་མོ་ཐམས་ཅད་འཆར་གཞི་ཡིན་པས། ཆོས་སྐུ་ཡེ་
ཤེས་མཁའ་འཁོར་པ་དཔལ་ལྡན་རྩོམ་ཆེ་ཡན་ལག་མ་འཇུག། དབྱིངས་ཡུམ་ཆེན་ཨེ་ཀ་རྩེ་འི་དང་དོན་གཅིག་ལ། དེ་
ཉིད་དབྱིངས་ཀྱི་མ་མོ་ཅིར་ཡང་རྒྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གང་འདུལ་གྱི་གཟུགས་སྐྱུར་སྐྱུང་བའི་ཚུལ་ནི།
སྟོན་འཇུག་སྤིང་འདིར་དག་པོ་འདིགས་བྱེད་ཁྱོད་ལྷག་ཡུལ་ཉེར་བཞི་དང་དུར་ཁྱོད་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་དུ་གནས་

པའི་ལྷ་བཞི། རི་ཟ་བཞི། གཞོད་སྒྲིན་བཞི། སྒྲིན་པོ་བཞི། ལྷ་བཞི། ལྷ་མ་ཡིན་བཞི། མིའམ་ཅི་བཞི། མ་མོ་
བཞིའི་འཁོར་དང་བཅས་ཏེ་དབང་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་ནང་ཆེན་མོ་རི་འོ། <133b> ཉེ་མ་
ལ་ཡ་ཞེས་བྱ་བ་ས་སྒྲིད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་ཕྱི་མ་དེ་སྒྲིང་བའི་སྒྲིན་མོ་དེ་ནི་ཞིང་སྒྲིང་གི་དབང་མོ་འདི་ཉིད་ཡིན་
པས། ཀྱན་མཁུན་ཆེན་པོས། ལྷག་པར་ཁོས་པ་མགོ་དགུ་སྒྲིན་མོའི་བྱེ། ཞེས་དང་། ཤིན་ཏུ་ཁོས་ཆེ་
རག་གཞོད་མ། ཞེས་གསུངས་པ་བྲག་པོ་འཛིགས་བྱེད་འཁོར་དང་བཅས་པ་འདུལ་བའི་ཆེད་དུ་འོག་མིན་གྱི་
ཞིང་ནས་དཔལ་ཏེ་རུ་ཀ་རི་རབ་ཅེར་བྱོན་པ་ལ། རིགས་^aལྷའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་པོ་བྲང་དང་འཁོར་མཆོད་
པའི་ལྷ་མོ་རྣམས་སྐུལ་ཏེ་ཡུལ་བས། རིགས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་གྲུབ་པ་དེར།
བྲག་པོ་འཛིགས་བྱེད་འཁོར་བཅས་ལོངས་སྒྲིད་པ། དབང་དུ་བྱེད་པ། ཐེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྒྱལ་ནས་དཔལ་
ཏེ་རུ་ཀ་འདི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་ལྷ་ཆོགས་སུ་གྲུབ་པ་དེའི་ཆེ་ནི། ཞིང་སྒྲིང་གི་དབང་མོ་འདི་ཉིད་བཙོན་
འབྱས་ཡང་དག་བྲང་རྒྱབ་ཡན་ལག་གི་བདག་ཉིད་བྱ་གཞོད་མ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། འདིའི་གནད་ཀྱིས་
བདེ་མཆོག་རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། བོད་ཡུལ་དུ་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཏེ། རྒྱ་སྒྲིན་རྒྱལ་མཆོན་ལག་ན་
ཐོགས། ཞི་ཞིང་གསལ་བའི་གཟུགས་ཅན་ཏེ། ཡུལ་དེར་གནས་པའི་ལྷ་མོ་ནི། བྲག་གི་མ་ལ་བརྟེན་ཏེ་
གནས། ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། རྒྱུད་འདི་ལས་གསུངས་པའི་བོད་ཡུལ་ལྷ་རི་འོ་དང་། བྲག་གི་ཁྲིམ་ཅིག་ཅར་
མཁའ་འགྲོ་རྡོ་རྗེ་སྤྱིང་ཕྱག་དང་། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་མ་རྡོ་རྗེ་གཡུ་སྒྲོན་མ་ཡིན་པའི་རྒྱལ་ནི། ཁྲག་འབྱུང་ཆེན་པོའི་
གོང་བྱེད་ལྷ་རི་འོ། ཅེས་དེ་དབྱིབས་འཆང་རྡོ་བའི་ཕྱག་ནང་ནས། ཞིང་<134a> སྒྲིང་མ་མོའི་གཙོ་མོ་
གཡུ་སྒྲོན་མ། ཞེས་དང་། བཀའ་ཉན་ཆེན་མོ་ཞི་ཆེ་ལྷ་མོའི་རྒྱལ། ཞིང་སྒྲིང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་མ་གསང་བའི་
མཆོན། ཞེས་དང་། ཨེ་ཀ་རྩ་ཏི་མཐུ་མོ་ཆེ། བོད་སྒྲིང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་མ་སྤེ། ཞེས་སོགས་ཆོག་དོན་ལ་
བརྟགས་པས་ཤེས་པར་བྱས་ལ། དེ་བས་ན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་རྒྱུད་ལས་བསྐྱགས་ཤིང་། དཔལ་འཁོར་
ལོ་སྤྱོད་པའི་འཁོར་གྱི་ལྷ་མོར་གྲུབ་པ་དེའི་ཆེ། བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱུད་རང་ནས། གསང་བ་མཆོག་གི་དབྱེས་པ་
ན། ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་རྟག་ཏུ་བཞུགས། ཞེས་སམ། དེ་ཕྱིར་གཙོ་མོར་གཙིག་དང་ཐ་དད་པ།
འགལ་མེད། ཅེས་གསུངས་པས་ན་འཛིག་རྟེན་རྟེན་གསུང་པ་རང་རྒྱུད་པ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

^a རིགས།] *em.*, རིགས A

དེ་ནས་ཚིག་ལྡན་གྱི་དུས་ལ་བབས་པའི་ཆེ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པའི་གནས་ཀྱི་བཀའ་དང་
དམ་ལ་བཏགས་ནས། བོད་ཁམས་སྟོང་བའི་བསྟན་མ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གཙུག་མོར་དབང་བསྐྱར་ཞིང་། བསྟན་
མའི་ནང་ཆོས་རྒྱུ་དེ་མོའི་ཚུལ་བཟུང་བར་མཛད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་གངས་ཅན་གྱི་མགོན་པོ་གཙང་པ་
ཀྱེ་རས་པས་རྒྱ་རིའི་གནས་སྟོང་བྱེད་པའི་ཆེ། སྟོང་པོའི་བསྟན་པ་གཡེལ་མེད་དུ་སྟོང་བར་ཁས་སྦྱངས་པ་
ནས་བཅུ་མས་^aཏེ་དཔལ་འབྱུག་པའི་ཆོས་སྲུང་གི་གཙུག་མོར་གྱུར་ཅིང་། ཁྱད་པར་ཀུན་མཁུན་པད་དཀར་
ཞབས་སྐྱེ་རྗེ་ལྟར་བསྟན་པ་ནས་ལུས་དང་གི་མ་མ་བཞིན་དུ་འཕྲོགས་ཏེ། མི་དང་མི་ལ་བ་པའི་ཚུལ་དུ་ཅི་
བཅོལ་བའི་འཕྲིན་ལས་ཐོགས་མེད་དུ་མཛད་པས་ན། ནང་གསང་བའི་སྐྱབ་སྟོར་ཡང་<134b> མང་དུ་
མཛད་གནང་བ་ནས། ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་སྲུང་མའི་གཙུག་མོར་བསྟན་ནས་དིང་སང་གི་བར་ཡང་
མཆོད་འབུལ་གྱི་རྒྱན་བཟང་པོ་ཡོད་པ་འདིའོ།

གཞན་ཡང་གཏེར་བཏོན་སྟོང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པས་ཀྱང་ལྷ་མོ་འདི་དང་གཉིས་མེད་དུ་འབྲེས་
ཤིང་། ཕྱི་ནང་གསང་བའི་སྐྱབ་ཐབས་མཛད་པའང་མང་ཞིག་མཆིས་སོ། དེ་ལས་རང་གི་རྣམ་རྟོག་ཏུ་ཤར་
བ་ལ་སྟོན་བོད་ཁམས་སུ་རྒྱལ་པོ་གེ་སར་^bཞེས་གྲགས་པ་བྱུང་བའི་ཆེ། དེས་ནི་ཕྱོགས་གང་དུ་ཡང་གཡུལ་
ངོར་ཞུགས་པ་དང་འབྲེ་སྲིན་རྣམས་ཁ་བཏགས་པའི་སྐབས་སུ། ཨ་མ་དགུང་སྟན་རྒྱལ་མོ་ཞེས་ལོགས་ཉེས་
བཏགས་པ་སྟེང་བས་འཕྲལ་དུ་སྟོན་ཞིང་སྟོངས་ཕྱོགས་བྱེད་མཁན་དེ་ཡང་རྩི་རྩེ་གཡུ་སྟོན་མ་འདི་ཡིན་སྟེ་
ཞིང་། རི་ལྟར་ཞེ་ན། བོད་ཁམས་མཆོར་ཡོད་པ་བསྐྱམས་^cཏེ་འབྲེ་དང་སྲིན་པོས་གང་བའི་དུས་སྐབས་ན།
དཔལ་མཐུ་སྟོབས་རྩི་རྩེ་འཆང་བས་དེ་དག་བཏུལ་བའི་ཆེད་དུ་རྒྱལ་པོ་གེ་སར་དུ་སྐྱལ་སྐྱུར་བསྟན་པ་ཡིན་
ཅིང་། དེའི་སྟོངས་ཕྱོགས་བྱེད་པའི་དགུང་སྟན་རྒྱལ་མོ་དེ་ནི་ཨ་མེ་སྟན་ཅིག་སྟེ་མ་འདི་སྟེ། ཡིག་
རྟེན་གྱི་ཆོ་ག་ལས་ཀྱང་། དགུང་སྟན་རྒྱལ་མོ་འབུལ་གྱི་གཙུག་མོ་སྟེ། ཞེས་པས་གདུལ་བྱ་འབུལ་བྱེད་ཀྱི་ངོར་
ཅི་ཡང་སྒྲང་བ་སངས་རྒྱས་པ་ཆོའི་ཐུགས་བྲེལ་དེ་རང་ལགས་པས་མང་དུ་སྟོན་ཏེ་ཅི་བྱའོ།

^a བཅུ་མས། *em.*, ལུལ་ A

^b གེ་སར། *conj.*, ཀྱུང་སར་ A

^c བསྐྱམས། *em.*, རྐྱུམས་ A

དེ་ལྟ་བུའི་ཞིང་སྤྱོད་གི་དབང་མོ་འདི་ལ་ཞི་བ་དང་ཁོ་མོའི་ཚུལ་གཉིས་བྱུང་བ་ལས། དང་པོ་ནི་རྩ་
 རྩེ་མཁའ་<135a> འགྲོའི་རྒྱུད་ལ་བརྟེན། གཉིས་པ་ནི་མགོན་པོའི་རྒྱུད་ཁྲག་མཆོ་ཁོལ་མའི་ལེུ་ལྷ་བརྩུ་བ་
 ལས། དེ་ནས་ཡང་དག་བཤད་བྱ་བ། ཉེ་རུ་ཀ་དཔལ་བརྩ་སྒྲ་རྩེ། ལས་བྱེད་མཁའ་འགྲོ་ཟེའི་གཤོང་།
 རྩ་རི་འཁོར་ལོ་ལྟ་བུ། བཀའ་བསྐྱུང་པོ་ཉ་བྱ་ར་བྱེད། ཅེས་སོགས་མངོན་རྟོགས་དང་ལས་ཆོགས་རིམ་པ་
 དག་ཀྱང་བསྟན་ཞིང་། ཁོ་མོ་འདི་ལ་དབྱ་དགྲུ་ཡོད་པ་ལ་བཞེད་ཚུལ་མི་འབྲ་བ་གཉིས་འདུག་པ་ནི། རྒྱུད་
 དེའི་མཆོག་གི་ཡིག་རྒྱུད་དུ། འདི་ལ་སློབ་དཔོན་ལ་མ་པའི་བཞེད་པས་མགོ་བརྒྱན་དུ་གསུང་སྟེ། དེ་ཡང་གང་
 ཞེན། སེང་གོ། སྟག་ རོམ། རྟེན། བག་བ། གཟེག་ བག་ཆོད། བྱི་བ། ལྷེ་སྤྱང་དང་དགྲུའི་གཤོང་རོ། ཞེས་
 བཞེད་པ་ལྟར། རྒྱུད་དེའི་ལེུ་རོན་བརྒྱུད་པ་ལས། མཁའ་འགྲོའི་ལུས་ལ་ཟེའི་གཤོང་། སྟག་གི་ཞལ་གྱིས་
 ལྷེ་ཆོ་འཕྲོག། སེང་གེའི་གཤོང་གིས་རྩལ་གསུམ་ལྟོ། རོམ་གྱིས་དག་པོའི་སྤྱིང་ལ་གཟེར། རྟེན་མོས་རོན་
 སྤྱིང་སྤྱར་གྱིས་འདེབས། བག་པས་རྒྱ་མ་འབྲེན་ཅིང་ཟ། གཟེག་གིས་རར་སྤྱད་དག་པོ་སྤྲོག། བག་ཆོད་
 མཆོ་བས་ཆོམ་ཆོམ་ཟ། བྱི་བས་དབང་ཐང་རུས་པ་འཕྲོག། ལྷེ་སྤྱང་མེ་འབར་ལྷད་པ་འཛིབས། དམ་
 ཉམས་དག་པོའི་ཕྱོག་དབྱགས་ལེན། ཅེས་གསུངས་ཤིང་། སློབ་དཔོན་ནག་པོ་སྤྱོད་པ་ནི་སྤྱི་མོ་ཁོས་པའི་
 ཞལ་དགྲུང་བཞེད་པ་ཡིན་ཉེ་ད་ལྟའི་ཆོ་ག་དག་དང་མཐུན་པས་སོ། དེས་ནི་དཔལ་ལྷན་ཞིང་སྤྱོད་དབང་
 མོའི་གསང་བའི་རྟོགས་པ་ཅུང་ཟད་བྱེ་བའི་སྐབས་སོ། ། <135b>

དམ་ཅན་ཆོས་སྤྱོད་ལས་གཤེན་ཅིག་ཅར་དམར་པོའི་རྟོགས་བརྟེན་ལ། གཙོ་བོར་བཅོམ་ལྷན་
 འདས་འཇམ་དཔལ་རྩི་ཉིད་འགྲོ་བའི་ལས་སྤྱོད་སྤྱིད་པར་དགོ་སྟོན་གི་ཤན་ཐང་འབྱེད་པའི་ཆེད་ཁོ་ནར།
 འདི་ནས་སྟོ་སྟོགས་ས་འོག་དགྲུའི་ཐོད་པ་ལྷགས་ཀྱི་ཐོང་ཁྱེར་དུ་གཤེན་རྩི་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱར་སྤྱལ་པ་བསྟན་
 ཉེ་བཞུགས་པ་ལས། དེ་དང་དེའི་འདུལ་སྤྱོད་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་གནས་སུ་དགོངས་ནས། སྟོ་སྟོགས་
 རྩ་རི་འཁོར་ཞིང་དུ་ཅིག་ཅར་དམར་པོའི་སྤྱར་སྤྱལ་ཞིང་། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱང་མ་དང་།
 བསྟན་འགྲོའི་བདེ་སྤྱིད་ལ་གཞོད་པའི་འོག་འབྲེན་ནམས་ཆར་གཙོད་པའི་བྱེད་པོར་གནས་པ་ཡིན་ལ། དེ་
 ཡང་ས་འོག་རིམ་པ་དགྲུའི་གཤེན་རྩིའི་ཁབ། ལྷུ་འགྲུར་གྱི་ཆལ། རི་མ་ལ་ཡ་དང་། རྩ་རི་འཁོར་ཅར་
 དཔལ་གྱི་ནགས་སྤྱོདས། མོ་བྱང་དེུ་བྲག་དམར་སོགས་ལ་རྟེན་བཅའ་བས་ཉེ། གཤོང་ཆོག་ལས། སྟོ་
 སྟོགས་རྩ་རི་འཁོར་ས་འོག་དགྲུའི། ཐོད་པ་ལྷགས་ཀྱི་ཐོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ནས། ལས་ཀྱི་གཤེན་རྩི་འཁོར་

བཅས། ཞེས་སྤྱལ་ཚུལ་དང་། འདིག་རྟེན་སྟོ་ཡི་ཕྱགས་སྦྱང་བ།། སྟེ་བརྒྱད་ཀྱན་གྱི་དཔག་དཔོན་མཛད།།
 ཅེས་འབྲུང་བས་སོ། དེ་ལྟ་བུའི་རྩ་རིམ་དང་བྱུང་གི་གནས་དེ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་དཔལ་འཁོར་ལོ་
 སྟོམ་པའི་ལྷ་ཚོགས་རྟེན་བརྟེན་པར་བཅས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བཞུགས་པ་ཡིན་ཀྱང་གདུལ་བུའི་སྦྱོད་ལུལ་
 དུ་མ་གྱུར། དུས་ཁྱིས་ལས་ཅན་<136a> དུ་མའི་བགོ་སྐལ་དུས་ལ་བབས་པ་ལྟར། འགྲོ་མགོན་གཙང་བ་
 ལུང་བསྟན་གྱི་བསྐལ་ཏེ་རྩ་རིམ་གནས་སྟོ་བར་བྱོན་པ་ན། དང་ཐོག་ནས་ཚས་སྦྱོང་འདིས་གནས་མཚོག་
 དེ་དང་བསྟན་པའི་སྲུང་མར་ཞལ་བཞེས་མཛད་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྟོས་སྤྱུ་བ་སེང་གེ་རིན་ཆེན། རྩ་རིམ་
 རྟོར་འཛིན་ལ་སྤྲ་བ་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་ནས། རྒྱལ་སྤྱི་གདུང་འཛིན་སྤྱལ་སྤྱའི་བར་དུ་བཀའ་འཁྱིན་བཅོལ་
 བསྟན་པའི་བྱ་ར་གཡེལ་མེད་དུ་སྤྱབ་པའི་རྟགས་མཚན་མདོན་གྱུར་གཞན་ལས་ཆེས་ལྷག་པས་ན། འབྲུག་
 པའི་བསྟན་སྲུང་རྒྱ་མཚོའི་ནང་ནས་དོ་རྩེ་གཡུ་སྟོན་མ། ཅིག་ཅར་དཔར་པོ། ཁྱབ་འཇུག་རྩ་བུ་ལ། རྒྱལ་བ་
 མེ་མེན་ལ་སྟེར་གསོལ་བཞི་ཞེས་ཆེད་དུ་གསོལ་ཁའི་གཉེར་གཏོད་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་ཀྱན་རྫོབ་བྱང་དོན་
 དང་བསྟན་ན་ཚས་སྦྱོང་ཅིག་ཅར་དཔར་པོ་འདི་ལ་སྟེ་བརྒྱད་ཀྱང་ཡོད་པ་འདྲ་སྟེ། དོ་རྩེ་གཡུ་སྟོན་ལ་ཨ་མེ་
 ཞེས་དང་། དེ་ནས་ཞིང་སྦྱོང་སེང་གེའི་གདོང་ཅན་ནས། ཀྱན་དགའ་གཞོན་བུ། དེའི་གཙུང་ཅིག་ཅར་དཔར་
 པོ་ཡིན་པར་མཚོན་ཏེ། ཚོག་གཞུང་ལས། དཔལ་ལྷན་ཞིང་སྦྱོང་དབང་པོ་ཡི། མཆེད་གཅིག་གནས་ཆེན་
 བདག་པོ་ནི། ཅིག་ཅར་དཔར་པོ། ཞེས་འབྲུང་བས་གོང་མའི་ཡིག་ཆ་དག་ཏུ་འང་ཡབ་ལུམ་གྱི་ངོས་འཛིན་
 མ་མཛོང་བས་རེ་ཞིག་དེ་ཅུ་མོ། དེ་ནི་དགེ་བསྟན་ཆེན་པོ་ཅིག་ཅར་དཔར་པོའི་གསང་བའི་རྟོགས་པ་ཅུང་
 ཟད་སྟེ་བའི་སྐབས་སོ།། ||<136b>

ལྟ་ཆེན་ཁྱབ་འཇུག་རྩ་བུ་ལ་བྱང་སྟོང་གཟའི་རྟོགས་བརྗོད་ལ། དེ་ཡང་སྤྱིར་བཏང་ལ་ལྟ་སྟོན་སྟེ་
 བརྒྱད་མགོན་པོ་འདི་དག་ཀྱང་། གདུལ་བུ་འདུལ་བྱེད་གྱི་ངོར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་བརྒྱད་གྱི་སྤྱལ་གཞིར་
 དེས་པ་ལས། གཟའ་བདུད་ཀྱི་དུག་གི་སྤྱུ་གྱི་འདི་ནི་སྟོབ་དཔོན་བསྐྱའི་གཉེར་གཞུང་གི་ཚོག་ལས། ཀྱན་ཏུ་
 བཟང་པོའི་སྤྱལ་བ་སྟེ། ཞེས་སམ། ལ་ལར། དོ་རྩེ་འཆང་དབང་ཐུགས་གྱི་སྤྱལ་བ་ལས། ཡང་སྤྱལ་མི་
 བཟད་འབར་བའི་སྦྱར། དང་འགའ་ཞིག་ཏུ། ཏེ་རྩ་ཀ་ཡི་སྤྱལ་པར་བྲགས། ཨ་ཀ་རྩ་པོ་ལོ་ཉ་བ། ཞེས་
 པའང་གདུལ་བུའི་ངོར་རིམ་དང་པའི་དབང་གིས་ཉི་མ་བཞིན་སྤང་བས་སོ། སྤྱལ་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་

^a གཟའ་བདུད] *em.*, བཟའ་བདུད A

མིན་མྱེ་བརྒྱད་ཀྱང་གྱི་དཔག་དཔོན་དུ་སྒྱུར་བས་སེམས་ཅན་ལ་གཞི་དུ་ཅིང་འཆེ^a། དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་ན་དོ་
 རྗེས་དམ་ལ་བཏགས་ཤིང་དབང་བསྐྱར་ཏེ་གསང་སྒྲགས་རྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་གཉེར་དུ་བསྐྱོས། ལྷན་པར་སྟོན་པ་
 ཐུབ་པའི་སྒྱུན་སྲུང་དམ་ཆེག་གཉན་པོའི་ཆད་དོ་སྒྲངས་ཤིང་། རྒྱལ་བས་ཀྱང་ལྷ་བརྒྱའི་མཐར་ཐུག་པར་
 བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་བཅོལ་བ་སོགས། སངས་རྒྱས་ལྷ་དན་ལས་འདའ་བར་ཉེ་བའི་ཆོ། ཞལ་ནས་འོད་
 ཟེར་འཕྲོས་ཏེ་བྱུང་འཇུག་ལ་ཐུབ་པ་ནས་བར་སྐྱར་མཛད་གངས་ཅན་མཆོ་བཞེངས་པའི་སྒྱུན་བདག་ཏུ་
 བསྐྱལ་བ་སོགས་དོན་རྒྱལ་བའི་གསང་བ་ཀྱང་འཛིན་པས་སོ། དེ་ལྟར་དུ་མགོན་པོ་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བའི་
 རྒྱུད་འབྲེལ་ལས། གཟའ་ནི་ནང་དུ་སྒྱུན་ཅན། ཕྱིའི་སྤྲ་གཅན། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་མྱེ་དཔོན་ཀྱང་ཡིན་ལ། ཆོས་
 མཛོན་པའི་གཞུང་འབྲེལ་ལས། དེ་དག་གི་གཙོ་བོ་མཆོག་རབ་ནི་ཐགས་བཟང་རིས་ལ་བཤད་ཀྱང་། འཆེ་
 བདག་བདུད་པོ་མཛོན་སྤྲུལ་རྒྱ་བ་རྩ་ཏུ་ལ། འདིས་ཀི་ཀི་དུ་བཞག་པ་^{<138a>} དང་། ཞིབ་མོར་བརྟགས་ན་
 འཆར་ཀ་ནག་པོ་ཡང་འདི་ཀའོ་ཞེས་སྒྲ་མའི་གསུང་ངོ་། འདིག་ཉེན་ཁམས་ན་དག་ཤུལ་ཆེ་ལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་
 རིས་གཟའ་དག་ཀྱང་དོན་དེ་དག་ནམ་པ་སོ་སོ། གཟའ་དགྲར་བྱེད་པའི་མཇུག་རིངས་ཀྱང་འདིའི་མཇུག་མར་
 བསྐྱལ་། ཤིན་ཏུ་སྒྱུར་བར་ལས་བྱེད་པས་སྒྱུར་མཁྱེགས་ལྷ་སྤོན་མྱེ་བརྒྱད་དོ། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། མདོས་
 ཆོག་ལས་ཀྱང་། གཟའ་ཡི་རྒྱལ་པོ་བ་ལ་སངས། ནས། སྐར་བདུད་ལ་སོགས་གཟའ་ཀྱང་དང་། མྱིང་
 གཞིའི་མཁའ་ལ་རྒྱ་བ་ཡི། སྤོན་དུག་ལ་སོགས་རྒྱ་སྐར་ནི། ནས། འདིག་ཉེན་དུ་ནི་ཟད་འཕེལ་དང་། དུས་
 དང་པོ་ཆོགས་མཆམས་སྒྱུར་བྱེད། ཅེས་བས་གཟའ་དང་སྐར་མ་དུས་སྒྱུར་ཐམས་ཅད་བྱུང་གི་སྒྲུལ་
 གཞིར་བྱེད་ནས་འགྲོ་དོན་མཛད་པ་ལགས་ཤིང་། དེ་བཞིན་མྱེ་བརྒྱད་མགོན་པོ་རེའང་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཆ་
 ནས་བཤད་པའི་ཆོ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་གནས་ཡིན་པར་ངེས་ཤེས་སྤྲེས་པས་སོ།

དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་བསྟན་ཉིད་ཆང་ཆོགས་འཁྲིགས་པའི་དུར་ཁྲོད་ན་བཞུགས་པ་ལས། གནས་དེའི་
 སྒྲུལ་ནག་ཁ་གངས་པ་འབྲ་བ་ནས་མེ་དང་རྒྱང་ནག་འཕྲུབ་པ་གཟིགས་ཏེ། བསའི་གཏུ་སྒྲུལ་གྱིས་རྒྱས་
 བཏབ་པ་གཅིག་གི་ནང་ནས། སློས་རྒྱུད་བྱུ་རོག་མགོ་བཅེགས་ཀི་ཀི་རོ་ཉིད་རྒྱུད་དང་སྒྲུབ་ཐབས་ནམས་
 བྱང་ཞིང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་བོད་དུ་སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་འཇུག་རང་ནས་དངོས་སུ་གསན་པའི་ལོ་རྒྱས་
 ཀྱང་འདུག་གོ། ^{<138b>} དེས་ན་ཕྱི་རབས་བསྟན་སྲུང་གི་ཆེད་དུ་འདིའི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་ལས་ཆོགས་མང་

^a འཆེ] *em.*, འཆོར A

པོ་དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤེལ་ཞིང་། གཏེར་ཁ་གོང་འོག་སོ་སོར་སྤྲས་ཏེ་བཞག་པ། བྱིས་བྱོན་གྱི་
སྤགས་ནག་དང་རིག་འཛིན་གྱི་གཏེར་བཏོན་ཆོའི་མཛོན་སྤྱོད་ཀྱང་འདི་ལ་བཞེན་པ་མང་ཞིང་། འབྲུག་
ལུགས་སྤྱའང་དེ་ལྟ་བུས་སོ།། དེས་ན་འགྲུ་རུ་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་། བདག་འདྲ་སྤྲུ་འབྱུང་གནས་གྱིས། ལ་བརྒྱ་
དུས་གྱི་ཐ་མ་ལ། བྱང་སྤོང་གཟའ་ཡི་བསྟན་པ་འབྱུང་། དེ་དུས་མཆོད་བསྐྱབ་སྤྱུ་བཙོན་པ། བསྐྱབ་སྤྱོད་མི་
ཞུ་བྱ་ལྟར་བྱེད། ལུས་དང་གི་བ་མ་བཞིན་དུ་འབྱུང་། འཕྱིན་ལས་གང་བཙོལ་བྲན་ལྟར་ཉན། དེ་བྱིར་དབང་
བསྐྱར་དམ་པ་འདི། སྤྱིང་གི་བྱ་ལ་བཞག་པ་ཡིན། ཅེས་གསུངས་ཤིང་འདིའི་གནས་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་རི་རབ་
ཆེན་པོའི་ཐོས་དང་། གཞན་ཀྱལ་བསྟན་གར་གནས་སྤྱུ་བཞུགས་ཏེ་དེའི་ཐེལ་ཆེ་བྱ་བར་བཤད་དོ། དེས་ནི་
ལྷ་ཆེན་ཁྲབ་འཇུག་བྱང་སྤོང་གཟའི་གསང་བ་ཅུང་ཟད་བྱེ་བའི་སྐབས་སོ།། །

དགེ་བསྟེན་ཆེན་པོ་སྤྱོད་ཁའི་ལྷ་བཙོན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་ལ། དེ་ཡང་འཇམ་དཔལ་གཤེན་རྗེ་གཤེད་
ཉིད་སྤྱིའི་མགོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྟུ་རྟུ་སྤྱང་སྤྱེ་བཞུགས་པ་ལས། གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་གནས་ཆེན་དེ་སྤེ་གོ་ཅ་
ཞེས་སམ། ལྷོ་བྲག་མཁར་རྒྱུར་གྲགས་པ་དེའི་གཏེར་སྤྱང་མངའ་བདག་ཆེན་པོར་སྤྱུལ་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་
དུ། དངོས་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་བཞུགས། སྤྱུལ་པ་དེ་སྤེ་གོ་ཅར་འཆར། སྤྱོད་ཁའི་རྗེ་བཙུན་མཐུ་བོ་ཆ། ཞེས་
པས། དེ་ནི་དང་པོ་གཏུམ་རམས་གདུག་ <139a> བ་ཙན་གྱི་རིགས་སེམས་ཙན་ལ་གཞོད་ཅིང་སྤོག་འཕྲོག་
པར་བྱེད་པས་ན། དཔལ་གསང་བདག་ཏེ་རུ་ཀས་མཐུ་སྤྱོབས་རྗེ་རྗེ་སྤྱོད་པོར་བཞག་ནས་བསྟན་པའི་སྤྱང་
མར་བཀོད་ཅེས་གྲགས་ལ། འདི་རང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། སྤོན་རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོ་མི་ལས།
རས་རྒྱུང་ཞབས་ལ། བདེ་ཆེན་གསང་བའི་བྲག་ལུག་ཏུ་ཁྱོད་གྱི་ཐ་མའི་གདུལ་བྱ་ཡོད་པས་རྗེས་སུ་གཟུང་
ཞིག གསུང་བ་ལྟར། དུས་བྱིས་འཇའ་ཆོན་སྤྱུ་ཙན་དེ་ཉིད་སྤྱང་པོའི་རྒྱལ་དུ་ཀུན་གྱིས་མཐོང་བར་བྱོན་ནས།
འཇམ་པའི་དབྱངས་ཆོས་གྱི་གྲགས་པ་ལ། བདེ་མཆོག་སྟན་བརྒྱད་སྟོར་ཆེ་བ་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་གསུངས་
ཤིང་། འདི་ལ་སྟན་བརྒྱད་བྱི་མཐམ་རས་རྒྱུང་སྟན་བརྒྱད་དུའང་གྲགས་ཏེ་ཐབ་པའི་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞེད།
སྟན་བརྒྱད་འདིའི་ཆོས་བདག་ཏུ་ཁས་འཆེ་བ་ནི་དགེ་བསྟེན་ཆེན་པོ་སྤྱོད་ཁ་འདི་ཉིད་སྟེ། སྟན་བརྒྱད་ཡིག་
ཆའི་སྟོར་ལས། ཆོས་བདག་དགེ་བསྟེན་སྤྱོད་ཁའི་གཏོར་ཆོག་དང་ལས་ཆོགས་མང་ཞིག་ཁོ་རང་གིས་
འབུལ་བ་ཆོས་གྲགས་གྱིས་ཐེན་ཐེས་བཏབ་པ་ལས། དགེ་བསྟེན་ཆེན་པོའི་སྤྱབ་ཐབས་ལ་ལོ་རྒྱུས་དང་།
གདམས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་འདིའི་ཡབ་བདུད་དང་ཡུམ་ནི་ལྷ་མོ་ཡིན། དེ་གཉིས་ལས་འབྱུངས་པས་

ཤིན་ཏུ་མི་བསྟན་པ་གཅིག་ཡིན་པ་ལ། དང་པོར་སྟོབ་དཔོན་བསྐྱེད་དབང་བསྐྱེད་ནས་དམ་ལ་བཏགས།
 དགོ་བསྟེན་ཆེན་པོར་མངའ་གསོལ། <139b> བར་དུ་རས་རྩེ་རྩེ་རྩེ་གྲགས་པས་རོ་སྟོམས་ཀྱི་གཉེར་བདག་
 ཏུ་བསྐྱོས་ཤིང་དམ་ལ་བཏགས། ཐ་མ་གཙང་བ་རྒྱ་རས་ཀྱིས་དམ་ལ་བཏགས་ཤིང་། བྱེད་པར་ས་པོ་འབྲུག་
 གི་ལོ་རྟོར་ལྷ་ལྷ་པའི་ཡར་ཆེས་བཙོ་ལཱ་ལྟོངས། ལྷ་རྒྱན་བསྐྱེད་ལུང་བསྟན་པའི་གནས་བཀའ་ཤིས་མཐོང་
 སྟོན་ཀྱི་གཟིམས་རྩེད་གཞན་འབྲུལ་དབང་གྲེད་དུ་ཆོས་གྲགས་རང་གི་གསལ་སྤང་ལ། རང་ཐམས་ཅད་སྤྱིན་
 རག་པོས་ཁེབས་པ་ཞིག་བྱང་། སྤྱིན་ཀྱི་དཀྱིལ་ནས་ཁ་གདངས་ཤིང་མཆེ་བ་གཅིགས་པ། རོ་སྟོང་ཡན་
 འཛོན་པ་ཅིག་བྱང་བ་ལ། རོ་རྩེ་གཏུམ་པོའི་བསྐྱེད་རིམ་གསལ་བཏབ་པས། དེར་གཟུགས་དངོས་སུ་བསྟན་
 རས། བདེ་མཆོག་སྟན་བརྒྱུད་འདིའི་ཆོས་བདག་གྲེད་པར་ཁས་སྤངས། རང་གི་ཕྱི་ནང་གི་སྤྱབ་ཐབས་སྟོག་
 སྟོང་དང་བཅས་པ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཅིང་འདི་ཉིད་བཀའ་གཉན་པར་འདུག་ཅུང་། སྟོབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་
 བ་དང་། གཞན་ལ་པན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡི་གེར་བཀོད་བ་དང་། གདམས་བ་དངོས་ལ་ཕྱི་ནང་གསང་བའི་སྤྱབ་
 ལུགས་དང་ལས་ཆོགས་ལ་སོགས་མང་དུ་བཤད་པའི་མཐར། ཞེས་བ་འདི་ཉིད་ཡི་གེར་མི་བཀོད་པའི་
 ལུགས་སུ་བཀྱིས་བ་ཡིན་ནའང་། སྟོབ་མས་ནན་དུ་བསྐྱེད་བ་དང་། མི་ལས་དུའང་དགོ་བསྟེན་ཆེན་པོ་
 ལན་ལཱ་པར་དུ་བྱོན། ལྷ་མ་རས་རྩེད་པའང་བྱོན་ནས། བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་བ་སྤྱུ་རྣམས་གདམས་དག་རྟོགས་
 པར་སྟོན་ན། འཕྲིན་ལས་ད་ལྟའི་འདི་བས་ཀྱང་ཆེ་ཞིང་། ཞི་རྒྱས་དབང་འགྲུལ་མངའ་བརྟེན་པ་གཅིག་ཡོང་
 རྒྱུ་ཡིན་<140a> བ་ལ་མ་བསྟན་པས་ལན་བ་ཡིན། ད་སྟེགས་མ་ལྷ་ནི་བདོ། མ་རུངས་པ་མང་བའི་དུས་
 བྱེད་ལ་མིང་ནས་སྟོས་པའི་དག་བཞེགས་སྤྱི་བ་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་བར་དུ་གཅོད་ཅིང་། ཆེ་འདི་
 ལའང་སྤྱབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པར་འདུག་པས། དཔེ་ཆ་འདི་ཆོགས་བྱས་པ་ཙམ་ཀྱིས་ཞི་བར་འདུག་པས་
 ཡི་གེར་བཀོད། ཅས་སོགས་སྟན་བརྒྱུད་དུ་དགོ་བསྟེན་སྟོང་ཁའི་སྤྱབ་སྟོར་ལས་སོ། འདི་ནི་སྤྱི་བརྒྱུད་སྤྱི་བོ་
 ཆེ་ཡིན་ཕྱིར་གཞན་དུ་སྟོབ་དཔོན་བསྐྱེད་གཉེར་བྱོན་སྤྱབ་སྟོར་ཀྱང་དུ་མར་ཡོད་པ་འདྲ་སྟེ་འདི་སྟོགས་སུ་མ་
 དར་བས་སོ། འདིའི་གཏོར་ཆོག་རྒྱས་པ་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་བ་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་ཁྱེར་བདེ་ཉམས་
 འབྱུར་ལྷན་པའི་ཆོ་ག་ཀྱན་མཁུན་ཆེན་པོས་མཛད་གནང་བ་བཞིན་དུ། ཞབས་བྱང་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་ཆེད་
 གཉེར་ཀྱིས་གསོལ་ཁ་གཏོད་པ་འདིའོ། དེས་ནི་དགོ་བསྟེན་སྟོང་ཁའི་གསང་བའི་རྟོགས་པ་རྩེད་ཐད་བའི་
 སྐབས་སོ། །

ཆོས་སྐྱོང་ཀླུ་པོ་པེ་ཏ་རའི་ཚྭ་གས་བརྗོད་ལ། ཀུན་མཁེན་ཀླུ་པ་གཉིས་པས་མཛད་པའི་ཆོས་
 སྐྱོང་དབྱེས་པའི་མཆོད་སྤྱོད་ལས། ཨ་ལེར་བསམ་པའི་སྐད་ཅིག་རེ། ཁྱོད་སྐྱུས་ཞིང་ཁམས་ཀུན་བཀའ་
 ཅས། ཀླུ་པ་མཉེས་པའི་མཆོད་སྤྱོད་འགོད། སེམས་དབང་ཆེན་པོར་དེ་ཡིས་ངས། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར།
 བྱང་ཆེན་ཀུན་བཟང་གི་སྒྲོམ་གར་ལས་ཆོས་སྐྱོང་ཀླུ་པོ་པེ་འི་བྱ་ཅན་འདི་བྱོན་པར་གྲགས། དེ་ཉིད་ལས་སྐྱུ་
 གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་ཀླུ་པོ་སྐྱུ་ལྟར་འཆར་ཞིང་། དེ་ལ་ཡུམ་ཆེན་ལྷ་དང་ཕྱི་སྒྲོན་ནང་སྒྲོན་
 སོགས་འཁོར་ <140b> ཆོགས་ཀྱི་མཆོ་ཅམ་རང་ལྷགས་ལས་བྱུ་པ་པེ་སྐྱུ་པའི་སྣང་ཚུལ་ཏེ། ཀ་དག་
 དབྱིངས་ནས་སྐྱུ་བསྐྱོད་ནས། དུར་ཁོད་མ་མོའི་ཆོགས་རྗེ་མཛད། ཅེས་བ་དང་མཐུན་པར་སྣང་ལ། འཛིག་
 རྟེན་དང་བསྐྱུན་པའི་སྐྱེ་བརྒྱུད་ནི། སྔོན་གནམ་གྱི་ཡ་ལྷེད་ལྷའི་པོ་བྱང་བསྐྱེལ་གྱི་ལྷིང་ཁང་དུ། ཡལ་ནི་སྐྱུ་
 ལེ་ཐོད་པ་དང་ཡུམ་སྐྱེ་གཟུང་འོད་དཀར་མོའི་གསང་རུམ་ལས་གཡུའི་སྐྱོང་སྔོན་པོ་གཅིག་བྱུང་བ་བརྟོག་
 པའི་ནང་ནས། ཀླུ་པོ་གཡུ་ཐོག་སྔོན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་པེ་འི་བྱ་ཅན་འདི་འཁྱུངས། དེས་སྤྱིད་པ་གསུམ་པོ་
 ཐམས་ཅད་ལ་བཅེ་ཞིང་བྱམས་པས་ཀུན་གྱིས་པེ་ཏར་ཀླུ་པོ་ཞེས་མཆོད་དུ་གསོལ། དེ་ནས་ཁ་ཤིང་ལེའི་
 ཀླུ་ཁམས་སུ་བྱོན་ཏེ་སྐྱུ་ལྷའི་ཆོ་འབྱུལ་མཐའ་ལྡས་པར་སྔོན་བ་དང་། དེའི་ཆེ་ཡུམ་ཤཉྱེ་རོ་གཟན་མ་དང་
 མོན་བྱ་བྱ་ཏ་སྤྱིར་དང་གཞོད་སྤྱོད་ཅེ་ལྟ་དཔར་སོགས་སྣང་སྤྱིད་དེགས་པའི་ཆོགས་འཁོར་དུ་འདུས་
 པེང་། དེ་ལས་ལྷ་ཏ་ཏོར་གྱི་དབྱུ་ལྟར་ལྷས་བ་ལྟར་ལྟར་ར་སྐྱུ་ག་པོའི་སྒྲོམ་ར་དང་དུལ་གྱི་བྱ་བའི་བདག་
 མཛད་བཞིན་དུ་དེ་ཆོའི་དབྱུ་ལྟར་བཞུགས་པར་སྣང་ལ། རྟེན་མའི་གཞུང་ཀླུ་པོའི་པོ་སྐྱུས་དག་ལས། དེ་
 སྐབས་དཔལ་བྱག་ན་རྟོ་རྗེས་དམ་ལ་བཏགས་པེང་དམ་ཆོག་ཀྱང་ཞོད་ཅེས་ཟེར་ལ། གཞན་ཡང་ཀླུ་པོའི་
 སྐྱེ་བརྒྱུད་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་འདུག་པས་སོ། དེ་ནས་དུས་ཕྱིས་བྱང་ཕྱོགས་པོད་གྱི་ཀླུ་ཁམས་སུ་དཔལ་
 བསམ་ཡས་མི་འགྱུར་ལྷན་བྱུ་བ་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་བྱུ་བའི་ཆེ། འདིའི་བདག་པོ་ཞིག་དགོས་པར་
 དགོངས། མཁན་སྒོ་བ་རྣམས་གཉིས་དང་ཀླུ་པོ་ཐམས་ཅད་བཀའ་བཀོས་པས་ཆོས་སྐྱོང་ཀླུ་པོ་འདི་ནི་
 བྱང་<141a> བཀའ་ཤིས་ལ་སྤྱིང་ཏེ། ཕྱི་རུ་དབང་ཞིང་གཞུམ་ལ་མཐུ་ཅུལ་ཆེ་ལ་འཕྲིན་ལས་སྐྱུར་བས་འདི་ཁོ་
 བར་འོས་པར་ཞལ་མཐུན། དེ་ནས་པོད་ཡུལ་དུ་སྐྱུན་བྱངས་ཚུལ་ནི། མངའ་བདག་གི་སྤྱི་སྐྱེ་བཅན་པོས་
 རང་གི་ཞང་པོའི་བྱ་བས་ད་པའི་ཉེས་པར་ལོ་གསུམ་བྱང་སོ་ཁའི་བསྐྱུང་བྱང་པེབས་སུ་འཆར་བའི་སྐབས།
 སྒོ་བ་དཔོན་པདྨས་ཀླུ་པོ་རྣམ་ཐོས་སྤྱིས་འཁོར་བཅས་པོད་འབངས་ཀུན་གྱིས་དངོས་སུ་མཐོང་བར་བཀུག་

སྟེ་འདིའི་ལས་གཉེར་གཏང་བ་བཞིན་དུ། ལྷ་སྐྱེས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱང་སོ་ཁ་ནས་དགོར་བ་སྤྱང་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་
གདན་འདྲེན་པར་ཆས་པའི་ཞར་ལ། བྱ་བྱ་དང་། རྒྱའི་དབྱང་ནམས་བརྟུལ། རྟོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་འབངས་བཅས་
ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་སྒྲོམ་གྲུ་བར་བ་བཅོམ་སྟེ། གཡུའི་བྱུང་བ་དང་དགོར་ཆ་ནམས་འབྱེར་ནས་འོངས་པས།
དེའི་རྗེས་སུ་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་ཀྱང་ཁྱོན་བ་བསམ་ཡས་དཔེ་ཏར་སྤྱིང་དུ་རྟེན་བཅུགས།
གཅུག་ལག་ཆོས་འཁོར་དགོར་རྟོར་སོགས་པོད་ཁམས་གནས་ས་དང་བཅས་པའི་གཉེར་གཏང་བ་ཡིན་ལ།
རི་སྐད་དུ། མངའ་བདག་ཁྱི་སྒོང་ལྷེ་བཅན་དང་། ཨོ་རྒྱན་བརྒྱ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས། སྒྲོམ་ར་བཅོམ་ནས་
སྤྱན་དྲངས་པ། དེ་ཆེ་མིང་དང་མཆན་བཏགས་པ། དགོར་བ་སྤྱང་ཆེན་པོ་ཞེས་པའོ། ཞེས་པས་གསུངས་
ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱལ་པོ་འདིས་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་ཡང་ཐོ་འཚམས་པའི་ལན་དུ་གནད་
ལ་གཟིར་བས་སྟོག་སྟེང་དང་བྲན་དུ་ཁས་བླངས་ཅི་བཅོལ་བའི་ལས་སྐྱབ་བ་དང་། རྒྱལ་^a <141b> པོ་ཉིད་
ནས་ཀྱང་རང་གི་རྒྱུད་དང་སྐྱབ་ཐབས་ལས་ཆོགས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་སྟོབ་དཔོན་ལ་འབྲུལ་ཞིང་། མ་
འོངས་^a བྱི་མའི་དོན་ལ་གཉེར་དུ་སྐྱབ་སོགས་ཆོས་སྤྱང་རྒྱ་མཚོའི་གཙོ་བོར་མངའ་གསོལ་བས་ཆོས་སྐྱོང་
རྒྱལ་པོ་པེ་ཏར་ཞེས་གནས་སའི་ཁོངས་ན་གཡེང་འཕྲོན་པ་འདི་བྱུང་ངོ་། བྱིས་སྤྱང་ཀུན་མཁྱེན་འབྲུག་པ་
རིན་པོ་ཆེ་དང་། དཔལ་འགྲུ་དབང་བསྟན་འཛིན་ནས་པར་རྒྱལ་བའི་འཕྲིན་ལས་གང་དགོས་ཐོགས་མེད་དུ་
བསྐྱབས་པ་ནས། སྟོན་འདིར་ཡང་ཇ་གོས་དར་སོགས་ལས་སྟོའི་བྱུང་རྟོར་འབད་མེད་དུ་བཀྲེ་བའི་ཚུལ།
ཆོས་སྐྱོང་འདི་ཉིད་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཞབས་སུ་སྟོས་དཀར་གྱི་བྱི་དང་བཅས་ཡང་ཡང་འོངས་པའི་
ཚུལ་དང་། ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་ཇ་ནག་ཅིའི་དུད་པ་བཏང་ཞིང་གསོལ་མཆོད་ཀྱང་འབྲུལ་འབྲུལ་དུ་
བྱས་ཞེས་སོལ་དུ་སྟེང་བསྐྱང་བས་སོ། དེས་ནི་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱལ་པོ་པེ་ཏར་འཕྲེ་གསང་བའི་རྟོགས་པ་ཅུང་ཟད་
བའི་སྐབས་སོ། །

བཅན་ཆེན་དབྱ་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ཇག་པ་མེ་ལེན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་ལ། དེ་ཡང་འདི་ནི་དཔལ་ཆེན་རྟ་
མགིན་གྱི་སྐུལ་པའི་སྐུ་སྟིང་པའི་ལས་སྟོར་དུ་ཤར་བ་སྟེ། རི་ལྷར་ཞེ་ན། འདིའི་གཏོར་ཆོག་སྟོབ་དཔོན་
བརྒྱས་མཛད་གནང་བ་ལས། རྟ་མཆོག་རོལ་པའི་ཐུགས་ཁ་ནས། འགྲོ་དོན་ཆེན་པོ་སྐུ་བཞེངས་ཤིག ཅས་

^a མ་འོངས། *em.*, མ་འོང *A*

བ་ལྟར། བདེ་ཉིད་ཀྱི་འབྲུང་ཁུངས་^a་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུས་པ། ད་ལྟ་གངས་ཤིང་ཁོད་འངས་པའི་དབྲངས་རྩེ་བྱེད་
 དབང་འཛོལ་འདུལ་རྩོམས་མཛད་པ་ལས་ཅུང་ཟད་བསྐྱུས་པ་བཤད་ན། དང་པོ་ལག་ན་རྩོམ་ཞིང་ཐུགས་སྦྱུལ་
 ཁྲབ་འཇུག་རྩེ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ <142a> གཞོད་སྦྱིན་སྤྱིད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཡལ་ལམ་གྱི་དེ་ཅས་སམ། གཞོད་སྦྱིན་
 ཟངས་ཀྱི་རལ་པ་ཅན་གྱི་བར་སྦྱུལ་ལ། དེ་དང་སྤྱིད་པོ་དམར་ཤམ་སྤྱིད་འཕྲོག་མ་འམ། ཁྲག་རལ་ཅན་ཞེས་
 བྱ་བ་གཉིས་ཉི་མ་བྱང་ཤར་མཆམས། སྤྱ་རལ་ཀྱི་ཐང་མ་རུ་ཅེའི་དྲར་ཁོད་ཅེས་བྱ་བར་ལྟན་ཅིག་དགའ་
 མགུར་སྦྱང་བ་ལས། ལོ་དུས་སྤྱ་བྱ་རུའི་སྐོང་གཅིག་དང་བསེའི་སྐོང་གཅིག་སྟེ་གཉིས་བྱུང་ངོ་། དེ་གཉིས་
 ཀྱི་ནང་ནས་སྟོག་བདག་ཡབ་ལྟད་དམར་པོ་གཞོད་སྦྱིན་ཟངས་ཀྱི་ཤེག་ཅེ་ཅན་རུ་གྲགས་པ་དང་། སྦྱིན་པོ་
 སྤྱིད་པའི་བྱ་པོ་གཞོད་དམར་མ་ཞེས་ཤིག་པའི་ལྟ་ལོར་འབོད་པ་དེ་བྱུང་ལ། མར་དེ་མ་དང་། ཨེ་ཀ་རྩེ་ཤིས་
 དམ་ལ་བཏགས་ནས་བཀའི་པོ་ཉ་བར་བཞག་གོ། གཞོད་སྦྱིན་ཡབ་ལྟད་དམར་པོ་ནི་འངས་དཔལ་གཤིན་རྩེ་
 གཤེད་ཀྱི་གསུང་སྦྱུལ་ཡིན་ཟེར་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྤྱིད་པའི་བཅན་ཞོད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མེས་པོར་གྱུར་པ་གཞོད་
 སྦྱིན་ཡབ་ལྟད་དེ་དང་། སྤྱིད་པོ་གཞོད་དམར་མ་གཉིས་རུབ་ཕྱོགས་བཅན་ཡུལ་ཟངས་ཐང་དམར་པོར་
 གྲགས་པ་དེར་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས། རྩེ་བྱངས་ཐེམ་པ་ན་ཟངས་ཀྱི་སྐོང་དམར་པོ་གཅིག་སྦྱེས་ཏེ། དེ་
 ཉིད་བཅག་ཅིང་བརྟོལ་བའི་ནང་ནས། དཔལ་རྟ་མགྱིན་ཀྱི་ཐུགས་ལས་སྦྱུལ་པའི་བྲག་བཅན་དམར་པོ་
 འཛིགས་སྤྱ་རུང་བ། དབྱ་སྦྱ་དམར་པོར་འབར་ཞིང་འཇུགས་པ། སྦྱ་ར་དང་སྦྱིན་མ་ཐུགས་སྤྱ་བྱ་ལོད་ཀྱི་
 བ་ཏ་ཚོམ་བྱར་བཞུལ་བ། སྦྱན་ཅ་དམར་པོ་མེ་ལྟར་འབར་བ། ཤངས་ནས་རྒྱང་ནག་འཚུབ་མ་གཡོ་བ།
 ཐུགས་སྟོག་དམར་ལྟར་འཇུག་ཅིང་། བ་སྦྱ་འཚོར་མ་ལྟ་བུ་ལས་བསྐྱལ་པའི་མེ་དབྱང་ <142b> འཇུགས་
 ཤིང་སྐར་མདའ་འཕྲོ་བ། དར་དམར་ཀྱི་འཛོལ་ལེར་དང་བསེ་ཆས་ཀྱོན་པ། འཁོར་གསུམ་སྒླེད་^b་ལ་བཏགས་
 ཤིང་བསེ་བུལ་ཁུར་བ། བཅན་ཀྱི་རྟ་ཞོད་མི་གཟན་ཅང་ཤེས་མདོག་དམར་རྩ་འབྱུལ་སྦྱར་མཁྱོགས་ཅལ་དང་
 ཐུན་པ་ལ་ཞོན་པ་སྟོག་ལྟར་རྒྱག་པའི་ཚུལ་ཅན། མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་སྟོག་འཕྲོག་པ། དཔའ་ཅལ་དང་ཐུན་
 ཞིང་ཉི་མ་འབྱུང་གིས་གཟི་བཞིན་ལྟར་བཟོད་པར་དཀའ་བ། ལག་ན་མདུང་དམར་དང་བཅན་ཞགས་མི་སྤྱིད་
 རོགས་པ་ཞིག་བཅས་སོ། དེ་ལྟར་བཅས་པའི་བཅན་ཞོད་གཏུམ་པོ་མེ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་གདུག་པ་སྤྱིད་

^a འབྱུང་ཁུངས། *em.*, བྱུང་ཁུངས། *A*^b 𐎧𐎠𐎢𐎡 *em.*, 𐎧𐎠𐎢𐎡 *A*

འབྲེན་ནམ། ཨ་བསེ་དམར་པོ་ལམ། སྟོག་གཟན་དམར་པོ་ཞེས་ཀྱང་མཆན་དུ་བྲགས་ལ། དེས་ན་བཅན་གྱི་
མགོན་པོ་ལེག་ཅེ་དང་སྟོན་མོ་གཏོང་དམར་མ་ནི་དབྱ་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ཇག་མེ་འདིའི་ཡབ་དང་ཡུམ་ཡིན་ནོ།

སྐྱ་བལྟམས་པའི་སྐད་ཅིག་དེ་ལ་སྐྱ་གསུང་མཁུགས་ལས་སྐྱལ་པའི་གཤམ་བ་གསུམ་དང་། དེ་ལས་
ཤར་ཕྱོགས་འི་ཟའི་བཅན་མི་དཀར་རྩ་དཀར་བརྒྱ། ལྷོ་ཕྱོགས་གཤམ་རྩེའི་བཅན་མི་ཐོན་རྩ་ཐོན་བརྒྱ། ལུབ་
ཕྱོགས་སྐྱ་དབང་གི་བཅན་མི་དམར་རྩ་དམར་བརྒྱ། བྱང་ཕྱོགས་གཏོད་སྟོན་གྱི་བཅན་མི་སེར་རྩ་སེར་དུག་ཅུ་
སྟེ། བཅན་འཁོར་སྐམ་བརྒྱ་དུག་ཅུའམ། བཅན་འཁོར་སྟེ་བཞིར་ཡང་བྲགས། དེ་དག་ལས་སྐྱལ་པའི་བཅན་
འཁོར་སྟེ་བརྒྱད་དུ་བྱུང་སྟེ། ལྷ་བཅན། སྐྱ་བཅན། གཟའ་བཅན། སྟོན་བཅན་སོགས་དང་། གནམ་བཅན་
ཐོག་རྩེ་སྐྱ་རིགས་འབྱུང་བ་ལྷའི་བཅན་རྣམས་དང་། གཞན་ཡང་གཡང་བཅན་དཀར་<143a> པོ། རྒྱག་
བཅན་སྐྱག་པོ་སོགས་བཅན་གྱི་སྟེ་རིགས་དཔག་ཏུ་མེད་པས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཁྲབ་པོ།
ཇག་མེ་འདིའི་ལུས་སྤིང་མོ་སྐྱའི་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་སྟོན་མོ་མཆེད་ལྷ་དེ་ཡང་ཡོད་པ་གཙོ་བོའི་སྟེ་བྱི་གང་དུ་
འབྱུངས་པའི་གསལ་ཁ་འདི་གའི་རྒྱད་སྐྱབ་སྟོར་པལ་ཆེར་དུ་མི་སྤྱང་ཡང་། གཙོ་མོ་ཡིད་འཕྲོག་མཛེས་མ་
སྐྱ་མདོག་དཀར་མོ་གཡས་མདའ་དར་སྟེ་ལྷ་བ་དང་། གཡོན་མེ་ལོང་འཛིན་པ། མཆེད་བཞི་ཀའང་མཐེང་
སེར་དམར་ལྷང་བ་ཐམས་ཅད་གཡས་མདའ་དར་སྟེ་ལྷ་བ། གཡོན་རིམ་བཞིན་སྐྱལ་ཞགས་བསེ་སྟོན་ཐམས་
གཏོང་སྐྱ་གྱི་རྣམས་ཐོགས་པ། དར་དང་རིན་པོ་ཆེས་བརྒྱན་ཅིང་མིག་གི་བདུད་ཅིང་གྱུར་པའོ།

གཞུང་འགའ་ཞིག་ལས་ཇག་མེའི་གསང་ཡུམ་སྟོན་མོ་འདི་ཉིད་ཇག་མེ་རང་གི་ཨ་ཕེ་ཡིན་པར་
གསུང་སྟེ་གདུལ་བྱའི་སྤྱང་ཚུལ་ཐ་དད་པས་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དུས་དེ་དག་གི་ཆེ་
བཅན་ཆོད་འབར་བ་བྱངས་དང་ཆོད་མེད་པས་སྐྱེ་འགྲོའི་སྟོག་ལ་དབང་བྱས་ཏེ་འཛིག་རྟེན་སྟོངས་སུ་ཉེ་བ་
ཅམ་དུ་གདུག་རྩལ་ཆོ་འཕྲུལ་ཅིར་ཡང་འབྱེད་པ་བྱེད་པ་ན། དེའི་ཆེ་ལོག་མིན་གྱི་ཞིང་ནས་བདེ་གཤེགས་
རྣམས་དགོངས་པ་གཅིག་པར། མ་འོངས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་མཁུགས་བཅེ་བས་གཟིགས་ཏེ། ཁོ་རྒྱལ་རྩ་
མཆོག་རོལ་པའི་སྐྱར་བཞེངས་ནས། བཅན་ཆོད་མ་རུངས་པ་དེ་དག་སྟོག་གི་ལྷག་མ་ཅམ་དུ་མཛད་པའི་
མཐར་དབུགས་དབྱུང་སྟེ། གསང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉན་པོར་བཅུག་སྟེ་དམ་ཆོག་པོག་ གསང་བའི་མིང་
དོ་རྩེ་དབྱ་འདུལ་མགྲོགས་<143b> བྱེད་ཇག་པོ་ཅལ་དུ་བཏགས། ཇག་པོ་ལས་སྐྱབ་དགེ་བསྟེན་ཆེན་པོར་

མངའ་གསོལ་ཞིང་། ལྷག་པར་ཡང་གཟེངས་བསྟོད་དེ་བསྟན་པ་བསྐྱེད་པའི་མཆོན་ཆར་གྱུར་ཏེ། དེ་མ་ཐག་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དགེ་ཞིང་བཟུང་གིས་པའི་ལྷན་གྱིས་གང་བར་གྱུར་ཅིང་། དུས་དེའི་ཆེ་
དཔལ་ཆེན་མོའི་ཡུལ་རྫོང་ཆེ་བའི་བྱེད་མས་ཞུས་པའི་དོར་། སྤྱང་སྟོག་འབར་བའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་བཅན་ཆེན་
འདིའི་རྒྱུད་སྐྱབ་ཐབས་རི་སྟེང་ཅིག་གསུངས་ཏེ། དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་རྫོང་ཆེ་བའི་བྱེད་མས་འབྲུལ་གྱི་
ཡི་གེ་ལ་བཏབ་སྟེ། དུར་ཁོད་མེ་རི་འབར་བའི་མཆོ་འགམ་དུ་སྤྲས་སོ། དུས་ཕྱིས་སྟོབ་དཔོན་བརྒྱས་དུར་
ཁོད་དེར་ཕྱོན་ཅ་ན། བཅན་ཁོད་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་སྟོག་མར་གྲགས་ལྷ་ཞིང་ཐོ་འཚམས་པའང་། སྟོབ་
དཔོན་གྱིས་དབང་དུ་བསྐྱེད་ཏེ་དམ་ལ་བཏགས་ཡིང་། དེས་ཀྱང་རང་རང་གི་སྟོག་སྟེང་སྐྱབ་ཐབས་བཅས་
པ་མདོངས་གསོལ་དུ་སྤྲུལ། དེ་དག་ཀྱང་ཕྱི་རབས་དོན་དུ་གཏོང་ཁ་སོ་སོར་སྤྲོ་བ་ལས། ཕྱིས་ནས་རྒྱ་ཁང་
ཁྲིམ་དང་། བརྒྱ་ལས་འབྲེལ་ཅལ་སོགས་ཀྱིས་སྤྲོད་བྱངས་པ་མང་ངོ་།།

དེ་ནས་ཨོ་རྒྱན་བརྒྱ་ཉིད་ཐོད་ཡུལ་དུ་ཕྱོན་ཆེ་གསལ་དམར་འདིས་ཀྱང་ཡང་ལེ་ཤོད་བྲག་ཕྱག་ཏུ་
དངོས་སུ་གཟུགས་སྟོན་ནས་བསྟན་པ་གར་གནས་སུ་བཀའི་བསྐྱེད་མ་མཛད་ཅིང་བཞུགས་པ་ལས། བྱང་
པར་གདུལ་བྱ་འདུལ་བྱེད་ཀྱི་དབང་ལས་འདིའི་གནས་གཙོ་བོ་ནི། དཔལ་འབྲུག་པའི་གདན་ས་ཐེམ་ཡུལ་
བདེ་ཆེན་ཕྱག་ཏུ་གདན་ཆགས་པ་སྟེ། དཔལ་^{<144a>} མཆོག་རྒྱ་རོ་ཏ་པ་འཇམ་པའི་དབང་ས་ཀྱང་དགའ་
སང་གེ་དེ་ཉིད་འབྲུག་བདེ་ཆེན་ཕྱག་གི་གནས་གཞི་གཟུང་བར་ཐེབས་དུས། བསྐྱེད་མའི་དབང་པོ་འདི་ཉིད་
ཀྱིས་ཀྱང་རང་གཟུགས་བསྟན་ནས་བཀའི་འབངས་སུ་ཞུགས་པའི་སྐབས། གནས་མཆོག་བདེ་ཆེན་ཕྱག་ཏུ་
བཅན་ཆེན་ཐག་པ་མེ་ལེན་གྱི་དཀྱིལ་སྤར་དུ་ཆགས་པ་ལས། ཆོས་རྗེ་འབྲུག་པའི་བསྟན་སྐད་འཕྲིན་ལས་
བདག་པོར་ཡང་རང་བཞིན་སྟོན་བྱུང་བྱུང་། དེ་ནས་འབྲུག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཡབ་སྤྲུལ། རྫོང་ཆེ་འཛིན་དབང་
ཆོས་མགོན། མཐུ་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་པོའི་སྟོན་སྤར་ཡང་ཅི་བཅོལ་གྱི་འཕྲིན་ལས་སོགས་མེད་སྐབ་པས་ན།
སྤྱིད་གསུམ་ཐེམ་གཞོན་དག་དབྱང་འཛོམས་པའི་དམག་དཔོན་ཆེན་མོར་དཔའ་བོའི་དར་ཆེན་ཕྱག་ཏུ་འལ་
བར་བྱས་སོ།།

འདིའི་རྒྱུད་དང་ལས་ཆོགས་གོང་མས་མཛད་པ་ཅི་རེགས་འདུག་ཀྱང་ཕྱག་ལེན་དང་ལྷན་རྒྱུན་ནི་
ཆད་པ་འདྲའོ། དོན་དུ་བསྐྱེད་མའི་དབང་པོ་འདི་ཉིད་སྤང་མཐའ་རྟ་མཆོག་དབང་གི་དོ་བོར་བྱུང་བས་ཡི་དམ་

གྲི་ལྟར་བསྟེན་ནས་བསྐྱབ་ཀྱང་ཆོག་པ་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀས་བྱབ་པ་ཡིན་ཅིང་། གལ་ཏེ་ཡེ་གདོད་མ་
ནས་བྲེགས་པ་རང་ག་བ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་དུ་ཟད་ན་ཡང་། དཔལ་ཏྲ་མགྱིན་དང་། སྟོབ་དཔོན་བརྒྱས་གསང་
བ་ཆེན་པོའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་བཅུག་སྟེ་དབང་བསྐྱར་ནས། དམ་ཆོག་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱར་བར་དམ་མཐོས་
ནས་ཡུན་དེ་ཙམ་ཞིག་སོང་སྐྱང་བས། དེ་ནི་དམ་ཆོག་ལྷ་བ་ལས། མ་སྟོམ་གྱུར་ཀྱང་ལྷུང་མེད་ན། <144b>
སྟེ་བ་བཅུ་དྲུག་དག་ན་འབྱུག་། ཅེས་གསུངས་པས་ད་ལྟར་ནི་ངེས་པར་དོན་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་བརྟེན་པ་
དོན་མི་ཟ་ལ། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འདི་ཉིད་བྲག་བཙན་སྟོག་གཟན་དམར་པོ་ཞེས་བྲེགས་པའི་སྟེ་དཔོན་
སུམ་ཅུའི་ནང་ཆོན་དུ་བཞུགས་ཤིང་། སྟེ་དཔོན་སུམ་ཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཆོད་བསྟོད་བྲེགས་པའི་དགྲིལ་
འཁོར་གྱི་ལྟ་ཆོགས་སུ་བཞུགས་པས་ན། དཔལ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་རོལ་བ་ཤ་སྟག་གོ། དེ་ལྟ་བུས་ན་སྟོབ་
དཔོན་བརྒྱས། སྟོན་པ་ཐབས་མཁས་ཐུགས་རྗེའི་བསྟན་པ་ལ། བཟང་ངན་མཐོང་དམན་བཟེད་ན་སྟགས་པ་
འབྱུག་། གནད་དང་ལྟན་ན་འདིག་ཉེན་གྲོང་རྒྱུའི་འདེས། མཆོག་ཀྱང་སྟོལ་རྒྱས་གདམས་པའི་གསང་མེད་
ན། ཡེ་ཤེས་ལྟས་ཀྱང་དངོས་བྱབ་སྟོལ་བ་དཀའ། དེ་ཕྱིར་ང་ཡི་རྗེས་འབྲུག་སྟལ་ལྟན་ན་མས། རི་སྐྱད་
བསྟན་ལ་ཐེ་ཆོམ་མ་ཟ་བར། ཞེས་སོགས་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། དེས་ནི་བཙན་ཆེན་དབྱ་ལྟའི་རྒྱལ་
པོ་ཐག་པ་མེ་ལེན་གྱི་གསང་བའི་རྟོགས་པ་ཅུང་ཟད་བའི་སྐབས་སོ། །

དམ་ཙན་སྟོ་བདུད་ཆེན་པོ་ལྷགས་རལ་ཙན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་ལ། དཔལ་གསང་བ་ཀྱན་བདག་
གོས་སྟོན་འཆང་བ་དེ་ཉིད་ཉི་དང་རིང་བའི་སྟོ་ནས་མེམས་ཙན་གྱི་ཁམས་བྱང་རྒྱལ་ལ་སྟོར་བའི་ཐབས་དུ་
མར་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་འབྲུག་ལྟ་མིན་དབང་པོ་སྟེ་གཙན་འདིན་ཐུགས་ལས་སྟལ་བ་ཡིན་ལ། ཡབ་དེ་དང་
ཡུམ་སྟེ་མོ་ཁག་མེག་མའི་མངལ་ནས་རྒྱ་མིན་རྒྱལ་མཆོན་ཙན་རང་ཉིད་སྟེ་མ་ <145a> དམ་ཙན་སྟོ་མོ་འདི་
བསྐྱབ་པར་མཛད་དོ། དེ་ལས་མིད་པའི་ཁམས་སུ་མི་བསྐྱབ་གྱི་རིགས་རི་སྟེད་ཅིག་ལ་དབང་སྐྱར་ཞིང་
གནས་པ་ལས། འགྲུ་དུ་མཆོ་སྟེས་རྗེ་རྗེ་ཁ་བ་ཙན་པའི་ལྟ་འདེ་མི་གསུམ་གྱི་ཁྲ་མར་བྱོན་པའི་སྐབས། དམ་
ཙན་འདི་ལའང་དབང་དང་དམ་ཆོག་གཉན་པོའི་ཆད་རྗེ་སྟེན་པས་སོ། དེས་ན་ལྷ་རབས་སུ་འདིའི་རྒྱད་སྟུབ་
ཐབས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མཛད་པ་ཡོད་མཐོ་ཡང་ཡོ་རྒྱས་ནི་མ་ཐོས་ཤིང་། གང་ལྟར་དོན་དངོས་གཞི་དུས་
ཕྱིས་འདི་གོ་འདུལ་བའི་དུས་ལ་བབས་པར་གཟེགས་ནས། འགྲོ་མགོན་གཙང་བ་རྒྱ་རས་གྱིས། ཉིད་གྱི་སྟོབ་
མའི་མཆོག་གཏེར་ཁུང་བ་ལ། ད་ཁྱོད་འདི་ནས་ཉི་མ་རུབ་བྱང་གི་མཆོམས་སུ་བྱང་འགྲོག་གི་སྒྲིང་སྟེན་མོ་

གན་རྒྱལ་འགྲེལ་བ་འདྲ་བའི་ལྷོ་བ་ན་དུག་མཆོ་ནག་པོ་འཁོལ་བ། ཐ་མ་ན་དུག་གི་ཚུ་མིག་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་
 ཡོད་པ་ན། གཟའ་དང་སྐྱ་གཤོས་པའི་སྤྲུལ་གཟའ་བདུན་གཤམ་པ་ཅན་གནས་ས་དེར་སོང་ལ་སྐྱབ་བ་ནན་
 ཉན་གྱིས། ཁྱོད་ནད་ལས་ཐར་རོ་གསུངས་ལུང་བསྟན་གནང་བ་ལྟར། གཉེར་ཁུང་པས་སྒོ་མོ་བའི་སྤྲུལ་མཆོ་
 དེའི་འགྲམ་དུ་བྱིན་ཞིང་། མཆོ་དེ་ནས་མར་རིབ་ཅམ་འོངས་པ་ན། བོད་ནས་ཁམས་སུ་འགོ་བའི་གཞུང་
 ལས་དུ་གྲགས། ལམ་དེ་ལས་སུ་འགྲུལ་རུང་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་རིགས་དམར་གསོད་དུ་བྱས་མ་མཆོད་^aན་
 འབྲལ་རང་ལ་ཁྱག་སྐྱགས་ནས་ཤི་བ་དང་། རྣམ་མཁའ་ལས་བྱ་འཕུར་ཡང་དུག་རྒྱངས་ཀྱིས་སྤྲོས་ནས་
 མཆོར་སྤྱང་བ་ཡིན་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལྟར་དུ་^{<145b>} བཟོད་དགའ་བའི་དུག་མཆོ་དེའི་འགྲམ་དུ་བ་བོང་ཞིག་
 གི་འོག་དུ་གཉེར་ཁུང་པ་ཉིད་སྐྱགས་དམ་ལ་བཞུགས་པས། ཞག་བདུན་གྱི་ཉི་མ་རུབ་སྤྱད་ཅམ་ལ། མཆོ་དེའི་
 དཀྱིལ་ནས་རྒྱུད་ནག་འཛིགས་སུ་རུང་བ་ཞིག་སྤྲུས་གནས་ས་འགྲུལ་བ་དང་བཅས་ལངས་ཏེ་བྱུང་། མཆོ་
 དང་ཚུ་མིག་རྣམས་ཀྱང་འཁོལ་ནས་དཔག་ཆད་ལྔ་ཅམ་དུ་འབགས། རྒྱུད་ནག་གིས་ནི་ས་དང་བར་སྤྱང་
 ཐམས་ཅད་སྤྱི་བ་ནས་གནས་ས་སྤྱོད་ལ་བཞེ་བ་ཅམ་དུ་གྱུར། མཆོའི་བ་རྒྱབས་སྤྱང་མདའ་བཞིན་དུ་འཛོར།
 ཤིན་དུ་འཛིགས་ཤིང་བྲན་པས་མི་ཟེན་པ་ཅམ་དུ་བྱུང་ནའང་། རྒྱ་མའི་གདམས་པ་ཉིང་འཛིན་ལས་མ་
 གཡོས་པས་བར་ཆད་མ་གྱུར། རུབ་གསུམ་གྱི་བར་དེ་བཞིན་སྟོན་པའི་ཡང་དེའི་རུབ་དང་པོ་ལ། ལྷགས་རྩོ་
 ནག་པོའི་རང་ཐག་ཁ་སྒྲོར་ལ་འདོམ་བཞི་ཅུ་ཅམ་རེ་ཡོད་པ། གཡས་གཡོན་ལ་ལྷགས་སུ་འབྱུང་འདོམ་
 བརྒྱུད་ཀྱིས་འཁོར་བ་ཅམ་ཞིག་བོན་སྒྲོར་དུ་བསྒྲོར་ཞིང་འོངས་པའི་སྤྲུལ་ཉི་མ་དུས་གཅིག་དུ་ཕྱིར་བའི་
 སྤྲུལ་ཀྱང་དཔག་པར་མི་རྒྱས་པ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། རང་ཐག་དེའི་ཡ་འཁོད་ཀྱི་ནད་དུ་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞིའི་ལྷ་
 ནས་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་མན་ཆད་གསལ་བར་སྤྱང་། མ་འཁོད་ནད་དུ་མནར་མེད་དཔྱལ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་
 ཡན་ཤིན་དུ་གསལ་བར་སྤྱང་ནས། འཁོར་ལོ་བཞིན་བསྒྲོར་བར་གྱུར་པའི་ནད་དུ་ར་རང་ཡང་ཚུད་ལ་ཁད་
 པའི་ཉམས་ཞག་གསུམ་བྱུང་སྟེ། དེས་ཀྱང་གཡོ་མ་ཐུབ། ཡང་སྤྲོགས་བཞི་ནས་རྒྱུད་ནག་ཆེན་པོ་ལང་ནས་
 མཆོ་ལ་བརྟུགས་པས་^{<146a>} མཆོ་འབྱུགས་ཏེ་ནམ་མཁའ་ལ་ལང་ཞིང་རྒྱུད་ནག་དེ་དང་འཐབ་པའི་ནད་
 ལས། མི་ནག་པོ་སྒོམ་བྱུང་རི་ཅམ་ཡོད་ལ་རལ་བ་ནག་པོ་སྤྱི་བོར་བཅིངས་པ། ཁ་ནས་མི་ཁྱག་དང་ཉ་ཞག་
 འཛྲག་པ། དཔྱལ་བའི་མིག་ནས་མི་འབར་བ། བདོག་སོལ་བའི་སྤང་པོ་ལྟར་ནག་པ། བཞོ་བོ་མིག་གིས་གང་

^a མ་མཆོད་] *em.*, མ་ཆོད་ A

194

བ། མིག་རེ་རེ་ནས་ཀྱང་རེག་དུག་གི་རྒྱུ་ལས་པ་འཛོལ་བ། མགོ་ཚངས་པའི་ཡུལ་དུ་སླེབས་པ། སྤྱི་མོ་མན་
 ཆད་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་བྱུང་བ། ལག་པ་གཡས་ན་རྒྱའི་མདའ་གཞུ་བྱེད་པ་ལས་སློབ་དམར་འབྲུག་པ། གཡོན་
 དུ་སྤྱུལ་ནག་པོའི་ཞགས་པ་ཐོགས་ཤིང་། ཁ་ནས་དུག་རྒྱུ་ལས་ནག་པོ་འཕྱུང་བ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མི་བསྟན་པ་
 མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་བརྒྱལ་བར་བྱེད་པའི་ཆ་བྱད་ཅན་ཅིག་བྱུང་ནས། བན་རྒྱུང་ཁྱོད་ང་ལ་འབྲུན་བཅའ་བ་ཨ་
 ཏ་ཏ་ཨ་ལ་ལ་ཞེས་ལག་པ་ས་ལ་བརྟུགས་པས། གནས་ས་གོ་བརྒྱུག་སྟེ་ཉི་ཁྲ་གཟའ་སྐར་ཐམས་ཅད་ས་ལ་
 ལྷང་། ས་གཞི་རི་རབ་རྒྱ་མཚོ་ནམས་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་འབགས་ཤིང་། སྲིད་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཉམ་
 ཐག་ཅིང་སྐད་ངན་སྒྲ་ཚོགས་འདྲོན་པས་ཆོ་རེ་བཏབ་པ་ཞག་གསུམ། དེ་ནས་མི་ནག་པོ་འཛིགས་དུང་ཆ་
 ལུགས་སྲར་དང་འཕྲ་བ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། བན་རྒྱུང་ཁྱོད་ང་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་བརྟན། འདི་ཆོ་འབྲུལ་ལ་ཅིས་མི་
 འཛིགས། དེ་ལྟར་ཁྱོད་ང་ལ་མི་འཛིགས་པའི་གདེང་ཡོད་ན། འོ་སྒྲོལ་གཉིས་མཐུ་ཅལ་འབྲན་ནོ། ཆེ་བ་རི་
 རབ་ཅམ་དུ་འབྲན། ངས་འབྲན་མ་སྟུབ་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ང་མིད་ཅིང་། ཁྱོད་ཀྱིས་མ་ <146b> སྟུབ་ན་ངས་ཁྱོད་
 མིད་དོ་ཟེར་བྱུང་བས། དེར་རྩུ་འབྲུལ་འབྲན་པས། ཆེ་བའི་རྩུ་འབྲུལ་ནི་ཁོ་ཆེ། རྒྱུང་བའི་རྩུ་འབྲུལ་ནི་ང་རང་
 ཆེ་བར་བྱུང་། དེར་ཁོས་མཐེ་ཐོང་ཅམ་ལས་སྤྱུལ་མ་སྟུབ། ངས་རྩལ་སྟན་ཅམ་དུ་སྤྱུལ་རུས་པ་བྱུང་། ཡང་
 ཁོས་བན་རྒྱུང་ཁྱོད་ཀྱིས་ང་མིད་ཅིག་དང་ངས་རྒྱུང་དུར་སྤྱུལ་ལོ་ཟེར། འོ་ན་དེ་ལྟར་བྱ་ཟེར་བས། ཁོའི་
 སེམས་ལ་ང་མིད་ཆར་བ་དང་། སློབ་ཅན་ནས་བསྟུས་ཏེ་སློབ་དང་ཐལ་ལོ་སྟུམ་ནས། ངས་ཁོ་མིད་པ་དང་ང་
 ལུས་མི་བདེ་བ་དུག་རྒྱུ་འཕྱུང་བ་ལྟར་སྲིད་པ་ཆེལ་ལི་བྱུང་ཆེ། གཏུམ་མོའི་འབྲུལ་འཁོར་བྱས་པས། ཁོའི་
 ལུས་ལས་རྒྱུ་ལྷུང་མང་དུ་བརྗོལ་ཏེ་མ་བཟོད་ནས། གྱེ་མ་ཐོན་རྒྱུང་དགོངས་པ་སྟོད་པར་ཞུ། བདག་ནི་
 གཏུག་པ་སྤྱ་ཡི། དུག་ལྷ་རྒྱས་པའི་རང་བཞིན་ལས། ལུགས་དང་འགལ་བ་བྱུར་སྲིད་པས། བཟོད་པ་
 བཞེས་ལས་བདག་སྟོབ་འཆལ། རང་ཉགས་སློབ་གི་སྟིང་པོ་འབྲུལ། ཁྱོད་ཀྱིས་^aཅི་གསུང་དང་དུ་
 མཆིས། བདག་ཅག་རྗེས་སུ་གཟུང་དུ་གསོལ། ཞེས་ཟེར་ནས་མདུན་དུ་བྱུང་སྟེ། ད་ངས་ཀྱང་ཁྱོད་མིད་
 པའི་དམ་བཅའ་ཡིན་པས། ཁྱོད་མིད་དོ་ཟེར་ཏེ། དེར་ཆོས་རྗེས་ཁོ་ལ་མིད་བཅུག་པས། ཁོའི་བསམ་པ་ལ།
 བན་རྒྱུང་འདི་དབུགས་བསྐྱམས་ཏེ་གསོད་སྟུམ་ནས། དེར་ཁོས་མིད་པས། ལུགས་ཉམས་ལ་རི་ཆེན་པོས་
 མནན་ཅིང་བཅིར་བ་དང་ནམ་སྟོས་པ་དུས་སྟུམ་བྱུང་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་གསལ་ཐེབས་ཏེ།

^a ཀྱིས] *em.*, རྒྱ A

རང་ཉིད་དོན་རྒྱུ་ལོ་མེ་<147a> འབར་བ་གཡས་རྩོམ་འཛིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁོའི་སྟོན་ཅ་ནས་བཟུང་།
 གཡོན་སྟོན་མཐུ་བ་བཟང་པས་ཁོའི་ཁོག་པ་བསྐྱངས། ཞབས་ཁོའི་ཁལ་ཁྱད་གཉིས་སུ་བསྐྱད། སྐྱ་ལས་མེ་
 འབར་བར་གསལ་བས། དེར་ཁོས་མ་བཟོད་པར་སྤྱོད་ཅེ་ནས་དཔུལ་ཁམས་ཡན་རྒྱལ་ཀྱང་མ་གྲོལ་བས།
 གཏུང་བའི་སྟེ་སྟགས་འདི་ཕུལ་ལོ། གྲེ་མ་གྲེ་མ་ཐུགས་རྩེ་ཅན། མ་རིག་ཐུན་འཛོམས་ཡེ་ཤེས་མེ། ཞེ་སྤང་
 དུག་འཛོམས་སྟོན་གྱི་མཆོག ། འཁོར་བ་ལས་སྟོལ་འཕྲུག་མཆོག་དཔལ། བདག་ནི་བྱང་སྤོང་གཟུང་ཡི་བྱ།
 དེང་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱང་ཚུབ་བར། ཁྱོད་ལ་སྐྱབས་སུ་དོང་ལགས་པས། སྟོག་གི་སྟོང་པོ་འདི་འབུལ་གྱིས།
 བཞེས་ནས་བདག་ཅག་སྐྱབས་སུ་གསོལ། ཞེས་སྟོག་གི་སྟོང་པོ་འབུལ་བར་བྱས་པས། དཔལ་བྱག་ན་རྩོམ་
 རྩེ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་རྩོགས་པར་བསྐྱར་ཉེ། དམ་ཆོག་གི་རྩོམ་པོར་བཞག ། གསང་མཆོན་དག་པོ་
 ཅལ་དུ་བཏགས། ཡོངས་གྲགས་སུ་དག་བསྟེན་ལྷ་ཆེན་འབར་བྱ་བར་གསོལ། དེའི་ནང་པར་ཉི་ཤར་ཅམ་ལ་
 ཁྱེུ་ལོ་བཅུ་དུག་ལོན་པ་སྟགས་པའི་ཆ་བྱད་ཅན་ཤིན་ཏུ་ཡིད་གར་འོང་བ་ཞིག་ཏུ་སྐྱལ་ཞིང་འཁོར་དུ་མ་དང་
 བཅས་ནས། ཨི་ལྷོ་ལའི་མཐུལ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་ཆོགས་ཆོས་བཞོད་པ་ཅིག་སྐྱེ་མཐུན་དུ་ཕུལ་ནས་ཆོས་ལྷ་
 དགོས་ཟེར་བས། དེར་ལས་རྒྱ་འབྲས་བྱང་པའི་གྱི་ཆོས་ཟབ་རྒྱས་སུ་གསུངས། རྩོམ་པོ་ལོ་དང་། གཏུམ་
 པོའི་དབང་སྟགས་གང་འདོད་དུ་སྟོན། དེ་ནས་དག་བསྟེན་ཆེན་པོས་ཁོང་རང་གི་བཞུགས་ས་མཆོད་པོ་བྱང་
 བར་དུ་<147b> ཆོས་རྩེ་ཉིད་གདན་བྱངས་ནས་རིན་ཆེན་དུ་མ་བཅེགས་པའི་གསེར་ཁྲིའི་ཁར་བཞུགས་སུ་
 གསོལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འདིའི་པོ་བྱང་ལྷགས་མཁར་ནག་པོ་བྱུང་དུག་ཞེང་ལ་དཔག་ཆད་དགྲ་དབངས་སུ་
 བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ། བྱི་དུར་ཁྱོད་ལྷར་རམས་པ། བར་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་ལས་བྱུང་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་ཡོན་
 ཏན་བརྩོད་ལས་འདས་པ་དང་། པོ་བྱང་དེའི་ནང་གི་བྱང་ཤར་དུ་ཡབ་རྩ་ལ་དང་བྱང་པོས་སུ་ཡུམ་སྐྱ་མོ་
 ཁྲག་མིག་མ་འདུག་ཅིང་། པོ་བྱང་གི་ནང་ཀུན་ཏུ་བྱི་སྟོན་ནང་སྟོན་པོ་ཉར་བཅས་པ་ཉི་ཟེར་གྱི་རྩལ་ལྷར་དུ་
 འདུག་ཟེར། པོ་བྱང་གི་བྱི་སྟོན་ལས་ཡུལ་སྟོངས་སྟོང་ཁྲིར་གནས་གྱི་སྐར་མ་བས་ཀྱང་མང་བར་གནས་པ་དེ་
 དག་གི་རྩེ་པོ་ནི་དག་བསྟེན་ལྷ་ཆེན་འབར་འདིའི་ཞེས་སྟོན་གྲགས་སོ། དེར་ཆོས་རྩེས་ཞག་གསུམ་བཞུགས་
 རིང་ལ་གཟུང་བདུད་ཡབ་སྐས་ཆོགས་པ་རྒྱ་མཆོ་ཅམ་ལ། ལྷ་མའི་ནལ་འཕྱོར་སྟགས་ཆོས་འཁོར་ལོ་རིམ་
 པར་བསྐྱོར་ནས། དམ་ཅན་འདིའི་ཡི་དམ་ལ་རྩོམ་པོ་ལྷགས་པོ་གནང་བ་སྟགས་བཀའ་འཛིན་ཆད་མེད་པ་དང་།
 དེའི་ཆེ་དག་བསྟེན་ཆེན་པོས་ཀྱང་རྒྱལ་བསྟན་དཀར་བརྒྱད་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཡང་སྟོས་སུ་ཆོས་རྩེའི་རྩེས་

འབྲུག་ནམས་བྱ་བཞིན་དུ་སྐྱོད་བར་དམ་བཅས་ཤིང་། དུས་དེ་ནས་ཆོས་རྗེ་ཉིད་སྐྱེ་མ་གཤེགས་བར་བྲག་གཡོག་དུ་བརྟུན་ནས་ཞབས་ཕྱིར་འབྲེངས་པ་ནི་ཀུན་མཐུན་སྣང་དུ་བྱུང་། དེ་བས་གཉེར་ཁུང་པའི་གདན་ས་སྟོ་ཕྱོགས་སུ་མགར་ས་དང་སེ་ལའི་ནམ་རྒྱལ་ཅེ། གཉེར་ཁུང་པའི་གདུང་རུས་ལས་བརྒྱད་པ་ཕྱིས་སྟེ་པ་དབུ་མཛད་དང་། དགོན་ཆེན་མ་<148a> སོགས་ལ་དམ་ཅན་སྟོ་མོ་འདི་ཆགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་ལྟར་ལགས་ཤིང་། ཆོས་རྗེ་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་ཡབ་སྲས་ནས་གདན་ས་ར་ཁུང་གི་གཉེར་གཏོད་པ་ནས་བཟུང་། རྒྱལ་སྲས་གདུང་འཛིན་སྐུལ་སྐྱེའི་བར་དུ་ཅི་བཅོལ་གྱི་འཕྲིན་ལས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་གཡེལ་མེད་དུ་སྐྱབ་པས་གཉེར་ཆོག་ཀྱང་རྒྱས་པར་གནང་ཞིང་། ཡང་དེའི་ཕྱིས་སུ་བྲམས་མགོན་གསུང་དབང་རྣམ་འཛིན་རྟེན་ལ་འཆོ་ཞིང་གཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱང་དངོས་སུ་པོ་ཉ་བར་བསྟན་ཏེ་པན་ཚུན་དུ་ཕྱིན་ཡིག་སྟེང་ནས་དོན་སྐབ་པ་སོགས་ཆེས་མང་ལ། རྒྱལ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཕྱོན་བྲུབ་བརྟེན་གང་ཟག་གི་དོར་མ་གཏོགས་དངོས་སུ་མིར་བརྟུན་ཏེ་དོན་སྟེང་མཐུན་ནི་གར་ཡང་མེད་མོད། འདི་ནི་ཐོག་མཐའ་བར་དུ་གསལ་ཞིང་རང་ཉིད་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་དད་པའི་གནས་སུ་རྒྱུར་བས་སོ།།

ལར་ནི་གསང་བདག་སྐྱེ་མའི་རོལ་ཅེ་དམ་ཅན་གཟའ་བདུད་འདི་གཅིག་ལུ་ལའང་སྟོ་འདྲའི་འཁོར་དབང་ཆེན་མའི་རྒྱལ་སྟེང་ལྟར་འདུག་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དམ་ཅན་འདིའི་ཕྱིན་ལས་ས་ལམ་རིམ་བར་སྐྱངས་ནས་འགྲོ་བ་མང་པོའི་དོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ན། བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལའི་ཐ་མར། མོས་པ་དུ་མའི་སེམས་ཅན་ལ། སྟོད་པ་སྟོ་ཆོགས་སྟོན་མཛད་དེ། སྟོ་ཆོགས་ཚུལ་གྱི་གདུལ་བྱ་བ། ཐབས་ནི་སྟོ་ཆོགས་སྟོན་པ་ཡིན། ཐབ་མོའི་ཆོས་ནི་སྟོན་པ་ལ། གལ་ཏེ་མོས་པ་མ་གྱུར་ཀྱང་། ཆོས་ཉིད་བསམ་མི་བྱུང་བྱུང་། གང་གི་འདིར་བདག་ཡུལ་མིན་པ། གང་གིས་ཆོས་ཉིད་མི་ཤེས་<148b> ཡིན། རྟོགས་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་སྲས་ནི། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱིས་མཁྱེན། སངས་རྒྱས་ནམས་ནི་བྱང་ལྟར་ཏམ། མ་བྱང་ན་ཡང་ནས་ཀུན་ཏུ། བསམ་མི་བྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ནི། འཕེལ་འགྲིབ་སྐྱངས་པས་གནས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ནས་པར་གཞལ་ནས་ཀྱང་། འཛིན་རྟེན་པ་ཀུན་ཡོངས་མི་དམངས། དེ་ཡི་བསྟོད་པ་བསམ་ཡས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་རོལ་བའང་བསམ་མི་བྱུང་། ཅེས་དང་། འཇམ་དབལ་ཅ་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། འདུལ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས། པན་བའི་སྟོད་པའང་བསམ་མི་བྱུང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་ནམས། བསམ་མི་བྱུང་བར་ཡོངས་སུ་བསྟན། ཅེས་གསུངས་པས་གང་ཞིག་སྟེ་པོའི་ལོག་རྟོག་འབྱུང་།

སྲིད་ཀྱང་འདིས་ཞར་ལ་ཁེགས་སོ།། དེས་ནི་དམ་ཅན་སྒྲོ་མོ་ལྷ་ཆེན་འབར་གྱི་གསང་བའི་རྟོགས་པ་ཅུང་ཟད་
བྱེ་བའི་སྐབས་སོ།། །།

དེ་ལྟར་ན་དཔལ་འབྱུག་པའི་ཆོས་སྐྱོང་ཐམས་ཅད་ནི་མགོན་མངས་དགྲིལ་འཁོར་ཐུགས་གསུང་
སྐྱེའི་ལྷ་ཆོགས་སུ་ཆང་ཞིང་དེ་ལ་མ་ཐུས་བ་མེད་ཀྱང་། རྗེ་གོང་མ་འགའ་དང་ཁྱད་པར་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་
ཆེས་དེ་ལས་ཀྱང་ཐུགས་ལ་ཉེ་བ་དག་ཆོ་གའང་རྒྱས་ཅམ་མཛད་ནས་སྐྱེར་གསོལ་ངོ་ཐོག་ཅེས་གཏོར་གྲལ་
དུ་བསྐྱིགས་པར་བརྟེན། རྒྱལ་བའི་གོང་བུ་མཐུ་ཆེན་བདུད་འཛོམས་ཞབས་ཉིད་དགོངས་པ་རྫོགས་ཤིང་།
བསྟན་སྲུང་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོའི་འབྱུང་ཁུངས་ནས་པར་དབྱེ་བ་རྟོགས་པའི་བྱིར་དང་། ལྷག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་འཕྲེང་
བར་ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མའི་སྤྱན་རས་གུས་བཅའ་བའི་བྲིན་ <149a> འབྲལ་དགྲེས་དགྲའི་མཚོད་སྤྱིན་དུ་
བཅུམས་ཤིང་། གདན་ས་ར་ལུང་དང་འབྲུག་ཕུ་མདའི་གཞི་བདག་ཡབ་ཡུམ་རིགས་བརྒྱད་གསལ་ཁ་ནི་མ་
ཆེད་གཞན་དཔེ་ཆོག་ཏུ་བལྟས་པས་ཤེས་སོ།།

རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་ཁྱད་པར་སྒྲོན་ལམ་གྱིས།། ལྷོ་ཕྱོགས་འབྲས་སྤངས་མེད་གཤེ་ཁྲིར་ཐེབས་ཏེ།།

གསང་ཆེན་རིགས་བརྒྱའི་རྟོགས་བརྗོད་ཉམས་འབྱུང་འབྲས།། རྫོགས་ལྷན་དགའ་བ་རྒྱལ་བའི་བུ་འདིས་སྤངས།།

དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་འདི་ཡང་ལྷགས་མག་སྤྱིན་སྒྲུབ་ཆེས་བཅུ་དགུ་ཕྱར་རྒྱལ་འབྲུག་སྐྱོར་གྱི་དུས་བཟང་
པོར་སྤངས་ཐང་འཁོར་ལོའི་མགོན་གྱི་པོ་བྱང་དུ། ཞབས་བྱུང་མ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་པའི་མདུན་དུ་ཞལ་
དཀར་གསོལ་ང་བཟང་པོས་བཀང་ནས་ཆོས་འདི་བཅུམ་པའི་དབུ་འཛུགས་ཤིང་། དེ་བཞིན་གཡུལ་རྒྱལ་
མགོན་ཁང་ཆེན་མོའི་ནང་དུ་དཔལ་མགོན་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོར་ཡང་ཀུན་བཟང་མཚོད་པའི་སྤྱིན་སྲུང་བསྟར་
བར་བྱས་ཏེ། རིམ་པར་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་ཅོམ་པ་ལགས་ཤིང་། དེ་ནས་འདི་གྲུབ་པའི་དུས་ཁྱད་པར་
ཡང་། རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་ལས། ས་གཤེད་དཀར་ཕྱོགས་ཤར་བ་ན།། རྒྱལ་བ་སྐྱེ་བའི་
དགའ་སྟོན་ཆོ།། དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་འདི་བྱས་སོ།། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། ཐུས་ལྷན་ཅེས་པ་ས་མོ་ལོས་
ལོ་ས་ག་རྒྱ་བའི་ཆེས་བཅོ་ལྷ་། སྟོན་པ་བྱུབ་པའི་དབང་པོ་འདིག་རྟེན་གྱི་མགོན་པོར་སྐྱེ་བལྟམས་ཤིང་དོན་
ནམས་གྲུབ་པའི་དགའ་སྟོན་གྱི་དུས་དགེ་བ་ལ། ཐེམ་ཡུལ་གྱི་སའི་ཆ་འབྲུག་ཟབ་དོན་ལྷན་ཅེ་བདུད་འབྲལ་གྱེ་
བ་མཚོད་རྟེན་གྱི་གཙུག་<149b> ལག་ཁང་ཆེན་པོར། རྒྱུ་ཀྱའི་དགེ་སྲོང་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་འགྲོ་ཀུན་

དགའ་བའི་བཤེས་གཉེན་གནས་བཞུགས་པའི་ཉམས་ལུགས་ལས། སྤྱོད་པ་མགོན་མེད་དང་དཔལ་ཁག་འབྱུང་ཆུལ་
པོའི་བཀའ་བློན་རྗེས་སུ་བྱ་བའི་སྒྲོན་པ། ལྷོ་ཆོས་འབྱུང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆའི་འབྲོ་མཐུད་འདི་རྟོགས་པར་
སྤྱད་བའི་ལེགས་བྲས་རྟེན་འབྱུང་ལས། ཆུལ་བའི་བསྟན་པ་བཤད་སྤྱོད་ཆོས་རྒྱན་འཛིན་པའི་བྱའ་རིགས་
སྤྱི་བུའི་ཁྱེ་མཆོག་དབྱུངས་ཅན་སྤང་བས་འདིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་གང་གྱུར་ཅིག །

སྤྱི་འདིར་འགན་ཁུ་ཀྱན་བའ་མཐུ་ཆེན་འབྲུག། སྤྱི་ཆུལ་གར་ཡང་སྟན་པའི་སྤྱོད་འཁོལ་བས།།
སྤྱི་པའི་དག་སྤྱེ་སྒྲུབ་འགེམས་དབྱུགས་འབྲིན་མཐར།། སྤྱི་གསུམ་དགའ་བའི་བདུད་ཅི་སྤྱིན་ཞེས་གསུངས།།
འཛེས་བྲས་མཆོན་པའི་ས་ཆེན་འདི་ཉིད་དུ།། རིམ་པར་འཕེལ་རྒྱས་གསུང་རབ་ནོར་བུའི་ཉོག།
ལྷོངས་འདིར་འབྲེན་པའི་དེད་དཔོན་མང་མཆིས་ཀྱང་།། དེ་ནང་སྤུལ་བྱུང་འབྲུག་པ་གདུང་བརྒྱུད་ཡིན།།
གང་ཆེ་སྤྱོགས་མཆོམས་མཐའ་དབྱས་མེད་པ་དུ།། བཀའ་ཁྲིམས་བཅན་པོས་སྤྱེ་བཞིའི་ལུང་བསྐྱར་བས།།
བདེ་སྤྱིད་མཐོ་རིས་གནས་དང་མཚུངས་མཐོ་ཡང་།། མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་སྤྱོལ་བས་འདི་ན་ལྷག།
དེ་སྤྱིད་སྤྱོད་པ་མགོན་བདུད་འཛེམས་རིན་པོ་ཆེ།། སྤྱི་བྱེད་འཁོར་ཐབས་མེད་པའི་ལན་ཆོན་དུ།།
གང་གི་ཆུལ་ལས་བཅུམས་པའི་ཆོས་འབྱུང་འདི།། ཡབ་རྗེ་བྱ་བའི་བྱ་ག་དང་ལྷན་ཅིག་སྤྱར།།
ད་ནི་དུས་ཀྱི་འགྱུར་ལྷོག་སྟོན་པ་མང་།། སེམས་ཅན་སྤྱོད་ཡང་ཆོས་ལས་རིང་དུ་<150a> ཁྱོལ།།
རང་གཞན་དོན་མེད་བྱ་བས་བྲེལ་དུས་འདིར།། ལེགས་བཤད་ཚུལ་བའང་ངལ་བའི་རྒྱ་མིན་ནམ།།
དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྤྱོད་སྤྱོགས་རྒྱལ་ཁམས་འདིར།། ཅལ་སྤྱོག་གཏམ་གྱི་ཉག་ཉོག་བསལ་བྱིར་དུ།།
གཏན་ཆེགས་ཆད་མར་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱས་གང་།། བྱི་རབས་སྤྱོད་བསྤྱེ་བྱིར་ཁོ་བོས་སྤྱིན།།
དེ་བས་བདག་ཅག་རྣམས་ལ་རྒྱལ་གཞན་ལས།། ལྷག་པར་བཅེ་བའི་རྗེ་བཙུན་ངག་གི་དབང་།།
མི་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བའི་ཞབས་བདེ་ལ།། བཀའ་བློན་བྱེད་ནས་སྤྱོད་ཡང་བྱ་ག་བྱིའོ།།

མ་འདྲིས་ཐ་མའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་ནམས་ལ།། མོས་བསམ་སྒོམ་ལ་སྦྱར་བའི་དགོངས་གཏང་ལུང་།།
ཞལ་རྒྱན་དཀར་པོ་ཐུགས་ཀར་འཁྲིལ་བ་དེས།། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཕྱག་རྒྱ་སྤྱི་པོར་བཅེངས།།
མི་བསྐྱན་ཞིང་ཆང་དཔྱ་ཚོད་གདུག་པའི་རྒྱུ།། མངོན་སྦྱོང་བྱ་བའི་གཡུལ་གྱིས་སྦྱོལ་འོས་ཞེས།།
དཔལ་མགོན་ཕྱག་གི་རལ་གྱི་ལག་སྤྱིན་ཆོ།། ཆོས་སྦྱོང་སྤང་མ་དུས་གཅིག་ཞལ་འཇུག་གནང་།།
རྩལ་འདི་ཚུམ་ལ་འབད་བའི་དགོ་ལེགས་མཐུས།། རྒྱལ་བསྐྱན་སེང་གོ་དཀར་མོའི་འོ་མ་ཡི།།
སྦོད་གྱུར་དགོ་འདུན་དམ་བ་དུ་མའི་ཕྲེས།། རྩོགས་བཅུ་སྟོད་པའི་རྒྱུད་ནམས་འགོངས་པར་ཤོག །
ལྷག་པར་དཔལ་ལྷན་དབྱར་འདི་ཆོས་སྟོད་བསྟན།། འཛིན་སྦྱོང་ཕྲེལ་རྒྱས་སྟོབས་དང་སྟོ་རྒྱ་ཅན།།
ཆོས་རྒྱལ་ལྷ་རན་མེད་འབྲུ་མང་འབྱུང་སྟེ།། བཤད་སྤྱད་ཆོས་སྒྲ་སྟོགས་པས་བྲེལ་གྱུར་ཅིག །
དེ་ལྟའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་དང་ཡང་བསྒྲིགས་པའི།། སྟོན་ལམ་མཐུ་ཡིས་<150b> ཆ་ལྷའི་འཁོར་བ་འདིའི།།
རྒྱག་བསྐལ་རྒྱ་མཚོ་སྦྱར་དུ་སྟེམ་གྱུར་ནས།། སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་གཅིག་དུ་འགྱུར་བར་ཤོག །
དེ་ནས་འཁོར་བ་ཞེས་བྱའི་མིང་མེད་ཅིང་།། ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ལ་གནས་པའི།།
སེམས་བསྐྱེད་འདི་ནི་ཁོ་ཐོའི་གཡལ་དམ་ཞེས།། རྩོགས་བཅུའི་སངས་བྱང་ཆུང་མ་ལ་འཕྲིན་དུ་འབུལ།།
མགོན་ཁྱོད་དགོངས་པའི་སྦྱོལ་ས^aའདི་ཡིན་སྟུམ།། དེས་ཤེས་དད་པའི་ཉམས་ཁུར་ལྷགས་ལས་ཐལ།།
འགྲོ་གཞན་ལས་ཉོན་འཕལ་ལ་མཐུ་རྒྱགས་ཀྱང་།། ལུ་བདག་རྒྱལ་སར་མ་བཞག་དཀའ་མེད་ལགས།།
ཅེས་ཀྱང་གསོལ་ལོ།།

དེ་ལྟར་ཡང་ཆོས་འདིའི་ལྷ་ཉིག་རྒྱལ་བ་ཤུག་མཚོག་ལྷན་ད་ལྟ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དུ་འཛོལ་ཞིང་གཞེས་པ་
གང་གི་སྦྱོན་སྤར་གཟིགས་འབུལ་སྦྱོར་སྦྱར་ཉིད་ཀྱིས་ལྷས་ནས། བར་ཡིག་སྦོབ་དཔོན་སྦྱོན་ཆོགས། བར་བ་

^a སྦྱོལ་ས] *em.*, རྒྱལ་ས A

དག་དབང་ཀྱན་དགའ། བསྐྱེད་སྤྱོད་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུས་པར་བྲིས། སྤྱི་ཐར་བཟ་ཤིས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱེད་སྤྱོད་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུས་པར་བྲིས། <151a>འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་བདེ་ཞིང་སངས་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུས་པར་བྲིས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བྲིས། །

ཀྱན་ཏུ་བར་གྱི་མཆོད་སྤྱོད་བསྐྱེད་སྤྱོད་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུས་པར་བྲིས། ། མཆོད་སྤྱོད་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུས་པར་བྲིས་སྤྱོད་ལོ་རྒྱུས་པར་བྲིས། །

བདུད་ལས་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུས་པར་བྲིས་སྤྱོད་ལོ་རྒྱུས་པར་བྲིས། ། ས་ཆོད་བཅོ་བརྒྱད་བར་དུ་གཡོས་སྤྱོད་ལོ་རྒྱུས་པར་བྲིས། །

དེས་ནི་ལྷ་མོ་བྱ་མོ་སྤྱོད་ལོ་རྒྱུས་པར་བྲིས། ། བདུད་བརྒྱད་ལྷ་མོ་སྤྱོད་ལོ་རྒྱུས་པར་བྲིས། །

དགའ་སྤྱོད་པ་མཐའ་མེད་སྤྱོད་དེས་སྤྱོད་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུས་པར་བྲིས། ། དགའ་རབ་དབང་སྤྱོད་རབ་གི་མཐའ་དུ་གཞིམས། །

དེ་ནས་བཟ་ཤིས་གང་ཞིག་ནི། སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་སྤྱོད་ལ་གནས། །

ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་རིགས་བརྒྱུད་གཅོང་། གྲུབ་པ་མཆོག་གི་བཟ་ཤིས་ཤོག ། །

ཕྱི་རྒྱུ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལོ་རྒྱུས་པར་བྲིས། །

^a ལྷ་མོ་སྤྱོད་] *em.*, ལྷ་མོ་སྤྱོད་ A

Appendix A

Among the Bhutanese Je Khenpos, Tenzin Chogyal stands out as one of the most versatile in terms of literary compositions. Although his works were apparently never compiled into a single *gsung 'bum* (collected works), many have been preserved and transmitted through manuscript recensions or xylographic copies. The following works have been identified thus far:

A. Extant Works

1. བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ལ་བ་ལྟ་བུ་བའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་བསྐལ་བཟང་སྟོན་མ་གྱི་མཛེས་རྒྱུ།
2. འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པར་ཐར་བ་རྫོགས་ལྷན་སྟོན་པའི་ན་དབྱངས།
3. གནས་བརྟན་མཆོད་ཆོག །
4. སྟོན་སྟེག་གི་ཡིག་ཆ།
5. རྩོམ་སྟོན་བཞིའི་དབང་ལྷན་བསྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ཀྱི་སྐུ་དབང་རོལ་མཆོ།
6. མཚུངས་མེད་འགྲོ་བའི་སྒྲ་མ་ཆོས་ཀྱི་རྩེ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་སྐལ་བཟང་སྟོན་དབང་མཛེས་རྒྱུ།
7. ཀྱི་ཀྱན་བྱུང་བདག་འགྲོ་བའི་སྒྲ་མ་བསྟན་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ལེགས་པའི་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ངོ་མཆར་ཞོར་བའི་མཆོད་སྟོན་།
8. ལྷོ་ལོ་ཆོས་འབྱུང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་འགྲོ་མཐུན་འཇམ་མགོན་སྟོན་མཐའི་སྟེང་བ།
9. Seventeen Gurma songs preserved in his biographies.
10. A letter to eight Situ Chokyi Jungne, preserved in his biography.

B. Works Either Lost or Inaccessible

It appears that the following titles are either lost forever or have not yet been rediscovered.

1. His autobiography, titled *Ngo mtshar vai dūr ya 'i mchod sdong*.¹
2. A biography of the sixth Je Khenpo Ngawang Lhundrup.²

¹ See *sGyu ma 'i sgar stabs*, p. 7.

Appendix A

3. A record of hearing the transmission of Kagyur.³
4. A biography of the third Je Khenpo Pekar Lhundrup.⁴
5. A manual on the practice of transference.⁵
6. A teaching manual on the intermediate state.⁶
7. His letters sent to the Seventh Drukchen Kagyu Thinley Shingta and Drubwang Rinpoche.⁷

² See *lHo'i chos 'byung*, fol. 72a1 and *sGyu ma'i sgar stabs*, p.83.

³ See *lHo'i chos 'byung*, fol. 112b1.

⁴ See *sGyu ma'i sgar stabs*, p. 117.

⁵ See *sGyu ma'i sgar stabs*, p. 130.

⁶ See *sGyu ma'i sgar stabs*, p. 130.

⁷ See *sGyu ma'i sgar stabs*, p. 186.

Appendix B

A concordance between the topical outlines and folio numbers of the xylographic print—the primary recension of the work used as the basis for the critical edition—has been prepared. This concordance is designed to facilitate easy access to both the content and the text of the work. Furthermore, it is hoped that those who wish to consult the xylographic version directly will find this resource valuable for efficient reference.

Certain outlines, such as those in the prefaces, have been personally developed by me, adhering to the traditional framework of utilizing outlines in written compositions. The outline adopted by the author in this work is straightforward and clearly structured. Some sections are centered around specific themes, while the majority are tailored to the individuals about whom the author is profiling.

A. ལྷན་གྱི་དོན།

A.1. མཚན།

A.2. མཚོན་བརྗོད། [fols. 2a–3a4]

A.3. ཉན་པར་བསྐྱེལ་བ། [fols. 3a4–3a5]

A.4. སྒྲེང་སྒྲོང་། [fols. 3a5–4a1]

B. གཞུང་དོན།

B.1. དེ་ལ་ཁ་བཞི་སྟེ་འུལ་ཁམས་འདི་ཉིད་དང་པོར་ལུང་བསྟན་ཞིང་མི་བརྒྱད་སྟེ་ལ་ནས་སྤུས་
ཡུལ་བྱད་པར་ཅན་དུ་བསྐྱར་ཚུལ། [fols. 4a1–7a2]

B.2. བར་དུ་བྱུང་མཐའ་སྤྲོ་ཚོགས་དང་ངེས་པར་དཔལ་འབྱུག་པས་ས་འདུལ་ཞབས་ཀྱི་བཅག་
ཚུལ། [fols. 7a2–12a3]

B.3. བ་མར་ཚོས་སྲིད་གདུགས་དཀར་གཅིག་གིས་ལུང་བསྐྱར་ནས་བདེ་བར་བཞོད་ཚུལ་དང་
གསུམ།

B.3.1. འབྲུག་མཐུ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྣམ་ཐར་དངོས་བཤད་པ་དང་། [fols.12a3–54a1]

B.3.2. དེའི་བསྟན་པའི་གཏད་རབས་མཁན་ཆེན་དག་བཅོམ་སོགས་ཆོས་རྒྱན་རིམ་པར་དར་ཚུལ།

B.3.2.1. རྒྱལ་ཆབ་གསེར་གྱི་ཁྲི་འཛིན།

B.3.2.1.1. རྒྱལ་ཆབ་གསེར་ཁྲི་དང་པོ་སྤྲས་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས། [fols.54a1–61b4]

B.3.2.1.2. རྒྱལ་ཆབ་གསེར་ཁྲི་གཉིས་པ་དག་དབང་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆན། [fols.61b4–63b3]

B.3.2.1.3. རྒྱལ་ཆབ་གསེར་ཁྲི་གསུམ་པ་ཞབས་བྱང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ། [fols. 63b3–67a5]

B.3.2.1.4. རྒྱལ་ཆབ་གསེར་ཁྲི་བཞི་པ་རྒྱལ་སྤྲས་སྤྲུལ་སྤྱུ་འཕ། དཔལ་མི་པམ་འཛིགས་མེད་རྫོང་བྱའི་སྤེ། [fols. 67a5–68a5]

B.3.2.1.5. རྒྱལ་ཆབ་གསེར་ཁྲི་ལྔ་པ་རྩེ་བཙུན་མི་པམ་དབང་པོ། [fols. 68a5–69b1]

B.3.2.1.6. རྒྱལ་ཆབ་གསེར་ཁྲི་དྲུག་པ་རྒྱལ་སྤྲས་སྤྲུལ་སྤྱུ་དང་ཞབས་བྱང་སྤྲུལ་སྤྱུ། [fols. 69b1–70a5]

B.3.2.2. མཁན་ཆེན་དག་བཅོམ་པ་རིམ་བྱོན།

B.3.2.2.1. མཁན་རིན་པོ་ཆེ་པད་དཀར་འབྱུང་གནས། [fols. 70b1–71a3]

B.3.2.2.2. མཐུ་སྟོབས་མངའ་བདག་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར། [fols. 71a3–75a1]

B.3.2.2.3. གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་མཁས་གྲུབ་པད་དཀར་སྟུན་གྲུབ། [fols. 75a1–76a4]

B.3.2.2.4. གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་དམ་ཆོས་པད་དཀར། [fols. 76a4–79b3]

B.3.2.2.5. གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་བཟོད་པ་འཕྲིན་ལས། [fols. 79b3–80b2]

B.3.2.2.6. གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་དག་དབང་སྟུན་གྲུབ། [fols. 80b2–82a1]

B.3.2.2.7. གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་དག་དབང་འཕྲིན་ལས། [fols. 82a1–83b2]

B.3.2.2.8. གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་བསྟན་འཛིན་རྫོང་བྱ། [fols. 83b2–84a5]

Appendix B

B.3.2.2.9. གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་ཤྲུ་རིན་ཆེན། [fols. 84a5–85a2(the second)]

B.3.2.3. འདུས་སྡེ་འཛོམས་ཀྱི་རྩི་རྩོམ་དཔོན། [fols. 85a2–85a6]

1. རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས།
2. རྩི་དག་དབང་ལྷན་གྲུབ།
3. སྡགས་འཆང་རྒྱལ་བྱེད་པ།
4. མཆོད་དཔོན་དག་དབང་ཆེ་རིང་།
5. སྟོབ་དཔོན་བསོད་ནམས་པ།
6. སྡགས་ནག་རྣམ་འཁྲིན།
7. ཆོས་རྩི་འབྲུག་ཆེ་བརྟན།
8. གྲུ་བྱ་པ་རྩི་ཏ།
9. སྡགས་འཆང་གསང་གླིང་།
10. སྟོབ་དཔོན་འཛིག་དབང་།

B.3.2.4. དཀྱིལ་འཁོར་དང་གཏོར་མའི་སྟོབ་དཔོན། [fols. 85a5–85a6]

1. ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་དང་བྱུང་དམ་ཆོས།
2. བསྟན་འཛིན་ཆོས་འཕེལ།
3. རྩི་དག་དབང་རྒྱལ་མཆོན།
4. སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་བྱེད་པ།

B.3.2.5. གདངས་དབྱངས། [fols. 85a6–85b3]

1. ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྡེ་བ་དབྱུ་མཛད།
2. མི་པམ་དང་རྒྱས།
3. སྟོབ་དཔོན་གསུང་དང།

B.3.2.6. གར་འཆམས། [fols. 85b3]

1. ཞབས་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྡེ་བ་དབུ་མཛད།

B.3.2.7. དཀར་བརྩྭ་དེན་པོ་ཆེ་འོ་ཞི་བརྩྭ་བ། [fols. 86a2–88a5]

B.3.2.7.1. མཁས་གྲུབ་ལྷ་དབང་སྒོ་གྲོས་ནས་དབལ་ཤྲུ་རིན་ཆེན་བར།

B.3.2.7.2. མཁས་གྲུབ་ལྷ་དབང་སྒོ་གྲོས་ནས་བྱ་བཏང་པད་དཀར་བཟ་ཤིས་སམ། འབྲུལ་ཞིག་
པད་དཀར་བར།

B.3.2.7.3. འབྲུལ་ཞིག་པད་དཀར་ལ་ཆོས་རྗེ་ཀོས་འཕྲང་པ་ཡེ་ཤེས་དངོས་གྲུབ།

B.3.2.7.4. འབྲུལ་ཞིག་པད་དཀར་ནས་སྒྲ་མ་ངག་དབང་པད་དཀར།

B.3.2.7.5. རྗེ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ནས་ཀྱན་བཟང་རས་ཆེན་བར།

B.3.2.7.6. རྗེ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ནས་དགེ་སློང་བདེ་ཆེན་ལྷན་གྲུབ་དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་གྲུབ་
དབང་ངག་དབང་བསམ་གཏན། མཁན་དམ་ཆོས་པད་དཀར། བསྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ། དེ་ནས་རྗེ་
བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་ལོ།

B.3.2.7.7. དཔོན་སློབ་འཕྲིན་ལས་དབལ་འབར།

B.3.2.7.8. སྤུལ་སྤྱེ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆོན།

B.3.2.8. མཚན་ཉིད་བཤད་གྲུའི་སྟོལ། [fols. 88a6–89a1]

B.3.2.8.1. བྱང་རམ་པ་ཀྱན་དགའ་འོར་བཟང་ནས་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་བར།

B.3.2.8.2. པཱྌ་ར་བུམ་ཐང་ཆོས་རྗེ་ནས་བཤེས་གཉེན་འབྲུག་པ་ལོ་རྩ་བ་ངག་དབང་དབལ་
བཟང་།

B.3.2.9. ཁ་བཞི་ལྟོའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་དར་བའི་ཚུལ།

B.3.2.9.1. དབལ་ལྡན་ས་སྤྱུ་བ། [fols. 89a1–89a3]

B.3.2.9.2. གཙང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ། [fols. 89a5–91a1]

B.3.2.9.3. པད་སྒྲིང་བརྩྭ་འཛིན། [fols. 91a1–92a5]

B.3.3. ལུགས་གཉིས་དབང་སྐྱར་སྡེ་སྡོད་ཕྱག་མཛོད་རིམ་པར་བྱོན་ཚུལ།

B.3.3.1. མི་བདག་ཁྱིམ་རིམ་བརྒྱད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས།

B.3.3.1.1. སྡེ་བ་དབུ་མཛད་ཆེན་མོ་བསྟན་འཛིན་འབྲུག་རྒྱལ། [fols. 92a5–93b1]

B.3.3.1.2. ཆོས་རྩེ་ལ་སྡོན་བ་བསྟན་འཛིན་འབྲུག་གྲགས། [fols. 93b1–94b2]

B.3.3.1.3. སྡེ་སྡོད་ཕྱག་མཛོད་གསུམ་པ་ཆོས་རྒྱལ་མི་འགྱུར་བརྟན་པའམ་དམ་ཆོས་སྟོན་གྲུབ།
[fols. 94b2–96a6]

B.3.3.1.4. སྡེ་སྡོད་ཕྱག་མཛོད་བཞི་པ་ནི་སྐྱེ་ཞབས་རིན་པོ་ཆེ། [fols. 96a6]

B.3.3.1.5. སྡེ་སྡོད་ཕྱག་མཛོད་ལྔ་པ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ། [fols. 96b1–96b5]

B.3.3.1.6. སྡེ་སྡོད་ཕྱག་མཛོད་དྲུག་པ་སྡེ་བ་བྱང་ཡིག་གས་དག་དབང་ཆེ་རིང་། [fols.
96b5–97a2]

B.3.3.1.7. སྡེ་སྡོད་ཕྱག་མཛོད་བདུན་པ་ཞབས་བྱང་གི་དབང་པོ་དབུ་མཛད་དཔལ་འབྱོར་
ལགས། [fols. 97a2]

B.3.3.1.8. སྡེ་སྡོད་ཕྱག་མཛོད་བརྒྱད་པ་འབྲུག་རབ་རྒྱལ། [fols. 97a2–97b4]

B.3.3.1.9. སྡེ་སྡོད་ཕྱག་མཛོད་དགུ་པ་སྡེ་བ་དགེ་བཤེས་སམ་ཆོས་རྒྱལ་དག་དབང་རྒྱ་མཚོ།
[fols. 97b4–98b1]

B.3.3.1.10. སྡེ་སྡོད་ཕྱག་མཛོད་བརྒྱ་པ་གོང་ས་མི་པམ་དབང་པོ། [fols. 98b1–98b2]

B.3.3.1.11. སྡེ་སྡོད་ཕྱག་མཛོད་བརྒྱ་གཅིག་པ་དཔལ་འབྱོར། [fols. 98b2–98b5]

B.3.3.1.12. སྡེ་སྡོད་ཕྱག་མཛོད་བརྒྱ་གཉིས་པ་དག་དབང་རྒྱལ་མཚན། [fols. 98b5–
99a3]

B.3.3.1.13. སྡེ་སྡོད་ཕྱག་མཛོད་བརྒྱ་གསུམ་པ་ཆོས་རྒྱལ་ཤེས་རབ་དབང་རྒྱལ། [fols.
99a3–100b3]

B.3.3.2. འབྲུག་མཐུ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཁྲིམས་ཡིག།

B.3.3.2.1. དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཐུ་ཆེན་དག་གི་དབང་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྡོད་སྤྱིའི་རྣམ་
པར་གཞག་པའི་སློང་གཞི་ཐོག་མར་དགེ་བའི་བཀའ་ཤིས། [fols. 100b3–105a4]

B.3.3.2..2. དཔལ་འབྱུག་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཐུ་ཆེན་དག་གི་དབང་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤིང་སྦྱོང་བའི་
བཀའ་སློན་སྤྱིའི་རྣམ་པར་གཞག་པའི་གཞུང་དོན་བར་དུ་དགེ་བ་བཟུལ་གཉིས་པ། [fols.
105a4–110a5]

B.3.3.2..3. དཔལ་འབྱུག་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཐུ་ཆེན་དག་གི་དབང་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤིང་སྦྱོང་གས་
མཐར་སྒྲེལ་བའི་ལས་ཆོན་སྤྱིའི་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཡན་ལག་ཟ་མར་དགེ་བ། [fols. 110a5–
115a3]

B.3.3.3. ཞར་ལ་བཟོ་རིག་པ་སྤྱིའི་ཁྱད་པར་ཅན་བཤད་པ། [fols. 115a3–116b1]

B.3.4. དོན་དུ་བསྟན་པ་བསྐྱེད་སྦྱོང་མཛད་མཁན་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་ལུ་མ་སྒྲེར་གསོལ་ངོ་ཐོག་
བཅས་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་རྒྱ་རིམ་ཅན་བཤད་པ།

B.3.4.1. ཁྱག་ཐུང་རྒྱལ་པོ་བྱ་རིག་མཆོན་ཅན་ཀྱི་གསལ་བའི་རྟོགས་པ། [fols. 116b1–
123a5]

B.3.4.2. ཆོས་སྦྱོང་ཆེན་པོ་དཔལ་ལས་ཀྱི་མགོན་པོ་བྱ་རིག་གཏོང་ཅན་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད། [fols.
123a6–125a5]

B.3.4.3. ཁྱག་ཐུང་དུད་སོལ་ལྷ་མོ་ཁམས་གསུམ་བདག་མོའི་རྟོགས་བརྗོད། [fols. 125a5–
128a4]

B.3.4.4. ཆོས་སྦྱོང་རྒྱལ་པོ་རྣམ་ཐོས་སྤྲུལ། [fols. 128a4–131a1]

B.3.4.5. བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་བཟུལ་གཉིས་ཆེ་རིང་མའི་རྟོགས་བརྗོད། [fols. 131a1–
133a3]

B.3.4.6. དཔལ་ལྷན་ཞིང་སྦྱོང་དབང་མོ་དོ་རྩེ་གཡུ་སྒྲོན་མའི་རྟོགས་བརྗོད། [fols. 133a3–
135a6]

B.3.4.7. དམ་ཅན་ཆོས་སྦྱོང་ལས་གཤིན་ཅིག་ཅར་དམར་པོའི་རྟོགས་བརྗོད། [fols.
135b1–136a6]

B.3.4.8. ལྷ་ཆེན་ཁྱབ་འཕྱག་རྩ་ལ་བྱང་སྤོང་གཟའི་རྟོགས་བརྗོད། [fols. 136b1–
138b4]

B.3.4.9. དགེ་བསྟེན་ཆེན་པོ་སྦྱོང་ཁའི་ལྷ་བཅན་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད། [fols. 138b5–140a4]

B.3.4.10. ཆོས་སྦྱོང་རྒྱལ་པོ་ལྷ་རའི་རྟོགས་བརྗོད། [fols. 140a4–141b4]

Appendix B

B.3.4.11. བཙན་ཆེན་དག་ལྟའི་རྒྱལ་པོ་ཇག་པ་མེ་ལེན་གྱི་རྟགས་བརྗོད། [fols. 141b4–144b5]

B.3.4.12. དམ་ཅན་སྟོ་བདུད་ཆེན་པོ་ལྷགས་རལ་ཅན་གྱི་རྟགས་བརྗོད། [fols. 144b5–148b4]

མཛད་སྤྱད་། [fols. 148b5–151a5]

Acknowledgement

In August 2022, my revered teacher, Dzongsar Khyentse Rinpoche, inspired this book by suggesting a work focused on Bhutan. His guidance fueled my resolve to complete this critical edition, a project I've sporadically dedicated myself to since 2018. I am deeply grateful for his wisdom and guidance. My sincere thanks go to the Khyentse Foundation for their support, which made this work possible, and to the Centre for Bhutan Studies for their trust and enthusiasm in agreeing to publish this book. Their collaboration has been a true privilege.

I am thankful to my wife, Deki Yangzom, for her unwavering encouragement during the manuscript's final stages. Any flaws in this work are mine alone.

Sonam Jamtsho

August 2025

Bibliography

A. Primary Sources

'Brug pa'i 'khrungs rabs = Pad ma dkar po. *dPal 'brug pa'i 'krungs rabs rim par byon pa rnam la bstod pa phun tsogs nor bu'i do shal*. In *Pad dkar gsung 'bum*, vol. 4: 165–169.

Chos kyi sprin dbyangs = dPal ldan rgya mtsho. *dPal 'brug pa rin po che ngag dbang bstan 'dzin rnam rgyal gyi rnam par thar pa rgyas pa chos kyi sprin chen po'i dbyangs*. New Delhi: Topden Tsering, 1974.

'Dod 'jo'i 'khri shing = Ngag dbang dpal bzang. *rDo rje 'dzin pa chen po bsod nams 'od zer gyi rnam par thar snyan tshig 'dod 'jo'i 'khri shing*. The publisher, place of publication, and dates are not provided. [BDRC WIKG4193].

dPag bsam snye ma = Ngag dbang lhun grub. *mTshungs med chos kyi rgyal po rje rin po che'i rnam par thar pa bskal bzang legs bris 'dod pa'i re skong dpag bsam gyi snye ma*. Thimphu: Tango Dorden Tashithang Buddhist University, 2018.

dPyod ldan dgyes pa'i do shal = Sangs rgyas rdo rje. *'Brug gi sde srid khri rabs rim byon gyi mdzad rnam deb ther dpyod ldan dgyes pa'i do shal*. Thimphu: The Centre for Bhutan Studies & GNH, 2017.

Dud rtsi'i thigs pa = dPal ldan rgya mtsho. *rDo rje 'dzin pa ngag dbang bstan 'dzin rnam rgyal gyi rnam par thar chos kyi sprin chen po'i dbyangs kyi snying po legs par bsdus pa dud rtsi'i thigs pa*. New Delhi: Topden Tsering, 1974.

Klu dbang rol mtsho = Kun dga' rgyal mtshan. *rJe btsun sku bzhi'i dbang phyug bstan 'dzin don grub kyi rnam par thar pa rgyal sras klu dbang rol mtsho*. New Delhi, 1970. Publisher not given.

Kun tu dga' ba'i zlos gar = Shākya Rin chen. *Byang chub sems dpa' grags pa rgya mtsho'i rnam par thar pa rgyal sras kun tu dga' ba'i zlos gar*. In *rJe Shākya Rin chen gyi gsung 'bum*, vol. 1: Fols. 1–56, pp.493–605.

Bibliography

lHo'i chos 'byung = bsTan 'dzin chos rgyal. *lHo'i chos 'byung bstan pa rin po che'i 'phro mthud 'jam mgon smon mtha'i 'phreng ba*. Publisher, place of publication, and date of publication not given. [BDRC no. W1KG9413].

Mu tig do shal = Yon tan mtha' yas. *Chos rgyal chen po shes rab dbang phyug gi dge ba'i tshogs gsal ba'i gdam mu tig do shal*. In vol. 3, pp. 316–464 of *Yon tan mtha' yas bka' 'bum* rnam thar.

Nor bu'i dkyil 'khor = Kun dga' rgyal mtshan. *mTshungs med dpal ldan bla ma dam pa dam chos pad ma dkar po'i sde'i rnam par thar pa yon tan nor bu'i 'od kyi dkyil 'khor*. Thimphu: National Library of Bhutan, 1985.

Nor bu'i mchod sdong = bsTan 'dzin chos rgyal. *rGyal kun khyab bdag 'gro ba'i bla ma bstan 'dzin rin po che legs pa'i don grub kyi rnam par thar pa ngo mtshar nor bu'i mchod sdong*. Thimphu: Kunsang Topgay, 1975.

Pad dkar chos 'byung = Pad ma dkar po. *Chos 'byung bstan pa'i pad ma rgyas pa'i nyin byed*. Drukpa Plouray: New Delhi, 2006.

Pad dkar gsung 'bum = *Collected Works (gsung 'bum) of Kun-mkhyen Padma-dkar-po*. Darjeeling: Kargyud Sungrab Nyamso Khang, 1973.

rBa rlabs mngon g.yo = Phyogs las rnam rgyal. *mKhas btsun bzang po'i bdag nyid mtshungs med chos kyi rje ngag dbang rgyal mtshan gyi rnam par thar pa'i rgya mtsho ngo mtshar gyi rba rlabs mngon par g.yo ba*. Thimphu: National Library of Bhutan, 1985.

rDo rje gdan pa'i rnam thar = dPal ldan rgya mtsho. *Chos kyi sprin chen po'i dbyangs kyi yan lag rnal 'byor gyi dbang phyug dpal rdo rje gdan pa'i rnam par thar pa*. New Delhi: Topden Tsering, 1974.

Rig 'dzin zlos gar = Shākya Rin chen. *rGyal kun brtse ba'i spyi gzugs sems dpa' chen po gsung dbang sprin dbyangs kyi rtogs pa brjod pa rig 'dzin kun tu dga' ba'i zlos*. In *rJe Shākya Rin chen gyi gsung 'bum*, vol. 2: Fols. Fols. 1a–50, pp. 487–585.

Bibliography

rJe Shākya Rin chen gyi gsung 'bum = *The Collected Works (gsung 'bum) of Sākya rin chen, the Ninth rJe mkhan po of Bhutan*. In 8 vols. Thimphu: Kunzang Tobgey, 1976.

rNa ba'i bcud len = Pad dkar lhun grub. *Rang gzhan dge bskul gyi gtam snyan ngag rgyan gyis ma bcings par go bder smras pa rnam phyogs gcig tu bsgrigs pa rna ba'i bcud len*. Thimphu: Kunzang Topgey, 1976.

rTse dga'i 'khri shing = Shākya Rin chen. *rDo rje 'chang chen po rje btsun ngag dbang 'phrin las kyi rnam par thar pa rgyal sras rtse dga'i 'khri shing*. Kunzang Topgey: Thimphu, 1976.

Rwa lung dkar brgyud gser 'phreng = Pema karmo et al. *Rwa lung dkar brgyud gser 'phreng: A Brief Lives of the Successive Masters in the Transmission Lineage of the Bar 'Drug pa dkar brgyud of rwa lung*. In 4 vols. Sungrab Nyamso Gyunphel Parkhang: Himachal Pradesh, 1975–1978.

sGo mang phye ba'i gtam = dPal ldan rgya mtsho. *bsTan pa 'dzin pa'i skyes bu thams cad kyi rnam par thar pa la gus shing rjes su 'jug pa'i rtogs brjod pha rol tu phyin pa dang gzungs dang ting nge 'dzin gyi sgo mang po rim par phye ba'i gtam*. Thimphu: Kunsang Tobgay, 1975.

sGyu ma'i gar stabs = Yon tan mtha' yas. *Paṇḍita bstan 'dzin chos kyi rgyal po'i rtogs pa brjod pa sgyu ma chen po'i gar stabs*. In vol. 3, pp. 1–215 of Yon tan mtha' yas bka' 'bum rnam thar.

sKal bzang rna rgyan = Shākya Rin chen. *sPrul pa'i sku ngag dbang bstan 'dzin mi pham dbang po'i rnam par thar pa skal bzang rna rgyan*. In *rJe Shākya Rin chen gyi gsung 'bum*, vol. 2: Fols. 1a–31a, pp. 379–439.

sKyes rabs gser 'phreng = Padma dkar po. *sKyes rabs lung gi gser 'phreng*. In *Pad dkar gsung 'bum* vol. 4: 171–174.

sNyan pa'i yan lag = Shākya Rin chen. *lHag pa'i bsam pa bskul zhing byan chub kyi spyod pa la 'jug pa'i gtam dam pa'i chos kyi ganḍi'i sgra dbyangs snyan pa'i yan lag*. New Delhi: Thamchoe Monlam, 1974.

Bibliography

Thams cad mkhyen pa'i rol mo = Shākya Rin chen. *sKu bzhi'i dbang phyug rje btsun ngag dbang rgyal mtshan gyi rnam par thar pa thams cad mkhyen pa'i rol mo*. The publisher, place of publication, and dates are not provided. [BDRC no. MW2PD20323_6A37E8].

Thugs chen dri bsung = Kun dga' rgyal mtshan. *mTshungs med chos kyi rgyal po rje btsun dam chos pad ma dkar gyi rnam par thar pa thugs rje'i chen po'i dri bsung*. New Delhi, 1970. Publisher not given.

Thugs rje'i chu rgyun = 'Brug sgom zhig po (ascribed), *Pha 'brug sgom zhig po'i rnam par thar pa thugs rje'i chu rgyun*. The publisher, place of publication, and dates are not provided. [BDRC no. W1KG10566].

Yon tan mtha' yas bka' 'bum rnam thar dang bcas pa = Yon tan mtha' yas. *sKu bzhi'i dbang phyug ngag dbang yon tan mtha' yas kyi bka' 'bum rnam thar dang bcas pa*. In 3 vols. Thimphu: gZhung grwa tshang par khang, 2022.

C. Secondary Sources

Aris, Michael Vaillancourt. *A Study on the Historical Foundations of Bhutan With a Critical Edition and Translation of Certain Bhutanese Texts in Tibetan*. School of Oriental and African Studies, 1978. (Doctoral thesis).

Id. *Bhutan: The Early History of A Himalayan Kingdom*. Wiltshire: Aris & Philips Ltd., 1979.

Id. *Sources for The History of Bhutan*. In *Wiener Studien Zur Tibetologie und Buddhismuskunde* 14. Vienna: Arbeitskreis Für Tibetische und Buddhistische Studien Universität Wien, 1986.

Dargye, Yonten (et al). *The Biography of Pha 'brug sgom zhig po called The Current of Compassion*. Thimphu: The National Library, 2001.

Dargye, Yonten (et al). *Play of Omniscient: Life and Works of Jamgön Ngawang Gyaltsen, An Eminent 17th–18th Century Drukpa Master*. Thimphu: National Library and Archives of Bhutan, 2008.

Bibliography

Dousamdub Kazi. *A Complete Translation of the Lhohi-chös hbyung: Religious History of Bhutan*. 204 pp. of typescript. British Library A2 19999.h.17. (No date).

Gyeltshen, Dorji (et al). *The Biography of Gyalse Pema Thinley*. Thimphu: Shejun, 2015.

Phuntsho, Karma. *The History of Bhutan*. New Delhi: Random House India, 2016.

Phuntsho, Karma (ed.). *The Autobiography of Tertön Pema Lingpa: A Brilliant and Beautiful Rosary of Gems*. Thimphu: Loden, 2015.

Phuntsho, Karma (et al). *The Biography of Incarnate Son Dawa Gyaltshen*. Thimphu: Shejun, 2015

.

Index

ཀར་འབྲུག་, 7, 82, 141
 ཀམ་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོ་, 27
 ཀུན་དགའ་རྒྱ་མཚོ་, 118
 ཀུན་མཁུན་དག་དབང་ལོ་རྒྱུ་, 18
 ཀུན་མཁུན་འབྲུག་པ་, 189
 ཀུན་མཁུན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་མི་པམ་བསྐྱེད་ཀར་པོ་, 17
 ཁ་ཏན་ཤེས་རྒྱུ་, 165
 ཁ་བཞི་ལྟོ་རྒྱལ་ཁམས་, 3, 9, 15, 32, 39, 46,
 58, 118, 135, 139, 159, 205, 208
 ཁ་བཞིའི་ཡུལ་ལྗོངས་, 3
 ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་
 ཆེ་གདུང་འཛིན་སྐུ་ལྷ་སྐྱེ་བད་དཀར་གསུམ་པ་, 66
 གཏོར་ཆོག་, 182, 186, 189, 197
 གདན་དུས་ཐུན་མོང་གི་ཆེས་གཞི་, 37
 གདོང་དཀར་སྐུ་ལྷ་, 123
 གནས་ཕུའི་སྐུ་ལྷ་, 123
 གནས་རྒྱུང་, 7
 གཞོན་སྤྱིན་གར་མཁན་མཆོག་གི་བཏག་པ་, 175
 གཙང་པ་རྒྱ་རས་, 8, 139, 181, 187, 193
 གཙང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་, 16, 26
 གཟུགས་བུ་གནས་, 28
 གཡང་འཛིན་, 52, 63
 གཡུལ་རྒྱལ་དབྱངས་འཆར་གྱི་ཆེས་, 125
 གར་ཐིག་དབྱངས་, 20, 57, 72, 77, 94, 104,
 125, 142
 གསང་སྐྱགས་ཐབ་དོན་པོ་བྲང་, 42, 90, 128
 གསང་སྐྱགས་རྒྱ་མཚོ་, 120

གསོལ་ཐབས་, 91
 གཤགས་པ་རྒྱ་མཚོ་, 119
 གྱི་ཀྱ་བཅེགས་པ་, 165
 གྲུབ་དབང་སྐུ་ལ་པའི་སྐུ་, 109
 གྲིང་བཞི་གཡུལ་རྒྱལ་རྫོང་, 55, 63, 128
 ང་བཅུ་བྲག་པ་, 34
 ངག་གི་དབང་ཕྱག་, 13, 40, 70
 ངག་དབང་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་, 79, 80, 109,
 134
 ངག་དབང་དར་རྒྱས་, 103, 107, 158
 ངག་དབང་པད་དཀར་, 102, 111, 115
 ངག་དབང་ཕུན་ཆོགས་, 83, 84, 99, 102
 ངག་དབང་བསམ་གཏན་, 80, 81, 95, 99, 116
 ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་, 23, 70, 71, 89, 91,
 105, 109, 126, 189
 ངག་དབང་ཆེ་རིང་, 113, 131
 ངག་དབང་འབྲུག་པ་, 105, 112, 120
 ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་, 47, 69, 71, 83, 87
 ངག་དབང་འཕྱིན་ལས་, 86, 87, 89, 90, 96, 99,
 107, 110, 111, 122
 ངག་དབང་རྒྱ་མཚོ་, 121, 122
 ངག་དབང་རྒྱལ་མཚན་, 85, 87, 94, 109, 133
 ངག་དབང་ལྷན་གྲུབ་, 73, 86, 89, 102, 105,
 108, 113, 120
 ཆེ་བ་གཉིས་ལྷན་གྱི་གདུང་རབས་, 17
 ཆོས་འཁོར་རབ་བཏག་ཆེ་, 128
 ཆོས་རྒྱལ་ཕྱོང་བཙན་སྐམ་པོ་, 6, 16, 17, 135
 ཆོས་རྗེ་གཙང་པ་, 9, 16, 70, 160

ཆོས་རྒྱུ་མཐའ་མེད་ཆེན་, 63
 ཆོས་རྒྱུ་འབྲུག་པའི་བསྟན་པ་, 2, 63, 126, 130
 ཆོས་རྒྱུ་ལ་སྟོན་པ་བསྟན་འཛིན་འབྲུག་གྲགས་, 63,
 126
 ཆོས་སྐྱོང་དབྱེས་པའི་མཆོད་སྦྱིན་, 188
 ཆོས་སྤེལ་གྲུགས་དཀར་, 3, 15, 205
 རྒྱལ་པ་མེ་མེན་, 30, 183, 189, 192, 193,
 211
 རྩོམ་རྒྱུ་བཅུན་ཏུ་རྩུ་བ་, 25, 47
 རྩོ་ཤྲི་འཕགས་པ་རང་བྱོན་, 5
 ཉེ་མ་སྟོ་བྱོགས་ཀྱི་རྒྱུ་, 2, 46
 ཉེ་མ་སྟོ་བྱོགས་, 5, 14, 69
 ཐམས་ཅད་སྟོལ་, 5, 55
 ཐར་པ་རྒྱལ་མཆོད་, 9
 ཐུགས་དམ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་, 71
 ཐུགས་རྒྱུ་འབྲུང་བའི་རྒྱུ་, 164
 ཐོད་ནག་, 33
 ཐོད་ནག་གི་ཕྱག་ལེ་, 77
 དཀར་བརྒྱུད་རྣམ་ཐར་གསེར་འབྲེང་, 2
 དགས་པའི་དཀར་བརྒྱུད་, 1
 དགེ་འདུན་གྱི་བཅའ་ཡིག་ཆེན་མོ་, 20
 དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་, 78, 79, 104, 130
 དགེ་ལྡན་པ་, 7, 51, 52, 55, 64
 དགོངས་འདུས་ལས་བྱང་མེ་ཏོག་འབྲེང་མཛེས་ཆོག་
 སྤྱིགས་ཁྱེད་བདེ་བཞོད་པ་བར་གཙོད་གཡུལ་རྒྱལ་,
 57
 དངོས་གྲུབ་འབྲུང་བའི་རྒྱུ་, 2, 15, 159, 166,
 185
 དཔལ་པོ་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱི་སྟོན་པ་, 10
 དཔལ་འབྲུག་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་, 13, 41

དཔལ་འབྲུག་དབང་བསྟན་འཛིན་རྣམ་པར་རྒྱལ་པ་, 189
 དཔལ་འབྲུར་, 87, 94, 131, 133, 209
 དཔལ་འབྲུག་པ་, 3, 7, 14, 17, 20, 23, 51, 63,
 66, 70, 83, 87, 89, 95, 100, 104,
 125, 127, 128, 137, 139, 140, 142,
 146, 148, 154, 155, 159, 209, 210
 དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆེ་འབྲུག་དབང་བསྟན་འཛིན་པ་
 རྒྱུ་, 14
 དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆེ་འབྲུག་དབང་བསྟན་འཛིན་རྣམ་
 རྒྱལ་འཛིགས་མེད་གྲགས་པའི་སྟེ་, 23
 དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཐུ་ཆེན་འགྲི་དབང་པོ་
 བྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་འཛིགས་མེད་གྲགས་པའི་སྟེ་,
 139
 དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཐུ་ཆེན་འགྲི་དབང་རྣམ་རྒྱལ་,
 159
 དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་སྐུ་བསྟན་འཛིན་པ་
 རྒྱུ་, 140
 དཔལ་འབྲུག་པའི་གདམས་འགྲོལ་པོ་གསུམ་གྱིས་, 87
 དཔལ་འབྲུག་པའི་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་, 165
 དཔལ་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་, 21, 25, 45, 82, 159,
 160
 དཔལ་རྩོ་རྒྱུ་འཛིན་པ་མཐུ་ཆེན་དཔལ་པོ་, 39
 དཔལ་ལྡན་ཞིང་སྐྱོང་དབང་མོ་རྩོ་རྒྱུ་སྟོན་, 179
 དཔལ་ལྡན་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆེ་, 5
 དབང་འདུས་ཆོས་ཀྱི་པོ་བྱང་, 63
 དབྱ་མཛད་དཔལ་འབྲུར་, 131
 དམ་ཅན་སྟོ་བསྟན་ཆེན་པོ་, 95, 193, 211
 དམ་ཆོས་པད་དཀར་, 74, 79, 81, 99, 101,
 102, 103, 104, 106, 108, 116, 122
 དམ་ཆོས་བསྟན་འཛིན་པ་, 71

Index

- དམ་ཚུལ་རྒྱ་མཚོ། 121
དམ་ཚུལ་རྒྱལ་མཚན། 71, 75, 76
དམ་ཚུལ་ལྷན་གྲུབ། 127
དར་དཀར་བཀའ་ལུགས་ཡང་ཅེ། 63
དར་ལྷན་རྒྱལ་མཚན། 35
དུད་སྟོན་ལྷ་མོ། 18, 40, 170, 173, 210
དོན་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན། 8
དག་པོ་མདོན་སྦྱོང་གྲི་ལས། 12
དང་ཕྱོང་གཟུང་། 186, 196
འེ་མེད་ཀླན་ལྷན། 5
དུད་དམ་ཚུལ། 58, 62, 75, 76, 113, 129
དུད་ཡིག་གཟུངས་ཆེན་པ། 158
ནྟ་རོ་པ། 3, 25, 102
ནགས་མའི་ལྷོངས། 14, 22, 72, 119, 160, 179
ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱད་རྒྱལ་དགོས་འདོད་འབྱུང་
པ། 163
ཉུལ་འེན་ཆེན་ལྷ་བདུན་སྤངས་པའི་བང་མཛོད། 59
ནམ་ཐར་ཆེན་མོ། 25
པད་དཀར་ཚུལ་འབྱུང་། 165
པད་དཀར་དབང་ལྷག། 103
པད་དཀར་བཀའ་ལུགས། 114
པད་དཀར་འབྱུང་གནས། 63, 69, 91, 93, 94,
97, 99, 104, 113, 115
པད་དཀར་རབ་རྒྱས། 63
པད་དཀར་ལྷན་གྲུབ། 73, 78, 84, 94, 97, 100,
101, 103, 108, 120
པར་སྒྲིང་པ། 121
པར་དཀར་པོ། 19, 21, 22, 42, 82, 117
པར་འཕྲིན་ལས། 121, 122
པེ་ཏ་ར། 188
པ་རྩོ་འགྲོ་མགོན། 8, 91
པ་རྩོ་འབྲུག་སྒྲོམ་ཞིག་པོ། 9
པལ་པོ་ཆེའི་མདོ། 3
ཕྱག་ཆེན་བཞེ། 12
ཕྱག་ཆེན་གསོལ་འདེབས། 35
ཕྱག་ཆེན་ཚུལ་བྱ། 41, 80, 89, 91, 92, 99,
100, 110, 111, 116
ཕྱག་ཆེན་ལྷན་ཅིག་སྦྲེས་སྦྱར། 98, 101
ཕྱག་རྩོགས་དབྱེར་མེད། 122
ཕྱག་པོ་ལྷ་དབང་ཆེ་རིང་། 30
ཕྱོགས་ལས་ནམ་རྒྱལ། 82, 86, 88, 102, 110,
115, 132, 139
བཀའ་ལུགས་ཚུལ་རྩོང་། 48, 59, 63, 72, 81, 95,
101, 111, 116, 131, 132, 133
བཀའ་ལུགས་ཆེ་རིང་མ། 177, 178
བདུད་འཛོམས་ཞབས། 61, 64, 70, 74, 167,
198
བདུད་འཛོམས་རྩོ་རྩེ། 14, 15, 35, 69, 155
བདེ་ཆེན་ལྷན་གྲུབ། 116, 208
བདེ་མཆོག་རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད། 180
བཟོད་པ་འཕྲིན་ལས། 88, 104, 109, 115, 134
བཟླ་པ་གཉིས་པའི་རྒྱུད། 20
བཙོན་འབྲས་བསྐྱལ་པའི་ཞལ་གདམས། 24
བཤད་གྲ། 49, 103, 118, 126
བསོད་ནམས་དཔལ་གྱི་བྱ་ཁྲིད། 17, 36, 83
བསོད་ནམས་དཔལ་འདྲེན། 10, 12
བསོད་ནམས་འོད་ཟེར། 71, 77, 91, 92, 94, 98,
104, 107, 119
བསྟན་པ་དབང་ལྷག། 80, 131

Index

- བསྐྱེད་པ་འཕྲིན་ལས་, 63
བསྐྱེད་པ་རྒྱ་མཚོ་, 82, 107
བསྐྱེད་པའི་གཏད་རབས་, 2, 15, 69, 206
བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་མཚན་, 90, 98, 114
བསྐྱེད་འཛིན་དོན་གྲུབ་, 96, 98, 99, 101, 115, 117, 203
བསྐྱེད་འཛིན་ལོ་, 82, 108
བསྐྱེད་འཛིན་འབྲུག་རྒྱལ་, 20, 125
བསྐྱེད་འཛིན་རབ་རྒྱལ་, 70, 77, 78, 88, 98, 104, 106, 113
བསྐྱེད་འཛིན་ལེགས་པའི་དོན་གྲུབ་, 121
བསྐྱེད་འཛིན་ལེགས་པའི་དོན་གྲུབ་, 97
བྱ་བཏང་ཀྱན་དགའ་ལེགས་པའི་དབུ་, 13
བྱ་རྒྱལ་གདོང་གི་བཞི་སྟོང་གསལ་བ་སྟོན་གཟེར་སྐྱེས་པའི་རྒྱལ་, 167
བྱ་རྒྱལ་གདོང་ཅན་, 48, 51, 162, 167, 169, 172, 210
བྱ་རྒྱལ་གདོང་ཅན་གྱི་ཐ་བསྟེན་པའི་རྒྱལ་, 169
བྱང་བཀྲ་ཤིས་མཐོང་སྟོན་, 59
བྱམས་མགོན་གསུང་དབང་རྒྱ་, 86, 197
བྱེ་བ་མཚོད་ཉེན་, 56, 58, 83, 131, 198
བྱུག་བཞི་, 12
བྱིས་འབྲུ་, 157
ཁྲ་མ་ཁག་ལྷ་, 42
ཁྲ་མ་འོབས་མཚོ་, 29
ཁྲ་མ་ལྷ་, 11
མ་རུངས་བདུད་དཔུང་འཛོམས་པའི་དབའ་ལོ་མཐུ་ཆེན་དག་དབང་རྒྱལ་, 62
མ་ལ་ཡ་ལྷོངས་, 2
མཁན་ཆེན་དག་བཅོམ་, 15, 69, 91, 206
མགར་ས་བཀྲ་ཤིས་མཐོང་སྟོན་, 63
མགོན་པོའི་རྒྱལ་, 56, 65, 77, 160, 165, 173, 182
མགོན་པོའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་མཐོང་སྟོན་, 182
མཛོད་སྟོན་, 2, 10, 28, 33, 39, 51, 57, 65, 71, 75, 80, 97, 138, 143, 154, 169, 186, 200
མཐུ་ཆེན་དབའ་ལོ་དག་དབང་རྒྱལ་, 15
མཐུ་ཆེན་འབྲུག་པ་, 2, 167
མདའ་སྟོང་ཁྲ་, 123
མཚན་ཉིད་བཤད་གྲུབ་སྟེ་, 72, 118
མཚོ་སྐྱེས་རྩ་, 66, 78, 193
མཛོད་, 4
མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་, 15, 64, 126, 140
མི་མཁ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་, 18, 19, 23
མི་མཁ་ཆོས་འཕེལ་, 157
མི་མཁ་དབང་པོ་, 88, 107, 108, 133, 137
མི་མཁ་བསྐྱེད་པའི་ཉི་མ་, 17, 36, 79, 91
མི་མཁ་བསྐྱེད་འཛིན་རྩ་, 18
མི་མཁ་འཕྲིན་ལེགས་མཛོད་ལོ་, 87
མི་བདག་ཁྱིམ་, 125, 209
མི་འགྲུར་བརྟན་པ་, 63, 76, 94
མོན་མོ་བཀྲ་ཤིས་ཁྱེལ་འཕྲུ་, 6
ཆར་བཅད་རྩེ་སྟེ་, 11, 13, 141, 145
ཆོད་དབང་བསྐྱེད་འཛིན་, 33, 70, 71, 73, 77
ཆོ་འཕྲུ་བསྐྱེད་, 158
རྩ་, 8, 24, 79

Index

ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ, 19, 20, 25, 30, 32, 35,
46, 47, 52, 62, 63, 64, 73, 75, 76,
84, 91, 92, 94, 97, 113, 114, 117,
118, 119, 125, 126, 157, 207, 208
ཟས་གཙང་སྤྲུལ, 1
ཟླ་བ་རྒྱལ་མཆན, 122
འཁོར་ལོ་སྤྲོས་པ་ལྟན་སྤྲེལ་ལྟ་ལྟ, 97
འཁྲལ་ཞིག་ནམ་མཁའ་ནལ་འབྱོར, 13
འཁྲལ་འཁོར་གྱི་བྱག་ལེན, 80, 100
འགྲེལ་ཆེན་ནམ་བཤད་རྩོམ་ལྷོ་ལྷོ, 166
འཇམ་དཔལ་རྩོམ་ལྷོ, 42, 182
འཇམ་དཔལ་རྩོམ་ལྷོ, 5, 197
འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་དགའ་སེང་གེ, 13, 30
འཇམ་དབྱངས་དཔལ་ལྟན་རྒྱ་མཚོ, 49
འཇམ་པའི་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ, 17, 186
འཛིགས་མེད་གྲགས་པ, 90
འཛིན་ལས་དཔལ་འབར, 117
འཛིན་ལས་བཞི, 146
འཛིན་ལས་འབྲུག་རྒྱལ, 97
འཛིན་ལས་རྒྱ་མཚོ, 73, 93
འབྲས་སྤངས་ལྟ་ལྟ, 64
འབྲི་ཁུང་པ, 7
འབྲུག་, 9
འབྲུག་དབང་འབྲས་པོ་བྲང་, 46
འབྲུག་པ་གཏུང་བརྒྱུད, 25, 27, 30, 32, 37, 40,
199
འབྲུག་པ་དཔག་བསམ་དབང་པོ, 48
འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆེ, 31
འབྲུག་པ་རྩོམ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ, 47

འབྲུག་པ་ལོ་རྒྱུ་བ་དག་དབང་དཔལ་བཟང་པོ, 88, 109
འབྲུག་པའི་ཞབས, 1, 63
འབྲུག་བྱང་རྒྱུ་ལྷོ, 18, 19, 22
འབྲུག་མཐུ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ, 15, 69
འབྲུག་རབ་རྒྱལ, 83, 101, 104, 110, 131,
132
འབྲུག་རིན་ཆེན་སྤངས, 53, 93
འབྲུག་རྒྱ་རྒྱ་མཚོ, 79
འབྲུག་སྤངས་ཐང་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་པོ་བྲང་, 45
འཛམ་གླིང་ལས་ཀྱི་ས་པ, 3
ཡེ་ཤེས་དངོས་གྲུབ, 83, 85, 114
ཡེ་ཤེས་རྩོམ་, 17, 95
ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས, 118, 122, 208
ར་ལུང་, 5, 9, 23, 28, 35, 53, 197
ར་རྩོམ་ལྷོ་ལྷོ, 35
རང་བྱུང་ཁས་སྤྲེལ, 28, 29, 39, 43
རི་པོ་ལྷོ, 5
རིག་འཛིན་སྤངས་པོ, 52, 53, 54, 75
རྒྱ་འཇམ་དཔལ་གསང་བ, 16
རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་བཟུང་ལོ་ཆོས་རྩོད, 63
རྒྱལ་དབང་ཆོས་རྩོ, 17
རྒྱལ་པོ་རྒྱ་ནག་ལ, 12
རྒྱལ་བ་པོང་མ་རིམ་བྱུང་ནས་རྒྱལ་སྤྲུལ་གཏུང་འཛིན་
སྤྲུལ་སྤྲུ, 173
རྒྱལ་བ་ལོ་རས, 13, 114, 115
རྒྱལ་བའི་པོང་བྱ་མཐུ་ཆེན་བདུད་འཛོམས་ཞབས་, 198
རྒྱལ་ཆབ་གསེར་ཁྲི, 82, 87, 88, 89, 206
རྒྱལ་ཆབ་གསེར་གྱི་ཁྲི་འཛིན, 79
རྒྱལ་སྤྲུལ་གཏུང་འཛིན་སྤྲུལ་སྤྲུ, 91, 183, 197

Index

- རྒྱལ་ཁྲིམས་གཞིའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དབང་པོ་ནམས་པར་རྒྱལ་བའི་
 རྟེན, 18
 རྒྱལ་ཁྲིམས་དག་དབང་ནམས་རྒྱལ་, 1, 71, 99
 རྒྱལ་ཁྲིམས་བདུན་འཛོམས་ཞབས་, 128
 རྒྱལ་ཁྲིམས་བདུན་འཛོམས་རྟོ་རྟེ, 140
 རྒྱུད་མེ་མེ་འབར་མ་, 170
 རྩེ་ཀྱན་མཁའ་ཆེན་པོ་, 16
 རྩེ་བཙུན་བསྟན་འཛིན་མ་, 74
 རྩེ་འབྲུག་པའི་བསྟན་པ་, 2, 49, 63, 130
 རྩེ་སངས་རྒྱས་དཔོན་, 9
 རྩ་མཁའ་དབང་རྒྱལ་, 118, 120
 རྩ་མཁའ་དཔལ་པོའི་རྒྱུད་དང་སྦྱབ་ཐབས་, 9
 རྩན་མདོས་, 46, 60, 72
 རྩན་འབྲེལ་རབས་བདུན་མ་, 84
 རྩྱུགས་ལུན་ཉི་མའི་མཆོན་ཅན་, 13
 རྩོ་རྩེ་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་གནས་བཙུན་, 71
 རྩམ་ཐར་ཆེན་མོ་, 15, 21, 85, 106
 རྩམ་ཐོས་སྒྲུབ་, 23, 165, 173, 174, 175,
 177, 188
 རྩོག་པའི་གཞི་བདག་ར་བྲག་པ་, 10
 རྩོང་བཞི་, 12
 ལས་གཤེན་ཅིག་ཅར་དཔར་པོ་, 182
 ལས་མགོན་ལྟེ་བཞི་, 46, 51
 ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིམས་, 7
 ལུགས་གཉིས་དབང་བསྐྱར་ལྟེ་སྤྱད་ལུག་མཛོད་, 125
 ལུགས་གཉིས་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་, 17
 ལུང་བསྟན་, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 13, 15, 17,
 18, 21, 23, 29, 39, 52, 54, 55, 56,
 57, 79, 86, 87, 105, 121, 132, 134,
 140, 144, 159, 163, 167, 172, 183,
 187, 194, 205
 ལོ་རྒྱུས་གསལ་གྱི་ཡང་ལྷན་, 160
 ལུགས་མཁར་རྒྱལ་པོ་, 6
 ལུགས་ཐམས་པ་, 7
 ལུགས་འཛིན་བདུན་འཛུལ་པོ་བྲང་, 60, 63
 ལྷ་གནས་དགེ་གསུམ་, 126
 ལྷ་དབང་སྒོ་ཐོས་, 20, 37, 41, 42, 83, 158,
 208
 ལྷ་པ་, 11
 ལྷ་མོ་གཙོ་མོ་དང་འབར་མའི་གར་འཆམས་, 80
 ལྷ་མོ་དུད་མོལ་མ་, 19
 ལྷ་ལུས་ཀྱན་ལེགས་, 74
 ལྷའི་བྱ་དཔལ་པ་ཉོག་དཀར་, 4
 ལྷོ་ནགས་མའི་ལྷོངས་, 14
 ལྷོ་ནང་, 49, 65, 69, 78, 82, 85, 89, 90,
 104, 108, 113, 119, 123, 129, 130,
 131, 132, 133, 134, 135, 158, 189
 ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱན་བཙུན་གྱི་ཁྲོན་, 140
 ལྷོ་བཀའ་ལྷན་ལྷགས་བརྒྱད་, 59
 ལྷོ་བཀའ་དཔལ་པོ་, 28
 ལྷོ་རོང་, 6, 8, 40, 45, 61, 64, 70, 86, 159
 ལྷུ་རིན་ཆེན་, 89, 90, 96, 110, 114, 208
 ལངས་འབའ་ར་བ་, 44
 ལར་ཕྱོགས་གནས་འཁོར་ལོ་ཅིབས་བརྒྱད་, 59
 ལིང་རྩ་བ་, 7
 ལེས་རབ་དབང་ལྷག་, 105, 112, 134, 209
 ལེས་རབ་འབྱུང་གནས་, 102, 115, 203
 ས་སྐྱ་པ་, 47, 59, 118
 ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་བསོད་ནམས་དབང་པོ་, 24

Index

- སངས་རྒྱལ་དཔོན, 8, 10
སྤུ་རྒྱལ, 19, 94
མེད་གེ་མཚན་ཅན་དག, 17
སོ་ཐར་འགྲེལ་ཆེན, 97
སྤྱབས་མགོན་ཐུ་མ་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ, 70
སྤྱབས་མགོན་ཐུ་མ་དོ་རྩེ་འཆང་, 65
སྤྱབས་མགོན་མཐུ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ, 15
སྤྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་སྤྱས་དག་དབང་རྣམ་པར་
རྒྱལ་བའི་ཞབས, 67
སྤྱ་བའི་སྤྱེ, 132
སྤྱབ་ཐབས་ལུ, 165
སྤྱན་དག་མེ་ལོང, 94
སྤྱན་བརྒྱན་ལྷ་མོ་བཙུ་ལའི་དབང་, 77
སྤྱོད་ཁའི་སྤྱ་བཙུན, 186, 210
སྤྱོད་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་འཛིན་རྟེན་ཁམས, 4
སྤྱོད་མེད་གེ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྤྱས་རྒྱལ་པོ་བསྟན་འཛིན, 47
སྤྱད་པ, 4
སྤྱེ་པ་གཙང་པ, 20
སྤྱེ་པ་དབྱ་མཛད, 20, 47, 52, 54, 62, 113,
125, 126, 128, 137, 157, 197, 209
སྤྱེ་པ་བ་ཇོ, 80
སྤྱེ་སྤྱིད་དབྱ་མཛད་ཆེན་མོ, 56, 69, 126
སྤྱེ་སྤྱིད་བྱག་མཛོད, 15, 76, 125, 127, 130,
131, 132, 133, 134, 135, 137, 142,
145, 148, 209
སྤྱང་མཛོད་ཐུབ་དབང་, 3
སྤྱ་ཕྱོ་རིན་ཆེན་སྤྱངས, 63
སྤྱ་ཕྱོ་སྤྱག་ཆང, 6, 10, 53, 108, 115
སྤྱང་རི་ཐམ་པ, 33, 60
སྤྱ་ཕྱི་ཐུད་གཞེད་ནག་པོ་དངོས་སྤྱུབ་འབྱུང་བའི་བཀའ་
རྒྱུད, 163
སྤྱངས་ཐང་བདེ་ཆེན, 45, 54, 160
སྤྱུལ་བའི་རྒྱལ་ཆོན, 5
སྤྱུལ་སྤྱ་པད་དཀར་དབང་པོ, 23
སྤྱུལ་སྤྱ་རྩེད, 51, 157
སྤྱས་ལུལ, 3, 6, 8, 89, 103, 205
སྤྱིན་པ་རྒྱལ་མཚན, 71, 73, 77, 98
སྤྱན་ལུགས་དང་མཁུན་ལུགས, 157
སྤྱན་ལུགས་རི་མོ, 157
སོག་གཙོད་དམར་མོ་རྩ་འཛིན་མ་དུག་རྒྱངས་ཁོལ་མས་
བསད་པའི་རྒྱུད, 168
སྤོབ་དཔོན་ཆེན་མོ་བསྐྱེད་ལུགས, 6, 39, 62,
181
ཉེ་རྩ་ཀའི་ཞིང་དུ་འཛེན་པའི་སྤོན་ལམ, 21
ཨུ་ཆེ་རིང, 63
ཨ་རྒྱལ་གྱི་མཁའ་པོ་བསྐྱེད་ལུགས, 8